

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Çiğdem - Ferhan DEREBOY
tarafından bağışlanmıştır

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ
Demirbaş No.: 50637
Tasnif No.:
Geriş Şekli: B.

Tablolarla
**KOSTÜM
TARİHİ**

Elif Jülide DEREBOY

NK
4706
732
2012

Tablolarla
**KOSTÜM
TARİHİ**

ISBN NO: 978-975-98708-2-9

1. BASKI / OCAK 2012
BASIM ADEDİ: 3000 Adet

YAZAN: ELİF JÜLİDE DEREBOY

MODA İLLÜSTRASYON: Elif Jülide DEREBOY

KREATİF DİREKTÖR: Elif Jülide DEREBOY

GRAFİK TASARIM: Ş. Müge UTKAN

PRODÜKSİYON KONTROL: H. Atilla ÖLÇER

FOTOĞRAFLAR: GettyImages

FOTOĞRAF SEÇİMİ: Elif Jülide DEREBOY, Müge UTKAN

PROJE ASİSTAN: Burçak ÇİÇEK, Berfin YAVUZ, Hülya MERT

BASILDIĞI MATBAA: FORMAT MATBAACILIK

Sertifika No: 14388

Yeşilce Mah. Gıme Cad. Dumanlı Sok. No:2 34418 4. Levent İstanbul

Tel : 0 212 2809854-55 Faks : 0 212 2683884

www.formatmatbaacilik.com.tr

YAYINEVİ

GÜZEL SANATLAR MERKEZİ STİLİSTLİK KURSU VE TİC. LTD. ŞTİ.

Sertifika No: 22430

Merkez: Tunalıhılmi Cad. Binnaz Sok. 1/8 Kavaklıdere - ANKARA

Şube: Hamam Sok. 17/6 Bebek - İSTANBUL

TELEFON: 0 312 426 66 23 GSM: 0 532 244 40 22

www.guzel-sanatlar.com

www.ejdmoda.com

© 2011 Yılı 5846 Sayılı Fikir Eserleri Kanununa göre bu kitabın tüm hakları saklıdır. Eser sahibi, yazarı Elif Jülide DEREBOY ve yayıncısı GÜZEL SANATLAR MERKEZİ STİLİSTLİK KURSU VE TİC. LTD. ŞTİ.'nin izni olmadan kısmen veya tamamen, hiçbir şekilde alıntı yapılamaz, kullanılamaz, basılamaz. Herhangi bir şekilde mekanik, elektronik, fotoğraf veya kopyalama yöntemi ile baskı formatına dönüştürülemez. İnternet ortamında yayınlanamaz.

Çiğdem - Ferhan DEREBOY
tarafından bağışlanmıştır

Tablolarla
**KOSTÜM
TARİHİ**

Elif Jülide DEREBOY

İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER İÇİNDEKİLER

KOSTÜM TARİHİ

7	ÖNSÖZ
12	İLKÇAĞ
14	ANTİK MİSİR
26	ANTİK MEZOPOTAMYA
34	ANTİK GİRİT
44	ANTİK YUNAN
54	ANTİK ROMA
68	BİZANS KÜLTÜRÜ
78	ORTAÇAĞ
88	GOTİK DÖNEM
98	RÖNESANS
110	BAROK DÖNEM
122	ROKOKO DÖNEM
136	ONDOKUZUNCU YÜZYIL
152	VICTORIAN DÖNEM

MODA TARİHİ

170	BİNDOKUZYÜZ'Ü YILLAR
186	ON'LU YILLAR
202	YİRMİ'Lİ YILLAR
224	OTUZ'LU YILLAR
238	KIRK'LI YILLAR
260	ELLİ'Lİ YILLAR
282	ALTMIŞ'LI YILLAR
300	YETMİŞ'Lİ YILLAR
314	SEKSEN'Lİ YILLAR
330	DOKSAN'LI YILLAR
342	İKİBİN'Lİ YILLAR
356	SÖZLÜK
362	BİBLİYOGRAFYA
366	GÖRSEL KREDİLER

ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ

NSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ ÖNSÖZ

Kostüm & Moda Tarihi alanında yazdığım, üçüncü eserim olan Tablolarla KOSTÜM TARİHİ kitabımda M.Ö. 3000'lerden 21. yüzyıl I. periyodu 2010'lu yıllara kadar uzanan tarihi süreçte, gelecek çağlara ilham kaynağı olan Antik kültür ve uygarlıklarda modanın doğuşu, ilk moda buluşları, giyim ve yaşam biçimleri, milattan sonraki çağlarda gelişimi ve globalleşmesinde rol oynayan faktörler, siyasi yapılanmalar, derebeylikler, şövalyelik, güçlü krallıklar, hanedanlıklar, yönetim şekilleri, savaşlar, antlaşmalar, hukuk sistemi, sınıf farklılıkları, ticaret, ekonomi hacmi, dünya uygarlığının gelişimine büyük katkı sağlayan keşif ve icatlar, her alandaki ilerlemeler, sanayi ve kültür devrimleri, güzel sanatlar, edebiyat, resim, müzik, dönemlere imzasını atan sanatçılar ve eserleri, şehirleşme, ünlü mimari yapılar, mekânlar, sosyal hayat ve aktiviteler, kadının aile ve toplum içinde yeri, hakları, tarihin evrimi ışığında değişim gösteren kadın-erkek silüetleri, karakteristik, anatomik yapıları, kostüm biçimleri ve line'lar, tekstil, kumaş, renk, dikiş-süsleme teknikleri, saç stilleri, başlık, şapka, ayak kabı, çanta formları, güzellik, bakımi mak'yaj kavramları, moda ikonları, bu rolü üstlenen Marie Antoinette, Joséphine Bonaparte, Kraliçe Victoria, Grace Kelly, Jackie Kennedy, Audrey Hepburn, Lady Diana gibi ünlü kadınlar ve yaşam stilleri, moda ilham kaynağı olan Hollywood endüstrisi, ünlü filmler ve gardropları, aktrisler, Oscar Academy Törenleri, festivaller, kitlesel moda bilincinin yükselmesine hızla ivme kazandıran moda basını, moda başkentleri ve liderleri, radikal moda devrimleri, akımlar, look'lar, hareketler, retrolar, haute-couture ve prêt-à-porter, ünlü modacılar, modaevleri, markalar ve stratejileri, sektörde yaşanan rekabetler ve birliktelikler, teknolojik ilerlemeler, bakış açıları, moda fuarları, retrospektif sergiler, defileler, milenyum çağında moda dünyasının beklentileri ve geleceği anlatılmaktadır. Moda tasarımı eğitimine katkı sağlayacak kitabımı yazmağdaki amacım Türkçe yayınlanmış eserlerin olmayışı, çok az sayıda ithal kitap, internet ortamında yeterli kaynağın bulunamaması, yurtiçinde ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yurtdışında katıldığı Uluslararası Kitap Fuarları'nda almış olduğum büyük beğeni, takdir ve ilgi beni moda yayınları serisi ve bu kitabı hazırlamamda yüreklendirdi. Üniversite hayatım ve öğretmenlik sürecimde, uzun yıllara dayanan bilimsel araştırmalarım, bilgi, gezi ve gözlemlerim, Avrupa, Amerika, Japonya'da katıldığım konferans ve seminerler, yakından takip ettiğim tüm dünyada açılan retrospektif sergiler, ziyaret ettiğim müzeler, kütüphaneler, yabancı yayınlar, kurucusu olduğum Özel Güzel Sanatlar Stilistik & Moda Tasarımı Okulu kütüphanesi ve geniş arşivi eserimi hazırlamamda büyük katkı sağlamıştır. Dönem kostümlerini anlatan, kredilerinin GettyImages Turkey'den satın alındığı 155 adet fotoğraf, dört yıllık büyük emek ve kreatif çalışmalarla hazırladığım 160 adet moda illüstrasyonumun yer aldığı ansiklopedik nitelikteki Tablolarla KOSTÜM TARİHİ kitabımın yazılımda bana destek olan, yüreklendiren kardeşlerim Prof. Dr. Çiğdem-Ferhan DEREBOY, Dr. Gül-Ferit DEREBOY'a, sevgili öğrencilerim, öğretmenlerim, arkadaşlarım ve değerli asistanım Müge UTKAN'a teşekkür ediyorum,

Kitabımı canım anneme ve babama ithaf ediyorum.

Elif Jülide DEREBOY

İlkçağ

Antik
MısırAntik
MezopotamyaAntik
Girit

Tarih Öncesi Dönemler

MÖ.3000-30

MÖ.3000-331

MÖ.3650-1100

- Taş Devri
Mağara-Kabataş Devri
- Yontma Taş Devri
- Cilalı Taş Devri
- Maden Devri
Bakır-Tunç-Demir Devri

- Arkaik Dö. MÖ. 3200
- Geç Hanedanlık Öncesi MÖ. 3100
- Erken Hanedanlık Dönemi MÖ. 2950-2575
- Eski Krallık MÖ. 2575-2150
- Birinci Ara MÖ. 2125-1975
- Orta Krallık MÖ. 1975-1640
- İkinci Ara MÖ. 1630-1520
- Yeni Krallık MÖ. 1539-1075
- Üçüncü Ara MÖ. 1630-1520
- Geç Dönem MÖ. 715-332
- Roma-Yunan MÖ. 332-MS.395
- Büyük İskender
- Kleopatra MÖ. 332-30

- Eski Karun MÖ. 3000-1925
- Babil MÖ. 3000-1925
- Asur MÖ. 3000-606
- Pers İmp. MÖ. 539-331
- Büyük İskender MÖ. 330
- Helenizm

- Saray Öncesi MÖ. 1700-1480
PrePalatial
- Yeni Saray MÖ. 1700-1480
NeoPalatial
- Knossos'da Son Saray Dö. MÖ. 1425-1170
PostPalatial
- Minos Sonrası MÖ. 1700-1480

Antik
Yunan

MÖ.1100-150

Antik
Roma

MÖ.753-MS.476

Bizans

MS.395-1453

Ortaçağ

MS.375-1453

Romanesk Dönem

•Antik Yunan
Karanlık Çağları

MÖ. 1100 - 800

•Arkaik Çağ
Tiranlar

MÖ. 800 - 490

•Klasik Çağ
MÖ. 5. Yüzyıl•Pentekontaet
Atina'nın Üstünlük Dönemi

MÖ. 478-431

•II. Klasik Çağ
Sparta Hegemonyası

MÖ. 4. Yüzyıl

•Büyük İskender Devleti

Hellenizm Çağı MÖ. 330-30

•Roma Krallığı MÖ. 753-510

•Roma Cumhuriyeti

MÖ. 510-27

Julius Caesar

MÖ. 49 - 44

•Roma İmparatorluğu

Julio-Claudian Han. MÖ. 27-68

Dört İmparatorluk MS. 68-69

Flavius Hanedanlığı MS. 69-96

Beş İyi İmparatorluk MS. 96-193

Severus Hanedanlığı MS. 193-235

Kısla İmparatorları MS. 235-268

Galya İmparatorluğu MS. 260-274

İllirya İmparatorluğu MS. 268-284

Tetrarşi&Constantius MS. 284-364

Britanya İmparatorluğu MS. 286-297

Valentinianus Han. MS. 364-394

Theodosius Hanedanı MS. 379-395

•Batı Roma İmparatorluğu

MS. 286-476

•Erken Bizans MS. 330-726

•Orta Bizans MS. 867-1204

•Geç Bizans MS. 1261-1453

•Erken Ortaçağ MS. 375-1000

•Romanesk Dö. MS. 500-1140

İngiltere:

Anglo-Saxon Devri MS. 460-1066

William Devri MS. 1066-1087

II. William Devri MS. 1087-1100

Fransa:

Capet Ailesi MS. 987-1328

VI. Louis Devri MS. 1108-1137

VII. Louis Devri MS. 1137-1180

•Yüksek Ortaçağ MS. 1000-1200

•Romanesk'ten Gotik'e

MS. 1140-1200

İngiltere:

II. Henry Devri MS. 1154-1189

Kral John Devri MS. 1199-1216

Fransa:

II. Philip Devri MS. 1180-1223

İtalya:

Kral Richard Devri MS. 1189-1199

Almanya:

II. Frederick Devri MS. 1194-1250

•Geç Ortaçağ MS.1200-1453

Gotik

1250 - 1500

Rönesans

1490 - 1625

Barok

1600 - 1720

YENİ ÇAĞ

Geç Gotik Çağ
1350-1500İstanbul'un fethi
1453

İngiltere:

III. Henry Devri	MS. 1216-1272
I. Edward Devri	MS. 1272-1307
II. Edward Devri	MS. 1307-1327
III. Edward Devri	MS. 1327-1377

Fransa:

VIII. Louis Devri	MS. 1223-1226
IX. Louis Devri	MS. 1226-1270
IV. Philip Devri	MS. 1285-1314
VI. Philippe Devri	MS. 1328-1350

İngiltere:

II. Richard Devri	MS. 1377-1399
IV. Henry Devri	MS. 1399-1413

Fransa:

II. Jean Devri	MS. 1350-1364
V. Charles Devri	MS. 1364-1380
VI. Charles Devri	MS. 1380-1422

İngiltere:

V. Henry Devri	MS. 1413-1422
VI. Henry Devri	MS. 1422-1461
VI. Edward Devri	MS. 1461-1483
III. Richard Devri	MS. 1483-1485
V. Edward Devri	MS. 1485-1487

Fransa:

VII. Charles Devri	MS. 1422-1461
XI. Louis Devri	MS. 1461-1483
VIII. Charles Devri	MS. 1483-1493

İngiltere:

VII. Henry Devri	MS. 1485-1509
VIII. Henry Devri	MS. 1509-1547
VI. Edward Devri	MS. 1547-1553
Mary Devri	MS. 1553-1558
Elizabeth Devri	MS. 1558-1603

Fransa:

XII. Louis Devri	MS. 1498-1515
I. Francis Devri	MS. 1515-1547
II. Henry Devri	MS. 1547-1559
II. Francis Devri	MS. 1559-1560
IX. Charles Devri	MS. 1560-1574
III. Henry Devri	MS. 1574-1589
IV. Henry Devri	MS. 1589-1610

Almanya:

I. Maximilian Devri	MS. 1493-1519
II. Maximilian Devri	MS. 1562-1576

İspanya:

V. Charles Devri	MS. 1515-1556
------------------	---------------

Fransa:

XIII. Louis Devri	MS. 1610-1643
XIV. Louis Devri	MS. 1643-1715

İngiltere:

I. James Devri	MS. 1498-1515
I. Charles Devri	MS. 1515-1547
Cromwell Devri	MS. 1547-1559
II. Charles Devri	MS. 1559-1560
II. James Devri	MS. 1560-1574
III. William Devri	MS. 1689-1702
Mary Stuart Devri	MS. 1689-1694

18. Yüzyıl
Rokoko

1715 - 1793

Fransız İhtilali
1789

Fransa:

XV. Louis Devri

MS. 1715-1774

Naiblik Devri

MS. 1715-1723

XVI. Louis Devri

MS. 1774-1793

İngiltere:

Kraliçe Anne Devri

MS. 1702-1714

I. George Devri

MS. 1714-1727

II. George Devri

MS. 1727-1760

III. George Devri

MS. 1760-1820

Amerika:

G. Washington Devri

MS. 1789-1797

John Adams Devri

MS. 1797-1801

İspanya:

V. Philip Devri

MS. 1700-1724

IV. Ferdinand Devri

MS. 1746-1759

IV. Charles Devri

MS. 1788-1808

19. Yüzyıl

1800 - 1899

Empire Dönem
1795-1820Victorian Dönem
1860-1899Romantik Dönem
1815-1840

Fransa:

I. Napoleon Devri

MS. 1804-1814

XVIII. Louis Devri

MS. 1814-1824

X. Charles Devri

MS. 1824-1830

Louis-Philippe Devri

MS. 1830-1848

III. Louis Napoleon

MS. 1848-1870

İngiltere:

III. George Devri

MS. 1760-1820

IV. George Devri

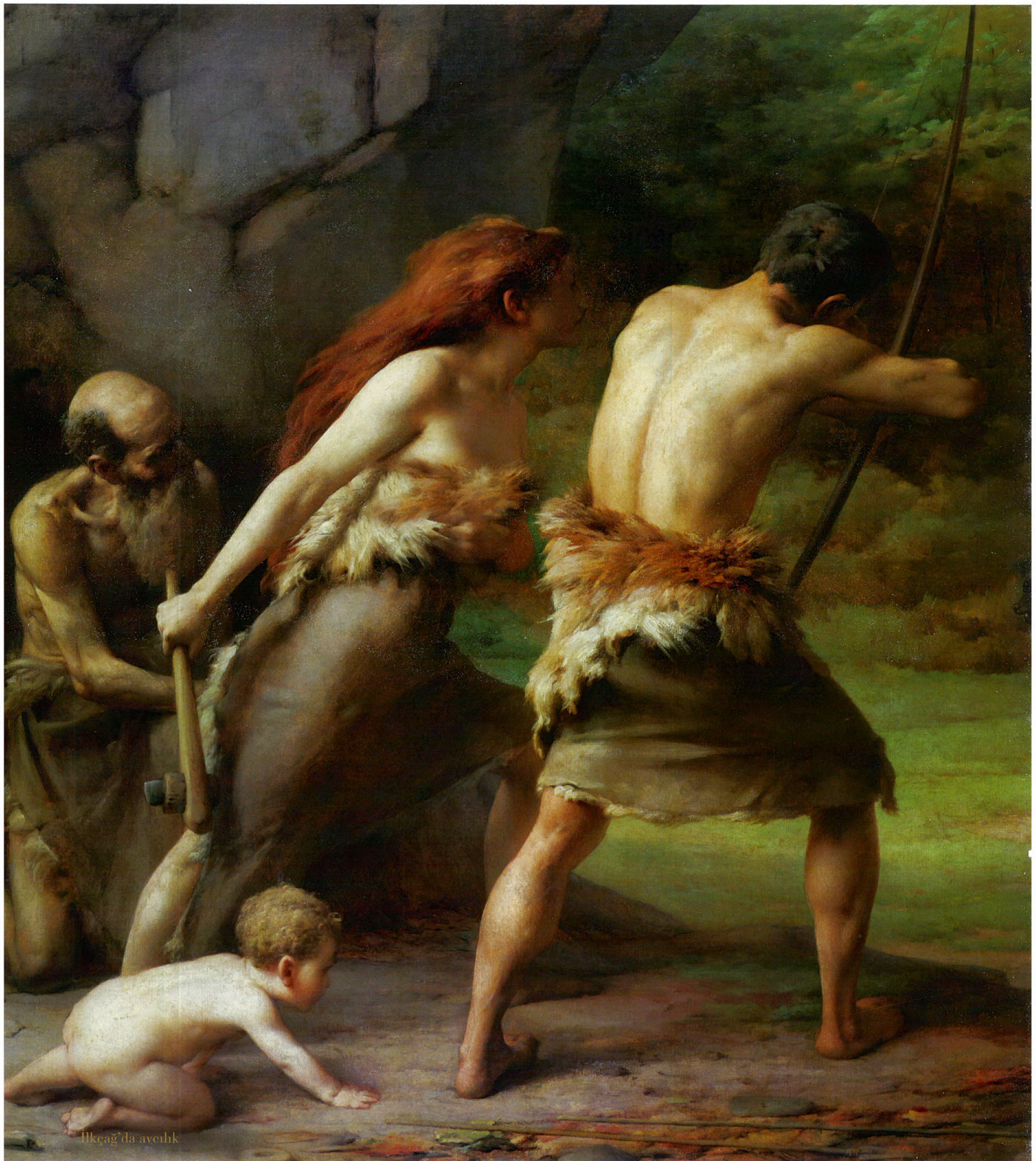
MS. 1820-1830

IV. William Devri

MS. 1830-1837

Victoria Devri

MS. 1837-1901

İlkçağ (MÖ.3000)

arih Devirleri'nin başlangıcı kabul edilen İlk Çağ, MÖ. 3200'de yazının bulunuşu ile başlamış MS. 375'de Kavimler Göçü'ne kadar devam etmiş, bazı tarihçilere göre MS. 395 yılında Roma'nın ikiye ayrılması, dönemin sonu olarak kabul edilmiştir. İnsanlığın en ilkel ve uzun dönemi Kabataş Devri'nde soğuk, sıcak, nemli iklim, tabiat ve doğa şartlarından korunmak amacıyla buzul çağı mağara adamları, öldürdüklerinde ruhlarına da sahip olduklarına inandıkları hayvan postlarının kürkfü yüzeylelerini hava şartlarına göre iki parça halinde, içe veya dışa getirerek, omuzlarından düğümleyerek kullanmış, doğadaki sivri taşlardan yaptıkları ilkel silahlarını deri şerit kemerlerinde taşımış, ince hayvan kemiklerinden elde ettikleri ilk iğneler ve güneşte kuruttukları hayvan bağırsaklarıyla postlarını dikmiştir. Kuzey Amerika yerlileri kutsal dans ve kutlama törenlerinde giydikleri bizon, geyik postlarından kuş tüyleri, kirpi okları, kafa taslarıyla süslemiş, hangi kabileden oldukları ve öldürdükleri hayvan sayısını, kahramanlıklarını düşman kabilelere gösteren hayvan kemikleri, diş ve doğal taşlardan yapılan kolye, bilezik, ayak bileklikleri başlıklar kullanmış, Avusturalya yerlileri, çok sıcak olan kuzey bölgelerinde kısa deri eteğe benzer ünitler, güneyde ise kanguru kürkleri, tropik sıcak ada ve bölgelerde pililer yapılarak kumaşa benzetilen "Toga" adı verilen ağaç lifleri ve meyve sularıyla desen çizdikleri büyük yapraklarla, suya yatırılarak yumuşatılan, tahta malzemelerle dövülerek inceltilen, su geçirmemesi için parlatılan, saç telleri ve bitki boyalarıyla süslenen ağaç kabuk örgülerle örtünmüştür. Yontma Taş Devri'nde tüketici, avcı, toplayıcı, göçebe yaşam süren insanoğlu, soğuk ve yırtıcı hayvanlardan korunmak için ateşi bulurken, mağara duvarlarını boyayarak, yakarak ve kazıyarak hayvan postlu çarpıcı kadın figürleri tasvir ettikleri gözlenmiş, Cilalı Taş Devri'nde yerleşik hayata geçilmesi köylerin kurulmasıyla, tarımcılık, hayvancılık ve balıkçılık başlamış, hindistan cevizi lifleri, pamuk, keten tohumları ve yün yapağıdan kıvrılıp eğrilerek elde edilen iplikler, antik çağlardaki kıyafet yapımının başlıca elementi haline gelmiştir. Cilalı Taş Devri'nde ilk allık olarak kullanılan boynuz kemikleri, seramik kapların içine konulan toprak boyalar, anlam ifade eden işaretlerden oluşan ilk dövmeler, kadınların süslenmeye yönelik davranış biçimlerini belgelerken, takılar kadınların en değerli eşyası olmuştur. Maden Devri'nde uygarlığın ilerlemesiyle kadınlar namuslarını koruma, örtünme ve süslenme amacıyla katlanıp islatılarak, taşlar altında aylarca bekletilerek elde edilen ilk pili, pilisoley, ilkel keten dokumalardan kıyafetler giymiştir. Bakır Devri'nde bakır, gümüş ve altının madenlerinin keşfi ile bugünkü anlamda kuyumculuk sanatı başlamış, kolye, pendantsif, fibula gibi mücevherler önem kazanırken, krallık ve beyliklerin kurulması, ilk siyasi ve sosyal örgütlenmeler, Demir Devri'nde çivi yazısı, tarih yazıcılığı, ilk güneş saati, üretim faaliyetlerinin başlaması, Doğu-Batı ticaretinin gelişmesi, kültürel etkileşim, ilk şehir ve devlet yapılarının kurulması, kanun ve anayasaların çıkartılması, paranın kullanılmaya başlaması, ilk ticaret kolonileri, mevsim, yıl, gün olarak ayrılan takvimin bulunuşu, bakır ve kalay karışımından elde edilen tunç madeninden yapılan araç-gereçler, yeni icat ve keşifler modanın gelişiminde önemli rol oynamıştır.

Antik MİSİR

Antik MISIR

Kraliçe Nefertiti'nin büstü

Ahşap kadın heykeli

Altın telkâri bilezik, Tutankhamen Hazinesi

Kral Shekong'un altın sandaletleri, Tanis Hazinesi

Antik Mısır (MÖ.3000-30)

Antik Mısır Uygarlığı'na ait mezar, hazine ve tapınaklarında bulunan freskler, mumyalar, eski yazıt ve kalıtlar, Krallar Vadisi Karnak, Kraliçe Hatşepsut, Horus, Ebu Simbel'deki II Ramses, Philae'deki Isis Tapınakları, yaklaşık MÖ. 2680'de inşa edilen Gize, Kral Khufu için yapılan Keops, Kral Menkaure'nin Mikerinos, Kral Khafra'nın Kefren Piramitleri ve Sfenksi, Memnon'un Shammy ve Tammy adı verilen dev heykelleri, Hierakonpolis Harabeleri, Mısır Hanedanlık ve İmparatorluk Devri'nin toplum, idari yapısı, yaşam biçimi, bilim, din, sanat, hiyerografik yazı ve mumyalama teknikleri hakkında bilgiler vermiş, bölgenin olumlu hava şartları nedeniyle yüzyıllar boyu çürümeden kalan kostüm, mücevher ve eserler, 1922 yılında İngiliz Arkeolog Howard Carter'in keşfettiği, çocuk yaşta tahta çıkan, dokuz yıl hüküm sürdükten sonra MÖ. 14. yüzyılda ondokuz yaşında yaşamını yitiren genç Firavun Tutankhamun'un eski Teb kentindeki mezarı, yüzünün kopyalandığı yüzotuzdört kilo som altından yapılan üçlü tabutu, ölüm maskesi, mumya sargıları, narin kumaşlardan kostümleri, deri üstüne altın ve mücevherlerle işlemeli lotus çiçek tokalı sandaletleri, yarı değerli taşlarla bezenmiş tahtı, savaş arabaları, ok, yay ve mızrakları, el-ayak parmak koruyucuları, nazarlık, büyü, muska ve oyuncakları, geri dönüşü simgeleyen, dönemin politik karmaşasını savaşları, dini reformlar, evlilik törenlerini, ölüm sonrası ile ilgili düşünce, mimari ve giyim biçimlerini gösteren mezar duvar resimleri kostüm tarihine ışık tutmuştur. Dünyanın ilk seramik ve toprak çanaklar, kumaş, papirus kağıdı, ondalık sistem, astronomik takvim, matematik, aritmetik, geometrik keşifler, tıp alanındaki ilerlemeler cerrahi müdahaleler, jeoloji, keşif ve icatlar, gemi yapımı, mavna taşımacılığı, Nil, Kızıldeniz ve sulama kanallarının açılışı dünya uygarlıklarının gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Yaşamaya elverişli, korunaklı, kalıcı iç dekorasyon yaratma çabası, tarihte ilk kez tarımla ilgilenen Antik Mısır'ın yerleşik düzene geçişiyle başlamış, pişmiş tuğla, kerpiçten yapılan evlerde papirus, hasır örgü yer döşemeleri, topraktan mobilya amaçlı çeşitli boylarda süslenen, kumaş ve deri ile kaplamalı tabla ve setler, basit formu, ergonomik olmayan sandalyeler, gardrop olarak kullanılan tahta sandıklar, sazdan örülen büyük sepetler ve saklama kapları, saraylarda duvarlar yer ve büyük ahşap panolarda, parlak sarı, altın, gri, beyaz, turkuaz, yeşil, mor, taba, siyah ve kırmızı renklerde boyanan nilüfer, papatya, akbaba, güneşin gökyüzünde kanatlar üzerinde taşındığını sembolize eden tanrıların tanrısı "Ra" gibi mitolojik desenler yer almış, devlet törenlerinde kullanılmak üzere tasarlanan firavun tahtları daha sonra aristokratlar tarafından kopyalanarak oturuş şekline göre evrim geçirmiş, Mısır'a hayat veren Nil Nehri'ni simgeleyen dalga desenlerinin yer aldığı kumaşlar dekorasyonda da kullanılmıştır. Antik Mısır çöllerle çevrili olması nedeniyle yüzyıllar boyu dışardan herhangi bir kötü etkiye maruz kalmamış, kölelerde dahil olmak üzere savaş ve göçlerden uzak, sakin, huzurlu bir yaşam sürülmüş, toplumda ve günlük hayatta değer verilen saygı gösterilen, yemin, cenaze törenleri, festival ve dinsel seramonilere katılan, ava giden erkeklerle eşlik eden alışverişe çıkan ve modayı yaratan kadınlara, evin hanımı anlamını taşıyan "Evin Kural Koyanı" adı verilmiştir.

avanın sıcak oluşu, temiz kılmanın zorlaşması, bit salgınının hızla yayılması nedeniyle Mısırlılar saçlarını kazıtarak, bitki, siyah koyun yününden ve gerçek saçlardan, bal mumu ile sertleştirilen, sınıflara göre çeşitlilik gösteren ve yapımında ustalaştıkları peruklar takmış kadınlar altın bant, mücevherli iğne, tarak, renkli boncuklarla süsledikleri önceleri omuzlara kadar uzanan, daha sonra kulak hizasında kısa, kahküllü modeller, evlilik öncesinde genç kızlar omuzlarının altına inen, özel günlerde etrafı lotus çiçeği çelenkleriyle süslenen, ağır, yoğun parfüm konulan, üzeri delikli on-onbeş santimetre yükseklikte koniler, kurdeler, altın tepeliklerle dizayn ettikleri yumuşak bukleli saç stilleri kullanmış, asalet ve mevkiinin göstergesi olarak traşlı gezen erkekler, genellikle dini törenlerde önde alına kadar inen, yanlarda kulakları örten kısa, kıvrıkcık peruklar giymiş, sadece yas dönemlerinde sakal bırakmalarına izin verilirken, takma ilave saçlar dönemin popüleritesini yansıtmıştır. Kraliçeler perukalarının üzerine altın değerli taşlardan sembolik tanrı, gezegen, güneş, hiyeroglif, insan, büyüsel totemik, şahin, kobra gibi hayvan figürlerinin yer aldığı heykelsi formlu taşlar, yüksek mevkiyi temsil eden tüy ve akhaba başlıkları, yarı tanrı firavunlar kraliyeti temsil eden, içiçe geçmiş, arkası sivri yüksek, önü kısa, içi ters şişe formlu, yönettikleri toprakların pozisyonunu gösteren taç ve savaş başlıkları, krallar, ileri gelenler, prensler çeşitli anlamlar taşıyan altın ve saçıdan takma sakallar takmış, aristokrat ve firavun sülalesine mensup kişilerin baş çemberleri ise, rütbelerini belirtmiştir. Güzel görünüşün, ruhsal yücelme ile bağlantısı olduğuna, güzellik tanrıçası ile bağ kurduğuna, makayın nazar ve kötülüklerden koruduğuna, yeniden doğuş, genç ve doğurgan gösterdiğine inanan Mısırlı kadın ve erkekler, aynı zamanda çöl sıcağı, böcekler, güneş ve kötü ruhlardan korunma, gözlerini büyük ve çekici göstermek amacıyla kurşun, bakır, antimon gibi çeşitli maddelerden elde ettikleri siyah, "Mestemet" adı verilen sürme ve eye-linerlarla üst ve alt göz kapaklarını kuyruklu, kıvrımlı biçimlerde boyayarak, kirpiklerini gri boya ile belirginleştirmiş, yeryüzünde ilk grev, piramitlerin yapımında çalışanlara, merhem ve siyah eye liner malzemesinin dağıtılmamasıyla yaşanmış, iyotlu "Bromite Mannite", derin kırmızı pigmentli, karmin böceği ve karıncalardan ezilerek elde edilen kırmızı, portakal, mor renklerle dudaklarını renklendirirken, yarı değerli mücevherlerle kırıp karıştırarak yüzlerini dekore eden Antik Mezopotamyalı kadınlar gibi rujlarına parlak efekt verebilmek için balık derisi pullarından yararlanılmış, disk şeklinde küçük, sırlı kap ve çömleklerde sakladıkları "Kohl" adı verilen kül, safran, krizokolden allıklar, altın tozundan pudralar, kadınlar vücut renklerini açmak için sarı aşı, erkeklerse koyulaştırmak için turuncu boyalar, para yerine de geçen, kuru iklim şartlarında ciltlerini nemlendiren kokulu merhemler, kırışık giderici kremler, zenginler arasında popüler olan, formülleri rahipler tarafından sır gibi saklanan ilk ilkel formüllü parfümler kullanılmış, Kraliçe Nitocris, kadınların hergün banyo ve ince kılmaları için günlük masaj yaptırmalarını önermiş, balı tatlandırıcı ve maske olarak kullanan, nefeslerinin güzel ve taze kokması için bitkiler çiğneyen Mısırlıların uygulamaları, gelecek yüzyıllara ilham kaynağı olmuştur

Boyanmış ahşaptan kadın heykelleri

Mısır Kraliçesi Kleopatra

Antik Mısır'da kostüm stilleri, toplumsal sınıf farklılıklarını ve katı hiyerarşik yapıyı yansıtmış, giysilerin kumaş türü, kişilerin toplumdaki statülerine göre seçilirken, temel inanışlara göre herşeyin soldan sağa gitmesi, heykellerin sol ayağının önde olması, Mısır'a hayat veren Nil'in kaynağına, tüm iyiliklerin geldiği noktaya, güneye dönmesi, güneşin soldan yükselmesi nedeniyle kostümler vücuda bu yönde sarılmış, İlk Krallık Devri MÖ. 2830-2530'da aşağı tabakanın çıplak olduğu, yüksek tabakanın "Şenti" adı verilen bir çeşit önlük, kısa etek giydikleri gözlenmiş Orta Krallık Devri MÖ. 2160-1090 yıllarında erkekler, kısa, uzun, çeşitli boylarda, keten ve ağır kumaştan kalça hizasında, bele serbest sarımla tutturularak ucu ortadan aşağı sarkıtılan, üzerine mücevher, ağır nakış işlemeli, üçgen, dikdörtgen panel uzantılı, firavun ve rahipler güçlerini göstermek için aynı modelin arkasına kuyruk takılan şentiler kullanmış, batı medeniyetlerinin yükselişine kadar leopar kürkü, dini kostüm olarak nitelendirilmiştir. Kadınlar, omuz ve göğüslerini açıkta bırakan, ayak bileklerine kadar uzanan, yeşil ve mavinin tonlarında, turkuaz, canlı renklerde, kristal, mercan, ametist, inci, feldspat, grena, obsidyenden daire formlu gerdanlıklar, tek veya çift kalın askılarla tutturulan "Tunic"ler giymiş, daha sonra üstlerine beli sıkıca kavrayan kalçayı sardıktan sonra uçları önde, yerlere kadar uzanan kalın kemerler takılmıştır. Yeni Krallık ya da İmparatorluk Devri MÖ. 1090-945'de kadın ve erkekler bedenlerini büzgülü, drapeli, kumaş şallarla örterek hafif, rahat, havadar ketenler, hindistan cevizi, pamuk liflerinden elde edilen ipliklerden dokunan, uzun süre suda bekletilen, dövülerek inceltilen, şeffaf, transparan fabriklerden geniş, renkli bordür, inci, mücevherlerle işlenen çift katlı, pileli uzun eteklerin üzerine turkuaz, mavi çizgili, "Klaft" başlıklarda da kullanılan fabrikten tunikler, omuzlarını kaplayan, bir ucu koltuk altından geçirilerek diğer taraftan tokalarla bağlanan veya kişinin boyunun iki katı uzunluğunda, omuz ve göğüs üzerinde düğümlenen pelerinler, firavunlar altın iplik dokumalı ağır mücevher nakışlı, kraliçeler özel renklere boyanan pili, pilise ve drapeli kostümler giymiş, tanrılara yapılan ibadetin saygısızlık olacağı düşüncesiyle yün, deri kıyafetlerle tapınaklara girilmesi yasaklanırken, dini tören cenaze, seramoni ve festivallerde, Mısır'ın kutsal sembolü, mavi lotus çiçeklerinden yakalıklar kullanılmış Antik Mısır'da çıkan yeni stiller, eskileriyle aynı dönemde kullanılmaya devam etmiştir. MS. 1799 yılında yukardan aşağıya, sağdan sola okunabilen kuş, erkek, kadın, tanrı, güneş gibi belirleyici işaret ve sembollerin yer aldığı Mısır hiyeroglif yazısının şifresini çözen Fransız dilbilimci Champellion'un buluşu ile yazıtlardan elde edilen bilgiler, tanrı İsis'in kızı, sayısız altın boncuk, taraklarla süslenen perukaları, görkemli taçları, altın kostümleri akbaba başlı kolye ve mücevherleriyle, aldığı yüksek eğitim, özel müzisyenler, dansçılar eşliğinde yaptığı ritüele dönüşen banyoları, yaşam stili, politik ve moda görüşleriyle dönemin moda ikonu olan Kleopatra, heykeltıraş stüdyolarının harabelerinde büstü bulunan Ahenaten Kraliçesi Nefertiti, zamansız olarak nitelendirilen kostüm stilleri, modadaki ilk buluş ve keşiflerle Antik Mısır moda tarihinin evrimine ve gelecek yüzyıllara ışık tutmuştur

YAKA LINE	<i>Antik Mısır'da, göğüs dekoltesini süsleme ve kapatmak için yakalık olarak adlandırılan gerdanlıklar, geniş kolyeler, kadın ve erkekler tarafından kullanılmış altın, gümüş, bakır ve çeşitli madenlerden iki kenarı birbirine paralel, yarım daire formunda hazırlanan, usta sanatçılar tarafından tasarlanan dönemin zevk ve inceliğini yansıtarak kostümlerin görkemini tamamlamıştır. Firavun, Kraliçe kraliyet ailesi ve zenginlerin gerdanlıklarında, lacivert taşı, inci, akik, turkuaz mercan, agat ve mineler, halkın kullandığı yakalıklarda ise, kaya kristalleri ametist, seramik, tahta boyama boncuklar, obsidiyen ve feldsperler kullanılmıştır</i>
KOL LINE	<i>Antik Mısır'da moda, 1000 yıllık tarihi süreçte aynı kalmış, sürekli olarak fonksiyonel değişim ve gelişim göstermiştir. MÖ. 1500'lü yıllarda tuniklerde görülen kol ve yaka oyuntuları, bilinen ilk gömlek örneği olarak kabul edilmiştir. Yunan stiline benzeyen, bedeni kapatan, giyen kişinin boyunun iki katı uzunluğunda yaka ve omuzdan dikilerek vücuda sarılan, ince transparan ünitlerde sol kol uzun kol lineaları, kol evi, statü ve sınıfları belirleyen, omuzlara takılan renkli kurdeler, şeritler ilk kez Mısır kültüründe görülmüş, drapelere kol görünümünü veren yeni farklı bağlama ve düğüm sistemleri modanın temel buluşları olmuştur</i>
BEL ÇİZGİSİ	<i>Antik Mısır'da kadın kostümlerinde göğüs altından geçen, yüksek bel çizgisi ve dar bedeni vurgulayan tunikler, kostüm tarihinde bir ilk olarak nitelendirilmiş daha sonraları tuniklere bel sıkıca kavrayan, kalçayı sardıktan sonra uçları ayak bileklerine kadar sarkıtılan kemerler ilave edilmiş, servis yapan, dans eden hizmetli kızların elbiselerinde kalçalara inen kemerleri, bel hattı-kalça çizgisi arasında yer almış, statü sahibi erkekler göğüs altı-bel çizgisinde, kalın, işli deri kemerlerinde nakışlarla hazırlanmış ön panel süs ünitleri kullanarak bel hatları ön plana çıkarılırken, moda mimarisinin ilk örneklerinin şekillendiği gözlenmiştir</i>
ETEK BOYU	<i>Antik Mısır inanışlarına göre, her şey soldan sağa kapandığı için erkek kostümlerinde kısa ve iki katlı şentiler aynı yönde kapatılmış, dar etek turu pilelerin popüler olması ile zamanla genişlemiş, Firavunlar ayaklarını gizlemek için uzun etek boy ve geniş etek turunu tercih etmiş, kadınların Light Clothing olarak adlandırılan pamuklu veya keten kostümlerinin etek boyu, ayak bileği baldır arasında dönemlere göre, değişiklik gösterirken, şarkı söyleyen kızların piliseli kostümlerinde geniş etek turları izlenmiş, görkemli "Tube Line" kadın kostümlerindeki etek boyu, Yeni Krallık Dönemi'nde ayak bileği hizasına inmiştir</i>
TEKSTİL	<i>Antik Mısır'da kostümlerdeki kumaş seçimi kişinin toplumdaki statüsüne göre belirlenmiş, hafif serin tutma özelliği olan, transparan, incelikte müslin kumaşlar keten, pamuk, yün dokumalar, doğal maddeler, kök boyalarla renklendirilmiş boyama sanatının bu dönemde az bilinmesi nedeniyle tekstile, naturel ve beyaz renk hakim olmuş, önceleri kadınlar tarafından yapılan dokuma sanatı, Suriye'li dokumacıların Mısır'a gelmeleri ile gelişim göstererek boyama ve renklendirme atölyeleri yaygınlaşmış, Mısır'dan kaliteli tekstil üretimi, ihracat başlamış ve altın nakışlı dinsel sembol motifli kumaşlar, ince yün dokuma şallar üretilmiştir</i>

RENK	<i>Antik Mısır Kültürü'nde renkler sembolik anlamlar taşımış, en çok kullanılan altın renginin zenginliği çağrıştırması, saraylarda ve hanedanlığın tuniklerinde kullanılması nedeniyle popüler renk olarak kabul edilmiş, beyaz mutluluğu, yeşil yaşamı gençliği ve Nil'i, sarı bereketi simgelemiş, cenaze törenlerinde genellikle mavi renk, kırmızı, mor, bakır, yeşil, nil yeşili, hindistan kırmızısı, turkuaz sarı kırmızı, koyu lacivert, açık mavi, taba renginin tonları, naturel renkler giyim ve dekorasyonda kullanılmış, kostümlerde yer almayan siyah, sadece peruklarda ve mücevherlerde ikinci renk olarak tamamlayıcı kontürün kullanıldığı gözlenmiştir</i>
DİKİŞ-SÜSLEME	<i>Antik Mısırdaki kumaşlar, katlanarak ıslatılmış, büyük taş blokların altında uzun süre bekletilerek tabii pili, piliseli kumaşlar elde edilmiştir. Palmiye, papirüs akbaba desenleri, güneşin, gökyüzünde kanatlar üzerinde taşındığını sembolize eden kuş figürleri, tanrıların tanrısı Ra ve hayatı yenileyen Nil'i temsil eden dalga desenleri, Mısır dilinin sembolü akrep, kutsal böcek, kostümlere, baskı, dokuma ve ağır nakış teknikleri ile uygulanmış, Mısır'da ilk dikiş uygulamaları zamanla gelişim gösterirken, ilk defilenin dokuma, tarım ve balıkçılıkla ilgilenen kadınlar tarafından yapıldığı, kazılardan çıkan tahta minik heykellerden öğrenilmiştir</i>
MÜCEVHER	<i>Antik Mısır'da, mücevherler kadın ve erkekler tarafından kullanılmış, altın akik, lacivert taşı, turkuaz, agat, mercan, calsedon, oniks, parlak mineden tasarlanmış geniş kolye, gerdanlıklar, bilezikler, kolun üst kısmına takılan yılan kavi pazubentler, çeşitli taşlardan mısır dilinin sembolü, akrep mühürlü, babadan oğula geçen kraliyet yüzükleri, firavunlar için özel anlam taşıyan kobra yılan figürlü taç ve savaş başlıkları, ölümlerle gömülen firuze taşından yapılan kutsal böcekli madalyonlar, şans büyüsü olarak kullanılan altın mineli horoz gözü Mısır'ı sembolize eden güneş figürlü, küpeler, iğneler kostümlere görkem katmıştır</i>
AKSESUAR	<i>Antik Mısır'da aksesuarlar, mücevherler gibi dinsel büyüsel inançları temsil etmiş kadınlar bayramlarda, tören ve seromonilerde başlarına on-onbeş cm yüksekliğinde güzel kokulu parfüm konileri ve etrafına mavi lotustan çelenkler, çeşitli renkli minelerden tasarlanmış bilezikler takmış, firavun ve ileri gelenler üstünlük derecelerini gösteren takma sakallar, rahip ve din adamları tüylü, yapraklı kuş sembolü tesbihler, leopar kürkünden şalları aksesuar olarak kullanmış, halk yarı değerli taş, cam, bakır ve cilalanmış seramikten aksesuarlar takarken, Antik Mısır'da Prenslar, "Beyaz Altın" adı verilen, gümüş tokalı kemerler kullanmıştır</i>
SAÇ STİLLERİ	<i>Antik Mısırlılar, sıcaklık, bit salgını ve hijyen nedeniyle saçlarını kazıtarak siyah yün, bitki liflerinden yapılan, altın bantlar, renkli boncuk dizileri ve mücevherlerle süslenmiş, kahküllü, ince örgülü, lüleli, yapımında ustalaştıkları takma saç ve peruklar kullanmış, başlarına güzel kokması için parfümlü merhemler sürmüş kendi saçlarını kullanmayı tercih edenler ise renklerini korumak ve bakım için siyah kedi, öküz kanı, yağ karışımlarından elde edilen bazlar kullanmış, din adamları saçlarını tamamıyla kazıyarak sakallarını altın ipliklerle örmüş, erkekler kahküllü, kulaklarını örten, kısa, kıvrıkcık yün veya saçtan peruklar kullanmıştır</i>

ŞAPKA-BAŞLIK	Antik Mısır'da kraliçeler, akhaba tüylü mısır sembolleri, altın, değerli taşlardan hazırlanmış taç ve başlıklar, Firavunlar, aşağı ve yukarı Mısır'ı yönetiyorsa iç içe geçen taçlar, aşağı Mısır'ı yönetiyorsa kırmızı, yukarı Mısır için ise beyaz taçlar kullanmış, I.Seti ve II.Ramses, mavi renkli savaş başlıklarını seferlerinde takmış kraliyet ailesine mensup kişiler, rütbelerini gösteren altın saç çemberleri, erkekler alından arkaya doğru çekilerek kulakların üzerinden geçen, ensede bağlanarak uçları yanlardan serbest bırakılan, tepesinde kobra figürünün yer aldığı, çizgili kumaştan "Klaft" adı verilen, sıcaktan koruma amaçlı kullanılan örtüler takmıştır
AYAKKABI	Antik Mısır sandaletleri, ayakkabı formunun ilk örnekleri olarak kabul edilmiş Mısırlıların en değerli eşyası olan papirus, palmiye liflerinden örülen, önü sivri arkası yüksek, parmak arasından geçen bant sistemli, düz tabanlı sandaletler gittikleri yerlerde giyilmek üzere kölelere taşınmış, altın plakalardan tasarlanan değerli taş ve Mısır sembolleri ile dizayn edilen modeller, Firavun ve kraliçelerin gardroplarında yer alırken, halktan kişiler tahta, keçi derisinden yapılan, basit sandaletleri, dini törenlerde ve bayramlarda giymiş, papazların sandalet giymesi Mısır'da yasaklanmış, Krallık Devri'nde halk ve Firavun çıplak ayakla gezmiştir
GÜZELLİK	Antik Mısır'da kadınlar, güneşten koyulaşan ten renklerini açmak için sarı aşı boyası, kuru iklim koşulları için ciltlerine timsah, kedi, hipopatomus yağları ve bitkilerden elde edilen ilk kırışık giderici kremleri, lekelerle karşı sütte karıştırılarak bal mumundan eritilerek elde edilen merhemler kullanmış, vücutlarını bal, kireç tuzla ovarak, parfümlü yağlarla yumuşatmıştır. Özel günlerde altın tozları sürerek, el ve ayaklarını özel kına desenleri ve dövmelele süslemiştir. MÖ. 6.yy dan kalan papiruslarda çeşitli krem ve merhem tariflerine rastlanmış, Mısırlılar alınlarındaki damarları ortaya çıkarmak için çivit mavi yüz boyası kullanmıştır
MAKYAJ	Antik Mısır'da firavunlar, kraliçeler, din adamları, papazlar, her sınıftan kadın ve erkek makyaj yapmış, gözlerine güneş yanıkları ve sinek, böceklerden koruyan dezenfektan özelliği içeren, sülfür klorürden elde edilen, Mesdemet adı verilen uzun kıyruklarla çekilen, siyah eyeliner, sürme, yeşil mineralden elde edilen Malakit ve Wadju adı verilen renkli göz farları, altın plakalardan elde edilen allık, pudralar, yanak ve dudaklarına kırmızı, turuncu, renkli, yağ karışımı rujlar, kaş ve kirpiklerine Galena adı verilen bazlar uygulamış, Mısırlı kadınlar makyaj ve kozmetik ürünlerini, saklamak için özel kaplar üreterek kullanmıştır
MODA İKONU	Antik Mısır'da, firavuna güzelliği, akli ile vekalet eden kıymetli taşlardan hazırlanan gösterişli dönem kostümleri, taç ve başlıkları, savaş baltası formunda küpe, kenarları koyu renkli incilerle tasarlanmış, birbirine geçmeli kare formlu bilezikleri ile Kraliçe Nefertiti, iktidar hırsı ile tanınan Mısır'ın Yeni Krallık İmparatorluk Dönemi'nin son kraliçesi, sembolik, karmaşık saç aksesuar, başlık ve taşları, altın ipliklerden dokunan kostümleri, cilt rengini beyazlatmak için yaptığı süt banyoları, özel yağlarla yaptırdığı vücut bakımı, makyaj stili, değerli mücevherleriyle Kleopatra tarihe geçen ilk moda ikonu olarak kabul edilmiştir

Antik MEZOPOTAMYA

Antik
MEZOPOTAMYA

Fildişi karyalit sütun başı, Asur Medeniyeti, M.Ö. 1950-615

Antik Mezopotamya (MÖ.3000-331)

Antik Mezopotamya kostüm tarine ait bilgiler, Ur, Enlil, Assur, Tello, Nippur, Eriha, Babil’de yapılan arkeolojik kazılarda bulunan Mısır sanatına göre daha gerçekçi heykellere, çanak çömlek, kil tabletlere dayandırılmış, MÖ. 3000’lerde Orta Asya’dan gelerek Mezopotamya’ya yerleşen, askeri güçleriyle büyük imparatorluklar kuran, sınırları Dicle’den Fırat’a, batıda

Mısır’dan doğuda Hindistan’a ulaşan medeniyetin jeolojik konumu ve olumlu iklim şartları nedeniyle aldığı göçler tarım, komşu ülkelerle yaptıkları geniş çaplı ticaret, batıya yönelik gelişim politikaları, üzerinde atlı postacıların beklediği konaklama merkezleri bulunan “Kral Yolu” adı verilen ilk karayolları, düzenli ordular, savaşlar, ilk antlaşmalar, siyasi birlik, sosyal örgütlenme, kanun ve yasalar, astronomi çalışmaları, güneş takviminin, ağırlık ölçülerinin, ondalık matematik sistemleri ve çivi yazısının keşfi, genellikle kadınlar tarafından yazılan alçı tabletler kültür seviyesinin hızla gelişmesinde neden olmuştur. Planlı yerleşim birimleri ve şehirlerde, güneşte pişmiş kıldan yapılan, orta bölümde büyük avlusu, mutfak, şömine bulunan, ağaçtan yapılan kapı ve çerçeveleri kötü ruhları kovacağı inancıyla kırmızı renge boyanan, duvarları renkli hayvan, çiçek figürlü, sırlı, mineli çiniler tunç, fildişi süslemeli evler, yedi katlı Ziggurat’lar ve eşsiz mimari örneği anıtsal eserler, tanrıya ulaşmak için inşa edilen “Babil Kulesi”, dünyanın yedi harikasından biri kabul edilen Kral Nebukadnezar tarafından yaptırılan setler üzerinde yükselen, gücü temsil eden kerpiç ve ziftten kubbeli, sütun ve egzotik bitkilerle süslenen taraçalı şelalelerin aktığı “Babil’in Asma Bahçeleri”, moda anlayışının yapılanmasında önemli rol oynamış, “Tiara” şapka dönemin kübik, spiral formu kostümleri, mimariden örnek alınarak hazırlanmıştır. Gurur duyulacak bir vücuda sahip olmak, cüsseli ve heybetli görünmek için büyük hacimli giysiler, deri, bacaklara sıkıca oturan, kemerlerle vücuda sabitlenen, önden açılan, ilk moda keşfi sayılan pantolonlar giyilmiş, daha sonra yün dokuma kumaştan iki bacağa geçirilerek belden büzülen, hareket rahatlığı sağlayan modelleri Avrupa’da kısa sürede benimsenmiş dönemin moda ikonu Kraliçe Semiramis ve statü sahibi kadınların pantolon giydikleri, Yunanlı tarihçiler tarafından da anlatılmıştır. Kürklerin şekillerine göre kesilen dokumaların iç kısmına monte edilmesiyle elde edilen ilk astar biçimi, peştemal, etek olarak kullanılan dikdörtgen kumaşların atkı ve çözgü ipliklerinin taranmasıyla yaratılan ilk saçak ve makrome püsküller, bedenlerine sararak, omuzlardan geriye attıkları yün şallarda kullandıkları sütunu anımsatan çapraz, asimetrik, katlama ve drape çeşitleri, ayak kabının ilk örnekleri sayılan kalın dolgu tabanlı, parmak arası sandalet ve askeri süvarilerin geriye dönen uçları sivri, topuklu çizmeleri, kollu elbiselerin kılıpla kesilip dikilmesi, basit nakış-süsleme teknikleri, ipliği büken, boyayan, dokuyan, modanın ilk yaratıcıları kadınlar tarafından hazırlanmış, moda buluş ve keşifleri, modanın evrimini şekillendirmiştir. MÖ. 330 tarihinde büyük zaferler kazanarak fethettiği Antik Mezopotamya topraklarında, 13 Haziran 323 yılında tropik sıtma hastalığı nedeniyle ölen Büyük İskender’in yarattığı melez kültür ve Yunan “Helenizm”in etkileri, yüksek aydın kesimi ve dönemin giyinme biçimlerini etkileyerek, gelecek yüzyıllardaki rafine moda anlayışına yön göstermiştir

A.MEZOPOTAMYA	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda içinde yer alan, Babil MÖ. 3000-1925, Asur MÖ. 3000-606, Pers İmparatorluğu MÖ. 539-331, Anadolu, Suriye, Hindistan ve Mısır'da egemen olurken, bölgeye barış, huzur getirmiş, global ticaretin gelişmesi düzenli yolların inşa edilmesi, ilk posta teşkilatı, hukuk sisteminin kurulması tek para uygulaması, çivi yazısının kullanılması, mimaride eşsiz sanat eserlerinin yaratılması, moda anlayışının yapılanmasında önemli oynamıştır. Moda buluşları keşifler ve teknikler, kullanılan biçimler, geleceğin modasının yaratılmasına öncülük etmiş, Mısır, Girit, Yunan Uygarlıklarının moda anlayışını etkilemiştir</i>
SİLÜET	<i>Antik Mezopotamya Medeniyetleri'nden Asur, Babil, Pers Uygarlıklarındaki erkek silüetleri orta boylu, kare vücut formu, atletik yapılı, kalın boyunlu geniş omuzlu, kaslı, kalın kemikli kol anatomisi, büyük el ve ayaklı olarak tasvir edilirken, erkeklerin koyu siyah renkli, orijinal saç ve sakal modelleri, kemerli burun, belirgin göz, kaş stilleri, yüksek kemikli keskin yüz biçimleri ile ilgili bilgiler, heykeller, yazıt ve fresklerden elde edilmiştir. Uzun koyu saçlı, buğday ten renkli, karakteristik yüz yapılı, orta boy, geniş omuzlu, yuvarlak vücut hatlarına sahip kadın silüetleri estetik, zarif görünimleri ile tanrısal figürlere konu olmuştur</i>
KADIN KOSTÜM	<i>Antik Mezopotamya kostüm tarihi eşsiz buluşlarla başlamış, kostüm stilleri renk seçimi, dikiş süsleme teknikleri büyük değişim göstererek modanın gelişimini etkilemiş, Mısır kostümlerini anımsatan tunik ve şallar, kadın modasının temelini oluşturmuştur. Etekleri volanlı, drapeli yün kostümlerin üzerine, sağ kol ve omzu açıkta bırakan, kalça hizasından geçerek sol omuzdan tutturulan, diagonal hatlar sergileyen şallar, yüksek işçilikli, renkli nakış, altın sim iplikli püskül saçaklarla süslenmiş, kostümlerin bellerini, çeşitli kalınlıkta, ilk ince, çift dönen kemerler süslemiş, vücudu sergilemek, toplumda utanç verici olgu olarak nitelendirilmiştir</i>
ERKEK KOSTÜM	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda soğuk, sisli, yağışlı geçen kış ayları, iklim koşulları, giyinme biçimlerini etkilemiş, ağır, kalın kostümler dış dünyaya karşı kalkın görevi görmüştür. Tapınak ve binaların inşasında kullanılan spiral biçimler güçlü semboller, formlar, yarattıkları giyimin temel detaylarını oluştururken şapka ve taçlara ilham kaynağı olmuştur. Pers İmparatorluğu'nda soyluların giydiği, beyaz kumaşla astarlanan mor renkli kostümler, giyen kişinin boyunun yaklaşık iki katı uzunluğunda, enine eşit döküm, volüm, drape ve büzgülerle beden boyuna göre kısaltılarak, zengin işleme ve nakışlı kemerlerle kullanılmıştır</i>
ÜST BEDEN	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda, yün fabriklerden yapılan sert, kaba katların Antik Mısır keten dokumaları ve ince zarif pililerinden daha çekici olduğu düşünülmüş, dikey katlamaların silüeti uzun, yatay pilelerin boyu kısa ve bedeni geniş gösterdiğine inanılmıştır. Antik Mezopotamyalılar kostümlerine, sütunu andıran, çapraz, diagonal katlama teknikleri uygulamış, kenarlarını kalın motifli renkli nakışlar, altın sim iplikli kordon ve saçaklarla süslemiş, yarım daire şeklinde kesilen, manto amaçlı kullanılan diagonal katlı ve drapeli üst ünitler, omuz atkısı olarak adlandırılarak, festivaller, dini törenler ve günlük yaşamda kullanılmıştır</i>

YAKA LINE	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda kadın ve erkek kostümlerinde boyun çevresini saran, önden yırtmaçlı ve drapeyi andıran yaka stilleri dikkat çekmiş, MÖ. 1000 yılına kadar iç çamaşırı olarak kullanılan kollu gömleklerdeki bu yaka biçimi daha sonra günlük kostümlerde de yer almaya başlamıştır. İlerleyen tarihi süreçte Antik Mezopotamya modasında, dairesel köşe yaka kesimlerinin popüler olduğu gözlenmiş, vücudu saran görkemli, zengin kostümlerde, ilk kez çene hizasına kadar yükselen, Pers motif ve desenlerinin uygulandığı nakış teknikleriyle vurgulanan yeni yaka formları, Antik Mezopotamya Uygarlığı moda keşiflerinden olmuştur</i>
KOL LINE	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda bol kesimli deri kollar, yün ilaveleri ile genişletilmiş, halktan kadın ve erkekler bedenden çıkan kısa kolları, din adamları yelpaze kol stilleri, krallar dirsek hizasından açılan kol ağzı geniş, dökümlü çan line modeller, Babil'de etek ucuna kadar uzanan, tek sol kollar veya dirsek hizasında turvakar, katlı, kıvrımlı, minik drapeli modeller, askerleri kostümlerde bedenden çıkan uzun kollar kullanmıştır. Toplumdaki statü ve sınıf farklılıkları, tuniklerin kol stilleri ile belirlenmiş, kol ağzı bitişleri, zıt kontrast renkli dubleler, altın plaka, inci, mücevher, renkli, yün iplikli nakış, püskül ve saçaklarla süslenmiştir</i>
BEL ÇİZGİSİ	<i>Antik Mezopotamya Kültürü'nde erken dönemlerinde samur, kunduz gibi küçük hayvanlardan elde edilen kürkler, giysi formlarına göre kesilerek dokuma kumaşlarla astarlanarak, bellere kürk, deri bantlarla tutturulmuştur. İlerleyen tarihi süreçte, bel çizgisinin belirginleştiği ve gerçek yerinde kullanıldığı görülmüş deri, saçak, püskül, dekoratif nakış ve kurdeleli kemerlerle, ön ortada uygulanan drape, büzgüler bel hattını vurgulamış, çeşitli bağlama ve tutturma teknikleri metal kancalı, sim kordonlu kemerler popüler olurken, zaman zaman düşük bel çizgisinin Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda, modaya hakim olduğu izlenmiştir</i>
ETEK BOYU	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda önceleri dar, net duruşlu, daha sonra pilili volanlı, evaze, zengin görünümlü etek turları, Antik Mısır'a oranla oldukça genişlemiş, kral, kraliçe ve kadın kostümlerinin etek boyları topuk hizasında din adamlarının kostüm boylarının ayak bileği üstünde yer aldığı görülmüştür İlk pantolon ünitlerinin öncüsü olan uygarlıkta, askeri kostümlerde "A" line pilili, diz hizasında biten etek boylarındaki tunik gömleklerin altına, ayak bileği hizasında biten şalvar pantolonlar giyilmiştir. Antik Kültürü'nde statüleri farklı, ayrıcalıklı kadınların giydiği pantolonların paça genişlikleri ise, farklı biçimler göstermiştir</i>
TEKSTİL	<i>Antik Mezopotamya'da sisli, yağışlı, soğuk ve değişken iklim şartları nedeniyle tabii boyama işlemlerinden geçirilen yün, en çok kullanılan fabrikler olmuş, Kral Sennacherib'in MÖ. 700 yılından sonra tanıttığı koton, yağlı yün adı verilen naturel keten, sıcak aylarda korunma ve dayanıklılığı nedeniyle tercih edilmiş bunun yanı sıra kostümlerde papirus, renkli, ipekli kumaşlar, kış aylarında deri ve kürkler kullanılmış, boyama teknikleri ve renklendirme Antik Mısır'a benzer özellikler göstermiş, ilk metal örme tekniği ile hazırlanan askeri zırhlar, Antik Mezopotamya ordusu, mızraklı askerler, okçu birlikleri tarafından kullanılmıştır</i>

Antik MEZOPOTAMYA Antik MEZOPOTAMY

RENK	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı kostümlerinde, tabii kök boyalardan elde edilen parlak kırmızı, nar çiçeği, hint kırmızısı, kahverengimsi-pembeler, kırmızimsı-sarı portakal, kahverengi ve toprak renginin tonları, donuk mat bakır, koyu zeytin yeşillerinin yanı sıra, astronomi ve ruhlara inançlarını temsil eden, koyu çivit mavi ve koyu mor renklerinin kullanıldığı görülmüş, Mısır'daki gibi kumaş renk ve süslemelerin, vücut rengi ile kontrast yapmasına dikkat edilmiştir. Askeri disiplin, giyimde aşırıya kaçılmasını engellerken, bir dönem süsleme ve nakışlarda en fazla bir, kostümlerde iki ana renge izin verilerek, üçüncü renk yasaklanmıştır</i>
DİKİŞ-SÜSLEME	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı kostümleri, basit dikiş teknikleri ve döneme göre yüksek işçilikli nakışlarla bezenmiş, naturel kumaşlara renkli yünlerle kenar suları, dairesel, kare ve buna benzer geometrik desenler, çiçek formları, hayvan motifleri, bordürler işlenmiş, Antik Mısır'ın ince zarif tarzından farklı, kontrast renkli süsleme teknikleri de görülürken, üç katlı, bir merkezli, beş veya yedi çıkışlı püskül, saçak sistemleri, kadın, erkek, asker, kral ve kraliçelerin kostümlerine görkem katmış, ilk örnekleri olarak kabul edilen metal düğmeler, omuz çizgisinde süsleyici aksesuar olarak yer alırken, dikiş tekniklerinde ilerlemeler gözlenmiştir</i>
MÜCEVHER	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı mücevherlerinde zengin, komplike stil, işçilik ve renk olgusu gözlenirken, kuyumculuk sanatı altın çağını yaşamış, değerli ve yarı değerli taşlardan, tanrıları temsil eden üçgen, piramit, baklava gibi geometrik biçimler, bereketi temsil eden nar, güneş, kutsal ağaç palmiye, kanatlı küreler boğa aslan figürleri, astrolojik temalar, dinsel figürler, hilal, sarkaçlı halka küpeler ince, kalın bilezikler, gerdanlık ve kolyelerde yer almış, akikten tasarlanan pantantifler kostümlere sıklık katarken, nazarlık olarak da kullanılan hareketli yüzükler, yaka rozetleri kültürün en çok tercih edilen mücevherlerinden olmuştur</i>
AKSESUAR	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda kadın ve erkekler, en önemli aksesuar kabul edilen, ellerinde uçları katlı ketenden yapılan, püsküllü kamçıyı anımsatan sineklikler ve bereketi simgeleyen, un çuvalından esinlenerek tasarlanan küçük koni, kübik formu saplı, minik çantalar taşımıştır. Değerli taş, mücevher, altın çeşitli metallerden ve deriden yapılan, yuvarlak formu gül, çiçek şeklinde rozetler zil, çingirak gibi aksesuarlar kostümlere görkem ve sıklık katmış, askerlerin deri kemerlerine astıkları, sapları mücevherlerle bezeli bıçak ve kılıçlar, ellerinde taşıdıkları kalkınlar, birleşik yaylar, kültürün vazgeçilmez aksesuarları olmuştur</i>
SAÇ STİLLERİ	<i>Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda kadın ve erkekler koyu renk saçlarına ihtişam katmak için Mısırlılar gibi takma saç ve peruklar takmıştır. Kadınlar, uzun kahküllü, düz veya kıvrık saçlarını tarak, bantlarla süslemiş, erken dönemlerde traş olmayı tercih eden Antik Mezopotamya'lı erkekler daha sonraki dönemlerde gücü ve zenginliği temsil eden özenle dizayn edilen, dikdörtgen formu, bukleli salyangoz kıvrımlı, minik dalgalı, uzun sakallar ve aynı stilde hazırlanan, ense hizasında dikdörtgen, küt, köşe kesimli saç modellerini kullanmış, MÖ. 2500'li yıllarda ilk, basit formu, kızgın metal maşalarla saç ve sakallara biçim verilmiştir</i>

ŞAPKA-BAŞLIK	Antik Mezopotamya'da erkekler tekli, ikili ve yüksek spiral formlu kumaştan çevresi nakışlarla bezenmiş, arka ortada ucu püsküllü, atkı formunda parçası bulunan, "Tiara" adı verilen şapkalar, koyun, keçi derisinden özgürlük şapkası olarak adlandırılan Frig başlıkları, kadınlar dokuma, örgü, altın, sim kordondan saç bantları, krallar altın montürlü, değerli mücevherlerle tasarlanmış taçlar kullanmış, kraliçeler çember formu, gürgen, söğüt yaprakları, lapisten, "Kylis" bardak bulunan, altın çiçekli taraklarla dizayn edilen, net durması, düşmemesi için çene altından geçen renkli kurdelerle bağlanan özel kraliyet taçları takmıştır
AYAKKABI	Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda kadın ve erkekler, sert köseleden, kalın tabanlı dolgu topuklu, arkası ve yanları kapalı, baş ve ikinci parmak arasından geçen üstten çapraz bantlı, bilekten bağlanan sandaletler, yumuşak derilerden uç kısmı geriye doğru düşürülen çarık formu botlar, terlik stili ayakkabılar giymiş, insanların dış etkenlerden korunmasını sağlayan ayakkabılar, dönemin en önemli üniti kabul edilmiştir. Askeri kostümlerde, kalın veya yumuşak deriden tasarlanmış, önden bağlanan, çizmeyi andıran modeller kullanılmış, elde dikilen ayakkabılar günümüz ayakkabı stillerine örnek oluşturarak teknikler aktarmıştır
CÜZELLİK	Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda krallar, kraliçeler, kadın ve erkekler güzellik ve bakımlarına olağanüstü önem vermişler, esnaf ve askerlerin aylık ödemelerinin bir kısmı tatlı kokulu yüz ve bakım kremleriyle yapılmış, sanatçılar maaşlarının büyük bir kısmını kozmetik ürünleri, kokular, özel bakım yağları ve makyaj malzemelerine ayırmıştır. Antik Mezopotamya'da yapılan dini ayinler seramoniler, geçit törenlerine, halktan ve yüksek rütbeli kişiler, zenginler, kral kraliçeler, renkli, değerli taş ve nakışlarla süslenmiş kostümleri, altın kaplama Tiaraları, taçları, mücevherli silahlarıyla katılarak baharatlı parfümler sürmüştür
MAKYAJ	Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda Mısır'lılar gibi kadın ve erkekler, koyu renk gözlerinin etrafına siyah rastık ve sürme çekerek, büyüleri bakışlar elde etmiş, el ayak ve vücutlarını, kına ile yapılan dinsel, astrolojik, özel desenlerle süslemiş yüzlerini tabiat ve hayvanlardan elde ettikleri doğal makyaj malzemeleriyle renklendirmiş, kral, kraliçe ve topluma ait çeşitli kademedeki insanlar tırnaklarını boyamıştır. Antik Mezopotamyalı erkekler uzun saçlarına ve dikdörtgen şekilli sakallarına, dalgalı, yuvarlak spiral formlar vermek ve uzun süre dayanmasını sağlamak için yağ kıllarla şekillendirmiş ve güneşte kuruttuktan sonra taramıştır
MODA İKONU	Antik Mezopotamya Uygarlığı'nda MÖ. 1770'lerde tahta çıkan ve kendi adını taşıyan kanunlarıyla tanınan ünlü Babil Kralı Hammuabi görkemli kostümleri ile, MÖ. 883-858'de hüküm süren Asur Kralı Nasır Pal göğüs kısmından bele "V" şeklinde inen, mücevherlerle işlenmiş brodürler ve omuz çizgisinde düğmelerin kullanıldığı, ayak bileğine kadar uzanan, etek uçları zengin nakışlı, sırma görünümlü, diagonal püsküllü tuniği ile, MÖ. 539 tarihinde Pers İmparatoru Kral I. Cyrus haşmet verdiği düşünülen, dirsek hizasından başlayıp yelpaze gibi genişleyen kollu kostümleri ile, Antik Mezopotamya'nın moda ikonları olmuştur

Antik GİRİT

Antik Girit'te Kraliyet sarayının portresi, Knossos Sarayı

Antik Girit (MÖ.3650-1100)

unan kültürüne etki eden ilk Avrupa Medeniyeti kabul edilen, Ege Denizi'nin güneyinde Girit Adası'nda yer alan, yaklaşık MÖ. 3500'lerde doğan, en parlak dönemlerini MÖ. 2700-1450 yılları arasında yaşayan Minos Uygarlığı olarak adlandırılan Antik Girit, gücünü yitirmesinin ardından yerini Miken Kültürü'ne bırakmıştır. Küçük Asya olarak adlandırılan Anadolu'dan

geçerek adaya yerleşen, bronz üretimi, döküm teknikleri ve denizcilikle uğraşan, Mısır, Babil, Mezopotamya Yunanistan, Kıbrıs, Suriye ve deniz aşırı ülkelerle seramik, çanak çömlek, bakır, safran, lüks mallar, altın ve gümüş ithalat-ihracatı yapan geniş ticaret ağının merkezi olan, aldığı büyük göç akınları sonrası Antik Girit kültürü MÖ. 1700'lerde gelişim göstererek en üst seviyelere çıkmıştır. Yeryüzündeki diğer saraylarla eş zamanlı yapılan Knossos, Malya, Festos'daki yönetim merkezi içinde tapınaklar bulunan saraylar ve asillerin konakları önce tek daha sonra dört katlı, kesme, işlemeli taşlardan inşa edilmiş, doğaya, çiçek ve hayvanlara büyük bir aşkla bağlı çalışkan, neşeli insanların resmedildiği alçı kabartma duvar tablolarıyla süslenen geniş avlu ve salonları, anıtsal merdivenleri, tuvalet, banyo ve güneşlenme terasları, tahıl depoları, kuyu, kanalizasyon şebekesi bulunan görkemli mimari eserlerde, taş ve ağaçtan yapılan büyük kolonlar, sütunlar genellikle kırmızımtrak renge boyanmıştır. Rahat ve refah yaşam standartları süren, Akdeniz'deki diğer bölgelerden farklı olarak erkeklerle eşit statüye sahip olan kadınlara, zor işlerini yaptırmaları için dışardan köleler getirtilmiş, kolay, huzurlu, güneşli hayatları yüksek duvarlı yapılar ve muazzam savaş techizatlarıyla büyük tezat oluşturmuştur. MÖ. 1630 yılında komşu Santorini takım adalarında meydana gelen Thera yanardağ patlamasıyla ortaya çıkan volkanik hareketlenme deprem sonrası oluşan dev dalgaların verdiği büyük yıkım, yangınlar, Mısır'a egemen olan Hiksoslar ve korsan istilaları sonrası naturalist üslup taşıyan saray ve eserlerin tahrip olmasına neden olurken, şehir, MS. dördüncü yüzyıla kadar yaşamaya devam etmiş, MÖ. 110 yılında Dorian, MÖ. 67'de Roma işgaline kadar önemli kültür olarak varlığını sürdürmüştür. 1900 ve 1935 tarihinde Sir Arthur Evans tarafından yapılan arkeolojik kazılarda bulunan fresk, ince işçilikli boyalı fayans, kap, keramik vazolar ve mühürlerin üzerinde yer alan Girit'in doğal ortamını yansıtan zambak, safran çiçekleri, papirus, zeytin ağaçları, ahtapot, mercan, istiridye, aslan, yaban kedisi, maymun gibi egzotik hayvanlar, güneş, realist olmayan, canlı ifadeli, bukle saçlı, kırmızı dudaklı koket genç kızlar, sportif hareketler yapan, kutsal boğa boynuzlarını tutan, ters takla, ellerinin üstünde parende atan atlet kadınlar, kırmızı üç tüylü iris taçlı, kısa beyaz şortlu, elinde asa tutan prens, şarkı söyleyen zeytin toplayıcıları orakçı figürleri, efsanevi, zamansız mekân tasvirleri, başında aslan taşıyan, saray kostümlü yılanlı tanrıça ellerini yukarı kaldıran öne eğilmiş, salıncakta sallanan fildişi, tunç, fayans, adak figürü kadın heykelticikler Knossos ve Petsofa'da kazı çalışmalarında, çoğunlukla Bronz Çağı'na ait kemik, fildişi, parlak, donuk renkli akik, sedef, nefes gibi sert ve değerli taşlardan yapılmış olarak bulunan mücevherler, Antik Girit'in çağın ötesi giyim biçimleri hakkında, kostüm tarihine ışık tutmuş, gelecek yüzyıllardaki moda da ilham kaynağı olmuştur

edeniyet tarihinin erken zamanlarında keşfedilen dokumaya karşı gösterilen saygı nedeniyle insanlar, kumaşı keserek ayırma yerine sararak, drapelendirerek, katlayarak, düğümleyerek vücuda oturtmadan şekillendirirken, Giritliler, Bronz Çağı'nda ölçü ve dikiş sanatını keşfederek uygulamaya başlamış, keten ve yün dokumacılığında ustalaşan kadınlar Knossos'taki evlerinin atölyelerinde eğirdikleri yünleri, doğadan elde ettikleri, kök, çivit boyalarla parlak kırmızı sarı, mavi, mor, kahverenginin tonlarıyla renklendirmiş, çiçek, balık, kuş motifleri ve geometrik desenli nakışlarla süslemiştir. Antik Girit'te toplumda önemli yere sahip kadınlar, ana tanrıça "Rea" için yapılan dini törenlerde saraylarda, tiyatrolarda düzenlenen müzikli dans ve oyunlarda Yunanlıların Athena'ya sundukları "Peplos"a benzeyen, sporcular yarım daire şeklinde kesilen, geniş kemerlerle tutturulan, arka yakası yüksek, ön dekoltesi bele kadar açık elbiseler, yaşlı, ağırbaşlı, soylu bayanlar Mısır'lıların geniş kesimli kostümlerine benzeyen kısa ceketlerle giyilen modeller, çalışan kadınlar "T" line, kalın kaba ketenden ayak bileklerinde, kraliyet ailesi, asiller ve papazlar uzun, renkli kostüm ve pelerinler giymiş, sıcak tutması için hayvan postları, yünden yapılan süs ve şallar kullanmış, "Labris" adı verilen çift başlı balta ve çeşitli renkli kumaşlardan yapılan kutsal düğümler, kült semboller arasında yer almıştır. MÖ. 2000'de, MS. 18. yüzyıl Rokoko Dönemi Avrupa modasına ilham kaynağı olan, metal veya ahşaptan tasarlanan ilk crinolin iç etekler, üzerine yedi katlı, ince pileli, çiçek desenleri, etek ucu katlı pilise ve büzgülerle bezeli, net duruşlu "Çan" line, beş katlı önü üçgen bitişli konik etekler, geniş paçalı üç kat farbelalı pantolon-etekler ve üstüne kırmızı, kahverengi, açık mavi renkli, dama, üçgen, dikdörtgen desen ve şeritlerle süslü, ikinci kat yuvarlak-sivri bitişli önlükler, sert fabrik veya metalden gümüş burğu kemerler takılmış, üst bedende göğüsleri açıkta bırakan yüksek dik yakalı, kol imajı veren, kürdele, kayışlarla boyuna tutturulan, ince bel ve bedeni ön plana çıkaran, vücudun zarafetini vurgulayan, yeleğe benzeyen işlemeli korsaj ve korsetler genç kızlar ve prensesler tarafından giyilmiş, renk ve stilleriyle Yunan giyim tarzını şekillendiren Minos ve Miken kültüründe, MÖ. 1700-1500'lerde ilk yüksek dikiş-süsleme teknikleri gözlenmiştir. Damla formu boncuk, inci, değerli taşlarda kolyeler, gerdanlıklar, sarkaçlı, sallantılı küpeler, broş ve iğneler, ayak bileklerinde halhallar, ortası oval, altın plakalı, spiral şerit, dalga, yıldız, hayvan motif ve portrelerin yer aldığı yüzükler kadın ve erkekler tarafından kullanılan gümüş, emayeden çember saç bantları, "Tiara" ve "Toque" adı verilen konik şapkalar, ince keçi derisinden tasarlanan ilk yüksek ökçeli bot ve ayakkabılar kostümlerin şıklığını tamamlamıştır. Antik Girit Uygarlığı Bronz Çağı'nda, her sınıftan erkeğin çıplaklığı hoşgörüsüyle karşılanmış günlük yaşamda Mısır şentilerine benzeyen önlük stili kısa etekler, arkasında kuyruğu andıran panel parçalı yumuşak dokulu kumaşlardan boncuk ve püsküllü peştemaller, makosen ve kapalı botlar, askeri kostümelerde ise yaban domuzu dişleriyle kaplı, kalaylı bakır miğferler, keçi derisinden zırh gömlekler giyilmiş, tahta çerçeve üzerine birkaç sıra sığır derisinden gerilmiş kalkanlar, yeni silah ve savaş arabaları ordu tarafından kullanılmıştır

Yılanlı Tanrıça heykelciği, Knossos Sarayı Tapınağı, Minoan Uygarlığı

ANTİK GİRİT	MÖ. 2700-1450 tarihleri arasında en parlak dönemini yaşayan Antik Girit diğer adıyla Minos Uygarlığı, MÖ. 3500'ü yıllar Tunç Çağı'nda Ege Denizi'nin güneyinde yer alan Girit Adası'nda doğmuş, gücünü yitirmesinin ardından yerini aynı topraklar üzerinde Miken Kültürü'ne bırakmıştır. Neolitik Dönem'de Anadolu'dan göç eden topluluk tarafından kurulan Antik Girit Uygarlığı'nda görülen kostüm biçimleri, gelecek yüzyıllarda Rönesans, Barok dönemlerinin crinoline eteklerine, Rokoko Dönemi'nin korsetlerine ilham kaynağı olmuş, zaman ötesi olarak nitelendirilen Girit giysileri Antik Yunan kostümlerine yön vermiştir
SİLÜET	Antik Girit Uygarlığı fresklerinde, kadın figürleri üsluplaştırılarak çizgi haline getirilmiş, kadınsı, canlı ifadeli anlatım kazandırılmış, uzun boylu ince ırkın kostümleri, vücut oranlarını ortaya koyacak stilde hazırlanmış, kadın silüetlerinde feminen atletik yapılı, ince bedende belirgin dik göğüs çizgisi, yuvarlak omuzlar uzun boyun, ince bel hattı, dar kalça dikkati çekerken, zarif oval kemikli yüz şekli, ince uzun biçimli el ve ayak anatomik yapısı izlenmiş, Antik Mısır'ın zayıf Mezopotamya'nın kare vücut formlarından farklı görünüm sergileyen Antik Girit erkek silüetlerinin uzun boylu, kemikli, atletik yapılı oldukları görülmüştür
KADIN KOSTÜM	Antik Girit Uygarlığı'nda prensesler, genç kızlar, göğüslerini açıkta bırakan turvakar kollu, korsaj kemerli, renkli nakış ve incilerle işlenen üst ünitler, tahta metalden hazırlanan juponların üzerine, sert kumaştan önü üçgen bitişli kenarları dar şeritlerle süslü çan, konik etekler, etek ucu ve kalça hattı üç kat pili, pilise fırfırlı pantolon-etekler giymiş, bej kumaş üzerine açık mavi, dama veya haç desenli, kırmızı, kahverengi, mor, sarı, ikinci kat olarak takılan önlük benzeri etekler takmış, çalışan halktan kadınlar ise "T" formlu, ayak bileğine kadar uzanan, geniş kemerler, şallarla dizayn edilen kaba keten kostümler kullanmıştır
ERKEK KOSTÜM	Antik Girit Uygarlığı rahat yaşam şartları, güneşli iklim koşulları ile tezat oluşturan dev duvarlar, muazzam savaş teçhizatları ve ordusu ile dış dünyaya karşı korunurken, askeri kostümlere büyük önem verilmiş, kahverengi deri "T" kesimli, uzun kollu, kayık yakalı, diz üstünde biten, metal kemerlerle toplanan önlük stili tunikler ve tüylerle süslü kalaylı bakır miğferler askerler tarafından kullanılmıştır. Üstü çıplak olan Minon Kralları, ön ortası püsküllerle tamamlanan "V" bitişli, mücevherle işli kısa etekler, yumuşak deri botlar, üç kırmızı tüyle süslenen iris taçlar takmış, atletler metal kemerli, üçgen parçalı şortlar giymiştir
ÜST BEDEN	Antik Girit Uygarlığı'nda Antik Mısır, Yunan ve Mezopotamya'dan farklı stiller yaratılarak üst beden ön plana çıkartılmış, Minos Kültürü'nün egemen olduğu dönemlerde erkek üst bedenlerinin genellikle çıplak olduğu ve omuzları örten peştemaller, şallar ve kürk pelerinler kullanıldığı görülmüş, saray kadınları spor yapan genç kızlar, Antik Mısır'daki göğüs gösterme geleneğini sürdürmeye devam ederek büstten ayrı olarak tasarlanan, üst bedeni sıkıca saran kurdelelerle bağlanan, deri, çift omuz askılarla tutturulan, göğüsleri açıkta bırakarak alttan desteklenen, turvakar kollu, ilk korsaj stili üst ünitlerin kullanıldığı gözlenmiştir

YAKA LINE	Antik Girit Uygarlığı'nda, anıtsal Mısır eserlerinin tam tersi küçük boyutlardaki heykelticikler yaka stilleri hakkında bilgi vermiş, Girit Minos Kültürü'nün egemen olduğu erken dönemlerde, kadınlar göbek hizasında, derin dekolteli, geometrik desenlerle süslü uzun kostümler giyerken, Antik Girit Geç Dönemleri'nde, boynu arkadan saran yüksek yakaların, prenses, genç kız ve tanrıça figürlerinde yer aldığı görülmüş, saraylı ve çalışan kadınların yuvarlak yakalar, yüksek rütbeli erkekler, hizmetli köleler ve askerlerin kayık yakalı kostümler giydiği, Knossos saraylarının duvar resimlerinden, fresklerden ve seramik vazolardan öğrenilmiştir
KOL LINE	Antik Girit Uygarlığı'na ait, MÖ. 2000'li yıllardan kalan Petsofa'da bulunan heykeller, tipik bronz çağı kostümleri hakkında bilgi vermiş, MÖ. 1500-1700 yılları arasında uygarlık kostümleri en parlak dönemini yaşamış, ilk dönemlerde hangi sınıftan olursa olsun erkeklerin çıplaklığı olağan karşılanmış, sıcak, nemli iklim şartları nedeniyle hafif, rahat, bedenle birlikte kesilen kısa kollu kostümler çalışan kadınlar, erkek ve köleler tarafından giyilmiş, Antik Girit'li askerler uzun kol line'ları, genç kızlar, sporcu, atletik kadınlar, prensesler incili, mücevherli nakışlarla bezenen, renkli dublelerle vurgulanan turvakar kol boyları kullanmıştır
BEL ÇİZGİSİ	Antik Girit Uygarlığı'nda erkekler, Mezopotamyalıların kalın bellerinden farklı en belirgin özellikleri olan ince bellerini vurgulayarak zarif silüetlerini bölen kemerler kullanmış, kadın ve tanrıçaların bellerindeki korsajlar, yelek görünümü verecek şekilde tasarlanmış, genç kızlar, prensesler bel çizgisinin üstünde, göğüs altından geçen ve göğüsleri dik tutan, kalın gümüş, bakır kemerler, saraylı kadınlar altından ve oymalı deriden yapılan geniş enli modeller takmış, pantolon etekler ve beş-yedi katlı konik çan eteklerin tutturulduğu, taşıyıcı nitelikte giyim üniti olan burgulu, renkli nakışlı kemerler kadın-erkek giyiminin en önemli parçası olmuştur
ETEK BOYU	Antik Girit Uygarlığı'nda MÖ. 1800'lerde eteklere net duruş sağlayan, tahta ve metalden yapılan crinoline'ler, jüponların ilk örneği kabul edilmiş, iç eteklerin üzerine ayak bileklerine kadar uzanan geniş etek turlu, çan, evaze line'lı, pilili büzgülü, çok katlı etekler giyerek, damalı, geometrik desenli, kenarları nakışlı farbelalı, ikinci kat, önlüğü andıran ünitler takılmıştır. Girit'te ortaya çıkan ilk pantolon-eteklerin paçalarında kat kat fırfır detaylar dikkat çekmiş, Geç Dönem'de erkekler Mısır'da giyilen, şentiye benzeyen, asimetrik, tek tarafı uzun arkada kuyruğu andıran panel parçası bulunan peştemal kısa etekler kullanmıştır
TEKSTİL	Antik Girit Uygarlığı Bronz Çağı giyiminde hayvan postları kullanılmış, daha sonraki dönemlerde ise keten ve yün dokumacılığında ustalaşmış, deri işleme sanatının gelişmesi ve giyimde sert metallerin yer alması çeşitliliği beraberinde getirmiştir. Tabiattan örnek alınan desenler, aslına uygun olarak baskı ve nakış teknikleri ile kumaşlara uygulanmış, Mısır'a göre, Antik Girit'te izlenen sade, sık stildeki kostümlerin lüks ve zerafeti giyinmeye verilen önemin göstergesi olmuş kralların, kadın ve erkek gardroplarının ana parçası peştemaller, şallar, kurulan ilk dokuma tezgahlarında üretilen yumuşak dokulu fabriklerden hazırlanmıştır

RENK	Antik Girit Uygarlığı'nda renk seçimine büyük önem verilmiş, Knossos'ta bulunan evlerde, dokuma atölyelerinde kurumuş ağaç yaprakları, meşe ağacı kabukları kök boyalardan ve çivit, kobahttan elde edilen renklerle, eğrilen, bükülen yün ve ketenler, parlak kırmızı, portakal, sarı, mavi, mor, kahverenginin tonları teracotta ve toprak renklerine boyanarak, karakteristik Girit renkleri yaratılmış Minos Kültürü'nde kullanılan kızıl kahve tonları erkeği, beyaz renk ise kadını simgelemiştir. Şapkalarda siyah-beyaz kombinasyon, kostümlerde kontrast ve tonsürton renkler kullanılarak, Antik Giritlilerin rafine renk zevki yansıtılmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	Antik Girit Uygarlığı'nda kumaşın, vücut ölçülerine göre kesilip dikişme sanatı keşfedilmiş, ilk dikiş sanatının Minos Uygarlığı'ndan çıktığı görülmüştür. Erken dönemlerde spiral formlar, üçgenler, eğik çizgiler, Orta Minos Dönemi'nde çiçek motifleri, dallar, balık, kuş gibi hayvanlar, doğadaki varlıklar desen ve kostümlerde yer almaya başlamış, Geç Minos desenlere dama, baklava gibi geometrik formlar ilave edilmiş, yaka, kol ve dikiş detaylarının üstüne inci işlemeler, zıt renkli şeritler, boncuk, püskül ve danteller uygulanmış, keçi derisinden yapılan "Hides" korsajlar, Antik Minos Uygarlığı'nın Haute-Couture çalışmaları kabul edilmiştir
MÜCEVHER	Antik Girit Uygarlığı Bronz Çağı'na ait mezarlarda bulunan yanmış mücevher örnekleri ve Knossos kazıları kuyumculuk sanatı ile ilgili bilgiler vermiş, geç dönemlerde granüle edilmiş altın, ametist, nefes, agat ve yarı değerli taşlardan yapılan kolye, broş, yüzük, sarkaçlı, sallantılı küpelerde yaprak, hayvan, insan figürleri yer alırken, Antik Mısır Uygarlığı'nı simgeleyen yılan kavi benzeri pazubent, bilezikler ve gümüş halhallar kullanılmıştır. Kadın ve erkeklerin başlarını altın, bakır saç bantlarıyla süslemiş, taç ve çelenklerde kurdele görünümünü veren parçalar görülmüş, krallar değerli taşlı, yüksek tüylü altın taçlar takmıştır
AKSESUAR	Antik Girit Uygarlığı dini tören ve seramonilerinde yüksek rütbeli kişiler, din adamları, prens ve krallar, kostümlerinin üzerine süs amaçlı ve sıcak tutması için hayvan postlarından kürkler, nakışlarla bezenen kalın, kaba kumaşlardan hazırlanan pelerinler kullanmış, Minos Kültürü'nde dinin simgesel varlıkları kabul edilen boğa, iki başlı balta, güneş diski, yılan figürleri, ağaç formlarının yer aldığı aksesuarlar kullanılarak, lüks ve ihtişamın hakim olduğu kostümlerin görünüşüne zenginlik katılmış, değerli taş, incilerle bezenen altın korsajlı kemerler kırmızı, beyaz ve renkli deri kuşaklar kişilerin toplumdaki statülerini göstermiştir
SAÇ STİLLERİ	Antik Girit Uygarlığı'nda kadın ve erkek saç stilleri çeşitlilik göstermiş, uzun saçlarını başlarının gerisinden at kuyruğu şeklinde toplayan kadınlar, saç örgüleri bellerine kadar uzanan serbest, uzun dalgalı, lüleli modellerde kullanmış, MÖ 17.yy'da geriye toplanan saçlar kurdelelerle ve alından geçen metal, altın çember formu saç bantlarıyla süslenmiştir. Zengin, soylu, saraylı kadınlar ise serbest topuz şeklindeki saçlarını tarak ve tokalarla dizayn etmiş, Antik Giritliler uzak seyahatleri sırasında etkilendikleri Mısır peruklarını, saçlarına görkem katmak için kullanmaya başlamış, erkekler uzun, dalgalı, lüleli saç stillerini tercih etmiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Antik Girit Uygarlığı'nda şapkaların ilk kez Bronz Çağı'nda kullanıldığı düşünülmüş, terracottalarda rastlanan figürlerde iki şapka stilinin popüler olduğu gözlenmiş, "Piskaposluk Kepi" olarak adlandırılan, yukarıya doğru genişleyen kesik huniyi andıran yüksek şapka modeli, kadın ve erkekler tarafından kullanılan Tiara ve Toque adı verilen özel başlık ve bereler kostümlerin sıklığını tamamlarken prens ve krallar, üzeri kırmızı tüylerle süslenerek, narin altın işçiliğiyle hazırlanan taçlarını özel günler ve seramonilerde kullanmış, Antik Mezopotamya'daki saç bantlarına benzeyen incili baş bantları, Minon kadınlarının başlarını süslemiştir
AYAKKABI	Antik Girit Uygarlığı'nın erken dönemlerinde, kadın ve erkeklerin günlük yaşamda Antik Mısır'daki gibi çıplak ayaklı oldukları gözlenmiş, saray halkı, soylular ve zenginler dışarda ayakkabı ve sandalet giymiştir. Terlik stilinde bilekten bağlanan deri sandaletler, keçi derisinden hazırlanan yumuşak makosen stili ayakkabılar seyahat için kullanılan botlar Antik Girit kostümlerini tamamlamıştır. Derisi haftalarca suda bekletilen, yağ eklenerek çeşitli işlemlerden geçirilen, kıremi kırmızısı veya beyaz, mavi renkte boyanan deri botlar, ilk kez Mezopotamya'da görülen yüksek ökçeli çizmelere benzeyen ayakkabı, botların giyildiği gözlenmiştir
GÜZELLİK	Antik Girit Uygarlığı'nda giysiler kadar güzellik ve bakıma da önem verilmiş kadın ve erkekler hergün banyo yaparak, ciltlerinin tazeliğini korumak için adada yetişen zeytinyağı, keçi sütü, bal gibi karışımlardan elde ettikleri ürünlerle yüzlerine ve vücutlarına çeşitli bakımlar uygulamıştır. Kozmetik ve makyaj ürünlerini seramik kaplarda saklanmış, lüks malların yanı sıra kozmetik, makyaj malzemeleri ve parfüm ticareti genişlemiş, berberler, buluşma ve sosyal mekanlar olurken, Mezopotamyalılardan farklı olarak traş olan Minoslu erkekler, günlük ritüellerini yerine getirerek, vücut güzelliklerini, spor ve atletizm ile korumuştur
MAKYAJ	Antik Girit Uygarlığı Orta Minos Saray Dönemleri'nde, kadınların özgün makyaj stillerinin olduğu düşünülmüş, MÖ. 2000'lerde Mısır'la yaşanan kültürel, ticari ilişkiler sonucu peruktan makyaj sanatına, modadan güzellik anlayışına kadar karşılıklı etkileşimin olduğu izlenmiş, Ege Adaları'nda üretilen, safrandan elde edilen safran sarısı, kumaş boyamadan makyaja tüm alanlarda kullanılırken dış ülkelerle yapılan alım-satımlarla adaya getirilen sürme, rastık, kına gibi makyaj malzemeleri, tarçın, fesleğen, badem, zambak, gül, lavanta, gibi madde ve yağlardan elde edilen parfümler saraylılar ve zenginler tarafından kullanılmıştır
MODA İKONU	Antik Girit Uygarlığı'nda ana tanrıça idolleri, aynı zamanda toplumun moda ikonu olmuş, kadınlar dinsel törenleri yöneten kişiler olarak belirlenmiş, bu bilgi kadın ve erkek betimlemelerinin yer aldığı fresklerle doğrulanmış, son döneme ait Bronz Çağı moda ikonu kabul edilen, MÖ. 1700'e ait, Petsofa'da bulunan, Antik Girit Uygarlığı'nın en büyük ana tanrıçası Yılanlı Tanrıça, crinoline'li, yedi katlı, pileli eteğinin üzerine giydiği yuvarlak bitişli önlük stili ikinci kat eteği göğüslerini açıkta bırakan turvakar kollu, kalın altın kemerli, korsajlı Hides'i dönemin kadın kostümleri hakkında bilgi vererek kostüm tarihine ışık tutmuştur

Antik YUNAN

Antik YUNAN

Antik YUNAN Antik YUNAN Antik YUNAN An

ΚΑΛΛΙΡΟΟΣ ΝΗΙΔΕΣΙ ΚΡΗΝΗ ΗΔ' Α

Antik Yunan (MÖ.1100-150)

atı Medeniyetleri'nin temeli kabul edilen Antik Yunan Uygarlığı, Indo-Avrupa soyundan gelen Ege ve Doğu Akdeniz'e yerleşen kavimler tarafından kurulmuş, Atina, Sparta, Tebai Nakşa, Korint gibi Polis adı verilen şehir devletlerine bölünerek demokrasi ile yönetilen yeni siyasi yapılanma, sosyal sınıf farklılıkları, tarım, deniz ve kara ticareti, ekonomik gelişim endüstriyelleşme, üzerinde kral portreleri, savaş arabaları gibi semboller bulunan ilk gümüş, altın sikkelerin kullanıldığı para sisteminin yaygınlaşması, reformlar, kanun ve anayasalar, geniş ordular, donanmalar, savaş ve muharebeler, koloniler, Yunan alfabesi ve dilinin yaratılması, Herodotos, Tukidides'in Yunan tarihçiliğin temelini atması, Aristo, Eflatun, Sokrates gibi bilginler, felsefenin, tiyatro, tragedya ve komedya'nın doğuşu astronomi matematik, geometri, çeşitli bilim alanlarında ilerleme, buluş ve keşifler, Hippokrates tarafından modern tıbbın kuruluşu, açılan okullar, siyasal, artistik gücü temsil eden mimari şaheserler, Akropol, Parthenon Kokrop'un Ereteion kral mezarları, Apollon, Artemis, Patroos, Hefaistos, Olimpiyadaki Zeus tapınakları, lahitler dünyanın yedinci harikası kabul edilen İskenderiye Feneri, heykeller ve heykел sanatı, üzerinde günlük yaşamdan sahnelerin yer aldığı geometrik formlu, kırmızı ve siyah figür tekniğiyle hazırlanan seramik vazolar klasik stil düzen ve biçimi yansıtırken, gelecek yüzyılların güzel sanatlarını ve moda anlayışını yönlendirmiştir Agoraların etrafına sosyal yapılar, tapınaklar, spor kompleksleri, anfi theatre'lar yer almış, giriş kapısı "Herm" olarak adlandırılan heykел sütunlu, orta bölmede tanrıçalar için altar adı verilen sunak bulunan, avlu etrafına iki katlı, soğuk ve ısıya karşı korunaklı, diğer uygarlıklara kıyasla çok daha büyük alanlarda inşa edilen, gaz yağı ile aydınlatılan odun kömürüyle ısıtılan, basit tahta mobilyalar, kişisel eşyaları saklandığı sandık dolap, komidinler, kiler bölümünde zeytin yağı, şarap, tahılların muhafaza edildiği "Amphorae" ve "Pithoi" adı verilen kapların, mutfakta ziyarete gelen misafirler için özel desenli, sırlı yemek takımlarının yer aldığı evlerde, erkeklerin girmelerinin yasak ve ayıp olduğu "Gynaikon" adı verilen, kadınların yün eğirdikleri dokuma tezgahlarının bulunduğu odalar moda'nın yaratıldığı mekanlar olmuş, alt katta yalnızca kölelerin servis yaptığı, evin erkeğinin ziyaretçilerini ağırladığı iş toplantısı, sempozyumlar düzenlenen ve yemek odası olarak kullanılan "Andron" adı verilen odalar, ayak kağı mücevher gibi zanaatların icra edildiği atölyeler, çocuk bakımı, ev işleriyle ilgilenen hizmetli kölelerin kaldığı küçük bölmeler ve ateşte ısıtılarak suyla doldurulan küvetli banyolar yaşam stilini yansıtmış, Klasik Dönem'de politik ve kültürel hayatta yer almalarına izin verilmeyen, oy hakkına sahip olmayan kadınlar, Antik Yunan toplumunda dış hayata kapalı yaşam sürdürürken, erkeklerin sosyal yaşamında festivaller, spor, müzik, şii drama yarışları, olimpiik oyunlar önemli yer tutmuştur. MÖ. 1000 yıllarında kıyafet yapımı Antik Yunan'da endüstri haline dönüşmüş, Helenistik Dönem'de Hindistan üzerinden getirilen ipek kumaşlardan, dekoratif görünüm sağlamak için altın, gümüş ipliklerle dikiilen zarif kostümlerin değişen kesimleri, lüks materyaller dönemin zenginlik ve statü sembolü haline gelirken, Yunan kostümleri bu dönemde en görkemli tarzına ulaşmıştır

Antik Yunan'da yün, transparan, şeffaf, pamuk, keten ve ipekten, yumuşak dökümlü, kesim dikim tekniklerinin minimumda tutulduğu, uyumlu, dengeli, armoni içinde genellikle vücudun etrafına sarılarak giyilen, temeli tuniğe dayalı, mimari detaylar içeren, geometrik formlu, ince çiçek dalları, hayvan motifleriyle dekore edilen, altın, gümüş baskılı, sade, göze çarpmayan sosyal değerlerini yansıtan, Cetan, Minoan, Mycenaean, Archaic, Classic gibi ait oldukları dönemlerin adlarını alan, yumuşak, sofistike görünümlü kumaşlardan kostüm ve pelerinler giyilmiştir. Antik Yunan Uygarlığı Klasik Devir MÖ. 480-146'da dokuma sanatına karşı gösterilen saygı nedeniyle çeşitli boylarda büyük, dikdörtgen kare biçimli kumaşları kesmeden, sonsuz drapelendirme, katlama ve basit dikiş teknikleriyle tutturulan, asaletli soğuk duruşlu, statü sembolü kadınlar ve erkekler tarafından giyilen tuniğe "Chiton" adı verilmiş yünlü kumaştan boyun yeri oyularak veya omuzların üzerinden iki parçanın iğne, broş, klips, fibula, toka düğmelerle tutturulan giyilen, ince uzun kordon, deri şeritten, bel ve omuzdan geçirilerek önde çapraz yapacak şekilde kalça üzerinden düğümlenerek bağlanan karmaşık düzenli kemerler veya göğüs altından takılan korsajlar chitonlara sıklık katmış, Dor erkekleri yünlü kumaştan, kemerli, diz hizasında, atletik çalışmalarının engellenmemesi, filozof ve bilimadamları jest ve hareketlerini göstermek için için sol kol ve omuzlarını açıkta bırakan, ayak bileklerine kadar uzanan "Himasyon", işçi ve halk ise kısa modellerini giymiştir. Yüne göre esnek katlaması kolay, serin tutan keten, yumuşak, volümlü, ince pamuklu ve ipekten, giyen kişinin boyundan uzun, iki parçadan oluşan yanları dikişsiz, kol atından birbirine fibula, düğmelerle tutturularak, bluzan stilde kemerlerle belde toplanan estetik duruşlu "İon Chiton"ları lüks görünüm için boyanarak geometrik desenli baskılarla süslenmiş, etek uçlarına dikişli ağırlıklar drape ve pililerin heykelsi dökümünü, zarıflığını sağlamış, uzun boylu modellerinin yanı sıra diz hizasında kısa versiyonları da moda olmuş, Spartalı atletik kadınlar belle kalça hattı arasında, çift dönen kemerle toplanan, bluzan stilde, diz hizasında chitonlar giymiştir. Antik Yunan'da ince işçilikli, süs, mühür ve dinsel amaçlı kullanılan, iki-üç kademeli, sarkaçlı halka küpeler, altın plaka ve tellerden dizayn edilen, zeytin defne yaprak formu, simgesel anlamlar taşıyan taşlar, konik baş süsleri ve tiara'lar, zincir örgü, Herakles düğümü Afrodite, Artemis, Eros, Nike, mitolojik ve güvercin, yunus, ceylan gibi hayvan başları başak figürlerinin yer aldığı gösterişli mücevherler kostümlere sıklık katmıştır. Metal ustaları tarafından yapılan dekoratif amaçlı geometrik Yunan desenleriyle süslenen, keçe tuniklerin üzerine giyilen metal plaka ve deriden hazırlanan, Roma savaş kostümleriyle benzerlik gösteren, soğuk hava koşullarında kısa "Chlamys" pelerinlerle kullanılan zırhların görkemini, askerlerin rahat hareket edebilmesini sağlayan, başın tamamını kaplayan, ön parçası sabit, yanları hareket edebilen, tepe kısmında genellikle at saçı ve kuyruğundan yapılan ibikli gösterişli miğferler, kasklar, kılıç bıçak gibi çeşitli savaş ekipmanları ve dekorasyonlu kalkanlar tamamlamıştır. Antik Yunan kadın, erkek ve askeri kostümlerinin kumaş, stil, renk, biçimleri, gelecek yüzyıllardaki uygarlıkların modasına ilham kaynağı olmuştur.

Antik YUNAN Antik YUNAN Antik YUNAN Antik

ANTİK YUNAN	Antik Yunan Kültürü'nde giyim stillerini, doğanın sakinliği, yüceliği, jeolojik konumu, Yunan mitolojisi, tanrı ve tanrıçalara duyulan saygı, dinsel müzik Athena'ya adanan Acropolis gibi eşsiz mimari, büyük tapınaklar, sanat eserleri Polis olarak adlandırılan Yunan şehirlerindeki siyasi sistem, ilkel demokrasi globalleşen kara-deniz ticareti, politik ve kültürel hayatta yer almalarına izin verilmeyen, oy hakkı bulunmayan kadınların yaşam biçimleri etkilemiş, giysilerin sadeliğinin temelleri Antik Girit Uygarlığı'ndan öncesine dayandırılırken, Roma ondokuzuncu ve yirminci yüzyılların modasını etkileyen en önemli stil olmuştur
SİLÜET	Antik Yunan Uygarlığı'nda kadın silüetleri narin, orta boylu, yuvarlak göğüslü dik bedenli, yüksek boyunlu, geniş omuzlu, ince belli, düzgün karınlı, dar kalçalı olarak tasvir edilmiş, kabartma ve heykellerde genç kızların uzun biçimli elleri vücudun iki yanında serbest duruşlu, saygın ve çalışan kadınların elleri ise bel ve basen üzerinde gösterilmiş, zarif yüzlerindeki belirgin burun çizgisi, ince dudaklar, karakteristik güzellik ve ideal ölçüler sergilemiştir. Atletik yapılı erkek silüetlerinde kemikli, kaslı, uzun boy ve kuvvetli vücut iskeleti dikkat çekmiş Erken Dönem kostümlerinde ince belin sergilenmesi modern olarak yorumlanmıştır
KADIN KOSTÜM	Antik Yunan Uygarlığı'nda kadın giyim ve gardroplarına ritüel bir hava hakim olmuştur. Yünden Dor, keten ve ipekten İon Chiton'lar, kolsuz, kalçada deri kemerle bağlanan, altın fibulalarla tutturulan bordürlü şallar, "Palla", kaliteli kumaşlardan tasarlanan dekoratif, işlevsel ve fonksiyonel "Doric Podere" kemersiz giyilen, bir tarafı açık bırakılarak belden karmaşık bağlama sistemleri ile tutturulan bluz görünümlü "Peplos", vücuda iki kez sarılarak omuz üzerinden arkaya atılan, panel parçalı, kenarları dikişli, bedene oturan "Chlaina" adı verilen ve zerafetlerini sergileyen kostümler, Klasik Dönem'in gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	Antik Yunan Arkaik Devir'de erkek kostümlerinde sadelik ön planda tutulurken daha sonraki dönemlerde Antik Mısır Kültürü'nün etkisinde tasarlanan tunik benzeri giysilerde karmaşık hacimli görünüm izlenmiş, sosyal değerleri yansıtan stiller dönemlere göre isimlendirilmiştir. MÖ. 6.yy başlarına kadar giyilen, yünden kişinin boyuna göre hazırlanan, omuzdan bir broşla tutturulan "Peplos", iki parçalı, yün dokumadan tasarlanan Doric Chiton ve zengin elit kesimin kullandığı keten, ipek kumaşlardan İon Chitonu, gençlerin giydiği "Mono Chiton"lar, Pers işgalinden sonra kullanılmayan "Himasyonlar" erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	Antik Yunan kostümlerinde Antik Mısır'ın çıplak üst bedenlerinden farklı bir stil izlenmiş, düz göğüslerin moda olması nedeniyle bedenlerini dar enli kumaşlarla sıkıca saran Yunanlı kadınlar istedikleri görünümü elde etmeye çalışmış, sıklıklarını özenle hazırladıkları katlı, pili, piliseli, drape uygulamaları ve karmaşık modellenmiş kostümlerle sergilemiştir. Sparta'nın Atina'yı yenmesinden sonra büyük özgürlük tanınan ve kamusal yaşamda aktif rol alarak otoriter kimliğe bürünen kadınların kostümlerine, geniş ve daha geliştirilmiş stiller hakim olurken, rahatlık, estetik olgu sunan, üst bedeni saklayan modeller dönemin karakteristiğini yansıtmıştır

YAKA LINE	Antik Yunan'da yaka formları, kostümleri meydana getiren ön ve arka dikdörtgen parçaların broş, klips, çift taraflı düğmelerle tutturulmasıyla elde edilmiş, beş metre boy, iki metre eninde yün ve keten kumaşlardan tasarlanan, kişiye sıklık ve zarafet katan üst giyim üniti Himasyon'da ve süvariler tarafından kullanılan daha küçük ölçekli, sol kolu sararak sağa serbestlik veren pelerinlerde arka bedende drapelerle yaratılan, stilinin ilk örneği kabul edilen kapşon yaka line'ları kullanılmıştır. Dar kalça hattının yukarısında yer alan, göbek deliğine kadar açılan derin dekolte ve asimetrik yakalar "Helenistik Dönem"de moda olmuştur
KOL LINE	Antik Yunanlılar, komşuları Frigyalıların kollu kostümleri ve pantolonlarından farklı olarak yarattıkları giysilerindeki kol stilleri döneme ve modaya göre farklılık göstermiştir. Zenginlik ve statü sembolü kabul edilen estetik duruşlu dökümlü keten, ipekten hazırlanan İon Chiton'unda MÖ.480-MS.400 yıllarında bedenden çıkan iki panel parçalı, tekli, ikili, üçlü, beşli, yedili sistemle çift taraflı düğme, broş iğne, klipslerle tutturulan çeşitli uzunlukta kol boyları yaratılmış, genellikle kısa veya dirsek hizasında modeller, gelecek yüzyılların modasına ilham olan efsanevi tek omuz kol stili ilk kez Antik Yunan Uygarlığı'nda görülmüştür
BEL ÇİZGİSİ	Antik Yunan Arkaik Dönem'de, bel çizgisi gerçek yerinde ve çok sıkı ölçülerde kullanılmış, Klasik Dönem'de ise ince bel çizgisi yerini daha serbest ölçülere bırakırken bel ölçüsü genişlemiştir. Kadın ve erkekler tarafından giyilen Dor Chiton'unda omuz ve göğüs altından geçerek bel hattında bağlanan ince deri kurdeler, kordon ve püsküller Antik Yunan kostümlerinin en önemli dekoratif unsuru olmuş, heybetli Mısır kostümlerinden, hantal Mezopotamya giysilerinden farklı olarak Yunan kostümlerinde bel çizgisi, zaman zaman göğüs altına veya kalça hattına çekilerek, çeşitli özgün, karmaşık bağlama sistemleri kullanılmıştır
ETEK BOYU	Antik Yunan'da kostümlerin etek boyu, kişinin sosyal statüsüne bağlı olarak diz ile ayak bileği arasında değişen ölçülerde çeşitlilik göstermiş, MS. 600'lerde Yunan'ın eski adı ile anılan geniş ve parlak kumaşlardan "İonia Chiton"da uzun Mezopotamya'dan Anadolu'ya uzanan topraklarda ve Sparta'da geniş Doric Chiton'da diz altında biten etek boyları kullanılmış, MÖ. 450 yıllarında erkek Chitonlarında diz hizasında, tek parçalı Himasyonlarda yerlere kadar uzanan boylar görülmüş, Antik Mısır'a göre kütlevi drape sistemli, yanları dikişsiz İon Chitonlarının bluzan görünümlü, pile düşüslü etekleri, estetik olguyu yansıtmıştır
TEKSTİL	Antik Yunan Uygarlığı'nda yün ve İonlular tarafından Mısır'dan getirilen keten, pamuk, kostümlerin temel materyali olurken, zor ve pahalı boyama işlemleri nedeniyle, renklendirilmede sebze, meyve ve kök boyaların kullanıldığı kumaşlar önceleri zengin, elit kesim tarafından tercih edilmiştir. Tekstilde ilk organize çalışmalar Antik Yunan'da görülmüş, dokuma, yıkama, boyama, baskı ve press pilise kumaşların yapıldığı atölyeler açılmış, Helenistik Dönem'de üst sınıftan kişiler Hindistan, Çin'den getirilen ipek, narin, transparan, şeffaf müslin crepon ince pilili, metalik efektli, halktan kesim ise astar, soft kumaş türleri kullanmıştır

RENK	Antik Yunan'da Erken Dönem'de kadın ve erkek kostümlerinde kırmızı kahverenginin tonları, 5. yüzyıldan sonra Peplos ve diğer giyim ünitlerinde genellikle beyaz rengin yanı sıra yeni renkler, lacivert, açık mavi, saman sarısı bej, kurbağa yeşili, ametist, sümbül, açık mor, gelincik kırmızısı kullanılmaya başlanmış, Antik Yunan'da altın rengi zenginliği ifade ettiği için kuş ve buna benzer hayvan figürleri, ince dallar, çiçekler, çelenk motifleri, içiçe geçen kare formlar, Yunan anahtarı desenli kenar bordürlerinin baskılarında siyah kontürlü altın, askeri kostümlerde ise kırmızı renk, gümüş ve koyu bronz tonları yer almıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	Antik Yunan'da mimari detaylar, tapınaklardaki sütunların yuvarlaklığı ve yivleri modaya ilham kaynağı olmuş, kostümlerin yapımından sorumlu olan evin hanımları, genç kızlar ve yardımcıları olan köleler uygarlığın modasını yaratmış Antik Yunan kostümlerinde boyun oyuntusu, yaka çevresinde büzgülere netlik veren ilk biye ve basit dikiş sistemleri kullanılırken, vücut şeklini alacak şekilde toplanan kتونların etek uçlarına minik taş ve ağırlıklar bağlanarak drapelere düz ve net duruşları sağlanmış, kumaş kenarlarına baskı ve nakışlarla süsleme teknikleri uygulanmış, püsküller ise bazı dönemlerde oldukça süslü bulunmuştur
MÜCEVHER	Antik Yunan'da zenginler, statülerini gösteren mücevher ve dekoratif amaçlı işlevsel kostüm iğneleri, Fibulalar tercih ederken, erkekler 4. yüzyıldan sonra broş ve mücevher kullanmayı terk etmiştir. Büyük İskender Dönemi'nde altın, zümrüt inci, yakut, grena, plasma, aquamarin, sard, karnedol, zamanın en popüler taşlarından ametistten geyik, koç, boğa, aslan başlı, Herakles Düğümü, altındal yaprak formu, kademeli sarkaçlı kolye, küpe, gerdanlık, kalın pazubent, bilezik ayak bilekçikleri, kadın ve erkeklerin ortak süsü olan yüzükler kullanılmış, sanat ürünü kabul edilen mücevherler Helenistik Dönem'in karakteristiğini yansıtmıştır
AKSESUAR	Antik Yunan Uygarlığı'nda önceleri ağaç, demir, daha sonra altın ve gümüşten yapılan bastonlar, Büyük İskender zamanında atletik yapılı Spartalı kadınların chitonlarında kullandıkları kalça üzerinden geçen, kumaşı toplayan "Zoster" adı verilen çift kemerler, Roma Toga'sı ile karşılaştırılan, ısınma amaçlı kullanılan dekoratif "Pharos" şallar, erkeklerin ve binicilerin chitonlarının üzerine çapraz asimetric biçimde sardıkları, rozet, fibula, iğnelerle tutturulan "Chlamys" diz boyu pelerinler, gümüş kaplamalı aynalar, taraklar, Yunan Kültürü'nde zengin sınıfa mensup kadın ve erkeklerin vazgeçilmez aksesuarları arasında yer almıştır
SAÇ STİLLERİ	Antik Yunan'da saçın dini ve sembolik öneme sahip olduğuna inanılırken, sarıdan siyaha kadar uzanan çeşitli saç renkleri arasında en beğenilen "sarı" olmuştur MÖ. 5. yüzyılda altın iplikli filelerle toplanan saçlar, değerli taşlardan hazırlanan taçlarla süslenmiş, evli kadınlar ortadan ayırdıkları "Psyche" Ruh Tanrıçası adı verilen topuz saç stillerini, MÖ. 6. yüzyıldan sonra dar alnın güzellik ifadesi olduğunu düşünen erkekler kısa kahküllü saçlar, kadınlar örgü saç bantlarıyla toplanan topuzlar kullanmış, MÖ. 7. yüzyılda üst sınıftan kadınlar saçlarını kurdeler ve altın, gümüş, bronzdan hilal şeklinde taçlar ve tiaralarla süslemiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Antik Yunan Uygarlığı Klasik Dönem'de kadınlar, başlarının etrafına kumaştan iki kez dolanan eşarplar, püskül veya filelerle başa oturtulan "Saccus" adı verilen şapkalar, kadın ve erkekler seyahat sırasında samandan yapılan "Petasos" adı verilen güneş şapkaları giymiş, kurdelerle bağlanan modeller festival ve özel günlerde takılmıştır. MÖ. 470'te Yunanlı erkekler basit formlu, başı saran alından geçen altın çember şeklindeki saç bantları ve defne dalları, Yunan askerleri ise yünden yapılan "Pilos" başlıkların üzerine Truva, Sparta, Korintos adı verilen gümüş, siyah bronzdan kırmızı tüy, at kılıyla süslü miğfer ve kasklar kullanmıştır
AYAKKABI	Antik Yunan Uygarlığı'nda evde çıplak ayakla gezen halktan kesim, dışarda işlenmiş deriden, baş parmak ve ikinci parmak arasından çapraz geçen bağcıklarla tutturulan, bağlandığı yerde mor deri parçası bulunan hafif, kadınlar boylarını uzun göstermek için mantar ilaveli, kalın kösele tabanlı, işlemeli, yüksek rütbeli askerler bilekten bağcıklı kalın kösele, genç erkekler ise dikkat çekmek ve sokakların kirinden korunmak için karakteristik Antik Yunan stili sandaletler giymiş, askerler, avcı ve işçiler çapraz bağlanan botlar ve tiyatro sanatçısı olan erkekler karakter kostümlerini vurgulayan platformlu ayakkabılar kullanmıştır
GÜZELLİK	Antik Yunan'da popüler olan menekşe kokulu parfümler, tarçın, badem, lavanta gül, zambak, fesleğen ve yağ karışımından elde edilen esanslar kullanılmış kadınlar ciltlerine kekik, nane, bal, zeytinyağından yapılan vücut bakım ürün ve kremleri, aromatik yağlar uygulayarak, jimnastikle fit, estetik görünümelerini korumuş, makyaj ve parfümler çıkartılan kanunlarla moda veya demode olurken MÖ. 7. ve 8.yy'da parfüm şişeleri, saç boyaları tüccarların temel ticari ürünleri arasında yer almış, hamamlar kültür ve statü merkezleri olurken, Yunan'da eve gelen misafirlere sıcak banyo ve hoş kokulu yağlar sunmak gelenek haline gelmiştir
MAKYAJ	Antik Yunan'da önceleri az makyaj yapan kadınlar, MÖ. 4. yüzyıldan sonra doğal güzelliklerini ortaya çıkarmak için makyaj yapmaya başlamış, moda ve statü sembolü kabul edilen solgun beyaz ciltlere parlaklık vermek için kireç taşı uygulanmış, yüzde zehirlenmelere yol açan kurşun içerikli beyaz pudralar dudaklara ezilmiş dut, pancar, çilek gibi meyvelerden elde edilen allıklar, toprak tonlarına yakın ruj, üst göz kapaklarında gelincik kırmızısı, gri, beyaz renkli farlar, alt kısma uçları uzatılarak çekilen yeşil tonlarda farlar ve eye-linerlar kullanılmış, Yunanlı kadınlar tırnaklarını oje benzeri maddelerle renklendirmiştir
MODA İKONU	Antik Yunan'da Kral Menelaus'la on yıl süren mutlu evliliğinden sonra Truva Prensi Paris ile yaşadığı aşk nedeniyle Yunan ordusunun Agememdon komutasında yaptığı kanlı büyük savaş sonrası ülkesine geri götürülen Tanrı Zeus'un ve Sparta Kraliçesi Leda'nın kızı "Truvalı Helen" tek omuzlu, altın ipliklerle dokunan, desenli, bordürlü, mat, parlak efektli, crepon, uçuş uçuş transparan kumaşlardan hazırlanan kostümleri, altın ve değerli taşlardan dizayn edilen hilal taç, kalın pazubent, sarkaçlı küpe, kolye ve gerdanlıkları, mücevher işlemeli deri sandaletleriyle, Antik Yunan'ın en önemli moda ikonu olarak tarihte yer almıştır

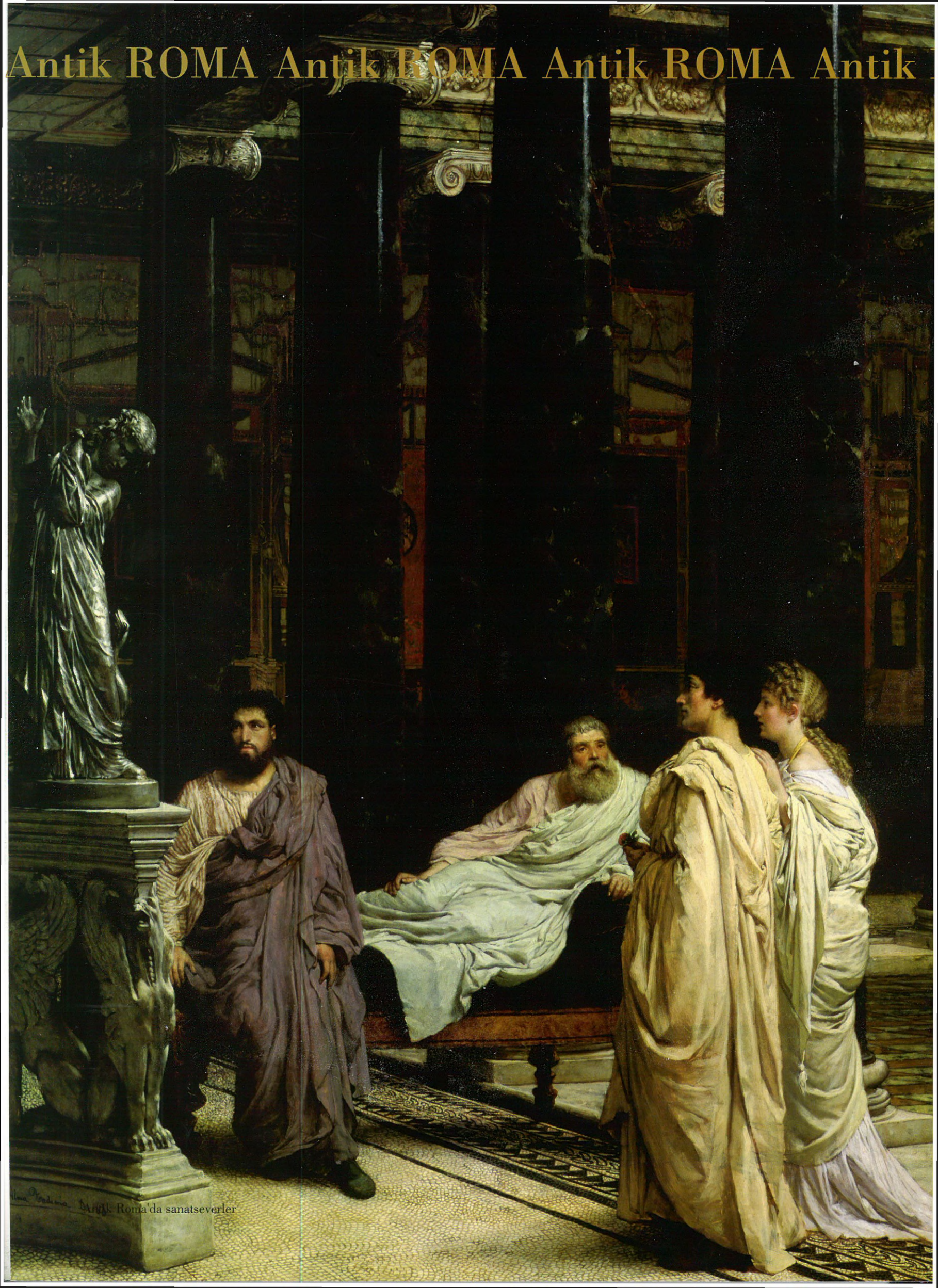

Antik ROMA

Antik ROMA

Antik ROMA Antik ROMA Antik ROMA Antik

Antik Roma da sanatseverler

Antik Roma (MÖ.753 - MS.476)

trükslerden sonra MÖ. 753 yılında İtalya Yarımadası'nda kurulan, Avrupa'dan Britanya'ya Anadolu'dan Ortadoğu'ya uzanan, tüm Afrika ve Akdeniz havzasını içine alan geniş topraklara sahip, önce şehir devleti, krallık, cumhuriyet, monarşi ve hanedanlıklar tarafından yönetilen dünyanın ilk en büyük imparatorluğu Antik Roma Uygarlığı on iki yüzyıl boyunca

varlığını sürdürmüştür. Siyasi, hiyerarşik, sınıfsal yapısı, kölelik, Mısır ve diğer ülkelerle kurduğu diplomatik ilişkiler, Roma hukuku, demokrasisi ve reformları, teknolojik donanımlı gemi ve silahlara sahip deniz, disiplinli kara kuvvetlerinden oluşan dev ordusu, girdikleri savaşlar, fetihler, kazandıkları zaferler, sömürge ve kolonileri iktisadi sosyal değişiklikler, geniş tarım alanları, alt yapı tesisleri, Hindistan'dan Çin'e kadar uzanan ticaret ağı darphanelerde basılan cumhuriyet ve imparatorluk dönemi altın, gümüş alaşımli sikkeler, para birimi, finans maliye sisteminin yaygınlaşması, ilk hesap makinesi abaküs, stenografi, demir, pirinç, kalay madenleri, piston vinç orak, saban makineleri, ayak gücüyle çalışan dokuma tezgahları, mekanik-teknolojik icatlar, güneş yılına dayalı takvim, taşınabilir saat gibi yeni keşifler, parfüm, kozmetik, tekstil başta olmak üzere birçok alandaki eski buluşların geliştirilmesi, yaşanan "Sanayi Devrimi", Yunan Kültürü'nün yükselişe geçişi, Cicero, Lucretius gibi ünlü filozof, bilgin ve hatipler, Appuleius, Catullus, Horace, Martial gibi şairler, edebiyat alanında lirik epik didaktik, pastoral, mitolojik, hiciv eserler ve tarih yazıcılığı, resmi dili Indo-Avrupa kökenli Latince çıkartılan "Actadiurna" adı verilen ilk gazete, parşömen kağıdından kitaplar, açılan kitapçı dükkanları, okullar, eğitim sistemiyle gerçekleşen "Kültür Devrimi", sağlık hizmetleri, medikal, tıp aletlerinin keşfi, ilk plastik kozmetik cerrahi müdahaleler, modern tıbbın temellerinin atılması, dönemin en popüler tatil mekanları olan, özel dekorasyonlu termal banyolara, dört tekerlekli arabalarla yapılan seyahatlerle başlayan ilk turizm hareketleri aulos, askaulos, pan flüt, lyre, cithare, lavta gibi enstrümanlar ve askeriyede kullanılan cornu, anfithatre'lerde dövüş aralarında çalınan odea, dini, pagan, monofonik müzik türleri, inşa edilen sanatsal dev yapılar, su ve kanalizasyon sistemleri, yollar, su kemerleri, köprüler, tüneller, barajlar, bazilika, zafer arkaları, yeni, modern şehircilik anlayışı, mimari, resim, heykël, güzel sanatlar, tekstil, el sanat ve zanaatları, tiyatrolar, sirkler sanat, uygar yaşam, bereket tanrısı ve tarımın tanıtılması için yapılan çeşitli festivaller, araba, atletizm, spor yarışmaları, zafer alayları, dini, taç giyme, düğün seramonileri, vahşi hayvan ve MS. 80 yılında elli binden fazla insanın katılımıyla açılan Colosseum'da yapılan "Gladyatör Gösterileri", eğlence ve sosyal hayat, Antik Roma Uygarlığı'nda moda olgusunun gelişmesine, stilinin kıtalara hızla yayılarak globalleşmesinde etkili olmuştur Ev, toplum hayatı ve sosyal yaşamda erkeklerle eşit haklara sahip olan ve sayıları eşitlenen, mahkemelere katılan yüksek mevkii, statü sahibi kadınlar, Mısır gibi ülkelerin modasını yakından izleyerek, hizmetli ve kölelerinin yardımı ile Roma'nın ve geleceğin modasını yaratmada önemli rol oynamış, temel öğelerini Yunan sanatından alan Roma kostümlerinde bol kıvrımlar, pili, drapeler zenginliği, sade stildeki giysiler felsefi düşünceyi temsil etmiştir

ir milyon nüfusun yaşadığı, kilometrelerce uzunlukta taş döşenmiş ve mermer yolları sanatsal heykel, sütunlu havuz ve çeşmelerin bulunduğu meydanlar, Palatine tepesinde imparatorluk binaları, görkemli anfitiyatrosu Colosseum, Trajan Forum, Herkül kulesi Pantheon gibi anıtsal yapıları, Roma hamamları, büyük pazarları ve dükkanlarıyla Akdeniz'in başkenti olan Roma'da, pişmiş tuğladan, çok yönlü kullanılan, gelişmiş mimari tekniklerle inşa edilen üç-dört katlı evlerde şehirli, yoksul, küçük aileler, gözde semtler ve deniz kıyılarında ise yüksek, orta tabaka soylu ve tüccarların dekorasyonuna özen gösterdikleri lüks kent villaları yer almış, pişmiş tuğla, harç ve bir kısmı ahşaptan genellikle tek veya çift katlı, çatı kaplamaları terracotta kiremitten, yer döşemeleri doğal taş, mermer plaka, mozaik, desenli karo seramikten, duvarları Roma, Yunan stili üç boyutlu mimari çizgi detay, mitoloji tabiat, soyut, manzaralı duvar resimleri, freskolar, kabartma, ayna, fildişi, altın varak kaplamalarla süslenen güneş ışığından faydalanma, aydınlatma, havalandırma, yağmur suyu toplama amaçlı üstü açık bırakılan giriş holü "Atrium"larda dikdörtgen havuzun etrafı niş ve sütunlarla dizayn edilmiş, zambaklar, güller, menekşeler bitki ve ağaçlar, sanatsal dekoratif objeler, vazolar, heykeller, süs havuzları, çeşme, oturma setleri, kanepeler, bank mobilya ve yemek takımları bulunan "Peristylum" adı verilen efsanevi "Roma Bahçeleri"ni ve binanın arkasında ikinci küçük arka bahçeyi yüksek duvarlar korumuş, sık ipek perdeler, kaideler üzerine yerleştirilen aile büst portre heykelleriyle düzenlenen "Tablinum" ofis, çalışma odası, parti, toplantı, yemek davetleri için kullanılan "Exhedra", ilk çatal-bıçakların, yemekleri sıcak tutması için kapaklı kapların, fırın, bronz mangal ocaklarında yemek pişirilen "Culina" mutfak, Antik Roma'da ritüele dönüşen uzanarak yemek yeme biçimi için karşılıklı açılarla yerleştirilen, üç adet koltuk ve masayla dekore edilen "Triclinium" adı verilen yemek odası, dış ve iç hollerle bağlanmış, pahalı kumaşlardan hazırlanan kıyafetlerini, şemsiye, tavus kuşu yelpaze ve mücevherlerini sakladıkları büyük gardroplu yatak odaları, hizmetlilere ait bölümler, sadece çok zenginlerin villalarında bulunan özel banyolu evler, önceleri mum, daha sonra fitilli, yağ yakılan, üzeri kabartma desenli, bronz veya terracotta lambalar ve zincirle tavana asılan ferforje abajurlarla aydınlatılarak, kömür yakılan sobalarla ısıtılmıştır. Halkın buluşup sohbet ettiği, kadınların genellikle sabah kullandığı Antik Roma Dönemi'nin en önemli sosyal mekânları olan hamamlarda aromalı yağlarla masaj yapılan terleme bölümüne "Sudatorium", sıcak kısma "Caldarium", ılık bölüme "Tepidarium", dinlenme, soğuk su masajları, havuzların ve giyinme alanlarının yer aldığı "Frigidarium" adı verilen spa'lardan sonra "Gymnasium"larda spor yapılmış, arkeolojik kazılardan elde edilen bilgilerde, MÖ 3 yüzyılda Sicilya Adası'nda yaşayan Romalı kadınların hamam ve jimnastik kültürleri sırasında bikiniye benzer alt-üst ünitler giydiği, dördüncü yüzyılın ilk çeyreğinde Villa Romana Del Casale'deki duvar mozaiklerinde ve güneybatı köşesi Casa Della Venere'de bir villa dolabının içinde bulunan tanrıça Venüs'ün bikini giyen heykeli dönemin spor giyim biçimleri, günlük yaşam stilleri hakkında gelecek yüzyıllar ve kostüm tarihine ışık tutmuştur

Antik Roma Uygarlığı'nda erkek gardoplarının temelini, evde kısa kollu giyilen, festival, dini tören ve özel günlerde ise yün, pamuk, ipekten, üzeri altın, gümüş işlemeli, MS. 3. yüzyılda ayak bileği hizasına inen "Caracalla" adı verilen "Tunica"lar oluşturmuş, Cumhuriyet Dönemi'nde Yunanlıların Chiton'una benzeyen dikdörtgen, iki parçadan oluşan, baş açıklığı bırakılarak yanlardan dikişlen, kemerle bele oturtturulan uzun kollu keten kumaştan modellerine "Dalmatic" vücudu saran, geniş volümlülere "Palmata", üstüste giyilen ikili tunicaların tene yakın olanına "Subucula" diğerine ise "Exteriodum" adı verilmiş, MS. 100 yıllarında etek boyları uzayarak bilek hizasına inen tunicalar milattan sonra ikiyüz yıllarında her kesim tarafından benimsenirken, hakimler mor renkli, bir bordürü omuzdan geçen "Angusti Clavavi", senatörler geniş bordürlü "Laticlavia", genç kız ve erkekler düğün törenlerinde kuşaksız kemersiz "Recta", halk gri, üst sınıfa mensup kişiler beyaz renkli, altın ipliklerle işlenen, Roma desenleri, defne yaprakları ile süslenen ipek gibi ince dokumalardan tunicalar giymiştir. Yunanlıların Himasyon'u, Etrüsklerin Taberna'sından esinlenilen, MÖ. 6. yüzyılda kadın ve erkekler tarafından kullanılan, önce peştemalin, daha sonra tuniğin yerini alan, insan boyunun iki katı uzunluğunda yarım daire formunda, ikiye katlanarak omuz üzerine yerleştirilen, sol koldan geçen, arkada çapraz yapıldıktan sonra, önde sağ kolun altından indirilerek göğüs üzerinde vücuda drapelerle sarılan, uçları omuzdan doğal kıvrımlarla arkaya atılan "Toga", MS. 100 yıllarından sonra küçülerek "Pallium" daha sonra şal stilini almış, bir dönem kölelerin, kadın ve yabancıların giymeleri yasaklanırken, ergenlik çağına kadar genç erkekler ve imparator mor bordürlü, yas, matem, cenaze törenlerinde başı kapatan, panel parçalı kapüşonlu, koyu kahve, gri, siyah renkli "Toga Pulla", kamu ve ofislerde çalışanlar "Toga Candida", aristokratlar altın işlemeli, saray halkı sarı, halk doğal bej, erkekler naturel yünden, özel ağırtıcılarla beyazlatılan togalar, üst yöneticiler mor-beyaz, Romalı kahinler mor-bordo bordürlü "Toga Trabea"lar giymiştir MS. 200'lü yıllarda zarafet ve soyluluğun simgesi togaların yerini, Yunanlıların Himasyon'una benzeyen, palto amaçlı kullanılan kısa dikdörtgen "Pallium" ve tuniklerin üzerine uçları omuzdan drapelerle tutturulan, bileklere kadar uzanan, püskül ve işlemlerle dizayn edilen "Palla" pelerinler almıştır. Antik Roma kadın kostümlerinde erkek kıyafetlerinden farklı değişiklikler izlenmiş, uzun kollu, yerlere kadar uzanan, geniş volümlü bol, boydan boya drape, ışıltı, gölge oyunları ile hazırlanan, broş, toka ve daha sonra halkalarla tutturulan, Yunanlıların Chiton'una benzeyen "Stola"ların altına kolsuz kombinezon ve sert olmayan fabriklerden korse benzeri ünitler sadece gece çıkarılan "Indumenta", yarım kollu, ketenden "Sapparum", özel günlerde altın ipliklerden işlemeli kordon, püskül kemerlerle dekore edilen kısa tunikler, dış giyimde ise kare, dikdörtgen, kukuletalı, fibulalarla omuzdan tutturulan "Palla"lar, yüksek yakalı kısa cape "Olicula"lar giyilmiştir. Romalı gelinler beyaz, altın, inci mücevherli nakışlarla bezenen, gelinliğin ilk örneği kabul edilen tuniklerinin şıklığını, başa takılan taç ve uçuş uçuş, ince fabrikli duvak, kırmızı pelerin, sarı altın renkli potinlerle tamamlamış, saçlarına altın tozu serpmiştir

Antik ROMA Antik ROMA Antik ROMA Antik I

"frigidarium", eski Roma hamamlarında serinleme yeri

ROMA Antik ROMA Antik ROMA Antik ROMA

Antik Roma Cumhuriyet Dönemi'nde, Yunanlı kuyumcuların cam ve yarı değerli taşlardan tasarladığı mücevherlere Yunan Helenistik stili egemen olmuş, MÖ. 3. yüzyılda çıkartılan yasa ile kadınların taşıyabileceği altın miktarı yarım unze ile sınırlandırılırken, savaş ganimetlerinin artması, Mısır madenlerinden çıkartılan safir, firuze, yakut, zümrüt ve altının yanı sıra gümüş, kurşun gibi çeşitli madenlerden hazırlanan mücevherlerin moda olması, kuyum atölyeleri, büyük ilgi gören mağazalarıyla Roma, kuyumculuk merkezi haline gelmiş, rozetli, sarkaçlı, küre gibi biçimlerine göre adlar alan, Orta Asya kökenli, çiçek motifli, halka etrafında damla küre şeklinde, orta kısmı elmas, inci ve egzotik taşlarla bezenen, üçlü veya dördü takılan, zenginliğin simgesi kabul edilen sallantılı küpeler, filigran stampa, savat, kakma teknikleriyle hazırlanan hayvan başları, bitki motifleri ve altın sikkelerin kullanıldığı kolye, gerdanlık, bilezik, pazubent, halhal, fibula ve grift, yüksek detay içeren broşlar çağın klasik üslubunu yansıtmıştır. Milattan sonra Roma'nın ihtişamlı dönemlerinde baş süsleri, kostümler kadar önem kazanmış kıymetli mücevherlerden ince işçilikli hilal taşlar, saç bantları, altın, gümüş pullu, ince esnek halkalarla birbirine bağlanan "Enselik"ler popüler olmuş, İmparator Julius Caesar'ın altın plakalardan kesilen defne yapraklı zafer çelenginin değişik stilleri, kabartmalı, süs ve mektup mühürü olarak kullanılan yüzükler, resim, portreli cameo madalyonlar, saray çevresi, senato üyeleri, statü sahibi kadın ve erkekler tarafından kullanılmış, Pompeii'de yapılan arkeolojik kazılarda rastlanan sarmaşık yaprak motifli toka, kostüm mücevherleri, Empire Dönem'in gücünü ve karakteristik stilini gözler önüne sermiş, Roma imparatorluk topraklarının uzak bölgeleri Kuzey Afrika'da Mısır, Suriye, Pers, Anadolu'da Helenistik ve Avrupa'da eski Fransa Gal'in etkileri hissedilmiştir. Roma İmparatorluğu'nda askeri kostümler önemli yere sahip olmuş, yüksek rütbeli generaller "Palmata" adı verilen tunicalarının üzerine devlet tarafından askeri tören, zafer alayı, resmi seramonilerde giyilmesi için ödünç verilen, üzerine altın ipliklerle armalar işlenen, resmi kıyafet olarak kabul edilen "Toga Picta"lar, Yunanlıların Chlamys'ına benzeyen sağ omuzdan metal aparatlarla tutturulan "Paludanentum", askerler diz hizasında çift kat pileli kısa tuniklerinin üzerine metal, deri, oyma, kakma teknikleri ile hazırlanan göğüslük ve kış mevsiminde soğuktan korunmak için vücuda değişik biçimlerde sarılan, iki tokayla tutturulan, kırmızı yünden "Sagum" pelerinler, model ve renkleri hükümet tarafından belirlenen, sosyal sınıfın göstergesi kabul edilen, topuk koncu yüksek, rütbelerini belirten rozet, demir düğme, raptiyelerle süslenen kahverengi, kalın köseleden deri bantlı sandaletler, hava şartlarına göre çıplak bacaklarını örten keçi derisinden çoraplar, Etrüsk stili "Gallicace" kapalı botlar, diz altında biten, önden bağlanan çizmeler giymiştir. Romalılar, barbar kabilelerin pantolonlarına önceleri karşı çıkarken, daha sonra Kuzey Avrupa'da savaşan ordu mensubu askerlerinin soğuk iklime karşı giydikleri stil, vatandaşları tarafından da benimsenerek kullanılmıştır. Antik Roma Uygarlığı kostümleri, Doğu Roma İmparatorluğu Bizans Kültürü, gelecek yüzyılların modasını etkileyerek kostüm tarihine kalıcı stiller bırakmıştır.

ROMA Antik ROMA Antik ROMA Antik ROMA

ANTİK ROMA	Antik Roma Uygarlığı, genel teoriye göre deniz yoluyla göç eden İtalya Yarımadası'na yerleşen kavimler, Etrüks Kültürü, felsefi Yunan düşünce tarzından, kostüm, mimari, heykел sanatından, Antik Mısır'ın şenti, giysi ve pelerinlerinden, Antik Mezopotamyalıların sivri tiara kepe ve sandaletlerinden etkilenmiş, Antik Roma giyim biçimi, varolan serbest anlayışa karşı, disiplin ve yalınlığa yönelerek Realizm Akımı'nın etkisinde kalmıştır. Gerçek ölçülerde yaratılan eserlerde, fresk, mozaik ve heykellerde görülen giysi stilleri, kostüm ve moda anlayışı hakkında ayrıntılı bilgiler sunarak, kostüm tarihine ışık tutmuştur
SİLÜET	Antik Roma Uygarlığında, erkek silüetleri uzun boylu, kaslı, atletik yapılı, geniş omuzlu, kuvvetli kol, bacaklı, kemikli büyük el ve ayaklı, güçlü anatomik yapılı kadın silüetleri ise uzun boylu, narin boyunlu, dik omuzlu, ince beden dolgun dik göğüslü, Yunanlı kadınlara göre daha kalın belli, yuvarlak kalçalı, güzel biçimli el ve ayaklı, ideal anlayışta, orantılı vücut yapılı olarak tasvir edilmiş, zarif oval yüz biçimlerindeki kemikli düz burun, kalın birleşik kaş, dikkat çekici iri gözler kalın dudaklar karakteristik güzelliklerini sunarken, Antik Roma'da yapılan spor egzersizleri, fit vücut ve banyo kültürü ile estetik anlayış doruğa ulaşmıştır
KADIN KOSTÜM	Antik Roma'da kadınlar, Yunan halkının giydiği Chiton'a benzeyen tunikten daha geniş kesimli, uzun kollu, ayak bileklerine kadar uzanan, drapeli, omuzda altın üzerine değerli taşlarla dizayn edilen toka ve fibulalarla tutturulan "Stola" adı verilen kostümler, özel gün ve törenlerde altın ipliklerle işlenen modellerini giymiş, kalın kumaştan kare, dikdörtgen kesimli, drapelerle toplanan, bir tür pelerin olan "Palla", günlük giyim üniti "Indumenta", vücudu saran dönemin popüler kostümü "Amictus", Romalı kadınların gardrobunda yer almış, soylular aristokratlar festivallerde, geniş mor çizgili "Clavi" adı verilen tunikler giymiştir
ERKEK KOSTÜM	Antik Roma Uygarlığı'nda MÖ. altıncı yüzyıldan sonra kadın ve erkekler Yunanlıların "Himasyon"u Etrüks'lerin "Tabenna"sından esinlenilen yarım daire formunda kişinin boyunun iki katı uzunluğunda, omuzlara yerleştirilen "Roma elbisesi" olarak adlandırılan "Toga"lar giymiş, daha sonraki dönemlerde doğal kıvrımlarla vücuda sarılan mor renkli togaları yalnızca imparator ve üst yöneticiler, saray halkı sarı, genç erkekler mor bordürlü, halk gri, yaşlılar naturel beyaz, yas durumundaki kişiler ise koyu renkli siyah yün togalar kullanmış, MS 100'lü yıllarda küçülerek yerini "Pallium"a ve daha sonrada şal stiline bırakmıştır
ÜST BEDEN	Antik Roma Uygarlığı'nda yaşanan çeşitli iklim şartları nedeniyle kostümlerde mevsimsel konseptler oluşmuş, tuniklerin üzerine giyilen en önemli üst beden giyim üniti olan togalar, kişinin zenginliği ile doğru orantılı olarak enine ve boyuna genişlemesi nedeniyle özel yetiştirilen kölelerin yardımı olmadan giyilmesi olanaksız hale gelmiştir. Kışın manto yerine de kullanılan togaların renk ve drape biçimleri, kişinin hangi toplumsal sınıfa ait olduğunu gösterirken, köleler ve Roma halkından olmayan yabancıların toga kullanması kanunlarla yasaklanmış, Antik Roma Uygarlığı'nda Toga, zerafetin, soyluluğun simgesi olarak kabul görmüştür

YAKA LINE	<i>Antik Roma'da MÖ. 750-300 yıllarında Sicilya Adası'nda spor yapan kadınlarda ilk kez düz straplez ünitler görülmüş, zengin, halktan kadınlar, dans eden kızlar arkadan gelen ve üçgen parçayla tutturulan öne eğimli Yunan stili degaje yakaları MÖ.100-MS. 25'li yıllarda tek omuzlu, drapeli, serbest volümlü modelleri, senato üyelerinin eşleri, saray halkı kare yaka biçimlerini, gladyötörler, senatörler ve erkekler sağ kolu açıkta bırakan tek omuzlu yakaları, togalarının bağlanışında ise "V" yaka line'larına benzer stiller popüler olmuş, görkemli Roma askeri kostümlerinde kayık, boyun çevresini saran yuvarlak ve kare yakalar kullanmıştır</i>
KOL LINE	<i>Antik Roma'da erkeklerin evde ve spor yaparken giydikleri kısa "Tunica" adı verilen diz üstünde biten kostümlerinde, bedenden çıkan kısa japone kol, halk ve işçilerin "Dalmatica" adı verilen giysilerinde dirseğe kadar uzanan modelleri önemli yere sahip olan askeri kostümlerde ise serbest, minik dikdörtgen panelli model uygulamalı kol biçimlerinin kullanıldığı görülmüştür. Antik Roma'da kadınların Yunan kostümü "Chiton"a benzeyen, daha geniş ölçülerde hazırlanan drape ve büzgülerle dizayn edilen gizemli, romantik görünümlü kostümlerinin kısa ve uzun kolları, çift düğme, klips, fibula ve mücevherli tokalarla tutturulmuştur</i>
BEL ÇİZGİSİ	<i>Antik Roma kadın kostümlerinde bel çizgisi göğüs altında yer almış, "Cingulum" adı verilen kuşaklarla bel hattı vurgulanırken, "Strophium" korsajlar kostümlerin elegan görüntüsünü tamamlamış, kalça hattına doğru takılan "Succineta" kuşaklarla dizayn edilen drapeli kostümlerde deri, altın sim, püsküllü kordon kemerler, göğüs altı, bel ve kalça hattından geçerek düğümlemiş, uçları önde serbest bırakılmış, kemer ve korsajlara takılan çeşitli renk ve uzunluğtaki ince kumaş atkılar dikhati bel çizgisine çekerek kostümlere şıklık katmış, beyaz ipek tuniklerin bellerindeki siyah kuşaklar, Antik Roma modasında popüler olmuştur</i>
ETEK BOYU	<i>Antik Roma kostümlerinde estetik görüntüyü tamamlayan çeşitli etek boyları görülmüş, çalışan erkekler, halktan kişiler, genç kız ve çocuklar diz üstünde kısa etek boylarını, sporcular diz hizasında, imparator, imparatoriçe, senatörler ve eşleri, asiller, aristokratlar ayak bileklerine kadar uzanan etek boy ve geniş etek turlarını kullanmış, Roma askeri kostümlerine diz üstünde biten kısa etek boyları hakim olmuş, kötü hava koşullarında diz altında biten, keçi derisinden yapılan çoraplar giyilmiş, efsanevi gladyatör kostümlerinde ise rahat hareket edebilmeleri için, bacak oyuntusundan başlayan veya düşük paça boyu çizgisi kullanılmıştır</i>
TEKSTİL	<i>Antik Roma kostümlerinde genellikle yün, keten, pamuk-koton ve ipek kumaşlar kullanılmış, değerli yün kumaşlar değişen dönem modasıyla yerini hafif, ince kumaşlara bırakırken, Çin'den getirilen ince ipekler, Mısır'dan ithal edilen keten Hint pamuğu ve çeşitli kalınlıktaki kumaşlara defne, ince bitki dalları, akantus bal peteği, salyangoz, rozet, kurt, aslan, kartal, grift çiçek desenleri, altın gümüş ipliklerle dokunan bordürler, kenar suları, nakışlarla bezenmiştir. Eski ve yeni Roma'da dokuma, renklendirme ve kumaş baskılarında yeni icad edilen teknikler kullanılmaya başlanmış, kumaş cinsleri sosyal sınıfların göstergesi kabul edilmiştir</i>

RENK	Antik Roma kostümlerinde renk seçimleri farklı anlamlar taşımış, imparatorluk rengi kabul edilen mor, altın soylu aileler, mavi renk filozoflar, yeşil doktorlar bordo, kırmızı, gümüş, bronz askerler, sarı saray halkı, siyah teologlar tarafından kullanırken, köylüler tek renk, memurlar iki renk kral soyundan gelenler ve üst rütbeliler yedi renkle sınırlandırılmıştır. Antik Roma kostümlerinde genellikle beyaz, bej, su ve şişe dibi yeşili, somon uçuk pembe, terracotta, mavinin tonları lacivert ve siyah rengin tercih edildiği görülmüştür. Antik Roma'da önceleri sarı renkte hazırlanan gelinlikler, sonraları yerini beyaz ve altın renklere bırakmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	Antik Roma Uygarlığı'nda, Yunan'da olduğu gibi dokuma sanatına gösterilen saygı nedeniyle kumaşı keserek ayırmaya yanaşılmamış, sarınarak, katlanarak veya düğümlenerek, vücuda oturmayacak şekilde biçim verilen giyim ünitlerinde bilinen basit dikiş ve kesim teknikleri gerekmedikçe kullanılmamıştır. Gümüş ve altının parlaklığı, mücevheratın kumaşla uyumu, drapelendirme kombinasyonlarının sağladığı sonsuz görüntü, Antik Mısır ve Mezopotamya'dan farklı stillerin izlendiği Roma kostümlerinin yaka, kol ağzı, etek ucu ve şalların kenarlarında defne çelenkleri gibi motif, süsleme, nakış, baskı teknikleri ve örgüler yer almıştır
MÜCEVHER	Antik Roma'da mücevher sanatına Yunan stili egemen olmuş, İmparatorluk Dönemi'nde mücevher yapımı ilerlemiş, Mısır'la ilişkilerin gelişmesiyle yarı değerli taşların yerini zümrüt, yakut, elmas, safir, akik ve inciler almış, rozetli, sarkaçlı damla formlu, elmas küpeler, üçlü-dörtlü takılarak zengin görüntü elde edilmiştir. Stampa, Savat teknikleri ve "Fligrant" adı verilen altın işlemler, inci ve kıymetli taşlardan tasarlanan helezonik burgu bilezikler, pazubent, kolye ve gerdanlıklar fibulalar, saç iğneleri ve hilal taşlar çağın sade üslubunu yansıtmış, evlilik ritüelinde kullanılan üçlü nikah yüzükleri, ilk kez Antik Roma'da kullanılmıştır
AKSESUAR	Antik Roma Uygarlığı'nda milattan sonraki dönemde ev içinde başlarını örtmeyen halktan ve zengin, soylu kadınlar, sosyal yaşamda dönemin baş süsleri esnek küçük halkalarla bağlanan, altın, gümüş pullar, inci ve kıymetli taşlardan çiçek motifli saç enselikleri, iğne ve ikili saç bantlarına, sıklıkla lüks görünüm sergilemek için çok ince uçuş uçuş kumaşlardan uzun baş örtülerini tutturmuş, Romalı gelinler ise ince başörtüsü, duvaklar kullanmış, uzun boyun atkıları, eşarplar kostümlerin sıklığını tamamlarken, ipek, keten mendiller, güneş şemsiyeleri, aynalar, fildişi taraklar Antik Roma'nın en önemli aksesuarları olarak gardoplarda yer almıştır
SAÇ STİLLERİ	Antik Roma'da saç stilleri çeşitli anlamlar ifade etmiş, Cumhuriyet Dönemi'nde kadınlar, ortadan ayırarak ensede topladıkları saçlarını işlemeli, altın iplikli saç fileleri, bantlar, altın çelenkler, bronz, fildişi, kemik taraklar, hilal taşlarla dizayn etmiş, Antik Roma İmparatorluk Dönemi'nde önü sıkı, minik bukleli, saç aksesuarları ile toplanan konik topuzlar, kalın saç örgülü modeller popüler olmuş erkekler kısa, arkaya doğru taranan veya kıvrıcık saç stillerini benimsemiş, bu dönemde kellik hastalık olarak kabul edilirken, yaygın olarak kullanılan peruklar kostümlerle uyumlu takma lüleler, renkli pudralar ve altın tozlarıyla süslenmiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Antik Roma'da kadın ve erkekler çeşitli şapkalar kullanmış, Yunanlıların giymiş olduğu "Petatos"a benzeyen şapkalar popüler olmuştur. "Pilues" adı verilen keçeden yapılan modeller, geniş kenarlı, çene altından bağlanan kulaklıklı ve koni şeklinde başa oturan şapkalar, "Phrygian" boneleri, pelerinlere bağlı veya ayrı olarak kullanılan "Cuculus" olarak adlandırılan kükületalar, imparatorun altın plakalardan kesilerek hazırlanan defne yapraklı, önü açık yarım ay şeklindeki tacının değişik stilleri kadın ve erkekler tarafından takılmış, yüksek sınıfa mensup kadınların başlarını değerli mücevherlerden altın montürlü hilal taşlar süslemiştir
AYAKKABI	Antik Roma'da ayakkabı stilleri sosyal sınıfların göstergesi kabul edilmiş, senato üyeleri, askerler ve vatandaşların giyeceği ayakkabı model ve renkleri hükümetler tarafından belirlenirken, kölelerin sandalet giymesi yasaklanmıştır. Sandalet ve ayakkabı stillerinde Yunan modasının etkisi izlenmiş, deri şerit ve bantlarla tasarlanan sandaletlere Carbatina, Roma halkının kullandıklarına Calceus, iç mekânlarda giyilen çeşitli renklerde üzeri taşlarla işlenen terliklere Soccus, kötü hava koşullarında giyilen etrüks tipi bot ve çizmelere Gallicae adı verilmiş, bayram ve festivallerde imparator mor, zenginler ise altın, simli sandaletler kullanmıştır
GÜZELLİK	Antik Roma Uygarlığı'nda kadınlar arasında popüler olan beyaz cilt renginin elde edilebilmesi için timsah gübresi, beyaz marn, kurşun, tebeşir tozundan oluşan reçeteler ve sebze, meyve, bal mumu, zeytin, badem yağı, sirke, yumurta, arpa zambak kökü, boynuz, istridye kabukları gibi tabii malzemelerden faydalanmış güneş, cilt lekeleri ve kırışıklıkları gidermek için Roma İmparatoru Nero'nun ikinci eşi Poppaea Sabina ve zengin, statü sahibi kadınlar çok pahalı ve zor bulunan eşek sütü ile yıkanmış, atletizm ve "Hoop" çemberleri çevirerek kilolarını kontrol altında tutmuş, saray çevresi, spa'ları ziyaret ederek banyolardan yararlanmıştır
MAKYAJ	Antik Roma'da kadınlar yüzlerini Yunan Kültürü'nde görülen kurşun içerikli beyaz pudralar, yanak ve dudaklarını Vermillion kırmızısı rujlar, göz ve kaşlarını sürme ve çeşitli renkte farlarla renklendirmiştir. Daha pembe renk elde edebilmek için çeşitli çiçeklerden yapılan karışımlardan faydalanılırken, tırnaklara oje benzeri karışımlar sürülmüş, süt, Hint ve Arap yağlarından maskeler kullanmıştır. Parfümlü banyo atmosferinden yararlanan Roma'lı aristokrat kadınlar, Kleopatra ve Nefertiti, Antik Yunan'da Helen ve Phyrne'nin büyüğü güzelliklerine ulaşabilmek için çok çeşitli kozmetik ve parfümler kullanmıştır
MODA İKONU	Antik Roma'da Roma İmparator'u Gaius Julius Caesar'ın MÖ. 67 yılından MÖ. 61 yılına kadar evli kaldığı ve ikinci eşi olan İstanbul'lu Pompeia, MÖ 62 yılında iyi tanrılar adına düzenlenen, erkeklerin girmesinin yasak olduğu festivale ev sahipliği yapmış, sosyal statüsü, özel kostüm ve mücevherleriyle Antik Roma'da dönemin kadın moda ikonlarından kabul edilmiştir. MÖ. 3. yüzyılda İmparatoriçe Annia Aurelia Faustina'nın boynunun güzelliğini sergileyen, önü minik buklelerle süslenmiş topuz saç stili, uzun kollu stola, kostüm, pelerin ve Roma stili mücevherleriyle halk sınıfından olan kadınlara ilham kaynağı olmuştur

BIZANS

BIZANS

AELIA PULCHERIA AVGVSTISSIMA
BIZANS BIZANS BIZANS BIZANS BIZANS BI

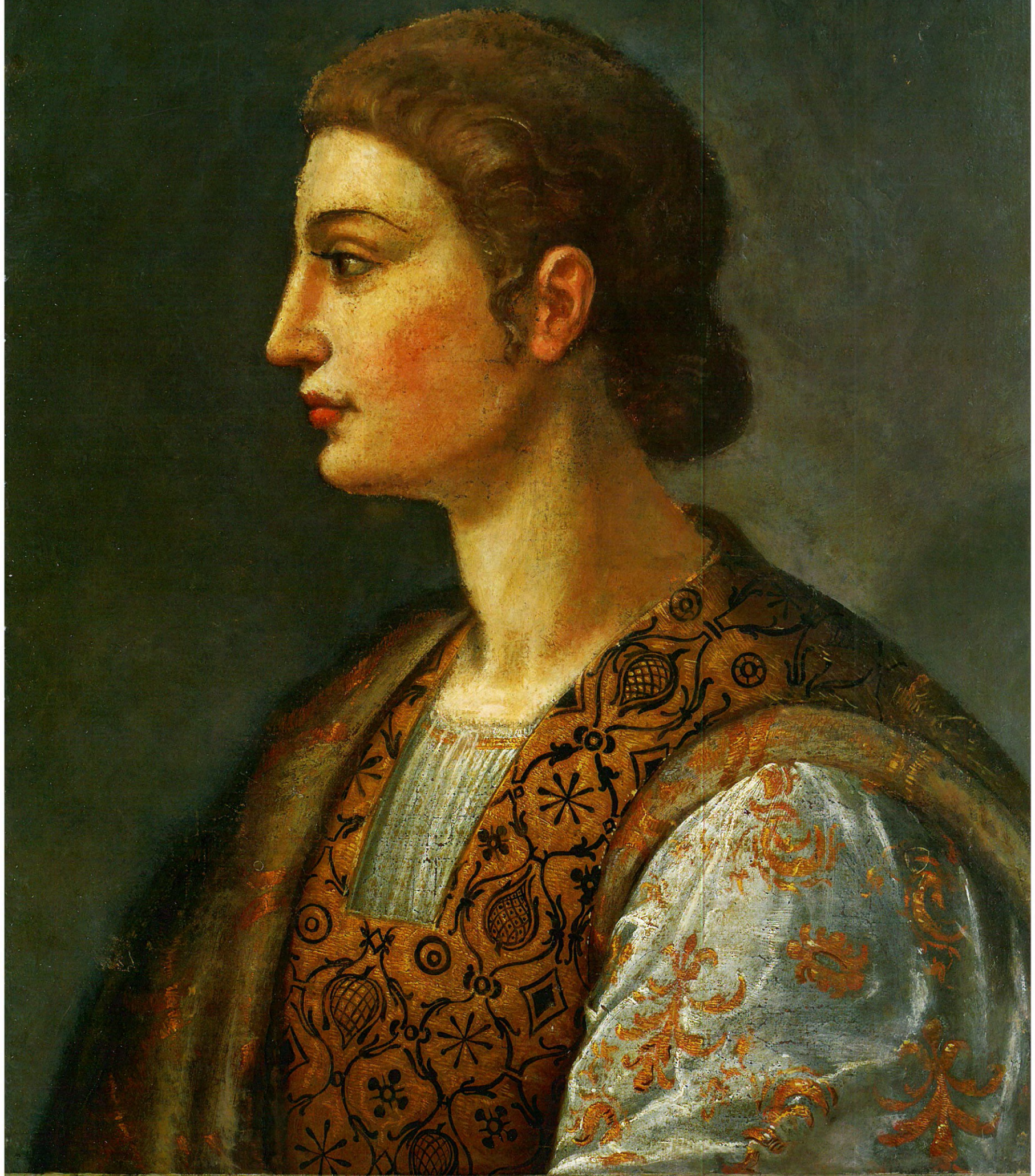
Antik Bizans (MS.395-1453)

ova Roma adıyla I. Constantine tarafından MS. 330 yılında kurulan, Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra Doğu'da kalan Batılılar tarafından "Bizans" olarak adlandırılan Avrupa ve Asya kıtalarını ikiye ayıran, boğazın Avrupa yakasında yer alan Geç Roma İmparatorluğu, Ortaçağ'da dünyanın en büyük kültür, sanat, moda merkezi haline gelmiş MS. 324-337'de hüküm süren, Bizans'ı yeniden kuran Büyük Constantine kendi ismini verdiği Constantinople şehrini Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti ilan etmiştir. Feodal yapı ile yönetilen, Hristyanlığın resmi din olarak kabul edildiği, aristokratlar, üst düzey memurlar, rahipler, dükkân sahipleri ve tüccarlar, işçi sınıfı keşişler, askerler, çiftçiler, yoksul kesimden oluşan kozmopolit halkı, kara ve denizden kolaylıkla ulaşılabilen jeolojik konumu, harikulade limanı nedeniyle Bizans, Doğu ve Batı medeniyetlerinin bağlantı, Çin, İran ve Ortadoğu'nun ipek yollarının kesiştiği, değerli kumaş, mücevher, baharat, parfüm, kozmetik, porselen, mobilya ve lüks tüketim mallarının büyük pazar ve çarşılarında alınıp satıldığı çeşitli ırkların buluşma noktası ve dünyanın en önemli ticaret merkezi haline gelmiştir. İmparator Justinien ve İmparatoriçe Théodora'nın, bahçesinde kokulu sular fışkıran fiskiyeler, yürüme yolları, değerli bitki ve ağaçların yer aldığı, tavus kuşları, sülünlerin dolaştığı karo mozaik duvarlar, mermer yerler, gümüş kapı ve sütunlar, sedef, altın, mücevherli taht ve mobilyalar, mor ipek perdeler, değerli eşyalarla dekore edilen görkemli sarayı, dönemin ünlü mimarları Miletli Isidoros ve Trallesli Anthemios'e yaptırılan eski yapı ve tapınaklardan çıkartılan taşların kullanıldığı, inşasında on bin kişinin çalıştığı "Ayasofya Kilisesi", su kemerleri, hipodrom, kale surları gibi mimari eserler, Ravenna mozaikleri, ikonalarla oluşan sanat biçimi, gitar, flüt, zilli tamborin sistrum, lyre, kera, timpani, psalterio gibi enstrümanlarla yapılan Antik Yunan Kültürü benzeri festival, seramoni, dini müzik türleri, geranos, pyrrichios, kordakas adı verilen Bizans dansları, fildişi, elmas, cam işçiliği ve el sanatları, Bizans İmparatorları II. Theodosius ve III Valentinianus zamanında emaye, mine ve rafine Bizans üslubunu yansıtan kuyumculuk sanatı, hammadde zor elde edilen, yapımı sır gibi saklanan, iki din adamının uzun zaman yaşadıkları Çin'den "Bombyx mori" adı verilen yüzlerce ipek böceği yumurtası ve beslenmeleri için gerekli dut yaprağı tohumlarını içi boş bambu çubuklarına saklayarak Bizans topraklarına getirmeleri ile ilk kez evlerde başlayan, daha sonra genişleyerek resmileştirilen, dayanıklı, ağır yapılı, imparatorluğun görkemli yapısını vurgulayan "Samite" adı verilen kalın ipek kumaş üretimi, Pers motiflerinden alınan hayvan, çiçek desen ve motifleri, devrin parlaklığı ve zenginliğini yansıtan kıymetli taş, altın plaka, tel kırma yüksek nakış teknikleri, renklerini İran'dan, sadeliğini Babil'den felsefesini Yunan'dan, gücünü Roma'dan alan Bizans sanatı, Avrupa, Ortaçağ ve Rönesans modasını etkilemiş gelecek yüzyılların modasına ilham kaynağı olmuştur. Reformlar, Roma hukuk sistemi, emperyal güç arayışı "Yunan Ateşi" adı verilen silahların keşfi, istilalar, savaşlar, 11. yüzyıl sonlarına doğru Haçlı Seferleri sonucu parçalanmış Bizans Kültürü, 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Constantinople'ü fethetmesiyle sona ermiştir.

72

ZANS BIZANS BIZANS BIZANS BIZANS BIZA

S. HELENA CONSTANTINI MATER

Bizans İmparatoru I. Konstantin'in annesi İmparatoriçe Azize Helena

BİZANS	Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra, doğu'da kalan, Hristiyanlığı kabul eden Bizans, Batılılar tarafından Genç Roma İmparatorluğu olarak nitelendirilmiş, Erken Bizans Dönemi (330-726), Orta Bizans Dönemi (867-1204) ve Genç Bizans Dönemi (1261-1453), Ortaçağ'da dünyanın en büyük kültür, sanat, moda merkezi olan Bizans'ın başkenti Konstantinopolis, Fatih Sultan Mehmet tarafından 1453 yılında fethedildikten sonra, İstanbul adını almıştır. Bizans Kültürü, dikiş-süsleme teknikleri, el sanatları, mozaik, fildişi elmas işçiliği ve özellikle ipek dokumacılığı alanında büyük ilerlemeler göstermiştir
SİLÜET	Bizans Kültürü'nde süsleme teknikleri ve ağır nakışlarla bezenmiş kumaş kıvrımlarının arasında kaybolan kadın ve erkek silüetleri, uzun boy ve bacaklı olarak tasvir edilmiş, ince düz çizgiler dindarlığı ve yüce kutsallığı ifade etmiş, zarif el biçimlerine belirli anlamlar yüklenmiştir. Uzun, yuvarlak yüzler soluk beniz büyük kemerli burun yapısı, ince, küçük dudak ve keskin iri gözler kalın birleşik koyu renkli kaş biçimleri, siyah saçlar, zarif, münevver Bizans kadınlarının karakteristik özelliklerini anlatmış, erkek silüetleri ise savaşçı ve sert yapılı Antik Roma erkeklerinden farklı, yumuşak bir görünüm sergilemiştir
KADIN KOSTÜM	Bizans Kültürü'nde kadın kıyışları, erken dönemlerde Roma geleneklerini yansıtırken, 4.yy'dan sonra başlayan değişim, Hristiyanlığın emperyal güç arayışı içindeki, siyasal etkisi ve dini tören giysileri, kadın modasını etkilemiştir. Bizans kadınları altın plakalar, inci ve değerli mücevherlerle işlenmiş, bazen tek, genellikle iki Roma stolasını üst üste giymiş, üzerlerine önde drapelerle düzenlenen, kolları saran, Palla adı verilen şallar kullanmıştır. Daha sonraları, tunik stili iç giyim ünitleri ve Dalmatika adı verilen kıyışlar kadın gardroplarında yer almış zenginlik, şıklık, ihtişam eğilimi ve vücut gizleme arzusu modaya hakim olmuştur
ERKEK KOSTÜM	Bizans Kültürü erken dönemlerinde, üst sınıftan erkekler, Antik Roma etkisi altında kalan kıyışlar giymiş, daha sonra, beyaz uzun kollu, diz hizasında veya ayak bileklerine kadar uzanan bir çeşit iç çamaşırı üzerine Dalmaçya'dan geldiği için Dalmatika adı verilen, T line, Pers motifleri, kuş, kartal gibi hayvanlar, çiçek, kare, dama, üçgen, yuvarlak ve geometrik desenlerin yer aldığı altın levhalar, tel iplik, değerli taş ve incilerle, aplike, tel kırma, sarma tekniklerinin uygulandığı nakış, püskül ve saçaklarla süslenen, yenilmezliği ifade ettiğine inanılan, Doğu ve Batı'nın sentezini sunan erkek kıyışları ise Bizans'ın ihtişamını yansıtmıştır
ÜST BEDEN	Bizans Kültürü'nde 6.yy'ın ortalarına kadar, halkın büyük bir kısmı tarafından giyilen Roma togalarının yerini, "T" line kıyışları ve üzerine giyilen pelerinler almış, togalar sadece konsoloslardan kullanılmaya devam edilmiş, kıyış tasarımı ve pelerinlerde dinsel etkiler hissedilmiştir. Pelerinlerin üstünde yirmi santimetre genişliğinde, dar enli, işlemeli bantlar, incilerle tasarlanan Tablion iğneler, dini sembollerle tasarlanan panel resimli detay ünitler kullanılmış Dikdörtgen ve Roma penulasına benzeyen, tam daire formunda, kapşonları sökülüp takılabilen, önünde kare işli, zıt renkli tablionlu pelerinler kullanılmıştır

YAKA LINE	Bizans Kültürü'nde boyun çevresini saran, değerli mücevherlerle işli yuvarlak ya da stilleri, prenses kostümlerinde minik "V" ya da line'ları, zengin aristokrat kadınların stolalarında yuvarlak, minik yirtmaçlı, öne eğimli, volümlü yakalar yer almış, imparatoriçeler altın, tel iplikli, sırmalı inci, yakut, zümrütlerle işlenmiş Antik Mısır'ın gerdanlık yakalarına benzeyen, omuz başlarına kadar uzanan, üst bedeni kaplayan, paralel kenarlı, yarım daire şeklinde, üzerinde dinsel sembol ve geometrik formların yer aldığı yakalıklar takmış, askerler, din adamları, imparator ve imparatoriçeler, boyun çevresini saran yüksek, dik kapalı yakalar kullanmıştır
KOL LINE	Bizans Kültürü'nde erken dönemlerde, halk keten ve yünden, zengin ve asiller ipek kumaştan yapılan Koptik adı verilen, mevsimsel özelliklere göre kol boylarının uzayıp kısaldığı tunikler giymiştir. Babil festivallerinin neşeli havasının yansıtıldığı "T" line kostümler ve dalmatikalarda, kadınların üst üste giydiği stolalarda, dar kol line'ları ile geniş, çan, verrev açılan kol stilleri, ikili kombinlerle kullanılmış, Antik Roma kostümlerinden farklı stillerde yaratılan Bizans askeri kostümlerinde düz dar kollar, din adamlarının ağır nakışlarla bezenmiş kostümlerinde, geniş kol line'larının uygulandığı modeller kullanılmıştır
BEL ÇİZGİSİ	Bizans Kültürü, Antik Yunan ve Roma kostümlerinden ve güçlü Asya'dan etkilenererek yeni ifade biçimleri aranmış, çift kat stola ve Dalmatika'larda deri metal, altın montürlü, usta işçilikle hazırlanan mücevher, yakut, zümrüt, inci ve fil dişi ile dizayn edilen değerli madalyonlarla zenginleştirilen kemerler, yüksek bel hattına takılarak, bel çizgisi vurgulanmıştır. Dikdörtgen tunikler, omuzdan iğnelenerek bel hattına tutturulmuş, halkın kullandığı, dize kadar uzanan tunikler, kişinin aktivitesine göre şekillendirilerek kalın kuşaklarla toplanmış askeri, elçi kostümlerinde bel çizgisinin zaman zaman aşağı düştüğü görülmüştür
ETEK BOYU	Bizans Kültürü'nde, değerli kumaşlar, zengin malzeme ve süsleme fabriklerinin seçimi tamamıyla ekonomiye dayalı olmuş, kadın, erkek, imparator, imparatoriçe ve din adamlarının kostümlerinde topuklara kadar uzanan etek boyları, dar veya geniş etek turları, Bizans kostümlerini başka uygarlıklardan farklı kılmıştır Bizans'ta ipek üretiminin başlaması ve imparatorlukta resmileşmesi, moda tarihine en büyük katkıyı sağlamıştır. Roma geleneklerini sürdüren imparatorluk ideolojisi, hukuk, askeri örgütlenme, tıp, yönetim, vergilendirme ve saray teşrifatından sonra Bizans, saygınlık ifade eden ipeği Avrupa'yla tanıştırmıştır
TEKSTİL	Bizans Kültürü'nün başkenti olan Konstantinopolis, Ortadoğu'dan Çin'e kadar uzanan ipek yollarının kesiştiği en önemli ticaret ve dönemin moda merkezi olmuştur. Çin'den, iki keşiş tarafından ipek böceği yumurtalarının getirilmesi ile saygınlık ifade eden kumaş olarak nitelendirilen ipek üretimi başlamış, mor ve erguvan rengine boyanan, imparatorluk ailesine tahsis edilen ipekli kumaşlar yabancı ülkelere diplomatik armağan olarak gönderilmiş, pahalı oldukları için ipek, tafta, damasko, kadife, goblen, brokar ve statü sembolü kürkler yalnızca zenginler ve aristokratlar, yün ve keten kumaş ise halk tarafından kullanılmıştır

RENK	Bizans Kültürü'nde imparatorluk ve hanedanlığın rengi olarak kabul edilen, boya üretim tekniklerinin sır gibi saklandığı mor renk, zenginlik ve ihtişamın rengi olan altın renk ile kombinlenmiş, imparatorluğun ikinci rengi olan kırmızının bordoya kadar uzanan renk croması, kahverengi ve toprak renginin tonları, siyah, beyaz gri, mavi, sarının tonları, fildişi, bej rengi, ördek başı, koyu yeşil, zümrüt yeşilleri Konstantinopolis'le bütünleşen erguvan rengi, zıt renklerle yapılan kontrast renk uyumları, Bizans kostümleri, aksesuar, ayakkabı tasarımlarından dekorasyona mimari ve güzel sanatlardan, mozaik sanatına kadar birçok alanda kullanılmıştır
DIKİŞ-SÜSLEME	Bizans Kültürü'nde İmparator ve İmparatoriçelerin görkemli tören kostümlerinin imparatorluk terzileri tarafından hazırlanması, terzilik mesleğinin profesyonel anlamda ilk kez tanınmasını sağlamıştır. Dikiş ve süsleme sanatları, Genç Bizans İmparator'luğunda en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Doğu ve batı'nın sentezini sunan, zengin ve ihtişamlı kostümlerde, dini moda düşüncesi yansıtılmış, canlı renklerdeki ipek kumaşlarda uygulanan dikiş teknikleri, püsküller ve nadir değerdeki nakış ve süslemeler, Antik Mısır ve Mezopotamya'dan farklı bir stilde Bizans kostümlerine üstünlük katarken, prestij, statü ve rütbelerini sergilemiştir
MÜCEVHER	Bizans'ın olgunluk çağı olarak değerlendirilen, Orta Bizans Dönemi'nde kilise ve Doğu'nun etkisi ile mücevherlerde altın kullanımı büyük ölçüde azalmış, inci değerli taşlar, fildişi, mine ve emaye işçiliği ile üretilen renkli, etkileyici, gösterişli mücevherler moda olurken, dini konuları işleyen mineli, uzun madalyonlar, haç ve dinsel sembolü kolyeler, kadın ve erkekler tarafından takılmıştır. 6. yüzyılda Mısır etkileri taşıyan, kavisli, çember formunda küpeler popüler olmuş, altın, inci yakut, zümrüt, safir, elmas gibi değerli taşlardan tasarlanan yüzükler, broşlar gerdanlıklar, küpeler, bilezikler ve imparatorluk taçları Bizans stilini yansıtmıştır
AKSESUAR	Bizans Kültürü'nde kadınlar aksesuar olarak, alınlarına altın bantlar, çok süslü saç modellerinin üstüne, şeffaf kumaşlardan uzun eşarp ve türbanlar saraylı kadınlar uzun, omuzlarının üstüne dökülen bir tür baş örtüleri takmıştır 6. yy'dan sonra erkekler, tuniklerinin altına Hosa adı verilen beyaz kumaş ve yünden yapılan çoraplar, "Braco" adı verilen dizlikler giymiş, işçi sınıfı diz kapağı hizasında, yüksek çizmelerin içine soktukları modelleri kullanmış imparator ise mor renkli çoraplar giymiştir. Mücevherlerle bezenmiş ağır nakışlı, brokarlı eldivenler, Bizans Uygarlığı'nda imparator ve asillerin önemli aksesuarı olmuştur
SAÇ STİLLERİ	Bizans Kültürü'nde 12. yy'a kadar saç stillerinde, genellikle Roma ve Asya'nın etkisi görülmüş, kadınlar uzun saçlarını inci dizileriyle örerek, başlarının etrafına çelenk gibi dolamış, aralarını mücevherli, altın iplikli, çapraz bantlarla dizayn ederek, uçlarını omuzlarının üzerine serbestçe bırakmıştır. Erkekler, Roma İmparatorluk Dönemi'nde kullanılan, saçlara benzeyen, kulak hizasında kısa kesilmiş, yuvarlak, içeri doğru kıvrılan, kahküllü veya orta uzunlukta, arkaya doğru taranan stilleri, kiliselerde yüksek rütbeli din adamları, dinsel inanış ve bağlılıklarını gösteren, saçlarının ortasını traş ettikleri modellerini benimsemiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Bizans Kültürü'nde 12.yy'da Venedik ve Cenevizlilerin Konstantinopolis'e gelişleri ve yerleşmelerinden sonra, giydikleri şapka modelleri, o zamana kadar genellikle şapka takmayan halkı ve din adamlarını etkileyerek yeni modanın başlamasına öncülük etmiş, doğu'dan getirilen, incilerle etrafı sarılarak dizayn edilen, yarım küre ve ucu sivri, yüksek piramit stili şapkalar moda olmuştur Çiftçiler Romalıların hasırdan yapılan Petatos şapkalarını, Yunan takkesi Jucchetta'ları kullanmaya devam etmiş, keşişler kukuletalar, din adamları rütbelerini gösteren soğuktan ve rutubetten koruyan çeşitli renklerde, ağır nakışlı şapkalar takmıştır
AYAKKABI	Bizans Kültürü'nde imparatorluk işareti olarak kabul edilen, İmparator Konstantin'in altın ve mücevherlerle dizayn edilen kırmızı renkli, yüksek ökçeli sandaletlerinin benzerlerinin giyilmesi kanunlarla yasaklanmış, kraliçeler altın plakalı ayakkabılar, zengin sınıf ve saray halkı altın, değerli taşlarla işlenen ipek kumaştan tasarlanan sivri burunlu terlikler, incili deri botlar, halk beyaz çoraplarla giyilen bilekten tutturulan siyah, gri, kahverengi, yeşil, mavi renkli ayakkabı, sandaletler giymiş, işçi sınıfı ve askerler dizlere kadar uzanan, deri sert, köseleden önü çapraz bantlarla bağlanan kaba Roma stili botlar kullanmıştır
GÜZELLİK	Bizans'ta, Antik Yunan ve Roma banyo kültürünün devam ettiği görülmüş Konstantinopolis'te temizliğin insan sağlığı üzerinde büyük rolü oynadığına ve güzel görünmenin önemine inanılmış, elli üç adet umumi hamamın yer aldığı şehirde, hastanelerdeki hastalara ve halka, haftada iki kez banyo yapmaları önerilmiş, Paskalyalarda ekstra sabun dağıtılmıştır. Kara, deniz ticaretinin merkezi, ipek yolu ve modanın başkenti Konstantinopolis'e Çin, Hindistan ve İran'dan gelen çeşitli kozmetik ürünleri, sabun, baharat ve çeşitli malzemeler İmparatorluk Sarayı ve Santa Sofya arasındaki pazar yerlerinde satılmıştır
MAKYAJ	Bizans Kültürü'nde parfüm, erkekler ve kadınlar için önemli bir yer tutmuş Mezopotamya ve Uzak Doğu'dan gelen sandal ağacı, misk, amber, tarçın gülden yapılan parfümler, imparator, imparatoriçeler, aristokratlar tarafından kullanılırken, sarayda parfüm tütsüleyen, şişeleyen özel hizmetkarlar görev almış MS. 945-959 yıllarında hüküm süren İmparator Konstantin, seferlere çıkarken parfümlerini yanında götürmüş, İmparatoriçe Theodora, Zoe ve saray gelinleri için özel parfümler üretilmiştir. Bizans kadınları iri gözlerine keskin bir ifade verebilmek için, Mezopotamya'dan getirilen siyah sürme ve rastıklar kullanmıştır
MODA İKONU	Bizans Kültürü'nde İmparatoriçe Theodora, Kuzey Afrika'da Pentapolis'in yöneticisi Hecebolus'la beraberliğinden sonra, yün eğiriciliği yapmış İmparator Justinus'la MS.525 yılında evlendikten iki sene sonra Bizans İmparatoriçesi ilan edilmiştir. Dört beyaz atlı faytonu, saf altından, değerli mücevherlerle mor yastıklarla süslü tahtı, ihtişamlı saray yaşam stili, taç giyme, dini tören ve seramonilerde giydiği, zenginlik, statü göstgesi uzun boğazlı tunik, kostümleri damla incili, kat kat taktığı uzun kolye, gerdanlık ve taşları, mor ipekten mücevherlerle süslü terlik ve altın ayakkabıları ile, Bizans'ın moda ikonu olmuştur

MORTAÇAG

ORTAÇAG

ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ

Azize Mary Magdalene

Ortaçağ (MS.375-1453)

ilattan sonra 375 yılında Kavimler Göçü ile başlayan, 1453'te İstanbul'un fethi ile sona eren Ortaçağ'da büyük güç olan Roma, otoritesini kaybetmiş, Germanler, Ostrogotlar, Vizigot Vandal, Frank, Anglo-Saxon, Jüt ve Hunlar'ın Roma İmparatorluğu deniz taşımacılığı ulaşım, haberleşme ağlarını, sanat ve kültürünü yok ettiği dönem "Karanlık Çağ" olarak

adlandırılmış, Batı Avrupa'da birleştirici faktör ve sosyal beraberliğin temelini kiliseler oluşturmuştur. Prenslikler kontluklar, derebeylik, şövalyelikler, İngiltere, Fransa, İspanya milli krallıkları, feodal toplum ve toprak sisteminin kurulması, sosyal yapılanmalar ve sınıf farklılıkları, tarıma dayalı ekonomi, gelişen ülkelerarası ticaret, askeri güçler, savaş ve Haçlı Seferleriyle artan refah seviyesi, nüfus hacmi, şehirleşme, kültür devrimiyle edebiyat felsefe, düşünsel etkinliklerin yeniden canlanması, Fransa ve İtalya'da açılan üniversiteler, bilim, teknik, tıp astronomi alanındaki ilerlemeler, romen rakamlarının yerini alan numara sistemi, kum, güneş ve mekanik saatin icadı, ilk dünya haritasının çizilmesi, yeni icat ve keşifler, Margot, Sordello, Trebor gibi besteciler, lute, mandorin gittern, psaltery, arp, vielle enstrümanlarıyla yapılan Canon, Ballata, Ars Nova gibi müzik türleri, Carole saray dansları, seyahat ve turizm hareketlerinin yaygınlaşması, Romanesk Dönem'de kiliselerin zenginlik göstergesi olarak inşa edilen anıtsal manastır ve katedraller, naturalist figürlü heykeller, ikonografi, oymacılık, freskolar kumaş fabriklerden yaratılan resim dokumalı duvar örtüleri ve goblenler, el sanatları, kuyumculuk, yüksek nakış, dikiş teknikleri sanatının gelişmesi, Haçlı Seferleri ile Doğu'dan Avrupa'ya gelen değerli kumaş ve lüks mallar düğme-ilik gibi moda buluşları, esnaf odalarının kurulması, önceleri kadınlar tarafından yapılan, daha sonra erkeklerin icra ettiği terziliğin profesyonel meslek olarak tanınması, giyimde zarafet anlayışının yükselişi Ortaçağ Avrupa'sında modanın doğuşu ve yayılmasına neden olmuştur. Önce Kuzey, daha sonra Güney Avrupa'ya ele geçiren Barbarlar ve İspanya'ya akınlar yapan Müslümanlar bu bölgelerde yeni giyim biçimlerinin çıkışına ve boyut kazanmasına neden olmuş, moda sadelikten uzaklaşarak karmaşık özellikler göstermiş, savaşlarda kazanan tarafların ekonomik olarak güçlenmesi, saraylarda başlayan lüks hayat, kostümlerde sürekli değişikliklere ve aşırılıklara yol açmış, zengin sınıfın başlattığı pahalı, gösterişli giyim tarzı, yeni moda akımları, alt sınıfı etkileyerek hızla kopyalanmıştır. 1100-1250 yılları arasında yapılan Haçlı Seferleri ile Türkmen ve Moğolların keşfi olan düğmenin, Avrupa'da değerli taş, mücevher, fildişi, kaplumbağa kabukları, altın, gümüş, bakırdan üretilenleri asil ve aristokratlar, bakır tel, iplikten yapılanları ise alt tabaka tarafından kullanılmış, modada Bizans Kültürü'nün etkisi hissedilmiştir. 12. yüzyılda savaşlarda kimliklerini saptamak için askerlerin miğfer kalkan ve kostümlerinde, şövalyelerin zırhlarının üzerine giydikleri tuniklerinde, bayrak, saray dekorasyonlarında yer alan aile ve sülaleleri simgeleyen amblemler, hanedan armacılığının başlangıcı kabul edilmiş, dönemin modasına yön veren kralların pahalı, görkemli kostümleri, aristokrat, soylu, halk kesimi tarafından ilgi ve beğeniyle takip edilirken, Ortaçağ'da modada değerli kumaşlar, kesimler, kalıp ve kup teknikleri farklı, modern hava estirmiştir

Ortaçağ'da kürk, kalın kaba dokumalardan basit, sade giyimli savaşçı Barbar kabilelerin Roma Kültürü ile karşılaşmaları sonrası, toga ve tuniğe hayran kalarak kendilerine uygulamaları sonucu giysilerinin temel unsurunu Roma tunik ve pelerinlerine benzeyen stiller oluşturmuş MS. 5. yüzyılda Fransa toprakları Galya'ya yerleşen ve modanın kurucusu kabul edilen Franklar, Pers istilasıyla öğrendikleri ayak bileğinde toplanan, deri bantlarla dizlere kadar sarılan pantolonlar damalı, çizgili kumaştan kalın kemerli tunik ve sağ omuzdan tutturulan, kenarları bordürlü "Saga" pelerinler kadınları Stola'ya benzeyen üstüste giyilen, göğüs altından bağlanan, Gotlar sağ omuzlarını açıkta bırakan İtalya'nın büyük bir kısmını ele geçiren Lombardlar ise dar uzun kollu, mücevher işlemeli iki katlı Roma stili tunikler giymiş, ortadan ayırdıkları, kurdelerle ördükleri veya serbest bıraktıkları saçlarını tül, keten peçeler taç ve metal bantlarla süslemiş, erkekleri Frig başlığına benzeyen şapkalar, Tütonlar iki yanı yurtmaçlı, deri ip kemerli tuniklerin üzerine zırhlar giyerek metal miğferler takmıştır. İngiltere'nin ilk sakinlerinden Briton erkekleri ev tezgahlarında dokunan mavi, siyah yünlü kumaşlardan vücuda oturmayan geniş, bol, bronz kemerli tunik ve pantolonlar, kadınları kolsuz elbiseler giyerek başlarını kapüşon stili örtülerle örtmüş, MS. 450'lerde İngiltere'de yaşayan ve diğer kavimlere göre daha sık giyinen Saxonlar kürk ve işlemeli korsajlarla zenginleştirilen bol kollarının kaymaması için bileklere bileziklerle tutturulan dar elbiselerinin üstüne ağır kumaşlardan tunikler giymiştir. MS. 768-814'de Fransa'da eğitim, öğretim ve sanatı teşvik eden Kral Charlemagne modern uygarlığın kurucusu kabul edilmiş, etek ucu, yaka, kol kenarları nakış ve mücevher işlemeli, geniş kenar bantlı, diz üstündeki kısa tuniklerin üzerine sağ omuzda klipsle tutturulan deri pelerinler, askeri kostümleri çapraz bantlı sandalet ve miğferler tamamlamış, kralın ölümünden sonra Avrupa modasında gerileme dönemi yaşanmıştır. İngiltere'de 460 1066 yılları Anglo-Saxon Devri'nde tunikleri kürk ve nakışlar süslerken, kadınlar filelerle topladıkları saçlarını bej renkli ketenden kare Wimple başörtüleriyle dizayn etmiş eski Norveçliler ve Vikingler giysilerinin üstüne bakır gümüş külçe madenden boynuzlu miğferler takmıştır Ortaçağ'da etrafında savunma amaçlı su hendekleri kazılan Ortaçağ'ın sembolü olan dev kaleler, şatolar malikaneler ve diğer yapılar mumlar, çam ağacı talaşı yakılan meşale ve fenerler, zayıf ışık yayan "Rush Dip"lerle aydınlatılmış, büyük salonlarda tahta, taş ve mermerden banklar masalar ve basic mobilyalar, dönemin lüksünü ve zenginliği simgeleyen, ısınmada yetersiz kalan büyük şömineler pencerelerde ise çok pahalı olması nedeniyle sadece zenginlerin evlerinde ve saraylarda kullanılan camlar, kafesler ve kalın ağır ipek perdeler, duvarlarda dönemin karakteristiğini yansıtan yün halılar, boyalı keten, goblen, resimli dokumalı, ağır işlemeli örtüler, asaleti ve krallığı selamlamak için kullanılan bayraklar, özel günlerde tahtlarda soyluluğu simgeleyen kadife kumaşlar yer almış, özgürlüklerini kısmen elde eden, eğitim alma hakları verilen yüksek sınıfa mensup kadınlar satranç, dama oyunları, av turnuvaları, coşkuyla kutlanmaya başlanan Christmas törenleri, yemekleri, dans partileri, davet ve özel seramonilere katılarak, kostümlerinin şıklıklarını sergilemiştir

Romanesk Dönem

Ortaçağ'ın içinde 6. yüzyılda yer alan Romanesk Dönem uygarlığın başlangıcı olarak kabul edilmiş, derebeylik ve şövalyelik devrinde kostümler daha sık, elegan stillere dönüşürken, alt tabaka, üst sınıfların modasını takip ederek giyimlerine daha çok özen göstermeye başlarken Fransız zevkinin gelişmesiyle kişisel tercihler ön plana çıkmıştır. Uzun, dairesel formlu, göğüs üzerinde toka veya düğümle sabitlenen, nakış, applike ve armalarla süslenen, kadın ve erkekler tarafından manto yerine kullanılan pelerinler bin yıl boyunca gardropların temel üniti olurken, işlemesizlerini memurların, siyah renkli başlıklılarını soyluların giydiği "Chaperon" adı verilen, kralın kabul törenlerinde saygı olarak çıkartılması beklenen pelerinler, 12. yüzyılda Bizans etkisiyle tüm Avrupa'da her sınıf tarafından kullanılmıştır. 10. yüzyıl Almanya'sında kadınlar önü yerlere kadar uzanan geniş turlu, arkası kuyruklu iç elbiselerinin üzerine kolları bilek hizasından geniş çan şeklinde açılan, farklı renkte mücevher işlemeli kumaş bantlarla kenar ve yaka çevresi vurgulanan ağır kostümler, renkli astarlı topuksuz sandaletler, erkekler dar pantolonlarla, iki yanı yırtmaçlı uzun kollu, kenarları bordür nakışlı tunikler kullanmıştır. İngiltere'de 1066-1087 I. William Devri'nde savaşlar giyim stillerini etkilemeye başlamış, erkekler diz hizasında dik yakalı, bol kollu beyaz gömleklerinin üzerine "V" yakalı, yeni icat edilen kesim, kup ve kalıplarla dikilen, vücuda ve kalçaya sıkıca oturan, bellerinde kılıçlarını astıkları deri kemerlerle dizayn edilen tunikler, ayak bileğine kadar uzanan, çeşitli fabrikli bantlarla sarılarak tutturulan deri pantolonlar, kadınlar beyaz ketenden uzun, büzgülü kollu gömleklerin üzerine yürüme ve rahat hareket etme imkanı sağlayan, mücevherli kemerlerle toplanarak bluzan görünümlü elbiseler, İspanyol kadınları görkemli kuyruklu kostümler giyerek, başlarına türbanlar takmış, erkek elbiselerinde Haçlı Seferleri'nin ve kuzey kavimlerinin etkisi görülürken, İskoçya'da erkekler dağlık bölgeler ve hayat şartlarına göre rahat hareket etmeye imkan sağlayan "Kilt" adı verilen pileli anvelop, ekosele etekleriyle kalın yün çorap ve jartiyerler, sol omuzlarında "Tartan" adı verilen yünlü kumaştan atkılar kullanmış, aynı özellikleri taşıyan kadınlarının kostümlerini erkeklerinkinden ayıran tek fark ise etek boylarının uzunluğu ve bellerinde kullandıkları keçi derisinden, para keselerinin asılı olduğu kemer çeşitleri olmuş, kadın ve erkeklerin başlarını tüylü "Bonnet" şapkalar tamamlamış, II William Devri 1087-1100 yıllarında sivri uçlarına netlik vermek için burunlarına yün doldurulan ayakkabılar popüler olmuştur. Erkeklerde önceleri kaba olan sakalların yerini sivri formlar alırken, kulak hizasında uçları içe dönük "Page-boy" saç stilleri Avrupa'da dönemin karakteristik saç modellerini yansıtmıştır. MS. 987-1328 Fransız Capet Ailesi yıllarında dokuma tezgah ve methodlarının geliştirilmesi ve Doğu'nun etnik stilleri modayı etkilemeye başlamış, Romanesk Dönem'de Avrupa'da kuyumculuk sanatı, altın işlemeciliğinde büyük ilerlemeler kaydedilirken, Bizans ve İrlanda stili altın, zümrüt, yakut, değerli taşlardan yapılan gerdanlıklar, taşlar, zarif masif yüzükler, inci kolyeler, diademler, şapka iğneleri kadın ve erkekler tarafından kullanılmıştır. Kilisenin, Antik Roma kostümlerinin ve klasik stillerin etkisinde kalan Ortaçağ'daki bu döneme "Drape Yüzyılı" adı verilmiştir.

ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ

ORTAÇAĞ	Ortaçağ'da Avrupasında MS. 375-1453 arasındaki tarihi süreç "Karanlık Çağ" olarak adlandırılmış, sosyal beraberliğin temeli sayılan kiliseler, feodal toprak sisteminin kurulması, tarıma dayalı ekonomi, şehirleşme, sosyal sınıfların ortaya çıkışı, ülkelerarası ticaretin artması, derebeylik düzeni ve milli krallıklar, teknik kültürel alanlardaki ilerlemeler, salgın hastalıklar, haclı seferleri ve savaşlar kazanan tarafların ekonomik olarak güçlenmesi sonucu saraylarda lüks hayatın başlaması sürekli moda değişikliklerine ve aşırılıklara yol açarak modanın hızla gelişmesinde önemli etken olmuş, yeni moda trendleri ve stil değişimleri izlenmiştir
SİLÜET	Ortaçağ'da erken dönemlerde kadın silüetlerinin kuvvetli, kemik yapılı, uzun boylu, geniş bedenli, iri göğüslü, büyük el ve ayak anatomisi oldukları gözlenmiş yuvarlak yüz tipleri, minik burun, ince dudaklı, canlı pembe, beyaz ve çilli ciltleri mavi, yeşil, gri, açık renkte canlı bakan gözleri, kıızıdan koyu kahve, siyaha kadar uzanan saç renkleri dikkat çekmiştir. Açık tenli kumral, genellikle orta uzun boylu, atletik yapılı Ortaçağ erkekleri açık sarı saça duydukları hayranlıkla saçlarını çeşitli boylarla ağartarak peruklar takmış, zayıf, ince kemikli Fransız kadın ve erkek silüetlerinde vücut hatlarını vurgulayan kostümler kullanılmıştır
KADIN KOSTÜM	Ortaçağ'da kadınlar geniş kollu, kalça hattından düşük takılan, kemerli düz "Bliaud" elbiselerinin üzerine vücutlarına net duruş sağlayan, arkadan bağlanan demir zırhlı yelekler, kolsuz, bele oturan, yaka, kol, etek turu nakışlı, bordürlü gösterişli, Roma kiliselerinin etkisinde kalarak uzun cüppeler giymiştir. Romanesk Dönem İtalyasında mor, kırmızı renkli brokar şam ipeği ve yünlü kumaşlardan elin üzerine kadar inen, yerlere kadar uzanan dev kollu, altın sırma motifli, inci işlemeli uzun, görkemli, ağır kostümler, evli kadınlar önü düğme ve inci kışpslerle tutturulan, içi ipek astarlı mantolar, Fransa'da "Kirtle" adlı elbiseler giyilmiştir
ERKEK KOSTÜM	Ortaçağ'da 5. yüzyılda kuzeyden güneye inen, hayvan kürkü, deri, kaba kumaştan tunik pantolonlar giyen istilacıların, Roma tunik ve togasına duydukları hayranlık modada değişimlere neden olmuştur. "Zimarra" tokalı, çift dönen deri kemer ve eldivenlerle tamamlanan uzun tunikler, belden aşağı daralan bacaklara çapraz deri bantlarla sarılan kumaş pantolonlar, bıçkılı çoraplar, kolsuz, yanları yırtmaçlı, yaka, kol, etek turu zengin nakışlı, ermin, kırlangıç tüyleriyle süslü cüppeler, kökeni Doğu'ya dayanan geniş kollu, yanlara bol, beyaz keten içliklerle giyilen "Bliaud" adlı elbiseler Romanesk Dönem 1050-1250 yıllarında giyilmiştir
ÜST BEDEN	Ortaçağ'da 1100-1250 yılları arasında gerçekleşen yedi haclı seferinde giyilen zırhlar, moda ve şekil verilmesinde önemli rol oynamıştır. Üst bedende metalden yuvarlak halkalı zincir veya örgüden, tokalı deri kemerle tutturulan zırh tuniklerin üzerine, güneşten parlamasını önlemek için ön ve arkasında bağlı olduğu krallık hanedan, derebeyliğin armaları ile dekore edilen "Cotta" adı verilen uzun kollu veya kolsuz yelekler, başı tamamıyla örten zırh kapüşon, ucu sivri kapüşonlar Viking miğferleri ve geniş kenarlı şapkalar, ritüele göre uzun hazırlık aşamasından geçtikten sonra törenle ünvanını alan şövalyeler ve askerler tarafından giyilmiştir

ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ

YAKA LINE	Ortaçağ'da altıncı yüzyılda İngiltere'de, William Devri 1066-1087 yıllarında kenarları ince nakış bantlarla süslü "V" yakalı tuniklerin altına dik yakalı uzun kollu, boyu dize kadar uzanan ikinci kat tunikler, İskoç, Kelt kadın ve erkekleri tarafından giyilen ve sol omuz üzerinden atılan değerli broşlarla tutturulan zarif, gösterişli pelerinlerde drapeli yakalar, Almanya'da II. Frederick 1194-1250 Dönemi'nde, erkekler dizlerine kadar uzanan tuniklerinin üzerine ön ve arkası kürk bordürlü, derin yakalı, beli deri kemerli cüppeler giymiş, önü yırtmaçlı, yaka çevresine kalın, köşeli bordürler geçirilerek süslenen yaka stilleri popüler olmuştur
KOL LINE	Ortaçağ'da MS. 987-1328 yıllarında, Fransa'da kadın ve erkek elbiselerinde bol kimono veya düz dar, ikinci katı çan, evaze kol stilleri kullanılmış, kol bitişleri kontrast renkli kumaşlar, bordür, kürk ve nakışlarla zenginleştirilmiştir. MS. 1150 tarihinde yerlere kadar uzanan, kol ağzı geniş dev kollar elli yıl sonra normal ölçülere dönerken, 1170-1223 yıllarında Fransa'da, II. Philippe Dönemi'nde yerlere sürünmemesi için uzun kollara büyük düğümler atılmıştır. Kolsuz tunikler kadın ve erkekler tarafından kullanılırken, İngiltere'de kol boyları dirsek hizasına çıkmış, Kral II. William Devri'nde ise uzun kollar geriye kıvrılarak kullanılmıştır
BEL ÇİZGİSİ	Ortaçağ'da iki yandan yırtmaçlı "Tüton" kadın kostümlerinde göğüs altına çekilen bel hattı ip, halat ve derilerle, Saksonların dar elbiselerinin üzerine giydikleri kolsuz tuniklerinde ise düşük bel çizgisi mücevherli kemerlerle vurgulanmış milattan sonra 768-814 Charlemagne Devri'nde, Batı Avrupa'da zaferden zafere geçen papa, kendini Sezar'ın imparatorluk tacıyla taltif ederek modern uygarlığın ve modanın kurucusu olmuş, 987-1328 yıllarında Fransa'da bel çizgisi uçları serbest bırakılan para keseleri asılan, kalça üzerinden iki kez sarıldıktan sonra önde bağlanan ağır zengin nakışlı kemerlerle kalça hizasında kullanılmıştır
ETEK BOYU	Ortaçağ'da 1066-1100 II. William Devri'nde İngiltere'de kadınlar, yerlere kadar inen iki katlı, kral ve erkekler diz hizasında biten kısa, II. Henry Dönemi'nde 1154-1189 yıllarında geniş turlu, bol dökümlü etek boyları popülerlik kazanmış Kelt kadınları uzun eteklerinin üzerine giydikleri kısa etek boylu ikinci kat tuniklerini değerli broşlarla tutturulan damalı, çizgili kumaştan pelerinlerle tamamlamış, İskoçya'da anvelop kapanışlı, pileli, kalın kareli yün kumaştan kalın çorap ve jartiyerlerle giyilen, "Kilt" adı verilen ve diz üstünde biten kısa etekler, İtalya'da ise Roma kostümelerini anımsatan drapeli tunikler kullanılmıştır
TEKSTİL	Ortaçağ Romanesque Dönem'de Avrupa, haclı seferleri sırasında Doğu'nun zengin kumaşlarıyla tanışmış, yaz mevsiminde yumuşak hafif, kışları ise kalın kumaşlar ve kürkleri astarlamak için ipekler kullanılmış, soylu ve asiller Fransa'da "Camelot" adı verilen, çizgili, karo, dama desenli ve çeşitli varyasyonları bulunan hafif ince yünlüler, İtalya'da çeşitli ağırlık ve şeffaflıkta ketenler, jarseler, İngiltere'de ipek İskoçya'da ekose yünlü, "Aralıklı" adı verilen, atkı ipliği, altın iplikli, motifli Bizans'tan gelen desenli kalın mat ipekliler, saten, kadife, tül, altın simden lame halk ve köylüler kaba keten, yün, fötr, deve tüyü kumaşlardan kostümler giymiştir

ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ

RENK	Ortaçağ'da siyah, kırmızı, kahverenginin tonları, altıncı yüzyılda İskoçya'da yeşil çocuklarda gök mavisi, Kelt rahiplerinin kostümlerinde altın-beyaz ve sekizinci yüzyıl Orta Avrupa'sında gömleklerde genellikle beyaz, bej renk görülürken saray halkı, Avrupalı krallar asalet ve kraliyetin rengi moru kullanmıştır. Yeşilin tonları, koyu İngiliz yeşili, mavi, lacivert, safran sarısı, bordo, mürdüm gibi koyu solgun, cansız ve 1223-1314 yıllarında Fransa'da Kral IX. Louis ve IV. Philip Dönemi'nde dore, gümüş renkler moda olmuş, halk, çiftçi, köylüler kahve ve grinin donuk tonlarında, şövalyeler beyaz, kırmızı, sarı, siyah renkli kostümler giymiştir
DİKİŞ-SÜSLEME	Ortaçağ'da statü ve zenginliğin sembolü kürk, sıcak tutması, yaşam şartlarının zorluğu, kolay elde edilebilirliği nedeniyle her sınıf tarafından tercih edilmiş zenginler ve saray halkı samur, vizon, rakun gibi değerli, alt sınıf ise porsuk, koyun, tilki kürklerini kullanmış, kostümlerdeki fabrikler kişilerin ait oldukları sınıflara göre yasalarla belirlenmiştir. Ünlü aile ve sülaleleri simgeleyen arma bant, bordürlerde Pers etkisindeki çiçek, arı, kuş gibi motifleri yer almış, altın iplik, elmas, inci ve değerli taşlarla, ağır zengin nakış teknikleriyle işlenen ince el işçilikli rafine süslemeler Ortaçağ saraylarının görkemli zarafetini yansıtmıştır
MÜCEVHER	Ortaçağ'da Bizans stiline göre daha biçimsiz, kaba, hantal görünüm sergileyen teknik olarak Roma kuyumculuğunun devamı olan mücevherler, daha sonra ilerleme kaydeden kuyumculuk sanatı ve altın işlemeciliği ile mükemmele ulaşmış Anglo-Saxon'lar bakır, gümüş ve külçe madenler, mücevher ve miğfer yapımında kullanırken, Vikinglerin hayvan başlı giysi tokaları, çok tanrı figürlü mücevherleri Hristiyanlıkla birlikte yerini dinsel motif ve formlara bırakmış, kraliyet, hanedan armalı altın taşlar kral, kraliçe ve asiller tarafından giyilmiş, 6. yüzyılda altın gümüş, pirinç ve çok değerli taşlardan kakmalı broş, masif yüzükler kullanılmıştır
AKSESUAR	Ortaçağ'da soylu kadınlar fildişi kılıflı, gümüş ve camdan yapılan kemerlerine astıkları, erkekler şapkalı içinde taşıdıkları aynaları kullanmış seyahatleri esnasında kostüm ve eşyalarını, meşe ağacından yapılan sandıklarda taşımıştır Haçlı seferleriyle Orta Asya'dan Avrupa'ya getirilen düğme, kostümlerin vazgeçilmez aksesuarı olmuş, kadife, içi renkli kumaşlarla astarlanan, koncu geriye kıvrılan eldivenler aristokrat kadınlar, kalın deriden modelleri şövalye ve krallar, yünden olanları ise köylüler tarafından kullanılmış, kemerlere "Scarcella" adı verilen kadife para keseleri, anahtar ve bıçak kılıfı takmak popüler olmuştur
SAÇ STİLLERİ	Ortaçağ'da sürekli değişimlerin izlendiği saç stilleri, çene altından ve yanaklardan geçen kumaş "Toured" adı verilen baş bantları, başlık ve taşlarla bütünleşmiş Galler halkı saçlarını boyalarla ağartarak peruklar kullanırken, Fransa'da soylu kadınlar serbest bıraktıkları saçlarını peçelerle örterek taç giymiştir. Romanesk Dönem'de kulak üstünde yapılan topuzlar "Gorget" adı verilen süslü örtüler ipek kurdelelerle örülen uzun beligler metal bantlarla, bukleli modeller taraklarla dizayn edilmiş, önceleri ahlaklı olarak nitelendirilen, daha sonra kabul gören İtalya'da mücevherli, incili altın-ipek iplikli saç fileleri de taşlarla kullanılmıştır

ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ ORTAÇAĞ

ŞAPKA	Ortaçağ'da aristokrat ve soylu kadınlar ipek, dore, mücevherli fileler, halk işlemez, yumuşak, pamuklu, ince kumaştan, yüz çevresi ve boynu saran, küçük keplerin üzerine takılan peçeli, "Coiffe" adı verilen başlıklar, "Wimple" olarak anılan, başı tamamen saran kumaş örtüler, mücevherli plaka altın taç ve çelenkler İngiltere'de saray kadınları keten, çene altından geçen, süslü iğnelerle tutturulan "Gorget" örtüler kullanmıştır. Daha sonraki süreçte, başın iki yanında kulakların üstünde toplanan topuzlar, sert tel kafeslerle dizayn edilerek çene altından geçen bantlarla birbirine bağlanmış, İskoçya'da ise tüylerle süslü "Bonnet"ler giyilmiştir
AYAKKABI	Ortaçağ'da altıncı yüzyılda, ayakkabıların sivri burunlarını korumak için yün doldurulmuş, Romanesk Dönem'de brokar, siyah kadife, ipek, saten gibi değerli kumaşlardan hazırlanan kama stili uzun burunlu, yassı, bilekte tek düğme ile bağlanan, kakmalı, dore çizgili, kenar bitişleri daire motif desenli ayakkabılar koncu baldıra kadar yükselen, renkli astarı göstermek için bitiş rulo gibi kıvrılan veya yanları bilekte "V" yırtmaç kesimli, çapraz bantlı, yumuşak deri botlar yürümeyi kolaylaştırmak için parmaktan beş santimetre daha uzun, kösele tabanlı hafif çizmeler, terlik olarak kullanılan, deri tabanlı yün çoraplar moda olmuştur
GÜZELLİK	Ortaçağ'da kadınlar, güzellik ve bakımlarında Antik Dönem uygarlıklarındaki benzer metodları uygulamış, soluk, beyaz ve duru cilt rengini elde edebilmek için sönmüş kireç, kıl veya hayvanlardan, saç renklerini açmak için kına, safran, gorse ve papatya çiçeklerinden, güzel kokular için kurutulmuş gül, muskat ve Doğu'nun egzotik baharatlarından elde edilen karışımlardan faydalanmıştır. Dudaklarını daha kalın ve dolgun göstermek için bal, deodarat amaçlı defne, nane, kekik vb kokulu ot karışımlarını kullanırken, terleme-soğuk su ile yapılan Antik Roma banyo gelenekleri sürdürülmüş, sıcak şarabın diş etlerini koruduğuna inanılmıştır
MAKYAJ	Ortaçağ'da makyaj stilleri, ülkeden ülkeye ve sosyal sınıflara göre farklılık göstermiş, kadınlar genellikle ciltlerini suda çözülen, kurşun içerikli, beyaz renk pudralarla renklendirmiş, altıncı yüzyılda İspanya'da, kadınların kullandıkları pembe allıklar, daha sonra Almanya'da fakir halk arasında da moda olmuştur İtalya'da asil, soylu kadınlar cilt tonlarından bir ton daha koyu renk pudralar Anglo-Saxonlar açık renkli, İspanya'da krem, İngiltere'de portakal renginin tonlarında rujlarla dudaklarını renklendirmiş, Haçlı Seferleri ile doğudan getirilen siyah sürmeler kullanılırken, parfümün Ortaçağ'da yaygın olmadığı gözlenmiştir
MODA İKONLARI	Ortaçağ'ın moda ikonu olan 1247 yılında İngiltere Kralı III. Henry, "William de Valence"nin yerine geçtiğinde, taç giyme töreninde giydiği, "Aralıklı" adı verilen atkı iplikleri ve altın simli, baklava desenli, arı, kuş motif işlemeli, ağır kumaştan yerlere kadar uzanan uzun kostümünü, içi değerli kürklerle astarlanan görkemli pelerin ve armalı altın kraliyet tacı tamamlamış, Ortaçağ Avrupa'sındaki kralların zengin görünümü, görkemli kostümleri modanın gelişimini etkilerken, halk ve köylüler ise modayı yalnızca uzaktan izlemiştir. Giysilerde genellikle kesimlerde eskiye bağlı kalınırken, daha zengin, değerli kumaşlar kullanılmaya başlanmıştır

GOTIK
Dönem

OTIK

Dönem

GOTİK DÖNEM GOTİK DÖNEM GOTİK DÖN

Giovanni Arnolfini & eşi Giovanna Cenami, Jan Van Eyck tablosu, 1434

Gotik Dönem (MS.1250-1500)

14. yüzyılda geçen Ortaçağ 1200-1453 yılları arasında yer alan Gotik Dönem'de papalık ve krallıklar arasında geçen güç gösterileri, savaşlar, 1315-1317'de yaşanan iklim değişikliğinin sebep olduğu büyük kıtlık, 1348'de "Kara Ölüm" olarak adlandırılan veba salgınıyla Avrupa nüfusunun dörtte üçünün yaşamını yitirmesi, yaşanan politik, ekonomik krizler, feodalizmin katı kuralları prensipleri ve kapitalizm arasında geçen çekişmeler, statü sahibi yeni asilzade ve tüccar sınıfının ortaya çıkışı esnaf odaları, dernek ve kooperatiflerin kurulması, eski sınıfların ve eşitliğin ortadan kalkması, bireysel farkındalık, paranın önem kazanması, Akdeniz'de İtalya'nın, büyük limanlarıyla Almanya'nın çağın en önemli ticaret merkezleri oluşu, felsefe, bilim, tıp ve birçok alandaki ilerlemeler, kağıt, matbaa makineleri, harfler, çırık yatay dokuma tezgahları, astronomik veriler sunan almanakların kullanılmaya başlanması, barut, gözlük gibi yeni icatlar, pusula, saat, gemi yapımı ve teknolojiye ileri adımlar, eğitim sisteminin geniş kitlelere ve kadınlara ulaşması, geçmiş çağlara göre olayların birçok methodla belgelenmesi, Dante'nin yazdığı çağın ruhunu yansıtan "The Divine Comedy" gibi eserler, Paris'in lüksün ve erkek modasının başkenti olarak tanınmaya başlanması modanın gelişmesi ve geniş kitlelere yayılmasında önemli rol oynamış, dünyevi olguların yükselişe geçişiyle mimari, moda ve sanatın her formunda dini coşkunluğun betimlenmesi, dikey hatlı, keskin sivri bitişli, ince yapı karakterleri, kuleler, kemer, mazgal delikleri, kale burçlarının Gotik Dönem modasına ilham kaynağı olmuştur. 14. yüzyılda gümüş düğmelerin sadece giyim amaçlı kullanılması öngören israfı önleyici kanunlar, lüks düğme ekonomisine büyük darbe indirirken, kemik, pirinç, ağaç gibi daha ucuz materyallerden üretilen düğmeler geniş kitleler tarafından tercih edilmeye başlanmış, 1330'lardan sonra ilik, düğme, yeni kalıp ve kesim teknikleriyle hazırlanan, vücut hat ve kontürlerini vurgulayan, eski stillerin yerini alan şık görünümlü kostümlerle ilk kez kadın ve erkek giyiminde gerçek detay farklılıklarının oluşması, yeni stil ve tarzların Avrupa'da kabul görmesi modanın hızlı yükselişiyle terziilik sanatı büyük önem kazanmıştır. Gotik Dönem'de giyim biçimleri sosyal sınıfların göstergesi olurken, 14. yüzyılda ilk kez İtalya'da ortaya çıkan bir tür palto olan, değerli kumaşlardan dikişle kaplanmış kıymetli kürklerle astarlanan, diz hizasında, önden düğmeli, uzun panel kollu, kadın ve erkekler tarafından giyilen, "Ulusal Resmi" kıyafet olarak kabul edilen Cote-Hardie'leri, üstü aile armalarıyla işlenen yakası bant ve kordonlarla tutturulan, İngiltere'de sağ ve sol tarafları farklı renklerde hazırlanan, omuzlarında kenarları dilim şeklinde kesilen minik cap pelerinler tamamlamış, bacağı sıkıca saran, ince materyal ve jarse den çorap stili pantolonlar, yakası yüksek, aşağı doğru genişleyen kolsuz "Jerkin" yelekler popüler olmuş, yanları yırtmaçlı modellerinde ise içe dikişli, ilk cep örneği sayılan bölüme "Hileli Cüzdan" adı verilmiştir. Kadınlar ağır pahalı, desenli kumaşlardan kupa ve penslerle vücuda oturtulan, "Tippet" büyük kol atkılarıyla süslenen, iki renkli, arkası kuyruklu, mücevher, toka ve kordonlarla tutturulan pelerinlerle zenginleştirilen görkemli kostümler giyerek saçlarını incilerle bezenen, altın, gümüş fileler, değerli taşlar ve "Wimbledon" başlıklarla dizayn etmiştir.

ngiltere ve Fransa arasında geçen Yüzyıl Savaşları'nda örgü zirhların yerini güçlü, sert görünümlü, armalarıyla orduları simgeleyen, çelik plakalardan hazırlanan hareketli, göz koruyuculu zirhlar almış, askeri kostümler yeni moda rolünü üstlenmiştir. Fransa'da erkekler dik yakalı, dize kadar düğmelenen, arkası kuyruklu, farklı renklerle astarlanan, kenarları dilimli, geriye doğru kıvrılan, geniş çan kollu, "Houppelande" kostümlerle kenarları kürk kalpak stili şapkalar kadınlar yeni kalıp ve patronlarla kesilen, "Gusset" adı verilen ilave parçalarla genişletilen sade giysilerin üzerine "Cehennem Penceresi" adı verilen kolsuz elbiseler, soylu ve aristokratlar, lady'ler devrin parlaklığını yansıtan büyük desenli brokar veya ipek kadifeden, sağında eşinin, sol tarafında aile armalarının yer aldığı altın ipliklerle işlenen kostümler giyerek, ortadan ayırdıkları saçlarını kulaklarının üzerinde örgülerle toplamış, 1350 yılına kadar alın ve çeneden geçen ince volümlü kumaştan "Touret" adı verilen, daha sonra bonnet'lere benzeyen keten başlıklar, fileler, genç kız ve gelinler saçlarını çelenklerle süslemiştir. İtalya'da erkekler ipekten, altın işlemeli bacak kısmı deri ayakkabırlarla birleşen pantolonlarıyla kısa Cote-Hardie'ler ve sol kolü derin oyuntulu, sağ omuza düğme ve klipslerle tutturulan pelerinler, Floransalı kadınlar beden ve kalça hattına sıkıca oturan aşağı doğru bollaşan, geniş etekleri drapelerle toplanarak mücevherli kemerlere tutturulan sık kostümler, deri ve kadifeden sivri burunlu ayakkabırlar kullanmıştır. 15. yüzyılda İngiltere'de York Kralları ve Lancasterlı idareciler arasında başlayan Gül Savaşları modayı etkilerken, yelek boyları kısalarak, erkeklerin geniş omuzlu ve haşmetli görünme isteği ile kol stilleri genişlemiş, robalı, bol pileli beyaz keten gömlekler, parlak renkli tunikler, kadınlar bel hattı yüksek, geniş kemerli, "V" dekoltesi, göğüs açıklığı beyaz kadife ile kapatılan, yaka kenarları vizon tilki gibi değerli kürklerle çevrelenen, dar kollu, arkası kuyruklu kostümler giymiştir. Savaşlar nedeniyle güçlerini yitiren Fransa ve İngiltere'nin yerini alan Burgadian, yeni moda merkezi kabul edilirken, dolgu vatkalılarla göğüs kafesi ve omuzları desteklenen kabarık, rahat hareket imkanı sağlayan, içi farklı renkte kumaşlarla dublelenen kesikli, aparatlı fantastik puff kollu üst ünitler popüler olmuş, 1450 yılından sonra kollar tekrar daralırken kadın kostümlerinin arkasına ilave edilen uzun kuyrukları taşımaları için "Page-boys"lar görevlendirilmiş kralların lüks ve gösterişin sembolü kabul edilen kostümleri, İtalyan giyimin zarif çizgileri modayı etkilemiş Gotik Dönem'in Fransız modasını yansıtan bebekler kopya edilmek üzere İngiltere Kraliçesi'ne yollanmıştır Yuvarlak kenarlı, bir ucu tek yandan aşağı doğru sarkıtılan, peçeleri omuzlara kadar inen, boynuz stili ve çan kulesini andıran Hennin şapkaların moda oluşu ve kadınların daha rahat hareket etmelerini sağlamak amacıyla tavanların yükseltilmesiyle moda ilk kez mimariyi etkilemeye başlamıştır. 1469 yılında II. Ferdinand ile evlenen Castile Kraliçesi Isabella Dönemi'nde İspanya'da kadınlar beyaz, yakasız Chemise üzerine dar bedenli, bol etekli kolları Fransız stiline benzeyen kostümler giyerek, çok bol, yanları yırtmaçlı kadife pelerinler kullanmış, ortadan ayırdıkları saçlarını filelerle dizayn ederek, dore, altın iplikli kordonelerle örmüş veya arkada serbest bırakmıştır

Bir leydimin portresi, 1470, Jheronimus van der Veyden tablosu

GOTİK DÖNEM	Yüksek Ortaçağ 1250-1500 yılları arasında yer alan Gotik Dönem'de barutun icadı, 1321 yılında "Kara Ölüm" olarak adlandırılan salgında Avrupa nüfusunun yarısından fazlasının yaşamını yitirmesi ekonomik ve politik krizlere neden olmuş tepki olarak insanlar çok süslü ve abartılı giyinmeye başlamıştır. 1492'de Kristof Kolomb'un Amerika kıtasını keşfetmesi, papalık ve krallıklar arasında yaşanan güç gösterisi, feodal derebeylikler, statü sahibi yeni asilzade tüccarların ortaya çıkışı, dini coşku, katı ahlak kuralları, Gotik mimarinin sivri, dikey hatları, kilise kuleleri ve kralların zengin görünümlü kostümleri, modanın gelişimini etkilemiştir
SİLÜET	Gotik Dönem'de "I" line'li, uzun boylu, narin, kırılğan yapılı kadın silüetlerinde bel çizgisi kaybolmuş, göğüs altından çıkan "A" line, kürk ve nakışlarla dekore edilen, ağır, görkemli kostümlerle vücut hatları saklanmış, sonsuza kadar hamile görünümlü "Gotik Kız" imajı modaya hakim olmuş, estetik duruşlu zarifeller, ince yüz ovalini uzun göstermek için şakakları traşlanan saç ve ince kaşlar, korkak, hüznü bakışlar dönemin karakteristik özelliklerini yansıtmış, Gotik mimariyle ilişkilendirilen ince, uzun erkek silüetleri keskin, sivri hatlı kostümleriyle, gelişen modern Avrupa'yı, ekonomik ve kültürel anlamda yeniden doğuşu temsil etmiştir
KADIN KOSTÜM	Gotik Dönem'de moda tavır ve davranışları, kadınlar, erkekler arasındaki farkı göstermek için kullanılmaya başlanmış, omuzları arkaya doğru eğimli, mideleri dışarı doğru çıkık resmedilen kadınlar doğurganlık ve hamileliği simgelemiştir İtalya Floransa'da kadınlar, bedene oturan, aşağıya doğru bollaşan, etek ucu bordürlü, kalçaya takılan kemerler ve önde drapelere toplanan, İngiltere'de açık "V" yakalı, dar kollu, önü kısa arkası uzun kuyruklu yaka kenarları, dore bant ve vizon, tilki, ermin, rakun gibi değerli kürklerle zenginleştirilen kostümler giymiş MS. 1330'da kostümlerde alt-üst ünitler ayrı tasarlanarak dikişmeye başlanmıştır
ERKEK KOSTÜM	Gotik Dönem erkekleri baş arkada, göğüs dışarıda, karın içerde, farklı bir duruş sergilemiş, geniş omuzlu ve haşmetli görünmeleri için giysi kalıpları genişletilirken üste giyilen yandan dikişli, önü düğmeli kürklerle astarlanan, renkli armalarla süslenen "Cotehardie"ler ulusal resmi giysi ilan edilmiş, önde bant ve kordonlarla tutturulan pelerinler, "Liripipe" adı verilen iki yerinden düğümlenen, boyun ve omuzlara kadar inen sivri küküretalar, önü sert tüylü, kenarları dilimli kepler tuniklerin içine giyilen robası ince pilili beyaz gömlekler, vücuda sıkıca oturan yelekler ve altın işlemeli dar pantolonlar Gotik Dönem gardoplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	Gotik Dönem'de gelişen öldürücü silahlar, güç gösterisine dönüşen, at sırtında yapılan çeşitli sert sporlar nedeniyle Ortaçağ'daki zincirli, örgülü kısa tunik stili zırhların yerini dar gömlek, kısa yelek, bacakları sıkıca saran çorapların üzerine giyilen, vücuda kısmen oturan bağlantı yerlerindeki mekanizmalarla hareket özgürlüğü sağlanan, metal plakalardan tasarlanan armalarla dekore edilen çelik zırhlar, başı tamamıyla örten, önü mazgal siperlikli, otriş tüylerle süslenen kasklar mekanik hareketli eldivenler, yanlardan bağlanan oynar aparatlı dizlikler, sivri ayakkabılar giyilmiş, kurdeler ve deri şeritlerle tutturulan kılıçlar kullanılmıştır

EM GOTİK DÖNEM GOTİK DÖNEM GOTİK DÖNEM

YAKA LINE	Gotik Dönem'de kadın ve erkek yaka kapanışlarında temel farklılıklar belirmiş sağ ellerini savaşta kullandıkları için erkekler sağ, kadınlar sol taraftaki ilik ve düğmeleri kullanmaya başlamış, kadın kostümlerinde derin "V" yaka dekolte açıklığı, beyaz, bordo, yeşil, kadife üçgen panellerle kamuflle edilirken, kürk veya koyu renk kumaştan ince şal yakalar, Almanya'da kare, İspanya'da beyaz yakasız "Chemise" modeller, 1307-1399'da İngiltere'de derin dekolte kayık ve beşgen yakalar moda olmuş, onüçüncü yüzyılın sonlarına doğru erkek kostümlerinde kullanılan dik yakalar gücü simgelerken, derin dekolte stiller yeni çığır açmıştır
KOL LINE	Gotik Dönem'de mimari detayların etkisinde kalan kol ve etek bitişleri, tırtilli dilimli, zigzag veya yaprak biçiminde özel tekniklerle kesilmiş, İtalya'da kadın kostümlerinin, uzun, dar, el üstünde sivrilerek biten, minik düğmelerle süslenen iç kollarını, ikinci kat panel uzun volümlü çan, dikdörtgen üst kollar tamamlamış yüzyılın ikinci yarısında Fransa, İtalyan modasından etkilenirken, fiyonklarla tutturulan yırtmaçlı, büzgülü, canlı veya beyaz renkli, kabarık bantlı kollar ve büyük manşetli, prenses, balon, gigot kol line'ları, pilili, dize kadar uzanan, ucu kordonlarla bağlanan fantastik, şık tasarımlar, aristokrat sınıfta moda olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	Gotik Dönem'de 14. yüzyıl başlarında kadın ve erkeklerin resmi giysisi kabul edilen Cotehardie'lerde bel çizgisi göğüs altına çekilerek kemerlerle vurgulanmış 1350-1390 yıllarında vücut hatlarını belirginleştiren yeni kup ve kalıplarla bel çizgisi tekrar gerçek yerine dönmüş, zarif estetik duruşlu kadın silüetlerinde 1390 yılından sonra göğüs altında yer alan bel çizgisi kalın kadife, deri kemerlerle desteklenmiş, bol dökümlü etek ve kol stilleri ince belle adeta ters orantı çizerken erkeklerde bel hattı gerçek yerinde kullanılmış, belden kesik Cotehardie'leri süsleyen deri, kumaş ve zengin mücevherli kemerler feminen görüntü sergilemiştir
ETEK BOYU	Gotik Dönem'de erkeklerin 13. yüzyılda giydiği Cotehardie ve cape pelerinlerinde diz hizasında etek boyu, "Houppelande" adı verilen dik yakalı, önü düğmeli volümlü geniş kollu kostümlerde ve kadınların sağ yanı eşine, sol yanı ailesine ait armalarla süslü, dönemin parlaklığını yansıtan elbiselerinde, uzun etek boyları geniş etek turu, kısa kuyruklar kullanılmış, 1300 yılından sonra erkeklerde tam bacak boyunu göstermek moda olmuş ve pantolon boyları bilek hizasına inmiş 15. yüzyıl sonlarında üstüste giyilen, ermin, vizon gibi kürklerle zenginleştirilen "Şeytanın Dans Pisti" adı verilen elegan kostümlere uzun kuyruklar eklenmiştir
TEKSTİL	Gotik Dönem'de altın ipliklerle dokunan hacimli kumaşlarda krallık, hanedan ve ünlü ailelerin zambak, gül, kuş, balık, kuğu, şahlanmış arslan, ejderha motifli armaları, marka monogramları, stilize çiçek, hayvan figürleri yer almış, parlak renkli ipekçiler, saten, Floransa, Cenova kadifeleri, Çin, İran desenli işli brokar çizgili tafta, astarlık atlas, tül ve şifonlar, altın iplikli dore fileler kostümlerde kullanılmış, İngiltere'de 15. yüzyılda yün dokuma tezgahları kurulmuş, Burgundy Sarayı modanın öncü merkezi olurken, Champagne, Bar-sur-Aube, Provins ve Troyes'de dönemin en önemli sosyal etkinliği olan ilk "Kumaş Fuarları" yapılmıştır

RENK	Gotik Dönem'de kraliyetin rengi mor, kestane, kahvenin tonları, kobalt mavisi kırmızı, bordo ve siyah kostümlerde en çok tercih edilen renkler olmuş, Geç Gotik Dönem'de net tonların yanı sıra erguvan, altın, gümüş, 1350-1500 yıllarında daha şiddetli, altın ipliklerle dokunan brokar kumaşlarda farklı kombinasyonlu üst üste giyilen uzun kollu kadın, askeri kostüm, geniş palto ve pelerinlerde çarpıcı zıt renkler kullanılmış, bireysel renkler öne çıkarken, diz hizasında önden düğmeli, yanları dikişli, sağ yanı mavi, sol tarafı kırmızı renkli Cote-hardie erkek paltoları, pantolon ve kollarda kontrast renklerin tekrar edilmesi moda olmuştur
DİKİŞ-SÜSLEME	Gotik Dönem hacli seferlerinde Moğolların kullandığı düğme ve ilikle tanışan Avrupa'da, giysilerin baştan geçecek kadar bol ve geniş dikilme zorunluluğu ortadan kalkmış, önceden hazırlanmaya başlanan patronlara göre kesilen kostümler daralarak vücuda sıkıca oturtulması yeni stil ve moda akımlarının gelişmesinde en önemli rol oynamıştır. Paris'te 1292-1300 yılları arasında terzi sayısı dört yüz seksen ikiden yedi yüz ikiye çıkarken, modaya uygun kostümlerin evde yapılışı kısmen sona ererken, bu döneme kadar geçen süreçte kadınların ilgi alanına giren dikiş-süsleme sanatı erkek mesleği olarak kabul görmeye başlamıştır
MÜCEVHER	Gotik stilin egemen olduğu dönemde ortak kolektif derebeylik, feodal sistem kapitalizm-ferdiyetçilik arasında geçen çatışmalar mücevher tasarımlarını ve formlarını farklı arayışlara yönlendirmiş, kare, yuvarlak, zarif formlu, dinsel motifli, porteli, yakut, zümrüt, inci, elmas gibi değerli taşlardan üzeri yazılı sembolü yüzükler, bilezik ve gerdanlıklar, inci kolyeler kadınların şık görkemli kostümlerine zenginlik katmış, erkekler altın kolye, zincirli madalyonlar, kral ve kraliçeler asalet ünvanlarını taşıyan, lordlar, şövalyeler ve aristokratlar değerli taşlar, hasır örgü tokalı kemerler, şapka, yaka iğneleri ve pandantifler takmıştır
AKSESUAR	Gotik Dönem'de 1350 yılından sonra kostümlerin kemer ve jartiyerlerinde, hareket ettikçe melodi çıkartacak şekilde aranje edilen çan ve ziller, gözlük üretiminin en önemli merkezi haline gelen Venedik'te üfleme cam ustaları tarafından yapılan yuvarlak camlı, deri bağcıklarla yüze tutturulan ilk gözlük modelleri, kostümleri tamamlayan değerli kumaş ve kürklerden hazırlanan "Tippet" adı verilen kol atkıları, sembolik değer taşıyan eldivenler, mücevher işlemeli zincir, kordon kemerlerin üstüne asılan altın sırma nakışlarla haneden armaları işlenen kadife kürk para keseleri, tespih ve anahtar dönemin vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	Gotik Dönem'de kadın ve erkek saç şekillerindeki moda sürekli olarak değişiklik göstermiş, 1300'lü yıllarda saçlar ortadan ikiye ayrılırken, 1329'da erkeklerde sakallara karşı çıkılmış, 1350 yılında yerel otoriterler kasaba sınırları içinde sakal bırakmayı yasaklamış olmasına rağmen, Avrupa'da tüm kralların 14. yüzyılın sonlarına kadar sakallı oldukları gözlenmiş, 1400'lerde her sınıftan kadınlar uzun saçlarını silindir topuzlarla başlarının arkasında toplamış, 1410'da erkeklerin saçları kulak hizasında yuvarlak biçimde kesilmiş, 1420'de genç kızlar ve gelinler serbest bıraktıkları saçlarını çeşitli baş aksesuarları ve şapkalarla dizayn etmiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Gotik Dönem'de soylu ailelere mensup genç kızlar altından basit "Bakire Tacı" takmış, IV. Henry zamanında tüylü kadife şapkalar, kukuletalar popüler olmuş yüksek sivri, yuvarlak metal, tel iskeletle şekil verilerek içi pamukla desteklenen kadife, brokar, dore, altın, vualet, sırma, şerit, inci ve mücevherlerle tasarlanan kalp, kelebek formlu başlıklar, "Bicorne" adı verilen boynuz ve yüzyılın sonuna doğru yüksekliği bir metreye kadar çıkan koni formlu, çan kulelerinden ilham alınan, Gotik mimari ile eş değerli kabul edilen drapeli, uçuş uçuş şifon, ipek örtülerle zenginleştirilen, mimariyi de etkileyen "Hennin" şapkalar moda olmuştur
AYAKKABI	Gotik Dönem'de 1360 yılında zenginlik ve sosyal statü sembolü, "Poulanie" adı verilen sivri burunlu ayakkabıların uçları kırk beş santimetreye ulaşmış, 1363'de İngiltere'de sınıfların kullanacağı uzunluk kanunlarla belirlenirken, yürümeyi kolaylaştırması için ayakkabıların sivri uçları gümüş zincirlerle botların bileğine tutturulmuş, siyah, koyu renk kadife, saten, deri, dore işlemeli, renkli kumaşlarla astarlanan ayakkabı modelleri kilise tarafından reddedilmiş, balina kemikleriyle uçlarına netlik kazandırılan ayakkabıların uçları beş santimetreye indirilmiş Gotik Dönem sonlarına doğru burunlar, genişleyerek kare formuna dönüşmüştür
GÜZELLİK	Gotik Dönem'de hijyen, günlük bakım, yemek yeme kurallarına önem verilerek halk bu konuda bilgilendirilmiş, evlerde ahşap gömme banyolar kullanılırken Paris'te terleme, soğuk bölümlerinin, dinlenme odalarının bulunduğu yirmi dört saat açık hamamlar, İngiltere'deki meşe yıkanma fıçıları sosyal mekânlar olmuş Roma hamamları banyo geleneği sürdürülürken, kadınlar zayıflama yöntemi olarak deniz suyuyla yıkanmış, fırçalarla friksiyon yaparak defne yaprakları nane, çörek otu, muskat, Frenk kimyonu, kakula, sirke karışımlarını vücutlarına uygulamış, beslenme ve sağlığa önem verilmesiyle tıbbi reçeteler popüler olmuştur
MAKYAJ	Gotik Dönem'de makyaj ve güzellikte yaşanan en büyük değişim kaşlarda görülmüş, 13. yüzyılda antik çağlardaki heykellere benzemek isteyen Fransız kadınları kaşlarını ince göstermek amacıyla alarak çeşitli malzemelerle kahve tonlarına boyamış, İngiltere'de ise kaşlar yüzyılın karakteristiği olarak tamamıyla traş edilmiştir. 13. yüzyıl boyunca ideal güzellik anlayışını yansıtan kalın dudaklarda, ilk İtalya Toscana'daki zengin kadınların kullandığı parlak rujlar aynı tonda pudra ve allıklar, çubuk aparatlarla çekilen siyah sıvı eye-liner, göz kalemeleri ve farlarla yapılan pastel makyaj stili tüm Avrupa'da kabul görmüştür
MODA İKONLARI	Ortaçağ Gotik Dönem'de 1412'de Fransa Lorraine'de doğan, krala yazdığı mektupla Fransa ordusuna katılan, İngilizlere karşı kadın kimliğini saklayarak ön saflarda savaşan ve esir alınan, Tanrıdan garip sesler duyduğu için kafir ve deli ilan edilen, 1431 yılında Karanlık Çağ'ın kanunları gereğince henüz 19 yaşındayken yakılarak öldürülen Ortaçağ'ın moda ve kutsal ikonu Jeanne d'Arc, Ortaçağ'da ilk pantolon ve zırh giyen kadın olarak ölümünden beş yüz yıl sonra Azize ilan edilmiş, hapisteyken kestirdiği kısa saç modeli, Fransız halk kadınlarına tarafından benimsenmiş, geleceğin modasına ilham kaynağı olmuştur

RÖNESANS

RÖNESANS

RÖNESANS RÖNESANS RÖNESANS RÖNES

Rönesans (1490-1625)

Rönesans 14. yüzyıla dayanan, İtalya'dan başlayarak tüm Avrupa'ya yayılan, 15. yüzyılda doruk noktasına ulaşan, 16. yüzyıla kadar süren döneme "Yeniden Doğuş" anlamına gelen "Rönesans" adı verilmiştir. Ortaçağ'ın etkilerini kaldırmaya yönelik düşünce biçimi hümanizm kavramının ortaya çıkışı, deneysel düşüncenin canlanması, toplumun giderek modernleşmesi, feodal sistemin yerini alan para ekonomisi, dünyada kara ve deniz ticaret hacminin genişlemesi refah seviyesinin yükselmesi, güçlü ve zengin krallıkların hakimiyeti, bilim, felsefe, edebiyat, matematik, modern tıp alanlardaki gelişme ve ilerlemeler, pusula, teleskop, mikroskop, mekanik saat, denizaltı, gözlük gibi çağın yeni icatları, 1452'de Johan Gutenberg'in matbaayı buluşuyla başlayan kültür devrimi, bilginin, ilimin kitleler arasında yaygınlaşması, çeşitli dillere çevrilen eserler arasında moda, kostüm, görgü kuralları kitaplarının yer alması, skolastik görüşün yıkılışı, reformasyonun yayılışı, siyasi kargaşa ve savaşlar, İstanbul'un fethinden sonra İtalya'ya göç eden bilim adamları ve sanatçılar, entelektüel aktiviteler, festivaller, kutlamalar, özel kütüphanelerin açılışı, güzel sanatlara ve sanatçılara destek veren Medici Ailesi gibi yeni "Burjuva", sanattan anlayan, zevk alan "Aydın" sınıfların ortaya çıkışı, Floransa, Roma, Venedik, Flandra'nın Avrupa'da sanat ve ticaret merkezleri konumuna gelişi, Raphael, Leonardo da Vinci, Michelangelo, Albrecht Dürer, Velázquez, Rembrandt, Boticelli gibi ünlü ressamların, Montaigne, Ronsard, Machiavelli, Cervantes, Shakespeare gibi yazar ve edebiyatçıların, Josquin des Prez gibi bestecilerin eserleri, eğlence aracı haline gelen müzik ve dans türleri yaratıcı olma yeteneğinin şekillenmesi, Klasik Roma, Yunan heykel, mimari sanatından alınan ilhamla yaratılan dönemin ruhunu yansıtan, yeniden doğuşu sembolize eden, anıtsal mimari yapı ve dekorasyon, şehircilik Kopernik'in dünyanın kendi ekseninde döndüğünü, 1492'de Cenevizli Christophe Colomb'un yeni dünya Amerika Kıtası'nı keşfetmesi, Vasco da Gama, Magellan gibi Portekizli kaşiflerin Uzak Doğu seyahatleri sonrası Avrupa'ya getirdikleri, değerli kumaş, terzilik malzemeleri, katlanabilir yelpazeler, renkli tüy, otiris gibi aksesuarlar, lüks tüketim malları, bilinç düzeyinin artışı, insanların vücut güzelliğini kabul etmeye başlaması, zengin ve üst sınıf için eğlence kaynağına dönüşen giyimin, orta sınıfın da ilgi odağı haline gelmesi, modanın gelişimi, globalleşmesi, yeni stil ve trendlerin çıkışında önemli rol oynamıştır. Ortaçağ'da ülkeden ülkeye farklılık gösteren kostümler Rönesans'ta birleştirici etkiye sahip olmuş, iletişim, haberleşme ve ulaşımın hızlanması, fabrik ve materyallerin dağıtımını kolaylaştırırken, şehir ve kasabalarda belirli merkezlere toplanan, "Terziler Birliği" tarafından standartları belirlenen, istek doğrultusunda kostümler hazırlayan, tadilat ve tamirat işleriyle uğraşan terzilere müşterilerin provalar için gitmesi yaygınlaşırken, şehir merkezlerinden uzak, kırsal alanlarda yaşayan insanlara atlı arabalarıyla seyahat eden terzi ve kumaşçılar hizmet götürmüş, ilk kez Londra Köprüsü'nün yakınında dantel ve yan ürünler satan tuhafiyeye mağazaları açılmış, geleneksel dikiş kalıplarından kurtulan yeni modaya göre giyinmek isteyen kadınlar ve erkekler kişisel tercihi, beğeni ve zevklerini ortaya koymaya başlamıştır.

önesans'ta kanunların, gelenek, görenek, sosyal şartlar, yeni dünya ve dinsel görüşlerin hızlı ve şiddetli değişimi, mimarının ilgi odağının kiliselerden saraylara kayması sonucu evrim geçiren kostümlerde dikey çizgiler yerini yatay çizgilere bırakırken, kadın giyiminin en önemli buluşu kabul edilen, ilk kez 1468'de İspanya saraylarında ortaya çıkan, ince söğüt dalları, kamış balina kemiklerinden tasarlanan kostümlerin eteklerine dolgunluk, yuvarlak hacim, anıtsal görünüm kazandıran çember kafes iç etekler, demir korse ve korsetler, kadın ve erkek kostümlerinin en önemli aksesuarı olan yuvarlak dairesel disk formlu, boynun çevresini saran, spiral katlama teknikleriyle hazırlanan, 1580-1600 yılları arasında dev boyutlara ulaşan beyaz kofalı keten, "Ruff" yaka ve çeşitleri, 1630'da yaka dekoltesi açık, arkadaki diklik ve yüksekliği tel aparatlarla sağlanan yelpaze stili devasa yaka ve dantelli manşetler yüzyılın moda karakteristiği ve katılığı sergilemiş, güç ve iktidarı simgeleyen, aynı zamanda propaganda aracı olarak kullanılan giysilerin trendlerini eğitim ve kültür seviyesi belirlerken, saraylardan yayılan moda tüm Avrupa'yı etkisi altına almıştır İngiltere'de 1485 yılında Kral VII. Henry'nin tahta çıkışıyla başlayan, Gotik'ten Neo-Klasizm'e geçiş dönemi kabul edilen Tudor Hanedanlığı, yaşam biçimi ve yeni akımlara hızla tepki veren modayı etkilemiş, erkekler yakası pili ve kırmalarla toplanan, ince el işçiliği ile hazırlanan keten veya müslinden iç gömlekler, omuzları geniş vatka ve apoletli, belde önü düğmelerle kapatılan, dantellerle süslenen geniş, heybetli görünüm kazandırılan göğüs kısmı pamukla dolgunlaştırılmış pahalı ve değerli brokar, damasko, kadife ve lame kumaşlardan yelekler diz hizasında, kostümün kumaşıyla yırtmaç aralıkları astarlanılarak fantastik görünüm sunan, kısa, dar, balon biçiminde jartiyer, kurdeler, renkli ipek, altın iplik, mücevherlerle süslenmiş, genellikle sarı ve canlı renklerde yün müslin çoraplarla giyilen pantolonlar, diz boyuna kadar uzanan, kollarının tek katı farklı renklerde "Doublet" ve kalça çizgisine kadar uzanan "Cossock" adı verilen ceketler, geniş hacimli, silindirik kollu, yırtmaçlı, büyük hacimli kürk yakalı yün gabardin "Petticoat"lar, kenarları vizon, samur gibi değerli kürklerle zenginleştirilen yerlere kadar uzanan cüppeler, görkemli, sık kostümlerin görünmesini sağlayan derin yırtmaçlı ağır nakışlı, kadife tek omuzdan takılan kısa pelerinler, Kanotiyer, Chaperon ve yanlarda kulakları örten parçaları bulunan Milano beresi adını alan, yüzyılın sonuna doğru, ince kenarları aşağı dönük kalotlu, sağ yana eğimli takılan deve tüyü broşlarla zenginleştirilen şapkalar giymiş, soylu ve aristokratlar arasında Kral VIII. Henry'nin mor satenden altın, gümüş işlemeli, incilerle bezenen, altın mücevher, kolye ve madalyonlarla süslenen Doublet stili ceket baston taşımak ve baş parmağa yüzük takmak popüler olmuştur. Askeri kostümlerde ağır zırhların yerini alan dolgulu omuz, gigot kollu, keçe ve pamukla desteklenen minik Ruff yakalı üst ünitlerin üzerine parçalı, kısa çelik yelekler giyilmiş, uzun yün çoraplarla tulum stili, kalça çevresinde bollaşan, kontrast renkli kumaşlarla astarlanan Venedik stili pantolonlar, dik yakalı cape pelerinler ve çelik miğferler kullanılmış, Rönesans İtalya'sında papalık muhafızlarının parlak, şiddetli renklerdeki üniformaları ise ünlü ressam Michelangelo tarafından tasarlanmıştır

İngiltere Kralı VIII. Henry, Aragonlu Catherine, 1529

ngiltere Sarayı'nda resmi görev alan ünlü ressam Holbein'in tablolarında da görüldüğü gibi modada radikal değişiklikler yaşanmış, İngiltere kraliçeleri, prenses ve lady'ler bedene sıkıca oturan, etrafı altın iplik, yakut, zümrüt, inci gibi değerli taşlarla işlenen, bordürlü, kolları ince ketenden, boyuna büzülerek takılan "Partlet" veya Ruff'larla kombinlenen derin kare dekolte yakalı, düz takılmış, minik penslerle omuza oturtulan, dirseğe kadar dar, aşağı doğru devasa ölçülerde çan açılan vizon, samur gibi kürklerle zenginleştirilen, alt kısmından yırtmaçlı aralıkları farklı renklerde iç elbiselerinin kol bitişi dantel veya manşet Ruff'larla süslenen balon kolların çıktığı, sivri bel bitişli, crinoline'lerin üzerine giyilen ağır işleme, nakış ve desenlerinin görüldüğü, önü "A" line açılan, bol pileli, kuyruklu, iki katlı brokar, damasko kadife gibi değerli kumaşlardan hazırlanan kostümlerle, zengin görünümlü pelerinler, Kral VIII. Henry'nin ikinci eşi Anne Boleyn stili olarak kostüm tarihine geçen, dalgalı, uzun taranmış saçların üstüne takılan kadife satenden minik hilal taç, keş, mücevherli saç süsleri, tepesi tellerle sertleştirilen, çatı formunda yanlardan panel parçaları sarkan, içine yüzü gölgeleyen beyaz keten kepler giyilen, düşmemesi için başın arkasına bağcıklarla bağlanan geriye doğru dönen parçaları mücevher işlemeli bantlarla dizayn edilen şeklinden dolayı "Köpek Klobesi" adı verilen siyah kadifeden başlıklar kullanılmış, Kraliçe Mary'nin tahta çıkışından sonra başın arka kısmına doğru takılarak önde saçların görünmesini sağlayan sade kepler, zarif klips, toka mücevher broşlarla sıkıştırılan kürk kalpaklar giyilmiş, boyu uzun gösteren, topuk yüksekliği beş-on yedi santimetre arasında değişen, kalın kösele veya mantar tabanlı, önü dilli, pilili, mücevher tokalı, narin nakış işlemeli ayakkabılar moda olmuştur. Rönesans'ın en önemli politik liderlerinden kabul edilen, İngiltere tahtında hüküm sürdüğü yıllara "Elizabethan Dönemi" adı verilen Kraliçe I. Elizabeth, deri, balenli korselerle bel çizgisi aşağı çekilerek dar bedenine ince uzun görünüm kazandırılan, kalçasını geniş göstermek, heybetli ve anıtsal duruş sergilemesi amacıyla hazırlanan dev ölçekli elips, çember tel kafes crinoline'lerin üzerine ilk katı keten jupon üstüne birkaç kat iç etek giydirilerek kabarıklık sağlanmış, pili ve büzgülerle kabartılan gigot, boğumlu bileğe doğru daralan ipek müslin, kenarları dantelli, geniş manşet kollu, değerli mücevher, inci, altın, gümüş iplik nakış, fiyonklar, kordone ve püsküllerle bezenmiş, değişik renk kompozisyonları ve en çok sevdiği beyaz, gümüş renkli paha biçilmez kumaşlardan görkemli kostümlerinin şıklığını tellerle dikleştirilen, sarı nişasta kolasıyla sertleştirilen, arkadan öne dönerek göğüs hizasına kadar inen yelpaze stili dantelli ve kırmalı "Ruff" yakalar, ermin kürk pelerinler, beline kadar uzanan beş-altı sıralı uzun inci kolye ve gerdanlıklar, korsajına astığı monoklar, sapı mücevherlerle süslenen, ortasına ayna yerleştirilen incili otriş tüy yelpazeler, ipek şifon, keten mendiller, altın iplikli parfümlü eldivenler tamamlamış, mimiklerini saklamak için yüzüne maske gibi uyguladığı beyaz pudra ve ruju, geriye doğru fırçalanarak yanlardan kabartılan mücevherli iğne, klips, inci dizileri, altın zincir, keş ve paha biçilmez değerde kraliyet taşlarıyla dizayn edilen kırmızı-kırmızı rengine boyattığı topuz saçlarıyla, Rönesans Dönemi'nde Avrupa'da en ünlü moda ikonu olmuştur

ransa'ya Kral VII. Charles zamanında İtalya'dan ünlü sanatçılar davet edilmiş, XII. Louis'nin tahta çıktığı yıllarda bu akımın hızlanması, tekstil ve modanın gelişiminde önemli rol oynamış kürk kullanımının yaygınlaşmasıyla, dört yüz kadar kürk tasarım atölyesiyle Paris modanın merkezi olmuştur. Erkekler, belden on-on beş santimetre aşağıya inen, önü "V" bitişli, bedeni

pamuklarla kabartılan, yırtmaç aralıkları farklı desen ve parlak renkli kumaşlarla astarlanan, omuzu vatka aparatlarla genişletilen, boğumlu, uzun, bol kollu, Ruff yakalarla zenginleştirilen ceketler, kürk yakalı, kısa Petticoat'larının üstüne yüksek, dik yakalı kısa pelerinler, metal ipliklerle çoraplara tutturulan pilili tulum pantolonlar, kare burunlu ayakkabılar giyerek, bellerineki deri, altın zincir kemarlere zenginlik ve statü sembolü kın ve sapları mücevher işlemeleri, oymalı kılıçlar asmış, üst sınıfın kıyafetlerine hakim olan kırmızı, mavi gibi aşırı parlak renkler, fantastik formlar, 16. yüzyılın ortalarına doğru İspanyol modasının etkisiyle yerini koyu renk dar kesim ve kalıplara bırakmış, yeni trendler aristokrasinin göstergesi kabul edilmiştir. Bourbon Hanedanlığı IV Henry Dönemi'nde sert kollu Ruff'ların yerini yüksek devrik yakalar alırken, Fransa'da İngiltere'ye göre daha dar ölçekli, belin inceliğini vurgulayan, bedeni sıkıca saran, belden aşağı doğru genişleyen çember crinoline'li zarif uzun kuyruklu ve Fransa'ya gelin gelen, İtalyan modasının Avrupa'da yaygınlaşmasında önemli rol oynayan Catherine De Medici döneminde dantel, kürk bordürlerle süslenen, keten veya kadifeden, yüksek Ruff yakalı dar belli elegan kostümler giyilmiş, De Medici'nin otuz iki buçuk santimetre bel ölçüsünde direnmesi sonucu tahta korseler, kalçaları geniş gösteren huni formu crinoline çember iç etekli giysiler popüler olurken, bu devirde soylu kadın ve erkekler kimliklerini gizlemek, halkın arasına karışmak için siyah kadife maskeler kullanmıştır. Rönesans Almanya'sında kral ve centilmenler, silindirik kollu Petticoat'larının altına devrim niteliğinde sayılan iki renkli dikey çizgili çoraplara kurdelerle tutturulan "Breech" pantolonlar, kadınlar ise yürürken iç elbisesini göstermek için üst eteğini hafifçe kaldırdıkları, kadife, kumdele bordürlü, kapalı dik yakalı kostümler giyerek kalın dore file topladıkları saçlarını yarım daire şeklinde, kadife, deve kuşu tüylü, mücevher tokalarla süslenen ince kumaş çene bantlarıyla sarılan başlıklar, erkekler ilk kez Almanya'dan yayılan Milano bereleri takmıştır. İtalya'da erkekler pilili gömlekler, yırtmaçlı yelekler, değişen moda akımlarıyla kısa cape'li, dik kollu "Ruff" yakalı ünitler, diz hizasında biten, jartiyerlerle çoraba tutturulan "Breech" pantolonlar, kadınlar uzun kuyruklu, ağır, rafine nakış işlemeli, dolgu aparat, kup ve penslerle bedene oturtulan prenses kollu kostümler giymiş, Venedikli kadınlar başlarından yerlere kadar inen peçeler örtmüş, İtalyan ve Fransız kadınları arasında sarık tarzı kadife, erkekler takkeler, beretler, türban, yuvarlak stilde iğnelerle süslenen şapkalar popüler olmuştur. İspanya'da kadınlar boynu saran dantel yakalı, omuzdan bileğe kadar üst kolu yırtmaçlı, belirli noktalarda mücevher ve kurdelerle tutturulan, içi parlak renkte kumaşlarla astarlanan, bel çizgisi önde sivrilerek biten çok bol crinoline etekli kuyruklu göz alıcı çarpıcı kostümleriyle, yüksek kalotlu, renkli otriş tüylerle süslenen fantastik şapkalar takmıştır.

RÖNESANS RÖNESANS RÖNESANS RÖNES.

RÖNESANS	16.yy'da başlayan, yeniden doğuş anlamına gelen Rönesans, İtalya'dan doğarak Avrupa'ya yayılmış, Leonardo da Vinci, Michelangelo gibi sanatçılar güzel sanatlar ve mimaride, Shakespeare, Cervantes gibi yazarlar edebiyatta yeni perspektif ve öngörüler sunarken, bilim alanındaki ilerlemeler, Christopher Columbus'un Amerika kıtasını keşfetmesi, Vasco da Gama'nın Hindistan'a giden deniz yollarını açması, astronom Tycho Brahe'nin çalışmaları, dünyanın kendi eksenini etrafında döndüğünün keşfedilmesi, yeni ufuklar, özgürlük anlayışı bireycilik moda bilincinin gelişmesi, yeni stillerin ortaya çıkmasına neden olmuştur
SİLÜET	Rönesans'ın özgürlük anlayışı, kafes çember etekli hareketsiz kadın silüetleriyle bağdaşmamış, vücudun doğal şekil ve kıvrımları modaya ilham kaynağı olmuş belirgin göğüs hatları, mimari ile ilişkilendirilen çok ince bel ve dramatik formlar yuvarlak dolgun görünümlü "X" silüet moda tarihinde yerini alırken, Reformasyon Dönemi'nde erkek silüetleri, adeta iki çubuğun üzerinde duran dikdörtgen bloğu andırılmış, dar çorap ve pantolonlarla kol, bacak kolları vurgulanırken, vücuda sıkıca oturan gömlekler, vatkalı, dolgu omuzlu, kabarık, büzgülü kollar, yırtmaçlı ceketler ile yaratılan "H" silüetler, heybetli, güçlü duruşu ve iktidarı sergilemiştir
KADIN KOSTÜM	Rönesans kadın gardroplarında yüzyılın ilk yarısında üst bedene oturan, nakış işlemeli, kürk bordürlü, derin kare yakalı, devasa çan line, geniş kollu, kasnaklı iç eteklerin üzerine, belde ön ortadan etek ucuna doğru açılan kabarık, bol pilili kuyruklu kostümler, ikinci yarısında önden bağlanan, deri balenli, uzun dar korseli kalçaları geniş gösteren elips veya huni çember crinoline iç etekli, "V" bel bitişli uzun beden boylu, geniş boğumlu Puff kollu, sarı nişasta ile kolananan, tel ve balenler ile dikleştirilen, keten ve dantelden, büyük Ruff yakalı, damasko, brokar kadife, saten ve goblen gibi değerli kumaşlardan hazırlanan kostümler yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	Rönesans'ta erkek gardroplarında diz hizasında biten Doublet ve kalça çizgisinde bol, kenarları kürk bordürlü Cassock adı verilen ceketler, omuzları vatkalı, göğüs kısmı pamuklarla doldurulan, vücuda sıkıca oturan Ruff yakalı yelekler, uzun geniş yırtmaç kollu yün gabardin Petticoat paltolar, kadife, nakışlı kısa cape pelerinler, 1550 yılından sonra at kılı doldurularak kabartılan, zümrüt taş, emaye halka veya ipek düğmeler, farklı renkte diz kapaklarıyla süslenen büyük balon stili, kalça çevresinde bollaşan kontrast renkli yırtmaçlarla pili etkisi yaratılan Venedik tarzı "Breech" pantolonlar, sarı renkli ve kurdelenli çoraplar yer almıştır
ÜST BEDEN	Rönesans'ta kadın kostümlerinde, üst bedende göğüsleri yukarı doğru bastıran tahta korseler ve dekolteyi kapatan piliseli, işlemeli keten parçalar kullanılmış kenarlarına daha sonraları fırırlar ilave edilmiştir. 1550'li yıllarda boynu kapatan, dantel, kırmalı Ruff yakalarla kullanılan korseler, arkadan sıkıca kordone ve bantlar çekilerek bağlanmış, Kraliçe I. Elizabeth Dönemi'nde kadın ve erkek kostümlerinde uzayan dar üst beden, zamanla kısalmış, bedene genişlik veren, pamuk, at kılı ile kabartılan yelekler, kadife, saten kurdelenli, kapitone, ince işçilikle hazırlanan keten ve müslinden dantelli beyaz iç gömlekler moda olmuştur

YAKA LINE	Rönesans'ta kurdele, örgü, nakış, kürk bordürlerle süslenen, derin dekolte'li kare ve boyun çevresini saran yüksek dik yakalar moda olurken, İspanyol guatr hastası prensesin boynunu saklamak için kolalı dantellerden, kırma katlama teknikleriyle hazırlattığı Ruff yakalar, elli yıllık süreçte tüm Avrupa'ya yayılarak popülerlik kazanmış, kadın, erkek ve çocuk kostümelerini süslemeye başlamıştır. 1580-1600 yıllarında dev boyutlara ulaşan modelleri Rönesans'ın en önemli karakteristiği olarak Michelangelo ve Raphael'in tablolarında izlenmiş, 1630 yılından sonra müslin ve dantelden yelpaze formlu yakalar İngiliz saraylarında popüler olmuştur
KOL LINE	Rönesans kadın kostümlerinde düz dar takılan, dirsekten aşağıya çan açılan büyük ikinci kat kollarla kombinlenen stiller, omuzdan büzgülü, dirsek üzerinde bordür, bant, kadife kurdelelerle tutturulan, kürk, nakış, işleme ve değerli mücevherlerle zenginleştirilen kol modelleri popüler olmuş, Kraliçe I. Elizabeth Dönemi'nde üstü büzgülü, parlak iki renkli kumaşlarla astarlanan, yırtmaçlı sık aralıklarla, incilerle büzülen gigot kollar bileğe doğru daralırken, kol bitişinde yaka ile uyumlu, dantelli geniş manşetler kullanılmış, yüzyılın sonlarına doğru içi at kılı veya pamukla beslenen dolgu aparatlı, ay formlu kollar moda olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	Rönesans'ta 16. yüzyılda Fransa'ya gelin gelen Catherine de Medici, İtalyan modasının yayılmasında önemli rol oynamış, otuz iki buçuk santimetre bel ölçüsü elde etmek için tahta, deri korselerden faydalanmış, Ortaçağ'ın yüksek bel line'ı yerini "V" bitişli bel çizgisine bırakırken, mimarının ilgi odağının kiliselerden saraylara kayması sonucu Rönesans Dönemi'nde kostümler yeni şartlara uyum sağlayarak değişime uğramıştır. Bel çizgisi aşağı çekilmiş, 1575-1600 yılları arasında "Kazın Midesi" olarak adlandırılan, belin altından çıkan panel parçalar hareket kabiliyeti, rahatlık sağlarken, altın, gümüş kemerler sıklığı simgelemiştir
ETEK BOYU	Rönesans Avrupa'sında yerlere kadar uzanan kadın kostümlerindeki ihtişamlı kuyruklar, geniş etek boy ve turuna karşı artan kumaş miktarı yasalarla sınırlandırılmış, ilk kez 1468 yılında İspanya saraylarından çıkan ince söğüt dal karni ve balina kemiklerinden tasarlanan, eteklere kabarık, net duruş sağlayan 1590 yılından itibaren kullanılmaya başlanan çember, huni, kasnak crinoline'ler modanın en önemli buluşu olarak kabul edilmiştir. Elizabethan Dönemi'nde kalçaları daha geniş, heybetli gösterdiğine inanılan elips formlu kasnakların üzerine üstüste giyilen iç eteklerle Rönesans kadınları adeta anıta benzetilmiştir
TEKSTİL	Rönesans Avrupa'sında sanat eserleri ve mimari projelerin gerçekleşmesine büyük katkı sağlayan tekstil endüstrisindeki ilerlemeler, modanın gelişiminde önemli rol oynamış, Venedik, Akdeniz ticareti ve modanın merkezi olurken, İspanya moda liderliğini üstlenmiş, brokar, damasko, saten Fransa'da, değerli kadifeler İtalya, Floransa, Cenova'da, Rönesans kostümlerinin en önemli fabrikası dantel İspanya'da, keten ve kotonlar Almanya ve İrlanda'da, çeşitli ağırlık, renk ve dokuda kıymetli yünlüler İngiltere'de üretilmiştir. Kumaş desenlerinde Doğu ve Asya'nın etkisi hissedilmiş, tablo nitelikli işleme goblen kumaşlar moda olmuştur

RENK	Rönesans'ta kraliyet aileleri, soylular, din adamları ve aristokratlar, güç ve iktidarın sembolü siyah rengi özel törenler ve günlük kostümlerinde tercih ederken, değişen tavır ve davranışlarla hüznü çağrıştıran koyu renkler Ortaçağ'a göre daha sınırlı hale getirilmiş, kan kırmızısı, bordo, papağan, zümrüt, zeytin yeşili, gri, gökyüzü mavisi, lacivert, kahverengi, sarının tonları, bej, portakal kırmızı, taba, dore ve lame dönemin favori renkleri olmuştur. 1521'de Fransa'da I. Francis'in yüksek rütbeli askerleri, asilzadeler altın, gümüş, şövalyeler ve ileri gelenler kırmızı-siyah kombinasyonu, okçu birlikleri ise beyaz rengi kullanmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	Rönesans Dönemi'nde moda, geleneksel kalıplardan kurtulurken saray terzileri ilk haute-couture çalışmalarını sunmuş, terziler birliği tarafından standartları belirlenen resmi terziler kasaba ve şehirlerde merkezler oluştururken, müşterilerin provaya gitmesi yaygınlaşmıştır. Atlı arabalarıyla seyahat eden gezici terzi ve tüccarlar kırsal kesime hizmet götürmeye başlamış, tablo nitelikli brokar, damasko kadife ve yumuşak kumaşlar, renkli ipek iplik, altın, mücevher ve inci işleme bordür, aplike, kürdele ve kürklerle daha zengin görünüm kazandırılmış, ince işçilikli dikiş-süsleme teknikleri aristokrasinin göstergesi olarak kabul edilmiştir
MÜCEVHER	Rönesans'ta mücevher tasarımı sanat dalı olarak kabul edilirken, Floransa bu alanda en ünlü üretim merkezi olmuş, 15. yüzyılda Medici ailesi tarafından popülerlik kazandırılan piramit, yuvarlak kesimli, elmas taşlı mücevherler, taş ve yüzükler kraliyet mensupları tarafından törenlerde takılmış, asilzadeler, soylu erkekler, kostümlerinin üzerine zümrüt, yakut, akik, inci gibi taşlarla dizayn edilen altın zincirli büyük kolye ve madalyonlar, baş parmaklarına yüzükler, tek kulaklarına küpe, şapka ve yaka iğneleri, zengin aristokrat kadınlar ise değerli taş, mine, incilerden sallantılı küpeler, gerdanlık, kolye, bilezik ve taşlar takmıştır
AKSESUAR	Rönesans'ta Çin ve yeni dünyaya yapılan seyahatler sonucu Avrupa'ya getirilen zengin Venedik'li kadınların bayrak formu, Kraliçe Elizabeth'in inci saplı otrişli, ortasına ayna yerleştirilen yelpazeleri popüler olmuş, 16. yüzyılda Venedik saraylarında moda olan dantelli ipek, şifon, ketenden yapılan mücevher ve inci işlemeli mendiller lüks ve asaletin simgesi olarak kadın ve erkeklerin ellerini süslerken, fakirler tarafından kullanılması kanunlarla yasaklanmıştır. Parfümlü eldivenler genellikle elde taşınarak kemerlere tutturulmuş, maskeler, para keseleri küçük esans şişeleri, tespih, makas Rönesans'ın vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	Rönesans'ta saç stilleri ülkelere göre çeşitlilik göstermiş, İtalya'da erkekler kulak hizasına kadar inen, İngiltere'de VII. Henry zamanında uçları içe kıvrık uzun saçlar kullanılırken, VIII. Henry'nin tahta geçişinden sonra saçlar kısalmış küçük daha sonraları sivri uçlu sakal modası başlamış, kadınlar Anne Boleyn stili ortadan ayrılan, dalgalı, uzun, serbest bıraktıkları saçlarını kadife baş bantları ve keplerle süslemiş, I. Elizabeth Dönemi'nde geriye doğru fırçalanarak yanlardan kabartılan topuzlarda mücevherli saç iğneleri, klips ve inciler kullanılmış, İtalya ve Almanya'da saçlar altın, incilerle bezenen filelerle toplanarak dizayn edilmiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	Rönesans'ta şapka ve başlıklar iç mekanlarda giyilmeye başlanmış, kukulatadan esinlenerek tasarlanan "Chaperon", ponponlu İskoç beresi "Tam o'chanter", kadife ve değerli kumaşlar, otriş, tüy, inci ve mücevherle dizayn edilen, eğimli stilde takılan şapkalar, kulakları örten Milano bereleri erkekler tarafından kullanılmış dönemin karakteristik, tepesi tellerle sertleştirilen üç köşeli, çatı formunda yanlarında mücevher işleme panelleri bulunan şapkalara "Köpek Klübesi" adı verilmiş, İngiltere Kralı VIII. Henry'nin eşi, moda ikonu Anne Boleyn'in kostümlere ultra görkem katan kep, başlık, tüylü kürk şapkaları popüler olmuştur
AYAKKABI	Rönesans'ta deri ve kadifeden, düz tabanlı, geniş kare burunlu, pamukla kabartılarak parlak renkli kumaşlarla astarlanan yırtmaçlı ayakkabı stilleri ve yüksek topuklu, üçgen tabanlı, ipek, saten kumaştan renkli nakış ve mücevher işlemeli Chopine'ler, zengin soylu kadınlar tarafından giyilirken, 1580 yılında ayakkabıların kötü hava şartlarından korunması için, deri kayış ve kurdelelerle bağlanan tahta platformlar kullanılmıştır. İngiltere'de erkekler, I. Elizabeth döneminde dizlere kadar uzanan, konçları dilimli, kısa topuklu kalın kösele bot ve binici çizmeleri giymiş, kadın ayakkabılarının burunları daralarak sivrilmiştir
GÜZELLİK	Rönesans Dönemi'nde İtalya'nın önemli aileleri modayı ve makyaj stillerini yönlendirirken, Catherine de Medici'nin makyaj, kozmetik ürünlerinin formülleri tüm Avrupa'da kadınlar tarafından uygulanmış, geçmiş yüzyıllardaki banyo yapma alışkanlığının azalmasıyla parfüm üretimi ve kullanımı, ithalat-ihracatı hızla yaygınlaşmış, kadınlar ideal saç rengi sarıyı ve en çok beğenilen Kraliçe I Elizabeth'in saç rengini elde edebilmek için çeşitli boyalar ve tabii malzemelerle saçlarını boyayarak, ipek ve gerçek saçtan peruklar kullanmıştır. Matbaalarda ilk kez basılan güzellik-bakım ile ilgili kitaplar bu konuda kitleleri bilgilendirmiştir
MAKYAJ	Rönesans'ta Antik Mısır, Mezopotamya, Girit'te olduğu gibi kadın ve erkeklerin makyaj yaptığı Michalengelo, Raphael, Hans Holbein, Albrecht Dürer gibi ünlü ressamların tablolarında da izlenmiştir. Beyaz pudra ile elde edilen porselen cilt rengi modası Rönesans Dönemi'nde de popülerliğini sürdürmeye devam etmiş, Kraliçe I. Elizabeth'in yüz mimiklerini saklamak için maske gibi yoğun olarak uyguladığı pudra sürme stili, Avrupa saraylarında kabul görürken zengin soylu, aristokrat kadınlar açık renkli rujlar kullanmış, kişinin doğal güzelliğini vurgulayan sade makyaj stil anlayışı, toplumun her kademesinde kabul görmüştür
MODA İKONLARI	Rönesans'ta 17 Kasım 1558'de yirmi beş yaşında İngiltere tahtına çıkan Kraliçe I. Elizabeth, kırk beş yıllık hükümdarlığı süresince ülkesini ekonomik politik kültürel alanlarda en üst seviyeye çıkararak, işgalci İspanyol donanmasını yenilgiye uğratarak, büyük zafer kazanmıştır. Üstün moda öngörülleri, gardrobunda yer alan üç bin adet altın, gümüş iplik, ipek nakışlı ve değerli kumaşlardan hazırlanan Ruff yakalı, geniş, elips, çember etekli görkemli kostümleri, saç, aksesuar ve değerli mücevherleri, beş-altı sıralı uzun inci kolyeleri, yüksek topuklu, önü dilli ayakkabıları, 1560 yılında giydiği ipek çoraplarıyla dönemin moda ikonu olmuştur

BAROK

Dönem

BAROK

Dönem

BAROK DÖNEM BAROK DÖNEM BAROK DÖNEM

Fransa Kralı XIV. Louis Saint-Cyr haritası ile, 1714

Barok Dönem (1600-1720)

önesans'tan sonra gelen 1600-1720 yılları arasında yer alan döneme Portekizce "düzensiz inci" anlamına gelen "Barocco" sözcüğünden türetilen, Avrupa sarayları ve büyük merkezlerinde abartılı gösteri zevkine uygun sanat olarak nitelendirilen döneme "Barok" adı verilmiştir. Klasik özelliklerin kişisel güzelliğe dönüştüğü, amacı şaşırtmak, göz kamaştırmak, büyüü

masalsı hava yaratmak olan Barok Dönem'de coğrafi değişimler, dünya ticareti, gemicilik filolarının artışı gelişen ve ilerleyen sanayi, güç, zenginlik, para ekonomisinin ön plana çıkışı, gerçek anlamda kapitalist sistemin yerleşmeye başlaması, Amsterdam'ın banka ve finans merkezi konumuna gelişi, İspanya'nın deniz kuvvetleri ve yeni dünyadaki üstünlüğünün geçmiş yüzyılda kalışı, Hollanda'da ilk Cumhuriyet'in kuruluşu, Roma Devri parlaklığı ve göзалıcılığına yakın üstünlükte Fransa'yı yöneten XIV. Louis'nin Avrupa'da mutlak lider oluşu. Güzel Sanatlar Bakanlığı'nı kurarak bu alandaki teşebbüsleri desteklemesi, kültür, ekonomi, her alanda yaşanan devrimler ve her anlamda güçlenen şehirler, barometre, hesap cetveli, rüzgarölçer gibi yeni icatlar, 1688 yılında Papin'in ilk buhar motorunu tasarlaması, cam ve kağıt imalatının başlaması, Galileo ve Newton gibi ünlü bilimadamlarının modern fizik temellerini atması, Spinoza'nın diyalektik materyalizmi öne sürmesi, 17. yüzyılda Rönesans'tan karşıt şekilde gelişerek tümüyle ayrılan Barok Sanat'ın üslup ve oluşumunun güzel sanatlar, müzik, resim, heykел ve mimarlık gibi etkileyici temalar altında birleşmesi, edebiyatta yeni anlatım biçimlerinin ortaya çıkışı, 1637'de Viyana'da inşa edilen ilk opera binası, 1650'de seslendirilen performanslar ve orkestra üvertürleri, çağın müzik aletleri, klavyeli ve yaylı çalgılarla sesli müzikten enstrümantal müziğe geçiş, Vivaldi'nin "Dört Mevsim", Bach'ın konçerto, Handel'in oratoryaları, Monteverdi'nin Orfeo Operası, Telemann gibi besteciler ve eserleri, Velázquez, Rembrandt, Rubens, Poisson, Hogarth, Le Sueur, Van Dyck, Murillo, Franz Hals, Gian Lorenzo Bernini gibi ünlü ressamların tabloları, dönemin ihtişamı ve sanatsal gücünü sergileyen yeni, yuvarlak formulu anıtsal mimari yapılar, Louvre gibi Fransız tarihini yansıtan, mimarisini Louis Le Vau ve Jules Hardouin Mansart'ın, dekorasyonunu Le Brun'un, bahçe peysajını Andre Le Notre'nin yaptığı, Barok mimarisinin karakteristik örneğini ve kraliyetin gücünü temsil eden, modaya yön veren Versailles, bahçelerinde fıskiye havuzlar, heykellerin yer aldığı, duvarlarında işlemeli altın varak aynalar, paha biçilmez resimler, devrin şıklığını anlatan ve tasarımda en üst seviyelere ulaşan değerli mobilyalar, el dokuması ipek halılar, devasa salonlu şato saray ve görkemli malikaneler, aristokrasi ve üst sınıfın çatal-bıçak kullanmaya başlamasıyla rafine edilen görgü kuralları, modanın gelişmesi, globalleşmesi, gelecek yüzyıllara ilham kaynağı olmasında rol oynamıştır. Paris'te basılan, Londra, Viyana ve Venedik'e gönderilen gazetelerde dönemin kostümleri ile ilgili bilgi ve trendlerin yer alması, festivaller, zafer kutlamaları, sofistike yaşam tarzı Yeni Çağ Avrupasında modanın yükselişini etkilemiş Paris moda merkezi olurken, 16. yüzyılın II. yarısında moda sahnesinde dominant rol oynayan İspanyol stiline kadın ve erkek modasının başkaldırışı ve yaşanan değişiklikler 17. yüzyılda da etkisini sürdürmeye devam etmiştir.

Barok Dönem'de kostümlerde, dönemin mimari ve heykellerinde olduğu gibi daha doğal ölçülü tarz sergilenmiş, giyim stillerinde hareketli görünüm, akışkanlık gibi özellikler ön plana çıkarken, Rönesans'taki aşırı süslemeler terk edilmiştir. Kişiye özgü vücut özellikleri müşterilerin görüş, düşünce ve istekleri doğrultusunda Barok stilin prensipleri ile doğal vücut oranlarının vurgulandığı kostümler, artistik hareketin ruhunu yansıtmış, 17. yüzyılda orta sınıfın modaya ilgisinin giderek artması, moda hareketlerine hızla ivme kazandırırken, aristokratlar sınıf ayrımının belirginleşmesi için giyim stilleriyle öne çıkma çabalarına girişmiş, her yeni moda akımının çıkışıyla orta sınıfın üst sınıfı taklit etmesi aristokrasiyi yeni stil arayışlarına yönlendirmiş, bu amaçla önceleri bileğe kadar düğmeli daha sonra renkli fırfır, dantel ve şeritlerle süslenen kol stilleri iki yıllık süreçte yedi kez değişikliğe uğramış, önceki yüzyıllarda evin hanımı ve hizmetçileri tarafından üretilen kostümler, Kral XIV. Louis'nin girişimiyle kurulan "Elbise Üreticileri Esnaflar Birliği" tarafından denetlenen, yeni kalıplar, farklı etek boyları, materyal, kumaş renk önerilerinde bulunarak yeni stiller için müşterilerini ikna etmeye çalışan profesyonel terziler tarafından üretilmeye başlanmıştır. 1650 yılından sonra İspanyol etkisinden kurtulan modaya Fransız stili hakim olurken gece-gündüz giyim tarzları benimsenmiş, Kral'ın önderliğinde insan vücut ölçülerinin yarısı veya ellide bir ölçekli maket manken bebeklere, Paris'te Saint Honore Caddesi'ndeki terziler tarafından dikilerek hazırlanan kostümler diğer ülkelere gönderilerek Fransız stiline tüm Avrupa'da tanınması sağlanmıştır. Yüzyılın başında katılık ve geometrinin egemen olduğu giyim tarzı değişmeye başlamış, yeni biçimler ve ilk kez Roma'da kullanılan mevsimlik giyim Barok Dönem'de tekrar ön plana çıkarken, kışın yumuşak ve sıcak tutan, yazın ise ince kumaşlar tercih edilmiş, etkileyici, özgür görüntü sergileyen derin göğüs dekoltesi, vücudu sıkıca saran korselerin sağlığa zarar verişinin öğrenilmesi değişime neden olmuştur. Ülkelerin milli kıyafetlerinde orjinal çizgilere sadık kalınarak ufak değişiklikler yapılmış, İtalya ve İspanya geçen yüzyılın modasını korurken, Almanya, Fransız modasından esinlenmiş, İngiltere'de aristokrasiye karşı çıkan yeni kapitalist sınıf ise "Pittoresque" kıyafetler giymiştir. Barok Dönem'de 16. yüzyılın kalabalık görünümlü, İspanyol modasının koyu renkli ciddi kostümlerine karşı kadın modası başkaldırırken, ince beyaz kumaştan, kayık, bato yakalı, sıkı korsajlı, dar bedeni aşağıya sivrilerek inen bel çizgisi nakış, volan, kısa yirtmaçlarla dizayn edilen kostümler yüzyılın ilk yarısında moda olmuş İspanya'da çember etekler büyümeye devam ederken, 1615-1620 yıllarında Avrupa'da crinoline'ler tamamıyla kaybolmuş birden fazla üst üste giyilen ince dantel, bordür, şerit işlemeli ilk katına "la Fidèle", ikincisine "la Frippone" üçüncü katına "la Modeste" adı verilen kombinezon juponlar Versailles'da popülerlik kazanmış, XIV. Louis zamanında, modada bin yıl sonra geçmiş yüzyılların kol stillerinden farklı, dirsek hizasında biten, kolları açıkta bırakan, Venedik, Floransa dantellerinden kenarları dilimli, volanlı "Engagement" adı verilen yeni kol line'li kostümlerin üzerine ağır kumaşlardan pelerinler, kürk ve dantelden kısa cape'lar "Mantilla" şallar kullanılmıştır.

giyimin odak noktası 17. yüzyılın ortalarında bel çizgisinden, kadınlığı vurguladığına inanılan göğüs hattına kaydırılmış, ufalanmış saman doldurulan torbalardan elde edilen sahte göğüsler endamlı vücut oranları güzellik kültürüne farklı bakış açısı getirmiş, Fransa Kralı I. Charles Dönemi'nde bedeni uzun ve ince gösteren korse ve devrin en popüler kumaşı satenden korsetler giyilmiş, 1630 yılında bel hattı, Gotik Dönem'den sonra tekrar göğüs çizgisine doğru çekilerek biyeler, geometrik dikdörtgen panel parçalar, dar kemerlerle vurgulanmış, dev ölçekli, kenarları dilim dantelli keten, müslin, ipekten iki-üç katlı, portatif takılan, beyaz renkli, kolalı yaka ve geriye doğru dönen büyük geniş yirtmaç, manşetli, çan etekli giysileri, ilk kez İngiltere'de kullanılan yumuşak turvakar deri eldivenler ve boyuna asılan büyük kürk manşonlar tamamlamış, 1660'da nakış işlemeli brokar, saten kumaştan yüksek topuklu, sivri burunlu ayakkabılar moda olmuştur. Yüzyılın sonlarına doğru hafifçe yukarıya doğru toplanan, kadife, saten kurdeler, fiyonk, rozet kıkart, altın-gümüş şeritlerle dekore edilen, birkaç kat boğumlu Puff, balon, büzgülü kolları bato, havuz, "V" açılan derin dekoltesi, bel çizgisi gerçek yerinde sivri "V" bitişli, farklı renklerde iki üç katlı etek uçları minik pile, pilise bordürlerle süslenen jupon, kombinezonlar, "A" formunda açılan, üst etekleri drape ve büzgülerle yanlarda ve kalçada fiyonklarla toplanan, yastık, dolgu aparatlarla desteklenen kostümler Barok Dönem'in ihtişamını yansıtmıştır. 16. yüzyılda açılan, aynı zamanda sosyal mekânlar olan ilk mağazalarda şapka, kravat eldiven, dantel, kürk aksesuarlar, "Pieces de estomac" adı verilen korsajlar satılmaya başlamış, Barok Dönem'de erkek kostümlerinde takım elbiseler gardrobun temel üniti haline gelirken, Avrupa'da "Pantoloni" adı verilen paçaları dantel bitişli, diz altında ipek çoraplara fiyonklarla tutturulan, pileli, yirtmaçlı külot pantolonlar beyaz ketenden, gipur dantelli, sivri uçlu büyük yaka ve kol manşetli ipek iç gömleklerle giyilen omzu vatka ve apoletli kısa ceketler, içi renkli kumaşlarla astarlanan, yumuşak deriden, bacağa oturan, üstü geriye doğru dönen konçları yelpaze şeklinde, topuklu çizme ve rozet güllü, ponponlu ayakkabılar giyilmiştir Kral XIV. Louis'in tasarladığı erkek kıyafetleri Fransız modasına yön vermiş, yüzyılın ilk yirmi beş yılında erkek kıyafetlerindeki detaylar azalırken, işlemeli bantlı çoraplarla tamamlanan, diz hizasında düğmelerle bacağa otutturulan, kurdelerle demetleriyle toplanarak zenginleştirilen hafif bol pantolonlar, omuzları geniş apoletli, kolları bileğe doğru daralan, ince volan ve dantellerle süslenen ceketlerin içine geniş sivri yakalı, belin altına kadar inen ince keten müslin, ipek gömlekler, tek omuzda taşınan pelerinler ve devrin özelliği sayılan kılıcı asmak için sağ omuzdan geçirilerek sol omuzdan bağlanan geniş saten, kadife kurdeler, renkli ipek, inci, altın iplik nakışlı İspanyol derisinden eldivenler dönemin karakteristik moda anlayışını yansıtmıştır. Fransa Kralı I. Charles, yaptığı giyim reformlarıyla anılmış, erkek modasında Türk ve İran stillerinin etkisi izlenirken, kralın öncülüğünü yaptığı Pers stili yelekler toplum tarafından büyük beğeniyle karşılanmış, 1649-1660 yılları Oliver Cromwell zamanında ise koyu renk kumaşlardan paltoların etek boyları uzamış, kadın-erkek kostümlerinde, bilinçli bir düzen başlamıştır

üzyılın ortalarında II. Charles Devri'nde erkek kıyafetlerinde neşeli renklere ve değerli kumaşlara yer verilmiş, her iki yanı fiyonklı, lastikli çoraplara tutturulan pantolonlar, İran kökenli, düz, yakasız, omuzları vatkalı, yan ve arkası yırtmaçlı, önü boydan boya, etrafı altın iplikli örgü şeritlerle süslenen, büyük ilik düğmeli, 1650 yılından sonra boyları diz hizasına kadar uzanan, üst üste giyilen, 1670-1690 yıllarında bel çevresine uçları saçaklı, geniş kuşak kemerler bağlanan düz dar takılmış, turvakar kollarının geriye doğru dönen kapakları müslin, dantel volanlı diz hizasında etek uçlarına cepler yerleştirilen, yüzyılın II. yarısında bedene pens ve kup sistemleriyle oturtulan, manşetlerinin genişliği elli-elli beş santimetreye ulaşan, geri düşmemesi için üç düğmeyle kola sabitlenen ceketler, yüzyılın sonuna uzun işlemeli yelekler, redingotlar, çıkışı 15. yüzyıla dayanan, kadın ve erkek kostümelerini süsleyen, XIV. Louis tarafından erkek modasında popülerlik kazandırılan, kaplan, panter gibi egzotik desenli ipek brokar kumaştan hazırlanan, kenarları kürklü, altın ve kristal düğmelerle tutturulan fularlar, "Steinkirk" adı verilen boyun bağları, 1636 yılında Hırvat askeri alaylarının üniformalarında görülen, daha sonra Paris'te moda olan, Fransız ve Venedik dantelinden 1680'lerde kumaştan sade görünümlü kravatlar, 1690'da üç köşeli "Tricorne" şapkalar önü dilli, altı santimetre yukarı çıkan kare uçlu rozet, 1680'de metal tokalarla süslenen topuklu ayakkabılar erkekler tarafından kullanılmıştır. Rönesans stili şapkaların yerini geniş kenarlı, yumuşak otrişli, 1640 yılında küçük kenarlı, kurdeleri, daha önceleri kapalı alanlarda, 1680 yılından sonra ise sadece açık alanlarda giyilmeye başlanan erkeklerin birbirini selamlarken dizlerini bükerek reveransla çıkarttıkları şapkalar almış, yeni şapka modelleri, farklı saç stilleri ve perukların moda olmasında rol oynamıştır. XIV. Louis'nin boyunu uzun gösteren "Peruka" adı verilen hacimli, kıvrıkcık, statü göstergesi pudralı peruklar bir asır boyunca moda sahnesinde yer almış, geniş ve hacimli olanları asker ve çalışanlar tarafından tercih edilmezken, koyu renk saçtan üretilenler Hollandalılar, sarı renkli, yapay olanları Fransa halkı ve mahkemelerde kullanılmış, bukleli sakallar 1630 yılından sonra kısalırken bıyıklar yukarıya doğru taranmış, yirmi yıl sonra peruk modasının en üst seviyeye çıktığı yıllarda sakal tamamen ortadan kalkarken, 17. yüzyılda terziler kadar kuaförler de ün kazanmış, kadın erkek ve çocuklar tarafından kullanılan peruklara vergiler uygulanmış, Barok Dönem'de ihtişamlı kadın imajı, peruk ve makyaj uygulamaları ile giderek artış göstermiştir. 1620'de Amerika Kıtası'na "Mayflower" gemisiyle gelen, yeni kıtaya Avrupa moda anlayışını taşıyan, kumaş boyamayı Kızılderililerden öğrenen göçmen ve pittoresque'ler genellikle İngiliz modasına bağlı kalırken, kurdeler, dantel, tüy, pahalı kumaş, fantezi süslerden arınan, sade, gösterişsiz giysiler giymiş, erkekler kısa, bol şalvar şeklinde, koyu gri, yeşil yünden çoraplarla kahverengi, gri pantolonlar bordo yeleklerle geniş, devrik, beyaz yaka ve manşetli gömlek ve ceketler, kısa, yuvarlak kesimli pelerinler, kadınlar bedene oturmayan, etekleri arkada toplanan keten yaka, beyaz, pamuklu koton önlüklü elbiseler, soğuk havalarda yuvarlak formu pelerinler, içi kürklü cape'lar giymiş, keten bonet, yüksek kalotlu taç şeklinde başlıklar takmıştır

NEM BAROK DÖNEM BAROK DÖNEM BARO

Avusturya İmparatoriçesi Maria Theresa

BAROK DÖNEM	"Düzgün olmayan inci" anlamına gelen, Rönesans'tan sonra 1600-1720 yılları arasındaki süreci kapsayan Barok Dönem'de, Avrupa sarayları ve merkezlerine gösterişli, büyüğü, abartılı, masalsı hava hakim olurken, sanat ve sanatçılara büyük önem verilerek krallıklar tarafından desteklenmiş, XIV. Louis zamanında modanın ve sanatın merkezi olan Paris'te Güzel Sanatlar Bakanlığı kurulmuş Saint Honore'da varlık göstermeye başlayan tasarımcılarla ilgili haberlerin gazetelerde yer alması, yeni akımların orta sınıfın ilgisini çekmesi, kıyafetleri hızla taklit edilen aristokrasinin farklı stil arayışlarına yönelmesi, modayı etkilemiştir
SİLÜET	Barok Dönem'de yüzyılın başında geometrik ve abartılı stiller modaya hakim olmuş, ikinci yarısında boyla orantılı olarak uzayan ince, uzun boyun, dar yuvarlak omuz, derin dekolte, ileri doğru çıkan göğüs hattı, güçlü kadın imajını vurgulayan beden ve dar bel, değerli kumaş, dantel, saten, ipek, kurdeler, şerit bordür, fiyonk, drape ve kıvrımlarla yaratılan çiçek görünümlü kabarık etekli kılça hattı, renkli, canlı cilt, parlak büyük göz ve dudakları ile Barok kadını muazzam enerji, çekicilik ve farklı ışıltı yansıtmıştır. Barok Dönem'de dikdörtgen formlu zayıf, ince bedenli erkek silüetleri ise feminen eğilimli görünüm sunmuştur
KADIN KOSTÜM	Barok Dönem'de kadın gardroplarında "T" line, iki farklı kumaştan hazırlanan bel kemeri bağlanan "Mantua", hamile elbisesini andıran "Robe Valente", bol kesimli "French Sack" adı verilen, sosyal ve maddi statüleri gösteren kıyafetler korse ve korsetler, 17. yüzyılın II. yarısından itibaren çeşitli formlarda hazırlanan iç ve çember etekli, kol manşetleri Floransa ve Venedik dantelleriyle süslenen alt ve üst etekleri yanlara fiyonklarla tutturulan beyaz bato yakalı kıyafetler üzeri kabartmalı, uzun veya parmak ucu olmayan dantel, turvakar deri, süet eldivenler, otriş yelpazeler, elmas broşlu kadife boyunluklar ve inciler yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	Barok Dönem'de XIII. Louis Dönemi erkek gardroplarında, bol yırtmaçlı, diz hizasında, kurdeler ve dantellerle süslenen volümlü pantolonlar, kol ağzı fırfırlı beyaz gömlekler, kısa bolero stili ceket, koncu yelpaze gibi açılan önü tokalı çizimler, dize kadar uzanan, geniş etek turlu, büyük cepli "Trois quarts" turvakar kollu, müslin ve dantel volanlı "Engagement" adı verilen kol kapakları süslenen paltolar, zincir ve kurdelerle bağlanan büyük manşonlar, altın saplı bastonlar yüzyılın sonlarına doğru uzun işlemeli Pers stili yelek, ceket, dantelli kravat fularlar, yüksek topuklu ayakkabılar, peruklar ve "Tricorne" şapkalar yer almıştır
ÜST BEDEN	Barok Dönem'de Fransa'da kullanılan, metal, ahşap, fildişienden yapılan, vücudu sıkıca saran, "Busk" adı verilen korseler sağlığa zararlı oluşunun anlaşılmasıyla zamanla değişime uğramış, daha sonra bel çizgisinde çapraz kurdelerle bağlanan dik ve ince duruş sağlayan balenli guêpière'ler moda olmuş, I. Charles zamanında İngiltere'de bol geniş eteklerin üzerine, devrin en gözde kumaşı satenden büstü uzun gösteren corsetler giyilmiştir. Bedeni bölen ilk kupa ve pens sistemleri kıyafetlerde üst bedene netlik kazandırmış, soğuk havalarda ağır kumaş pelerinler kısa kürk cape'lar, yaz mevsiminde ipek ve dantel şallar üst bedenleri süslenmiştir

YAKA LINE	Barok Dönem'in ilk yarısında statüleri sembolize eden kostümlerde, kolalı keten kumaştan, kenarları düz, nakışlı, fisto ve dantelli, portatif takılan jabolar yüksek büyük bebe, şömiziye, şal yakalar kullanılmış, omuzları açıkta bırakan kürk astarlı, mücevher işlemeli, kadife kurdeleden fiyonk ve çiçeklerle süslenen beyaz ipek saten kumaştan, kayık bato yakalar, bele kadar uzanan kat kat dantel volan, fırfır, dizayn edilen "V" dekolte line'li kare yaka kombinasyonları, yüzyılın sonlarına doğru etkileyici, özgür görüntü sergileyen derin "U", erkeklerde büyük ilik düğmeli dantel ve fırfır detaylı klapalı yakalar karakteristik stili yansıtmıştır
KOL LINE	Barok Dönem'de üstten büzgülü düz dar kolların yerini büyük hacimli yırtmaç kadife fiyonklarla süslenen modeller alırken, ceket kol manşetlerinin geriye dönen geniş kapaklarını bol kırmalı büzgülü danteller tamamlamış, kadın ve erkek kostümlerinde beyaz kolalı manşetler büyük popülarite kazanmıştır. Yüzyılın ikinci yarısında kol boyları kısalırken, dantel, volan, minik katlama panellerle zenginleştirilen turvakar kol boyları ilk kez İngiltere'de kullanılan uzun eldivenlerle tamamlanmış, elli-ellibeş santimetre genişliğinde yüksek manşetler düşmemesi için büyük ilik ve kumaş düğmelerle ceket ve paltolara tutturulmuştur
BEL ÇİZGİSİ	Barok Dönem'de, Rönesans'ta moda olan uzun beden boyu yerini 1625 yıllarında aşırı derecede dar ölçülü, önde sivrilerek biten volanlı, dikdörtgen panel parçalı çiçek, fiyonk kurdelelerle süslenen, kısa beden boyuna ve yukarı çekilen bel çizgisine bırakmıştır. 1660-1690 yılları arasında bel hattı tekrar gerçek yerine dönmüş balenli korselerle vurgulanan net duruşlu ön ortasında yuvarlak bitişler moda olmuş, erkeklerde bel hattı dikiş, farklı kontrast renkli kemerlerle, yüzyılın sonlarına doğru kadınların binici "Kneelenght" ceketlerinde kup, pens, kalıp sistemleri ve dikiş teknikleri ile belirginleştirilerek, bel çizgisine dikkat çekilmiştir
ETEK BOYU	Barok Dönem'de "Robe de Chambre" kostümlerin kalça hattına yuvarlaklık veren yastıklarla desteklenen crinoline iç eteklere, 1680 yılında etek kısmına da ilaveler yapılarak daha dolgun görünüm kazandırılmış, yanlara drapelere toplanan fiyonklarla süslenen üst etekler, kadınlara yürüme rahatlığı getirmiş, 16. yüzyılın II. yarısı ve 17. yüzyılın başlarında crinoline eteklerin yerine giyilen birinci katı beyaz koton pamuklu kumaştan, ikinci katı önü düz, arka kalçada kalın, derin pileli, üçüncü katı hafif fabriklerden uzun kuyruklu "Falbalas" adı verilen ünitler önceleri Versailles sarayında popüler olmuş, daha sonraları Avrupa'ya yayılmıştır
TEKSTİL	Barok Dönem'in en popüler fabriği dantel olurken, Fransa, Floransa ve Venedik dantellerinin bağımlılığından kurtulmak için yüksek kaliteli altın, gümüş, metal iplikli dantelin yamı sıra ultra lüks fabrikler, İngiltere'ye Hindistan'dan getirilen blok baskı makinelerle, motifli kumaşlar, manşonlar, şapka ve kostümlerde kullanılan siyah, bordo ve lacivert renklerde kurdele üretimine başlanmış, çiçek meyve, yaprak, kaplan, panter gibi egzotik desenli, kışın sıcak tutan yumuşak yün, yazın baskılı, pamuklu, hafif keten, abiyelerde kadife, ipek, saten, brokar kumaşlar moda olmuş, 17. yüzyılın sonunda Hint müslini dantelin yerini almıştır

RENK	Barok Dönem'in ilk yarısında koyu kırmızı, kahverenginin tonları, nefli yeşiller şiddetli, hüznü çağrıştıran ve kasvetli renk tonları kullanılmaya devam edilirken 16. yüzyılın II. yarısı ve 17. yüzyılın başlarında parlak, temiz, reformist, somon şeftali, şam gülü pembesi, parlak kırmızılar, fuşya, şarap kırmızısı, fildişi beji menekşe, mor, pastel, uçuk maviler, turkuaz, lacivert, soft hardal, zümrüt, fıstık yeşili gibi renkler, açık sarı-yeşil, açık pembe-su yeşili-gri-mavi, gri-bej-erguvan gibi renk kompozisyonları, kumaş, baskı ve nakışlarda popülerlik kazanırken altın, gümüş, siyah, beyaz ihtişamlı kostümlerin tamamlayıcı ana rengi olmuştur
DİKİŞ-SÜSLEME	Barok Dönem'de yüksek rafine teknikli, kırmızı, bordo, fildişi saten, siyah ipek brokar, damasko, kahverengi, lacivert gibi koyu renkli kadifelerin üzerine altın gümüş, renkli ipliklerle yapılan, genellikle çiçek buketleri, arka planda zıt renkli çelenk desen, şerit, bordür işlemler, smokş büzgü, kapitone, pile, fırır gibi ince dikiş teknikleri kullanılmış, abartının ve şaşaanın en üst seviyelere çıktığı devirde Rönesans'ın aşırı süsleme teknikleri terk edilirken, sanatsal faaliyetler, giyim dikiş-süsleme teknikleri ve değişik stillerin ortaya çıkışında önemli rol oynamış dönemin karakteristik kumaşı el işi, altın, gümüş iplikli dantel önem kazanmıştır
MÜCEVHER	Barok Dönem'de 17. yüzyılda Fransa, mücevher tasarımının merkezi olmuş sade şık görünümlü inci ve dönemin en gözde taşı elmaslarla dizayn edilen tek sıralı damla formu küpe, bilezik, kolye ve gerdanlıklar, dantel yakalara takılan değerli taşlar topaz, safir, yakut, zümrüt, turkuaz ve mercandan dizayn edilen broş ve iğneler, dönemin karakteristik özelliğini yansıtan siyah, kadife kürdele boyunluklara takılan madalyonlar, kraliyet aileleri, saray çevresi, aristokrat ve zenginler tarafından kullanılmış, İspanya'nın yapımında ön sıralarda yer aldığı imitasyon mücevherler ise tüm Avrupa'da düşük gelirli kişilerce tercih edilmiştir
AKSESUAR	Barok Dönem'de Fransa'da aksesuar olarak üretilen, kadın ve erkekler arasında popüler olan oyun kartları, parfüm, ayna, saat, dikiş malzemelerinin taşındığı brokar, gümüş, metal efektli, deri, saten, ipek, kadife, vuallet, filden, inci kürdele, nakışlarla bezenen çanta, cüzdan ve kesecikler, dekoratif amaçlı omuz pantolon, paça ve kemerlere takılarak taşınan ve parmak uçlarını açıkta bırakan kısa eldivenler, kolalı dantelden, kürk, altın, kristal düğmeli fularlar, 1650'de keşfedilen, Paris'ten Avrupa'ya yayılan, "Steinkirk" kravat, boyun bağları yanları nakış işlemeli ipek, kadife fiyonklu çoraplar, manşonlar, bastonlar kullanılmıştır
SAÇ STİLLERİ	Barok Dönem'de kahve, siyah renkli, başın üstünde toplanarak yanlarda kalın lüleler ile dizayn edilen topuzlara daha sonra dantel kürdeleler ve bukleler ilave edilerek, saç boyu elli-ellibeş santimetreye kadar yükseltilerek imitasyon mücevherlerle süslenmiş, XIII. Louis zamanında erkekler, uzun kıvrıcık saç ve peruklarının bozulmaması için tüylü şapkalarını koltuk altında taşımış, farklı sınıf ve mahkemelere göre üretilen ağır uzun pudralı peruklara vergiler uygulanmış XIV. Louis Devri'nde boyu uzun gösteren hacimli, kıvrıcık peruklar, İngiltere'de arkadan fiyonklar ile bağlanan saçlar moda olurken, kuaförler önem kazanmıştır

ŞAPKA-BAŞLIK	Barok Dönem'de yüzyılın başında geniş kenarlı otriş tüylerle süslü, İngiltere'de kunduz derisinden yapılan yüksek tepeli, geniş kenarlı kalotuna her iki yanından tüyler yerleştirilen, Kral I. Charles zamanında kadınlar av ve süvari kostümleriyle küçük kenarlı, yüksek formlu şapkalar ve kırk-elli santimetre yüksekliğinde tel çerçeve üzeri dantelle kaplanan başlıklar kullanmıştır. Fransa'da 1690 yılından itibaren bir asır boyunca moda sahnesinde yer alan, yan kısımları yukarı kıvrılan önceleri iç mekânlarda da kullanılmaya başlanan, yemeklerde çıkarılmayan üç köşeli "Tricorne" şapkalar ve bonetler dönemin karakteristik modasını yansıtmıştır
AYAKKABI	Barok Dönem'de icat edilen yüksek topuklu ayakkabılarla erkekler kendilerini daha iyi hissettiklerine inanmış, kurdele, toka, pahalı materyallerden binici çizmeleri 1610 yılından sonra günlük giyimde kullanılmaya başlanmış, kadınlar yağmurlu havalarda "Chopin" adı verilen kalın topuklu, ahşap tabanlı, deri üzeri nakış ve altın biyeli ayakkabılar, saten, ipek kumaştan yedi buçuk santimetre ökçeli, sivri burunlu terlikler, halk postal ve potinler, Kral XIII. Louis Dönemi'nde kurdele dantel rozetli, gül motifli, ponponlu modeller, XIV. Louis boyunu uzatmak için on iki buçuk santimetre yükseklikte, topuklu, kırmızı deri ayakkabılar giymiştir
GÜZELLİK	Barok Dönem'de temizliğe gereken önem verilmemiş, suyun cilt için zararlı olduğu inancı nedeniyle insanlar vücut kokularını gidermek için tenlerine kuru havlu ile friksiyon yaparak sık sık kostümlerini değiştirerek, terlerini çekmesi için beyaz iç gömlekler giymiştir. Parfüm, en önemli temizlik alternatifi olurken ipek tafta çantalar içine yerleştirilen mentol, amber, misk, aromatik, baharat kokulu parfüm torbaları, pudra keseleri, kokulu mendil ve eldivenler kullanılmış İngiltere'de evlerde parfüm damıtma, şişeleme odaları kurulmuş, Kral XIV. Louis Dönemi'nde Fransa'da kurulan parfüm endüstrisi büyük gelişim göstermiştir
MAKYAJ	Barok Dönem'de 17. yüzyılda, kadın ve erkeklerin makyaj yaptığı Velázquez, Murillo, Frans Hals, Rembrandt, Van Dyck, Rubens, Poisson, Hogarth gibi ünlü ressamların tablolarında da izlenmiş, ten rengiyle pudralanan yüzlerde dolgun dudaklar, parlak kırmızı rujlarla renklendirilmiş, koyu boyanmış net biçimli kaşlar, siyah eye-liner, kalem ve farlarla belirginleştirilen parlak göz makyajı ultra feminen stil sergilemiştir. 17. yüzyılın popüler modası kadife, ipekten hazırlanan kalp, ay, yıldız vb. formlarda "Patch" adı verilen, yüz ve dekolteye yapıştırılan yapma benler yaklaşık elli yıl süresince kadın ve erkekler tarafından kullanılmıştır
MODA İKONLARI	Barok Dönem'de beş yaşında tahta çıkan, 1638-1675 yılları arasında hüküm süren XIV. Louis, yirmi üç yaşında ülke yönetimini ele almış, iktidarda kaldığı yetmiş iki yıl boyunca Fransa'yı Roma Devri'nin görkemi ve göz alıcı üstünlüğü ile yönetmiş, sarayların sarayı olarak tanınan Versailles ve modanın merkezi Paris'in stilini tanıtmak amacıyla, tarihte kurulan en iyi moda atölyelerinde hazırlattığı dönem kostümlerini taşıyan küçük ölçekli manken bebekleri, diğer ülkelere göndererek moda sergileri düzenletmiş, başlattığı moda hareketleriyle modanın kralı ve ikonu ilan edilmiş, adı kostüm tarihine altın harflerle yazılmıştır

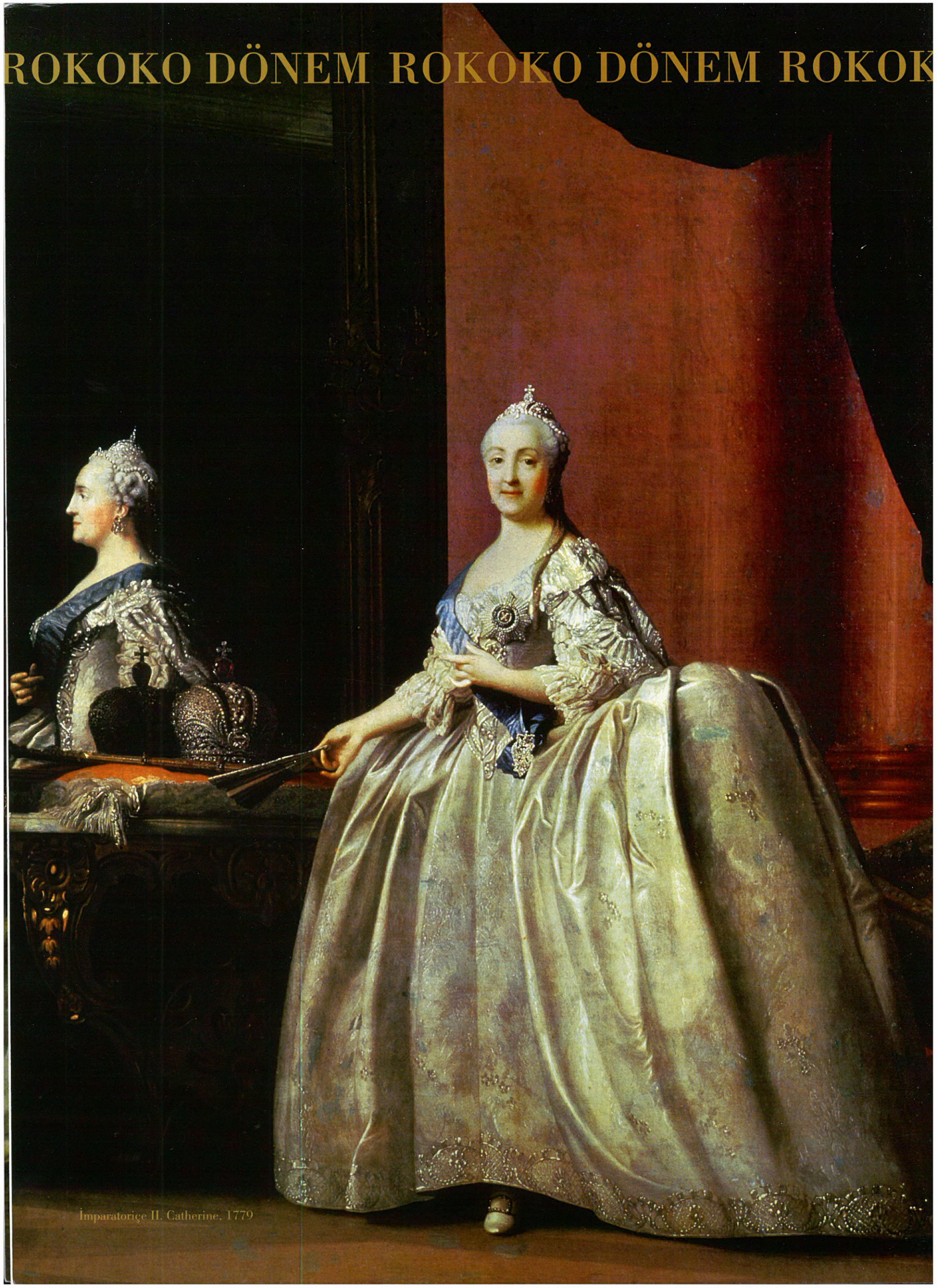
18. ÜZYIL

ROKOKO

Dönem

ROKOKO DÖNEM ROKOKO DÖNEM ROKOKO

İmparatoriçe II. Catherine, 1779

Rokoko Dönem (1715-1793)

ransız Kültürü'nün 18. yüzyılda fenomene dönüşen simgesi aşırı yüklü süsleme ve ayrıntılara dayanan moda, mimari ve dekorasyondaki süslemeli genel sanat tarzını anlatan, 'Fransızca'da kayalık bahçe anlamına gelen "Rocaille" kelimesinden türetilen "Rokoko" terimi ilk kez 19. yüzyılda kullanılmıştır. Moda tarihinde görülmemiş radikal değişikliklerin yaşandığı

Rokoko Dönem'de Avrupa'nın moda başkenti Paris, dünya lideri olurken, sarayların sarayı olarak adlandırılan Versailles'ten yayılan moda, 17. yüzyılın ciddi ağır başlı kostümlerinden farklı, sofistike, ekstra dekoratif detay yüklü çizgi sergilemiş, yeni line'lar, akımlar rahat, konforlu yaşam tarzını, sarayın neşeli havasını, sanatkarların isimlerini alan mobilya ve eşyalar, yeni tezgah ve boya teknolojisiyle Lyon'da üretilen çeşitli ipekli, asimetrik, sıradışı renk ve desen baskılı Jouy kumaşlar, egzotik, rafine, kültürel notalar taşıyan, altın iplikli muhteşem nakışlar, emsalsiz danteller Rokoko Dönemi'nin karakteristiğini yansıtmıştır. Güçlü krallıklar, savaşlar antlaşmalar, sanayideki ilerlemeler, Fransa'nın yükselen gücü sanat ve kültürü etkilerken, Atlantik'te yeni topluluk oluşturan Amerikan kolonileri ve sömürgecilik anlayışı, 1776'da Birleşik Devletler'in bağımsızlığını ilan etmesi, 18. yüzyılın II. yarısında Avrupa'nın Aydınlanma Çağı'na sahne olması, 1712'de Thomas Newcomen tarafından icat edilen buhar motoru, paratoner, termometre, kronometre, ilk piyano, 1752'de yeşil-mavi camlı güneş gözlüğü, 1761'de verem, çiçek aşısı mikrobunun, James Cook'un Pasifik Adaları'nı keşfi, 1775'de ilk denizaltı, fotokopi makinası, paraşüt, silgi, tutkal, mürekkep çeşitlerinin, 1793'te Fransız terzi Barthélemy Thimonnier'in zincir dikiş yapmak için kullandığı çengelli iğne, iplik eğirme makinelerinin, porselen adı verilen ürünlerin icadı, ünlü müzisyenler Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart, Antonio Vivaldi, yazarlar Johann Wolfgang von Goethe, Voltaire, filozof ve düşünürler David Hume, Jean-Jacques Rousseau ve Erasmus Darwin'in eserleri, ressamlar Giuseppe Castiglione, Francisco de Goya, Jacques-Louis David, Giovanni Paolo Pannini'nin tabloları, 1789 Fransız İhtilali sonrası krallıktan cumhuriyet sistemine geçilmesi, XVI. Louis ve Marie Antoinette'in giyotin ile idam edilişi, Rokoko ideallerinin yerini devrimin gösterişsiz, bağımsız çağının alması modayı etkileyerek değişiminde rol oynamıştır. Kadın hakları beyannameleri ile desteklenen bayanların toplumda bağımsız hareket edebilmesi, iş ve politik hayatta etkin rol oynamaya başlaması, Fransız Devrimi ile modanın geri dönüşü olmayan biçimde radikal değişime, moda tasarımcısı kavramının ve terimlerin ortaya çıkmasına neden olmuş, Rokoko Dönemi'nde zengin, aristokrat sınıf, elbiselerini dikirtmek için kostüm tasarımcıları, özel terziler tutmaya başlamış, günlük, rahat kadın kostümü olan "Mantua" adı verilen tasarımdan yola çıkılarak "Mantua Maker", kraliçenin stilistleri "Ministre de la Mode" olarak anılırken, terziler, Londra'da kendi dükkanları, evleri veya müşterilerinin yaşadığı mekânlarda çalışmaları sürdürmüş, gezgin tüccar terziler, küçük şehirlere kumaş ve materyaller taşıırken, Paris'te yüksek aristokrat sınıf ve saraya mensup bayanlar ise kumaşlarını ve terzi malzemelerini Londra ve Paris gibi Avrupa'nın büyük şehirlerinde açılan tuhaftıye dükkanlarından temin etmiştir

Rokoko Dönem’de ilk kez kostümlerin üzerinde tasarımı yapan stilistlerin marka ve monogramı yer alırken, 1714-1715 yılları arasında Kral XV. Louis’nin bayan arkadaşısı, siyaset ve moda etkinliklerinde önemli rolü olan Madame Pompadour’un ilgisi nedeniyle Uzakdoğu, çiçek, kuş, Çin motifleri, dekorasyon, aksesuar ve kostümlerde kullanılmaya başlanmış, aşırı şatafatlı, düşük korseli, geniş tarlatan etekli, “V” bel bitişli, kare yaka, “Les Ganemets” adı verilen motifli yapma çiçek, nakışlarla bezeli “Modestie” adı verilen kostümler, Fransa’da popülerlik kazanmıştır. 18. yüzyıl Rokoko Dönemi’nin statü sembolü kostümlerinin karakteristiğinin ana hatlarını “Kafes Crinoline”ler ve korseler belirlemiş, yüz yılı aşkın süre İspanya’da moda olan kafes çember iç eteklerin, 1719 yılında Paris’te sergilenen bir tiyatro performansında yeniden giyilmesi, bu modanın tekrar canlanmasına ve kırk yıl boyunca moda sahnesinde yer almasına neden olmuş, önceki yüzyıllara oranla daha hafif, balina kemiği iskeleti yapısında planlanan bal mumlu kumaştan, beş farklı çemberden tasarlanan yeni iç etekler heyecanla karşılanırken, 1720’li yıllarda çan formunu alan etekler genişlemiş, daha sonraları ön ve arkada eğimi düzleştirilerek, kostümlerin genişliği yanlara kaydırılmış, 1740 yılında kol desteği olarak da kullanılan, kalça yastıklı “Panier” adı verilen ultra geniş kafes crinoline’ler, Rokoko Dönem’e imzasını atan en önemli detay olmuş, onsekizinci yüzyıl ortalarında rahat yürüme amaçlı, sağ ve sol olarak ikiye ayrılan crinoline’ler özel seramonilerde, daha küçük formları ise iç mekânlarda kullanılmıştır. 1760 yılında iç etekler tekrar daralmaya başlamış, at kılı yastıklı, metal, kemikten tarlatanlı “Bustle” kostümlerde arkaya doğru verilen kabarıklığa “Cul de Paris” adı verilmiştir. Belin normalden ince görünmesi için kullanılan metal, tel veya balina kemiğinden, ham ketenden, dantel, kürdele şeritlerle süslü “Balcony” adı verilen derin dekolte, üçgen korsajlı, dekoratif boyutlara ulaşan yapımı güç gerektiren sert malzemelerden üretilen korselerin tasarımcıları isimlerini saklamayı tercih etmiştir. Kraliçe Marie Antoinette’in korse giymekten hoşlanmaması nedeniyle zamanla korseli kostümlerin popüleritesini yitirmesi sonucu dökümlü serbest stil moda olmuştur. Fransa’da ilk olarak Ortaçağ’da kurulan “Terzi Birlikleri” onsekizinci yüzyılda “Les Maîtresse Couturière” adı altında toplanarak modaya uygun giyinmek isteyen kadınlar için olağandışı görseellikle kostümler hazırlamaya başlamış, 1770 yılında Rokoko’nun şık ruhunu yansıtan kostüm ve giyim tarzlarına çeşitli adlar verilerek tanımlanmış, “Robe a l’Anglaise” adı verilen dar, uzun kollu, İngiliz giyim tarzını yansıtan crinoline çemberlerin yerini alan eteğinin arka kısmı kalça yastıklı, şıklığı boyuna bağlanan, erkekse stilde dantel eşarpırla tamamlanan, kontrast renklerde beyaz dantellerle süslenen, beden boyu kısa, açık dekolte yakasının üzerine iğnelerle takılan üçgen şallı kostümler ve ilk Fransa-Polonya savaşı sırasında moda sahnesinde yer almaya başlayan “Caroca” adı verilen yumuşak ipek ceketler, topuklu yürüyüş ayak kabılarıyla giyilen Polonya stili “A la Polonaise”, tek parça kullanışlı “Negligee” veya diğer adıyla “Adrienne” elbiseler, yeşil, beyaz ipek ve ketenden yapılan, bir parçası cep kısmına tutturulan “Robe a la Française”, Marie Antoinette’in hamileliği için tasarlanan bol dökümlü, “A la Levite” adı verilen kostümü, daha sonraları, soylu saray kadınları arasında popüler olmuştur.

O DÖNEM ROKOKO DÖNEM ROKOKO DÖNEM

Bir couturier'in atölyesi, Arles, Fransa, 1760

etit Trianon çiftliğinden ilham alınan, beyaz renkli müslin hafif koton, pamuklu kumaşlardan tasarlanan, vücuda oturan dar kesimli ceket ve volümlü üç renkli etekten oluşan Marie Antoinette'in kostümleri moda olurken, çalışan hizmetliler keten üzerine zarif işleme desenli ponpon, dantelli "Apron" adı verilen önlükler, çiftçi kadınlar rahat, pratik, renkli elbiseler

politik değişime inananlar ise Fransız bayrağını temsil eden renkleri tanımlayan mavi redingot ceketlerle, ayak bileğinde biten beyaz üzerine kırmızı çizgili "A la Patriote" adı verilen elbiseler giymiştir. Petit Trianon Sarayı'nda kraliçe, nedimleri ve saray kadınları kendi aralarında verdikleri temsillerde sütçü, çoban kızı temalı, etek boyu ayak bileklerinde biten kostümlerinin üzerine zarif desenli panolu, pelerin şeklinde cape'lar almış, ellerini ise bastonlar süslemiştir. 1780 yılında arka kalçaya yerleştirilen, yastıklı, beden boyu kısa, uzun dar kollu elbiseler ve arkeolojinin ön plana çıkışıyla Antik Yunan ve Roma Dönemi'nden esinlenilerek hazırlanan "A la Vestale" ve "A la Diana" adı verilen antik stilde giysiler moda olmuştur. 18. yüzyılda Fransız erkek modasına İngiliz stili hakim olmuş, Rokoko Dönem'in ilk yarısında erkekler, damasko, saten, kadife gibi değerli kumaşlardan yuvarlak dik klapa yakalı, altın, gümüş, emaye düğmelerle süslenen, büyük cep ve kol manşetli paltolar, yelekler, yaka kısmı eşarp gibi bağlanan dantel, manşetli, jileli bluzlar, diz hizasında pantolonlarla beyaz ipek çoraplar giyerek, kolsuz ceketlerin vücutlara net oturması ve fit görünüm için korseler kullanmıştır. Dantel ve kurdelerinin yerini daha sonraki yıllarda siyah ipek boyun bağları ve müslin eşarplar almış, uzun dar kollu, pelerin yakalı, kalın kumaştan "Redingot" paltolar ve kalça hizasında biten, düz-dar kollu, lacivert, yeşil, sarı, zaman zaman siyah renkteki kırlangıç kuyruklu "Frak" adı verilen ceketler moda sahnesinde yer almış, İtalya'da erkek gardroplarında yer alanlar "Gordoniana" adıyla anılmıştır. Yüzyılın sonuna doğru diz boyu pantolonlar yandan vatkalılarla desteklenirken 1730 yılında pantolonların altına uzun çorapların giyilmesi demode olurken, gemici pantolon stilleri yayılmaya başlamış, pantolon boyu aşağıya doğru uzatılmış, yelek boyları kısalmış, belde kurdaze düğmeli modelleri çeneyi kısmen örten yüksek jabolu gömlekler, yüzyılın ilk yarısında ellerini sıcak tutmak için kullanılan, üzeri geniş kurdeler, fiyonklarla süslü kürk manşonlar, altın, mine ve değerli taşlardan mücevher işlemeli çift saatler, yürüme bastonları, bele kemerle asılan kılıçlar Fransız İhtilali'ne kadar yüksek Louis stili topuklu ayakkabılar moda olmuştur. 18. yüzyıl boyunca monoton olan erkek giyim tarzına karşı bazı gruplar farklı giyiniş biçimleriyle dikkat çekmiş, 1770 yılında İngiltere'de "Macaroniler" olarak adlandırılan genç erkekler Avrupa seyahatlerinde özellikle İtalyan Kültürü'nden etkilenmiş, oluşturdukları giyim tarzlarında dantel boyun bağları, fırfırlı jabo yakalar, sokakta yürürken dikkat çekmek için giydikleri demir topuklu ayakkabılarıyla göreceli olarak feminen çizgi sunmuş, İhtilal'den sonra Fransa'da ortaya çıkan yeni asi bir grup olan "Les Incroyables"ler altın küpe ve yüzükleri, ince topuklu ayakkabılarıyla genç erkek giyiminin modern ve sade stilini yansıtmış, ipekten diz boyu pantolonların terk edilışinden sonra, alternatif olarak ayak bileği boyunda yer alan pantolon modelleri, abartılı klapa yaka stilli uzun ceket, kısa yelek ve gömlekler devrim sonrası yeni moda stiline detaylarını oluşturmuştur

O DÖNEM ROKOKO DÖNEM ROKOKO DÖN

Beaufort Düşesi'nin portresi

Rokoko Dönem'de moda, aşk, evlilik ve görgü kurallarıyla ilgili makaleler içeren ilk kadın magazin dergisi "The Ladies Mercury"nin John Dunton tarafından yayın hayatına sunulmasıyla Avrupa'da moda trendleri hızla yayılırken, kostüm kitapları eski medeniyetlerin tarihine ışık tutmuş, 1731'de Edward Gave tarafından çıkartılan "Gentleman's Magazine" ile magazin kelimesinin kullanılması, ilk moda dergilerinin formatını oluşturmuş Fransa'da "Cabinet des Modes" renkli illüstrasyonları, yeni moda anlayışı, mobilya, iç dekorasyon, mücevher gibi başlıklarla geniş okuyucu kitlesine ulaşırken, ev kadınları ve hizmetçiler bu moda yayınları ile bilinçlendirilmiştir

ROKOKO DÖNEM ROKOKO DÖNEM ROKOKO

Marie Antoinette'in portresi, 1788

Kraliçe Marie Antoinette (1774-1793)

iyana'da 2 Kasım 1755 tarihinde Hofsbürg Sarayı'nda doğan Avusturya Arşidüşesi, katı ahlak ve saray kuralları ile yetiştirilmiş, iyi bir dansçı ve müzisyen olan Marie Antoinette Avusturya-Fransa arasında imzalanan Aix-la-Chapelle Antlaşması sonrası, ondört yaşında Fransa Kralı XV. Louis'in torunu veliaht Prens XVI. Louis Auguste'la 19 Nisan 1770'de giyabında yapılan törenle nişanlanmış, sadakatini göstermek için Fransız stili kıyafetler giyerek geldiği Versailles Sarayı Kraliyet Şapeli'nde yapılan gösterişli düğün töreninde elmas ve incilerle işlenmiş, muhteşem bir gelinliği giymiş, kralın aniden çiçek hastalığından ölmesi üzerine Paris'in en meşhur terzisi Rose Bertin'e yedi bin Livre'ye hazırlatılan görkemli kıyafetiyle 10 Mayıs 1774'de taç giyerek Fransa Kraliçesi ünvanını almıştır. Zarif, narin yapılı Kraliçe Marie Antoinette, dönem trendlerinin yaratıcısı olarak Rokoko Dönem modasına yön vermiş, şahsi saray terzileri ve Paris'in ünlü tasarımcılarına hazırlattığı kıyafetleri, ayakkabı, terlik, aksesuar ve mücevherleri aristokrat sınıf kadınları arasında hızla moda olmuş, imzası haline gelen pudralı, sıradışı ultra yüksek, hacimli kürdele, otriş, tüy ve mücevherler, kaleler, değirmen, meyve sepeti gibi maketlerin yerleştirildiği "Puff" adı verilen devasa saç stili ve perukaları, dünya tarihinin en önemli kuaförlerinden Jean Leonard tarafından hazırlanmıştır. Pamuk destekli ve hayvansal yağlarla netlik kazandırılan pudralı perukalarının üstüne, İngiltere ile yaşanan rekabet ve Fransa Kralı'nın gemi yapımını başlatması için verdiği emir üzerine Kraliçe Marie Antoinette'in öncülüğünde Fransız kadınları tarafından, başlarında taşıdıkları gemi, savaş topu maketleri deniz savaşlarını destekleyerek savaş propogandası aracı olarak da kullanılırken, yeni doğum yapmış kadınların beşik, canlı kuş kafesleri gibi kişisel aksesuarlarına ise "Belle Poule" adı verilmiş, 1767'de gözde meslek haline gelen kuaförlerin sayısı Paris'te bin iki yüzü bulurken, Kraliçe'nin arkadaşı Devonshire Düşesi tarafından İngiltere'de tanıtılan bu moda, Fransa'daki kadar ilgi görmemiştir. Yüksekliği kırkbeş santimetreye ulaşan takma saçlara, bukle ve lüleler kremlerle tutturulmuş, şeklinin haftalarca bozulmadan kalması için özel yastıklar ve kılıflar kullanılan anıtsal saçların, tahtıranlarda kupa arabalarda seyahat ederken veya günlük yaşamda hareket edildiğinde bozulmaması için dayanıklı, bükülebilen, aynı zamanda büyük acı ve baş ağrılarına neden olan metal aparatlar ve adeta mimari yapılı saçların yıkılmaması için demirden saç iğneleri, 1770'de başa geçirilerek istenilen yüksekliğe ayarlanılabilen menteşe çemberler kullanılmış, pudralama sırasında kişilerin rahatsız olunmaması için yüzleri cam hunilerle kapatılmış, zaman zaman perukların altındaki saçlar traş edilmiştir. 1785'den sonra doğal saçlara, perukalardaki gibi şekil verilerek pudralanmış, kadife, fötrden yapılan tüy ve kürdele bordürlerle süslü şapkalar, "Fontange" adı verilen boneler takılırken, saçlar geriye doğru fırçalanarak bir yastık üzerinde topuz yapılmış, bir tutam örgü veya tek bir bukle omuz üzerinden öne alınarak yeni stil oluşturulmuştur. Marie Antoinette, devrimin sancılı dönemlerinde, Jacques Louis David'e Fransız ulusal kıyafetleri tasarlatarak halkının giyim tarzını etkilemeye çalışmış, halkın büyük tepkisini çeken peruk ve saç stilleri Fransız İhtilali'nden sonra kanunlarla yasaklanmıştır.

ROKOKO	Rokoko Dönem olarak adlandırılan 18. yüzyılın erken dönemlerinde, Barok Dönem'in zarif tarzından etkilenen moda anlayışında değişimlerin az olduğu gözlenirken, XV. Louis'nin hükümdarlık sürdüğü 1715-1775 yıllarında Paris moda merkezi ve lideri olmuş, yüzyılın ikinci yarısında ise İngiliz modasının etkisi hissedilmiştir. Sanat ve uygarlıktaki yeni gelişmeler, keşifler, arkeoloji biliminin doğuşu ile antik kültürler, yeni akımlar, renk, çizgi ve stilleri etkilemiş mimariden mobilyaya, tekstilden kostümlere neşeli saray havası tüm Avrupa'ya hakim olmuş, İhtilal'den sonra moda, kısa süreli bir Duraklama Devri geçirmiştir
SİLÜET	Rokoko Dönem'de sedef cilt renkli, abartılı makyajlı, gamzeli, dolgun dirsekli pembe tırnak, beyaz narin parmaklı, büyük göğüslü, derin kare dekolte, çok ince bel, kemik balen korse, yastıklarla desteklenen genişliği bir-bir buçuk metre genişliğinde ters "T" line, dev kafes crinoline etekli, görkemli kostümlü, yüksek pudralı, perukalı şuh ve çekici kadın silüetleri yerini, 14 Temmuz 1789 Fransız İhtilali'nden sonra "I" line'a bırakırken, Barok Dönem'de hakim olan kısa tıknaz erkek silüetleri, "A" line giysili, ultra şık, efemine görünüm sergilemiş, devrim sonrası "H" line, zayıf, uzun ve atletik yapılı ideal erkek silüeti popüler olmuştur
KADIN KOSTÜM	Rokoko Dönem'de kadın gardroplarında Madame de Pompadour stili "Robe a la Française" adı verilen kostümler, kafes crinoline'li, göğüsleri vurgulayan derin dekolte line'li, ortadan iki yana açılarak iç katın görünmesini sağlayan juponlu çiçek desenli, iç etekler, bedeni uzun, dirsek hizasında kolları bol, önü kısa arkası uzun "Caraco" ceketler, "Watteau" ve evde giyilen "Watteau Sacque" elbiseler Hint pamuğundan "Chemise a la Reine" adı verilen kostümler, tüy, otriş, şeritlerle süslü şapkalar, sivri burunlu Louis stili kadeh topuklu ayakkabılar, küçük el çantaları, kürk manşonlar, kehribar, fildişi, gümüş baston, şemsiyeler yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	Rokoko Dönem'in ilk yarısında erkek gardroplarında düğme, kopça gibi aparatlarla tutturulan diz kapağı hizasına kadar inen dar pantolonlar, daha sonra yanlara bolluk veren, balenlerle sertleştirilen pilili modeller, yukarıdan aşağı doğru "A" line inen, büyük düğme ve iliklerle süslenen turvakar kollu, geniş kol kapakları geriye doğru dönerek dört-beş düğme ile tutturulan büyük cepli, arkası yırtmaçlı paltolar, belde tek veya çoklu düğme sistemleri ile iliklenen kolsuz yelekler, keten yaka ve kol manşetli, dantelli iç gömlekler, kare burunlu, toka ve rozetlerle süslenen yüksek topuklu ayakkabılar, üç kenarlı "Tricorne" şapkalar yer almıştır
ÜST BEDEN	Rokoko Dönem'in en önemli üniti korselerin yapımında balina, metal gibi sert malzemelerin kullanılması fiziksel güç gerektirdiği için erkekler tarafından üretilmiş, 1725'de kadın giysilerinde "Dessous" adı verilen iç çamaşırları moda olmuş daha sonra kalçaları yüksek göstermek için balina kemiginden kafes formunda hazırlanan "Paniers" adı verilen çember iç etekler, üst giyim üniti korselere bağlanmış, önü biçimlendiren "Pièce d'estomac" kullanılmıştır. Adeta sanat eseri niteliğinde tasarlanan, statü sembolü, sağlığa zarar veren saten, ipek, brokar korseler yerini Fransız İhtilali'nden sonra daha rahat modellere bırakmıştır

YAKA LINE	Rokoko Dönem’de kadın kıyafetlerinde “Modestie” olarak adlandırılan yakalarda firfırlar göze çarpmış, dekoltesi açık bırakacak şekilde dizayn edilen derin kare yakalar moda olmuştur. 1770 yılında “Watteau” adı verilen, arka omuzda pileleri beş santimetre dikilen, panolu torba formunda, yerlere kadar inen uzun panel kuyruklu devrin karakteristik kıyafetlerinde geniş kare yakalar kullanılmış, 1780 yılından sonra üçgen atkı, göğüs dekoltelerini kapatan, değerli iğnelerle tutturulan küçük, şal ve beyaz geniş firfırlı yakalar, dik kıvrılan, tek klapalı, çift katlı, bebe drapeli, büyük yakalar, ceket ve paltolarda kurvaze erkek yakalar moda olmuştur
KOL LINE	Rokoko Dönem 18. yüzyılda kıyafetlerde dirsek hizasında biten, iki, üç katlı volanlı, ince kumaş ve uçları dilimli dantellerden tasarlanan fiyonk veya yapma çiçek demetleriyle süslenen kollar moda olmuş, 1700-1755 yılları arasında düz dar takılan kadife kumaştan, geniş kol manşetli, bitişleri pile ve büzgülerle süslenen kol modelleri kadınların kısa veya uzun redingot ceket ve paltolarında kullanılmıştır Erkeklerde omuz çizgisinde, kol evinden takılan kol ağzı geniş, altın sırma ve emaye, düğmelerle süslenen modeller izlenmiş, devrin askeri kıyafetlerinde ise kol ağzı ve yakalarda ise kontrast renk uyumlu biye, bordür, şeritler dikkat çekmiştir
BEL ÇİZGİSİ	Rokoko Dönem’de bel çizgisi gerçek yerinde kullanılmış, kıyafetlerin beden kısmı bel hattına sıkıca oturtularak, ön orta bitişleri sivri, ters “V” olarak dizayn edilmiş fiyonklar, pili, pilise, firfır, smoks büzgü ve yapma güllerle vurgulanmıştır. Bel hattını ince gösteren balenli kup ve pens sistemli üst ünitlere, üç metal çemberden oluşan crinoline’ler, kıyafetlerin eteklerinin içine dikilerek, beldeki çemberlere bağlanmış, daha sonraki yıllarda bele bir kemerle sıkıca tutturulan iki çemberden oluşan crinoline iç etekler belin normalden daha ince görünmesini sağlamıştır. Bel hattına oturan erkek ceketleri ve kısa yeleklerde bel çizgisi ön plana çıkartılmıştır
ETEK BOYU	Rokoko Dönem’e imzasını atan en önemli detay olan, kalçaları yüksek ve geniş göstermek için tel veya balina kemiklerinden, kafes formunda tasarlanan at kılı kalça yastıklarıyla desteklenen, “Paniers” adı verilen crinoline iç eteklerin üzerine etek boyları yerlere kadar uzanan, önü yanlara açılarak iç eteği gösterilen, etek ucu bitişleri fiyonk, firfırlar, smoks büzgülerle zenginleştirilen, aynı zamanda giyenin kollarını dayadığı tasarımlar moda olmuş, daha sonra Kraliçe Marie Antoinette ve nedimelerinin Petit Trianon Sarayı’nda verdikleri temsillerde giydikleri sütçü ve çoban kızı temalı kıyafetleri nedeniyle etek boyları, bilek hizası üzerine çıkmıştır
TEKSTİL	Rokoko Dönem’de 18. yüzyılda büyük tekstilcilerin desteği ile bulunan Rouleau Cliche’le Fransa baskı endüstrisine geçmiş, mitoloji, tabiat, köy manzaraları mimari detay desenler içeren, beyaz, açık pembe, mavi, gri ve pastel renklerde tahta blok ve plakalar yardımıyla basılan kumaşa “Toile de Jouy” adı verilmiş, Marie Antoinette’in kıyafetleri ve dekorasyonda yoğun olarak kullandığı dönemin en önemli kumaşı, saray çevresi ve burjuvazide de popülerlik kazanmıştır. Orta Asya kökenli ikat baskı tekniği ile üretilen ipek tafta, Hindistan pamuğundan ve çok renkli, desenli kumaş Fruies danteller, 18. yüzyılın en önemli fabrikleri olmuştur

RENK	Rokoko Dönem’de Barok Dönem’in kasvetli, sert renkleri terk edilirken, çağın ruhunu yansıtan yeni rafine, gümüş grisi, leylak, lila, eflatun, fuşya, erguvan mor sarı, soluk çim, oliv yeşili, açık mavi, soft turkuaz, gül pembesi, somon, yavru ağzı, kayısı gibi renkler, pastel tonlar ve kahverenginin pire kafası, sırtı, sokak kırı, zehirli maymun adları ile betimlenen varyasyonları, günlük kıyafetlerde ateş bordeaux kırmızı, portakal, hardal, lacivert, sakş ve siyah, balo, saray davetleri ve askeri kostümlerde kullanılmış, Fransız İhtilali sonrası Neo-klasik akımın etkisinde beyaz, altın, gümüş, limon sarısı, gri-mavi renkler popülerlik kazanmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	Rokoko Dönem’de dikiş-nakış teknikleri en üst noktaya çıkmış, ipek, tafta organze, saten, keten, pamuk ve rayon kadife kumaşlar üzerine canlı, pastel asit renklerinde ipek, altın, gümüş ipliklerle, İran ve Hindistan kökenli zincir dikiş Crewel, beyaz iş, kordone ve çin iğnesi teknikleriyle işlenen simetrik, sayısal dengeli desenler, muhteşem floral motifler, yapay mücevher, pul ve payetlerle süslenmiş, kenarları dilim fırırlı pile, pilise, kapitone, altın şerit bordür, smokş büzgüler, İtalya’da yapılan aplike kumaş çiçek buketleri, fiyonklar, ince dantel ve fistolar, dekorlu porselen, baskı düğmeler kadın-erkek kostümlerini süslemiştir
MÜCEVHER	Rokoko Dönem’de Kral XV. Louis zamanında, Fransız mücevherlerinde İspanyol ve Rus stillerinin etkisi hissedilmiş, Paris’te kuyumcuların sayısı üçyüzondört’e çıkarken, yeni açılan mücevher dükkanlarında, Yunan ve Roma stillerini yansıtan Neo-klasik tasarımların yanı sıra, İtalyan ustalarının ürettiği altın, gümüş, beyaz renkli elmas, inci, topaz, zümrüt, mine ve değerli taşlardan hazırlanan çiçek fiyonk, damla formlu “Rocaille” stili yeni kolye, küpe, bilezik tasarımları, kadife kurdelerle boyuna takılan madalyonlar, broş ve çift taraflı zincirli saatler, 18. yüzyıl Fransız İhtilali sonrasında, yarı değerli taşlı mücevherler moda olmuştur
AKSESUAR	Rokoko Dönem’de üzerinde dans eden, insan figür ve manzara illüstrasyonlarının yer aldığı dantel yelpazeler, süs eşyalarını taşımak için küçük el çantaları, beyaz renkli altın püsküllü uzun eldivenler, dev boyutlarda fiyonklu kürk manşonlar sık görkemli kostümlerin vazgeçilmez aksesuarları olurken, 1770 yılında içine su doldurularak bele bağlanan küçük şişe içindeki çiçek buketleri taşımak fantastik olarak nitelendirilmiştir. Sapları kehribar, fildişi, altın, gümüş, küçük değerli taşlarla dizayn edilen baston ve gezinti şemsiyeleri, balolarda kullanılan minik emaye saplı opera dürbünleri, maskeler kadın ve erkekler tarafından kullanılmıştır
SAÇ STILLERİ	Rokoko Dönem’de kuaförlük, profesyonel meslek olarak kabul edilirken, saç tasarımcıları adları ile anılmaya başlanmış, Madame Pompadour ve Kraliçe Marie Antoinette için “Pouf” adı verilen anıtsal perukları hazırlayan ünlü kuaför Leonard döneme imzasını atarken, tüm sosyal sınıflara mensup kadın ve erkekler çeşitli stillerde perukalar, yedi buçuk veya on santimetre uzunluğunda tuğla bigudilere sarılan, kağıt bağlanarak kıvrılan, geriye doğru taranarak yüzün iki yanından kabartılan, uçları örgülü ve bukleli modeller kullanmış, İhtilal sonrası halkın tepkisini çeken peruk ve saç stilleri çıkartılan kanunlarla yasaklanmıştır

ŞAPKA-BAŞLIK	Rokoko Dönem 'de kadın ve erkekler, günlük hayatta uzun Quaker, seramonilerde ve saray çevresinde dantel, ipek bordür, otriş, tüy, şerit ve değişik aksesuarlarla zenginleştirilen üç köşeli fötr, Tricorne adı verilen şapkalar, 1789 yılından sonra askeri stilden uyarlanan modeller, ihtilalciler Yunan stili yumuşak yünden Phrygian başlıklar, ordu mensupları Bicorne, erkekler gece yatarken ve sabahları evde Dormeuse, Forage denilen küçük bone, kadife ve ipekten yapılan kürk veya ponponlarla süslü, sivri ev içi bereleri, kadınlar balina kemiğinden yapılan transparan kumaşlarla kaplanan Calash ve küçük dantel başlıklar kullanmıştır
AYAKKABI	Rokoko Dönem'in ilk yarısında kare burunlu kalın, kaba ve kırmızı topuklu ayakkabılar soylular tarafından giyilirken, askeri süvariler topuklu, önde bacağı koruyan yüksek dilli çizmeler kullanmış, damasko, ipek, brokar, saten kumaşlardan yapma çiçek, işleme desenli, dikdörtgen, oval formlu, imitasyon taşlı, toka ve rozetlerle süslenen, sivri burunlu Louis stili yüksek, kadeh topuklu, hareketi kısıtlayan ayakkabılar kral, kraliçe, saray erkânı ve aristokrat kesim tarafından giyilmiş, yüzyılın ikinci yarısında 1780 yılında burun sivriligi azalırken, sonlarına doğru topuksuz, bilekte, kurdelelerle bağlanan, düz ayakkabılar moda olmuştur
GÜZELLİK	Rokoko Dönem 'de geçmiş yüzyıllara göre güzelliğe daha çok önem verilmiş, zehir içerikli makyaj malzemeleri cilt sorunlarına, göz enfeksiyonlarına yol açmış, her sınıftan kadın ve erkeğin kullandığı unla pudralanan perukalar için büyük evlerde özel pompa, küçüklerinde ise merdiven sistemleri kurulmuş, pire ve asalaklara karşı gümüş, fildişi kaşınma çubukları taşınmış, yıkanmanın yaygın olmadığı dönemde, Avrupa'da parfüm ticareti hızla gelişmiş, vücut kokuları parfümlerle kamufle edilerek, kokulu mendiller kullanılmıştır. Fransız İhtilali, devriminden sonra pudralı perukalar reddedilerek güzellik, makyajda doğallık tercih edilmiştir
MAKYAJ	Rokoko Dönem'in ilk yarısında makyaj ve kozmetik ürünleri yoğun olarak kullanılmış, kadınlar yüzlerini beyaz renkli fondötenler, yanaklarını allık ve kırmızı rujlarla renklendirirken, farlar ve siyah kalemle kaş ve gözlerini belirginleştirmiş, yüz ve vücutlarına kalp, yıldız formlu kadife peç yapıştırmak ben çizmek popüler olmuş, benler yüzdeki yerlerine göre isimlendirilirken, gözün yanındakiler tutkulu, burun üzerindekiiler aşağılayıcı, alındakiler ise görkemli ve muhteşem olarak adlandırılmıştır. Kraliçe Marie Antoinette'in ağır makyaj stili Versailles'dan Avrupa'ya yayılarak, saray ve soylular tarafından taklit edilmiştir
MODA İKONLARI	2 Kasım 1755 tarihinde Habsburg Sarayı'nda doğan, 14 yaşında XVI. Louis ile evlendirilen Avusturya Arşidüsesi Marie Antoinette, elmas ve inci işlemeli muhteşem gelinliği, dönemin ünlü terzi Rose Bertin'e yedibin Livre'ye diktirilen taç giyme tören kostümü, paha biçilmez gardrobu, mücevherleri, anıtsal formlu pudralı peruka ve stiliyle modanın kraliçesi ilan edilmiş, Versailles La Petit Trianon Sarayı'nın bahçesinde yaptırdığı suni Petit Hameau köyü, yaşam biçimiyle halktan büyük eleştiri alan, Fransız İhtilali'nde vatan hainliği ile suçlanarak mahkum edilen moda ikonu Marie Antoinette, 1793'te giyotinle idam edilmiştir

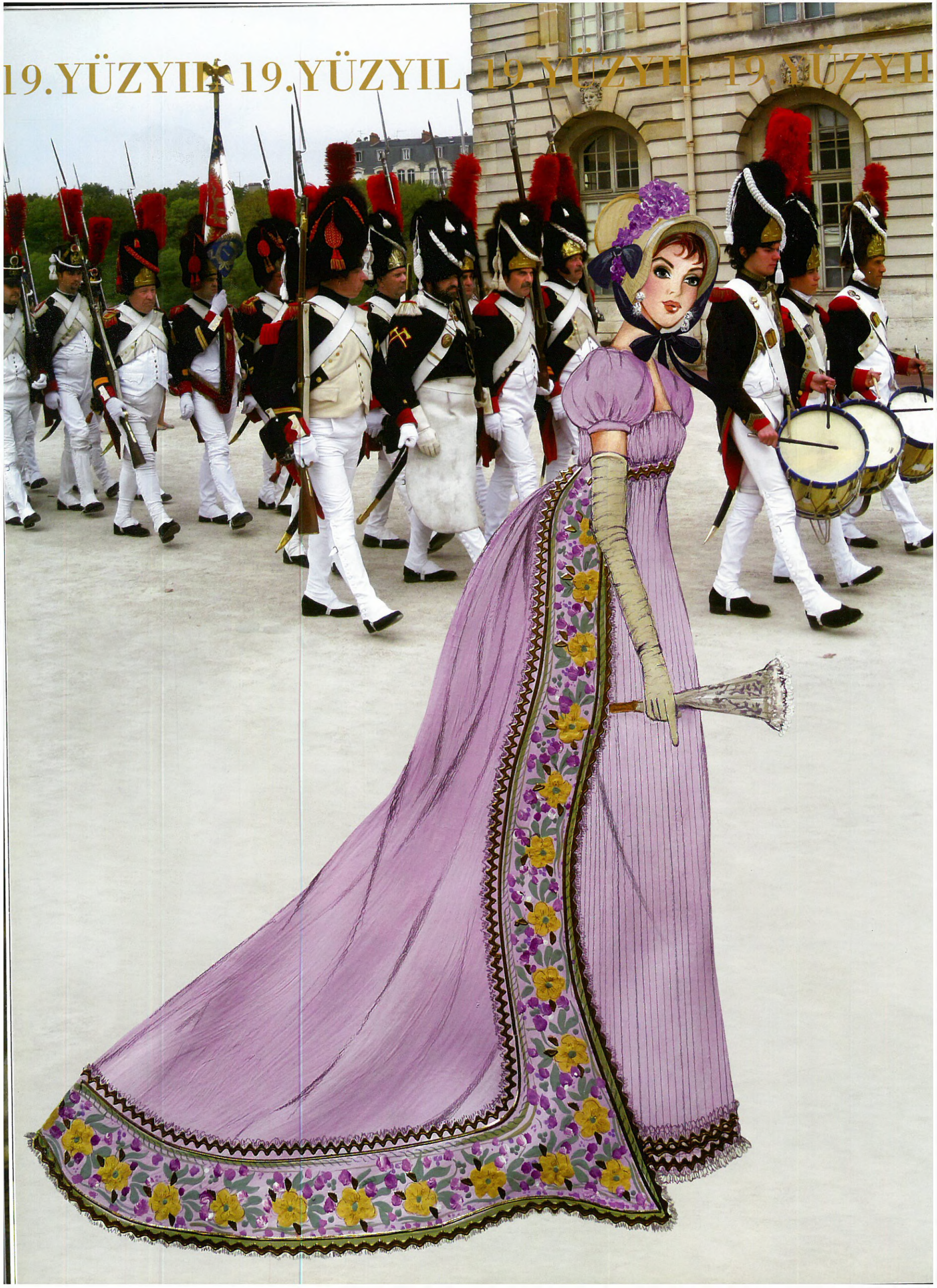
19. **YÜZYIL**

EMPIRE

Dönem

19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL

19. Yüzyıl (1800-1899)

ilim ve teknolojideki hızlı ilerlemeler, sanayi devrimi, endüstri alanındaki süreklilik arz eden gelişmeler, değişen dünya görüş ve düşünceleri, ülkelerin yeni kıtalarda koloniler elde etme yarışına girişi, büyük ölçekli şirketlerin ve serbest rekabetin ekonomiye hakim oluşu liberal hareketlerin politika, toplum, sanat, edebiyat, müzik, mimari ve modayı etkilemesi

1807 yılında ilk vapurun denize indirilişi 1812'de büyük pervaneli gemilerle İngiltere-New York arasında onbeş günlük Atlantik geçişleriyle yapılan seyahatler, sokakların atlı arabalardan sonra araba teknolojisiyle tanışması günlük yaşama dahil edilen bisiklet, döner matbaa ve daktilonun icadıyla haberleşmenin yaygınlaşması, gazlı aydınlatmayla günlük yaşam ve sosyal hayatın canlanması, 1835 yılında hızlı iletişimi mümkün kılan telgraf makinesi, 1846'da Elias Howe'un dikiş makinesini icat etmesi, Londra'da 1851 yılında açılan, 1855'de Kraliçe Victoria ve Prens Albert'in de ziyaret ettiği bilim, teknoloji ve retrospektif araştırmaların sergilendiği Exposition Universelle ve ilk Paris Moda Fuarları, 1876 yılında telefonun, 1877'de modanın gelişimi üzerinde etki yaratan gerçek görüntüyü yansıtan kutu kamera ve fotoğraf makinesinin icadı, 1885 yılında buharla çalışan trenler Avrupa ve Amerika'da inşa edilen demir yolları, yeni kurulan hastane ve dispanserler, Charles Robert Darwin'in evrim teorisi, Avrupa'yı değiştiren siyasi güç ve krallıklar, ulusal birlikçilikler, ordu ve donanmalar, 1879 yılında Thomas Alva Edison tarafından icat edilen ampul ve büyük coşkuyla karşılanan şehirlerde elektrikle aydınlanma 19. yüzyılda moda endüstrisinin hızla ivme kazanması ve globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. 19. yüzyılın II yarısında Avrupa'da yaşanan bolluk döneminde kent ve kırsal kesim arasında belirgin farklılıklar ortaya çıkmış üst sınıf şık, elegan stilleri benimseyerek modayı yakından takip etmeye devam ederken, işçi kadınlar rahat, sade pratik kıyafetler kullanmış, kadın modasının hızlı değişimi, teknik ilerlemeler, Fransa Lyon ve İngiltere'de büyük endüstri haline gelen Paisley şalların ucuz taklitlerinin İskoçya'da üretilmeye başlanması, yüzyılın ortalarında makinede dokunan dantel, seri üretim olanakları, modanın ilerlemesi ve orta sınıfa ulaşmasını sağlamış Modernizm Akımı, hazır giyim ticaretinin gelişmesi, yeni moda pazarlama tekniklerinin ortaya çıkışı, giysi ve kumaş mağazalarının açılışı moda endüstrisinde devrim yaratmıştır. Jean-Jacques'in doğaya dönüş teorisinin etkisi ile tasarlanan, yetişkinlerin minyatür versiyonu pratik rahat kostümlerle ortaya çıkan çocuk modası, ilk kez spor dalları ve aktivitelerine göre giyim kavramı ondokuzuncu yüzyılda moda sahnesinde yer almaya başlamıştır Fransız İhtilali sonrası moda üstünlüğü kesintiye uğrayan Napoleon Dönemi'nde, modern şehircilik anlayışıyla yeniden inşa edilen Paris, 1805'de Roma kemerlerinden esinlenilen anıt inşaat Arc de Triomphe, opera binası Yunan stili Madeleine Kilisesi, büyük bulvarları, park ve fuar alanlarıyla modernleşerek sanat ve modanın başkenti olmaya 19. yüzyılda da devam etmiştir. Kişisellik, eşitlik, özgürlük gibi yeni fikirlerle Paris şıklığı yeniden onaylanırken, saray şıklığı, terzilerin deneme ve stilleri modayı yönlendirmeye devam etmiş, 1798-1870 yılları arasında Fransız kadın modasına arkeolojik çalışmalardan elde edilen bilgiler ve retroları hakim olmuştur

mpire Dönem’de siyaset ve modayı etkisi altına alan Neo-Klasik akımların, kamu binalarında saray, özel konut, mobilya tasarımları ve dekorasyonda da kullanıldığı gözlenmiş, Roma heykellerine benzetilen kostümler, Romantic Dönem’de yerini egzotik Rönesans’ın görkemli geçmişine, ulusal kostüm detaylarına, Dürer ve Holbein’in yapıtlarından esinlenen tasarımlara bırakırken, Fransız İhtilali sonrası siyasal uyanış ve bilinçlenme, doğan yeni rejim sonrası, tüm dünyayı Neo-Klasik moda akımları adeta fethetmiş, tül, organze, müslin, patiska gibi ağırlıkları yüz elli gram civarında olan hafif kumaşlardan tasarlanan kostümlerle kadınlar, adeta mermer heykelleri andırırken, fildişi lavanta, bej, pembe, pudra, lila, eflatun giysi ve aksesuarlar, vurgulanmış, kontrastları ortaya çıkaran mavi kırmızı, bordo renkli şallar, Napoleon’un Mısır seferi sonrası kıyafetlerin kenarlarında yer alan ince hasır yaprakları, vazo ve lir motifleri, Avrupa’da popülerlik kazanmıştır. Moda başkenti unvanını yüzyıllar boyu elinde tutan Paris’in yanı sıra zaman zaman Londra ve 1816-1848 yılları arasında Avusturya Kraliçesi Maria Theresia’nın destekleri ile kurulan, doğal ipek sanayi çalışma standartları yükseltilecek tarzların kaliteli işçiliği en üst noktaya taşınan çekici tasarım ve üretimleriyle beğeni kazanan atölyeleriyle Viyana, dönemin moda başkenti olmuş, Avrupa’nın kraliyet ailelerine, asilzade yüksek sosyete ve burjuvaziye hizmet eden, bireysellik ve bağımsızlık ifadesi taşıyan, geleneklerden ayrıştırılarak yaratılan tasarımlar, kostüm, aksesuar ve yeni moda akımları, bazı çevreler tarafından şüphe ve antipatiyle karşılanırken, Avrupa, Amerika ve dünyada bağımsızlık anlayışının ortaya çıkışı, kadınların hür ve eşit olma hakları için savaşılmaya başlaması, 19. yüzyıl silüetlerinde değişikliklere neden olmuştur. Tahta geçtikten sonra tüm dünyanın ilgisini üzerine çeken genç Kraliçe Victoria ve evlendiği kuzeni Prens Albert giyim stillerinin modaya yön vermesi Londra’nın tekrar moda başkenti olmasında önemli rol oynamıştır. Matbaanın icadından sonra, Fransa ve İngiltere’de basılan moda dergi ve gazeteleri ticari ilişkilerle Amerika’ya gönderilmiş İngiltere’de gazete eki olarak basılan ‘Gentleman’s Magazine’ edebiyat, tiyatro ve hikâyelerin yanı sıra, renk kompozisyonları, fabrik fiyatları ve detaylarla ilgili bilgiler, Mösyö Samson’un çıkarmış olduğu Grand Magazine dergisi terzilik sanatıyla ilgili makaleler yayınlamış, 1806’da ‘Journal Des Luxus und der Modern’ büyük ilgiyle karşılanmış, amacı unutulmazlık, kalıcılık olan moda illüstrasyonları, çeşitli tema, mekân ve dekorlar içinde sunulurken, saygın görünümlü, ayakta, net biçimde çizilen silüetlerde kumaş ve renk özellikleri yansıtılmıştır 1865’de ‘The Lady’, 1867’de ‘Harper Bazaar’, 1892 yılında ‘Vogue’ dergisi yayın hayatına sunulmuş, aile kavramının idealleştirildiği dönemde kadın-moda dergileri önemli yerlere sahip olurken ucuz fiyatlarla satılması alınan ilk moda reklamları, modanın sirkülasyon sağlaması, yayılma ve globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. 19. yüzyılda yaşanan hızlı değişimlerle oluşmaya başlayan moda kuralları, kişilerin özgürlükleri, şahsiyet ve bağımsızlıkları ön plana çıkartırken, moda akımlarına uymak insanların özgüvenlerini arttırmış, her yeni çıkan moda akımına kişi ve toplum önceleri önyargıyla yaklaşmıştır

Empire Dönem (1795-1820)

ransız Devrimi'nden sonra, Rokoko Dönemi'nin abartılı kostümleri terk edilirken modernitenin yeni ruhu ve devrimin etkileri 19. yüzyıl modasında da hissedilmiş, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert Carl Maria von Weber, Nicolo Paganini gibi müzisyenler William Wordsworth, Lord Byron, John Keats Percy Bysshe Shelley'in şiirleri, Jane Austen'in eserleri, gotik tarihi romanlar, Joshua Reynolds, George Romney, Thomas Gainsborough, Sir Thomas Lawrence'in tabloları, kapitalizm ruhunu reddeden romantik his ve duygular modayı etkilemiş, yeni rejimin doğuşu, burjuvazinin siyasi alanda güç kazanması, sosyal, ekonomik değişimler, fiziksel güzellik, ideal zerafet uyum arayışı, doğallık, doğaya dönüş, Yunan ve Roma demokrasisinden alınan ilham, anıtsal ihtişam, bireysellik ve bağımsızlık ifade eden rafine, geometrik form ve Neo-klasik moda akımları Empire Dönem stiline temelini oluşturmuştur. 19. yüzyılın ilk on yıllık periodunda, mermer heykelleri anımsatan drapeli dökümlü, ince, saydam pamuklu, şifon, ipek, pike, organze, müslin gibi kumaşlardan, yüksek belli "Ampir line" adı verilen, beyaz fildişi pastel tonlarda, lavanta, antik pembe-bej, toz mavi renkli, beyaz iş, altın, gümüş ipliklerle dekore edilen postmodern, estetik bilinçli tasarımlar, uzun rakamlarla eş anlamlı tutulan elegant görünümlü uzun boru silüet moda olmuştur. Avrupa'da soğuk geçen kış koşullarına rağmen, Akdeniz ülkeleri ve Helenistik Çağ'ın iklimine göre ince, şeffaf kumaşlardan hazırlanan kostümlerin üzerine, yüzyılın hastalığı şiddetli soğuk algınlıklarından korunma ve ısınma amaçlı olarak, 1799'da Napoleon'un Mısır seferinden sonra Fransa'ya getirmiş olduğu ceviz çiçek, ahududu, egzotik desenli, çekici renklerde, uzun kare formu, dönemin statü sembolü kabul edilen Paisley kaşmir ve kashnak işi applike nakışlarla bezenmiş tül, ipek şallar, yün ten rengi çorap ve iç çamaşırları, kürk bordür peluş astarlı İngiliz yününden, kadife, müslin kumaşlardan, kuğu tüyleri, nakış ve payetlerle süslü, kısa bitişli bolero ve erkek kostümlerini anımsatan yüksek, dik kadife yakalı, eton stili, Spencer, Surtouts, Doulettes adı verilen metal el yapımı düğmelerle dekore edilen kısa ceketler, ayak bileklerine kadar uzanan "Pelisse" mantolar pelerinler, Brezilya'dan ithal edilen Chincilla kürk pançolar, tilki, samur kürkleri kullanılmıştır. İngiltere'nin pamuk ve yün kumaşlarının daha çok tercih edilmesi nedeni ile krize giren Fransa'da, sanayiye canlandırmak için Napoleon Bonaparte İngiliz kumaşlarının kullanımı yasaklayarak ithalat ve gümrük vergileri koymuş, renkli ipek kumaşlar yeniden moda ve dekorasyonda kullanılmaya başlanmıştır. 1806 yılında 'Journal des Luxus und der Modern', ağır başlı, sık, saygın kadınlara Paris modasının ipuçları, aksesuar ve detaylar hakkında bilgiler vermiş, kadın ve erkek kostümlerinde temel ayrılıklar görülmüş, üst ve orta sınıfta özel zamanlar için günde yedi sekiz kez kıyafet değiştirerek hazırlık yapmak moda olmuş, yürüyüş, kahvaltı, sabah, öğleden sonra çay seyahat tiyatro elbiseleri olarak adlandırılan yeni gardrop planı ortaya çıkmıştır. 1811'de Londra'da yayınlanan İngiliz moda magazinlerinde, akşam giyilecek kostümlerde leydilere boyun ve omuzların inceliğini gösteren dantel kurdelerle dekore edilen dekolte, genç bayanlara yaşlarına uygun stilleri seçmeleri önerilerinde bulunulmuştur

19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL

Madame Recamier in portrait

Fransa'nın bir kez daha yarattığı yeni stil Avrupa ve Amerika'da büyük ilgiyle karşılanmıştır. Bayanlara rahatlık serbestlik ve hareket kabiliyeti getiren dikdörtgen bitişli, kısa, zarif kuyruklu, düz dar eteklerin boyları 1810'dan sonra kısaltmaya başlamış, beyaz renkli kıyışların etek ucu bordürlerinde uygulanan yüksek dokulu rafine nakışlar geniş, yatay panel süsleme, smoks, pili, büzgü detaylar, pamuklu desenli çoraplarla giyilen ipek, müslin veya ince deriden bileğe çapraz bağcıklarla bağlanan, akşam ve balo kıyışlarında altın-gümüş nakışlı ince kösele tabanlı, düşük dekolteli, balerin stili şık ayakkabılarla vurgulanmış, soğuk geçen kış aylarında yağmur ve çamurdan koruması için yüksek metal altlıklar takılmıştır. 1820 yılında kadın modasında dönüm noktası yaşanırken, yüksek Ampir line bel hattı tekrar normal ölçülere dönmüş, dar silüetteki değişim korselerle sağlanmış, belin inceliği, genişleyen etek stili ile vurgulanırken, İngiliz ve Fransız modasına romantik hava hakim olmuştur. Ondokuzuncu yüzyılda erkek modasında da çarpıcı değişiklikler meydana gelmiş, ilk kez menekşe rengi jarseden, ayak bileğinin altına inen pantolonlar, dönemin moda ikonu Beau George Brummell'in öncülüğünü yaptığı Dandyism Akımı modaya hakim olmuş, erkek kıyışlarının abartılı görünümünü sadeleştirmeye yönelik, dantel fırfırlar, üç köşeli şapkalar ve ipek çoraplardan arındırmayı amaçlayan akımda süsleme ve işlemlerden kaçınılmış, pantolon, yelek, ceketlerde farklı renk kombinasyonları dikkat çekerken, altın zincir saatler moda olmuştur. Dandyism akımını takip eden centilmenler, gece kıyışlarında bol kesimli, Osmanlı kültüründen esinlenen şalvar stili 'à la Turque' adı verilen pantolonlar kullanmış, Fransızlar, İngiliz modası ve Londra'lı terzilerin üstün dikiş tekniklerini yakından takip etmiş, çene üstüne kadar yükselen dik sivri yakalı gömlekler, boyun bağı ve jabolarla kullanılmış, jakarlı parlak renkli kumaşlardan üstüste giyilen, şal yakalı, saat cepli, kısa yelekler, gece siyah, gündüz koyu yeşil mürdüm eriği, lacivert, sis grisi, kahve, bej renklerde düz, Silesia yünlü kumaştan hazırlanan, dar kesimli, vatkalı vücuda sıkıca oturan, önü kısa, arkası diz ortasında biten, uzun kıvrangıç kuyruk stili, kadife, saten yakalı kruvaze kapanışlı, büyük metal düğmeli, renkli ipek ile astarlanan frak ceketler, bileğin üstünden düğmelenen veya kancayla bağlanan pantolonlar, dar paçalı, çizgili çorap ve tokalı ayakkabılarla giyilmiştir. Pantolon boyları uzamış ve üstten düğmeli potinler popüler olmuş, çuha kumaştan yapılan üstü pileli pantolonların gergin durması için tabandan geçen bantlar, gemici pantolonlarına benzeyen, önü kare parçalı modeller moda olmuş yandan düğmelenen dikiş detayları, daha sonra cebe duyulan ihtiyaç nedeniyle ortadan kalkmış, 1845 yılında yandan cepli, önden ilikli, ondokuzuncu yüzyılın ortalarında ise çizgili ve ekose kumaşlardan, koncu kıvrık uzun, yumuşak çizmelerle giyilen pantolonlar moda sahnesinde yer almış, erkekler gece kıyışlarında bellerini ince göstermek için bel korseleri kullanmıştır. Kruvasan şeklinde, iki ucu kıvrık, koltuk altında rahat taşınan Bicorné adı verilen şapkalar, erkek modası ve asker kıyışlarının vazgeçilmez aksesuarları olurken, günün her saatinde giyilen siyah, mat ve parlak renkli silindir şapkaların boyut ve yüksekliklerinde değişiklik gözlenmiştir.

Joséphine Bonaparte

akir bir Fransız çiftçinin kızı olarak 23 Haziran 1763 yılında Martinik Adası'nda dünyaya gelmiş, on yedi yaşında evlendiği Vikont Alexandre Beauharnais'nin Fransız İhtilali sırasında idam edilmesinin ardından uzun süre Carmes Hapishanesi'nde mahkum edilen Joséphine de Beauharnais, giyotine gitmekten son anda kurtularak 1795 yılında tanıştığı askeri deha

Fransa İmparatoru, General Napoléon Bonaparte'la 9 Mart 1796 tarihinde evlenmiştir. Çok zeki, soluk cilt renkli küçük, düz burun, minik dudaklı, ipekşi kestane kahverengi saçlı, uzun ince yapılı, yüksek silüetli, karşısındakileri güçlü ses tonuyla etkisi altına alan, önceleri adı Rose olarak bilinen ve daha sonra Joséphine olarak değiştirilen 2 aralık 1804'de Paris'de Notre Dame kilisesinde Napoléon Bonaparte tarafından taç giydirilerek İmparatoriçe ilan edilen Joséphine Bonaparte, çocuğu olmadığı için 1810 yılında eşi General Napoléon Bonaparte'la anlaşmalı bir şekilde boşanarak Paris yakınlarında Chateau de Malmaison'daki malikanesinde yaşamaya başlamış, Çar Alexander'la yaptığı bir yürüyüş sırasında hastalanarak, 29 Mayıs 1814 yılında soğuk algınlığı ve zatürreden ölmüştür. Fransız tarihinin en ilgi çekici kadınlarından Joséphine Bonaparte, İmparatoriçe olduğu yıllarda altı yüz yetmiş altı elbisesi, kırk dokuz imparatorluk kostümü, iki yüz elli iki adet şapka ve boneti yedi yüz seksen beş ayakkabı ve terliği, dört yüz on üç çift çorabı, dört yüz doksan sekiz adet işlemeli, dantelli iç çamaşırı altmış kaşmir şalının, astragan, sansar, samur kürklerinin yer aldığı özel geniş gardrobu, kuaförü güzellik uzmanları, hizmetkarları ve yaşamıyla, Paris modası Empire stile ilham kaynağı olmuş, İmparatoriçe'nin aşırı ölçekli harcamalarıyla Versailles Sarayı Dönemi'nin şaşaasına adeta geri dönmüştür. Mısır, Yunan ve doğduğu adanın ananas gibi egzotik motiflerini, genellikle pembe rengi tercih eden Joséphine, Napoléon Bonaparte'in isteği üzerine taç giyme töreninde, Marie Antoinette'in saç stilisti, daha sonra çalışmalarını moda tasarımcısı olarak sürdüren, Napoléon Bonaparte'ında gizli danışmanı, kraliyet terzisi Leroy'un Antik Roma, Yunan ve Rönesans kostümlerinden esinlenerek tasarladığı, beyaz saten üzerine altın ipliklerle kraliyet arması, defne dalları işlenen inci, elmaslarla süslü, "Ampir" line, derin göğüs dekoltesi, Medici Mary Stuart stilini yansıtan ince kolalı, dantel Ruff yakalı, uzun prenses kollu, zarif kuyruklu Empire stil tuvaletinin üzerine giydiği ağır nakışlarla bezeli kraliyet kürkü siyah beyaz puanlı erminle astarlanan kırmızı kadifeden görkemli pelerinini, saten ayakkabı ve ipek çorapları tamamlamış, Neo-klasik stilde altın yapraklı, inci ve elmas taşlardan hazırlanan muhteşem Tiara kraliyet tacı, imparatorluk stilinin göstergesi kabul edilmiş, dönemin ünlü ressamlarından Jacques-Louis David tarafından tasvir edilerek taç giyme töreni ve kostümüyle ölümsüzleştirilmiştir. Ondokuzuncu yüzyıl Fransız modasının öncü ve önemli isimlerinden olan Leroy, Joséphine Bonaparte için tasarladığı beyaz saten üzerine yüzlerce taze pembe gül yaprağı diktiği kostümü, Cumhuriyet Dönemi'nde özgürlük, eşitlik, kardeşlik sloganı ile hazırladığı üç renkli tasarımlarıyla, hizmet ettiği uluslararası aristokrat müşterileriyle ünlenmiş, Fransa'da üretilen ipek, saten, dantel kumaşları kullanarak ulusal tekstil sanayisinin canlanmasında önemli rol oynamıştır

19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZY

Josephine & Napoleon Bonaparte, Taç Giyme Töreni, Notre Dame Kilisesi, Paris, Fransa, 1801 - Jacques Louis David tablosu

19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL 19.YÜZYIL

İspanyol Soprano, Gioacchino Rossini'nin ilk eşi Isabella Rossini, Georg Ferdinand Waldmüller tablosu, 1830

Romantic Dönem (1825-1845)

odanın ilgi odağı Ortaçağ, şövalyelik ve masallara dayanan fantastik dünyaya kaymış Neo-gotik ve Romantik akımlar, moda kuralları döneme hakim olmuş, Fryderyk Franciszek Chopin, Robert Schumann gibi müzik dehaları John Keats, Lord Byron gibi şairler J.M.W Turner, Francisco Goya Eugène Delacroix, Theodore Géricault gibi ünlü ressamların eserleri modaya yön verirken, Empire Dönem'den sonra modada büyük radikal değişiklikler yaşanmış, Neo-gotik silüetlerin moda sahnesinde yer almaya başlamasıyla, eğimli, yuvarlak hatlı, hacimli, at kılı ile kabartılan, içi dolgu aparatlı, dar manşetli, gigot beret, ballooned kolları, 1820'lerde dar, sıkı, yuvarlak, 1828'de "V" bitişli, ince belli ayak bileği hizasında, çok katmanlı, tel crinoline'li petticoatlarla giyilen çan formu, ucu ve ön panelleri dantel İtalyan kapitone, iki-üç sıra büzgü, fırfır, pili, nervür, smoks ponpon, dikiş detayları, kumaş kaplama düğmelerle süslenen ve gotik etkili sivri, yuvarlak kenar kesimleriyle dizayn edilen konik etekler dönemin karakteristik özelliklerini yansıtmıştır. Gündüz kapalı yaka line'ları, abiye, balo seramoni kostümlerinde, geniş dekolte kayık, bato açılımlı, enine pilili, drape ve katmanlarla zenginleştirilmiş büyük yakalar, zarif boyunlarda, geçmiş yüzyılları, görkemli Rönesans ve Kraliçe Elizabeth Dönemi'ni anımsatan ruff'lar popülerlik kazanmış ince beli ön plana çıkaran, dev boyutlara ulaşan omuz genişliğine dik kat çekilmiş, dantel yaka pelerinler, zarif, üçgen atkı ve şallar, turvakar karpuz kolları tamamlayan yarım parmaksız, dantel ve deri eldivenler, görkemli kostümlerin vazgeçilmez aksesuarları olmuştur. Eteklerin kısalması ile ön plana çıkan, imparatorluk dönemi modellerine benzeyen, ipek müslin, hafif kumaşlardan üretilen, ayak bileği çevresini sararak, saten kadife kurdelerle çapraz bağlanan, fiyonklu, balerin stili ayakkabılar, beyaz nakış dekorlu çoraplarla giyilmiş, şapka formları genişlemiş sert vualetten otriş, fiyonk, tüy, dekoratif çiçeklerle süslenen egzotik stildeki şapkaların, geniş enli grogren kurdeleri boyunda gevşek bağlanmış veya yanlardan serbest bırakılmıştır. 1837 yılında etek boyları tekrar yerlere kadar uzarken, çember iç eteklerin altına paçaları iki-üç kat dantel, fisto fırfırlarla süslenen iç pantolonları giyilmiş, kemikten yapılan korselere tekrar geri dönülürken, yuvarlak omuzları açıkta bırakan dekolte line'ları kullanılmıştır. Erkek modasına dar belli, yuvarlak kalçalı düz silüetler hakim olmuş, dik, yüksek yakalı, keten beyaz iş, nakış ve fırfırlarla süslemeli gömlek, geniş yay şeklinde bağlanan kravat, önü düz kesimli, düğmeli kısa yelek, gündüz bej, resmi toplantılarda siyah pantolon, saten astarlı kruvaze kuyruklu, ceket ve tekli ikili katlı omuz pelerinli, kürk yakalı mantolarla dönemin karakteristik stili yansıtılmıştır. Aristokratlar, kont, baron şairler dönemin erkek moda ikonları kabul edilirken balina kemiği ile sertleştirilen, göğüs kısmı tahta pamuklarla desteklenen "Nipped", kısa belli desenli kumaştan düğmeli yelekler, dik yakalı keten gömlek, yumuşak, fiyonk şeklinde bağlanan geniş kravatlar, ayakkabının altından kayış şeklinde geçen, bel kısmı hacimli, pilili, akşam koyu, gündüzleri açık renkli pantolonlar, kare burunlu düz ayakkabılar veya kısa çizmelerle giyilmiş, şıklığın simgesi kabul edilen uzun, keskin favoriler, dalgalı saçlar, sigara içmek erkekler arasında popülerlik kazanmıştır

19. YÜZYIL Empire Dönem	19.yüzyılın I.yarisında Fransa'da 1804-1814, Napoleon İmparatorluk Devri modada Empire Dönem'de, XVIII. Louis 1814-1824, X. Charles 1824-1830, Louis Philippe 1830-1848 yıllarında yaşanan Sanayi Devrimi, bilim ve teknolojiye hızlı ilerlemeler, değişen dünya görüşü, büyük ülkelerin koloniler elde etme yarışına girişi, keşifler, liberal hareketler, sanat, edebiyat, müzik, mimari ve modayı etkilemiştir. Gazlı aydınlatma ile canlanan şehir yaşamı, fotoğraf makinesi, döner matbaalarla çoğaltılan moda dergi ve yayınları, model bebek sanayisinin yerine geçerken, 1846 yılında dikiş makinasının icadı, modada "Yeni Çağ"ı başlatmıştır
SİLÜET	19. yüzyılın ilk yarısında kadın silüetlerinde sürekli değişiklikler izlenmiş İmparatoriçe Josephine Bonaparte'ın güzellik, şıklık anlayışı ve stiliyle özdeşleştirilen, Ampir line adı verilen, göğüs altından geçen ince, yüksek bel çizgili kare, "U", düz, Yunan stili derin dekoltesi, uzun "I" Empire silüet moda tarihine altın harflerle geçmiş, 1835 yılında değişim gösteren kadın silüetindeki yuvarlak çan, dolgun kabarık kollu formlar, 1840'lı yıllarda ise uzun boyunlu küçük göğüslü, dar bedenli, kafes crinoline'li silüetler moda sahnesinde yer almış Dandyizm akımıyla sadeleşen erkek silüetlerine "J" ve "I" line'lar hakim olmuştur
KADIN KOSTÜM	1795-1820'li yıllarda Empire Dönem'de imparatorluk silüeti, stil ve detayları moda olmuş, 1820'lerde kadın modasında değişikliklerin başladığı gözlenmiş 1826 yılında büyük dama, ekose desenli, küçük baskılı, pastel renkli kumaşlar Neo-klasik ve gotik etkili, keten yakalı, kısa, küçük, kabarık kollu, derin düşük dekoltesi modeller, 1830'lu yıllarda Romantic Dönem'de hacimli, geniş yakalı nakış, dantel işlemeli, beyaz renkli, uçları uzun Fichu pelerinler, 1840 yılından sonra İspanya İmparatoriçesi'nin kostüm stilleri, kabarık eteklerle giyilen Gilet Cuirasse adı verilen erkekşi stilde yelek, ceketler kadın gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	19. yüzyılın I. yarısında erkek modasına, George Brummell'in öncülüğünü yaptığı Dandyizm akımı hakim olmuş, Rokoko ve Barok Dönem'in dantel, fırfır ipek çorap, üçgen şapka ve abartılı detaylarından arındırmaya ve sadeleştirmeye yönelik bu akımda dar kesimli, vücuda oturan, vatkalı, ciddi görünümlü, siyah sis, cezayir, toz yeşili, gri renkte Sliesia kumaştan, kadife, yüksek yakalı, büyük çelik düğmeli, uzun kuyruklu ceketler, kısa kare kesimli Gliets yelek, jabolu beyaz kollalı gömlek, Stock boyun bağları, diz altında biten pantolon ve çizmeler, uzun silindirik şapkalar, deri eldiven, bastonlar Empire erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	19. yüzyıl Empire Dönem'de yuvarlak omuzlu, yumuşak hatlı zarif, keskin ifadeli üst bedenli kadınlar, şeffaf müslin ve ipek kostümlerinin altına kış aylarında ısınma problemleri ve soğuktan korunma, sıcak yaz günlerinde ise ter çekmesi için ketenden, pamuklu kumaşlardan dikişen kombinezonlar, modern sütyenlerin işlevselliğini taşıyan yeni moda denemeleriyle tasarlanan, göğüs altında biten demir aparatlarla desteklenerek netlik kazandırılan, üçgen kesimli, dikişlerle süslenen, dönemin ilk sütyen örnekleri kabul edilen iç ünit korset ve korseler giymiştir. 1820'lerde bağcıklı, bedeni saran sıkı korseler popülerlik kazanmıştır

YAKA LINE	19. yüzyıl Empire Dönem’de kare, U, beşgen, derin dekolte yaka line’larını smok büzgü, drape, pili, pilise, fırfır, biye, ipek, koton, el örgüsü dantel, fisto kordon kordone ve tül detaylar süslemiş, Pelisse manto, Surtout ve Douillettes adı verilen düğmeli kısa ceket ve bolerolarda yüksek, dik, ikili-üçlü, imitasyon astragan, tilki kuğu tüyleriyle süslenen erkek yaka stilleri kullanılmış, balo, seramoni kostüm ve tuvaletlerinde kullanılan geçmiş yüzyılları anımsatan, Medici ve Mary Stuart döneminin beyaz, bej, fildişi rengi, kofalı, ince dantelli yüksek ruff yaka line’ları İmparatoriçe Josephine Bonaparte’in taç giyme töreninden sonra moda olmuştur
KOL LINE	19. yüzyılın I. yarısında Empire Dönem’de, katlama, sim, sırma ve nakışlarla süslenerek hareketlendirilen kol line’ları, uzun saten, yumuşak deri eldivenlerle tamamlanmış, ev, sokak kostümlerinin el üstünde veya bilek hizasında biten düz dar takılmış kol modellerini, bant sistemleri, manşet ve Rufflar süslemiştir Josephine Bonaparte stili olarak anılan ipek, müslin, saten, Gauze kumaştan tasarlanan, alt kolu sıkıca saran, üstü kabarcık minik karpuz, bitişleri dantellerle süslenen Prenses kollar moda olmuş, 1825 yılında Ampir stilinin karakteristik kollarına bol büzgü, vatka ve aparatlarla daha dolgun görünüm kazandırılmıştır
BEL ÇİZGİSİ	19. yüzyıl Empire Dönem’de, Ampir line adı verilen yuvarlak veya düz kesimli göğüs altından geçen yüksek bel çizgisi moda olmuş, kadın bedeninin modern yenilikçi anlayışı, Fransız Devrimi’nden sonra modadaki arayışlardan doğan Neo-klasik akım, Roma, Yunan heykellerini anımsatan, yüksek hatlı bel, Empire stildeki sembolik kostümler, I. Napoleon zamanında siyasi propaganda aracı olarak kullanılmış, devrimci monarşinin göz alıcı kıyafetleri adeta yeniden canlandırılırken, Dandyizm erkek modasına da, Spencer, Redingot, A la Hussarde adı verilen askeri kostümlerde, yüksek bel çizgisinin hakim olduğu görülmüştür
ETEK BOYU	19. yüzyılın I. yarısında uzun etek boyları, Neo-klasik etkiyle kısaltmaya başlamış, ayak bileklerinin üzerine çıkan etek turları yatay, ön panel dikey süsleme ve nakışlarla vurgulanmıştır. Radikal değişiklik olarak nitelendirilen önü kısa, düz boru inen eteklere arkada minik, İmparatorluk kostümlerinde yuvarlak bitişli uzun kıyruklar şıklık ve zerafet katmış, 1820’lerde birkaç katlı at kılı ile kabartılan geniş etek turlu petticoat’lar moda olurken, 1830’lı yıllarda Romantic Dönem’de, kademeli olarak genişleyen çan, sert ve net duruşlu etek turları, 1840’larda güncelliğini yitirmiş, etek boyları tekrar uzamaya başlamıştır
TEKSTİL	19. yüzyılda Empire Dönem’de tekstil sanayi ve Lyons ipek endüstrisi, Napoleon Bonaparte’in desteği ile büyük ilerlemeler kaydederken, İngiliz kumaşları popülerlik kazanmıştır. Yeni kostümlerde Fransız İmparatorluğu’nu sembolize eden amblem, arı, defne dalı, çiçek motif desenler, jakarlı, parlak dokumalar, kış aylarında hafif yünlü Sliesia, krep, Gauze, çiçekli Chenille, Georgette, ipek ve koton kadifeler, yaz aylarında broderi, Anglasie, renkli aplike beyaz nakışlı pike transparan pamuklu organtin, tafta, saten, Hint ikat müslini, Gross - de Napoli Wadded adı verilen kumaşlar, ince Fransız dantelleri ve fistolar kullanılmıştır

RENK	19. yüzyılda, Fransız Devrimi sonrasında klasik dünyaya duyulan özlemle Neo-klasik, Yunan stilleri yeniden popüler olmuş, Empire Dönem'in en favori rengi beyazın yanı sıra, genç bayanlar; bej, fildişi gibi soft renkler, leylak, deniz salyangozu, gül, antik kahverengimsi pembeler, açık ve soğuk maviler, uçuk yeşilleri tercih ederken, olgun ve yaşlı bayanların kostümlerinde siyah, sarı, mavi mor ve zıt renklerle kombinlenen ateş kırmızıları kullanılmış, altın ve gümüş görkemli kostümlerin tamamlayıcı rengi olmuş, Napoleon'un Mısır seferinden sonra karakteristik Mısır renkleri kostüm, aksesuar ve mücevherlerde yer almıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	19. yüzyılın I. on yıllık periodunda, Fransa saray terzileri Palmire ve Vingen İmparatoriçe'nin favori terzisi Leroy'un yeni denemeleri, Londra terzilerinin rafine dikiş teknikleri modaya yön vermiş, kostümlerde kristal boncuk, pul, şerit işlemeli bordürler, tül üzerine kanaviçeler, Gauze, keten, koton kumaşlara işlenen beyaz iplikli sarma, tohum, tafta ve satenlerde altın, gümüş sırma nakışlar yer alırken, klasik Yunan ve Türk işi desenleri, çiçek motifleri popüler olmuş, ipek kordon ve kordoneler, el yapımı tığ işi fırkete danteller, fitil, smoks, büzgü, drape sistemleri, ponponlar, kumaş düğmeler, dikiş süsleme tekniklerinde kullanılmıştır
MÜCEVHER	19. yüzyılda, arkeolojik keşifler, siyasal, sanatsal etkinlikleri, sanayi devriminden sonra statü sembolü mücevher, takı form ve malzemelerinde radikal değişiklikler izlemiş, Rönesans, Yunan, Roma ve Mısır stillerinden esinlenen mücevherler İmparatoriçe Josephine için tasarlanan başın önüne doğru eğimli takılan diademli taşlar moda olmuş, değerli taş, altın, kaplama, çelik, imitasyon taş ve seramikten hazırlanan sarkaçlı küpe, broş, yüzük, bilezik ve kolyeler her sınıfa mensup kadınlar tarafından kullanılmış, 1825'te Gotik etkisinde tasarlanan sivri hatlı mücevherler, Avusturya ve Prusya atölyelerinde üretilen takılar popüler olmuştur
AKSESUAR	19. yüzyıl Empire Dönem'de popüler olan beyaz, yarı saydam, dantel, hafif ipek, koton vb. fabriklerden üretilen fil dişi saplı şemsiyeler 1830'lu yıllarda tamamen demode olurken, küçük formlu, saten, kadife, nakış ve püsküllerle dizayn edilen altın, sırma kordoneli, egzotik esintili, ipek iplikten, ananas formlu ve metal döküm, altın kaplamalı Yunan figürleri bulunan, madalyonlu, Morocco deriden kanaviçe işli çantalar, üzerinde manzara, mekân figürleri bulunan kağıt, dantel kemik yelpazeler, file, dantel, satenden, koncu, inci, yakut işlemeli, kısa, uzun eldivenler, sık leydilerin görkemli kostümlerinin vazgeçilmez aksesuarı olmuştur
SAÇ STİLLERİ	19. yüzyılda Empire Dönem'de, Rokoko Dönem'in abartılı saç şekilleri terk edilmiş arkaya doğru taranan siyah, kahve ve koyu renge boyanan saçlar, Apollo düğümü adı verilen gevşek topuzlarla toplanmış, alna minik bukle ve lüleler bırakılan modeller, kaplumbağa kabuğundan yapılan değerli mücevher tokalar, çiçek, tüy otriş, tarak, Swiss Bodkin adı verilen metal başlı toka ve taşlarla süslenmiş Josephine stili olarak adlandırılan topuzlar popüler olmuştur. Erkeklerde kısa dağınık, kıvrıkcık görünümlü Stile á la Titus saçlar, traşlı, temiz görünümlü yüz moda olurken, sadece orduda görevli olan erkeklere bıyık bırakma izni verilmiştir

ŞAPKA-BAŞLIK	19. yüzyıl Empire Dönem'de, geniş kullanım alanına sahip şapka stillerinde çeşitli varyasyonlar dikkat çekmiş, Napoleon'un Mısır seferinden sonra 1800-1803 yıllarında Avrupa'da Oryantalist türban ve kask stili başlıklar, şerit, kadife bant, kuğu kürkü, tüy ve otrişlerle süslenen bonetler popüler olmuş, 1806 yılında yayınlanan <i>Journal des Luxus und der Moden</i> 'de gündüz kurdeleli, akşam ve seramonilerde kullanılan otrişli modellerin çizimleri yayınlanmış, yapma çiçekli bebek stili büyük siperlikli şapkalar, Rönesans stilinden ilham alınan artistik yeni tasarımlar, 1822 yılından sonra şapka dükkan ve atölyelerinde sergilenmiştir
AYAKKABI	19. yüzyılda Empire Dönem'de beyaz, bej, parlak, kontrast renkli saten, müslin gibi ince kumaşlardan, kışın siyah, bordo, kadifeden, küçük puan, çelenk, çiçek motif nakışlı, ince kösele tabanlı, yuvarlak veya sivri burunlu, çapraz bağcıklarla bağlanan balerin stili ayakkabılar ve deri, nakışlarla bezenmiş terlikler moda olmuş, seramoni kostümlerinin altına, sim, sırma, pul işlemeli, inci ve imitasyon mücevherlerle süslü zarif ayakkabılar giyilmiş, çocuklarda kırmızı renkli fas derisinden ayakkabılar kullanılmış, erkeklerin koyu renkli yumuşak deri, sivri burunlu, uzun çizme boyları daha sonra Dandyizm akımıyla kısaltmaya başlamıştır
GÜZELLİK	19. yüzyılda güzellik ve bakım geçmiş yüzyıllara göre daha fazla önem kazanmaya başlamış, Empire Dönem'in moda ikonu kabul edilen İmparatoriçe Joséphine Bonaparte'in kullandığı ten rengini beyazlatan, cildini geren kremlerinin, maske ve yumuşatıcılarının formülleri, özel hizmetlileri tarafından yapılan masaj, ilk manikür ve pedikür uygulamaları, kuaförü Hebault'un yarattığı saç modelleri burjuvazi kesimi ve halka mensup kadınlar tarafından heyecanla karşılanarak uygulanmaya başlanmış, dönemin karakteristiğini yansıtan siyah ve koyu renge boyanan saçlara, hacim ve parlaklık kazandıran, özel bakım kürleri uygulanmıştır
MAKYAJ	19. yüzyılın I. yarısında yer alan Empire Dönem'de, Yunan ve Roma heykellerine benzeyen saf ve duru görünüm yeniden moda olmuş, Josephine Bonaparte'in makyaj stili her sınıf tarafından taklit edilmiş, halktan kadınlar tebeşir tozundan elde ettikleri pudraları uygulamış, yanaklarına parlaklık ve renk vermek için pancar haşhaş yapraklarından, kirpiıklarını renklendirmek için yanmış kibrit çöpünden canlı ifade kazandırmak için gözlerini yıkadıkları portakal, limon, zehirli üzüm suyundan faydalanmıştır. Yüksek burjuva sınıfına mensup kadınlar ise ithal kozmetik ürünleri, kurşun içerikli beyaz pudralar, allıklar ve rujlar kullanmıştır
MODA İKONLARI	19. yüzyılda 23 Haziran 1763 yılında Martinik Adası'nda doğan, 1796 yılında Napoleon Bonaparte'la evlenen, 2 Aralık 1804'de Paris Notre Dame Kilisesi'nde taç giyerek İmparatoriçe ilan edilen, 10 Ocak 1810'da eşinden boşandıktan sonra 29 Mayıs 1814'de soğuk algınlığı nedeniyle ölen, evliliği süresince kostüm, saç şapka, yaşam ve stiliyle modaya yön veren Josephine Bonaparte ve 12 Aralık 1791'de doğan, 17 Aralık 1847 yılında ölen, 1 Nisan 1810'da Louvre Kilisesi'nde Napoleon'la evlenen, modayla yakın ilgisi olmamasına rağmen ikinci eşi Marie Louise, Empire Dönem'de moda tarihinin en ünlü stil ikonları kabul edilmiştir

19. **Q**ÜZYIL

VICTORIAN

Dönem

VICTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM V

Victorian Dönem (1860-1899)

dını İngiltere, İrlanda, Hindistan İmparatorluğu'nun Kraliçesi Victoria'dan alan, Romantic Crinoline, Bustle ve Pre-Edwardian olarak dört perioda bölünen dönemde, aşırı uçlara ulaşan modada büyük değişiklikler gözlenmiş, toplumsal konum, sınıf farklılıkları stil ve tarzları etkilerken, standart ve idealler ön plana çıkmış, Richard Strauss, Gustav Mahler, Sir Edward William Elgar, Nikolay Rimsky-Korsakov, Edward Hagerup Grieg, Alexander Porfiryevich Borodin, Antonín Dvořák, Johannes Brahms gibi ünlü müzisyenler, Pierre-Auguste Renoir, James Tissot, Alfred Stevens, Jean Auguste Dominique Ingres, Francois Gerard, Claude Monet, Édouard Manet gibi ünlü ressamların tablolarında tasvir edilen kadın imajları, modanın gelişimi, tanınması ve globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. 1850'lerde yatay katmanlarla vurgulanan konik etekler, kafes crinoline'li petticoat'lar moda olurken, 1860'larda saray, balo ve seromonilerde aristokratların, burjuvazi kesim tarafından ilgiyle karşılanan şık kostümleri, hayat stilleriyle çelişki göstermiştir. Eteklerin ağırlığı, hareketi engellediği için icat edilen çok katlı, çelik kafes crinoline'ler ilerleyen süreçte en gelişmiş haline ulaşmış, ince, düz, kolalı, tarlatanlı, jüponlu, arkaya doğru genişleyen, önü bir buçuk metre, arka etek turu dört metre yetmiş santimetre olan gece kostümlerinde, kullanılan fazla kumaş nedeniyle ipek sektörü yeniden canlanırken, nakış ve işlemeli saçaklarla süslü, gün içinde, evde ve açık havada giyilen küçük elbiseler, yüksek sınıfa mensup bayanlar arasında moda olmuş, etek boyu uzunluğu ayak bileği hizasına çıkarken, yaz aylarında beyaz, kış mevsiminde koyu, parlak renkli, kırmızı işlemeli petticoat'larla giyilen kostümleri kısa topuklu, düğmeli bot, çizme ve ayakkabılar, dikey çizgili, önü işlemeli ipek pamuklu çoraplar ve küçük Capote şapkalar tamamlamıştır. 1865'de ön ortası dantel ve nakışlarla süslenen etekler, gelecek on yılın en önemli moda detayını oluşturmuştur. "Yarım üç çeyrek" uzunluk ifadesiyle anılan crinoline'ler genişlemiş, at kılıyla örülen, destekli, yanlardan drapeli, "Yeni Rokoko" stili hacimli, geniş kabarık etekler popüler olmuştur. Diz hizasında uzun, ceket-etekli modeller tenis turnuvaları, at yarışlarında dönemin jet-seti tarafından giyilirken 1869'da Kraliçe Victoria ve Prenses Metternich'in crinoline'lerin yerine lanse ettiği Fransızların "Tournure" İtalyanların "Sellino" olarak adlandırdıkları drapeli, kıvrımlı, godeli, at kılıyla desteklenen kalça yastıklı, volan örgü ve kurdelelerle dizayn edilen görkemli kuyruk stilleri, modada farklı rüzgarlar estirmiş, 1870'li yılların sonlarına doğru daha abartılı bir biçim alan dirsek hizası, kol kenar ve etek bitişleri dantel, tafta, fırfırlı, arkası dolgun kuyruklu eteklerin üstüne, kontrast renklerde, sade kısa ceketler giyilmiş, tek parçalı elbiselerde, eteklerin kabarıklığı bitişlere kaydırılırken, kalçalar doğal görünüme yaklaşmış, pastel renkli giysilerin yerini daha canlı parlak tonlu ve farklı desenli düz kumaş kombinasyonları almış, iç karartıcı, eski organik boyalarla üretilen renklerden farklı, yeni teknolojiye Anilin'den elde edilen keskin, harika tonlar büyük beğeni toplarken, ucuza mal edilen ana renkli fabrikler kaba, yumuşak, donuk renkler ise eski moda, demode kabul edilmiş, toplumda saygın yere sahip olan kadınlar, şık ve görkemli gece kostümlerini tiyatrolar, baleler ve opera gibi gösterilerde sergilemiştir.

adınların, şapka takmadan sokağa çıkmamaları kurallarla belirlenmiş, sosyal sınıfın gerekliliği olarak dönemin yüksek kesimine mensup kadınların, küçük yaşlardan itibaren giymek zorunda kaldıkları korseler, nefes alma zorluğu, omurga bozukluğu, kemik deformasyon ve kırılmalarına yol açması nedeniyle bazı entellektüel grup ve reformistler tarafından protesto edilerek, modada radikal devrim istenmiştir. 1880'li yıllarda yatay drapeli eteklerin moda sahnesine girişiyle crinoline'ler tamamen terk edilmiş, metal bantlardan yapılan, otururken geriye doğru itilerek kullanılan, ayağa kalkınca eski pozisyonuna geri dönen, elastik yapıda geliştirilen, yeni silindirik formlu yarım crinoline'ler, uzun yelpaze gibi açılan çan line eteklerle kullanılmış, balo kostümlerinde "Deniz Kızı Kuyruğu" olarak adlandırılan egzotik desenli, hareket kabiliyetini kısıtlayıcı, yalnızca merdiven çıkmaya izin veren kostümler, hafif destekli açık renk organze, organtin gibi ince kumaşlardan tasarlanan sabah ve çay elbiseleri moda olmuş, dikiş makinesinin keşfinden sonra yetenekli modacıların tasarımları hızla kopyalanırken moda, yeni fabrik ve fikirlerle beslenmiştir. Moda bilincine sahip ülkelerde birçok moda dergisi yayın hayatına başlamış, ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında yüksek moda, dönemin sanatsal bakış açısını ifade etmiş, modacılar Avrupa soyluları, yeni aristokrat ve burjuvazi sınıf için yüksek maliyetli, sanatsal kostümler hazırlanırken moda sahnesinde yer almaya başlayan ince, uzun, Ortaçağ zirhlarını çağrıştıran, parlak, yanar döner renkli ipek fabriklerden hazırlanan yeni stilde giysilerde kemikli, vücuda sıkıca oturan korsetler kullanılmış, Belçika ve Fransa'da üretilen boyalı, renkli ve parlak keten danteller akşam elbiselerini süslemiştir. 1885 yılında reformcuların saldırılarına hedef olan sıkı bağcıklı yarım daire çember, petticoat, korsetli, arkası yuvarlak uzantılı, at kılıyla sertleştirilen, büyümeye karşı reaksiyon olarak desteksiz olarak kullanılan görkemli etekler, aşırılığı reddedenler tarafından dağıtılan broşürlerle protesto edilmiştir. Sıkı kalça hatlı, çan line geniş turlu etekler 1890'lı yıllarda silüet daha ince görünüm sergilerken, korse kadın modasının vazgeçilmez aksesuarı olmaya devam etmiş, genişliği altı ile dokuz metreyi bulan, kalçaya doğru daralarak yanlarda drapelerle uzun godeli eteklere zengin görünüm kazandırılmıştır. Toplumda değeri artan kişiliklerini ortaya koyabilme özgürlüğü yakalayan kadınların, ilk defa psikolojisi incelenmeye ve tartışılmaya başlanmış, kaplıca ve deniz suyunun medikal faydalarının fark edilmesiyle tasarlanmaya başlayan yüzme ve sahil giysilerine genellikle lacivert, mavi ve yeni renkler hakim olmuş, dantel, bordür, fyonk, düğme, pililerle dizayn edilen, diz hizasında biten kısa pantolonların üstüne giyilen tunik stili deniz elbisesi olarak adlandırılan ilk mayolar, bone, eşarp, denizci stili şapkalar, güneşten korunmak için şemsiyeler tamamlamış, tenis, golf, kayak gibi aktif sporların popülerlik kazanmasıyla yeni stil ve trendler gündeme gelirken, elektrik bisiklet ve arabaların günlük yaşamda yer alması, tasarımcıları daha uyumlu kostümler çizmeye zorlamış, 1892 yılından itibaren doğal görüntüden uzak büst beden, etek boy ve kuyruklar dönemin karakteristiğini yansıtmış, erkek modasında onsekizinci yüzyılın eski kalıpları, ısmarlama takım elbiseler ve yumuşak yünlü fabrikler yeniden moda olmuştur.

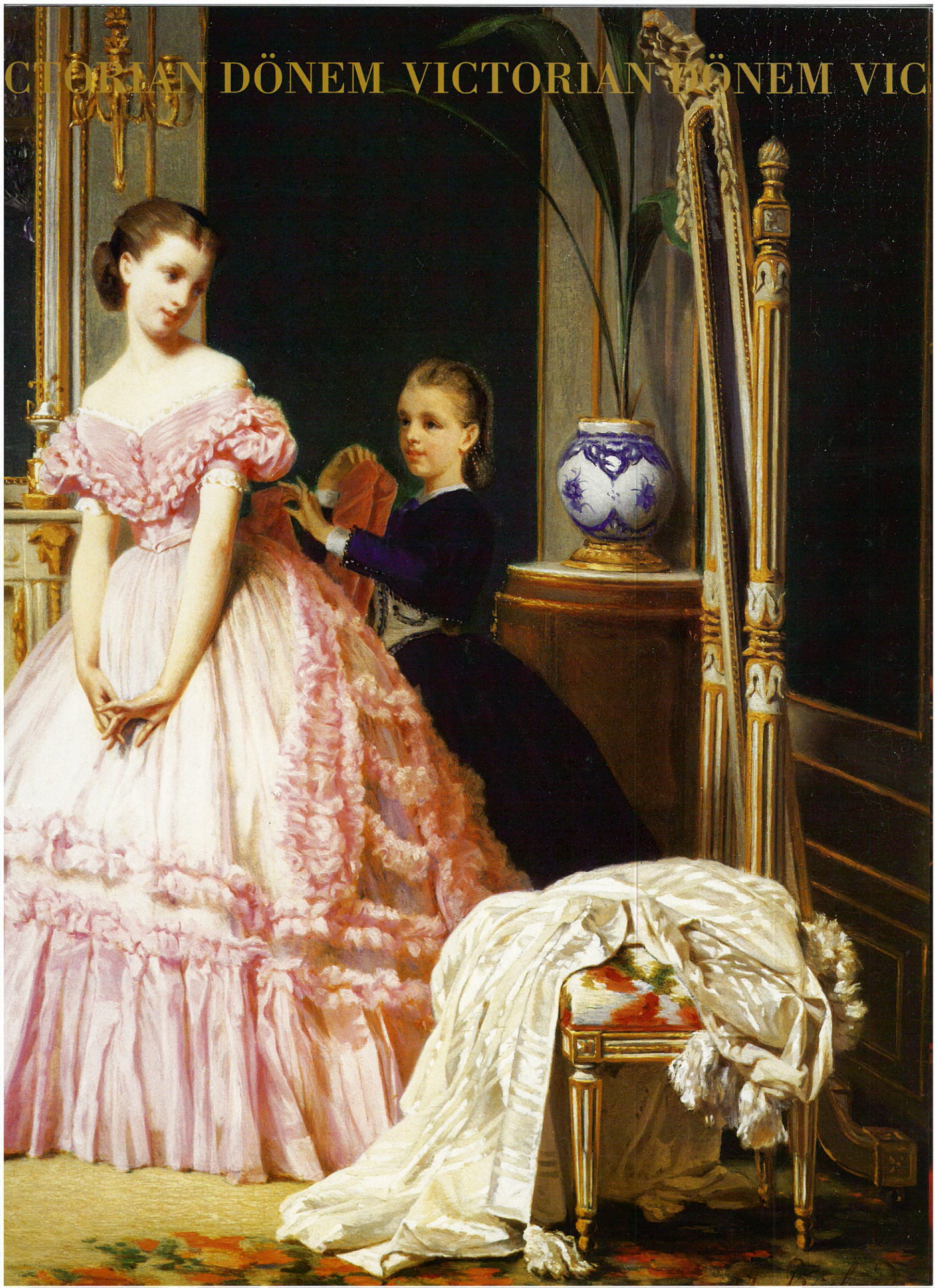

Victorian Dönem'de başın arkasında örgü ve buklelerle dizayn edilen uzun saçlar, büyük, sık şapkalarla silüet, heybetli bir görünüm sergilerken, ilerleyen yıllarda korseli üst bedenlerin yerini alan bluzların, etekten ayrı olarak hazırlanması rahatlık avantajı sağlamıştır. 1893 yılında Balloned kollar, Prenses çizgisinde kesilmiş kostümler kadının bağımsızlık arzusunu ortaya koyarken, beden boyu tam bel üzerine gelmiş, beyaz ketenden dik, sert, erkek gömleğini andıran fiyonklarla süslü yakalı önü pat düğmeli bluzlar, çan açılan uzun siyah eteklerle giyilmeye başlanmış, omuzları geniş penslerle, kol evine yerleştirilen arkadan kapamalı gömleklere, baskı ve sedef düğmeler kullanılmış dantel bordürlerin günlük giyimdeki kullanımının azalarak, daha çok önem kazanan iç çamaşırlarına kaydığı gözlenirken, örme kumaştan yapılan kombinezonlar popüler olmuştur. Gece kostümlerinin alt eteklerinden en az birinin mutlaka kalın ipek kumaştan yapılması, giyen kişinin hareket ettikçe çıkardığı hışırtı sesinin alımlı bir kadının yürüyüşüne çekicilik kattığı düşünülmüştür. 1890'lı yılların sonlarına doğru aplike işi kadife kurdeleler ağır zengin nakışlı kostümlerde kahverengi, yeşil ve sonbaharın hüznünlü tonları, günlük giysilerde mat-parlak efektli renkler, revizyondan geçirilen fırfırlı manşetli, yeni dar Pagoda kol line'ları moda olurken, etek turları daralmış, kalça genişliğini vurgulayan ilk "S" line moda sahnesinde yavaş yavaş yer almaya başlamış, soğuk, kış aylarında yarasa kesimli kısa pelerinler, bol kollu dar ceketler, paçolar, kenarları dantel, püsküllü kaşmir şallar, kürk ve peluşlarla dekore edilen koyu renkli, jakarlı, kadife, ayak bileği hizasında biten pelerinler, buz pateni yaparken uzun montlar giyilmiştir. Bol süslemeli şapkalarla silüet tekrar feminenleşmiş, parlak renklerle modada adeta festival havası estirilmiş, doldurulmuş kuş başları, balıkçıl tüyleri, kanatları hasır şapkaları süslerken, kokerca, sansar, fok, kahverengi geyik, karaca yavrusu derisinden yapılmış kürk başlıklar, yüksek düz, yuvarlak tepeli melon şapkalar moda olmuş, erkeklerin silindir şapkalarına benzeyen, kenarları çiçeklerle süslü bonetler, boyalı tüy ve ince kurdelelerle dizayn edilirken yüzyılın sonlarına doğru kenarları genişleyerek öne doğru uzayan, çene altından bağlanan bebek stili şapkalar ve diademli taraklar zarif bayanların şıklıklarını tamamlamıştır. Kaliteli işçilik, renk uyumu, kusursuz giyim aristokrat, soylu erkeklerin ve İngiliz modasının temel ilkesini oluşturan stiller, sınıflar arası savaşın simgesi haline gelmiş, 1850'li yıllarda, uzun eşarp stili boyundan çift dönerek önde fiyonkla bağlanan "Stock" yakalar yerini 1860'da beyaz yüksek dik yakalarla takılan dar kravatlara bırakırken sert yakalı, balenli, kolalı, manşetli kol düğmeli, jabolu gömleklere, gündüzleri gri ve kahverengi, geceleri ise siyah kıyruklı uzun ceketlerle giyilmiş, 1870'li yıllarda Victorian Dönemi'nde üç parçalı erkek kostümlerinde "Ascot" adı verilen dar, boyun bağları, tepesi düz hasır şapka ve botlar, 1880'lerde kıyruklı ceket-pantolon takımlar, koyu renk yelek, kanatlı yakalı olarak adlandırılan gömlek ve beyaz papyonlar popüler olurken, smokin-frak resmi kostüm olarak kabul edilmiş, tüvit takımlar, kadife kürk yakalı, bordürlü paltolar 1890'larda yelken sporlarında ve günlük aktivitelerde giyilen "Blazer" ceketler erkek gardroplarında yer almıştır.

VICTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM VI

CTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM VIC

Kraliçe Victoria

insekizyüzotuzyedî yılında, onsekiz yaşında tahta çıkan Kraliçe Victoria'nın altmışüç yıllık hükümdarlığı süresince, modada çok sayıda değişiklikler yaşanmıştır. Aile birliğinin kutsallığına inanan ve halkını bu konuda destekleyen Kraliçe Victoria, 10 şubat 1840 yılında kuzeni, Prens Albert ile Londra Saint James Sarayı, Kraliyet Şapelinde yapılan evlilik töreninde, düşük 'V' derin dekoltesi, hacimli, konik crinoline'li kabarık etek ve kuyruklu, ipek lenjeriden yapma çiçek buketleri, fiyonklarla süslenen, dantel gelinlik ve tacında geçmiş yüzyıllardaki evlilik elbiselerinde kullanılan bej, gri, kırmızı gibi renklerden farklı olarak, masumiyeti temsil eden beyaz rengi tercih etmesiyle gelecek yüzyılların modern gelinlik anlayışına da öncülük etmiş, taktığı gerdanlık ve uzun küpeleri dönemin mücevher modasına yön vermiştir. 1843 yılında Fransa ve modanın başkenti Paris'e yaptığı devlet ziyareti sırasında verilen büyük resepsiyonda giydiği şampanya rengi, yeşil tüy ve şeritlerle süslü kostümü, saman rengi boneti ile doruk noktasına çıkan şıklığı, zerafeti İngiliz ve Fransız gazetelerinde uzun süre yer alırken, özellikle tercih ettiği pastel tonlu tafta, katlamalı, pilili kostümleri, mücevherleri, saç süsleri, tacı, şapkaları, kaşmir dantel şalları, fil dişi saplı küçük güneş şemsiyeleri ve sanat anlayışı ile Erken Victoria Dönemi'nin stil ikonu olmuş, İngiliz Monarşi'sinde fotoğraflanan ilk kraliyet mensubu olarak büyük yankı uyandırmıştır. 1851 yılında Londra'da Crystal Palace'ta yapılan Dünya Fuarı dikkatleri İngiltere ve Kraliçe'nin üzerine çekerken, özel seramonilerde, açılışlarda giydiği kısa kabarık kol ve kalp dekolte line'li yakaları, moda tarihine Kraliçe Victoria stili olarak geçmiştir. Erkeklere özgü olarak düşünülen davranışlar sergileyen, sade stilli İngiliz kadınları ve Kraliçe Victoria ata binerken hacimli, kabarık, uzun eteklerle, erkek kostümlerini andıran redingot stili ceketler boyun bağlı gömlekler, vualetli silindirik şapkalar giymiş, erkek avcı stilinden esinlenerek hazırlanan Norfolk ceket, uzun pelerin, İskoç ekose çizgili, minik çiçek desenli gündüz kostümlerinin modelleri, yüksek ve orta sınıf tarafından kopyalanmıştır. Dikiş makinesinin icadından sonra büyük ilerlemeler kaydedilen modada, gelişen teknoloji ile Prêt-à-Porter'nin önem kazanmasından sonra el dikiş sanatı ve nakışların maddi değeri yükselmiş Haute-Couture özel tasarımlar modern sanatlar içinde yer almıştır. 1870 yılında Fransa-Prusya Savaşı, 1871 yılında Paris komününün Tuilleries Sarayını yakmasından sonra 1877'de küçülerek 'Siren', 1880'lerin ortasında metalden büyük iç eteklerle tasarlanan İstakoz Kuyruğu adı verilen büyük yastıklı yeni modeller, Kraliçe Victoria tarafından da giyilmiştir. İngiltere kolonilerinden gelen ve uluslararası ticarete açılan Japonya, Kobe ve Yokohama limanlarından ithal edilen çeşitli fabrik ve eşyalar batı giyim, moda, dekorasyon trendlerini etkilemiş, dantelli desenli yelpazeler yerine geçerek Kraliçe'nin akşam ve balo kostümlerini tamamlamıştır. 'Estetik Hareketi'ni destekleyen, modanın sadece fonksiyonel olduğunu düşünen Kraliçe Victoria, elbise provalarından sıkıldığı için birçok farklı kumaştan aynı modelleri diktirmiş, çok sevdiği eşi ve aynı zamanda politik danışmanı Prens Albert'in ölümünden sonra ilerleyen yaşlarında düz, sade kostümleri ve sadece matem rengi olan siyah rengi tercih etmiştir

CTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM VIC

Kraliçe Victoria, Winterhalter tablosu, 1859

VICTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM V

19. YÜZYIL Victorian Dönem	19. yüzyılın II. yarısında İngiltere'de 1837 - 1901 Kraliçe Victoria, Fransa'da III. Louis Napoleon 1848-1870 ve Cumhuriyet Dönemi'nde Avrupa'da değişen siyasi güçler, krallıklar, ulusal birliktelikler, sanayi ve endüstri devrimi, icat ve keşifler, büyük ölçekli şirketler ve serbest rekabetin ekonomiye hakim oluşu büyük coşkuyla karşılanan elektrik ile aydınlanma, retrospektif araştırmaların sergilendiği Exposition Universelle ve Paris'de moda fuarlarının açılışı, Atlantik ötesi seyahatlerin başlaması, 1851 yılında Isaac Merritt Singer tarafından geliştirilerek seri üretilen dikiş makinesi modanın globalleşmesinde rol oynamıştır
SİLÜET	19. yüzyılın II. yarısında uzun boyunlu, derin dekolte, yuvarlak omuzlu, yüksek büstlü, küçük göğüs, dar bedenli, çan, geniş kafes crinoline'li geçmiş yüzyılların yeni versiyonu silüetler, 1869 yılında Kraliçe Victoria ve Prenses Metter'in lanse ettiği dik, net duruşlu, korsetli, kalça yastıklarıyla desteklenen, 1880'li yıllarda kapalı büstlü, ince uzun çan line'li, 1890'lı yıllarda ince belli, kum saati görünümüne, etek genişliği altı ile dokuz metreyi bulan, yarılar da drapelerle zengin görünüm kazandırılmış, uzun gödeli kostümlerin, görkemli kuyruklarıyla adeta tavus kuşunu andıran romantik görünümlü silüetler moda sahnesinde yer almıştır
KADIN KOSTÜM	19. yüzyıl 1830-1870 yılları arası Victorian Dönemi'nde saray çemberli eteği olarak anılan iç etekler ve altlarına giyilen dantelli, fırfırlı iç ünitler, romantik dantel korseler, beyaz pamuklu çoraplar, geniş kumdeleli boneler yanları çiçeklerle bezenen şapka modelleri, iç cepleri bulunan erkekçi paltolar zebra renklerinden esinlenilen siyah-beyaz, lavanta, kahverengi, gri-yeşil, koyu pastel renkli derin dekolte gece elbiseleri, eldivenler, ata binerken giydikleri yumuşak crinoline etekler, erkek stili redingot ceketler, yüksek yakalı gömlekler, küpeler, kameolar gerdanlıklar, pırlanta mücevherler ve şemsiyeler kadın gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	19. yüzyılın II. yarısında Kraliçe Victoria'nın eşi Prens Albert'in stili, Avrupa modasını etkilemiş, erkek kostümleri Albert Top Trock, Albert Driving Cape ve Frock ceketler adıyla anılmaya başlanmıştır. Kuyruğu kare, ön dönüşleri yuvarlak redingot, palto stili resmi kıyafet olarak kabul edilen, ufak yakalı röverleri ensiz içe dönük, önden yüksek düğmeli, desenli brokar yelekler, yakaları dışa dönen küçük kravat ve papyonlarla kullanılan gömlekler, yüzyılın sonuna doğru parlak renkli kumaşlardan dikişen smokin ceketler, deri eldiven, baston ve çeşitli varyasyonları bulunan silindir şapkalar, erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	19. yüzyılın II. yarısında Avrupa, Amerika ve dünyada gizli olan kadın bedenine karşı genel tutum ve anlayışın değiştiği gözlenmiştir. Victoria Dönemi'nde ideal fizik arayışı içindeki kadınlar, saten kumaştan, patiska ve ketenlerle astarlanan çelik, kemik balenli, ön ortası düğmeli,agraf, kancalı veya metal, kuş gözü delikli kordonelerle bağlanan, ince bel ve geniş kalçayı vurgulayan, sivri, "V" bitişli grogren biyeli, dantel, büzgü, fırfır, fiyonklarla süslenen, el dikişleriyle hazırlanan geçmiş yüzyılların esintilerini taşıyan korsetler giymiş, haute-couture tasarımların yanı sıra, hazır üretilen yeni modeller ilk kez mağazalarda satılmaya başlanmıştır

CTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM VIC

YAKA LINE	19. yüzyıl Victorian Dönemi'nde kare açılmış korse yakaları, drape ve büzgülerle boynu saran, dar enli dik, tenis kıyafetlerinde şömiziye yakalar, sahil, sayfiye yat kostümlerinde dik, geri dönen, sivri bitişli modeller, 1895 yılında deniz giysisi olarak adlandırılan mayonun ilk örneği kabul edilen kostümlerde denizci, şal yakalar, beyaz ketenden dik, sert erkek gömlek yakasını andıran stiller, önden düğmeli, pat boyu bele uzanan, "Şapkaçı Fiyongu" adı ile anılan yakalar moda olmuş, önceleri Gossamer olarak bilinen minik üçgen şallar yüksek boyun ve düşük omuzları gizleyerek derin açılan göğüs dekoltelerini kapama amaçlı kullanılmıştır
KOL LINE	19. yüzyılın II. yarısında, eteklerin genişleyerek uzamasıyla modaya yeni kol line'ları hakim olmuş, Romantic Dönem'de, daire şeklinde kesilen, orta açıklığı bantlarla tutturulan Beret ve geniş Ballooned kollar, kadın figüründe büyük değişiklikler yaratmış, süsleme ve katmanlı, Pagoda, Gigot kollar en abartılı dönemini yaşamıştır. Omuzlar daralmış, çok dar, kısa, düşük takılan, ön ortası dik, detaylı yeni tasarımlar, erkek modasında vatkalı omuzlar, 1870'li yıllarda dirsek hizasında biten turvakar ve yeni Rokoko stili olarak adlandırılan Victorian dantel, biye, tafta, fırfırlarla süslenen kol line'ları moda sahnesinde yer almıştır
BEL ÇİZGİSİ	19. yüzyılda Romantic Dönem'de 1825-1845 yılları arasında, Neo-gotik etkilerle tasarlanan bel çizgisi tekrar gerçek yerine dönmeye başlamış, sıkı ve diyafram çizgisinde yer alan yeni hattın, tüm bayanlar tarafından kabul görmesi 1830'lu yıllara kadar uzanmıştır. 1840'li yılların uzun, sivri bellerinden sonra, Victorian Dönemi'nde, bel hattında kademeli iniş çıkışlar izlenmiştir. 1860'da doğal bel çizgisi kemerlerle vurgulanırken, kostümlerde yaşanan reform hareketi ile 1893 yılında bel hattının gerçek yerine dönmesiyle, vücut, doğal oranlarına kavuşmuş belde konik, "V", düz, kadife, saten, kontrast renkli kalın kemerler kullanılmıştır
ETEK BOYU	19. yüzyılın II. yarısında etek boylarının tekrar uzamasıyla, 1850'li yıllarda kostümlerin altına sert kumaştan, kabarık, çelik tel ve balina kemiginden yatay çemberli crinoline etekler giyilmiştir. 1860 yılından sonra arkaya doğru eğimli çan eteklerin kabarık durması için dev boyutlara ulaşan, hafif çelikten, bambu rattan, at kılı destekli, katlanabilir, bayanlara dans ve yürümede serbest hareket özgürlüğü kazandıran, kafes mekanizmalı yeni çember etekler, 1870-1880'lerde renkli, çizgili kumaştan tasarlanan ince kemerlerle bele ve bedene oturturularak arkada dolgun görünüm sağlayan silindir yay sistemli crinoline'ler moda olmuştur
TEKSTİL	19. yüzyılın II. yarısının başlarında, hızla gelişen rulo baskı teknikleriyle üretilen ucuz maliyetli, arka planı çizgili, ipek iplik dokumaların üzerine çok renkli, minik çiçek desen işlemler popüler olurken, pastel tonlarda baskılı jakarlar, brokarlar gökkuşağının tonlarında saydam müslin ve krepdöşin gibi kumaşlar moda sahnesinde yer almış, Victorian Dönemi'nde kış aylarında muareler, elastik lifli trikolar, üst giyimde ağır kadife, saten ve yünlüler tercih edilirken, yaz aylarında ise parlak efektli ekose, minik çiçekli yanar döner taftalar, saten çizgili organtin organze, dantel, fisto, file, vualet, elegan görünümlü yeni konsepti vurgulamıştır

VICTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM V

RENK	19. yüzyıl II. yarısında yer alan Victorian Dönem’de, moda ve tekstil sanayisine geniş renk yelpazesi ve skalaların hakim olduğu gözlenmiş, bej, krem altın soğuk turkuaz, hardal sarısı, kahverenginin sıcak tonları, bordo, lacivert renk kombinasyonları, mürdüm eriği, ahududu, lavanta, pembe-bej, inci grisi fuşya eflatun, menekşe, zeytinyağı, İngiliz, Cezayir yeşili, sis grisi, kırmızı, somon ön plana çıkarken, leylak, sarı, koyu yeşil, erik kırmızı, mor dönemin en popüler renkleri olmuş, Kraliçe Victoria’nın çok sevdiği eşi Prens Albert’in ölümünden sonra kıyafetlerinde sadece siyahı tercih etmesi, bu renge olan ilgiyi arttırmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1846 yılında beklentileri karşılamamasına rağmen Elias Howe’un icat ettiği 1851 yılında Amerikalı Isaac Merritt Singer tarafından geliştirilerek üretilen dikiş makinesi, modanın orta sınıfa ulaşmasında, endüstrinin hızla gelişerek ivme kazanmasında önemli rol oynarken ilk kez hazır giyim, konfeksiyon kavramı ortaya çıkmış, 1871 yılında Butterick tarafından hazırlanan kağıt patronlar aynı yıl sayısı çoğalan moda kitap ve dergileriyle dağıtılarak, evlerde dikiş kolaylığı sağlamıştır. Londra’lı terzilerin yünlü kumaşlara uyguladıkları yüksek dikiş teknikleri, İngiliz modasının Fransa tarafından takip edilmesine neden olmuştur
MÜCEVHER	19. yüzyılın II. yarısında Gotik mimarisinden esinlenerek tasarlanan sivri hatlı mücevherler, altın zincirlerin ucuna asılan minik resim ve saç lülelerinin bulunduğu “Locket” adı verilen metal kutular, küçük parfüm şişe, haç, kalp formlu, “Cameo” kabartma kadın büstleri bulunan kolye, küpe ve yüzükler, inci, yakut, zümrüt safir gibi değerli taşlardan hazırlanan Tiara taçlar, siyah kadife kurdeleli elmas gerdanlıklarüzüm, fiyonk, aslan başlı broşlar, “Grande Parure” olarak adlandırılan iki sıralı minik incili ve sarkaçlı kolyeler, bilezikler, mineli, madalyonlar, tarak toka ve saç süsleri popüler olmuş, mücevher tasarımları markalaşmaya başlamıştır
AKSESUAR	19. yüzyılın II. yarısında bayanların geniş, büyük etekli kıyafetleriyle zarif yürümelerine baston olarak da yardımcı olan yuvarlak saplı, ince dantel çiçekli çizgi ve kareli kumaştan, kenarları saçaklı, fırırlı, küçük şemsiyeler marka monogram, zarif dal işlemeli Valenciennes dantelleriyle süslü, ince keten, organze kokuşu mendiller, kare, kutu formlu, kabartma, rölyefli deri çantalar, kanaviçe işlemeli seyahat valizleri, Gotik stili, kemik otrişli, daire formlu yelpazeler parmaksız, uzun, ince dantel ve koncu fırırlı kısa deri eldivenler, statü sembolü kabul edilen nakışlı şallar, görkemli kıyafetlerin vazgeçilmez aksesuarı olmuştur
SAÇ STİLLERİ	19. yüzyılın II. yarısında, saç stillerinde geçmiş yüzyıllara dönüşler yaşanmaya devam etmiş, İngiltere’de Snoods adı verilen doğal saç renginde çok ince malzemedan, boncuklu kadife şeritli saç fileleri kullanılmış, 1870’de Avrupa’da başın üstünde ve arkasında doğal saçlardan ithal edilen, peruklarla desteklenen dikey vurgulu, yuvarlak halkalara sarılarak toplanan, sıcak maşalarla bukleler verilen modeller, Madame Pompadour stili topuzlar moda olmuş, Victorian döneminde, ortadan ayrılan saçlar yüzün yanlarına hafif volümle düşürülerek ince örgülerle arkada dizayn edilen, naturel renkli ve sade modeller popüler olmuştur

CTORIAN DÖNEM VICTORIAN DÖNEM VIC

ŞAPKA-BAŞLIK	19. yüzyılın II. yarısında, ortadan ayrılarak başın iki yanında buklelerle toplanan saçların üzerine otris, kuş tüyü, yapma çiçeklerle süslenen, çene altından geçen saten, grogren, organze kurdelelerle bağlanan sert, kalın vualet, kadife kapitoneli veya yünlü kumaşlardan tasarlanan şapka ve bonetler takılmış, 1870 yılında imitasyon mücevherli şapka iğneleri ile tutturulan, pilelerle süslenen küçük şapkalar, yaz aylarında, açık havalarda geniş kalotlu hasır şapkalar popüler olurken, boyut ve yükseklikleri zaman sürecine göre değişim gösteren silindirik şapkaları erkekler günün her saatinde, kadınlar binici kostümleriyle kullanmıştır
AYAKKABI	19. yüzyılda Kraliçe Victoria'nın tahta çıktığı yıllarda, deri Compress adı verilen yanları esnek panelli, kısa ökçeli, 1850'li yıllarda crinoline'li eteklerin altına giyilen alçak fontlu botlar popüler olmuş, 1870'lerde iki renk, yumuşak deriden yandan düğmeli botlar gündüz, saten, ipek, üstten bantlı, kumaş, grogren, fiyonk ve çiçeklerle süslenen, hafif dans ayakkabıları, parti, balo, gece kostümleri ile giyilmiş, 1875 yılında Ankle adı verilen botlar, 1885'de kare burunlu, genellikle kırmızı, bordo saten kumaştan, kadeh topuklu, ince bant, düğme ve nakışlı dönemin karakteristik ayakkabıları, ajurlu, ipek örgülü çoraplarla kullanılmıştır
GÜZELLİK	19. yüzyıl Victorian Dönemi'nde tıp alanındaki ilerlemelere rağmen, gümüş nitrat, çinko-okşit, cıva, kurşun içerikli, cildi beyazlatıcı kremler, tehlikeli kozmetik ürünleri kullanılmaya devam edilmiş, 1800'lü yılların sonlarına doğru reklamlarla alıcı kitleye ulaşan, yeni anti kırışıklık krem uygulamalar burjuvazi sınıfı kadınları arasında popülerlik kazanmıştır. Moda basınında, kadınlara pembelik vermek için yanaklarını çimdikleme methodları, dudaklarını ısırmaları önerilerinde bulunulmuş, yüze çiğ et şeritleri bağlamak moda olurken, kadınlar eski yüzyıllardaki tabii güzellik ve bakım yöntemlerinden asla vazgeçmemiştir
MAKYAJ	19. yüzyılda Victorian Dönemi'nde dürüstlük, dindarlık, tutumluluk inançlarına aykırı düşen makyaj ve kozmetik sorgulanarak aşırı makyaj hafiflik olarak nitelendirilmiş, toplumda kınanan makyaj aldatmaca ve tabu olarak kabul edilmiştir. Makyaja karşı çıkılmasına rağmen, beyazlatıcı pudraların popülerliği devam etmiş, pembe allıklar, açık tonlu farlar, şık, elegan, görkemli kostümlerinin renklerine göre seçilmiş parlak veya pastel tonlardaki rujlar kullanılmaya devam edilmiş, parfüm bu dönemde en gözde kozmetik ürünü olarak ilk sıralarda yer almış, ressamların tablolarındaki şık kadın imajları makyaj stiline yön vermiştir
MODA İKONLARI	19. yüzyılda, 24 Mayıs 1819'da Londra Kensington Sarayı'nda doğan, 1838'de Westminster Abbey'de on sekiz yaşında taç giyerek İngiltere Kraliçesi olan 10 Şubat 1840'ta kuzeni Prens Albert'le Londra Saint James Sarayı Kraliyet Şapelinde evlenen Kraliçe Alexandrina Victoria gençliğinde, Avrupa'nın stil öncülerinden biri olarak kabul edilmiş ancak daha sonra modanın sadece fonksiyonel amacı olduğunu düşünmeye başlamış, elbise provalarından sıkıldığı için birçok farklı kumaştan aynı kostüm modelini yaptırarak giymiş, redingot ceketleri, kalp line'li dekolte yakaları ve kabarık kolları stilini yansıtmıştır

1900

1910

1920

1900 - 1904

1905 - 1909

1910 - 1914

1915 - 1919

1920 - 1924

1925 - 1929

1900 La Belle Époque 1914

1914 I.Dünya Savaşı 1919

Charleston Look

Belle Époque Look

Promenade Line

Princess Line

Part I. Line

Part II. Line

Unity Style

"S" Line

Grand Evening Look

War-Crinoline Look

Orientalism Look

Promenade Look

Prétoire Line

Tanagra Line

Sorbet Line

Little Black Dress Line I.

À la Gargonne Look

Le Smoking Look

Charliston Look

Art Deco Look

Kimono Look

Marine Look

•Charles Frederick WORTH
•Callot SOEURS
•Caroline REBOUX
•Christoff von DRÉCOLL
•Georges DOEUILLET
•Gustav BEER
•Legroux
•Lewis
•Louis VUITTON
•Madeleine CHÉRUIT
•Maggy ROUFF

•Alice BERNARD
•Erte
•Georgette
•Jacques DOUCET
•Jeanne PAQUIN
•Louise BOULANGER
•Madam AGNES
•Madame PREMÉT
•Mariano FORTUNY
•Paul POIRET
•Pierre BULLOZ

•Camille ROGER
•Charlotte FLOCH
•Coco CHANEL
•Edward MOLYNEUX
•Jean PATOU
•Jeanne LANVIN
•John REDFERN
•Lucie HAMAR
•Lucien LELONG
•Nicole GROULT
•Suzanne TALBOT

1930

1940

1950

1930 - 1934

1935 - 1939

1940 - 1944

1945 - 1949

1950 - 1954

1955 - 1959

Hollywood Look

1939 II.Dünya Savaşı 1945

Post-War

1947 New Look 1957

Chanel Look

Windsor Duchess Style

Halter Neck Line

Fiori Donna Line

Surrealist Look

Layered Look

Midriff Line

Greek Line

Trenchcoat Line

Giouette Line

Bar Suit Line

Envol Line

Junon Line

Ailée Line

Puff Line

"A", "H", "Y" Line'lar

Salzburg Line

La Flèche Line

Sinueuse Line

Trapeze Line

Coctail Line

Tulipe Line

•Augusta BERNARD
•Chester BARRIE
•Elsa SCHIAPARELLI
•Howard GREER
•Lilly DACHÉ
•Madame GRÈS
•Madeleine VIONNET
•Mainbocher
•Marcel ROCHAS
•Paul CARET
•Roger VIVIER

•Charles JAMES
•Christian DIOR
•Claire MCCARDELL
•Digby MORTON
•Hattie CARNEGIE
•Jacques FATH
•Nina RICCI
•Norman HARTNELL
•Norman NORELL
•Pauline TRIGÈRE
•Salvatore FERRAGAMO

•Cristóbal BALENCIAGA
•Guy LAROCHE
•Hubert de GIVENCHY
•Jacques HEIM
•John CAVANAGH
•Louis FÉRAUD
•Marc BOHAN
•Mila SCHON
•Pierre BALMAIN
•Ted LAPIDUS
•Thierry HERMÈS

1960

1970

1980

1960 - 1964	1965 - 1969	1970 - 1974	1975 - 1979	1980 - 1984	1985 - 1989
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Space Age Look	Mini Look	Maxi&Mini Look	Disco Look	Suit Line
----------------	-----------	----------------	------------	-----------

- New Ladylike Line
- First Lady Look
- Moon Girl Line
- Futurist Look
- Graphic Line
- Oriental Line
- Op-Art Look

- Carmen-Gipsy Look
- Le Smoking Line II.
- Punk Fashion Look
- Big Look Line
- Caftan Line
- Unisex Line
- Safari Line

- New-Crinoline Look
- Tutu-Crinoline Look
- Evening Glitz Look
- Androgyny Style
- Puff Ball Line
- African Look
- Street Look

- André COURRÈGES
- Bill BLASS
- Comme Des GARÇONS
- Emanuel UNGARO
- Emilio PUCCI
- Geoffrey BEENE
- Mary QUANT
- Oleg CASSINI
- Paco RABANNE
- Pierre CARDIN
- Rei KAWAKUBO

- Claude MONTANA
- Diane Von FÜRSTENBERG
- Halston
- Hanae MORI
- Katharine HAMNETT
- Missoni
- Kenzo
- Sonia RYKIEL
- Thomass CHANTAL
- Valentino
- Yves Saint LAURENT

- Azzedine ALAÏA
- Christian LACROIX
- Gianfranco FERRÉ
- Gianni VERSACE
- Isaac MIZRAHI
- Issey MIYAKE
- Jean Paul GAULTIER
- Karl LAGERFELD
- Oscar de la RENTA
- Rifat ÖZBEK
- Vivien WESTWOOD

1990

2000

2010

1990 - 1994

1995 - 1999

2000 - 2004

2005 - 2009

2010 - ...

Grunge Look

Minimalizm

Retro Modernism Look

Ski-Fi & Futurist Look

Little Black Dress Line II.

Corset-Bodice Look

Transparent Line

Lady-Man Look

Western Line

Elastic Line

Chic Line

Chic High-Tech Line

New Millenium Line

Bohemian Look

Hip-Hop Line

Military Look

Gladiator Look

Vintage Style

Knee-High Socks Line

Lace Clothing Line

Masculine Line

Boyfriend Look

Hot Pants Line

Jumpsuit Line

Refined Look

- Anna SUI
- Calvin KLEIN
- Caroline HERRERA
- Donna KARAN
- Giorgio ARMANI
- Gucci
- Jil SANDER
- John GALLIANO
- Moschino
- Ralph LAUREN
- Tom FORD

- Alexander McQUEEN
- Antonio MARRAS
- Giambattista VALLI
- Hussein CHALAYAN
- Monique LHUILLIER
- Narciso RODRIGUEZ
- Riccardo TISCI
- Stella McCARTNEY
- Viktor & Rolf
- Zac POSEN
- Zuhair MURAD

- Alexander WANG
- Antonio BERARDI
- Christian SIRIANO
- Christopher BAILEY
- Derek LAM
- Jack McCOLLOUGH
- Jason WU
- Jonathan SAUNDERS
- Nicolas GHESQUIERE
- Phillip LIM
- Sarah BURTON

1900-1909

BINDOKUZYÜZ'lü
Yıllar

BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'lü yı

Galeri Lafayette'in önündeki kalabalık, Paris, 1900

1900'lü Yıllar (1900-1909)

İrminci yüzyıla girerken, yeni çağdan beklentiler, optimist bakış açısı ve 1900-1914 yılları arasında "La Bella Epoque" "Güzel Çağ" adı verilen dönemin başlaması, teknoloji ve endüstrinin gelişimi, hür ve eşit olma isteği, gelenek-göreneklere karşı çıkma eğilimi, turizmin kitlelere yayılması, ülkeler arası kültürel etkileşim, değişen ekonomi ve siyaset anlayışı sanatta mekânikleşmeye karşıt görüşler, modern mimari, şehirleşme, ünlü fizikçi Albert Einstein'ın teorileri, yeni keşif ve icatlar, mekânik enerjinin elektrik enerjisine dönüştürülmesi, aydınlatma, telefon, motorlu taşıt araçları ve otomobilin günlük hayata girmesi, toplum yaşamını büyük ölçüde kolaylaştırırken, 1900 yılında Paris'te yapılan Olimpiyat Oyunları, "World Fair", uluslararası bilim-teknik sergileri, dünya ticaretinin artması, yüzyılın gelişimine katkı sağlarken, sosyal hayatın hareketlenmesi, canlanan gece hayatı, balolar, davetler, Avusturyalı besteci Gustav Mahler'in bestelemiş olduğu "Ellinci Senfoni" yeni yüzyılın atmosferini yansıtmıştır. Geçmiş yüzyıllara göre modanın belirli sınıf, aristokrasi ve burjuvazinin tekelinden çıkışı, haute-couture kavramının modaya yerleşmesi, dikiş makinesinin icadından sonra seri üretimin artışı, Londra, Viyana, Berlin gibi yeni moda metropollerindeki modaevleri, atölye ve tasarımcıların, görüşleri, moda hareketleri, line'lar, look'lar, defileler 1900'lerin başlangıcında modanın globalleşmesi ve hızla yayılmasında önemli rol oynamış, kalifiye, yetenekli iş gücüne gereksinimi arttırmıştır. İkiyüz yıl boyunca modayı yönlendiren Versailles Sarayı, moda kraliçesi ünvanını, Fransa Kraliçesi ünvanına tercih eden Marie Antoinette, stil ikonu İmparatoriçe Josephine Bonaparte Fransız saray modasını tanıtmak amacıyla dünyayı dolaşan moda bebekleri dönemi sona ererken, modanın başkenti olan Paris, moda liderliği ve dikdatörlüğünü yeni çağda da sürdürmeye devam etmiş, en büyük moda tasarımcıları ve modaevlerinin Fransız olduğu inancı, moda endüstrisine büyük sermaye girişinin yaşanmasına neden olmuştur. Viyana atölyeleri, buluş, teknik ve tasarımlarıyla modaya öncülük etmeye başlarken, gelişen sanayi ve teknoloji, estetik ve pratik seri üretim sistemlerini etkilemiş, en iyi şekilde giyinme ve görünmeye ihtiyaç duyulan yıllarda ön plana çıkan kadın modası Kültürel Miras kabul edilmiştir. Tarzıyla modaya damgasını vuran İngiltere Kraliçesinin 22 Ocak 1901 yılında ölümünden sonra, Victorian Dönemi'nin koyu renkli kıyafetlerinden sıkılan ve yorulan kadınlar, daha parlak, pastel, açık renkli, silüete "S" formu verecek şekilde yerleştirilen kalça yastıklı kostümler giymiş, kırılğan, narin, hassas görünümlü, aşırı ince belli, feminen kadın imajı ve zarafet dolu akım moda sahnesine hakim olurken, Charles Dana Gibson'ın mürekkep çizimleriyle yarattığı dik, uzun boylu ince belli, "S" duruşlu, kum saati formu, bombeli topuzlu ideal silüet "Gibson Girl", kadınlar tarafından hızla taklit edilerek dönemin moda figürü haline dönüşmüştür. Kozmopolit şehirlerde oturan kadınlar, yeni moda ile yakından ilgilenmelerine karşın kat kat süslü, dantelli, fırfırlı abartılı modelleri, otrişli şapkaları, aksesuarları reddetmiş, sosyal hayatta aktif rol almalarından sonra, Amerika'da oy verme hakkını elde etme istekleri ile toplumsal hareketler başlatan üniversiteli, genç ve eğitilmiş kadınlar, modada "Radikal Giysi Devrimi" istemiştir

indokuzyüzlü yıllarda silüete karın içerde göğüs önde "S" formu veren, kavisli kalça hattını, vücut çizgilerini ön plana çıkaran, kemik yapısını, iç organları bozan, nefes almayı zorlaştıran, balenli Carcan korseler için doktorlar uyarılarda bulunurken, eğitimciler sanatçılar sosyologlardan kurulan reform grubu, kullanımı yeniden değerlendirecek, sağlıklı ve doğaya aykırı bulunan korselerin, omurgaların eğilmesine neden olduğunu ve hareketi engellediğini açıklamış "Femina", "Dress Review" gibi moda dergileri ve basın, dönemin mükemmel fizliğini arayan kadınlara daha rahat korsetler önermiş, Paris Ticaret Odası'nın sektörün sonu olacağını bildirerek bu akıma karşı çıkmasına rağmen hareket özgürlüğü isteyen kadınlar "Modada Rönesans" fikrini savunmuş, korse satışlarının azalmasıyla, 1904 yılında sütyen kelimesi ilk olarak "Larousse" sözlüğüne girmiş ve özel siparişlerle üretilen sütyenler tasarlanmış 1905 yılından sonra hafifleyen "S" formlu, kum saati görünümüne sahip silüet tamamıyla terk edilmiştir. İlk kez spor dallarıyla ilgilenmeye başlayan kadınların, tenis, golf dağcılık, araba, yürüyüş kıyafetleri, çağın keşfi bisiklete binerken giymeleri için tasarlanan geniş paçalı ve binici pantolonları heyecan yaratırken, gemi seyahatleri piknik, yarışlar yeni moda akımlarını da beraberinde getirmiş, atlı arabalardan sonra büyük devrim kabul edilen üstü açık otomobillerle yapılan gezintilerde, tozdan arınma amaçlı kullanılan meşhur tüy fırçalar, şifon, ipek eşarplarla bağlanan sade stilde şapkalara, kapüşonlar, soğuk hava şartlarından korunma amaçlı kunduz, sincap tavşan kürkünden ceket ve battaniyeler, araba kullanırken takılan dev gözlükler, bej, beyaz renkli, dirseklere kadar uzanan deri eldivenler ayak bileğinde biten, yırtmaçlı, dar uzun eteklerle giyilen önden düğmeli sade stilde tayyörler ve pardösüler spor giysi gardroplarında önemli yere sahip olmuştur. Ayakkabı, çanta, aksesuar şapka ve mücevherlerde kıyafet özelliklerine göre farklı farklı stiller moda olmuş, 1900-1909 yıllarının en önemli aksesuarı olan geniş kenarlı, büyük şapkalara, yapma çiçek, vualet, fiyonk, kurdelerle dizayn edilmiş, Amerika ve İngiltere'de şapkalarda kullanılan kuş tüylerine karşı çıkartılan "Anti-Plumage" yasasına rağmen, sosyal yaşamda takılması zorunlu şapkalara süslemeye devam etmiş, spor aktivitelerinde ince kenarlı, grogren kurdeleri fiyonklu minik hasır şapkalara, sayfiyelerde ise trend olan beyaz cilt rengini güneşten koruyan önü şifon, tül vualetli şık şapka tasarımları prestij ve statü sembolü kabul edilmiş, 1905 yılında şapka markalarının reklamları Fransa ve Londra moda basınında sıklıkla yer almaya başlamış, Paris'te bulunan sekizyüz dükkanı, yedibin çalışanı ile büyüyen şapka sektörü ve zanaatkarların toplanmasıyla güçlenen 1901 yılında aylık basılan sanat kültür, moda dergileri "Harper's Bazaar" ve "Vogue", ünlü moda fotoğraf ve illüstrasyonların yer aldığı iki ayda bir yayınlanan "Femina" dergilerinin yayın hayatına sunulmasıyla, moda basını modanın gelişiminde önemli rol oynamış, 1905 yılında günlük gazetelerin en büyük alıcı kitlesi kadınlar için moda ekleri çıkarmaya başlaması yeni çağın başlangıcı kabul edilmiş, kadınların sosyal, ekonomik moda duruş, dünya görüş ve hayata bakış açılarını etkileyerek olgun, modernist portre çizilmiş, dergilerde yayınlanan fotoğraflar yeni akımların habercisi olmuştur

lar BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'

Haute.Couture'ün kurucusu parizyen modacı C. F. Worth materyal seçiminde, Fransa, 1907

BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'lü y

İki kadın yüksek moda kostümleri içinde bir sanat galerisindeki sergide, 1907

La Bella Epoque (1900-1914)

oda tarihinin başlangıcı kabul edilen 20. yüzyılın, I. on yıllık periyodunda yer alan 1900'lerden I. Dünya Savaşı'na kadar geçen tarihi süreç *La Bella Epoque*, *Güzel Çağ* olarak adlandırılmış, modadan mimariye, yaşam stiline kadar tüm alanlarda dönemin etkisi hissedilen bu yıllar, olağanüstü dönem olarak değerlendirilmiştir. Geçmiş yüzyıllara göre kadın silüetlerinde büyük değişim, ekstra avangart çizgi gözlenmiş, gündüz kapalı, geceleri ise derin dekolteli "S" silüetli, balenli, ince belli, Guepiere korsetli, yuvarlak hatlarını ortaya çıkaran kalça yastıklı, dantel, ipek tafta kumaşlardan, volan, fırfır, rafine işleme ve süslemelerle tasarlanan elegan, zarif, ultra şık kostümlü özel dizayn mücevher, şapka ve aksesuarları, ellerinden düşürmedikleri yelpazeleri ve bombeli topuzları ile *La Bella Epoque* kadını, dönemin karakteristik stilini yansıtarak, moda tarihi sayfalarında yerini almıştır 1900-1914 yıllarında *La Bella Epoque Dönemi*'nde, yaşamın yumuşaklığı, kadın ve erkeklerin zerafeti, kıbarlığı vurgulanmış, yüksek sosyete ve aristokrat kesimin kostümleri sabah, öğle, öğleden sonra, akşam, gece ve balo sayfiye, bahçe, garden parti, çay daveti, haftasonu, köy, şehir giysileri olarak gruplandırılmıştır. İngiltere Kralı VII. Edward'ın eşi moda etiketi ve ikonu Kraliçe Alexandra, sofistike kılas duruşu, siyah kostümleri, özgün şapka ve bonetleriyle modayı yönlendirmiş, şapkayı reddeden kadınlar ise ünlü saç tasarımcısı Marius Heng'in ürettiği peruklarla desteklenen kabarık, dalgalı, serbest topuz saç modelleri ve şık kostümleriyle fotoğrafçılara poz verirken, aristokrat kadınlar ise geçmiş yüzyıllardaki gibi ünlü resamlara portrelerini çizdirmeye devam etmiştir. Paris'te açılan *Galleries LaFayette*, *Printemps*, *La Samaritaine* adlı mağazalar, bonmarşeler, Londra Oxford Street'te "Bourne & Hollingsworth"ün mağazasının, moda katalogları büyük ilgi görürken, *Haute-Couture* modaevleri, Paris'te ilk kez organize edilen fuarlar, kitlelerin dikkatini çekmiş, zengin Amerikalı moda alıcıları ticari ziyaretlerde bulunarak büyük çaplı ithalat gerçekleştirirken, parizyen modacıların Atlantik'i aşarak Amerika'ya açılmaları modanın globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. Avrupa ve Amerika'daki yükselen gece hayatı, balo ve davetlerde giyilen tuvalet ve aksesuarlar zenginlik göstergesi kabul edilmiş, 1900-1904 yıllarında ince bel hattından inen kalçaya oturarak dizden aşağıya yelpaze gibi açılan uzun çan eteklerin uçları, aynı kumaştan büzgü, smoks, pili pilise sistemleri, güpür dantellerle hareketlendirilmiş, gece kostümlerinin iç eteklerinde kullanılan ipek astarların hareket ettikçe çıkardığı hışırtı sesinin, alımlı bir kadının yürüyüşüne feminen bir hava kattığı düşünülerek "Frou-Frou" olarak adlandırılmış, 19. yüzyıla göre daralan etek turları yüksek balenle dikleştirilen beden, boynu dantel, büzgü, fırfır, shine malzemelerle işli, kadife kurdelelerle dekore edilen dik yaka, gigot kol line'li, fiyonk nervür, pilili, minik düğmeli gömlekler, uzun etekler, hasır şapkalar kadınların adeta üniforması haline gelmiştir 1905-1909 yılları arasında "S" formu büste, kılasik Ampir çizgisini anımsatan bel hattı hakim olurken kostümler daralmaya başlamış, "Tube Line" ve Neo-grek stiller, ivory, bisküvi, helikopter, koyu mavi, mor, turuncu, gül, şarap kırmızısı, zümrüt yeşili gibi betimlenen yeni renkler şık ve görkemli gece kostümlerinde kullanılmaya başlamıştır

BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'lü y

ündüz kullanılmayan dekolte line'ları, ipek çoraplar, XIV. Louis stili, kısa ökçeli, sivri burunlu, yandan minik baskı düğme, fiyonk, metal tokalı, bej ince deri, rugan ve kumaş ayakkabılar, üstü boncuk işleme nakışlı çantalar, büyük otriş yelpazeler, dantel şemsiyeler kürk manşon, atkı ve şallar, uzun opera dantel eldivenleri, büyük madalyon, broş, iğne, küpe değerli taşlardan hazırlanmış tac ve mücevherler elegan kostümleri tamamlamıştır. La Bella Epoque Dönemi'nde kürk kullanımı artış göstermiş, aristokrasi ve burjuvazinin asırlar boyu statü sembolü kabul ettiği kürk, her kesim tarafından kullanılmaya başlanmış, 1906-1907 yılları, kürk modasının dönüm noktası olurken, hayvan baş ve kuyruklarından tasarlanan rakun, samur, köstebek, vizon kurt, vaşak, kuğu kürklerinden atkı, şal ve etoller manto, dekarlar günün her saatinde kullanılmıştır. Ev içinde ve dinlenirken büstiyersiz rahat "Çay Kıyafeti" olarak adlandırılan uzun kollu, geniş yakalı, şifon, ipek, koton kadife gibi kumaşlardan dikiş-süsleme detaylı Edwardian Dönem'in zarif dantel, fistolarıyla dizayn edilen rahat elbiseler, yüksek sınıfa ait kadınlar arasında popüler olmuş, Paul Poiret tarafından tasarlanan, korse kullanılmadan giyilen elbiselere "Lola Montes" adı verilmiş, yeni iç çamaşırı ünitleri, kombinezonlar, jupon etekler, kol ve yak ağızlarını süsleyen kürk bordürlü lizöz sabahlık, kaftanlar, köket La Bella Epoque kadınının gardrobunu süslerken, dönemin en ünlü iç çamaşırı tasarımcısı Roger Viollet jet-seti giydirmiştir. Longchamp Auteuil, Ascot yüksek modanın sergilendiği mekânlar olurken, 20. yüzyılın başlarında sert, geleneksel ve gizlilik sunan erkek giyim modası, kadın kıyafetlerine göre daha az değişim göstermiş, takım elbise formatı giyimde özgürleşme çabalarına karşı gelen konservatif duruş sergilerken, kostümler resmi, yarı resmi, günlük, iş giysisi gibi gruplara ayrılarak gardroplarda yer almaya başlamış yüksek yakalı, kolalı keten gömlekler, Ascot adı verilen siyah boyun bağları, ilikli üç düğmeli yelekler, Prens Albert stili yuvarlak vatkalı uzun ceketler, "Bretelles" adı verilen pantolon askılı dar paçalı pantolonlar, hasır şapkalar günlük giyimin ana çizgisini oluştururken, resmi kostümlerde siyah gri kumaşlardan uzun iki düğmeli frak ceket, çizgili pantolon, jabolu gömleklerle kullanılan beyaz papyon, siyah kravat, deri eldiven, baston ve silindir şapkalar, karakteristik erkek kostümlerinin stilini yansıtmış, giyim biçimleri kişilerin statülerinin göstergesi kabul edilmiştir. Thomas Burberry markalı gabardin palto ve yağmurluklar 1900'lerin ünlü moda etiketi olurken "Paris, 7 Rue de la Paix" caddesinde, modanın dehası kabul edilen Worth Modaevi'nin şifon, kurdeleli, metalik ipliklerle üç boyutlu çiçek motifli "Rokoko Dönemi"nin yeni versiyon koleksiyonları, kumaşlarda tasarladığı eşsiz kesim ve dikiş teknikleriyle, Paquin Modaevi sanatsal nitelikli gece kostüm ve zengin kürkleriyle yarattığı görsel şölenle, Callot Soeurs bireysel stilleriyle, Doucet ve Redfern mükemmel işçilik ve kaliteleriyle, Venedikli Mariano Fortuny minimalist çalışmalarıyla, Paul Poiret Neo-grek, "Tube Line" ve egzotik koleksiyonlarıyla, diğer ünlü couturierler Drécoll, Maison Rouff, M. Vionnet, Paul Iribe, modayı yönlendirmiş, yüksek müşteri portföyüne sahip modacılar hayranlıkla izlenirken, 1914'de savaşın başlamasıyla "La Bella Epoque" Dönemi sona ermiştir

llar BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'

Mont-Saint-Michel, Fransa, 1905

BİNDOKUZYÜZ'ü yillar BİNDOKUZYÜZ'ü y

Charles Frederick Worth'un atölyesi, Paris, 1907

Kıyaset atölyesinde çalışan kadınlar, Fransa, 1907

"Maison Corbier" şapka dükkânı, Paris, 1905

1900-1909	1900-1909 yılları moda tarihinin başlangıcı olarak kabul edilmiş, 1900-1914 I. Dünya Savaşı'na kadar geçen tarihi süreç Güzel Çağ "La Bella Epoque" olarak adlandırılmıştır. Modadan mimariye, yaşam stiline kadar tüm alanlarda etkisi hissedilen dönemde, teknoloji ve endüstrideki gelişim, Dünya ticaretinin artması şehirleşme, sosyal hayatın hareketlenmesi, hür ve eşit olma isteği gelenek-göreneklere karşı çıkma eğilimi, modayla eş anlamlı kabul edilen haute - couture'ün moda sahnesinde yer alması, yeni moda görüş ve hareketleri, line'lar, look'lar, moda basını, fuar, defile kavramları 1900'lü yıllarda modaya hızlı ivme kazandırmıştır
SİLÜET	1900'lü yıllarda La Bella Epoque Dönemi'nin yumuşaklığı, bay ve bayanların zerafeti, kıbarlığı silüetlere yansıtılmış, 19.yy'ın popüler Victorian silüeti varlığını sürdürmeye devam etmiştir. 1900-1909 yıllarında "Gibson Girl" adı verilen kadın silüetinde karın içerde, göğüs önde, dışarı kavisli kalça hattıyla kum saati formu verilmiş, modaya "S" silüet hakim olmuştur. 1905 yılından sonra ince bel çizgisi göğüs altına çekilerek "S" formu hafifletilmiş, 1908 yıllarında bayan silüetleri daha ince, uzun, fit ve elegan görünüm sergilemeye başlamış, erkek silüetlerine yuvarlak vatkalı dar omuz çizgisi, ince uzun atletik vücut yapısı hakim olmuştur
KADIN KOSTÜM	1900'lü yıllarda kadınların yeni, politik, ekonomik duruşları, moda görüşlerini etkilemiş, dik yakalı, derin dekolte, sırttan minik düğmeli, balenli, ince belli korsetli, yay kemerli, "S" silüetlerini destekleyen yuvarlak hatlarını ortaya çıkaran minik kalça yastıklı, görkemli kuyruklu, tafta, kadife, krepdöşin, Liberty satenler, danteller, volanlar, fırfırlar, nakışlarla tasarlanmış elegan, zarif ultra şık kostümler, değerli kürkler, mücevherler, yapma çiçek fiyonk, vualetli büyük şapkalar, ellerinden düşürmedikleri otrişli yelpazeler ve şemsiyeleri ile "La Bella Epoque" döneminin kök, zarif ve narin kadınlarının gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	1900'lü yıllarda aristokrat bayların şıklığı göz kamaştırırken, hazır erkek giyim modası kadın kostümleri kadar ilgi görmemiş, takım elbise formatı, özgürleşme çabalarına karşı konservatif duruş sergilemiştir. Resmi, yarı resmi, spor, iş giysi gruplarına ayrılan erkek kostümleri, Prens Albert stili klapalı, iki düğmeli, kruvaze uzun frak stili ceket-pantolon takımları ilik düğmeli yelekler, siyah, beyaz, renkli verev çizgili, ince kravat, boyun bağı papyonlar, yüksek kolalı, iğneli yakalar jabolu keten gömlekler, silindir, fötr grogren kurdeleri hasır şapkalar, deri eldiven baston ve şemsiyeler centilmen, janti erkek gardroplarında yer almaya başlamıştır
ÜST BEDEN	1900-1909'lü yıllarda "S" formunu veren kemik balenli veya metal korselerle giyilen dar üst ünitler göğüs dekolte ve vücut hatlarını vurgulamış, kemik yapısını iç organları bozan, nefes almayı zorlaştıran, sağlıksız ve doğaya aykırı bulunan rahat hareket etmeyi engelleyen Carcan korselerin kullanımı ile ilgili doktorlar eğitimci ve sosyologlardan oluşan reform grupları, Femina, Dress Review gibi moda dergileri ve basın, mükemmel fiziği arayan kadınlara daha rahat "Corset"ler önermiş, Paris Ticaret Odası korse sektörünün sonu olacağını savunarak bu akıma karşı çıkmış ve basında çıkan korse ilanları hızla azalan satışları engelleyememiştir

lar BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'

YAKA LINE	1900'lü yıllarda görkemli gece tuvalet ve abiye kostümlerde nervür, fırfır, pile pilise detayları, boynu saran dik yüksek, dantel yakalarla kombinlenen kapalı dekolte line'ları, geniş omuz dekolteeleri, beşgen, derin kare, model uygulamalı yakalar günlük spor kostümler, bebe, klapalı, küçük erkek yakalar palto, etek-ceklet takımlarda kullanılmış, 1905-1909 yıllarında keskin düşüslü dik yakalar enine minik pile ve büzgülerle zenginleştirilerek yuvarlak kapalı dekolteelerle kombinlenmiş, omuzdan askı destekli, göğüs altında drape, dantel, nakış detayları ile vurgulanan yaka line'ları, tarihsel pelerin konseptli yakalar popüler olmuştur
KOL LINE	1900-1904'lü yıllarda düz dar takılmış, ince uzun kol line'ları ile kombinlenen kabarık, kruvaze, boğumlu, çan model uygulamalı tasarımlar, gigot, prenses japone, reglan, tulip, karpuz, manşetli, drapel, üstten büzgülü turvakar kollar 1905 yıllarında üstten takılan, kol ucu iki kat fırfır bitişli, puffs kollar, tarihsel efektli kol modelleri, 1907 yılında, iki ve beş katlı volanlı, dantel, nakış ve fiyonklarla zenginleştirilmiş turvakar kol stilleri, 1908-1909 gündüz robalarında düşük omuz hatlı, düz dar manşetli, gece tuvaletlerinde ikili, üçlü takılan minik kısa, üzeri dantel ince nakışlarla bezenmiş tasarımlar moda sahnesinde yer almıştır
BEL ÇİZGİSİ	1900'lü yılların başında, kadın silüetlerinde bel hattı gerçek yerinde kalmış çeşitli kalınlıkta, aşağı doğru eğimli, yay formu, "V" bitişli kemerlerle bel çizgisi vurgulanmış, siyah kadife kemerler günlük kostümlerde, palto ve cekletlerde ince beli vurgulayan ikili, çoklu, bel pens sistemleri kullanılmış, 1906 yılında belin inceliğini ortaya çıkaran güneş pensler, belden çıkan pililer, 1908 yılında göğüs altına klasik ampir çizgisine çıkartılan bel hattında, asimmetrik, minik drapeler fiyonklar, kumaş kaplama tokalar, ince el işçiliği ile hazırlanan dikiş süsleme nakış teknikleri, püsküller, kordonlar, saten ve kadife kurdelerle dikkat çekmiştir
ETEK BOYU	1900-1904'lü yıllarda etek turu daralmış, 19.yy'a göre daha kısa pili, pilise fırfırlarla zenginleştirilerek, net duruş sağlamak için tül gibi sert fabriklerle dublelenen, yuvarlak bitişli görkemli kuyruklar, yerlere kadar uzanan çan stili etekler, gündüz ve gece kostümlerinde kullanılmış, 1905-1906 yılından sonra günlük ve spor giysilerde etek boyları ayak bileği hizasında yer almaya başlamış 1908 yılında, etek turları daralarak sadeleşmiş, arka bedenden çıkan küçük, zarif kuyruklar kostümlere elegan stil katmış, çağın yeni ulaşım aracı bisiklete binen kadınlar için hazırlanan pantolonlar, moda sahnesinde heyecanla karşılanmıştır
TEKSTİL	1900'lü yıllarda tekstil, aristokrasinin ve burjuvazinin etkisinden kurtulmuş tarihsel, desenli kumaşlar değerini tamamen yitirmiştir. Dönem kostümlerinde çiçek motifli, kenarları dilimli, brodeli, çeşitli kalınlıkta, filtreli, güpür, Fransız İspanyol dantelleri en çok kullanılan fabrik olurken, abiye kostüm ve tuvaletlerde Liberty düşes saten, çin krebi, krepdöşin, ipek, kadife, tafta, müslin, şifon, tül damask, şantuk, parlak efektli, altın iplikli, shine fabrikler, inciler, ipek ipliklerle işlenen nadide kumaş ve kürkler kullanılmış, günlük gardroplarda yumuşak İngiliz yünüleri, ince pamuklular, keten, koton, ipek kumaşlar tercih edilmiştir

RENK	1900-1904'lü yıllarda modadan, soluk pastel, koyu, naturel renkler, gümüşü parıltı saçan griler, bej renginin tonları, açık pembe, maviler, sarılar dikkat çekmiş kahvenin kızıl, acı, karamel, camel tonlarındaki kahve renk croması, soft yağ yeşilleri, sarı-yeşiller, mürdüm, bordo, hardal sarısı, siyah renk kombinasyonları günlük, abiye kostüm ve tuvaletlerde kullanılırken, iç çamaşırlarında naturel tonlar, sayfiye ve ilk mayo örneklerinde marin renk tonları olarak nitelendirilen lacivert, beyaz, kırmızı renkler yer almış, 1905-1909 yılları arasında naturel, soft renklerin yanı sıra eflatun, violet, açık mor ve beyaz renk popülerlik kazanmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1900-1909'lu yıllarda dikiş makinasının icadı, seri üretimin artması, Londra Viyana, Berlin gibi moda metropollerinde, yeni dikiş, süsleme metod ve tekniklerini uygulayan atölyelerin kurulması, Pforzheim şehrinde payet, inci shine malzemelerle dikilip çıkartılan askı, kostüm süsleri, nakışlı düğme ve tamamlayıcı aksesuarlar üreten şirketlerin faaliyete geçmesi, moda dünyasında heyecanla karşılanmış, özgün kupa ve pens sistemleri, nervür, enine pasta pili piliseler, mumlanmış kurdela nakış çiçekten çelenkler, örgü şeritler, brit kopça formunda hazırlanan tokalar, minik baskı, kumaş düğmeler kostümleri süslemiştir
MÜCEVHER	1900-1909'lu yıllarda Yunan stilinden esinlenerek tasarlanan, ince kuyumculuk tekniklerinin kullanıldığı elmas taşlarla bezenmiş, çiçek formu gerdanlıklar, inci lapis, pembe mercan, kehribar, yeşim taşları, altın ve kıymetli madenlerden bel hizasına kadar inen uzun kolyeler, büyük madalyonlar, tasma formu, boynu saran, omuzlara kadar inen, geniş damla gerdanlıklar, elmas sallantılı küpeler yaka iğneleri ve pendantsifler, uzun saten eldivenlerin üzerine takılan zarif yüzükler, bombeli saçları süsleyen altın, elmas ve değerli taşlı taçlar, gündüz-gece kostümleri ve görkemli tuvaletlere zenginlik katarak elegan görünüm sergilemiştir
AKSESUAR	1900-1909'lu yıllarda, kostümlerin şıklığını değerli kürk manşon, atkı, şal etoller ve minik pelerinler, gündüz yumuşak, ince, bej, beyaz deri, gece görkemli tuvaletleri dirseklerin üzerine kadar uzanan dar, saten veya dantel eldivenler tamamlamış, hareketlenen gece yaşantısında, balo, opera ve tiyatrolarda, el gözlükleri tiyatro dürbünleri, atlı arabalardan sonra çağın devrimi kabul edilen üstü açık otomobillerle yapılan gezilerde tozdan korunmak için kullanılan meşhur tüy fırçalar, dev gözlükler, ipek eşarplar, tavşan kürkünden ceket ve battaniyeler güneş şemsiyeleri dönemin aristokrat kesiminin vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	1900-1909'lu yıllarda naturel saç renkleri, kabarık, dalgalı, gevşek, bombeli toplanan serbest topuz stilleri moda olmuştur. Bayanlar saçlarını kemik, platin alüminyumdan hazırlanmış, üzeri imitasyon straz taş veya inci, elmas, yakut zümrüt gibi değerli taşlarla bezenmiş, çeşitli büyüklükte taraklarla dizayn ederek, ipek lenjeriden yapılan yapma çiçek buketleri ile süslemiş, dönemin ünlü saç tasarımcısı Marius Heng, tasarladığı peruklarla büyük ün kazanmış, şapkayı tercih etmeyen bayanların da favorisi olmuştur. Erkekler, 1900'lü yıllarda geçmiş yüzyıllara göre daha farklı, kısa kesilmiş, traşlı, modern saç stillerini benimsemiştir

lar BİNDOKUZYÜZ'lü yıllar BİNDOKUZYÜZ'

ŞAPKA	1900-1909 yıllarında bay ve bayanların kullandığı şapkalar, statü ve prestij sembolü kabul edilmiş, vualet, yapma çiçekler, fiyonklarla dizayn edilen büyük geniş kenarlı şapkalar moda olmuştur. Amerika ve İngiltere'de şapkalarda kullanılan kuş tüylerine karşı çıkartılan "Anti Plumage" yasasına rağmen La Bella Epoque Dönemi'nde, sosyal yaşamda kullanılması zorunlu hale gelen şapkaları süslemeye devam etmiştir. Kadınlar, sayfiyelerde dönemin trendi olan beyaz cilt renklerini korumak için yüzlerini örten tüllü şapkalar, erkekler, seramonilerde silindir, günlük yaşamda hasır, ince kenarlı, grogren kurdela şapkalar giymiştir
AYAKKABI	1900-1904 yıllarında XIV. Louis stili yedi santimetre yüksekliğinde, uzun burunlu yumuşak deriden, üstten bantlı, dilli, kumaş fiyonklu, nakışlı ayakkabılar popüler olurken, bileğin üstünde biten iki renkli, yandan baskı düğmeli, spor dikişli bot ve çizmeler, 1905-1909 yıllarında deri, saten kumaşlardan tasarlanan, mücevher görünümlü straz taş tokalı, fiyonklu, kısa, zarif topuklu, sık ayakkabılar, bağcıklı çıtçıklı, deri düğmeli botlar, dantel veya nakışlarla süslenmiş, önü kapalı ev içi terlikleri, beyaz, bej, ipek çoraplar, değerli taşlarla, shine boncuklarla işlenmiş zincirli minik çantalar, romantik kostümlerin elegan görünümünü tamamlamıştır
GÜZELLİK	1900-1909 yıllarında kadınlar, geçmiş yüzyıllardaki tekniklerden faydalanmış vücut, cilt ve saç bakımlarına büyük önem vermiştir. Yeni cilt bakım ürünleri "Valaze Pasteurized Facial Cream" adlı krem reklamları basında yer almaya başlamış, kişiye özel üretilen parfümler geniş alıcı kitlesi bulurken, kristal ponponlu parfüm şişeleri zengin aristokrat kesimin gözdesi olmuş, 1900'lü yılların sonlarına doğru kozmetik sanayisindeki ilerlemelerle kadınlar, naturel makyaj tekniklerini geliştirmeye başlayarak, ten renklerine uygun toz pudralar sürme ve rastıklar, pembe rujlar kullanarak sade güzelliklerini ortaya çıkartmıştır
LINELAR	1900-1909'lu yıllarda Amerikalı illüstratör Charles Dana Gibson'ın lanse ettiği klasik kum saati silüetini benimseyenlere "Gibson Kızları" adı verilmiş, "S" form 1900'lü yılların en önemli line'i olarak moda tarihine geçmiştir. La Bella Epoque Line (1900), Grand Evening I-II Line'ları, Güney Fransa'da çıkan Promenade Line, Çan etek Line, Part I (1901) - Part II Line (1902) tüm Avrupa'yı etkisi altına almış, Lingerie Line (1900-1904), Vete Ments De Sport Line (1905-1909) Unity-of-Style Line (1901), Empire Line (1908), Directoire Line, Princess Line (1905), Vertical Line (1905-1909), Neo-grek Line'lar (1908) modayı etkilemiştir
MODA İKONLARI	İngiltere Kralı VII. Edward'ın eşi Kraliçe Alexandra, sofistike klas duruşu siyah renkli kostümleri, özgün stilleri, tasarlanmış şapka ve boneleri ile 1900'lü yılların modasını etkilemiş, dönemin en ünlü moda etiketi ve ikonu olarak moda tarihinde yer almıştır. Paris, lüks giyimin ve haute - couture'ün, Londra, günlük spor giyimin merkezi olurken, sessiz sinemanın getirdiği ideal imaj arayışı 1900'lü yıllarda büyük yenilik olarak kabul görmüş, aktrist Isabel Jay, Jose Collins, Camille Clifford, Vanessa Stephan, Elsie de Wolfe, Eva Moore, Prenses Bariatinsk, Victoria, Winston Churchill ve eşi dönemin moda ikonları olmuştur

1910-1919

ON'lu
Yıllar

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZO

Longchamp Yarışı giyim stilleri, Paris, 1910

1910'lu Yıllar (1910-1919)

İrminci yüzyılın ikinci on yıllık periyodunda yer alan 1910'lu yıllarda, birçok alanda izlenen teknik ve mekanik gelişmeler, günlük hayatı büyük oranda etkilerken, moda tarihinin başladığı şehir kabul edilen Paris, dünya sınırlarını zorlamaya başlamış, kuzeyde Haussmann Bulvarı'ndan, güneyde Seine Nehri, doğuda Place Vendôme, batıda Etoile'e kadar uzanan geniş alanda yüzbinlerce insanın çalıştığı moda endüstrisinin kuruluşu, metot ve teknik araştırmalarla önceki dönemlere göre daha özgür bir duruş sergileyen modacılar, modaevleri, yeni stil, line ve look'ların çıkışı, modanın globalleşmesinde lider olan atölye ve fabrikalar, modelistler, makinacı, aksesuarci, şapkacı, ayakkabı ustaları gibi çalışanların uzmanlaşmaları, daha fazla insan gücünün sektörde varlık göstermesi, dünyada moda rekabetini doğurmuştur. Motorlu taşıt, uçak, denizaltıların gücü, sağladığı imkanlar, 1912'de trajik biçimde buzdağına çarparak batan Titanic'e rağmen ağır yük ve yolcu taşıyan büyük, ultra lüks gemiler, Ortaçağ Katedrallerine benzeyen, mimari yapılarıyla görkemli istasyon binaları, yeryüzünde Antartika dışında her kıtayı baştan başa geçen demiryolları, trenler, düzenli yolcu taşımacılığı ile gerçekleştirilen ulaşım, telefon, telgraf, posta hizmetleri ile sağlanan haberleşme ağı, eğitim alanındaki olumlu değişiklikler, kadınların yüksek öğretim ve oy verme haklarını elde etmeleri, 1910'larda modanın tüm dünyaya hızla yayılmasında önemli rol oynamıştır. Sinema ilk kez modayı etkilemeye başlamış, Hollywood'un ilk başyapıtlarını izlemek için sinema salonlarının önünde uzun kuyruklar oluşurken, hükümetler savaş propogandasında oynayabileceği güçlü rol için MGM, United Artist stüdyolarını desteklemiş, Pierre Brissaud, George Lepape, Helen Dryden, Marie Laurencin, John Marin Howard Chandler Christy gibi aktör ve aktrislerin kostüm ve gardropları kitleler tarafından ilgiyle izlenmiştir. Yüksek kaliteli renk, baskı, sanatsal resim, estetik fotoğraf teknolojisine sahip olmaya başlayan moda basını yaratıcılığı destekleyerek yeni yetenekler keşfetmiş, modayı takip etmek isteyen orta sınıfa nerede, nasıl giyinilmesi hakkında bilgi ve kurallar, makayaj teknikleri, starların gardrop ve güzellik sırları, dönemin film kostümleri, Races Auteuil Longchamp yarışlarında, bale, opera ve tiyatroların prömiyer galaları, resmi davet ve resepsiyonlarda jet-sosyetenin giydiği kostümlerinin fotoğraf ve röportajlarını yayınlarken, "Femina", ilk foto-röportaj tekniğini kullanarak, çalışma hayatının içinde var olmak isteyen, sosyal haklarını elde etme mücadelesi veren, modada radikal devrim isteyen kadınların duruşlarını destekleyen ciddi bir tavır sergilemiş, moda dergisi "La Gazette du Bon Ton", Paul Iribe George Barbier, Pierre Brissaud, Guy Arnoux gibi birçok sanatçı ve tasarımcıların moda illüstrasyonlarını yayınlayarak, yeni stillerin moda dünyasına lanse edilmesinde öncülük etmiştir. Fütürist hareketin kurucusu yazar Filippo Tommaso Emilio Marinetti, büyük romancı ve oyun yazarları Paul Thomas Mann, Robert Hauptmann, John Millington Synge, George Bernard Shaw, Gerhart Johann, Herbert George Wells, David Herbert Richards Lawrence, Henri Barbusse, Edith Wharton, Theodore Herman, Albert Dreiser Franz Kafka'nın eserleri ve ünlü ressam Henri Matisse, Pierre-Auguste Renoir'ın tabloları modaya yön vermiştir.

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZO

esim sanatındaki yeni kavramlar, heyecanla karşılanan gramafon, George Robey, Enrico Caruso, Dame Clara Ellen Butt'in taş plaklara kaydedilen sesleri, opera, operet, senfoni müzikaller ve müzik türleri, Jacques Doucet, Paul Poiret, Mariano Fortuny, Madame Grès Madeleine Vionnet, Charles Frederick Worth, Coco Chanel, Madame Agnes, Jeanne Paquin Jeanne Lanvin, Richard Riemerschmid, Bruno Paul gibi modacı, terzi ve tasarımcılar 1910'lu yılların modasını yönlendirmiştir. Amerika'ya açılan parizyen modacıların, yüksek dikiş teknik ve fiyatlı tasarımlarının, ucuz kopyalarının satılmasına karşı, Paris'te Haute-Couture modacılarını koruma derneği "Le Syndicat de Défense de la Grand Couture Francaise" kurularak, ünlü modacı Paul Poiret sendikasının başkanlığına getirilmiş, 1910-1914 yıllarında moda, otoriter ve keskin imaj sergilerken, 1910 yılında Paris'e gelen Diaghilev Rus Balesi için Léon Samoilovitch Bakst tarafından tasarlanan ihtişamlı "Sheherazade" adlı eserinin ve George Barbier tarafından hazırlanan Rus Bale Topluluğu'nun sahne kostümleri Haute-Couture alanında bıraktığı etkiyle portakal, sarı açık yeşil, indigo mavisi gibi renk kompozisyonları moda olmuş, balerin, dansçı dönemin moda ikonu Mata Hari'nin müzikal kostümleri Paris modasınca sansasyonel bulunmuştur. Paul Poiret liderliğinde yaratılan kadını "S" formu ve korselerden kurtaran, romantik notalar taşıyan ince, uzun boylu yuvarlak büst bedenli yeni silüet ve moda çizgisi, feminen, ağırbaşlı, geçmiş dönemlere göre daha genç görünüm sergilemiş, tutucu kurallar yıkılırken esen romantizm rüzgarları diğer ülkeleri de etkisi altına almış, 'Edwardian Dönem'in karışıklığından tamamıyla uzaklaşan rahat, sade imajlarla özgürleşen moda, serbest duruş, fonksiyonel çizgiye sahip olmuştur. "Wiener Werksatten" Viyana atölyelerinin moda bölümü, harmonik yaşam stiline uyum sağlayan sanatsal tasarımlarıyla uluslararası ün kazanırken, bol şekilsiz denemelerin ardından, elegan stildeki süslemelere verilen önem terk edilmiş, I. Dünya Savaşı öncesinde geometrik stiller yerini çiçek desenlerine bırakırken, oryantalizm etkilerinin kökleri, 19. yüzyılda gelişen egzotizm anlayışına dayandırılmış, sömürge devletler, Uzak Doğu'dan getirilen ürünlerin etkisinde yaratılan tasarımların büyük popülarite kazanması, dekorasyon gibi alanlara yayılmasına neden olmuş, Doğu'nun etkisinde kalan moda, Japonizm akımları hakim olurken, kimono stili palto, ceket kol line'ları, harem pantolonlar ve türban başlıklar moda sahnesinde yer almıştır. 19. yüzyılın ilk yarısının en önemli keşiflerinden ilk uçak ve zeplinlerin, uçuş denemelerini izlerken pervanelerin yarattığı hava akımıyla havalanan eteklerin, uygunsuz görünümünü engellemek için, Paul Poiret tarafından lanse edilen yüksek belli volümlü, anvelop, etek ucu çok dar bitişli, hareketleri kısıtladığı için yırtmaç ve paneller ilave edilerek yürüme problemi giderilmeye çalışılan "Hobble Etek Line", toplu taşıt araçlarını kullanan orta sınıf tarafından kabul görmezken, vücudu dik ve uzun gösteren, seksen santimetre etek turları, jet-sosyete arasında popüler olmuştur Yoğun detaylardan arınan bluz-etek-ceket kombinasyonları bireysel tavır sergilemiş, hazır giyim ünitlerinde ve ayrı olarak kullanılmaya başlanan eteklerin etiketlerinde, nasıl giyileceği hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur

N'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDON

adınların gidebileceği özel spor kulüplerinin açılmaya başlamasıyla golf, okçuluk, tenis, buz pateni gibi spor giysi tasarımları, markalar ön plana çıkmaya başlamış Miss Hepburn'ün okçuluk, Mrs Albu'nun tenis kostüm ve şapkası, kadınlar arasında moda olmuş, Londra Queens Club'ta yapılan tenis turnuvalarında giyilen beyaz pilise etek, tunik, bluz, triko ceket, şapka, ayakkabı ve aksesuarlar Amerika kıtasına kadar yaygınlaşırken, Jean Patou, ünlü kadın tenisçi Suzanne Lenglen için tasarladığı ilk kısa etekli tenis giysisini moda dünyasına lanse etmiş, Ascot at yarışlarında Kraliyet ve protokolde yer alan bayanların şık, elegan kostüm ve saçları, modayı takip eden kitleler tarafından ilgiyle izlenirken, dönemin moda ikonları Madame Paquin, Alice Frederica Keppel, aktrist Ina Claire, Daisy Irving, Gaby Deslys, Vanessa Bell, Virginia Woolf, Gladys Cooper, Gertie Millar, balerin Isadora Duncan ve Anna Pavlova, Vera Fokina ve Kraliçe Alexandra, kendilerine özgü ihtişamlarını yansıtan kostümleriyle modaya yön vermiştir. 1910-1914 yılları arasında Caresse Crosby tarafından tasarlanan, Kestos adı verilen ilk sütyen Amerika Birleşik Devletleri'nde tescil ettirilmiş, silüette göğüs kısmı özgürleşirken büstiyerler kalçaya kadar uzatılmış, jupon etekler, iç çamaşırları incelmış, balina kemikli ve metal korselerden ikiyüz yıl sonra kurtulan kadınların, sütyen ve yumuşak korselerle vücutların, doğal güzelliğini yansıtan görünümüne kavuşması, "Reformist Hareket" olarak değerlendirilmiş, I. Dünya Savaşı öncesi elastik ürünlerin kullanımı gündeme gelirken, iç giyim ünitlerinde düz ketenlerin yerini, renkli tafta ve krepdöşinler, önceki yıllarda masumiyeti ve temizliği sembolize ettiği düşünülen beyaz iç çamaşırının yerini, pastel tonlardaki modeller almıştır. Çiçek buketleri, devekuşu tüyü fiyonk, tokalarla süslenen büyük dev boyutlu şapkaların elbiselerle uyumu önem kazanmış, sade kostümelerde abartılı, bol süslemelilerde küçük modeller popüler olurken, motorlu taşıtların günlük hayata girmesiyle büyük şapklar demode kabul edilmiş, 1913'de "Cloche" adı verilen, tüylerle süslenen çan stili şapklar, ilk kez lanse edilen, kabartılarak arkaya doğru taranan, daha sıkı toplanan topuzlar moda olmuştur. 1913 yılında "William Randolph Hearst" dergisi tarafından satın alınan Harper's Bazaar, kapağında Paris'te yaşayan Rus aristokrat moda illüstratörü Erté'nin çizimlerine yer vererek, modanın kralı Poiret'nin moda görüşlerini anlattığı makaleler yayınlamış, İtalya'da Lydia de Liguoro "Lidel" adlı okuma, illüstrasyon, tasarım, şıklık, iş dergisini yayın hayatına sunmuş, Amerika'da "Vogue" Comœdia Illustrate dergileri, Sears Roebuck'un dağıttığı moda katalogları ve posterler, geniş kadın okuyucu kitlesi tarafından kabul görerek beğeniyle izlenmiş, gazete ve dergilerde egzesiz diyet, kozmetiklerin düzenli kullanım öneminin anlatılması, kozmetik endüstrisinin gelişiminde önemli rol oynamıştır. I. Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde Leipzig'de geliştirilen yeni kürk boyama metodu ile samur vizon gibi değerli kürklerin tavşan, sansardan ucuz imitasyonları üretilmiş, Avrupalı kadın gardrobunun vazgeçilmez parçaları kürk paltolar, şallar, manşon ve etoller, chinchilla yakalar, değerli kürklerden manşet ve bordürler kostümlerin elegan, aristokrat stiline görkem katmıştır. Modacılar ve büyük modaevleri sezon trend ve

N'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDON

kreatasyonlarını, mankenlerle düzenledikleri mini defile ve reklam kampanyalarıyla tanıtırken, büyük mağazalar ilk kez taş manken, vitrin dekorasyonu kullanmaya başlamış, 20. yüzyılın minimalist çizgisini sunan gösteriler kaygısız yılların yansıması olarak değerlendirilmiş, Fransız modası tiyatro, opera ve baleden ilham alırken, feminen stilden ödün verilmemiş, süslemeli, kuyruklu etek formları popülaritesini savaş dönemine kadar sürdürmüştür 19. yüzyılın ikinci yarısından sonraki aşırı yüklü moda anlayışı, 1910'lar da yerini daha sade çizgilere bırakmaya başlamış, zekice tasarlanmış kesimler, zarif fabrikler, 1909-1914 yılları arasında moda dünyasında ve silüette yaşanan keskin dönüş, kadınların yaklaşan I. Dünya Savaşı'nı önceden sezmiş olabileceklerini düşündürmüştür

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZC

"New Gallery" sinemasına girmek için kuyrukta bekleyen kalabalık

I. Dünya Savaşı Dönemi (1914-1918)

İrinci Dünya Savaşı'nın 3 Ağustos 1914 tarihinde başlaması ile *La Bella Epoque* Dönemi sona ermiş, ekonomik-politik çalkantılar, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Rusya Almanya Fransa, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve koloniler arasındaki çarpışmalar yüzyılın ilk büyük felaketi olarak tarihe geçerken, sert şekilde süren, geçmiş yüzyıllarda cephelerdeki

çatışmalardan farklı olarak sivilleri de ilgilendiren savaş için, yaşam biçimlerini ve moda dünyasını derinden etkilemiştir. Birçok modacının askere çağırılması veya gönüllü olarak orduya katılması nedeniyle Paris'teki modaevlerinin büyük çoğunluğu kapanmış, genç modacı Gabrielle Coco Chanel, zengin gönüllüler ve Kızılhaç için hemşire kıyafetleri tasarlarırken, geride kalan modaevleri ise zor şartlarda çalışmalarını sürdürmeye devam etmiş 1915'e kadar modada değişikliklerin hissedilmemesine karşın sosyal, kültür ve eğlence sektörü durma noktasına gelmiş, ünlü kabareler müşterilerinin azalması nedeniyle faaliyetlerini sonlandırarak Paris'i terketmek zorunda kalmış, Fransa'da lüks eğlence yerlerinde tuvalet giymek, takı takmak, savaş sonuna kadar yasaklanmıştır. Erkeklerin savaşmak için evlerini terk etmeleri sonrası, kadınlar otobüs şoförü, tramvay sürücüsü, konduktör biletiçi, postacı, asansörcü, demirci gibi mesleklerde ve ağır sanayide aktif görevler üstlenmiş koyu renkli, gösterişsiz pratik üniforma ve iş giysilerine duyulan ihtiyaçtan doğan yeni sektörde, fabrikalarda çalışan kadın işçiler için pantolon ve tulumlar, Hava Kuvvetleri'nin sembolü mavi, lacivert, gri ve haki renklerde üniformaların üretilmesi modada askeri stil "Post War" rüzgarları estirmiş, asker yeşili kadın ve işçi kıyafetleri savaş psikolojisini geniş kitlelere taşımış, Amerika'da "Reece Machinery Company" askeri üniformalar için düğme makinası tasarlarırken fonksiyonelleşerek ciddi tavır sergileyen modada, Romantic Dönem'in bittiği düşünülmüş sadelik ve yalınlık yükselen trend olmuştur. Kadınlar uzun siyah etek, beyaz gömlek, kravatlı iş giysilerini inci kolye, eşarp nakışlı yakalarla dizayn ederek, savaşın sert etkisini yumuşatmaya çalışmış, Londra, Viyana, Berlin Frankfurt gibi moda merkezleri, eski çizgilerini takip ederken kıyafetlerdeki her türlü aşırılık ve müsrifliğin bastırılması zorunluluğuna rağmen, moda olan talep kontrol altında tutulamamış, değişen koşulları dikkate almayan Haute-Couture tasarımcıları ise siyasi ve ekonomik değişimlerden bağımsız kalmış, modada büyük güç olan Paris'e bağımlılık azalırken, dünyada diğer ülkelerdeki yaratıcı yeteneklere fırsat tanınmış, Fransız couturierler değişen koşullara uygun kostümler tasarlamıştır. 1915 yılı ortalarında, yüzyıllarca ayak bileğini aşmamış etek boyunun, ekonomik nedenlerle kısaltmaya başlaması, "Radikal Devrim" olarak nitelendirilmiş, gömlek-pardösü elbise, kalça hizasında biten tunik stili savaş silüetleri ve adını geçmiş yüzyıllardaki crinoline'lerden alan "Savaş Crinoline" line'i, moda dünyasına lanse edilmiş, bilekten altı-yedi santimetre yukarıda, baldır hizasında, kolları modern Petticoat'ların üzerine giyilen, hareket kabiliyeti sağlayan geniş eteklerle kadınlar, kendilerini daha feminen, asil ve rahat hissetmiş, Lanvin, Worth, Paquin Modaevleri'nin romantik stilde hazırladıkları savaş crinoline'li proporsiyonları, Callot Soures ve Douillet Modaevi'nin "Pannier Look"u büyük sükses toplamıştır.

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZC

odier firmasının ürettiği ve modacı Chanel'den esinlenerek "Chanella" adı verilen ucuz maliyetli jarse kumaşlar, savaş dönemi kumaş modasını yönlendirmiş, I. Dünya Savaşı döneminde Fransa'daki hazır giyim endüstrisi diğer ülkelere kayarken, aynı ölçülerde kesilip dikişli bir ceketin herkesin vücuduna uymasının imkansız olacağı fikri savunulmuş, bol kesimli rahat kıyafetler popüler olurken, ceketlerde dar kuyulardan vazgeçilmiş, hazır giyim, terzi dikişleriyle eş değer kabul edilmiştir. Etek, tunik stili tayyörler, ceket, manto, uzun gömlek-pantolonlar, bisiklet kullanan kadınlar için tasarlanan geniş paçalı ve golf pantolonlar, savaştan etkilenmeyen kesim tarafından kabul görmeye devam etmiş Rus asilzadeleri, aristokrat ve zenginlerin sayfiyesi olarak ünlenen Monte Carlo, Biarritz, Deauville, Chanel Paul Poiret gibi ünlü modacıların açtığı atölye ve butiklerle savaş sonuna kadar moda merkezi görevini üstlenerek Promenade, Marine, Sayfiye line'larının çıkışına ilham kaynağı olmuştur. Yüzme sporunun kadınlar için uygun olmadığı düşünülüyordu yıllarda, günlük giysileri andıran kürdele, büzgü, fırfır, yoğun süsleme detaylı basma veya keten kumaştan hazırlanan, diz üstünde kısa pantolon, tunik stili mayolarla, aynı kumaştan eşarp türban başlık ve şapkalarla kombinlenerek, deniz ve güneşten faydalanılmaya çalışılmış, I. Dünya Savaşı'nın getirdiği ekonomik sıkıntı ve materyal kıtlığı nedeniyle 1916 yılından itibaren modacılar, tasarımlarını pratikleştirmek zorunda kalırken, yaşanan kumaş azlığı sebebiyle yeni kumaş boyama, dokuma, tekstil fabrikaları açılmıştır Savaşın sona ermesinde rolü olan, tüm Avrupa'da yaşanan "İspanyol gribi" adı verilen salgın hastalıktan yirmi milyon kişinin ölmesi, engellenemeyen saç dökülmeleri, kadınları iddialı saç kesimlerine yöneltmiş, kulak hizasında kesilen saç modelleri gelecekteki "a la Garçonne" modasına öncülük etmiştir. 1918'de savaşın sona ermesinden sonra yaşanan dramatik sonuçlar genç jenerasyonu yeni moda arayışlarına, farklı tarz ve tekniklere yönlendirmiş lüks giyim yeniden moda sahnesinde yer almaya başlarken, taş plak ve pikaplardan yükselen müzik moda olan Arjantin tango dans ve kurları insanlara moral verirken, modernizm akımları, makinalara duyulan hayranlık yalın net çizgiler, Le Carbusier, Chanel, Madeline Vionnet gibi parizyen modacılar ilham kaynağı olmuş "Makina Estetiği" adı verilen dönemde yeni teknolojik gelişmeler, buluşlar, keşifler yeni modanın yayılmasını sağlarken, hızla taklit edilen trendlerin yerine yenilerinin gelme süreci oldukça hızlanmıştır. Almanya'da "Jugend Stil" tasarımcıları dikkat çekmiş, İngiliz modası spor faaliyetlerinden etkilenirken, gelişen Amerikan modası Hollywood'dan ilham almış, Fransız couturierler ise değişen koşullara uygun kostümler tasarlamıştır Savaş döneminde çeşitli işlerde çalışan kadınların sosyal hayatın içinde yer alması, savaş sonrası kaçınılmaz olmuştur. Savaşın ardından zor durumda kalanlar için düzenlenen yardım baloları, davetler, kutlamalar önem kazanırken kapanan modaevleri kapılarını tekrar müşterilerine açmış, Chanel, Lanvin'in gibi genç modacıların tasarımlarıyla dünya moda pazarında büyük pay sahibi olurken, I. Dünya Savaşı sonunda, giysiler yeniden düz dökümlü görünüme bürünmüş, sade, yalın yeni line ve look'lar dünyada moda sahnesinde yer almaya başlamıştır

N'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar

Miss Hepburn okuyla atış yaparken, 1910

Lady Helen Brassey, Golf maçı

Tenis kıyafetleri ve şapkaları

Aktris Certe Millar, "The Dancing Mistress" müzikali, 1912

Aktris Ina Claire, "The Girl From Utah" müzikali, 1913

İngiltere Kraliçesi Alexandra

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZC

1910-1919	1910-1919'lu yıllarda birçok alanda izlenen teknik - mekanik gelişmeler Hollywood, sessiz sinema, uçak, gramafon gibi buluşlar, otoriter, keskin imaj sergileyen modayı etkilemeye başlamış, modanın başkenti Paris, dünya sınırlarını zorlarken boya, tekstil sanayisindeki gelişmeler, dikiş makinelerinin yüksek satışı fermuar gibi yan ünitlerin üretimi, imalat sektöründeki ilerlemeler, yeni line akım ve look'ların yüksek standarta ulaşması, yeni moda alanlarının çıkışına neden olmuştur. Yüzyılın aşırı moda anlayışı yerini sade çizgilere bırakmış, I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle Güzel Çağ "La Bella Epoque" Dönemi sona ermiştir
SİLÜET	1910-1919'lu yıllar 20. yy'ın ikinci on yıllık periyodunda yer almış, 1912 yılından sonra silüetler uzamaya başlamış, yuvarlak, dolgun büst beden, ince bel, dar kalçalı kadınlar modern, fit görünüm sergilemiş, 1913 yılında, daha da incelen silüetlere bir sütun üzerinde duruyormuş ifadesi kazandırılmıştır. İlk kez, moda dünyasını sessiz sinemanın Hollywood silüetleri etkilemeye başlamış, 3 Ağustos 1914 tarihinde başlayan savaş sonrasında yaşanan ekonomik-politik çalkantılar nedeniyle, üst sınıfı belirleyen moda, alt sınıfı etkisi altına alırken, uzun-dar bedenli, düşük bel hatlı "Savaş Silüetleri" moda tarihine damgasını vurmuştur
KADIN KOSTÜM	1910'lu yıllar uzun etek boyları ayak bileği hizasına, bel çizgisi göğüs altına çekilerek Edwardian Dönem'in karışıklığından uzaklaşmış şık, elegan, özgür imajlı, yeni parizyen kostümler moda sahnesinde yerini almış siyah eteklerle giyilen dantel yaka, kravatlı beyaz gömlekler, iş yaşamındaki kadınların üniforması haline dönüşmüş, 1916 yılından itibaren kostümlere rahat pratik çizgiler hakim olmuş, bilekten altı-yedi santimetre yükseğe çıkan, hareket özgürlüğü sağlayan geniş turlu eteklerle giyilen, dik yüksek yakalı, büyük düğme cep, kemerli tunik kimono, asker stili ceket, palto ve pardösüler kadın gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	1910'lu yıllarda günlük erkek gardroplarında yüksek patlı, değiştirilebilir, sert kola yakalı, kol düğmeli, kalın manşetli, desenli, düz kumaşlarla kombinlenen özel dikiş gömlekler, geniş erkek yakalı, tek düğmeli, ilik veya büyük cepli, bel hattında tokalı kemer detaylı, kolları dört düğmeli, pie de poule, çizgili, İngiliz yünlülerinden ceketler, ayak bileğinde biten double paça pantolonlar yer almış diz hizasına kadar inen uzun, yuvarlak bitişli redingot'lar, at yarışları ve yarı resmi seramonilerde, önü belde, tek düğmeli, sivri bitişli, kuyruklu, ipek papyonlu "Topper" silindir şapkalı Frak'lar resmi törenler ve gece yaşamında kullanılmıştır
ÜST BEDEN	1910-1919'lu yıllarda moda, rahat, sade imajlarla özgürleşerek serbest duruş fonksiyonel çizgi sergilemeye başlamış, vücudun en çok dikkati çeken kısmı üst beden ve belirgin olmayan korseli göğüs çizgisinde abartılı çizgilerden vazgeçilerek yeni dikiş teknikleri, kup, pens model uygulamaları ve dekolte line baskı düğme sistemleri kullanılmıştır. Moda olmaya başlayan Arjantin tango dans kostümlerinde, kolalı petticoat'ların üzerine giyilen kabarık eteklerle kare, düşük arkadan sivri dekolte, omuzdan bantlarla tutturulan kolsuz üst bedenleri, ince ipek lüks şalları tamamlamış, fonksiyonel tasarımlar hareket özgürlüğü getirmiştir

N'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDON'lu yıllar

YAKA LINE	1910'lu yılların I. periyodunda tutucu kurallar yıkılmaya başlamış, önceki yıllarda uygunsuz olarak nitelendirilen "V" dekolte line'ı tüm modacılar tarafından kabul görürken, modada romantizm rüzgarları esmeye başlamış, yeni yaka stilleri Paris'in dışındaki ülkelerde de büyük ilgi ve heyecanla karşılanmış, göğüs altına kadar uzanan üstü küçük altı geniş erkek yakalar, şal, asimetrik model uygulamalı yüksek, yuvarlak, düz, yay, straplez line'larla kombinlenen yuvarlak kapalı yakalar, 1914-1918 savaş yıllarında tek klapalı, kruvaze kapanışlı, kayak, bato şömiziye, bebe, bahriyeli, Napolyon stili yaka line'ları kostümelerde kullanılmıştır
KOL LINE	1910'lu yıllarda Amerika'ya açılan parizyen tasarımcıların, yüksek dikiş teknik ve fiyatlı koleksiyonlarının ucuz kopyalarına karşı Paris'te Paul Poiret'nin başkanlığında, modacıları koruma derneği "Syndicat de Defense de la Grande Haute-Couture" kurulurken, yeni silüet ve kostümelerde, modernleşme hareketleri modada dalgalanmaların yaşanmasına neden olmuş, uzun, dar takılmış, kruvaze reglan, turvakar, yarasa, mendil, drapeli, iki, üç katlı model uygulamalı kollar 1915-1919 yıllarında kimono kol line'ları, çift manşetli, kol kenarları süslemeli kürklü ve kısa pelerin kollar, gece-gündüz gardroplarında yer almaya başlamıştır
BEL ÇİZGİSİ	1910-1914 yıllarında bel çizgisi göğüs altına doğru çekilmiş, yüksek bel döneme imzasını atarken, tok, çiçek buketleriyle süslenen, ince pileli, siyah kadife ve parlak kumaşlardan kemerler bel hattına dikkati çekmiş, ilk uçak ve zeplinlerin uçuş denemelerini izleyen bayanların, pervanelerin yarattığı hava akımıyla havalanan eteklerinin, uygunsuz görünümünü engellemek için Paul Poiret tarafından lanse edilen yüksek belli Hobble Line etekler pratik ve rahat olmadığı için kadınlar tarafından kabul görmemiş, 1915-1919 yılları arası savaş crinoline'leriyle gerçek yerine dönen bel çizgisini, spor dikişli kup, pili, kemer ve düğmeler vurgulamıştır
ETEK BOYU	1910'lu yıllarda, etek boyları ayak bileği hizasında yer alırken, dar uzun eteklere hareket kabiliyeti kazandırmak için gizli kalın pile, yırtmaç sistemleri uygulanmış 1914'lü yıllarda kalçaya oturarak aşağıya doğru pile ve büzgülerle genişleyen crinoline etek line'ları, gece kostümelerinde sivri kıyruklar döneme imzasını atmış hazır giyim ünitesi olarak üretilen, eteklerin nasıl giyileceğini anlatan, bilgiler veren etiketlerin kullanılması, moda tekstil sektöründe önemli gelişme olarak nitelendirilmiş, 1916'da I. Dünya Savaşı'nda etek boyu, yaşanan kumaş kıtlığı ve ekonomik nedenlerle kısalarak, yerden altı-yedi santimetre yukarı taşınmıştır
TEKSTİL	1910'lu yıllarda, yüzyıllar boyu prestij ve statü sembolü olan kürk ve ticareti önem kazanırken savaştan önce Leipzig'te geliştirilen yeni kürk boyama methoduyla samur, vizon gibi değerli kürklerin, tavşan, sansargibi ucuz kürklerden taklitlerinin üretilmeye başlanması modaya yeni açılım getirmiş, kürk paltolar yaygınlaşmış kostümelerde shine nakışlı saten krep, iki renk efektli Milburg krebi, ipek jorjet şifon, krepdöşin, dantel, vualet, tül, yünlü, fötr kumaşlar kullanılmış, I. Dünya Savaşı süresince büyük kumaş sıkıntısı yaşanmış, 1917'de Chanel'in lanse ettiği ucuz, kaliteli jarse kumaş, moda dünyasında beğeni ve coşkuyla karşılanmıştır

BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDOKUZYÜZÖ

RENK	1910-1914 yıllarında kıstümlerde soft, uçuk sarı, erguvan, pembe, bej gibi naturel renklerle, kahverenginin tonları, koyu-açık renklerin iddialı kombinasyonları moda sahnesinde yer almış, 1914 yılında başlayan savaşın etkisinin 1915 yılına kadar modada hissedilmemesine karşın, toplumsal, sosyal, eğlence ve kültür hayatı durma noktasına gelmiş, koyu, gösterişsiz, haki, mavi, lacivert, gri renkli kıstümler savaş psikolojisini yansıtırken, sonrasında parlak renk kombinasyonları siyah, gri, bej, pastel pembe, mavi, nil yeşili, sarı, eflatun, mor, kırmızı, prusya ve gece mavisi, lacivert, yeşil, kahve, mürdüm, şarap rengi modaya hakim olmuştur
DIKİŞ-SÜSLEME	1910-1919'lu yıllarda özgürleşen moda, serbest duruş ve fonksiyonel çizgi sergilemeye başlamış, Viyana'da Wiener Werks Tätten atölyelerinde başlayan etkileyici moda akımlarında, ince el işçiliği, zarif detaylar dikkat çekmiş, yaratılan elegan stilde, yüksek ustalık sergileyen, kaliteli materyallerin kullanıldığı sanatsal nitelikli işlevsel tasarımlarla, moda tarihi dikış süsleme tekniklerinde yeni bir sayfa açılmış, I.Dünya Savaşı sürecinde modaya hakim olan geometrik şekiller savaş sonrası yerini sık, elegan havalı kıstümlerde, çiçek, gül desenleri ve pul boncuk, shine işleme ve aplike teknikleriyle yapılan farklı stillere bırakmıştır
MÜCEVHER	1910'lu yıllarda fiyonk, elips, sepet, çiçek, portreli, elmas, inci, zümrüt, yakut agat ve renkli minelerden tasarlanmış yaka ve şapka iğneleri, pendentifler, uzun sallantılı küpeler, değerli taş, boncuk, kordone, püsküllü uzun kolyeler, tarihsel efektli, altın zincirle dizayn edilen, dinsel sembollerin yer aldığı şans bilezikleri değerli taşlardan hazırlanmış zarif yüzükler, imitasyon taşlardan tasarlanan ayakkabı ve kemer tokaları, altın, elmaslarla dizayn edilen bilezik formu saatler kıstümlere zenginlik ve görkem katmış, 1917 yılında Fransa'da lüks eğlence yerlerinde tuvalet giymek, mücevher takmak savaş sonuna kadar yasaklanmıştır
AKSESUAR	1910-1914 yıllarında kürk, şal, etol ve manşonlar, görkemli kıstümlerin şıklığını tamamlamış, kumaş ve yumuşak deriden tasarlanan, dirsek üstünde biten bej rengi uzun dar eldivenler gece kıstümlerinde, koncu, geniş, kısa, kahverengi ve siyah eldivenler gündüz kıstümlerinde kullanılmış, dantelli, fırırlı güneş şemsiyeleri yüzyıllardır kadınların ellerini süsleyen otriş ve özel nakışlı yelpazeler, opera bale ve tiyatrolarda kullanılan altın saplı, porselen opera dürbünleri, dönemin vazgeçilmez aksesuarı olmuş, erkekler, kahve, İngiliz yeşili, mor renkli yün çoraplarını tutturmak için diz altından takılan, lastikli jartiyerler kullanmıştır
SAÇ STİLLERİ	1910-1914 yılları arasında yandan, kabarık, dalgalı, bombeli toplanan topuzlar yerini daha yukarı, yüksek ve sıkı şekilde dizayn edilen stillere ve bukleli, serbest saç modellerine bırakmış, alın hizasına doğru takılan, elmas ve değerli taşlarla süslü saçlar ve kemik taraklar, Yunan stili saç bantları, kadınların başlarını süslemiştir Geçmiş yüzyıllarda kadınlığın ifadesi olan saçlar, I.Dünya savaşının bitişinde etken olan, İspanyol grihi olarak adlandırılan salgında, yirmi milyon kişinin ölmesi ve engellenemeyen dökülmeleri nedeniyle saçların kulak hizasında yeni formlar ve biçimlerde kesilmesi, özgürleşme hareketi olarak nitelendirilmiştir

N'lu yıllar BİNDOKUZYÜZON'lu yıllar BİNDON'lu yıllar

ŞAPKA	1910-1914 yıllarında vualet, otriş, çiçek, fiyonk ve tokalarla süslenen şapkaların kostümlerle uyumu önemsenmiş, sade giysilerle abartılı şapkalar kullanmak moda olmuş, 1912'de şapkalar küçülerek sadeleşmiş, yaz mevsimi, günlük spor aktivitelerinde küçük hasır şapkaların saçın tümünü kapatarak, eğimli takılması gösterişli stil olarak nitelendirilmiş, 1914 yılından sonra balıkçıl tüyleriyle süslü yüksek dar ve üniforma, asker stili şapkalar, 1915-1919 yıllarında türban, bone kalpak, geniş kenarlı modeller ve genç şapka tasarımcısı Coco Chanel'in lanse ettiği minik, sade şapka tasarımları, moda çevrelerince büyük beğeni toplamıştır
AYAKKABI	1910-1914'lü yıllarda Küba adı verilen, Louis stili kısa ökçeli, üstten bant toka, minik baskı düğmeli, siyah, kahve, bej, patentli deri, kumaştan tasarlanan ayakkabılar, mücevher tokalı, dantelli, önü sivri, kısa topuklu ev içi terlikleri 1907'de kordonlu, brokar kadife üzerine nakışlı minik çantalar popüler olmuş savaş döneminde kalın deriden, bağcıklı, kuş gözlü, diz altında biten bilek boyunu aşmayan çizmelerin kısa eteklerle kullanılması devrim olarak nitelendirilirken uzun, çapraz takılan kapaklı büyük çantalar, elde taşınan zarf stili portföyler erkeklerde ise Balmoral, siyah rugan, loafer ayakkabı ve çizmeler moda olmuştur
GÜZELLİK	1910'lu yıllarda kadınlar, saç, cilt, vücut bakımlarına olağanüstü önem vermişler modern tasarımlı, geniş aynalı makyaj masalarında, gümüş ayna ve tarak setleri kişiye özel tasarlanmış kristal şişelerde parfümleri yer almış, ten renklerine uygun pudralar, allıklar, rastıklar, ilk kez kullanılan kırpık maskaraları ve rujlarla kadınlar, yeni, farklı güzellik anlayışlarını sergilemiş, savaş yıllarında yaşanan ekonomik sıkıntılara rağmen kozmetik ürünlerine gösterilen ilgi azalmamış giderek toplumda ve iş yaşamının tüm kollarında daha aktif rol almaya başlayan kadınlar için güzellik, makyaj, özgürleşmenin ve kadınlığın ifadesi olarak kullanılmıştır
LİNELER	1910-1919'lu yıllarda modaya rahat, özgün, sade imajların yanı sıra yeni line'lar hakim olmuş, Grand Evening Line (1912), Paul Poiret'nin lanse ettiği Sorbet Line (1913), A Line, Boxy Line, I. Dünya Savaşı öncesi moda sahnesinde yer almış aristokratların ve zenginlerin sayfiyesi olarak ünlenen Biarritz Deauville Chanel ve Poiret'nin açtığı atölye ve butiklerle savaş sonuna kadar moda merkezi olmuş Promenade, Marine, Ampir Line'lar (1915), Jeanne Lanvin, Worth, Paquin Modaevleri'nin "Savaş Crinoline"i olarak adlandırdığı line'ı, Postwar Line Callot Soeurs ve Douillet'in "Pannier Look"u dünyada beğeniyle karşılanmıştır
MODA İKONLARI	1910'lu yıllarda sessiz sinemanın Hollywood aktristleri Rudolph Valentino Douglas Fair Banks, Valentine Gross, Barbie Sem, Ruth Eastman, Helen Dryden, Marie Launrencin, John Marin, Charlie Chaplin ve kadın karakterleri filmlerde giydikleri kostüm ve gardroplarıyla dönemin ilk moda ikonları olarak değerlendirilmiş, protokol ve Ascot at yarışlarında yer alan aristokrat Lady Ottoline Murrell, Lady Duff Gordon gibi bayanlar, Kraliyet stilini temsil eden Kral VII. Edward ve ailesi, modayı takip eden geniş kitleler tarafından ilgiyle izlenmiş, ihtişamlı kostümleriyle adları, dönemin ikonu olarak tarihe geçmiştir

1920-1929

IRMI'li
Yıllar

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

Paul Poiret ve terzisi, 1925

1920'li Yıllar (1920-1929)

İrminci yüzyılın, III. periyodunda yer alan 20'li yıllar, birçok tarihsel gelişime sahne olması nedeniyle yeni bir dönemin başlangıcı kabul edilmiş, I. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle dünyada ekonomik ve sosyal açıdan yaşanan değişiklikler, hızla artan enflasyon, işsizlik, ortaya çıkan yeni yapılanmalar ve büyük ekonomi devleri, yazılı medyanın önem kazanması, Henry Ford'un tanıtımını yaptığı heyecanla karşılanan yeni araba modelleri, motorlu taşıt ve toplu taşıma araçlarının günlük hayata girmesi, ilk trafik kurallarının uygulandığı yolların hizmete açılması, hava taşımacılığında kaydedilen hızlı ilerlemelerle başlayan ilk yolculu seyahatler, atom parçacıkları ile ilgili yapılan çalışmalar, radyo istasyonlarından yapılan müzik ve moda yayınları, 1923'de icat edilen televizyonun 1928 yılında canlı yayın hayatına başlaması sağlık sektöründe penisilin gibi önemli keşiflerin yapılması, her alanda yaşanan gelişmeler, güzel sanatlar mimari ve modada farklı eğilimlerin doğması, kültürün kollektif anlam kazanması, modernizmin geniş alanlarda etkisini hissettirmesi, resim sanatında Soyut, Fütürist, Sürrealist Akımların ön plana çıkması, doğal formların temel geometriye indirgendiği Kübizm Akımı'nın moda sektöründe etken oluşu, fonsiyonelliğin önem kazanması savaşta hayatını kaybeden erkek sayısının yüksek oranda olması nedeniyle, cinsler arası nüfusta yaşanan büyük dengesizlik, kadınların erkek tekelindeki iş olanaklarını elde ederek toplumda yer edinmeleri bağımsızlık duygusu ile özgür hayata adım atmaları, 20'li yıllarda moda dünyasında yaşanan büyük hareketlilik, sektörden pay alma ve maddi kazanç elde etme çabalarının artışı, sermaye akışı, modern sanayinin kuruluşu, kumaş teknolojisindeki ilerlemeler 20'li yılların modasına yön vermiştir. 1880 yılında, sentetik iplik üzerine araştırmalar yapan bilim adamlarının keşfettiği, önce kadın çorap ve astarlıklarında kullanılan, daha sonra kumaş sanayisinde önemli yere sahip olan "Viskos" adı verilen yapay ipek iplikli kumaşın doku ve görünüşünün büyük ilgiyle karşılanması ucuz fiyat politikası nedeniyle tabii ipek üreticilerine ve İngiliz yünü gibi değerli kumaşlara rakip gösterilmesiyle yaşanan moda rekabeti, ünlü markaların ucuz kopyalarının, savaş sonrası finansal problem yaşayan orta sınıf ve işçi kadın gardroplarında yer almasıyla fiyatların aşağı çekilmesi, kadın, erkek, çocuk modasında seri üretimin artması, prêt-à-porter ve haute-couture'ün yükselişi moda dünyasını etkilerken, Paris, modanın lideri ve merkezi olmayı sürdürmüştür. I. Dünya Savaşı sonrası modernizm, makinalara duyulan hayranlığı beraberinde getirmiş Le Corbusier, Chanel gibi parizyen modacılar makineelerin yalın, net çizgileri esin kaynağı olurken, "Makine Estetiği" adı verilen dönem, görsel sanatları da etkilemiştir. Klasik siyah-beyaz, sessiz sinema 20'li yılların moda çıkışında önemli rol oynarken, Hollywood filmlerinde, dramatik efektler yaratmak için kullanılan kontrast renkli kostümler kısa sürede taklit edilmiş, Theda Bara, Pola Negri, Clara Bow, Louise Brooks, Warner Baxter, Charlie Chaplin, Rudolph Valentino gibi aktör ve aktrislerin günlük yaşamda giyilmesi zor, tiyatral görünümlü kostümleri büyük yenilik olarak benimsenirken, bireysel çekicilik ön plana çıkmıştır. Değişen silüette yüz, çekicilik unsuru kabul edilirken, genç kızlar vücut formlarını korumak için, ilk kez diyet, egzersiz ve spor yapmaya başlamıştır

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

vlerde ısınma sistemlerinin gelişmesi, insanların fiziksel aktivitelerinin artması, geçmiş yüzyıllara göre kıyafetlerle sağlanan ısısal korunmaya ihtiyacın azalmasıyla, insan vücudu soğuğa daha az duyarlı hale gelmiş, geçmiş yüzyılların kalın iç çamaşırlarının yerini ince ipek vual kombineler, kısa paçalı alt ünitler almıştır. 1920'li yılların başlangıcında eğlence sektörü yükselişe geçerken, savaşın psikolojisini üzerinden atmak isteyen insanlar tiyatro, sinema salonları kabareler, caz kulüplerini doldurmuş, Paris'te Folies Bergère, Amerika'da "Cotton Club", Londra'da "KitKat" sabahlara kadar süren eğlence hayatının ve dans kostümlerinin sergilendiği mekânlar olurken, Amerika'dan yayılan caz müziğinin enerjik ritmi, Arjantin tango, çarliston, fokstrot dansları adeta fenomene dönüşmüştür. Paris'e gelerek, Sov dünyasında önemli yere sahip olan Amerikalı siyahi şarkıcı ve dansçı Josephine Baker, saç stili egzotik kostüm ve performansıyla dönemin moda ikonları arasında yer almış, coşkuyla kutlanmaya başlayan Christmas partileri, yardım toplantıları, ev davetleri ve düzenli olarak yapılan halk baloları, savaş sonrası yeni jenerasyona moral vererek 'Victorian ve Edwardian Dönem'den uzak, optimist bakış açısı sergilemiş, insanların eğlenceye yönelik zaman ve para harcamaları, bayanlar arasında yaşanan moda rekabeti, şıklık yarışı, gece kostümlerinin popüleritesinin artmasına neden olmuştur. Fransız couturierler, modellerinde kişisel değişim farklılık isteyen müşterilerinin istekleri doğrultusunda, tasarımlarında varyasyon değişikliklerine izin verirken uzun zaman ve emek harcanan Haute-Couture modellerin kopyaları hızla üretilerek moda pazarına sunulmuştur.

Kit Kat Kulüp'te bir parti, 1928

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

oda piramidinde kopyaların en üst noktada yer almasına neden olması, prototip ve patronların alımı, üretimi için Paris'e gelen moda alıcılarının yanı sıra, kopyistlerin pahalı modellerin hatasız kopyalarını birkaç gün içinde New York gibi moda merkezlerine ulaştırarak taklitlerinin, ucuz fiyatlarla büyük mağazalardaki satışı üzerine parizyen modacıları ve "Chambre Syndicale de la Haute-Couture" Sendikası önlem almak için harekete geçmiş, Coco Chanel, kalitenin kendini belli edeceğini savunarak tasarımlarının kopyalanmasından rahatsızlık duymadığını belirtirken, Vionnet, Poiret gibi modacılar markalarını tescil ettirerek adlarının yazılı olduğu ilk kostüm etiketlerini kullanmaya başlamış, ilkbahar-yaz, sonbahar-kış sezonu moda takvimi, "Season" moda terimi ilk kez 20'li yıllarda şekillenmiştir. İngiltere'de yapılan Kraliyet Askot, Fransa'da Longchamps, Amerika'da Saratoga yarışları, Florida Palm Beach'deki garden partileri, Fransız Rivierası, Londra, New York, Roma koleksiyonlarının sergilendiği moda merkezleri olurken, Paris'te "Ritz Hotel", Londra'da "Café de Paris", caz kulüpleri, sosyetik seçkin mekanlarda cumartesi öğleden sonra yapılan gelinlik, abiye, iç çamaşırı defileleri, değişik yazı karakterleri kullanılarak hazırlanan ilk moda reklam afişleriyle duyurulmuş, Avrupa ve Amerikalı alıcılarının ziyaret ettiği moda fuarları standlar, LaFayette, Printemps gibi büyük mağaza, modaevi, minik butikler sektörü canlandırırken artan enflasyon, işsizlik, fakirleşen orta sınıf, alt tabaka ve çalışan kesimi etkilemiş, kitlelerin gelişen moda bilincini keşfeden büyük moda imparatorluklar ve devleri giyim endüstrisinin üretimini bu alana yönlendirmiştir

Garden parti, 1928

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

eni ekonomik yapıda medya önem kazanırken, moda basını 1920'li yıllarda yüksek tirajlara ulaşmış, Coco Chanel'in yöneticiliğini, editörlüğünü üstlendiği ve moda illüstrasyonlarını hazırladığı "Le Teman" dergisini ünlü moda tasarımcısı Paul Iribe ile satın almış, Diana Vreeland'in yöneticisi olduğu "Bazaar" dergisi, modacı Paul Poiret'nin "Individual Woman"

başlıklı makalelerini yayınlamış, Adolph de Meyer, Edward Steichen, Baron George Hoyningen Huene ve Cecil Beaton dönemin en gözde moda fotoğrafçıları ilan edilirken, durağan pozlar yerine daha hareketli pozlar vermek popülerlik kazanmış, Erte'nin Art-Deco illüstrasyonları, moda dergilerinin kapaklarını süslerken, ünlü sosyetik isimlerin ve Hollywood aktrislerinin yayınlanan fotoğraflarıyla "Modern Moda Fotoğrafçılığı Devri" başlamıştır. Aktris Binnie Hale'in lame, metalik efektli tango elbisesi, Gilda Gray'in Lucien Lelong tarafından tasarlanan etek ucu kürklü, "V" dekoltesi, shine malzemelerle işli gece tuvaleti, Fransa'da popüler olan Thalia Barbarova'nın Edward Molyneux'in koleksiyonundan pijama stili pantolon takımı, dönemin ünlü aktrisi June'un komedi müzikali "Happy-Go-Lucky"de giydiği romantik çiçek desenli şifon elbise ve geniş kenarlı klos şapkası, aktris Virginia Valli'nin şapkalı, Chanel'in triko takımları, Seda o rayón'dan üretilen metalik iplik dekorlu çorap ve ayak kabı reklamları, John Redfern'in etek ucu ve yakası kürklü kadife gece paltoları, Josephine Baker'in "Le Jazz Hot Show"unda giydiği ince askılı, tavus tüylü tiyatral elbisesi ve çıplak fotoğrafları, Dorothy Perkins'in dönemin mankenleriyle Oxford Street'te yaptığı defile, Hollywood aktristleri Gloria Swanson, Joan Crawford, Clara Bow, Pauline Starke, Louise Brooks ve Jessie Matthews'un saç stilleri, St. Moritz kayak giysileri fotoğraflarının ve ilk stüdyo moda çekimlerinin dergilerde yayınlanması, modaya hızla popülerite ve ivme kazandırmış, İngiltere'de yayınlanan "Mab's", "Weldon's", "The Ladies' Home Journal" moda dergileri modellerin çizim ve patronlarını dağıtırken, Amerika Birleşik Devletleri'nde şehirden uzak yaşayan aileler için posta yoluyla ulaştırılan mağaza kataloqları ve dergiler hazırlanmış, 1923 yılında "Vogue dergisi", Jean Patou, Paul Poiret, Jeanne Lanvin, Jacques Doucet, Charles Frederick Worth gibi ünlü on iki modacıya özel yer ayırırken, finansal dezavantajların aşılması için zorlanan insanlara bu durumu nezaket ve diplomasi ile idare etmeleri, gardroplarını düzenleyen bayanların, neleri atıp, saklayacakları ve akıllıca moda seçimlerinin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Paris'te sürgün hayatı yaşayan ve moda sektöründe yer alan Rus aristokratların dünyası, 1922'de İngiliz Arkeolog Howard Carter'in M.Ö. 3000'li yıllarda yaşayan Firavun Tutankhamun'un mezarını keşfetmesi, moda dünyasını derinden etkilemiş, Antik Mısır'ın ebedi yaşam ve ölümsüzlük felsefesi, firavun figür ve motifleri, mavi lotus, mumya kahverengisi, toprak kırmızısı, gold, turkuaz gibi mısır renkleri, ikonografi, Kleopatra'nın mücevherleri modacılar için ilham kaynağı olmuş, basında yer alan makale, ilan, afiş ve reklamlar, turistik ziyaretler tüm dünyanın ilgisini Mısır'a çekirken, "Tutmania" adı verilen Mısır Kültürü'nden ilham alan yeni akım modayı etkilemiş, Gabrielle Coco Chanel, Paul Poiret ve Lucien Lelong, bu stilin önde gelen modacılarından olmuştur.

vrupa'dan Amerika'ya yayılan yeni, temel maskülen imaj, davranış ve alışkanlıklar, ağızlıkla sigara içmek, bacak bacak üstüne atmak gibi tavırlar kadınlar tarafından hızla öğrenilirken bacakların dizlere kadar gösterilmesi, yirmili yılların dikkate alınan en önemli unsuru haline gelmiştir. Geçmiş yüzyılların iç çamaşırı kavramından çıkartılan, ipekten üretilen ayakkabırlarla zarif görünüm sergileyen dikişli çoraplar, bacak boyunu uzun-ince gösterdiği için jet sosyete kadınları arasında büyük popülerite kazanırken, sentetik dokular üretmek için yapılan denemelerin başarısı öncelikle çoraplarda sürdürülmüş, üretiminde büyük satış grafiği yakalanan, ipeğe göre dörtte bir fiyata satılan yapay ipek çoraplarda moda olan siyah ve koyu renkler, Charleston Dönemi'nde yerini açık pembe, bej ve ten rengi çoraplara bırakırken, mat görünüm elde etmek için bacaklar pudralanarak naylon çoraplar ters giyilmiş, arkası dikişli, yanları ajurlu, metal iplikli orjinal tasarım ve garterlar kısa sürede vitrinlerde yer alarak geniş kitleler tarafından büyük beğeni toplamıştır. Üretim teknik ve boya sanayisinin hızla gelişmesi, dans ve outdoor sporlara ilginin artması, ondokuzuncu yüzyıl dönem etkisinin azalması, kıyafeti tamamlayan aksesuarlardaki uyum estetik, stil kaygısıyla gözlenen farklı eğilimler, Art Deco ve Crisp line'lar, otoriter modayı etkisi altına almıştır

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

oda kavramı, 1920'li yıllarda giderek artan yoğunlukta gündeme gelirken, savaş crinoline'inin ardından gelen, ayak bileğine kadar uzanarak vücudu saran, yaratıcılık, zevkten uzak ve fonksiyonelliğin ön planda tutulduğu Ortaçağ tuniklerini andıran, üst bedeni alt kısımdan kemerlerle ayıran "Tube" line elbiseler ve boru silüet, İngiltere, Fransa, Almanya'da aynı zaman sürecinde moda sahnesinde yer almıştır. Bin dokuz yüz ve bin dokuz yüz onlu yılların, göğüs, bel, kalça hattının korselerle belirginleştirdiği "S" silüetler demode olurken, yirmili yaşlarını geçmiş, özgür duruşlu yeni kadın moda imajına "Flapper" adı verilmiştir. 1920 yılında açılan Güzel Sanatlar ve Sanayi sergisi, modern hareketlerin öncüsü olurken, abartılı, geometrik, folklorik, Slav motifler, stilize çiçek, üçgen, kare, yuvarlak formlar, Francis Pollard, Lee Erickson'un desenleri, nakış ve aplikeler, üst beden, etek turları, yaka, bordür ve manşetler süslemiş yumuşak İngiliz yünü, Ida, Milbourg krep, jorjet, Reversilla, Rometta, Riviera, Donabas, ipek, şifon, tafta saten ve pamuktan çizgili, kareli, ekose, çiçek, puan, geometrik desen baskılı, kahve, kırmızı, gri, zümrüt yeşili ve multirenkli kumaşlardan hazırlanan, öğleden sonra, yürüyüş, spor, seyahat, opera, kulüp, çay saati ev elbiseleri olarak adlandırılan kostümlere, hareket kabiliyeti ve yürüyüşü kolaylaştırmak için dökümler, otuz santimetre yüksekliğinde, ince-kalın pili ve piliseler uygulanmış, büyük-küçük baskı düğmeler, kurdeleler rafine dikiş teknikleri, renkli cam boncuk, inci işlemler, otriş, maymun tüyleri, iğne ile işlenen kadife, flos iplikli püskül ve saçaklar, köstebek, vizon gibi değerli kürk bordürlerle dekore edilmiştir. Parmak ucu yuvarlaklaştırılan, orta boy, kadeh topuklu, siyah, kahve, yumuşak deriden ayakkabılar, Rus derisinden botlar, ipek, kadife, fiyonklu şapka ve büzgülü bereler, ortası açık zimba delikli, kürk bordürlü, kısa deri eldivenler, yeşil, mavi, lavanta renklerinde şemsiye ve plastik yağmurluklar günlük elegan modern şıklığı tamamlamıştır. Coco Chanel ve Jean Patou, spor ve çalışma hayatı için sade kesimli takımlar tasarlarırken, bol kesimli trikolar, süveterler kazaklar iş ortamına uygun hale getirilmiş, çan eteklerle giyilen düz dar cepli ceketler, kenarları işlemeli, şal yakalı modeller golf, araba yarışlarında diz altında biten beyaz pilili etekler, golf pantolonlar, ejderha, madalyon desenli omuzları süsleyen ipek püsküllü şallar, tutkuya dönüşen şapkalar kadın gardroplarında yer almıştır. Zengin ve burjuvazi kesim, özel terzilere diktilen giysilerle sükse yaratırken, prêt-à-porter seçeneğine rağmen, orta ve işçi sınıfına mensup bayanların yaşadığı finansal problemler nedeniyle, ev içi üretimi devam etmiş, Amerika'da güzel sanatlar ve moda, kübizm, fovizm, firavun figürleri, düşünce özgürlüğü ve Avrupa araştırmacılarından etkilenmiştir. Minik, kalp şeklinde boyanmış kırmızı rujlu, ince-uzun kirpikli, bakışlarını ortaya çıkaran yoğun göz makyajlı pastel renk, çiçek desenli, dantel, şifon, organtin, ipek, tafta elbiseli, "Cloche" şapkalı kadınlar "Chic" görünüm sergilerken, zengin duruşlu, ünlü markaların modellerine benzeyen pahalı imitasyon kostüm ve aksesuarlar sınıf değişikliği ve kalitenin vurgulanmasında en önemli etken olurken, Rus asıllı Sonia Delaunay'ın atölyesinde üretilen geometrik, soyut desenli kostümler beğeni toplamış ve günlük giyime sade, yalın çizgiler hakim olmuştur.

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

Showgirl Claire De Figanere ve Gordon Parker

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

Chanel'in moda dünyasına lanse ettiği "U" yaka, düz dar kollu, siyah jarse, krepdöşin kumaştan, zarif pili detaylı, düşük bel hatlı, ipek saten kemerli "Little Black Dress" için "Vogue" dergisi "her kadının gardrobunda yer almalı, işte moda budur" ifadesini kullanarak politik ve sosyal değişimin yansıması olan bu stili klasikleştirirken, rahatlık sağlayan buruşmayan fabriklerden hazırlanan siyah küçük elbiseler, çalışan kadınlara önerilmiştir. Prodüksiyonunu Jean Cocteau'nun, dekorasyonunu Picasso'nun yaptığı "Antigone" ve 1924'te "Le Train Bleu", "The Three Cornered Hat", "Parade", "Pulcinella" oyunları için hazırladığı sahne kostümleriyle büyük ilgi toplayan Coco Chanel, "Plaj Pijama" stili ve mayonun ilk örnekleri kabul edilen uzun tunik ve kısa pantolondan oluşan iki parçalı deniz giysilerini kadınlarla tanıştırmıştır. Modacılar kendi adlarını taşıyan parfüm üretimi yarışına girerken, "Amour Amour", "Toi et Moi", "Inconnu", "Shalimar", "Nuit Bleue", "Secret de Rosine", "Dans La Nuit", "Vers le Jour" gibi isimler taşıyan parfümler elegancığın sembolü kabul edilmiştir. İlk kez büyük üretim ve hedef kütlesine ulaşan haute-couture, yüksek sosyete ve burjuvazi kesime, parti, balo, tiyatrolarda giyilmesi için, ince şifon, mat-parlak ipek krepdöşin, saten, kadife kumaşlardan, cüretkar, yuvarlak dekolte, bol kesimli, yırtmaçlı, geniş, uzun kuşaklı açık-koyu kombinasyonlu, altın, gümüş efektli, yirmili yılların genel konseptini yansıtan açık pastel renkli pudra somon, bisküvi tonlarında gece kostümleri tasarlamış, siyah ve koyu renklerden uzaklaşılırken egzotik, sıradışı shine uzun-kısa cam boncuklar, Çin mavisi, yeşil, grinin tonlarında inci, mercan, gümüş kordoneler, metalik iplik

1920'lerin kadınları

Kürk paltolu kadın

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

ul, imitasyon mücevherlerden, yığma nakış tekniği ile işlenen çarpıcı kostümlerinin ışıltısını su geçirmez kumaş parlak satenle astarlanan gösterişli kürkler, Moher örgü ve brokardan altın boncukla dizayn edilen etoller, kadife pelerinler tamamlamış, saçları lame türbanlar vualetler, otriş tüyler, kare, yuvarlak, üçgen, ay formu, inci ve değerli taşlardan taşlar, alın bantları, Kleopatra stili baş süsleri, bonetler ve kemik İspanyol tarakları süslemiştir. Parisli modacı Agnès'in lanse ettiği straz taşlı şapka iğneleri, altının yerini alan platin, elmas, pırlanta, yakut zümrüt, oniks gibi değerli taşlardan, ruhu yansıttığına inanılan dikdörtgen, kare, elips formu yüzük ve alyanslar, bilezikler, uzun küpeler Art Deco stili yaprak, fiyonk, kelebek yaka iğneleri, koldaki eşarplara takılan broşlar, Mikimoto marka Japon incileri ve Murano cam kristallerinden hazırlanan uzun püsküllü kolyeler, Chanel'in Rus mücevher stilinden esinlenerek tasarladığı akşesuarlar, kemer tokaları, plastik fantazi plaj takıları, yirmili yılların kostümlerine zenginlik katarken, takılarıyla ünlü markaları Van Cleef & Arpels, Boucheron ön plana çıkmıştır. Philippe et Gaston, Coco Chanel, Premet, Madeleine Chéruit, Gustav Beer, Jeanne Lanvin, Nicole Groult, Charlys Modaevi Jeanne Margaine-LaCroix, Paul Poiret, Eugene Rodier, Edward Molyneux, Jeanne Paquin, Madeleine Vionnet Chez Jose, J. Doucet, Worth, Elsa Schiaparelli, Drécoll, John Redfern, Georges Doeuillet, Callot Soeurs Modaevi Lucile, Dobbs, Amerikalı Hattie Carnegie, Omar Kiam, Rusya'da Varvara Fyodorovna Stepanova gibi 1920'lere yön veren modacılar imajlarını yaratırken modern sanayi ve teknolojinin imkanlarından faydalanmaya başlamıştır

Tasarım şilesi

Asot ziyaretçileri, 1921

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

Dönemin ünlü şapka tasarımcıları Caroline Reboux, Lucie Hamar, Maria Guy, Lilly Daché, Suzanne Talbot, Camille Roger'in yeni materyal ve fabriklerle "Chic" şapkalar hazırlarken kendi markalarının adı altında şapka butikleri açan Molyneux, Lanvin ve Chanel'in aristokrat müşterileri satın aldıkları kostümleriyle kombinledikleri şapkalarıyla elegan stil sergilemiş basic tonlar yerine orman yeşili, sümbül mavisi, gül ağacı pembesi gibi isimler ve fresh looklar moda sezonlarının önüne geçmiştir. Erkek gardroplarında yirmili yıllarda, eski yüzyılları anımsatan, askılarla tutturulan, diz altında bantlarla toplanan kısa pantolonlar, 1922'de erkekşi hatları ön plana çıkaran tüvit ceketler, dönemin ortalarında yarım kemerli, hafif, rahat modeller, sonlarına doğru ise omuzları geniş vatkalılarla vurgulanan ekstra cep ve düğmeli, pratik kullanımdan uzak detaylı, zaman dışı görünüm sunan ceketler moda olmuştur. Hazır giyim endüstrisinin erkek modasındaki ani değişikliklere hazır olmaması, stratejilerini belirleyememesi moda değişimini yavaşlatmış, 1922 yılında uluslararası basının ilgiyle izlediği, Amerika'daki üniversitelilerin giyim tarzını etkileyen Oxfordlu gençlerin kum beji, pastel yeşil, denizci mavisi, gri, siyah renkli, dar kesimli ceket, geleneksel dar pantolonlara alternatif olarak gösterilen geniş bol paçalı pantolonları ve saç stilleri yirmili yılların ilginç örneği olarak değerlendirilmiş, Londra'lı tasarımcı Savile Row, elegan stiliyle ün kazanırken, Amerikalı yazar F. Scott Fitzgerald'ın romanından esinlenilen, "The Great Gatsby" stili ve caz müziği icra eden müzisyenlerin uzun, bol, dökümlü pantolon-ceklet takımları, erkek modasının genel hatlarını belirleyici rol oynamış, beyaz duble paçalı tenis pantolonları ve gömlekler üzerine giyilen "V" yaka triko süveterler, biye, marka monogramlarla dizayn edilen blazerlar, spor giyimin vazgeçilmez ünitleri olurken, golf, safari pantolonları, Afrikan stili takım ve şapkalar moda sahnesinde yer almış, hava biliminin ilerlemesiyle ilk Transatlantik uçuşunu gerçekleştiren Amerikalı Charles Lindbergh'in deri ceketi ve havacı şapka, bere, tulum pantolon modelleri, gençler arasında popüler olmuştur. Kraliyet yarışları, turnuva, düğün, opera, resmi davet ve seramonilerde şık giyim tarzı sergilenmiş yarı resmi erkek giyiminde, Topper veya kısa tepeli Bowler şapkalarla kullanılan "Stresemann" adı verilen, siyah ceket, gri yelek, çizgili pantolon, açık renk kravatlı takımlar, resmi gardroplarda ise ince kenarlı silindirik şapka beyaz papyonlu, jabolu, kolalı, yüksek yuvarlak yakalı gömlek, sivri yelekli, kuyruklu frak ve smokin ceketler 19. yüzyılda George Bryan Brummell'in öncülüğünü yaptığı, Dandyism Akımı'nın yeni versiyonu astragan kürk yakalı palto ve pardösüler, deri eldivenler, bastonlar, centilmen erkeklerin gardrobunda yer almıştır. Elinde pipo ve sigara bulundurmayan erkeğin mak'yajsız kadına benzetildiği 20'li yıllarda, entellektüel görünüm sağlamak için medikal amacın dışında kullanılan boynuz, kaplumbağa kabuğundan yapılan ağır, kalın çerçeveler, zincir saplı, tel, tekli gözlükler vazgeçilmez aksesuarlara dönüşmüş, 1929 yılında "Men's Dress Reform Party" erkek giyiminde rahatlık, estetik, temizlik kampanyası yürütürken, fit ve atletik görünüm sunan yeni askılı yüzme giysileri, ayak kabıllara tercih edilen sandaletler, erkek yaz sezonu modasının yenilikleri olarak kabul edilmiştir

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

Arabanın yanında poz veren kadınlara, 1920

Louise Brooks

Virginia Valli

Metal jartiyerli çorap

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

Now—when the shops are smart with all that is newest and most fashionable—now is the time to purchase one's complete hosiery wardrobe for the autumn and winter season.

Mc Callum

McCallum mağaza reklamı

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

azla hayal gücü gerektirmeyen, otoriteler tarafından kesim-işçilik açısından basit olarak değerlendirilen Charleston elbiselerin zevkli renk, seçim ve malzemelerden kaynaklanan şık kalitesini, bindokuzyüzlü yılların büyük madalyon ve iğnelerinin yerini alan, boyuna dolanarak bele kadar uzanan, çok sıralı inci, kristal, cam boncuklu uzun kolyeler ve damla formlu küpeler tamamlamış, sigara kutusu, allık ve pudriyerlerin taşındığı, kırmızı, yeşil, mavi, yarı değerli taş işlemeli, minik "Pochettes" gece çantaları ve eldivenler, şık, çarpıcı imaj sergilemiştir. Yeni jenerasyon modacıların sigara içen kırmızı rujlu kadınlar için lanse ettiği, maskülen görünümlü, papyon ve fularlarla zenginleştirilen dik yakalı, nervürlü, fırfırlı, şık kol düğmeli gömlek, beyaz, krem, altın, lame, kamelya renklerinde yelekli, "A" pili pilikâşe, dar etek ve pantolonlarla giyilen, siyah ipek krep, ottoman kumaştan tek düğmeli, saten yakalarını yapma çiçeklerin saat ve mendillerin süslediği smokin stili ceket ve tayyör "Le Smoking" line, dönemin moda eleştirmenleri tarafından androjen bulunmuş, geçmiş yüzyıllarda kadınların ellerini süsleyen dantel şemsiye ve yelpazelerin yerini sedef, fildişi, oniks uzun sigara ağızlıkları almıştır. Fransız Art Deco modacılarının yarattığı moda duruşu geleneksel ve modern görüşü ikiye ayırmış, Paris'te güncelliğini yitiren eski modaevleri kapanırken bindokuzyüzonlu yıllarda modada devrim yaratan Paul Poiret bu akımın dışında kalmış, çoğunluğunu kadınların oluşturduğu yeni modacılar ve modaevleri sahnede yer almış, Fransız Madeleine Vionnet, sıradışı yeteneğiyle moda dehası Gabrielle Coco Chanel ve İtalyan Elsa Schiaparelli, yeni akımların en önemli parçası haline gelmiştir. 1927 yılında tekstil sektörü ve kumaş firmaları, kısalan etek boylarının sanayiye olumsuz etkileyeceği düşüncesiyle etek boylarını uzatma girişimini başlatmış, gece kıyafetlerinde yapılan ilk denemelerde, kostümlerin yanlarına ilave edilen uzun paneller, önü kısa arkası uzun kuyruklu tasarımlar, şeffaf tül tuvaletler, belli bir kesim tarafından şiddetle reddedilirken, ekonomik gelişmeler ve dalgalanmalar, etek boyunun istikrarsız değişimini kaçınılmaz kılmıştır. Yaratıcılık için alan bırakmayan "À la Garçonne Dönem" in soyut çizgilerine sahip, basit kesimli "H" ve "T-shirt" line elbiseler, yeni fonksiyonellik kavramını, kadınların sosyo-ekonomik sığırayışını ve bağımsızlık pozisyonlarını yansıtırken, özgürlük güdülerini kuvvetli, yetenekli modacılar ise "Garçonne Stili" ne son vermek istemiştir. 1929 yılı sonbaharında, moda dünyasında yaşanan sansasyonla etek boyu, gündüz kostümlerinde tekrar baldır ortasına, gece elbiselerinde ise bilek hizasına çekilmiş, bias kesim panelli elbiseler, geri dönen vücut kontürleri modaya farklı bir bakış açısı getirmiştir. 1929'da Amerika'da Wall Street New York borsasının ani çöküşü, dünyayı saran ilk kriz dalgası, yaşanan büyük depresyon, işsizlik, zengin müşterilerin Paris'e yaptıkları ziyaretleri ertelemeleri, uluslararası ithalat ve ihracatın iptal edilmesi, her alanda yaşanan durgunluk, onbinden fazla moda çalışanını, ikibin modaevi ve moda dünyasını derinden etkilemiş, sektörde birçok işyerinin kapanması krizi durdurmak için fiyatların yarıya indirilmesi, insanların bütçelerini kısmak zorunda kalmaları, büyük dalgalanmalar ve değişimleri beraberinde getirirken, birçok ünlü parizyen modacı bu durumdan zarar görmüştür

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

1920-1929	1920-1929 yılları arasında her alanda yaşanan robot, roket, traş ve saç kurutma makinesi gibi icatlar, bilimsel gelişmeler, 1923 yılında siyahı-beyaz televizyonun keşfi, 1926 yılında yayın hayatına başlaması, moda bilgileri veren radyo yayınlarının evlerde yaygın olarak dinlenmesi, motorlu taşıt ve trafik kurallarının günlük hayata girmesi, havacılık sanayisinin hızlı gelişimi, eğlence ve turizm sektörünün yükselişe geçişi, savaş sonrası daha çok insanın ilgilendiği modaya ivme kazandırmış, 1929'da Wall Street Amerikan borsasının trajedik çöküşü tüm dünyada yaşanan ilk mali kriz, moda sektörünü durma noktasına getirmiştir
SİLÜET	1923 yılında Chanel'in lanse ettiği "Charleston Look", 1925-1929 yılları arasında modada en önemli trend olurken, porselen cilt renkli, yay kaşlı, koyu göz makyaj uzun kırpıklı, kırmızı kalp şeklinde boyanan minik dudaklı, "À la Garçonne" kahküllü, küt kesimli, dalgalı, vak saçlı, zayıf, uzun bacaklı, androjen "Flapper" havasını yansıtarak bireysel çekicilik sergileyen "Garçonne Kadın" silüeti döneme damgasını vurmuş, yuvarlak boyunlu, ince kollu, düz dar göğüs çizgili, düşük bel hatlı, elastik korseselerle vücut kıvrımlarını gizleyen kare, "H", "T-shirt", tube line'lı, kısa etekli yirmilerin yeni kökete kadınları, modada farklı bir çığır açmıştır
KADIN KOSTÜM	1920-1929 yılları arasında en önemli moda karakteristiği, I. Dünya Savaşı sonrası erkekçi çizgi ve askeri üniformalara tepki olarak doğmuş, dans ve caz müziğinin enerjik ritminde hareket eden modern, bağımsız kadınlar için tasarlanan korsesiz püsküllü, saçaklı, çarpıcı shine işlemeli, ultra şık, feminen gece elbiseleri, geçmiş yüzyılların moda anlayışına adeta meydan okumuştur. Yeni stiller, look'lar modacılar ve modaevleri tarihte yeni bir çağı başlatırken, geçmiş yüzyılların romantik akım ve klişeleri demode kabul edilmiş, toplum ve aktif iş yaşamındaki kadınlar için üretilen sade, yalın çizgideki modada, radikal dönüşler yaşanmıştır
ERKEK KOSTÜM	1920'li yıllarda değişiklikler, erkek kostümlerinde de aynı oranda izlenirken pantolon boyları etekler gibi kısaltmaya başlamış, eski yüzyılları anımsatan, diz altında bantlarla toplanan kısa golf, 1922'de geleneksel dar kesimlere alternatif olarak sunulan geniş bol paçalı Oxford stili pantolonlar, donuk, koyu renkli kare çizgi, tüvit dokuma, hafif vatkalı, yarım kemer detaylı, kapak cepli, düşük bel hatlı, metal-kemik düğmeli günlük ceketler, kraliyet yarışları, opera, seramonilerde kolalı gömlek, beyaz papyon, sivri kesimli yeleklerle giyilen smokinler, fraklar resmi davetlerde siyah, yüksek silindir ve Topper, Bowler şapkalar moda olmuştur
ÜST BEDEN	1920'li yıllarda genç kadınlar, vücut formlarını korumak için ilk kez diyet yapmaya ve egzersiz programları uygulamaya başlamış, zayıf, ince, uzun silüet popüler olmuştur. Geçmiş yüzyıllarda en önemli temel giyim üniti olan korseseler tamamen terk edilirken kadınlar, 1900'lü yılların "S" silüet ve büyük göğüslerine tepki olarak kumaş ve elastik bandajlarla sararak küçülttükleri üst bedenlerinde ilk basit kesimli sütyenler kullanmaya başlamış, yirmili yıllarda evlerde ısınma ve kalorifer sistemlerinin geliştirilmesiyle, soğuktan korunma ihtiyacı azalırken, ince ipekten, soft renklerde, nakışlı, dantelli kombinezon ve iç çamaşırlar giyilmiştir

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

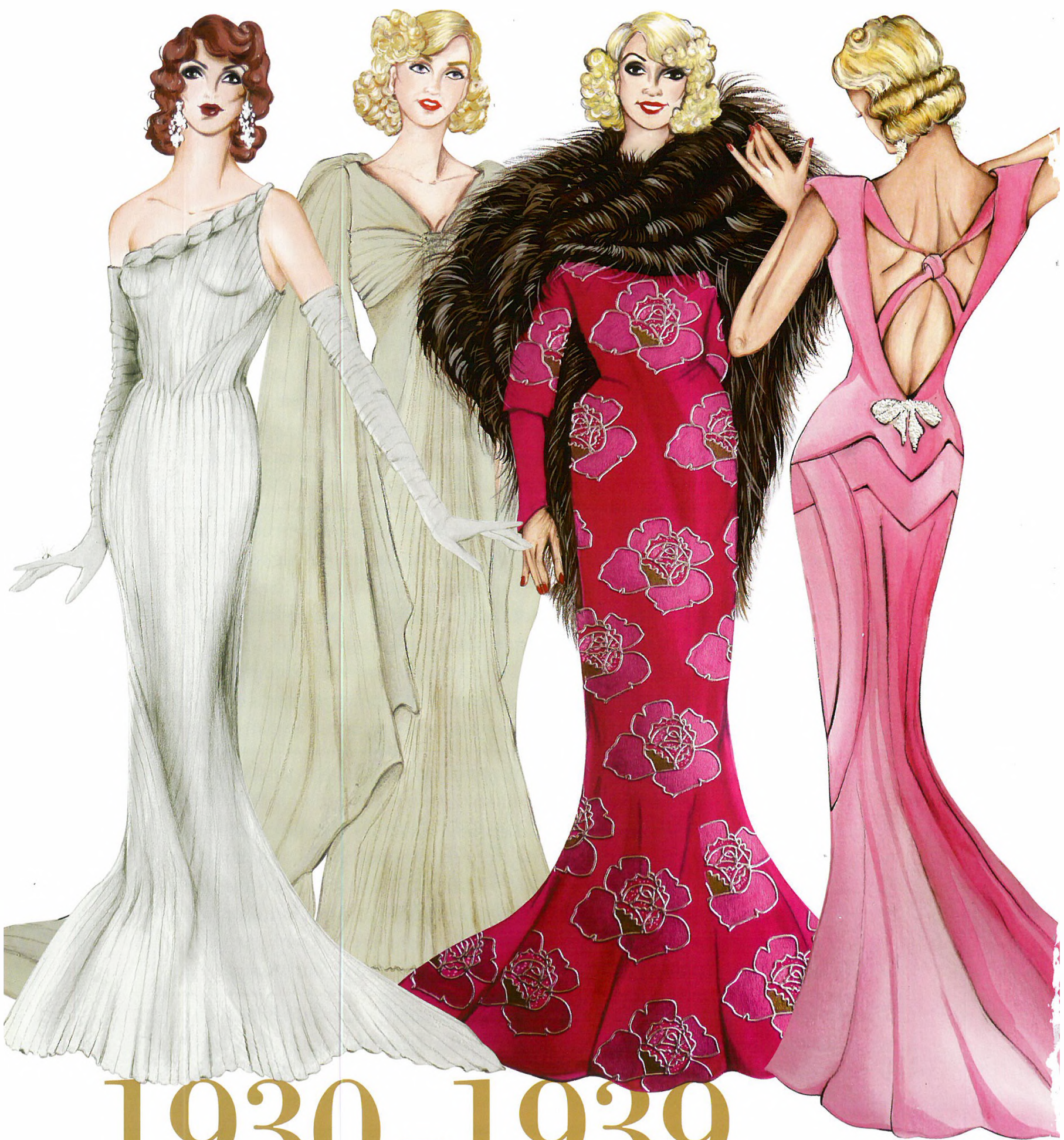
YAKA LINE	1920'li yıllarda kayık, düşük yuvarlak, kapüşon, dik, Napoleon stili hacimli bahriyeli, bebe, erkek, şömiziye, marin stili, vatkasız omuz çizgili ve palto, cekeet spor giyimde geniş klapalı, dev boyutlu yakalar moda olmuştur. Öğleden sonra abiye kostümlerinin kravatl, fyonklu, çift katlı yakalarını inci, kristal boncuk işlemler, yirmi santimetre genişliğinde kürk bordür, otriş, ince pili ve nervürler zenginleştirmiş, gece kostümlerinde bel hattına kadar inen derin "V", "U" sırt dekolteleleri düz ve yuvarlak yakalarla kombinlenirken, verev kesimler, çeşitli asimetrik çapraz line'lar, erkek cekeetlerinde geniş klapalı stiller popüler olmuştur
KOL LINE	1920'li yılların kostümlerinde, bol kol kesimleri, sade, temel silüeti dengelemiş reglan, çan, büzgülü, manşetli, boğumlu, düz dar model uygulamalı, üç katmanlı dantel kollar moda olurken, 1923 yılında Chanel'in moda sahnesine lanse ettiğ pelerin "Flapper" kol line'ı büyük ilgiyle karşılanmış, uzun kol bitişleri çift katlı manşetler, kısa, turvakar kol boyları, 1925 yılında derin açılmış atlet stili formlar geniş kol evi, kare, kimono kol line'ları, reglan modeller, mayo ve sayfiye giysilerinde minik, dubleli takma kollar popülerlik kazanırken, kollar, büyük küçük baskı düğme, kürk bordür, otriş, shine işleme, nakışlarla dizayn edilmiştir
BEL ÇİZGİSİ	1920'li yıllarda moda tarihinde yaşanan en büyük değişim bel çizgisinde olmuş 1921'de bel hattının belirginliği tamamen ortadan kalkmış, 1923 yılında kalça hattına çekilen, Ortaçağ erkek kostümlerini anımsatan yeni stil modada radikal dalgalanmalara neden olurken, Jackie Coogan, Madeleine Vionnet değişen bel çizgisinin evrensel yaratıcıları olarak modaya yön vermiş, kalça hattına inen bel kumaş tokalar, modern işleme ve nakışlar, yapma çiçek, kurdele, saçak ve fyonklarla dizayn edilen kalın kemerler moda olmuş, 1929 yılında tekrar gerçek yerine dönen bel hatlı yeni, çağdaş silüetlerde göğüs çizgisi ön plana çıkartılmıştır
ETEK BOYU	1920-1924'te ayak bileği, baldır ve kaval kemiği arasında yer alan etek boyu, düz tube, evaze, aşağı doğru açılan line'lar ile vurgulanırken, 1923'te etek boyunda yaşanan istikrarsız değişim, modada dalgalanmalara neden olmuş, Chanel'in lanse ettiğ "Charliston Look"ta diz altı seviyesine çıkan etek boyu, 1925'te en yüksek seviyeye çıkarak diz kapağının üzerinde yer almış, moda dünyasında 1929 sonbaharında yaşanan sansasyonla etek boyu, tekrar uzayarak gündüz gardroplarında baldır ortasına, gece elbiselerinde ise ayak bileği hizasına inmiş peş, kış, pilili, mendil, kuyruklu, püskül, asimetrik model etekler moda olmuştur
TEKSTİL	1920'li yıllarda modern tekstil sanayinin kurulması, teknolojideki ilerlemeler 1880 yılından itibaren sentetik iplik üzerine araştırma yapan bilim adamlarının keşfi olan yapay iplikli Rayon, Viskos kumaşlar, ucuz fiyat politikası ve kumaş rekabetini doğurmuştur. Atlas saten, Mireille, Romain krep, krepdöşin ipek, parlak kadife, dantel, altın, gümüş, metalik iplik jakarlı, lame, dore efektli, desenli multi-renkli şifon, organze, organtin, tül, vualet, Sargella, Libellule Voile'ler desen, çiçek baskılar, shine nakışlı abiye kumaşlar, kübist, geometrik ve ekose desenli viskonlar, yünüler, jarse ve örgü trikolar tasarımlarda kullanılmıştır

BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜ

RENK	1920'li yıllarda kostümlerde romantik ve egzotik olarak adlandırılan Scarlet açık gül, şeker, Jenny'nin pembesi, klasik soft bej, badem, bisküvi, koyu mumya ve toprak kahverengileri, Lanvin'in Le-bov-vier, pastel deniz, antik mavi rengin tonları, turkuaz, zümrüt, nil yeşili, leylak, lavanta, vanilya, portakal, acı limon sarısı, kayısı, violet, kırmızının tonları, bordo, Gray-Anna ve Bordeaux şarap kırmızısı, lamenin çeşitli tonları, siyahımsı, bronz, "Puzzle of Gold" gibi fantastik, 1925 yılından sonra ise günlük gardroplarda koyu, Charleston Dönemi gece ve parti kostümlerinde altın, gümüş, asit yeşili, siyah renkler moda olmuştur
DİKİŞ-SÜSLEME	1920'lerin I. periyodunda I. Dünya Savaşı sonrası, tekstilde yaşanan sıkıntı nedeniyle, düz kumaşlar kesme kristal, minik boru boncuk, inci, pul ve payetlerle geometrik, kübist soyut, stilize çiçek desenleri işlenerek applike bordür, altın kordon, kordone ve smokş büzgülerle dekore edilmiş, bedende pili, nervür, drape kup, minik pens sistemleri kullanılmış, kalçadan takılan eteklerde ise ince "A" pilikase, pili, pilise ve pilisoleyler göz doldururken dilimli etek uçlarında Rokoko Dönemi'ni anımsatan minimalist çizgide hazırlanan bordürler, püskül ve saçaklar fiyonklar, büyük düğme, tokalar, kurdeleler, spor dikiş sistemleri kullanılmıştır
MÜCEVHER	1920'li yıllarda çin mavisi, yeşil, pembe, uzun dizili inci ve kristalden kolyeler charleston ruhunu yansıtırken, çeşitli boyda ince-kalın bilezikler, Art Deco tarzı yaprak iğneler, broşlar, straz taşlı şapka iğneleri, uzun, tek, damla incili, pırlantalı ve Kleopatra stili küpeler, yakut, zümrüt, onikş taşlardan yapılan tasarımlar, gece başlıkları, taçlar, büyük taraklar, plastik, sentetik, bagalit taşlardan imitasyon takılar moda olmuş, midye kabuklarından tasarlanan ilk plaj takıları, Biarritz ve Deauville gibi sayfiyelerde beğeniyle kullanılmıştır. Portecigarettes adı verilen kübik formlu mücevher sigaralıklar kadınların adeta başkaldırısını simgelemiştir
AKSESUAR	1920'li yıllarda gösterişli materyaller zenginlik, lüks ve statünün sembolü kabul edilmiş, vizon, samur, rakun, renar arjante, maymun, panter, tilki gibi kürklerden hazırlanan manto, etoller dönemin en popüler giyim ünitesi olurken, siyah, ten rengi dikişli, fileli, ajurlu çoraplar, jartiyerler, püsküllü ipek, kadife şal ve pelerinler eşarplar, kaşkolalar, kısa, dirsek hizasında biten eldivenler, şemsiyeler, bastonlar sigara kutu ve ağızlıkları, yirmili yılların simgesi olan büyük otriş, tüy yelpazeler elbise yaka ve kemerleri süsleyen organze, ipek lenjeriden büyük yapma çiçekler döneme imzasını atan en önemli aksesuarlar olarak moda sahnesinde yer almıştır
SAÇ STİLLERİ	1920'li yıllarda kadınların çeşitli nedenlerle kestirmek zorunda kaldıkları saçları savaşın bıraktığı miras olarak kabul edilerek kısa sürede benimsenmiş, maskülen özellikler taşıyan, parlak, kulak hizasında kısa, küt kesimli, düz kahküllerle hareketlendirilen "A la Garçonne" saçlar, vakfı ve dalgalı modeller, erkeklerde briyantini eton traş stili, Coco Chanel'in ve ünlü dansçı Irene Castle'ın saç modelleri tüm dünyada popülerlik kazanmış, Amerika'da beşbin kuaför salonu 20'li yıllarda yirmiiüçbine çıkarak rekor kırarken, siyahtan kıza, kahverengiden platine uzanan tonlardaki saç tasarımlarında yüzyılın radikal devrim yaşanmıştır

ZYİRMİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYİRMİ'li yıllar

ŞAPKA	1920'li yıllarda gözlere ve enseye kadar inen çan stili "Cloche" şapkalı dönemin Flapper havasını yansıtmış, modern imajlı, ipek yapma çiçek, otriş, tül, dantel ve yeni materyal fabrikli dokularla hazırlanan "Chic" şapkalı, Paris cafelerinde Deauville, Biarritz, St. Moritz, Amerika'da Florida Palm Beach'te büyük sükse toplamıştır. Hollywood starlarının, filmlerde giydikleri büyük kış kenarlı şapka, bone, bonet, sekşi imajlı, drapeli türbanlar şapka modasına yön vermiş sıcak yazlar için hazırlanan hasır şapkalı, deniz boneleri, tenis, denizci, marin şapkalı, gece için taçlar, incili, taşlı başlıklar, alın bantları başları süslemiştir
AYAKKABI	1920'lerde ayakkabı üretiminde kullanılan kumaş, deri ve materyaller statü sembolü haline gelmiş, kısalan etek boylarıyla ilk kez ortaya çıkan bacakları sık göstermenin ayakkabılarla mümkün olabileceği fikri, estetik kaygıyı doğurmuştur. Rokoko stili kalın tabanlı, siyah, kahve ve bej tonlarında deriden, kadeh topuklu bantlı, tokalı, iki renkli "T-Bar" çarliston stili ayakkabıları koruyucu, kalın plastikten, düğmeli, çıtçıtli, Şoson adı verilen kılıflar, parti ve gece kostümlerinde altın, gümüş, deri ve kumaş modeller, zarf stili elde taşınan, shine işleme, nakışlı dikdörtgen, kare formu, ince, zincir saplı gece çantaları popülerlik kazanmıştır
GÜZELLİK	1920'li yıllarda yeni kozmetiklerin yaygınlaşması Elizabeth Arden, Helena Rubinstein gibi markaların yüz kremlerini piyasaya sürmeleri, güzellik ve bakımda önemli rol oynarken, kadınların en çok ilgi çeken yerlerinin yüzleri olduğu ve ruhu yansıttığı düşüncesi, ideal görünümü etkilemiştir. Pudra ve allıklarla elde edilen beyaz porselen cilt rengi, Güney Fransa'dan yayılmaya başlayan, Chanel'in lanse ettiği bronz ten, kalemle çizilen ince kaşlar, iri, yuvarlak siyah sürmelerle belirginleştirilmiş göz makyajı, menekşe moru, portakal, kırmızı rujlarla kalp şeklinde boyanan dudaklar ve takma benler, feminen makyaj stili moda olmuştur
LİNELAR	1920'li yıllarda modern, minimalist stil ve line'lar öne çıkarken, günlük giyime spor çizgiler hakim olmuş, Paul Poiret'nin Uçurtma Elbise Line'i, Sport Line Chanel'in lanse ettiği 1922'de Tube, Crisp, Côte d'Azur Line'ları ve Roubachka Rus Stili, 1923'te Pelerin Kol, Lucien Lelong'un Princess, Madeleine Vionnet'in 1925'te lanse ettiği Yunan Stili, 1926 yılında Pili-Box Etek Line'i, 1928'de Bias Kesim, Çapraz Verev, Marine, Hollywood Line'ları, The Great Gatsby ve Kimono Stili, Art Deco, Le Smoking Line I, Charleston Moda Akımı, Flapper ve A la Garçonne Look, Pyjamas, Honesty, Little Black Dress Line moda olmuştur
MODA İKONLARI	1920'li yıllarda tüm dikkatleri üzerine toplayan Hollywood aktörleri Douglas Fairbanks, Rudolph Valentino, Harold Lloyd, Warner Baxter, Charlie Chaplin ve aktrisleri Binnie Hale, Greta Garbo, Louise Brooks, Gilda Gray, Thalia Barbarova, Colleen Moore, Dolores del Río, Clara Bow, Norma Shearer, Virginia Valli, Gloria Swanson, Joan Crawford, Pauline Starke, Jessie Matthews, Daisy Fellowes filmlerdeki kostümleri, dansçı ve şarkıcı Josephine Baker, Bebe Daniels Scrappy Lambert, Ted Lewis şov ve günlük gardropları, Mona Bismarck, yazar ve modacı Pauline de Rothschild ve Coco Chanel dönemin moda ikonları olmuştur

1930-1939

TUZ'lu
Yıllar

BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜ

Kadın terzi, Fransa, 1936

1930'lu Yıllar (1930-1939)

tuzlu yıllar, Amerika Birleşik Devletleri New York Wall Street borsasının trajedik çöküşüyle başlamış, dünyada yaşanan ilk ekonomik krizin getirdiği durgunluk, işsizlik ve enflasyon Avrupa'yı kasvetli havaya bürüyerek moda dünyasını da derinden etkilemiştir. Habeşistan Uzak Doğu, İspanya iç savaşları, siyaset ve ekonomik gelişmelerin durma noktasına gelmesi Faşizm, Nazizm ve İspanyol Fallange hareketleri, başarıya giden yolun propogandalara dayandırılması, 1932 yılında tüm dengeleri değiştiren olağanüstü durumun doruğa ulaşmasıyla otuzikimilyon kişinin işsiz kalması geleneksel değerlerin yeniden ön plana çıkışı, dünyada baş gösteren yeni politik, sosyal hareketler II. Dünya Savaşı'nın habercisi olurken, Fransız tasarımcılarının uluslararası ithalat ve ihracatı durdurmaları, krizi önlemek için birçok modaevi ve modacının fiyatlarını yarıya indirmesi sonuç vermemiş, moda seyahatlerine ara veren Amerikalı zengin müşterilerin ve alıcıların azalması, iptal edilen siparişler sektöre büyük zarar vererek, küçük moda atölyeleri ve şapkaçı dükkanlarının kapanmasına neden olmuş, Fransız ekonomisi yaratıcılığı desteklemeye devam ederken, haute-couture, lüks prêt-à-porter'ye yönelerek krizden etkilenmeyen elit, zengin müşterilerine hizmet vermeye devam etmiş, insanlar modaya ayırdıkları zaman ve bütçelerini kısıtlarken, az gelirli kesim, ucuz kumaşlardan uzun süre kullanılan formsuz giysileri tercih etmek zorunda kalmış, karamsar atmosfere rağmen modada sadelik yerini korurken, özgürleşme çabaları devam etmiş, moda merkezi olmayı sürdüren Paris'in yanı sıra Alman ve İtalyan moda endüstrileri, geleneksel görünümü savunarak, gelişimlerini sürdürmüştür. Fonksiyonel olmaları açısından, popülerlik kazanmaya başlayan ulusal kıyafetlere ilginin artması, korsenin geri dönüşüne zemin hazırlamış, eski yüzyıllardaki saray kostümlerinin retrosu olan yeni giysilerin etek uçlarının genişleyerek dantellerle süslenmesi, eski kadın silüet ve moda kavramının geri dönüşü olarak yorumlanmıştır. Yirmili yılların erkekşi, sportif, fantastik çizgisi, 30'lu yıllarda geleneksel, zarif ve feminen havaya bürünürken, keskin hatların yerini yumuşak, volümlü, dökümlü, akıcı çizgiler almış, bindokuzyüzyirmidokuz yılından sonra radikal dönüş yaşanan moda, 30'lu yıllarda gelişerek değişimini sürdürmüş, Jean Patou tarafından lanse edilen diz altında midi etek boyu, diğer tasarımcılar tarafından kısa sürede kabul görmüştür. 1934 yılında "Cordura" rayon, "Lastex" ipliklerden üretilen ten ve pastel renklerde elastik, patiska panelli, beli incelten, diyaframı düzleştirerek kalçaları daraltan, geçmiş yüzyıllardan farklı, rahatlık sunan, silüeti keskin hatlardan uzaklaştırarak yumuşak, yuvarlak görünüme kavuşturan, dikey streç bağlı, jartiyerli, arkası fermuarlı, ünlü "Munsingwear" markası tarafından fabrikasyon üretilmiş, sütyenli, biye, balenli, "Uplift" adı verilen tüm korseler ve yarım modeller, ideal forma kavuşmak isteyen ve yenilik arayan kadınların vazgeçilmez iç giyim üniteleri olmuştur. II. Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından tüm dünyayı saran ekonomik zorluklar nedeniyle, kadınların iç çamaşırlarına fazla para harcamamaları, korse kullanımını azaltırken, kolay yıkanabilir, ucuz maliyetli çamaşırlar üretilmeye başlanmış 1930'lu yılların modacılarının koleksiyonlarında yer alan "Little Black Dress" elbiseler popülerliğini korumuştur

adınlaraya yönelik moda magazin yayınları, 30'lu yıllarda okuyucularına giysilerin patronlarını sunarken, moda dışında haber ve bilgilere yer veren "Marie Claire" yayın hayatına başlamış 1932'de "Vogue" dergisinin kapağında ilk kez fotoğraf kullanılan sayısında, aktör, aktris dansçı ve yüksek sosyetenin mankenlik yaptığı giysi modelleri ilgiyle karşılanmış, 1931'de erkekler için çıkartılan "Apparel Art" dergisi, orta sınıfa moda kuralları hakkında bilgiler sunmuştur. 1934 yılında Japon stili kıstümleriyle Molyneux, sık gece elbiseleriyle Marcel Rochas, 1935'te "Coupe Parisien" line'inin hareketli çizgi, zengin fabriklerin yaratıcısı Nina Ricci, "Halter" neckline, "Bias" kesimin, kritik dikiş teknik ve minimalist efeklerin, liberal akımların öncüsü, moda mimarisinin dehası Vionnet, ikibindörtüz personeli yirmialtı adet tasarım atölyesi, yirmisekizbin modeli bulunan dev moda imparatorluğunun sahibi moda, stil ikonu Chanel, benzersiz şehir ve Sari, selafon gece tuvaletleriyle Hollywood'un popülist tarzına karşı çıkan, Sürrealist kreasyonlarıyla Paris geleneklerini yıkan, klsikden uzak, çağın ötesinde yakaladığı çizgisiyle İtalyan modacı Elsa Schiaparelli, tasarımlarıyla kadınları antik dünyanın tanrıçalarına benzeten Madame Grès arasında büyük moda rekabeti yaşanmış, 1936 yılında Fransa, Paris'te modaevlerinde daha iyi çalışma şartları için başlatılan grev dalgalarıyla sarsılmıştır. 1937'de İngiliz yasaları, kilise ve geleneklerin Wallis Simpson'la evlenmelerine izin vermemesi üzerine İngiltere Kralı VIII. Edward, halkına radyodan seslenerek tahttan feragat ettiğini duyurmuş 3 Haziran 1937 tarihinde Fransa'da yapılan niğah töreninde, moda dünyasında adını ilk kez duyuran Amerikalı modacı Main Boucher tarafından hazırlanan, minimum dekoratif unsurlar taşıyan, dik, yarım yuvarlak yakalı, vatkalı, düz kollu, baskı düğmeli, kalp kuplu, bel hattında biten üst ünitli, verev "Bias" etekli modern çizgiler taşıyan Windsor Düşesi'nin evlilik elbisesi, düğün sonrası "Vogue" dergisinin yazarı Bettina Ballard ve fotoğrafçı Horst'un romantik aşkın kahramanları ünlü çiftle yaptığı, dünyada yankılar uyandıran röportajı moda look ve line'larını etkilemiştir. 1938 yılında tahta geçen VI. George'un eşi kraliçe Elizabeth'in Paris ve New York dünya fuarı ziyaretlerinde giydiği, kraliyet imajını sergileyen, çiçeklerle süslü fantastik yüksek stil şapkalı, turvakar eldivenleri, genellikle beyaz, yumuşak pastel tonlarda seçilmiş volümlü, akıcı kumaşlardan tasarlanan, göğüs-kalça arasında yer alan "Midriff" kesimli, baldır hizasında yer alan etek boylu, drape, pili ve büzgülerle zenginleştirilmiş, omuz genişliğini vurgulayan panel, pelerin görünümlü kol line'lı sık kıstümleri 30'lu yıllara damgasını vururken, kopyaları restaurant ve gece kulüplerinde kadınlar tarafından giyilmeye başlanmış modaya aristokrasi ve kraliyet havası hakim olurken Vogue dergisi, "Artık sık olmak, süslü olmak değildir" fikrine öncülük etmiş, zengin görünmenin zevksizlik olduğu inancı, "Yoksul ve Sade" imaj modaya hakim olmaya başlamıştır. Her kesimden kadının düz siyah elbise, kürksüz yün palto ve triko kazak, etek takımlar giydiği yıllarda, dörtüz parçalık koleksiyonların sayısı yüze indirilirken, daha gösterişli dekor ve temalarla yapılmaya başlanan sık defilelerde, kopyacılar karşı önlem alınarak, yanlışlıkları önlemek için basına ilanlar dağıtılmıştır

Kraliçe Mary, St. Paul's Katedrali, Londra, 1 Mayıs 1935

Form işlevi izler sloganıyla başlayan “Bauhaus” hareketi ve Art Deco trendi, 30’lu yılları etkileyen en önemli moda unsuru olurken, 1930’lu yıllarda midi boy, kalın pileli, “tube” line kalem etekli sık tayyörler, açık renk suit takımlar, kalça çizgisine kadar inen uzun ceketler kısa bolerolar, kumaş kemer, yaka ve bedende büyük yapma çiçek, kostüm mücevherleri ve modern rafine nakış teknikleriyle süslenen, primitif, asimetrik, verev “Bias” kesimli, drapeli “Trousseau” abiye roblar, bebe, jabo yakalı, model uygulamalı küçük elbiseler, bol kesimli pantolonlar, dönemin sansasyonel hiti el örgüsü kazak ve trikolar, kenarları kürk bordürlü kabanlar, dekarlar, chinchilla, tilki, vizon gibi değerli kürklerden palto, kaşkol, manşonlar, yapma meyve, sebze, çim, floral gibi naturel formlar, tüy ve at kılıyla dizayn edilen, eğimli takılan geniş, ince kalotlu, fötr, kadife, “Tangle” ve fantastik tasarımlı şapkalar, parlak deri, safran sarısı, Tunus mavisi, saten ve ince fabriklerden drapeli türbanlar, kısa, turvakar deri eldivenler gardroplarda yer almıştır. 1935-1937 yılları arasında lanse edilen safari pantolon-ceklet takımlar, sayfiye giysi modasında “Marin” line ve renkli, belden büzgülü, askılı tulum pantolon, şortlar, kısa etekler moda olurken, yuvarlak, straples göğüs dekolteli line’li, ortası büzgülü, boyundan çapraz askılı, “Halter” yakalı, sırtı açık, tek veya iki parçalı, etek ve pareolu deniz kostümleri, saçları deniz suyundan koruma amaçlı kullanılan plastik boneler, büyük sükses yaratan siyah camlı, beyaz yuvarlak çerçeveli gözlükler ve tentelerden esinlenilerek tasarlanan fantastik plaj çantaları saç bantları popüler olmuştur. Neo-klasik stilin ünlü modacıları Madame Grès, Nina Ricci, Madeleine Vionnet, Braun Speker, Jean Patou, Victor Stiebel, Norman Hartnell, Lucien Lelong, Christobal Balenciaga, Jeanne Paquin, Coco Chanel, Jacques Heim, Jeanne Lanvin ve Salvador Dali, Alberto Giacometti gibi ünlü ressamlarla çalışan, modanın sanat olduğunu savunan Sürrealist ve Dadaist Elsa Schiaparelli, 30’lu yılların modasına yön vermiştir. “Prenses”, “Ampir” line’lar demode ve konservatif görünüm sergilerken, Art Deco, simetrik, geometrik, logolu, çiçek desen baskılı, tafta, krep, krepdöşin, ipek, saten, jarse, müslin gibi volümlü, dökümlü, dore, lame gibi metalik, parlak efektli kozmik kumaşlar, kadife flok baskılı Fransız dantelleri, uçuş uçuş şifonlar, vualet tül ve organzelerden tasarlanan, yerlere kadar inen, vücudu sınıksız sararak adeta ıslak görünümü veren gece tuvaletlerinde, vücudun sergilendiği yeni demokratik tarz izlenmiş, dev hacimli fiyonklar ve değerli taşlarla bezenen mücevher iğnelerle vurgulanan, bele kadar inen sırt dekoltelerinde daha sonra tamamıyla kaybolan düz, çapraz askı sistemleri kullanılmış, “Bias” kesimli zarif etekli, enine pile, büzgü, smoks, drapelerle vücudu çeşitli açılardan kesen verev, yuvarlak, diagonal kup ve çoklu pens sistemlerinin uygulandığı, siyah-beyaz renk kombinasyonlu veya bej, gri, somon, pembe, su yeşili gibi pastel tonlu, yüksek moda mimarisi ve dekoratif unsurlar taşıyan yumuşak, feminen, lüks imajlı tuvaletlerin şıklığını, gümüş vualet üzerine selafonlu, Versailles stili, ipek kadifeden, Neptün, Helenist kadın ve at başı figürlü, altın, bronz iplik, pul boncuklarla tasarlanan Rokoko tarzı işlemeli cape ve pelerinler, gümüş tilki, chinchilla ve mink gibi değerli kürklerden, etoller ve şallar tamamlamıştır

BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜ

Hollywood Stili (1930-1939)

tuzlu yıllarda sanatın kurumlaşması, dönemin en önemli iletişim aracı kabul edilen, gelişen teknoloji ile büyük kitlelere ulaşan sinema endüstrisi ve Hollywood stili, moda dünyasını etkilemeye başlamış, İngiltere'de yirmi milyon, Amerika Birleşik Devletleri'nde seksenbeş milyon insan her hafta sinema salonlarını çılgıncasına doldururken, büyük afiş ve reklamlarla

tanıtılan filmlerde yer alan, moda imajlarıyla öne çıkan dönemin ünlü Hollywood starları Ginger Rogers, Joan Crawford, Greta Garbo, Claudette Colbert, Bette Davis, Luise Rainer, Helen Hayes Janet Gaynor, Mary Pickford Carole Lombard ve küçük oyuncu Shirley Temple gibi starların kostüm, saç ve makyajları kadınlar tarafından hızla kopyalanmaya başlanmış, Marlene Dietrich ve Katherine Hepburn'ün maskülen imajları, kravatlı ceket pantolon takımları, şapka, ayakkabı, makyaj stilleri, Jean Harlow, Mae West'in pilatin sarısı kısa saçları ipek tuvaletleri, görkemli mücevher ve kürkleri, lüks ve ihtişam sergiledikleri seksi görünümleriyle, Hollywood stilini androjen ve seksi-lüks olarak ikiye bölmüş, aktör Robert Taylor, Clark Gable'in karizmatik görünüm ve kostümleri, Tyrone Power'in üç düğmeli üstten pili cepli, arkası kemerli spor ceket stili, Fred Astaire'in müzikal filmlerde dans ederken giydiği polo gömlek, geniş pantolonları, beyaz papyonlu takım elbiseleri, Spencer Tracy'nin kravatsız giydiği bol görünümlü kostümleri erkek modasını yönlendirmiştir. Hollywood stüdyolarından MGM'le çalışan kostüm tasarımcıları Adrian ve Travis Banton, Warner Bros stilistleri Walter Plunkett, Edith Head ve Paramount stüdyolarıyla anlaşmalı çalışan birçok tasarımcı, Hollywood film senaryosuna ve karakterlerine özel

Greta Garbo & John Barrymore "Grand Hotel"

Jean Harlow & Spencer Tracy, "Riff Raff"

ZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar

tasarladıkları kostümlerle, yeni moda akımlarının çıkışında önemli rol oynamış, film kostümlerinin geleceğin modası olacağına inanan ünlü modacı Elsa Schiaparelli, kreasyonlarıyla yeni sosyal iletişim aracı olan sinemayı adeta bir moda şovuna çevirmiş, yirmili yılların siyah beyaz filmlerinden sonra, yeni "Technicolor" teknolojisi ile çekilen filmlerle devrim yaratan film endüstrisi, birçok Parisli ünlü couturierle sözleşmeler imzalamış, 1931 yılında, Chanel'in başrolünü Gloria Swanson'ın oynadığı "Tonight or Never" filmine tasarladığı önü kısa, arkası uzun kuyruklu, müzikal yıldızı Mistinguett için ise "Amfora" line'li, otrişli saten tuvaletleri, filmlerin Avrupa ve Amerika gösterimlerinden sonra moda dünyasını ve çizgileri etkilemiştir. 1939 yılında tüm zamanların en çok gişe hasılatı yapan, Clark Gable'in "Rhett Butler", Olivia de Havilland'ın "Melanie Hamilton Wilkes" ve Vivien Leigh'in "Scarlett O'Hara" karakterlerini canlandığı, Amerikan iç savaş yıllarını ve büyük romantik aşkı anlatan, kumaş ve materyal kıtlığının vurgulandığı filmde, yeşil kadife perdeden kesilerek püskül ve el dikişiyle yaratılan crinoline line'li muhteşem kostüm ve gardrobü büyük yankı yaratmış, dokuz dalda ödül kazanan "Rüzgar gibi geçti" filmi moda tarihine geçerken, filmin gösterimi sonrasında, Victorian stili kalça yastıklı kostüm tasarımları yeniden moda sahnesinde yer almaya başlamış, Christobal Balenciaga, Elsa Schiaparelli, Jeanne Paquin ve Edward Molyneux gibi modacılar Hollywood'a ilham kaynağı olmaya devam ederken, 1 Eylül 1939 tarihinde başlayan İkinci Dünya Savaşı, sinema endüstrisi, parlamaya başlayan Hollywood stiline ve gözülcü Oscar törenlerine gölge düşürmüştür

Clark Gable & Vivien Leigh, "Gone With the Wind"

BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜ

1930-1939	30'lu yıllar, Art Deco, neşe ve eğlence dolu yıllardan sonra New York borsasının trajedik çöküşünün getirdiği ekonomik buhranla başlamış, moda merkezi Paris'te birçok modaevi kapılarını kapatırken zengin, Amerikalı müşterilerin ziyaretlerini kesmek zorunda kalmaları, iptal edilen siparişler, Almanya'da Hitler'in, İtalya'da Mussolini gibi diktatör liderlerin çıkışı, insanların tutarlılık isteği, modaya yaklaşımındaki ciddi tavırlar, ilk sesli filmlerle Hollywood şıklığı ve imajının sergilenmesi, Yunan tanrıça, Femme Fatale ve Victorian stiline yeniden moda sahnesinde yer alması, modada karmaşık dönemin yaşanmasına neden olmuştur
SİLÜET	20. yüzyılın IV. periyodunda yer alan 30'lu yıllarda feminen, kıbar, ağırbaşlı görünümlü, uzun boy ve bacaklı, geniş omuzlu, atletik fit yapılı, dolgun göğüs dekoltesi, yuvarlak büstlü, gerçek yerinde ince bel çizgili, dar kalçalı "I" silüetler moda olmuştur. Esrarengiz, büyümlü bakışlı, uzun kirpikli, ince kaşlı, belirgin sivri hatlarla boyanan ince kırmızı dudaklı, çıkık elmacık kemikli yüz yapısını platin sarı, kahve, vaklı, permalı, ondülali, Lana Turner, Jean Harlow, Marlene Dietrich, Greta Garbo stili saçlar çerçevelemiş, savaş öncesi askeri kostümlerden ilham alan modaya, vatkalı geniş omuzlu kare silüetler hakim olmaya başlamıştır
KADIN KOSTÜM	1930'lu yıllarda, sosyete ve orta sınıfa mensup kadınlar çay, öğle yemeği, akşam, tiyatro ve yarı resmi davetlerde, volümlü, dökümlü, "Bias" kesim, "Midriff" line'lı vatkalılarla omuz genişliği vurgulanan, midi etek boylu, fiyonk, yapma çiçek, kürk yaka ve etollerle zengin görünüm kazandırılan "Trousseau" roblar, siyah küçük elbiseler, tüylü tüvit, yünlü krepten tayyör ve döpiyesler, eğik takılan şapkalı ve eldivenler kullanırken, balo ve resepsiyonlarda yay, derin "U", "V" açılan sırt dekoltesi, ipek, jorjet, krepdöşin, saten gibi parlak efektli kumaşlardan, girif dikiş teknikli, uzun tuvaletler, ince topuklu ayakkabılar ve ipek çoraplar giyilmiştir
ERKEK KOSTÜM	30'lu yılların erkek gardroplarında, kışın çizgili, balıksırtı, ekose, yün, tüvit kargarn kumaşlardan gri, siyah, gece mavisi, kahve tonlarında, vatkalı, geniş omuzlu dar kol bitişli, sivri klapa yakalı, kruvaze, büyük cep ve düğmeli ceketler bol paça pantolonlar, Hollywood, Broadway, Gatsby stili takımları fötr, fedora şapkalı, yaz mevsiminde beyaz, bej, yeşil, denizci mavisi, ipek iplikli, şantug ketenden, vücudun nefes almasını sağlayan, yıkanabilir meşhur Palm Beach suitleri, gabardinden metalik düğmeli blazerlar, marka monogram işli gömlek triko süveterler, davetler için "Tuxedo" saten yakalı, yelekli smokinler yer almıştır
ÜST BEDEN	1930'lu yıllarda göğüs çizgisi, Fransız couturier'lerin zarif dekolte line'lariyle vurgulanırken, ten rengi, soluk pembe, şeftali, turkuaz, soft mavi, gri, kayısı, açık bisküvi tonlarında yeni, modern sütyenler, üstü sivri-yuvarlak kesimli, elastik saten kurdeleri, kalın askılı, prenses line'lı, ince bel hatlı, işlemeli, makine dantelli aplikeli, ipek, krepdöşin ve puanlı pamuklu kumaşlardan kombinezonlar moda olmuş, Hollywood yıldızlarının ponponlu, kadife, saten terliklerle giydikleri şal desenli, kapitoneli ipek sabahlık, gecelik ve iç çamaşırları, intim giysi modasında adeta devrim yaratarak, haute-couture ve prêt-à-porter tasarımlarını etkilemiştir

ZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar

YAKA LINE	1930'lu yılların koleksiyonlarında yer alan ipek, şifon, organze gibi uçuş uçuş kumaşlardan tasarlanan pelerin efektli, çift katlı, geniş bebe, kıvrılarak iç astarı gösterilen büyük hacimli devrik, minik drapelerle vücuda oturtulan, Yunan stili tek omuzlu ve döneme imzasını atan Halter yakalar, palto, pardösü, tayyörlerde üstü dar altı geniş erkek, spor dikişli, tek klapalı, kenarları dilimli, yuvarlak dönüşlü astragan kürklü, Napoleon stili modeller, bedenden çıkan üçgen kesimli dik, hakim, şömiziye, kravat yakalar, gece kostümlerinde ise bel çizgisine kadar inen derin açılmış sırt dekolte line'ları, dönemin karakteristik stilini yansıtmıştır
KOL LINE	30'lu yıllara damgasını vuran kenarları örgü burgulu, "Arkaiik" stilin retrosu asimetrik, diagonal kesimli, tek omuzlu, Halter kol line'ları, minik puff, prenses reglan, pelerin, katlı görünümlü kare "Pagoda", "Lantern" kollar, üstü büzgülü, dantellerle süslenen, Fransız stili adı verilen, kalın-ince manşetli, omuzda cape efekti veren kıvrımlı kollar, geniş-ince askı sistemleri, elbise, manto, palto ve suit takımlarda, kol evi orta genişlikte açılan düz dar, penslerle takılan net kol görünümleri, farklı renk-kumaş kombinasyonlu modeller, yazlık gardroplarda minik sedef düğmelerle süslenen dubleli kısa ve atlet kol line'ları popüler olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	30'lu yıllarda, yirmilerin çocukşu, hoppa "Flapper" kadın imajının ve Charleston Dönemi'nin sona ermesiyle, bel hattı gerçek yerine geri dönmüş, dar belin inceliğini vurgulayan, bedeni saran su büzgüleri ve drapeler, enine-boyuna çalışılmış pile ve nervürler, bedeni bölerek boydan boya kesen, çeşitli açılarda kullanılan çoklu güneş, diagonal, verev, üçgen kup ve pens sistemleri, göğüsle bel hattı arasında kalan, kalın kemer görüntülü, kalp kesimli, toka, minik baskı kumaş düğmelerle süslenen, "Ampir", "Midriff" line'lar, çeşitli kalınlıkta, arka bedenin bel ortasında yer alan hacimli fiyonklar, kıyruk, volümlü paneller dikkati bel hattına çekmiştir
ETEK BOYU	1930'lu yıllara, M. Vionnet'nin lanse ettiği "Bias" çapraz verev kesimli etekler damgasını vururken, ekonomik kriz öncesinde uzamaya başlayan etek boyu diz altı, baldır hizasında yer almış, gece tuvaletlerinde yerlere kadar uzanan geniş turlu zarif kıyruklu etekler, Hollywood'un elegan stilini yansıtmış, geçmiş yüzyılların retrosu etek ucu dantelli tasarımlar, eski modanın geri dönüşü olarak yorumlanırken, savaşın gölgesindeki koleksiyonlarda aşağı doğru açılan çan kesimler, yuvarlak, net bitişli geniş etek turları, zarif düşüşler, romantizm ve Neo-klasizmi yansıtmış, 1939 yılında etek boyu yeniden diz hizasına çekilmiştir
TEKSTİL	1930'lu yıllarda, tasarımlara yumuşak hava katan volümlü, dökümlü, empirme desenli ipekliler, krepdöşin, şifon, saten, tafta, kadife, parlak efektli jakarlar müslin, dantel, vualet, tül, organze, organtin, jarse, puanlı pamuklular ve ekonomik şartlar nedeniyle yapay elyafli sentetik kumaşlar kullanılmış, geometrik motifler yerini çiçek ve soyut desenlere bırakırken, 1934'te ilk streç lateks piyasaya sunulmuş, kozmik ve selafon kumaşlar geleceğin tekstil sanayi ürünleri olarak değerlendirilmiştir. Dönemin sonlarına doğru patlak veren savaş nedeniyle sektörde, fonksiyonellik ön planda tutularak ucuz maliyetli kumaşlar üretilmiştir

BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜ

RENK	1930'lu yılların I. yarısında siyahı-beyaz, kahverengi-krem, denizci mavisi-beyaz renk kombinasyonları, Lanvin mavisi olarak anılan sümbül rengi veya mavi mor, somon, inci grisi, yağ yeşili, eflatun, çikolata kahve ve yeşilin tonları moda olurken, 1936 yılında Schiaparelli'nin lanse ettiği "Shocking Pink" pembe rengi moda dünyasında baştan çıkarıcı, feminen olarak nitelendirilmiş, siyah, lacivert kahverengi ve grinin tonları, kadın ve erkek gardroplarında yer alırken kırmızı gül, mimoza, sarı, hardal, tütün, cam ve İngiliz yeşilleri, bej, caramel ve denizci mavisi gibi yeni boyalarla üretilen renkler koleksiyonlara farklı bir hava katmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1930'lu yıllarda moda mimarisinin ilk örnekleri kabul edilen burgu, çoklu askı sistemleri, altın iplik, boru boncukla yapılan nakışlar, dikiş süsleme tekniklerine denge ve dinamizm katan asimetrik kuplar, keskin çizgili kesim ve pens oyunları bal peteği, su büzgüsü, smoks, patchwork gibi teknikler, aplikasyonlar, flok baskı detay çalışmaları, önce ayakkabılarda daha sonra giysilerde kapama amaçlı kullanılan ve büyük yenilik olarak empoze edilen fermuarlar, tasarımlarda kullanılmış, ekonomik şartlar ve savaş nedeniyle kadınlar, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi hazır kalıplarla keserek ve dikerek kendi özgün modalarını yaratmıştır
MÜCEVHER	1930-1939'lu yıllarda mücevher stillerinde geometrik şekiller dikkat çekmiş, dikdörtgen kesimli yakut, zümrüt, safir, yuvarlak kesimli elmas ve pırlanta gibi değerli taşlar insan figürü, palyaço, araba, balık, midye kabuğu, yaprak, makas gibi fantastik tasarımlar, vida, kanca sistemli sallantılı uzun küpe, madalyon kolye kare oval biçimli yüzükler, kemer tokaları, kol düğme, şapka ve kravat iğneleri kullanılmış, gece tuvaletlerinin yakalarında, derin açılan sırt dekolteilerinin bel bitişlerinde fiyonk, kelebek ve çeşitli çiçek formlarındaki broşlar elegan stil katarken, ünlü markaların bilezik, görünümlü ve yaka saatleri popüler olmuştur
AKSESUAR	1930'lu yılların kış koleksiyonlarında yer alan, robla renginin uyumlu olmasına dikkat edilen, uzun, turvakar, bilek hizasında kullanılan deri ve süet eldivenler ipek, lenjeriden yapma çiçekler, ünlü Hollywood yıldızları tarafından tanıtılarak ilk kez sayfiye gardroplarında yer almaya başlayan güneş gözlükleri ve dev boyutlu hasır şapkalar kadınların tüvit kumaştan siperlikli kepler, deri "Judge" stili, yün örgü "Tie top", denizci, fötr şapkalar, minik desenli, puanlı çizgili kareli, yıkanabilir, buruşmaz kumaştan tasarlanan, "Palm Beach" stili renkli geniş kravatlar, papyon, mendiller, erkeklerin vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	1930'lu yıllarda siyahı, kısa küt, kahküllü ve erkekçi saçların yerini, kulakları gizleyen, dalgalı, yandan ayrılarak tokalarla tutturulan "Shingle" saç modelleri ve sıkı toplanan topuzlar alırken, 1933'te kısa süre moda sahnesinde görülen platin rengi vaklı modellerde, Hollywood etkisi hissedilmiş, permalı ondülalı Greta Garbo stili uzun saçlar popüler olurken, 1938 yılında Hitler ve Chamberlain'in Münih buluşması öncesi, saçlarda gerçekleşen değişimde, sarı kahverengi tonlarında ortadan ayrılarak başın üst ve iki yanına boru stili, lüle buklelerle toplanan ense topuzları, erkeklerde kısa kesilmiş saç stilleri ve temiz yüz traşları moda olmuştur

ZOTUZ'lu yıllar BİNDOKUZYÜZOTUZ'lu yıllar

ŞAPKA	1930'lu yılların ilk yarısında şapkalarda, yirmili yılların etkisi hissedilirken dönemin ortalarında, "Cloche" şapka popürlüğünü yitirerek yerini, kenarları genişleyen, sivri, yüksek formlu, yuvarlak hatlı, tüy, çiçek, toka ve vualetlerle dizayn edilen çok çeşitli modellere bırakmış, yeni şapka'lar yana yatırılarak, alna indirilerek farklı şekillerde takılırken, Almanya'da Hitler'in iktidarı devraldığı dönemde, kuş tüylü "Tyrolea" şapka'lar, propaganda aracı olarak kullanılmış Elsa Schiaparelli'nin moda dünyasına lanse ettiği fötr ve selafondan tasarladığı ayakka'bi ve çiçekli hasır sepet formlu şapka'ları fantastik olarak yorumlanmıştır
AYAKKABI	1930'lu yıllarda, tarihte ikibin yıl sonra ilk kez ojeli parmaklarını ve topuklarını gösterebilecekleri, ayaklarını açıkta bırakan, kadınlar tarafından coşku, heyecanla karşılanan ve bilekte çoraplarla da giyilebilen sandaletler moda olmuş, ön ve arka fontu bağımsız, Coco Chanel, "T-Bar" ve Gatsby stili, kahve-bej, lacivert-beyaz gibi çift renkli, önü dilli, spor dikişli, bilekten bağcıklı, altı mantar dolgulu, bantlı straz taş tokalı, süet, jakarlı, desenli saten, ipekten kumaş ayakka'bılar, elde veya koltuk altında taşınan deri, zarf stili, tahta saplı, desenli kumaştan, yuvarlak, kare, çıtçıtli, yüksek nakış işlemeli ve ince kordoneli el çantaları popüler olmuştur
GÜZELLİK	1930-1939 yıllarında, önceleri alüminyum tüpler içinde daha sonra çevrilerek açılan kutularda üretilen mat-parlak kırmızı, portakal, açık pembe koyu lila renkli rujlarla boyanan dudaklar, ağır makyajlı geniş göz kapakları karanfil tonlarında allıklar, Marlene Dietrich, Greta Garbo ve Jean Harlow gibi Hollywood aktrislerinin taklit edilen makyaj stilleri popüler olmuş, makyajsız kadına rastlamanın mümkün olmadığı yıllarda, ojenin keşfi ve kullanılması büyük sükse yaratırken, Helena Rubinstein, Elizabeth Arden, Max Factor gibi ünlü kozmetik markalarının bakım ve makyaj ürünlerinin, zirvedeki yerlerinin temeli atılmıştır
LİNELAR	1930-1939 yılları arasında Avrupa ve Amerika'yı etkisi altına alan "Hollywood" stili, "Fiori Donna", "Arkaik" line, "Victorian Look" ve "Neo-Victorian" line "Layered Look", "Windsor Düşesi" stili, "Japon" ve "Oryantalizm", 1934 yılında Dali & Elsa Schiaparelli'nin moda dünyasına lanse ettikleri "Sürrealizm Akımı" katli görünümü "Pagoda" kol line'i, "Halter", "Jabo" ve "Y" yaka dekolte line'i Lanvin'in "Tropik" silüeti, Vionnet'nin "Bias" kesimli etek, Lucien Lelong'un "Prences", Grés'in "Grecian" line'i, erkeklerde "Palm Beach" line, genç kızlarda "Bellhop", çocuklarda "Smock", genç erkeklerde "Barrel" moda'ya hakim olmuştur
MODA İKONLARI	30'lu yıllarda, İngiltere Kralı VIII. Edward'la 10 Ekim 1936 tarihinde Fransa'da evlenerek Windsor Düşesi ünvanını alan Wallis Simpson'ın küçük gözleri, büyük burnu, kemikli yüzü, küçük göğüslü, dar kalçalı minyon, zayıf vücut yapısı sabah, öğlen ve akşam yemeği öncesi günde üç kez kuaförüne yaptırdığı saç modeli, Elsie de Wolf, Schiaparelli, Boucher tarafından her yıl yüz adet kostüm hazırlanan gardrobu, öldükten sonra açık arttırma ile satılarak gelirinin Pastör Enstitüsü'ne bırakıldığı, eşinin tasarladığı paha biçilmez mücevherleri, makyaj stili, yaşam biçimi ile dünyanın en güzel giyinen kadınları arasında yer almıştır

1940-1949

TRK'11
Yıllar

BİNDOKUZYÜZKİRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZ

Savaş için vedalaşan asker ve genç kadın, Pennsylvania İstasyonu, 1943

1940'lı Yıllar (1940-1949)

ırklı yıllar, Avrupa'dan Kuzey Afrika'ya, Pasifik'ten Atlantik'e, Burma'dan Çin'e Filipinler'e, Sovyetler Birliği'nden Japon İmparatorluğu'na kadar uzanan topraklarda tüm hızıyla süren II. Dünya Savaşı ile başlamış, yiyecek, giyecek, her türlü refahtan uzak yoksulluk, kıtlık, korku ve vahşetin yaşandığı, karanlığın hüküm sürdüğü dönemde, Amerika Birleşik Devletleri'nde renkli televizyon çalışmalarının hız kazanması, 1942'de Pensilvanya'da bilimadamları tarafından uzun menzilli top, uçak ve füze yerlerinin hesaplanması için gizli olarak tasarlanan, savaş sonrası 1947 yılında basına tanıtılan, otuz tonluk, yüz altmış yedi metrekare alana sahip "Eniac" adı verilen ilk dev bilgisayarın kullanılması, "Dijital Çağ"ı başlatmıştır. Cephede çarpışan milyonlarca erkeğin yerini alan ağır silah, cephane, bomba, tank, uçak üretiminde çalışan kadınlar, savaşın gidişatı üzerinde kilit rol oynarken Avrupa'da dondurucu soğuk kış şartlarında, temel ihtiyaçların ve petrolün karneye bağlanması, dramatik sonuçlar doğurmuş, 14 Haziran 1940 tarihinde Alman ordusunun Paris'i işgal etmesi, yüzyıllardır moda başkentinin zor dönemler geçirmesine neden olmuş, sektörde çalışanların yüzde doksan yedisi ve Lyon'daki tekstil şirketleri, savaş yıllarında kaybedeceklerini düşündükleri güçlerini Post-War döneminde tekrar kazanabilmek için çalışmalarını durmaksızın sürdürmüş, birçok modaevi ve atölyeler kapılarını kapatırken, yabancı modacılar Fransa'dan ayrılmış, Elsa Schiaparelli, Mainboucher Amerika'da, Moynaux İngiltere'de, aldığı mimari eğitimle kadınları, Yunan tanrıçalarına dönüştüren, albay subaylarının eşlerini giydirmesi istendiği için rahat bırakılan direnişinin ardından modaevi kapatılan Yahudi asıllı modacı Madame Gres çalışmalarını tek başına sürdürmüş gücünü tamamen kaybeden Gabrielle Coco Chanel ise Cambon Sokağı'ndaki mağaza, butik ve atölyelerini kapatarak yalnızca Paris merkezinde kalan parfüm, aksesuar ve şapka dükkanlarıyla moda hayatına devam etmiştir. Moda merkezini Berlin ve Viyana'ya kaydırmak isteyen Adolf Hitler, Almanya'daki moda salonlarını destekleyerek ithalat-ihracatı teşvik etmiş, Temmuz 1940 yılında tasarım, alış ve satışta ciddi problemler yaşayan "Almanların Haute-Couture'ü koruyacaklarına inandığını" ifade eden "Chambre Syndicale de la Haute-Couture" sendikasının başkanı Lucien Lelong Berlin'e giderek, altmış modaevinin açık kalmasını sağlamış, "Führer kontrol ettiği müddetçe Paris, hiçbir zaman moda lideri olamayacak" düşüncesi, parizyen moda duruşunun kayboluşu Amerikan tarzının çıkışına olanak tanımış, ekonomistler, moda sektörü ve çalışanlarının geleceğini iddia ederken, "Vogue", "Seventeen" ve "Mademoiselle" dergileri stilistlere geniş yer ayırmış, New York yeni moda merkezi olurken, prêt-à-porter tasarımcıları Hattie Carnegie, Traina-Norell, Omar Kiam, Muriel King Adele Simpson, Tina Leser, Pattullo-Jo Copeland, Mollie Parnis, Pauline Trigère, Norman Norell, Eisenberg Philip Mangone, Nettie Rosenstein, spor giyim stilistleri Vera Maxwell, Bonnie Cashin, Clare Potter, Claire McCardell gibi yaratıcılıkları teşvik edilen, üretim, fiyatlandırma ve marketing açısından sektöre sahip çıkarak, Amerikan kadınlarına ucuz maliyetli, yüksek kaliteli giysiler sunan tasarımcılar kırkların dünya modasını yönlendirmiştir

BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZ

ransa, giysi tüketimini kontrol altında tutmak amacıyla halka kağıt para ve kuponlar dağıtırken, İngiliz Hükümeti Ticaret Bakanlığı "Utility Scheme", kumaş, metraj, ağırlık, fiyat dikiş kalitesiyle ilgili planlar sunmuş, "Incorporated Society of London Fashion Designers" tasarımcıları Digby Morton, Norman Hartnell, Hardy Amies, Victor Stiebel ve birçok stilist modacı, devletin açıklamaları doğrultusunda belirlenen etek turu, pantolon, ceket uzunluğuna göre sade, elegan stilde koleksiyonlar hazırlarken, kumaş kullanımı savaş süresince en aza indirilmiş, cep, düğme gibi süsleyici detay ve unsurlar iptal edilirken, kumaş kıtlığı nedeniyle etek boyları kısalarak diz üstüne çıkmış, dar kuplar moda hakim olmuştur. Bianca Mosca, Peter Russell, Sorelle Fontana, Emilio Federico Schubert ve kürkçü The Jole Veneziani zengin aristokrat müşterileri için özel koleksiyonlar hazırlarken, kalıcı tasarımlar geliştiremeyen modacılar, varolan temalar üzerinde varyasyon değişikliklerine gitmiştir. 1943 yılında, İngiltere'de başlatılan "Make, Do and Mend" kampanyası ile kıyafetlerin uzun süre giyilebilirliği savunulurken, ekonomik düzeyleri düşük ailelere sunulan moda hareketi, varlıklı kesim arasında da trend olmuş, bu kampanyayı destekleyen basın okuyucularına önerilerde bulunarak halkı bilinçlendirmiş, kumaş sıkıntısı nedeniyle eskimiş kostümler ters yüz edilirken, gelinlikler minik değişiklik ve tadilatlarla birçok kez kullanılmış veya gece giysilerine dönüştürülmüş moda konusunda daha yaratıcı olmak zorunda kalan kadınlar, daha önce hiç kullanılmayan materyallerden yarattıkları aksesuarlı elbiseleriyle şıklıklarından ödün vermemiştir. Savaşın ilk yıllarında açıkta kalan birkaç tiyatro ve müzikol, kapılarını kapatmamak için direnirken ilerleyen süreçte "Hayat devam ediyor" sloganıyla moral bulmaya çalışan insanlar, Londra'da bombalar altında gaz maskeleriyle günlük hayatlarını sürdürürken "Paramount", "Club Eleven" gibi iyi müzik yapan dans salonları, halkın ulaşamayacağı kadar pahalı, işgalci kesimin gittiği gece kulüpleri tekrar tıklım tıklım dolmaya başlamış, Amerikan askerlerinin tanıttığı "Swing" ve romantik danslar, yeni müzik türleri popüler olurken, dinleyici kitlesi on milyona ulaşan radyolardan yayınlanan konser programları, Hollywood starlarının, dansçı, müzisyenlerin, askeri birliklere yaptıkları ziyaretler, şov ve gösteriler, büyük afişlerle tanıtımı yapılan sinemalardaki ilk gala gösterimleri, Paris kafelerinde savaşın gölgesinde devam etmeye başlayan hayat, süslü geçit arabalarıyla yapılan güzellik yarışmaları, 1940 ve 1944 yıllarında yapılan yaz-kış Olimpiyat Oyunları, savaşın etkisini unutturmak için insanların spor dallarına yönlendirilmesi gibi çeşitli aktiviteler kitlelere moral aşılamıştır. Ağustos 1944'te, müttefik güçler tarafından Alman işgalinden kurtarılan Paris Arc de Triomphe'da, Fransız bayrağının tekrar dalgalanması büyük coşkuyla kutlanırken, 6-9 Ağustos'ta Hiroshima ve Nagasaki'ye atılan atom bombalarından sonra 10 Ağustos 1945'te Kral VI. George, Trafalgar Meydanı'nda halka seslenerek savaşın bitişini resmen ilan etmesi, askerler, siviller için neşe ve ümit kaynağı olmuş, Post-War yıllarında ise güzel, aydınlık günlerin beklentisi yerini propogandalar, korku ve belirsizliğe bırakmış, silahsızlanma yarışı yeniden hızlanırken, psikolojik savaş sanat ve modayı içine almıştır.

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

Utility elbiseler, Norma Hartnell, 1942

Winter Modest Models, 1943

Kupon & Karneyle Satış, 1941

"Post-War Look", 1946

BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZ

II. Dünya Savaşı (1940-1945)

İngiliz Hükümeti 1941 yılında, kadınları orduda görevlendirmek üzere çağrı kararı almış, silahlı kuvvetlerde görev alacak yarım milyon İngiliz kadını için, Philip Magnone kara kuvvetlerine Mainbocher deniz kuvvetlerine askeri uniformalar tasarlamış, ağır sanayi fabrika, atölye ve kuruluşlarda çalışan milyonlarca gönüllü kadının giydiği fonksiyonel, askılı salopet tulum pantolonlar, düz ayakkabı, botlar, moralli, sık görünmelerini sağlayan renkli eşarp ve türbanlar ofis ortamında düz dar etek, şömiziye bluz, üniforma stili tayyörler savaş modasını yansıtmıştır. Sığınaklarda daha rahat hareket edebilme imkanı veren, savaş gardroplarının vazgeçilmez üniti pantolonlar, yüzbinlerce kadın tarafından kullanılırken, "Picture Post" gazetesinin "Kadınlar pantolon giymeli mi?" başlıklı yazısı büyük yankı uyandırmış, Alman Hava Kuvvetleri saldırılarında, siren sesleriyle metro, barınak ve sığınaklara giren Londralılar, soğuk, cereyanlı hava şartlarından koruyan, sıcak tutan, önü fermuarlı, büyük cepli tulumlar, kalın fabrikli "JumpSuit" takımlar giymiş, Başkan Winston Churchill, Prenses Elizabeth ve Margaret gibi prestijli isimler tarafından da tercih edilen bu giysi, II. Dünya Savaşı'nın moda hitleri arasında yer alırken, bombardıman sırasında ışıltı, fener, yiyecek gibi temel ihtiyaçların taşınmasına da yardımcı olan bol cepli kanguru pelerinler "Wedge" ayakkabılar, savaşın karanlık yüzünü sembolize etmiştir. Restaurant, tiyatro, sinema, düğün, gala yemek davetlerine uniformalarıyla katılan kadın ve erkekler, günlük yaşamda da savaşı hissettirmiş, Paris, Londra ve tüm Avrupa, ağır geçen kış koşullarıyla savaşmak zorunda kalırken, karlar altında çetin geçen soğuk mevsimlerde

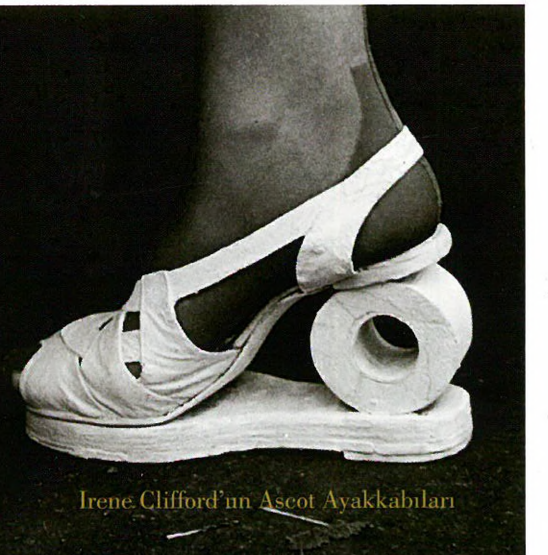
Max Factor'ın "Loreal-Kremi", 1940

Süet ayakkabı, 1944

Dolgu topuklu ayakkabı, 1944

Irene Clifford'ın Ascot Ayakkabıları

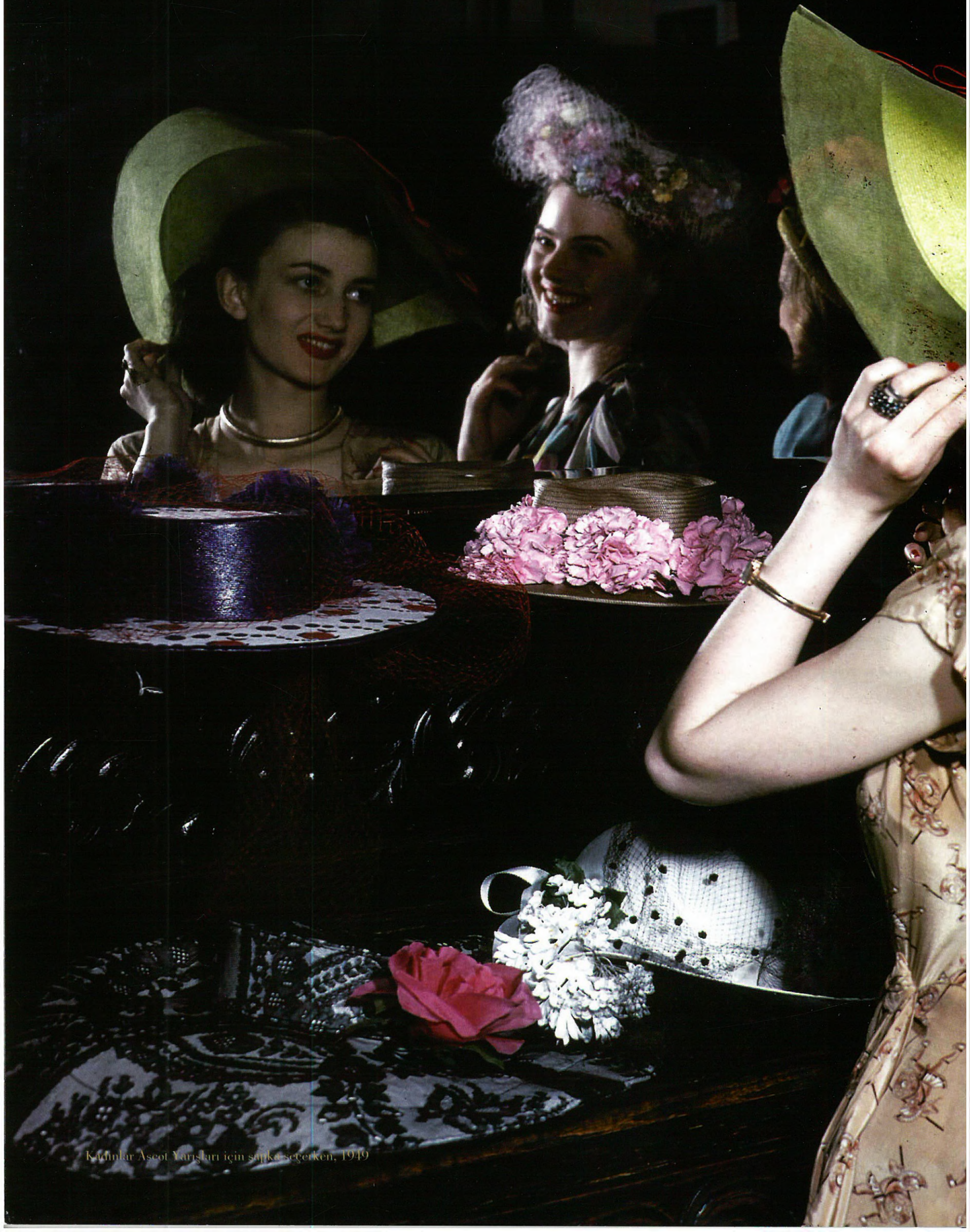
KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

arklı moda arayışlarına devam edilmiş, petrolün savaş cephelerine kaydırılmasıyla ulaşım aracı olarak bisikleti tercih eden insanlara, kullanım kolaylığı sağlayan etek ve pantolon modelleri üretilmiş, savaş süresince daha az şüphelenilen ve ajan olarak kullanılan kadınların silah taşıyabilmesi için gizli gözleri olan deri, kare, dikdörtgen formlu üstten metal klipsli büyük çanta modelleri tasarlanmış, triko, kumaş, yılan derisi, krokodil gibi materyallerden yeni modeller lanse edilmiştir. Savaşın başladığı yıllarda şapkacılar, stoklar tükenmediği için dönemin sert karakteristiğini, bireysellik ve özgünlüğü yansıtan yeni, değişik formlarda fantastik şapka ve başlıklar hazırlamış, Ortaçağ stillerinden esinlenen geniş, yüksek formlu, yumuşak, ipek kadife, yün jarse, değişik düğümlü, drapeli türbanlar, kürk kalpak ve şapkalar, yapma çiçek, meyve, tüy, puanlı vualetlerle dizayn edilerek, savaşın psikolojik etkisi yumuşatılmaya çalışılmış, malzeme ve fabriklerin azalmasıyla yeni arayışlara giren tasarımcılar, tahta talaşı gibi yaratıcı süslerle savaş stilini simgeleştirmiş, Yahudi asıllı şapkacı Fanny Berger'in, Almanlar tarafından öldürülmesi sektörde büyük üzüntü yaratmış, 1943'te sinema salonlarını çılgınca dolduran kadınlara, sanatsal ve mimari formlara sahip, tüylü, otrişli, fiyonklu, yüksek, büyük şapkalarını çıkarma zorunluluğu getirilmiş, Vogue Dergisi evdeki şapkaların yeniden nasıl düzenlenip ve yenilenebileceği konusunda önerilerde bulunurken, trend olmaya başlayan siyah kordonlu, kenarları yukarı doğru dönen biyeli, çift renkli, tepesi kübik veya kısa yuvarlak formlu, arkaya yana eğimli takılan, kalıplı fötr kumaştan, fiyonklu, çiçekli yeni şapkalar gardropların temel parçaları olmuştur

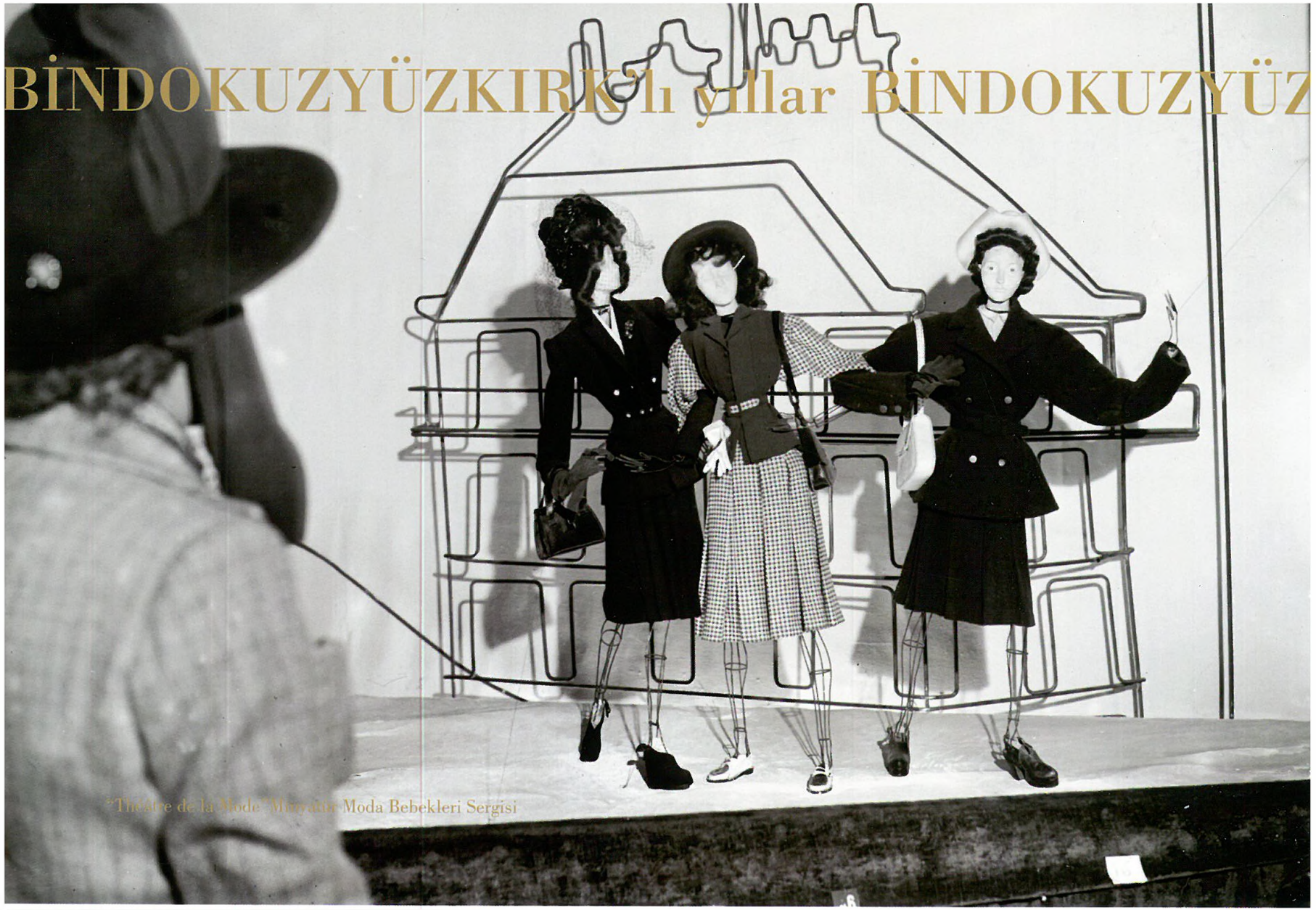
BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZ

Kadınlar Ascot Yarışları için şapka seçerken, 1949

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

uh'un, gemisindeki hayvanları kurtardıktan sonra yaptığı rivayet edilen ilk beret şapka modeli I. Dünya Savaşı'nda Fransız Birlikleri tarafından kullanılmış, modeli II. Dünya Savaşı'nda örnek alan İngiliz Hava Kuvvetleri vişne çürüğü, kestane rengi, Paraşütçü Alayı kırmızı tankçılar siyah, komandolar yeşil, "Royal Air Force" birlikleri lacivert renkli olanlarını takmış Fransız stili ve direnişçilerle özdeşleştirilen beretler, gelecek yıllarda da moda sahnesinde yer almaya devam etmiştir. Günlük hayatta kadınların güzellik anlayışı doğallık, cephe gerisinde çalışanların sembolü ise kırmızı rujlu, bakımlı "Rosie" görünüm olmuş, Amerika'da mühimmat fabrikalarında tehlikeli, kimyasal ortamlarda zor şartlarda çalışan kadınlara makyaj yapmaları önerilerek, moral olması için ruj ve kozmetik ürünleri dağıtılırken ünlü sanatçıların saç renklerini elde etmek amacıyla peroksitten, kısa süreliğine moda olan bronz ten rengi için çay poşetleri, doğal kırmızı dudaklar için pancar suyundan faydalanılmış, odak noktası gözleri vurgulayan rimeller abartılı, kıvrımlı boyanan dudaklarda kiraz pembesi, ahududu, vişne, kiremit kırmızısı, violet, fuşya ruj ve ojeler popüler olurken, Helena Rubinstein, Elizabeth Arden, Max Factor, Revlon, Guerlain gibi ünlü kozmetik ve makyaj markaları moda yön vermiş, sık tamir gerektiren, az bulunan, kara borsada çok yüksek fiyatlarla satılan bakımı zor, hassas ipek çoraplar yerine kadınlar, Max Factor'ın ten rengi "Çorap Krem" adı verilen ürünleriyle bacaklarını boyayarak, çorap görünümünü vermek için, arka kısmına siyah çizgiler çekmiştir. Kadınlar üniformalarının üzerine taktıkları gelin başları, gece kepleri, ellerinde taşıdıkları gelin çiçekleri veya topladıkları puan ve karnelerle alabildikleri az metrajlı kumaşlardan hazırlanan nikah kostümleriyle şıklıklarından taviz vermeyen "Savaş Gelinleri" olmuş, 1942'de Lucien Lelong için çalışan, "İngiliz Kahvesi" adlı "Pie de Poule" kostümüyle moda dünyasının dikkatlerini üzerine çeken Dior, "New Look"un temelini atmıştır. 1944 Sonbaharında, dört yıllık Nazi işgali sonrası Fransa'ya yardım toplama, Paris'in moda ve haute couture'un başkenti olduğunu dünyaya göstermek amacıyla Robert Ricci'nin, "Chambre Syndicale de la Haute Couture"ün başkanı Lucien Lelong'a sunduğu öneriyle Christian Berard'ın yönetmenliğinde başlayan, 18. ve 19. yüzyılda popüler olan "Moda Bebekleri" sergisinden ilham alınan proje, Mart 1945'te Jean Cocteau ve Jean Denis Malcles'in hazırladığı minyatür tiyatro sahnesine yerleştirilen altmış sekiz santimetre boyunda, yüz altmış adet tel mankenin üzerine giydirilen, yalnızca Coco Chanel'in olmadığı, Agnès Drecol, Christobal Balenciaga, Carven Gaston, Germaine Lecomte, Madame Grès, Hermès, Jacques Fath, Jacques Heim, Jean Patou, Lanvin, Maggy Rouff, Marcel Rochas, Marcelle Alix, Mendel, Nina Ricci, Paquin, Balmain, Robert Piguet, Elsa Schiaparelli Worth gibi elli üç farklı modacı ve şapka tasarımcısının minyatür kostümlerinin yer aldığı "Théâtre de la Mode" sergisi Paris Louvre "Musée des Arts Decoratifs"te sergilenmeye başlamış, yüz binden fazla ziyaretçinin gezdiği sergi daha sonra Londra, Barselona, Viyana, Stockholm'e gönderilmiş, 1946'da yeni stilleri yansıtmak amacıyla ilave edilen on üç set ile tamamlanan sergi, New York ve San Francisco'da geniş kitlelerce ilgiyle izlenmiştir.

BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZ

Ginger Rogers, Akademi Ödülleri Töreni, 1941

Ginger Rogers & George Murphy

Rita Hayworth

Jennifer Jones & Ingrid Bergman, Akademi Ödülleri Töreni, 1944

Sinema & Oscar Törenleri

II. Dünya Savaşı'nda sinema endüstrisi ve prodüksiyonlar modayı etkilemeye devam etmiş, Paris'teki sinemalar sıklığının sergilendiği mekânlar olurken, Londra'da matineelerin önünde uzun bilet kuyrukları oluşmuş, yirmi milyon insan sinema salonlarını doldururken, birkaç saatlik gösteriler, insanları gri, puslu depresyon ortamından kurtarıcı rol oynamış, kadınların romantik duygularına hitap eden duygusal, dramatik filmler, aktör ve aktrislerin kostüm, şapka ve aksesuarları, kadınları yaratıcı olma konusunda yönlendirmiştir. İlk kez 1929 yılında en başarılı aktör ve aktrisler verilen Akademi Ödülleri, moda sahnesinde yeni bir sayfa açmış, MGM Stüdyoları'nın anlaşmalı dizaynırı Gilbert Adrian, Jean Harlow, Greta Garbo, Joan Crawford, Norma Shearer'e Columbia Paramount Stüdyoları'nın tasarımcısı Edith Head, Mae West ve birçok stara, İspanyol etniklerinin öncüsü modacı Christobal Balenciaga, Marlene Dietrich, Ingrid Bergman'a, Jacques Fath, Rita Hayworth'a kostümler tasarlayarak "Red Carpet" imajını dünyaya tanıtmıştır. Tarihin gidişatını değiştiren savaşın, ümit kırıcı etkileri Hollywood'da da hissedilmiş, "Academy", Oscar Ödül Töreni'ne katılacak Margaret Lockwood Paulette Goddard, Honor Blackman, Ava Gardner, Lana Turner, Bette Davis, Loretta Young gibi starlardan resmi ricada bulunarak, göz kamaştırıcı, görkemli kostümlerin yerine savaş ortamının ciddiyetine uygun, daha konservatif seçimler yapmaları istenmiş, o yıllara saygı gösterecek şekilde ağırbaşlı giyinen artistlerin yanı sıra bu öneriyi reddeden çoğu star, halkın görmek isteği stilde kırmızı halıda yer almış, 1945'te, Fransa'da II. Dünya Savaşı nedeniyle açılışı ertelenen, dünyadaki starları ve yönetmenlerinin tanışmalarında rol oynayan "Cannes Film Festival'i", ilk kez Casino de Cannes'da yapılmış, "Altın Palmiye" ödülü verilen festival, sinema endüstrisi ve moda dünyasını yakınlaştırmıştır. 1945'te bütün gözler "Casablanca" filmiyle büyük başarı elde eden Ingrid Bergman'a çevrilmiş, ödülünü bir yıl önceki törende giydiği Edwardian stili siyah elbisesiyle alması Oscar modasında adeta şok etkisi yaratırken, Humphrey Bogart ve Paul Henreid'le oynadığı filmin kostüm gardrobu 40'ların ruhunu yansıtan şapka tasarımları, kadın ve erkek modasında gelecek yılların stillerine de yön vermiştir. Sona eren savaşın ardından Hollywood, Post-War stiline kontrast düşen ekştra avangart, göz alıcı kostümlere geri dönmüş, yoksulluk ve kıtlığın ardından moda tekrar yükselişe geçerken, Christian Dior'un moda dünyasına lanse ettiği dar omuzlu, yuvarlak straples dekolte line'lı, ince belli, tüllerle kabartılan, rafine dikiş teknikleriyle yaratılan geniş, hacimli etekler, cömertçe kullanılan kumaşlarla tasarlanan tuvaletler ve yeni silüet, 1947'de Oscar seramonisinde zarif yürüyüşleriyle starlar tarafından sergilenmiş, ödülünü alan Olivia de Havilland "New Look" ruhunu yansıtan kostümleriyle büyük beğeni toplamış, filmlerin arka planında yer alan, kostüm gardroplarını hazırlayan, beyazperdede artistleri ikonlaştırarak rüya figürüne dönüştüren tasarımcıları ön plana çıkarmak ve ödüllendirmek amacıyla, 1948'de Akademi Ödülleri'ne "En İyi Kostüm Tasarımı" kategorisi ilave edilmiş, 1949'da "Red Carpet"ta geleceğin modasını yansıtan modern silüetlerin yanı sıra, 1930'lu ve 1940'lı yılların erken dönem, demode modasını yansıtan elbiseleriyle katılan davetliler, stil karmaşasına neden olmuştur

Post-War (1945-1946)

avaşın sona ermesinin ardından fabrikalarda, ağır sanayide çalışan, evlerine geri dönmeye başlayan kadınlar, karanlık dönemi hatırlatan yokşul, sert görünümlü giysileri reddederek eski stil ve gardroplara geri döneceği endişesiyle yeni kıyotimler ve "Modada Giysi Devrimi" istemiş, 40'lı yılların II. yarısına daha parlak bir başlangıç yapmak isteyen modacılar ise

şık, feminen, özgür duruşlu stil ve silüet arayışına girmiştir. Amerika Birleşik Devletleri, büyük yıkım yaşayan sivil hayata dönmeye çalışan Avrupa'ya, kritik ekonomik çözüm için "Marshall Planı" kapsamında, dokuz milyon dolar yardımda bulunurken, basında sık sık "Moda Değişecek mi?" soruları yer almaya başlamış, savaş süresince spor ve hazır giyimin moda başkentliğini üstlenen New York'ta pamuk, jarse, yün ve piyasaya yeni girmeye başlayan naylon, orlon, dakron gibi bakımı kolay yıkanabilir sentetik kumaşlardan, Amerikan kadın silüeti ve yaşam tarzını yansıtan pratik, şık kıyotimler tasarlanmış, Amerikan modasının en büyük kreatörlerinden kabul edilen McCardell'in giysi detaylarına dayandığı, drape ve düğmelerle zenginleştirdiği, yeni görünümlü mayo ve sahil giysileri ön plana çıkmış, sektörün yeni hedef kitlesi olan "Genç Giyim" modasında "Kolej Stili" ve "Amerikan Look" fenomene dönüşerek tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Paramount ve MGM stüdyolarının anlaşmalı tasarımcıları Adrian, Edith Head ve diğer genç dizaynırların hazırladığı yüksek işçilikli, dikiş teknikleriyle hazırlanan ihtişamlı kıyotim ve gardroplar, tarihsel içerikli filmlerle yeniden gündeme gelen moda buluşları ve eski stiller, hazır giyim pazarının değişmez esin kaynağı olmuş, moda ikonu olan film yıldızları Marlene Dietrich, Betty Davis, Joan Crawford, Katherine Hepburn, Lena Horne, Betty Hutton, Lauren Bacall, Rita Hayworth, Ava Gardner gibi giyinmek popüler olurken, kıyotim, aksesuar ve mücevher imitasyonlarının mağaza vitrinlerinde hızla yer alması, hazır patronlarla ev-dikiş tekniği ile üretilmesi, film afişleri, moda basınında Richard Avedon gibi genç yeteneklerin çektiği moda fotoğrafları ve yayınlanan röportajlar, altın çağını yaşamaya başlayan "Hollywood Modası"nın hızla yayılmasında önemli rol oynamıştır. Parizyen modacılar Hollywood için çalışmalar yaptığı bu dönemde Pierre Balmain, "Antonie et Cleopatre" filminin premier galası için Vivien Leigh'e kıyotim tasarlarırken, Elsa Schiaparelli, 1945 yılında "Saphire Sal" filminde oynayan Mae West için leylak rengi pembe tafta, siyah tül, yeşil yapraklı kumaş güllerle zenginleştirdiği kıyotim ve gardroplar hazırlamış, Hollywood starlarından Katherine Hepburn, Ingrid Bergman, Jane Russell, Rita Hayworth, Claudette Colbert, Hedy Lamarr David Niven, Humphrey Bogart, Frank Sinatra gibi sanatçılar moda trendlerini etkilemeye devam etmiştir. Lana Turner gibi ünlü aktrislerin beyaz perdede görülen şık, lüks imajlı sabahlık ve gecelikleri hazır giyimde yeni bir alan yaratırken, tüm kadınların alabileceği fiyatlarla piyasaya sunulması, büyük kitlelere ulaşmasını sağlamış ünlü modacı Gaston'un saten kapitoneli, Nina Ricci'nin ipek sabahlık koleksiyonu, Jeanne Lafaurie'nin rob havalı, Jacques Griff'in "Langueur" adını verdiği dantel brodeli, Jeanne Lanvin'in "Chéri" koleksiyonu büyük beğeni toplarken, dış giyimin yanı sıra şık, elegan iç giyim markalarının çıkışı, büyük pazar payını doğurmuştur

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

New Look (1947-1957)

önemin saray modasını tanıtmak için hazırladığı bebek mankenleri, diğer ülkelere gönderen Fransa Kralları, modanın merkezi sarayların sarayı ünvanını alan Versailles ve yüzyıllar boyu modanın lideri, başkenti olan, İkinci Dünya Savaşı'nda bu gücünü tamamen kaybeden Paris, 12 Şubat 1947'de Christian Dior'un önceki yılların kıtı prensip ve stillerine protest tepki olarak yarattığı "Ulaşmayı amaçladığım şey, evrensel düzeyde yeni ve orjinal olarak adlandırılan stil değil, modanın içten ve doğal yüzüydü. Bu eğilimin dönemin hassas ruhuyla özdeşleşti" diye ifade ettiği "New Look" akımıyla, stratejik eski konumunu tekrar kazanırken, haute-couture'ün dirilişi "Golden Age" altın çağını sembolize etmiş, 1947-1957 yılları yeni Belle Époque Dönemi olarak da nitelendirilmiştir. Lüks ve ihtişamın hakim olduğu ultra feminen, sofistike çizgili, iki tema üzerine odaklanan, moda mimari kriterleri içeren ilk koleksiyonunda, yuvarlak omuzlu, dolgun göğüs, ince belli, kavisli kalça hattını ortaya çıkaran verev, daire, kış tülleriyle kabartılmış, yerden yirmi beş santimetre yükseklikte, hacimli, çiçek görünümlü, balerin stili etekler, korset guêpière ve crinoline'le desteklenen "Corolle" line ve kare omuzların yerini alan, düşük yuvarlak vatkalı, düz dar kollu, minik şal yakalı, 18. yüzyıl proporsiyonlarından esinlendiği, minik kalça yastıklarıyla dolgun görünüm kazandırılan, kumaş kaplama altı düğmeli, bej ipek ceket, siyah yün etekli suit takımını, kısa tepeli, geniş kaplin kenarlı hasır şapka ve siyah eldivenler tamamlamış, adeta 1900'lü yılların kum saati "Gibson Girl" silüetlerini andıran "Bar Suit", "Bonheur", "Envol", Marlene Dietrich'e tasarladığı "Chandernagor" line, siyah yün krepten yaka çevresi altın, pembe, beyaz taşlarla nakış işlemeli tasarımı, 1948'de "Ailée" koleksiyonunda sunduğu "Petit Dîner", "Abandon", siyah, çizgili ipek, tafta faydan, 18. yüzyıl Fransız Stili binici ceketlerinden esinlenerek tasarladığı redingot stili, dev hacimli, kalkık yakalı, "Masculine Look"ta hazırladığı palto-elbise line, "Saphir" line, siyah yün flanel, siyah ipek kadife kombinasyonlu, yüksek yakalı gece elbisesi, "Zigzag", "My Lord" Pekin stili, siyah crêpe de chine öğleden sonra elbisesi, "Drag" adını verdiği tasarımlarıyla parizyen stilleri moda tarihinde keskin dönüşü simgelemiş, giysilerde devam eden kısıtlı metraj ve fiyat uygulamalarına rağmen Dior, "Girouette" tasarımında kullandığı on yedi metre kumaş miktarı nedeniyle İngiliz Ticaret Odası ve parlamentosundan büyük tepki alırken, İngiltere Prensesleri Elizabeth ve Margaret, akımı benimsememelerine rağmen modada değişimin kaçınılmaz olduğunu kabul ederek, "New Look" stili ve line'larını kullandıkları gözlenmiş, akıma karşı çıkan gruplar tarafından kurulan "Anti-New Look" kulüplerinin Chicago ve Toronto'daki protestolarına rağmen tüm dünyayı etkisi altına alan "New Look Akımı"nı Schiaparelli, Balmain, Piquet, Balenciaga, Molyneux, Lelong Jean Dessés, Jacques Fath gibi ünlü Fransız couturierlerin koleksiyonlarında yer alan, Amerikalı dizaynırlar yeni çizgiyi kısa sürede benimseyerek, Amerikan kadın silüetine adapte etmiş, Hardy Amies, Victor Stiebel, Norman Hartnell, Frederick Stark ve Dorville gibi İngiliz tasarımcılar, akımın temel prensiplerini kabullenirken, İtalya 50'lerde silüetlerinden etkilendiği C. Dior, kırklı yılların sonunda tartışmasız "Modanın Kralı" kabul edilmiştir

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

Christian Dior, defile öncesi, 1947

1940-1949	1940'lı yıllar II. Dünya Savaşı ile başlamış, 1941'de kumaş stoklarına el konulması, 8 Mart 1942'de, "US Government War Production Board" ile doğal iplik kullanımının kısıtlanması, 1943'de Amerika'da "L85" olarak adlandırılan sınırlandırmalar, kumaşın karneye bağlanması, Almanlar tarafından işgal edilen Paris'te birçok modaevinin kapanması, moda başkentinin Berlin ve Viyana'ya kaydırılması, "Eskiden Yeniyi Yaratma Kampanyası" modayı etkilemiş, Post War yıllarında ise "New Look" moda akımı, dünyayı dolaşan ve büyük ilgiyle izlenen "Theatre de la Mode" sergisiyle Paris, yeniden modanın merkezi olmuştur
SİLÜET	1940-1946 yıllarında, bukşeli, serbest topuzlu, yuvarlak kahküllü, dalgalı saç kalkık kaşlı, kırmızı ruj ve ojeli, orta boylu, kare, dik, geniş vatka omuzlu, dar kalçalı, diz hizasında kısa etekli, üniforma stili tayyörlü, file çorap, mantar dolgu topuklu, sert görünüşlü, kübik "Y" line savaş kadın silüeti moda sahnesinde yer almış, Post-War'da 12 Şubat 1947 yılında Dior'un lanse ettiği yuvarlak omuzlu dolgun göğüslü, guepierli, kavisli ince belli, yastık, tela iç malzeme ve juponlarla dolgunlaştırılan belirgin kalça hatlı, balerin etekli, uzun boylu, zarif, asil, elegan çiçek görünümlü yeni "New Look" kadın silüeti moda dünyasına hakim olmuştur
KADIN KOSTÜM	40'lı yılların I. periyodunda, kalın, gösterişsiz giysiler, askeri stilde tayyör, üç düğmeli suit, blazer ceketli pantolon takımlar, kalın yünlü kumaştan dekar, kaban palto, pelerinler, sansar, vizon, kunduz, tavşan gibi boyalı kürk mantolar, "Little Black Dress"ler, II. Dünya Savaşı'nın ruhunu ve karakteristik stilini yansıtan geometrik, çiçek, ekose, çizgili Rayon sentetik ipek, pamuklu kumaştan kemerli gömlek stili ve beşgen yakalı, büzgü, drape, Midriff kesimli, "A" line çan etekli roblar, 1942'de petrol kısıtlaması nedeniyle bisiklet kullananlar için tasarlanan pantolon-etekler, yazın marin stili sayfiye giysileri kadınlar tarafından giyilmiştir
ERKEK KOSTÜM	1940'lı yıllarda çizgili kumaştan geniş vatkalı, sivri klapa, kruvaze kapanışlı dört düğmeli ceket, yüksek bel, dar duble paça pantolonlu "Bob-Stil" takımlar, kol düğmeli beyaz gömlek, renkli kravat, büyük ipek mendil, başkan Roosevelt stili fötr şapkalı, 30'lu yıllara benzeyen ayakkabılarla giyilmiş, siyah, iki düğmeli resmi "Bold-Look" takımlar, gençler arasında "Zoot" adı verilen suit, moda olmuş 1947 yılından sonra ilk kez California ve Florida sahillerinde giyilen Hawaii stili ada, okyanus, palmiye, tropik çiçek, desen baskılı, rengarenk "Carisa" gömlekler "V" yaka süeter, manşet kollu montlar, Meksika-Kovboy stilleri popüler olmuştur
ÜST BEDEN	40'lı yıllarda II. Dünya Savaşı'nda, orduda görev alan kadınlar için hareket özgürlüğü sağlayan sütyenler tasarlanmış, Rayon ipek, pastel renkli, desenli göğüs altından kuplu, nervürlü ve pensli kısa kombinezonlar, 1944'te yuvarlak dekolte, yan dikişleri elastik fabrikli guêpière'ler, 1946'da New Look ruhunu yansıtan, bel-kalça hattını sıkıca sararak diz altına bollaşarak inen juponlar fermuarlı yarım korseler, destekli ilk "T-Bar" sütyenler, sık gece tuvaletleriyle giyilen balcony straples, sırtı derin "V" dekolte line'li, balenli, jartiyerli, ince beli ve göğüsleri vurgulayan, silüeti fit, atletik gösteren bütün korseler moda olmuştur

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

YAKA LINE	1940-1945 yıllarında Post-War stili, tek klapalı, üstü dar altı geniş, sivri yuvarlak dönüşlü erkek, fiyonk-dikiş detaylı şömiziye, dikdörtgen, kare, kayık kalp, düz straples line'larla kombinlenen dik yakalar, kapüşonlu fantastik modeller, çocuk ve genç kızlarda marin yaka çeşitleri moda olmuş, 1947'den sonra yüksek "V" açılan prenses yakalar, New Look Akımı'nda sivri, yuvarlak, bebe dörtgen drapeli, "Peter Pan" yakalar, abiye, öğleden sonra suitlerinde tek düğmeli saten smokin, kurvaze kapanışlı düşük şal, kare, kokteyl ve gece tuvaletlerinde asimetrik, düz, yuvarlak, sivri, üçgen ve straples dekolte line'ları moda olmuştur
KOL LINE	1940'lı yıllarda bütün hızıyla süren II. Dünya Savaşı'nda yaşanan ekonomik politik zorlukların yanı sıra fabrik ve materyal sıkıntısı nedeniyle modacılar daha az kumaş gerektiren modeller tasarlamış, vatkalı, net duruşlu kol line'ları popüler olurken kol evi ve genişliği daralmış, dar manşetli, duble bitişli modeller 1942'de yazlık koleksiyonlarda girik kol line'ı ve kısa kollar, 1945 yılında kare vatkalıların yerini alan yumuşak görünümlü yuvarlak vatkalı, bedenden çıkan dar, düşük omuz çizgisi, reglan, kimono, yarasa, pelerin, Japone, Tulip, minik model uygulamalı Puff kollar ve klasikleşen Antik tek omuzlar popüler olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	1940-1945 yıllarında bel çizgisi, toka, birit fiyonklu, kumaş kemerlerle ön plana çıkarılmış, savaş sonrası 1946-1949 yılları arasında, bedeni sararak vücuda sıkıca oturan yeni look ve trendlerde enine, düz, "V" bel bitişleri, boyuna bölen kuplar, belden çıkan tekli, çiftli, çoklu ve güneş pens sistemleri, asimetrik, düz ince drapeler, büzgü ve nervürler, elips, Midriff kesimli, dramatik line'lar dikkat çekmiş, Dior'un moda dünyasına lanse ettiği, silüete stil kıtan ünlü "Bar" tayyörü ve diğer koleksiyonlarında kullandığı, ultra ince beli vurgulayarak, kalçaya dolgun görünüm, yuvarlaklık veren "kalça yastıkları" 40'lı yıllara damgasını vurmuştur
ETEK BOYU	1940-1945 yılında II. Dünya Savaşı'nda kumaş kıtlığı nedeniyle tekrar kısalarak diz altına çekilen etek boyu, ordu ve aktif iş yaşamında yer alan kadınlara hareket özgürlüğü kazandırmıştır. 1946 yılında moda dünyasına tanıtılan New Look Akımı'yla, günlük giysi, manto, tayyör, elbise ve kokteyl giysilerinde etek boyları uzayarak, yerden yirmi beş - otuz santimetre yükseklikte, "Eteklerin amansız hükümdarı" olarak adlandırılan Christian Dior'un lanse ettiği yeni çizgide yer almış, geniş turlu, hacimli gece tuvaletlerinde, yerlere kadar inen etek boylarını zarif, elegant kıyruklar tamamlarken, modada romantizm rüzgarları estirilmiştir
TEKSTİL	1940-1945 yılları arasında kumaşlar, karne ve puan sistemine göre dağıtılmış tekstil fabrikalarının orduya üretim yapması nedeniyle çeşitlilik azalırken, kaba yünü, keten, kullanışlı ve ucuz maliyetli sentetik ipekliler önem kazanmıştır Savaş sonrası ekonomik dengenin yeniden kurulması, ithalat-ihracat ve üretimin başlaması, 1946-1949 yıllarında tafta, saten, saten düşes, kadife, fay gibi net duruşlu kumaşlar, volümlü, dökümlü, ipek, şifon, müslin, organze, tül, danteller lüks ve ihtişamın yeniden geri dönüşünü sembolize etmiş, Dior'un lanse ettiği line'larda fazla kullanılan kumaş bazı çevrelerce israf olarak değerlendirilmiştir

RENK	1940'lı yılların I. periyodunda, savaşın insanlar üzerinde yarattığı psikolojik etkiyle parlak, gösterişli renklerden uzaklaşılırken, hüznü sonbahar renkleri çikolata, karamel kahveleri, siyah, koyu füme, güvercin grisi, lacivert, gece, petrol mavisi, koyu mor, vişne çürüğü, şarap, kardinal kırmızısı, bordo, lavanta, kırılı sarı ve askeri kıyafetleri sembolize eden haki, olive, ladin yaprak, ilkbahar yeşilleri moda olmuş, 40'lı yılların II. periyodunda, New Look Akımı'yla, fildişi, Toskana beji, soft, gök mavisi, pembe, fuşya, şeftali gibi pastel tonlar, parlak, gösterişli yeni renkler ve farklı kombinasyonlar, tekrar moda sahnesinde yer almaya başlamıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1940-1945 yıllarında, merserize, pamuk, yün iplikten yapılan örgü çeşitleriyle kumaş sıkıntısının yarattığı boşluk doldurulmaya çalışılmış, yavaşlayan moda sürecinde dolaplarda, mevcut fabrik ve stoklardan faydalanılırken, mücevhere benzeyen metal, plastik düğme çeşitleri, spor dikiş, ikili agraf sistemleri, ilk kez Frances McLavohli tarafından tasarlanan kristal taşlı, kolye görünümlü elbise nakışları, savaş gelinlerinin yaka ve şapkalarını süsleyen büyük, ipek yapma çiçekler kullanılmış, Post-War yıllarında artan haute-couture malzemelerindeki çeşitlilik nedeniyle modaya yüksek dikiş-süsleme, nakış teknikleri hakim olmuştur
MÜCEVHER	1940'larda Post-War yıllarında, metal, altın kaplamalı, tahta, plastik takılar çıtçıtlı küpeler popüler olurken, New Look Akımı'nda, 18. yüzyılın görkemli Fransız mücevherlerine geri dönüş yaşanmış, parlak straz ve renkli taşlardan kristal avize formu küpeler, elmas, inci kolye ve gerdanlıklar gece kıyafetlerini broşlar, dans eden balerin figürlü pırlanta iğne ve broşlar tayyör yakalarını süslemiş kalın nişan, tek taş, kübik kesimli elmas yüzükler, palyaço, çiçek buketi, meyve tabağı taşıyan Arap figürlü fantastik tasarımlar, çiçek, fiyonk formu, mücevher görünümlü bilezik, saatler, çeşitli formlarda modern şapka iğneleri moda olmuştur
AKSESUAR	1940'ların I. periyodu II. Dünya Savaşı yıllarında, Fransa Vichy Hükümeti'nin propagandası için kullanılan, Mareşal portresi, yürüyüşü ve Arc de Triomphe gibi anıtsal objelerin yer aldığı fular ve eşarplar, deri, yün eldivenler, ısınma amaçlı önlü kürk, arkası kadife, eski yüzyılları anımsatan büyük manşonlar, paraşüt ve askeri malzeme yapımına kaydırılan ipek çorapların yasaklanması sonrası moda olan kısa konçlu çoraplar, Paris'te işgalci kesime hitap eden gece yaşamında kadınların şık tuvaletlerini tamamlayan gri tilki vb. kürk ceket, manto, etoller kadın, büyük mendiller, erkek gardroplarının vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	1940-1945 yılları II. Dünya Savaşı sırasında saçlarda, geçmiş yıllardan farklı stiller izlenmiş, kulak hizasının altına, omuzlara kadar inen, büyük bigudilerle sarılarak hacim kazandırılan, içe doğru kıvrılan veya yuvarlak minik buklelerle dizayn edilen cınalı kahküllü, iri dalgalı, esnek görünümlü saçlar, kadife, flos saç fileleri, kemik tarak ve fırketelerle yanları hafif bombeli toplanan serbest Pompadours stili topuzlar, Amerikan tarzı ve ünlü Hollywood aktrisleri Rita Hayworth, Lana Turner, Veronica Lake'in saç renkleri moda olmuş, savaş sonrası sıkı toplanan modeller, erkeklerde ise kısa saç ve bıyıklar popülerlik kazanmıştır

KIRK'lı yıllar BİNDOKUZYÜZKIRK'lı yıllar B

ŞAPKA	40'lı yıllarda cazibeli, büyüleyici şapkalar yaratan tasarımcılar, kadınlara düz hasır, Breton denizci stili, kenarları kayık formu modeller, yassı "Pancake" beretler, "Postillion" adı verilen postacı stili, ekstravangart yana eğimli takılan disk formlu şapkalar, ciddi görünüm sergileyen saç fileleri ve pratik başlık olarak nitelendirilen türbanlar arasında seçim yapma olanağı sunarken, şapkaların rolü savaş nedeniyle fazlasıyla ciddileşen yüzleri neşelendirmek olmuş, Londra'da çalışan Danimarkalı ünlü şapka tasarımcısı Aage Thaarup, gaz maskeleriyle kullanılabilen eğlenceli, esprili, Coco Chanel ise sık ve ciddi şapkalar tasarlamıştır
AYAKKABI	40'lı yıllarda malzeme kıtlığı, ayakkabı üreticilerini farklı arayışlara yönlendirmiş ucuz maliyetli, tahta, mantar dolgu topuklu, kalın ökçeli, bilekten bağlı, bantlı iki renkli kumaş ayakkabı ve sandaletler moda olmuş, orduda görevli bayanlar kalın deri, düz topuklu, erkekse stilde ayakkabılar giymiştir. 1946-1949 yılında ayakkabı tasarımlarında büyük değişimler yaşanmış, sivri burunlu, ince ökçeli modeller ayak bileğinde biten nakışlı botlar, fermuarlı, kürklü kısa süet çizmeler renkli makosenler popüler olmuş, Post-War stili omuzdan askılı, büyük deri çantalar savaş sonrası yerini kola takılarak kullanılan kübik formlara bırakmıştır
GÜZELLİK	1940'lerde lüks kabul edilen sabun ve şampuan sıkıntısı nedeniyle kuaförler kapanırken, kadınlar saçlarını toz deterjanlarla yıkayarak bitkisel ürünlerle renklendirmiş, makyaj malzeme stoklarının erimesi güzellik ve bakımı etkilerken yurtseverliği sembolize eden mat-parlak kırmızı ruj ve ojeler, gözleri vurgulayan rimeller, savaşın karakteristik ruhunu yansıtmış, 1946-1949'da sade, asil, ultra bakımlı görünüm moda olurken, beyaza yakın, gül rengi toz pudralar, açık pembe allık, gündüz soft-parlak, gece kıpkırmızı ve portakal tonlarında rujlar, kuyruk çekilen siyah eye-liner, koyu kahverengi rimeller, gri göz farları popüler olmuştur
LİNELAR	1942 yılında "İngiliz Kahvesi", "Pie de Poule", 1944 yılında Madame Grès'in "Grecian" ve "Antigony", "H" Line, 1945 yılında "Bolero" Line, 1946 yılında "Anvelop" Line, Pierre Balmain'in "Puff" Line, 1947 yılında Christian Dior'un "New Look" Akımı, "Bar Suit", "Corrolle", "Envol", "Concorde", "Trianon" "Place Vendôme", "Marly", "Cyne Noir", "Venüs" Line ve 1948 yılında "Ailée" "Trenchcoats" Line, "Giouette", 19. yüzyılın versiyon Line'ları, Christobal Balenciaga'nın "A", "Abandon", "Zigzag", 1949 yılında "Junon", "Römpe l'oeil" "Millieu du Siècle" Line'lar, 40'ların karakteristik moda duruşunu yansıtmıştır
MODA İKONLARI	1940'lı yıllarda, moda ikonu Hollywood aktrisleri Betty Grable, Betty Hutton Hedy Lamarr, Rita Hayworth, Ava Gardner, Claudette Colbert, Ingrid Bergman Lana Turner, Bette Davis, Jane Russell, Lauren Bacall, Olivia de Havilland Lynn Fontanne, Judy Garland, Jennifer Jones, Loretta Young, Jane Wyman aktörleri Frank Sinatra, Humphrey Bogart, David Niven, Kirk Douglas, Bing Crosby, ünlü şarkıcılar Ella Fitzgerald, Billie Holiday, Juliette Gréco, "Kaldırım Serçesi" lakaplı Fransız Édith Piaf ve "İngiltere Birleşik Krallığı" Prensesleri II. Elizabeth ve Margaret kostüm, aksesuar, saç stilleriyle modaya yön vermiştir

1950-1959

GILLI'li
Yıllar

BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZ

Karl Lagerfeld'in palto & Yves Saint Laurent'ın elbise dalında birincilik kazandıkları, "International Wool Secretary"nin düzenlediği yarışmanın ödül töreni, 1954

1950'li Yıllar (1950-1959)

ost-War yılları ve New Look Akımı'nın etkisinde başlayan 1950'li yıllarda yaşanan iyileşme dönemi, zenginlik ve ekonomik rahatlık, yeni teknolojilerin gelişi, Kore, Vietnam, soğuk ve iç savaşlar, Küba Devrimi, yeni icat ve keşifler, ilk uydu Sputnik'in uzaya gönderilmesi NASA'nın kurulması, Olimpiyat Oyunları, ilk kredi kartı, videoteyp kayıt cihazları, bar code sisteminin günlük hayata girmesi, açılan havayolu şirketleri ve jet yolcu uçakları, hava endüstrisinin gelişmesiyle egzotik yerlere yapılan lüks geziler ve iş seyahatleri, turizm hareketlerinin başlaması, bisiklet motorsiklet, klasik otomobillerin yanı sıra Ford, General Motors ve Chrysler'in yeni çıkarttığı araba modelleri şık İngiliz otomobilleri Monte Carlo'da gerçekleşen ralliler, yarış arabaları, evlerde yaygın olarak kullanılmaya başlanan ve en büyük kitle iletişim aracı televizyonda yayınlanan haber programları dramalar, popüler olan komedi şovları, modern medya ve müzik endüstrinin kurulması, Frank Sinatra, Louis Armstrong, Ray Charles Buddy Holly, Elvis Presley gibi starlarla rock'n roll, jazz ve pop müzik olgusunun dünyada fırtınalar estirmesi altın çağını yaşayan sinema endüstrisi, yeni teknolojiyle ve üç boyutlu çekilen "On Emir", "Ben Hur" gibi dini tarihi, "Rebel Without A Cause" gibi gençlik, Gene Kelly, Debbie Reynolds ve Donald O'Connor'ın başrollerini paylaştığı "Singin' in the Rain", "An American in Paris" gibi müzikal, "All the King's Men" gibi dram, "How to Marry a Millionaire" "Monkey Business" gibi komedi filmleri, "Pollyana" "Sindirella", "Uyuyan Güzeli" gibi birçok Academy Ödülü kazanan Disneyland animasyonları, Pop Art, Dadaizm Figurative Art Akımları, Mark Rothko ve Barnett Newman'ın ünlü tabloları, savaş sonrası evlerine dönen mutlu ev kadınlarının kullanması için sunulan renkli küçük ev aletleri, "Hula Hoop" fırtınası, Pin up Akımı ve kızları, moda dünyasını etkileyerek hızla yayılması ivme kazanması ve yeni pazarların çıkışında önemli rol oynamıştır. 1950'li yıllarda Paris liderliğini sürdürürken moda merkezlerin sayısında artış görülmüş, New York Londra, İtalya, İspanya Dublin gibi yeni şehirler varlık gösterirken, otoriter, tutucu yapı sergileyen, dört kategoriye ayrılan Fransa moda piramitinin üst basamağında elit, zengin müşterilerine muhteşem gardroplar tasarlayan modaevleri, bir altında haute-couture modellerinin taklitlerini burjuvazi kesime uyarlayan küçük çapta sayısız terziler, üçüncü basamakta kendi giysilerini kesip biçen kadınlar için hazırlanan giysi kalıp-patronları, son dilimde prêt-à-porter hazır giyim imalatçıları yer almış haute-couture, prêt-à-porter'den kesin çizgilerle ayrılırken, tekrar eski gücüne kavuşan Fransız modası, diğer ülkelere moda dünyasında varlıklarını göstermeleri için alan bırakmış, Fransız stiline alternatif olarak sunulan Paris ritüellerine meydan okuyan kullanışlılık ve zerafetiyle ön plana çıkan sofistike, yüksek İtalyan modası "Italian Look", dünya moda sahnesinde yer almaya başlamış, 1950'li yılların zarif, elegant, kadınsı tarzı, genç ve fit kalma isteği, dünya modasında önemli değişikliklere neden olurken, İtalya modada üstünlüğünü ispatlamaya başlamış, İtalyan modacılar Capucci, Valentino, Irene Galitzine, Forquet ve Mila Schon'un Paris'te katıldıkları defilelerde, mesleki figür ve Rönesans geleneğine dayanan çalışmalarıyla, modanın başarılı temsilcileri olmuştur

inema endüstrisi ve Hollywood stüdyoları, ekonomik, şık, elegan ve zarif çizgileri nedeniyle İtalyan tasarımcılara yönelmiş, Visconti ve Hitchcock imzalı filmlere, Liz Taylor, Ava Gardner Anita Ekberk gibi ünlü aktrisler tasarladıkları büyülu kesim, diğış sıradışı yaratıcılıkta üst noktalara çıkan kostüm ve gardroplarıyla sektörde yer alan İtalyan tasarımcılar, Alta Modanın dünyaca tanınmasında önemli rol oynamıştır. Savaş sonrası hızla gelişen, Fransız zerafetiyle Amerikan Pragmatizmini biraraya getiren, gerçekçi ve rahat çizgisiyle endüstriyel tekniklere uygun üretim yapan Amerikan spor giyim sektörü modayı daha özgür kılmış, Paris'teki modaevlerinin hedefi Amerikan pazarı olurken, basın ve televizyonda yer alan moda reklamları kitleleri etkilemiş, İngiltere'de hazır giyim mağazalarını bir araya getirmek için kurulan "London Model House Group" yılda iki kez yapılmaya başlanan "Londra Moda Haftası" moda dünyasının canlanmasında önemli rol oynamıştır. 1952 yılında İngiliz Hükümeti "Make, Do and Mend" projesini iptal ederek, modada ithalat ve ihracatın genişlemesi için "Britain Can Make It" projesini başlatmış kraliyet ailesi, tasarımcıların defilelerine katılarak moda dünyasını desteklerken, Norman Hartnell Hardy Amies, Victor Stiebel, Savile Row, John Stephen, klasik giysileri ile Edward Molyneux, John Cavanagh Digby Morton gibi modacılar uluslararası ün kazanmıştır. Küçük şirketlerin çok uluslu şirketlere dönüşmesi modaevleri ve modacıların finansal kapasitelerini garanti altına alabilmek için markalarını tescil ettirerek ürün yelpazelerini genişletmeleri, ticari yeni yapılanmalar, couturierlerin kendi modellerinin kopyalarını üreterek anlaşma yaptıkları büyük mağazalarda satışa sunmaları ve tüm ürün haklarını devretmeleri modanın evrenselleşmesinde rol oynamıştır. Moda dünyasından ayrılan Elsa Schiaparelli, Molyneux, Piquet, Rochas gibi ünlü modacıların yerini alan Christian Dior, Yves Saint Laurent, Jean Desses, Pierre Balmain, Christobal Balenciaga, Jacques Heim, Hubert de Givenchy, John Cavanagh, Hardy Amies gibi isimlerle modada yeni bir sahne açılırken, çağdaş reklam sistemleriyle halka yönelen haute-couture'de büyük rekabet yaşanmaya başlamıştır. Geçmiş yüzyıllarda kadınların moda tercihlerini belirleyen sınıf farklılıkları, sosyo-kültürel, yaş gibi unsurlar, 1950'li yıllarda ortadan kalkarken, II. Dünya Savaşı sırasındaki konservatif tutum tamamen terk edilirken, genç kuşaklar kendi stillerini yaratabilme özgürlüğüne erişmeye başlamıştır. 40'li yılların ortalarında Fransız orjinli, burjuvazi değerlere karşı gelerek insanı birey olarak tanımlayan entellektüel kesim, Jean Paul Sartre, Simone de Beauvoir Albert Camus gibi yazarların felsefi yazıları, Juliette Gréco'nun şarkıları, moda sahnesinde siyah-beyaz renklerle ifade edilen "Varoluşçuluk Akımı" Amerika'da da geniş alanlara yayılarak yankılar uyandırmıştır. Geleneksellğe karşı hareket olarak değerlendirilen, gençliğin ilahı haline gelen "Rock'n Roll" müziğin ikonu Elvis Presley'nin hareketleri, provokatif renklerde, parlak işlemeli sahne kostümleri, "Ducktail", "Pompadour" stili arkaya doğru taranan saçları ve uzun favorileri, moda anlayışını yıkan Little Richard, Jerry Lewis, Dean Martin, James Dean, Chuck Berry gibi ünlü starların farklı giyim tarzları, erkeklerin ciddi kostümlerine alternatif gösterilmiştir

ELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

inema dünyası ve Hollywood, yeni yaşam stili ve modayı ellili yıllarda da etkilemeye devam etmiş, "Rebel Without A Cause" adlı filmde oynayan, genç kuşağın hayata karşı tutumunu yansıtan, daha önceki starlardan farklı görünüm sergileyen James Dean ve Marlon Brando erkek modasının ikonları kabul edilirken Marilyn Monroe, Sophia Loren, Brigitte Bardot gibi aktrislerin film kostümleri, seksi figürlü veya masum, çocukşu imajları, yeni modanın yaratılmasında öncülük etmiş ve 1959'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde Ruth Handler, karton bebeklerin yerine, vücut proporsiyonları yetişkin kadınlara benzeyen, kostümlerini profesyonel terzilerin hazırladığı ve kızının adını verdiği üç boyutlu "Barbie" bebeği piyasaya sürmüş, 50'li yıllar silüetlerinin vücut ölçülerinde hazırlanan çok ince belli, gelecek yıllarda moda figür ve silüetlerindeki değişimlerle farklılık gösteren, ünlü modacıların özel koleksiyonlar tasarladıkları Barbie bebekler, çocukların moda bilincinin gelişiminde önemli rol oynamıştır. Post War yıllarında eski şöhretini tekrar yakalayan, jet sosyete ve aristokrasinin gözdesi Deauville, Biarritz, Cote D'azur, yaz aylarında kreasyonların sergilendiği moda merkezleri olurken, Paris'te eğlence ve modanın doruğa çıktığı mekânlar, "Folies Bergeres" "Moulin Rouge", Champs-E'lysee'de "Lido" gibi ünlü gece kulüplerindeki revü ve şovlar için Pierre Balmain gibi birçok ünlü modacı, sahne kostümleri hazırlamıştır. Yirmilerden sonra tekrar yükselişe geçen eğlence sektörü, çılgınca yapılan Mambo, Cha Cha Cha dansları, defileler, tiyatro, bale, operalar hareketlenen sosyal hayat, Amerika'da ev partileri, kadınların şık kostümlerini sergiledikleri mekânlar olmuştur

Defile, 1950'li yıllar

merika'da bindokuzyüzyedi yılında gelen Avustralyalı yüzücü Anetta Kellerman'ın mayosunda boynu ve kollarını gösterdiği için tutuklanması, denize girerken çıkarılmayan bot ve çoraplar, bindokuzyüzonlu yıllarda deniz elbisesiyle aynı kumaştan tasarlanan atkılı bale pabuçları, bindokuzyüzotuzlu yıllarda bugünün yüzücü mayolarını andıran şortlu mayolardan sonra moda evrimi geçiren, en büyük moda buluşu kabul edilen, adını atom bombası denemelerinin yapıldığı Bikini Adası'ndan alan, ilk örneklerine Antik Girit, Minos Medeniyeti'ne ait duvar resimlerinde rastlanan bikininin mucidi Louis Reard'ın, profesyonel mankenler reddettiği için ilk teşhirini Temmuz 1946 yılında Paris'te, bir striptiz yıldızı ile yaptığı, Vatikan'ın şiddetle eleştirdiği, Hollywood yıldızları Marilyn Monroe, Rita Hayworth'un dünyaya tanıtımında önemli rol oynadığı, Avrupa'da özgürlüğün sembolü olarak hızla yayılan, 1956'da yönetmeliklerin ön görüşünde giyilen, İtalya'da polisler tarafından ölçülerek kargaşa yarattığı için plajlara kabul edilmeyen, Fransa'nın bazı bölgelerinde belediyeler tarafından yasaklanan bikininin sütyen üst ünitle, altı yüzme etek, hacimli şortlu, iki parçalı modelleri cesur bayanlar tarafından giyilmeye başlamıştır. Üreticilerin korse teknolojisini uyguladığı, vücut tiplerine göre seçilen, örgü, kotondan makına lastikli smokş büzgülü ve saten lateksten feminen, işlevsel, mide kontrol panelli, takılıp çıkarılabilir askı sistemli önü düz kesim etekli "Apron" stili, puantiye, meyve desenli, müzikal filmlerin en büyük starı Carmen Miranda'dan esinlenerek tasarlanan tek parçalı mayolar ve bakımlı, yapılı saçlarını korumak için plastik çiçek ve yapraklarla süslü, kabartma desenli, lastik yüzücü boneleri plajların yegane hükümdarı olmuştur. Nylonun moda dünyasına girmesi ile büyük devrim yaşanmış, push-up, konik sivri sütyenler, sütyen ve korseyi birleştiren yeni tasarım Corsette'ler popüler olurken, 1959 yılında Amerika'da tanıtılan ilk külotlu çoraplar heyecanla karşılanmıştır. Helena Rubinstein, Gala, Elizabeth Arden, Revlon, Cutex gibi markaların pazara yeni ürünler sunması, kozmetik sanayisinin ilerlemesinde rol oynarken, Paris'te Juliette Gréco'nun tasarladığı yeni stil göz kalemi kadınlar tarafından ilgi görmüş, 1955 yılında "Christian Dior, gülümsemenizi giydiriyor" sloganıyla kozmetik dünyasına şık, kesme kristal tüpte sunulan "Trés Dior" ını verdiği, sezon kostümleriyle aynı renk skalasındaki portakal ruju, marka kozmetik kavramını yerleştirirken, Paul Poiret ve Coco Chanel'in geçmiş yıllarda kendi markalarının adı altında, moda dünyasına lanse ettikleri parfüm yelpazeleri, 1950'li yıllarda diğer modacılar ilham olmuş Christobal Balenciaga'nın "Quadrille", Coco Chanel'in "No°5", Nina Ricci'nin "Fille D'ève", Christian Dior'un "Diorama" ve "Diorissimo", Hubert de Givenchy'nin "De", "Parfums Givenchy" ve Audrey Hepburn için yarattığı "L'Interdit" parfümleri moda dünyasında fırtınalar estirmiştir. II. Dünya Savaşı yıllarından sonra 50'li yıllarda yaşanan bebek patlaması, dramalar ve Lucille Ball'ın televizyonda hamile giysileriyle görünmesi sektörün hamile giyim ve çocuk modasına odaklanmasına neden olmuş, Norman Hartnell gibi uluslararası tasarımcıların hazırladığı yeni line ilgiyle karşılanırken, "Trapeze", "Sack", "Tent", "Baby-doll" line'lar modaya hakim olmuştur.

ELLİ'li yıllar BINDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

Ellili yıllarda yüksek ücretli hava yolculukları özel olay olurken, zengin tüketici kitleyi çekmek için reklam kampanyaları, öne çıkan şık, rafine, üniforma konseptleri, kepek, şapka düğme, aksesuarlarda gözlenen detaylara dayalı, ünlü tasarımcıların hazırladığı moda imajı havayolları endüstrisinin arkasındaki güç olurken, moda olgusuyla hareket eden, AirFrance Hava Yolları için tasarladığı üniformaların provalarını tek tek yapan Hubert de Givenchy'nin hostesleri, dönemin moda ikonları olurken, sık seyahat eden yolcular için hazırlanan New Look stili, kırışmayan, kuru temizleme gerektirmeyen özel suit takımlar, şapkalar, yuvarlak formlu çanta, valiz setleri, seçkin, pahalı, sosyetik görünüm popülerlik kazanmış, havaalanları, uçuş pistleri, uçaklar 1950'li yıllarda modanın sergilendiği mekanlar olmuştur

BOAC Hostesleri

Londra Havaalanı, Kasım 1955

Paris'te 1950 yılında lanse edilen *Achielle* ve *Max Mara* tarafından *pret-a-porter*'de üretilmeye başlayan "Trompet" line etekli, beli kumaş kemerli, İspanyol çiçekleri adı verilen dik, şal erkek yakalı, turvakar, kolsuz elbiseler, süeter, renkli düz ve yaka çevresi kristal boncuk işlemeli kazaklar, bluz-hırka twin set kombinasyonları ile giyilen makina baskılı terilen pili, pilisoley geniş etekler, ayak bileği üstünde biten matador stili kapri pantolonlar, diz üstünde şortlarla giyilen ince pazen, keten, koton, ipekten pastel renkli gömlekler, eski yüzyılların petticoat'larını ve I. Dünya Savaşı'nın savaş crinoline'lerini anımsatan siyah-beyaz, pastel renkli, dantel bantlı "Tudor" stili korselerle giyilen kat kat tül fırfırlı, tütü stili jupon etekli elbise-bolerolu ceket takımlar, akşam yemeği, restaurant ve tiyatrolara gidilirken giyilen *Little Black Dress*'ler ve zarif şıklığı tamamlayan sahte elmas takılar, 18. yüzyıl binici ceketlerinde esinlenilerek hazırlanan tek, çift sıra düğmeli, biyeli, kum saati formu, kalça yastıklı redingot stili ceket ve paltolar, ceket boyu kalça hattında biten, vücuda kıp ve penslerle oturan, asimetrik, düğme kapanışlı suit takımlar, spor dikişlerle süslenen tüvit, devetüyü gibi kumaşlardan tasarlanan, yüksek hacimli yaka, cep, kemer ve devasa düğmeli, turvakar kollu, "Trapeze", "A", "Y", "Tube" line, deri, süet, jarse eldivenlerle tamamlanan paltolar ve dar eteklerle giyilen uzun, dekar kabanlar, Dior'un moda dünyasına lanse ettiği *Marlene Dietrich* için hazırladığı Pekin stili abiye akşam elbiseleri, örgülü, şerit biyeli, bordürlü Chanel ceket takımlar, 1958 yılında Dior Modaevi'nin genç tasarımcısı *Yves Saint Laurent* tarafından lanse edilen "Trapeze" line ceket, elbise ve paltolar 1950'li yıllarda günlük gardroplarda yer almıştır. Konik, daire, fiyonk, yapma çiçek, uzun tüy otrişlerle dizayn edilen geometrik formu, pilibox, İspanyol etniklerinden esinlenilen matador, togues, parlak hasır ve rayondan tepesi kısa, iç bükey disk şapkalar, kadife biyeli bonetler, fötrden, yüksek tepeli, geniş kenarlı, drape şeritli modeller kürk kalpak ve jarse kumaştan pilili türbanlar, süet, jarse bakerboy bereler, öne veya arkaya eğik takılan, mücevher görünümlü taş işlemeli, kesme yaprak, kasımpatı formu, çiçek görünümlü vualetli, öğleden sonra, akşam ve nikah kostümlerinde kullanılan minik kepler, peruk havasında otrişli konik şapkalar, kadife kaplı yapma çiçek, saten fiyonk, tüy otriş, vualetlerle dizayn edilen taçlar, straz taşlarla süslü mücevher görünümlü şapka iğneleri, elegan kostümlere şıklık katarak, karakteristik stil yansıtmış, dokulu, renkli tweed, ince yün jarse uzun, tüy yüzeyli kare, ekose, deve tüyü gibi lüks yünlüler kışlık, çuha, İrlanda ipek keteni, pamuk, pike gibi fabrikler yazlık, orlon, dakron, acrilan sentetik, kırışmayan, yıkanabilir alpaka gibi mucize kumaşlar günlük ve seyahat kostümlerinde kullanılmış, metalik lifli, sim ışıltılı yün, ipek, rayon, pamuk iplikli özel dokuma Chanel kumaşlar yılın fabriği ilan edilirken, 1956'da vintage kumaşlar, zarif, küçük desenli kaşmir, krep mystere, metalik efektli Fransız dantelleri, Floransa kadifeleri moda olmuş, 1959'da DuPont, lycralı kumaşlarla tekstil dünyasında devrim yaratırken, gece elbiselerinde yüksek dokumalı jakarlı brokarlar, tafta, faille, kadife, anversaten, şifon ipek, gauze, organze, organtin, ipek sure, tüller, stilize çiçek desenleri ve puanlı abiye kumaşlar popüler olmuştur

ELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZ

Jacques Fath Fashion Show, 1951

Ellili yıllarda gece kıyışmaları eşsiz lüks anlayışının ilahlaştırılması, romantik, seksi figürün yaygınlaşmasında önemli rol oynamış, hareket özgürlüğünü kısıtlayan, bedeni drape büzgü kup ve penslerle sınıksız saran cesur straples dekolteler dolgun göğüs ve ultra ince bel hattını vurgularken, volümlü ve kabarık, geniş etek turlu, uzun, görkemli, Yunan tanrıçaları ve klasik kolonlardan esinlenilen, metrelerce pilise kumaştā tasarlanan tek omuzlu Helen stili yeni versiyon tuvaletler bacakları sergileyen ön etek boyu diz altında, arkası uzun, görkemli kuyruklu, modern line'li abiye giysiler Dünya Savaşı'nın yokluk yıllarına adeta meydan okumuş, İmparatoriçe Josephine Bonaparte'in kıyışmalarından esinlenilerek tasarlanan bel hattı ampir çizgisinde yer alan, pile ve fiyonklarla zenginleştirilen soylu görünümü kıyışma tarihi sayfalarından 50'li yıllara taşıyan Prenses Look, Fransa II. İmparatorluk Dönemi'nin zerafet ve estetik anlayışı, 19. yüzyıl Empire Dönem'in katı kuralları, kanunlaşmış değer yargılarına geri dönüşü çağrıştırmış, iç etekleri organzelerle desteklenen üç kat büzgülü, sırtı "V" dekolteli balon etek "Puff ball" line nakışlarla zenginleştirilen dar bedenli, iki renk kombinasyonlu, kat kat tül etekli, çarpıcı, balerin stili kıyışmalar kadife flok baskılı, minik çiçek motifli, beyaz, pembe, eflatun, sarı ve yeşilin pastel tonlarında ipek ipliklerle üç boyutlu el işi veya çin iğnesi makine nakışlı, organze kumaştā ince kumaş kemerli, etek boyu bilek üstünde daire klos, juponlarla kabartılmış, içi straples, minik bebe, kayık, büyük şal, yuvarlak yakalı, Grace Kelly'nin "Yüksek Sosyete" filminde giydiği rob stili ve Audrey Hepburn için Hubert de Givenchy'nin hazırladığı 1954 tarihinde Oscar Töreni'nde giydiği romantik stilini yansıtan kokteyl giysileri, kadınlar tarafından kısa sürede taklit edilmiş, Pierre Balmain, Jacques Fath, Jacques Heim gibi couturierlerin koleksiyonlarında da yer alarak 50'li yılların karakteristiğini yansıtmış, haute-couture ikinci yarıda New Look'un etkisinden çıkarken, tuvalet gece, parti giysilerine yeni etek boyu hakim olmuş, ön etek boyu diz altında, arkası uzun kuyruklu, bacakları sergileyen, farklı görünüm sunan yeni stil, pile, pilise, fiyonklarla zenginleştirilirken, "Trapaze" line tuvaletler modaya yepyeni bir hava katmış, limon sarısı, eflatun, siyah-beyaz, Çin stili yakasız gece ceketleri moda olmuş 1956'da romantizme saten, şifonlarla kadınsı hışırtılara dönüş yaşanmış, tuvaletlerin elegan şıklığını dirseklerin üzerine kadar uzanan lycralı saten eldivenler, değerli taş, inci, otriş, tüy, puanlı vualet, fiyonklarla dizayn edilen minik gece kepleri, kraliyet mücevherlerinden esinlenilerek tasarlanan renkli taşlı büyük gerdanlıklar inci köhyeler, 18. yüzyıl Fransız, antik stilde Bulgari, Cartier gibi ünlü markaların gerçek ve Dior, Chanel, Givenchy Lanvin, Fath gibi ünlü modacıların pırlanta taklidi sentetik, straz taşlı çarpıcı imitasyon mücevher tasarımları tamamlamıştır. Kürk endüstrisi tekrar eski gücüne kavuşurken, 30'ların Hollywood artistlerinden ilham alan kürk modasına su samuru, chinchilla, vaşak, mavi tilki, leopardan büyük, hacimli paltolar, değerli kürklerden uzun gece mantoları kısa ceket, cape ve etoller, kıyışmanın kumaşıyla astarlanan şallar, abiye suit takımların yaka etek ucu bordürlerinde kullanılan siyaha boyanmış veya naturel renkli vizon ve astragan kürkler moda olmuştur

Christian Dior & Golden Age

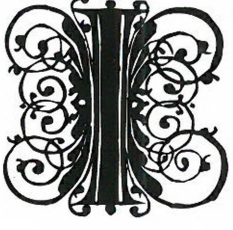
odanın büyük direktörü unvanını alan Christian Dior, New Look'tan sonra 50'li yıllarda moda sahnesine ardarda lanse ettiği look, line, model ve kreasyonlarıyla fırtınalar estirmiş 1950'de "Myosotis", "Cachottier" modelleri ile kıbar, soylu görünümlü, ince uzun, yuvarlak hatlı kadınlara farklı yorum katarken "Oblique" line, straples siyah ipek kadife ve saten kombinli, dev hacimli fiyonklu "Siyah Kuğu" olarak da adlandırılan "Milieu du Siècle" line balo kostümü Dior karakteristik stilini yansıtmış, siyah-beyaz minik pie de poule, biye ve düğmeli, bele oturan, kapak cepli redingot "Verticale" line'li, "Alegro" adını verdiği pardösü, 1951 yılında imparatoriçe Josephine Bonaparte'in ihtişamlı kostümlerinden esinlenerek tasarladığı, bel hattı ampir çizgisinde yer alan, romantizm, zerafet ve Empire görünüşü vurgulayan "Prenses" look'u, "Oval" line'i, Marlene Dietrich koleksiyonu için tasarladığı "Naturelle" line gri shantung kumaştan büyük baskı düğme ve kumaş kemerli kostümü, 1952'de akordiyon pileli volümlü, puff düşüslü, farklı kalıp, katlama teknikleriyle yarattığı siyah ipek tafta "Longue" line gece elbisesi ve "Sinueuse" line'i, 1952-1953 kış koleksiyonunda sunduğu Dior mavisi yün velur "Profilée" line, "Ulysse" adını verdiği turvakar kollu, dekoratif büyük düğmeli, asimetrik kapanışlı, ipek tafta astarlı paltosu, 1952 ilkbahar-yaz koleksiyonunda sunduğu, bahar temasını çağrıştıran, çimen yeşili, pembe, sarı ipek nakış iplikleriyle New Look etkisinde yarattığı, straples dekolte line'li, üç boyutlu yoğun yüksek işlemeli balo kostümü ve kokteyl robe'ları 1953 yılında bej ipek tafta üzerine porselen görünümlü gül, anemon ve lale demetlerinden oluşan çiçek baskılı, koton tül ve organze petticoat'lu bedene oturan, kalın askıları fiyonklarla süslenen derin dekoltesi, "Alicia" adı verilen "Tulipe" line'li üç parçalı gece elbisesi, 1954'te "Vivante", "Muguet", romantizm rüzgarları estirdiği "Zélie" koleksiyonu, 1955 kış koleksiyonunda sunduğu "H" line, diz altında kalem etekli, reglan kollu, şal yaka ve manşetleri kürk bordürlü, iki düğmeli suit takımı, "Première Soirée" adını verdiği gece tuvaleti, 1956 yılında "Y" "Flèche", mavi leopar desenli tafta "Balon" line kokteyl elbisesi ve aynı kumaştan hazırlanan ayakkaşı-çanta tasarımı, kabarık görünüm kazandırmak için sert tüllerle astarladığı, çorapların kaçmasını engellemek için ipekle dublelediği yüksek dikiş teknikli "Salzbourg" straples tuvaleti, 1957'de "Aimant", puanlı, uçuş uçuş şifonlarla yarattığı "Symphonie" modeli, ilkbahar-yaz koleksiyonunda yer alan bato yakalı, kadife fiyonklu, turvakar kollu "Libre" line pardösü suiti ile moda dehasını yansıtan Christian Dior, Ingrid Bergman, Marlene Dietrich, Ava Gardner, Jane Russell, Rita Hayworth ve Windsor Düşesi gibi ünlüleri giydirmiş, 50'li yıllarda modelleri için uygun aksesuarların olması gerektiğini düşünerek eldivenler, şapkalar, çorap, mücevher, parfüm, gözlük, saatler tasarlamıştır. 1954 yılında "International Wool Secretariat"ın düzenlediği yarışmayı kazanan 21 yaşındaki genç Yves Saint Laurent, 24 Ekim 1957 tarihinde, İtalya Montecatini'de Hotel Pace'de henüz 52 yaşında kalp krizi geçirerek hayatını kaybeden Christian Dior'un ölümünün ardından, "Dior Modaevi"nin tüm sorumluluğunu üstlenerek 1958'de yılın kraliçesi ilan edilen "Trapeze" line'ını, Dior Modaevi adına moda dünyasına lanse etmiştir

ELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

Christian Dior Koleksiyonunu sunan modeller

Chanel Look (1950-1959)

İkinci Dünya Savaşı sırasında Alman Nazi subayı Hans Gunter'le arkadaşlığını onaylamayan Fransız Hükümeti ve basının acımasız saldırılarına hedef olan, İsviçre'ye zorunlu sürgüne gönderilen, sağlığı bozularak tek elini kullanamaz hale gelen, "geri dön" çağrılarına cevap vermeyen Coco Chanel, New Look Akımı'nı uzaktan gözlemlemiş, radikal, modern tasarımlarıyla yetmişbir yaşında yeniden moda dünyasına geri dönme kararı almış, Fransa'ya dönüşünden önce Vogue dergisiyle yaptığı özel röportajda Dior ve diğer modaevlerini eleştirerek "Giysilerin bir işlevi olmalı, zerafet, özgürce hareket edilebilmeli" "Kadınların ön tarafını kesen askısız, bir uçağın bagajına sığamayacak kadar ağır gece elbiseleri gülünç" "Korsenin sıkılığına geri dönmenin anlamı ne?" "Hizmetçi yok, her giyinişte ütülenmesi gereken elbiseler işe yaramaz" ifadelerini kullanarak artık birkaç yüz özel müşteri yerine binlerce kadını giydirmek istediği belirtmiş Paris'e dönüşü bomba etkisi yaratarak yılın moda haberi olmuş, parfüm ve aksesuar atölyesinin bulunduğu binayı yenileyen, koleksiyonlarını hazırlamaya başlayan Chanel, maddi durumunun iyi olmaması nedeniyle tasarruflu davranarak, ileri görüşlü elemanları işe alarak yeni kumaş arayışlarına başlamış, tekstil sanatçısı Bernat Klein tarafından tasarlanan ve kendi adını taşıyan tweed kumaştan, Dior'un sofistike, Balenciaga'nın heykел resmiyetinden farklı tasarımlarıyla yeniden moda sahnesinde yer almış, 1950'lerin stiline reaksiyon olarak maskülen-feminen kodlara sahip, aktif ve özgür kadınlara, teknik özelliklerle donatılmış, rahatlık ve hareket serbestliği sağlayan yüksek dokulu Chanel kumaştan jarse, ipek kreple astarladığı, zincir askılıklı, ergonomik öğelerle dizayn ettiği, güçlü grafik çizgilere sahip ceketinin cep ve manşetlerini vurgulayan yüksek dokulu kontür bordürlü, burcunun simgesi aslan kafası ve 1959'da iç içe geçmiş "C" harfli marka monogramlı, varak, metal düğme veya karşılıklı agraf sistemiyle bağlanan, efsaneleşen ceket, düz kesimli etek takımı, Hollywood artistleri Romy Schneider, Kuşlar filminde Tipi Hedron, "Vertigo"da Kim Nowak tarafından giyilerek tüm dünyaya tanıtılan, şık kadınların vazgeçilmez ünitesi olarak gardroplarda yer almış, zamansız olarak nitelendirilen Chanel tasarımları Avrupa'dan Amerika'ya tüm dünyada fırtınalar estirerek satış rekorları kırmıştır. 1955'te 20. yüzyılı en çok etkileyen tasarımcısı seçilerek moda Oscar'ını kazanmış, koleksiyonlarında vücut şeklini alan jarse, ipek tüvit kumaşlardan "H", "A", "I" line'lar, dar etekle giyilen, dizlere kadar uzanan, yaka, etek ucu, kol manşetleri vizon kürklü bordürlü suit takımlar, 1956 yılında içi beyaz saten bluzlu, düz dar kollu, yaka kenar ve kol manşetleri beyaz saten bordürlü, kalça hizasında ceket, uzun siyah dar etekli gece "Siyah Suit" takımı ve pantolon cepli eteği büyük beğeni toplamış, 1958 yılında jarse giysileri, blazer ceketleri, mücevher görünümlü kol düğmeli gömlek altın madalyon, inci küpe ve kolyeleri, Breton stili gemici şapkaları, iki renkli Chanel stili ayakkağı, zincirli kapitone çantaları, yapma kamelya çiçeği, defilelerinde mankenlerine kullandığı modern makyaj ve perçemli kabarık saç stili ile dünya modasına yön vermiş, "Bir kadın giydiklerinden daha önemli olmalıdır" sözü, moda felsefesini tanımlarken, Dior'un ölümünün ardından modanın tartışmasız lideri, Gabrielle Coco Chanel olmuştur

ELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

Coco Chanel & Koleksiyonunu sunan bir model

BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZ

Monaco Prensi Rainier & Grace Kelly nin Düğün Töreni, 19 Nisan 1956, Saint Nicholas Katedrali

Grace Kelly & Frank Sinatra

Grace Kelly, Akademi Ödülü, 1956

Grace Kelly

Philadelphia'da 12 Kasım 1929'da doğan, yüzyılın moda ikonları arasında yer alan Grace Kelly Dramatik Sanatlar Akademisi'nde okurken öğrencilik yıllarında reklam ve magazin dergileri için modellik, aktör yardımcılığı yapmış, televizyonun çıkış yaptığı tarihlerde dramalarda rol almıştır. Güzelliği, zarafeti, yetenek ve çekiciliği Hollywood tarafından kısa sürede keşfedilen, Gary Cooper ile başrolü üstlendiği "High Noon" filmiyle sinema kariyerinde yükselişi yakalayan, MGM stüdyoları ile imzaladığı kontratla 1954'te Marlon Brando'yla çevirdiği "Country Girl"le Akademi "Best Actress" ödülünü kazanan, dizaynır Edith Head'in hazırladığı dört bin dolar maliyetli, açık mavi şampanya rengi ipek saten düşes, düz straples, ikili spagetti askılı, belден aşağı drapelerle hareketlendirilen zarif tuvaleti ve görkemli pardösüsü ile Oscar Töreni'ne katılarak altın heykeli alan Grace Kelly, 1955'te Frank Sinatra ve Bing Crosby ile başrollerini paylaştığı, yönetmen Charles Walter'in "High Society" filminde giydiği, New Look ruhunu yansıtan organze ve şifon kostümleri, Alfred Hitchcock'un çektiği "Rear Window"daki siyah, "V" yaka dekoltesi, üzeri zarif işlemelerle süslü, daire kesim, beyaz etekli, rugan bantlı ayakkabı, kemer ve uzun eldivenlerle tamamlanan Dior kostümü, ayrıca iki katlı, transparan dekoltesi little black dress kokteyl elbisesi ve gardroplarıyla moda ikonu kabul edilen ve kariyerinin doruklarına ulaşmış, Paris "Match" dergisinin Carlton Oteli'nde organize ettiği Cannes Film Festivali'ne katılan Grace Kelly'nin III. Rainier ile tanışarak Monaco Sarayı'na davet edilmesi ve hiç tanımadığı Prens'ten aldığı evlilik teklifiyle kaderi değişmiştir. Noel'de Prens'in Kelly'nin ailesini ziyareti sonrası giydiği zarif öğleden sonra döpiyesiyle nişanları, basın toplantısıyla tüm dünyaya duyurulmuş, seksen parça valiziyle 18 Nisan 1956'da Amerika'dan Avrupa'ya lüks bir transatlantikle gelen, binlerce foto-muhabir tarafından karşılanan Kelly, lacivert ipek şantuk abiye pardösüsü, bej dantel aplikeli, büyük kaplin kenarlı şapkası, göğsünde yapma çiçek buketi ve organze fuları ile "Prenses Stili"nin yaratıcısı olurken, zarafetiyle bütünleşen kostümü ve kişiliğiyle, karşılamaya gelerek Monaco sokaklarını dolduran yirmi bini aşkın insanı adeta büyülerken, dikiminde sayısız terzinin çalıştığı gelinliği, MGM Stüdyoları'nın hediyesi, ödüllü kostüm tasarımcısı Helen Rose ve on iki yardımcı terzisi tarafından hazırlanan dik yakalı, dantel üst bedenli, minik baskı düğme, yüksek belli kemerle süslenen, hacimli bej ipek tafta etek, üç metre kuyruklu görkemli gelinliğini, gerçek incilerle zenginleştirilen keş stili gelin başı ve zarif duvağı tamamlamış, Avrupa'nın bütün kral, kraliçe, prens prenses ve altı yüz davetlinin katıldığı 18 Nisan 1956'da yapılan televizyonlardan naklen yayınlanan yüzyılın düğün töreni sonrası Prenses ünvanı alan Grace Kelly, davet, balo ve seramonilerde giydiği Dior, Yves Saint Laurent, Chanel, Balenciaga, Marc Bohan gibi ünlü modacı ve markalar tarafından tasarlanan, elegan stilini yansıtan şık gardrobu, 1956'da hamileliğini Life Dergisi muhabirlerinden gizlemek amacıyla kullandığı "Kelly Bag" adı verilen Hermes çantası ile tüm zamanların ve dünyanın ilgi odağı 14 Eylül 1982 tarihinde geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybeden Prenses Grace Kelly, 21. yy'da da moda ikonu olarak anılmaya devam etmiştir

BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZ

1950-1959	1950-1959 yıllarında ekonomiye rahatlık ve zenginlik, moda lüks ve ihtişam hakim olurken, gelişen yeni teknoloji moda sektörünü etkisi altına almış, sinemanın yanı sıra televizyon çılgınlığı, modanın kitlelere yayılmasında önemli rol oynamış gençler arasında sokak modası doğarken, sık giyinmenin şart olmadığını empoze eden yeni görüşler ortaya çıkmış, mağaza zincirleri kurulmaya başlamıştır. Roger Vivier, Ferragamo, Albanese, tirbüşon topuğu icat eden André Perugina'nın ayakkabı tasarımları, Christian Dior'un ölümünün ardından moda sahnesinde yer alan yeni modacılar ve Chanel'in modaya dönüşüyle yeni bir dönem başlamıştır
SİLÜET	1950-1959 yıllarında kadın silüetlerinde radikal değişim yaşanmış, porselen cilt renkli, toz pembe allık ve rujlu, kavisli kalın kaşlı, siyahı kuyruklu eye-liner'la çerçevelenmiş buğulu göz makyajlı, kuğu kadar zarif boyunlu, yuvarlak omuzlu sivri göğüs, dar belli, dolgun kalçalı, uzun boy, ince bacaklı, kıvrımlı vücut hatlı asil, elegan silüet ve özgüvenli kadın imajı moda sahnesinde yer almış, yaş ve sınıf ayrımı ortadan kalkarken, 50'li yılların II. yarısında orta boylu silüetler tekrar moda olmuş, kadınlar ideal fiziğe ulaşmak için spor ve diyet yaparken, Hollywood film yıldızlarının seksi, çekici, masum ve çocukşu figürleri popülerlik kazanmıştır
KADIN KOSTÜM	50'li yılların I. periyodunda yuvarlak vatkalı, bedeni saran dar, modern yorumlu Tudor stili korse, petticoat'lu, kabarıktır, verev, daire klos kesimli, "Trompet" line etekli, yapma çiçek, şapka, yüksek sivri çivi topuklu ayakkabı, eşarp, şemsiye ve eldivenlerle tamamlanan, New Look ruhunu yansıtan kostümler, II. periyotta Trapeze, Balon, Babydoll, Prenses line'li, serbest hareket kabiliyeti kazandıran tasarımlar, elbise ile aynı kumaştan hazırlanan geniş kollu, pelerine benzeyen kabanlar, "A" line, redingot stili paltolar, gömleksiz giyilen kısa ceket, düz etekli tayyörler ve Rock'n Roll dansı için geniş kemerli kat kat etekler popüler olmuştur
ERKEK KOSTÜM	50'li yıllarda erkek modasına, yıkama ve ütölleme kolaylığı sağlayan beyaz naylon gömlekler, ince kravat, klasik pantolon-ceklet takımlar ve kült moda akımları hakim olmuş, Neo-Edwardian stilde kadife yaka ve manşetli frock ceklet-dar pantolon, Teddy Boys Akımı'nda kolalı gömlek, papyon benzeri boyun bağı, koyu renk uzun cekletli suit takımlar, kalın tabanlı ayakkabılar moda olmuş, II. Dünya Savaşı'nda Amerikalı askerlerin üniformalarıyla kullandıkları, özgürlük, erkekşii görünüm ve ideolojik bağlantıları yansıtan jean pantolonlar, 1950'li yıllarda popülerlik kazanarak gelenekşelleşmiş ve basic giyim ünitleri arasında yer almıştır
ÜST BEDEN	50'li yıllarda vücuda oturan üst ünitlerin net ve hatasız duruşu için iyi dikilmiş sütyenlere ihtiyaç duyulmuştur. Yeni, modern kalıp ve dikiş teknikleriyle üretilen koton, naylon, saten, dantel, ipek gibi fabriklerden, fermejup, agraf, elastik askı sistemleri ile tasarlanan sütyenler, askısız guêpière'ler, bel hattı yüksek, paçalı etekli ve sırt dekoltesi "V" straples line'li, balenli, kilo kontrolüne yardımcı olan kadınları ince ve fit gösteren, kavisli bel ve yuvarlak kalçaları vurgulayan kısa, uzun paçalı, tek parçalı ve tül juponlarla kombinlenen yeni korse modelleri popüler olurken, ipek çorapların sarkmaması için jartiyer aparatlar kullanılmıştır

ELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİN

YAKA LINE	1950-1957 New Look akımının etkisindeki yıllarda, geniş klapalı, kruvaze kapanışlı sivri bitişli, şömiziye, kürk bordürlü dik yakalar, döpiyes, suit takım ve dekarlarda, çeşitli "V" formu, bebe, geniş, dar şal, yüksek, hacimli, tarihsel efektli yakalar öğleden sonra ve akşam kostümlerinde yer almış, 1952-1954 yılları arasında, Peter Pan line'li erkek yakalar paltolarda moda olurken, boyundan askılı halter line, yuvarlak, düz, yay biçimli straples dekolterler, drapelere zenginleştirilen antik görünümlü tek omuzlar, asimetrik, "U", aplike, prenses yakalar, derin açılan sırt dekolterleri, tuvalet ve kokteyl giysilerinde kullanılmıştır
KOL LINE	50'li yıllarda dar, düşük, geniş açılı, ilave panelli kol evi, turvakar, bilek üstünde biten kol boyları, dönemin moda çizgisini yansıtmış, kuşlu, drapeli yarasa kollar üstten dikişli basic, iki parçalı, büzgülü, ön ortası dikişli Kimono, bedenden çıkan altı dar, kuplu, belden pensli Reglan kol line'ı, Fransız stili düz dar yüksek yırtmaçlı, puff manşetli ve pelerin kollar, uzun-kısa enli dubleli kol tasarımları günlük, yaz ve kışlık kreasyonlarda kullanılmış, japone, atlet, girik kare kesimli romantik tek omuzlu, antik efektli Helen stili, yüksek, modern görünümlü yeni bato kol line'ları, gece kostümleri ve görkemli gelinlik tasarımlarında yer almıştır
BEL ÇİZGİSİ	1950-1955 yıllarında gerçek yerinde kullanılan bel ölçüsü incelerken, kup ve penslerle vurgulanan, kavisli bel çizgisinde yer alan çeşitli kalınlıkta kumaş tokalı kemerler dönemin karakteristiğini yansıtmış, ince drapeler, pile ve büzgüler, üç boyutlu Rokoko, Çin işi nakışlarla dikkat, bel hattına çekilirken, 1955-1959 yıllarında New Look'un etkisinden çıkan yeni modada, "Tube" ve "Y" line palto dekar, rob, gece tuvaletleri ve parti kostümünde bel hattı kaybolmuş, 1958'de Empire Dönem'in retrosu olan "Princess Look"ta bel çizgisi, tekrar göğüs altına çıkmış, "Ampir", "Baby-doll" tasarımlar, fiyonk, broş gibi detaylarla süslenmiştir
ETEK BOYU	1950'li yılların gündüz elbiselerinde otuz yedi, kokteyl, parti kostümünde yerden otuz iki santimetre yükseklikte, balo ve gece tuvaletlerinde ise uzun etek boyu kullanılmış, belden büzülen, büyük hacimli, geniş, volümlü, evaze, çan ve ince uzun kalem, önü diz altında, arkası kuyruklu balon etek line'ları modaya hakim olmuş, 1955-1959 yılları arasında Chanel'in moda dünyasına lanse ettiği diz altında biten "Chanel Etek Boyu" moda sahnesinde yer almış, 1956'dan sonra juponlarla kabartılan midi etek boy, modern krinolinli, aşağı doğru açılan formlar dikkat çekmiş, C. Dior'un lanse ettiği etek boy, kırk santimetre yukarı çekilmiştir
TEKSTİL	50'li yıllarda günlük giysilerde puanlı, kareli, "Pie de Poule", jakarlar, kış mevsiminde İngiltere'nin batı kesiminde üretilen yüksek kaliteli, yumuşak renkli yünlü kumaşlar, yaz koleksiyonlarında pamuklu Vistira, krep demor, ipek, koton empirme, uzay desen baskılı, haute-couture tasarımlarda bir yüzü mat, diğeri parlak Anver satenler, shantung, faile, tafta, dantel, şifon, nakış işlemeli organze puanlı organtin, ipek kadife, satendüşes, tül, vualetler kullanılmış, 1959 yılında Du-pont, lycralı kumaşlarla modada devrim yaratmış, naylon-asetat karışımı yeni boya teknolojisiyle üretilen terilen gibi yeni sentetik kumaşlar moda olmuştur

BİNDOKUZYÜZELLİ'li yıllar BİNDOKUZYÜZ

RENK	1950-1955 yıllarında gündüz gardroplarında naturel renkler, siyah, İngiliz, yağ yeşili, şarap rengi, camel, kahve, karamel tonları, limon, hardal, gündoğumu sarısı, bej, lacivert-beyaz-kırmızı kombinasyonları, duman, sis, inci grisi, mor erguvan, gece kostümlerinde parlak dikkat çekici renkler, siyah-beyaz, pastel renk efektleri, 1955-1959 arasında doğal kumaş boyamaları ile elde edilen iddialı tonlar, adaçayı, su yeşili, Süveyş taba, yanık turuncu, kıremit, ruby, scarlett parlak portakal kırmızılar, turkuaz, gökyüzü, gece mavisi, ivory, kırık beyaz eflatun, violet, lila, altın, gümüş, tonsürton renkler lüks ve ihtişamı yansıtmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	50'li yıllarda tüy, otriş, inci, kristal boncuk, swarovski taşlarla işlenen kostüm mücevherleri olarak anılan nakışlar moda olmuş, yeşil, pembe, sarı, lila, somon renkli ipek ipliklerle yığma el, makine teknikleriyle işlenen stilize yasemin sümbül, mimoza, gül gibi çiçek motifleriyle görsel şölen yaratılmış, rafine süsleme tekniklerine talebin çoğalması, doların yükselişi, el işçiliği maliyetlerini üst sınıra taşımış, altın varak kumaş desenleri, ipek lenjeri yapma çiçekler, enine pasta pili pilisoleyler, Helen stili drapeler, etek uçlarında uygulanan yuvarlak dilim detaylar spor dikiş, biye, fyonklar, 50'li yılların dikiş-süsleme tekniklerinde kullanılmıştır
MÜCEVHER	50'li yıllarda Bulgari, Cartier gibi ünlü markaların Kraliçe Eugenie ve 19. yüzyıl kraliyet mücevherlerinden esinlenerek tasarladıkları değerli gerçek mücevherler ve Chanel, Dior, Lanvin, Fath gibi modacıların, 18. yüzyıl antik, Art Deco stilde kuğu, balık, at başı, kuş gibi hayvan figürlü, geometrik formlu, bronz, altın ve platin kaplama, sentetik pırlanta, elmas, renkli taşlardan kolye, küpe, bilezikten oluşan imitasyon takı setleri, damla gerdanlıklar, fyonk, kelebek, mineli, uzay desenli, marka monogramlı broşlar, çeşitli boy, dizi ve renklerde inci kolye ve küpeler kostümleri tamamlamış, fantazi takı pazarı büyük ilerleme kaydetmiştir
AKSESUAR	50'li yıllarda rob, döpiyes, tayyör ve paltoların renkleriyle kontrast veya tonsürton seçilen, bilekte biten, turvakar boyda deri, süet, jarse kumaştan, streç tül, fileden üretilen gündüz eldivenleri kullanılmış, sık kokteyl kostümleri ve görkemli tuvaletleri ise dirsek hizası, üstünde biten, geçmiş yüzyılları anımsatan sık, uzun opera eldivenleri tamamlamış, vizon gibi değerli kürklerden etol ve ceketler, astragan garnili cape'lar, elbise kumaşından hazırlanmış tül, kadife şallar, puanlı, çizgili, özel desenli eşarplar, jartiyerlerle kullanılan ipek çoraplar şemsiyeler, elegan, sık görünümlü kadınların, vazgeçilmez aksesuarları olmuştur
SAÇ STİLLERİ	1950'li yıllarda Hollywood artistlerinin saç stilleri modayı etkilemiş, Audrey Hepburn'ün yan taranmış topuzları, Elizabeth Taylor'ın kısa kesilmiş, cınalı siyah, Marilyn Monroe'nun platin, romantik dalgalı volümlü, Jayne Mansfield'in sarı, Rita Hayworth'ün muhteşem uzun kıvrık saç model ve renkleri popüler olmuş hayvan isimlerinden esinlenilerek yaratılan iri bukleli kuzu başı, arkada sıkıca toplanan, uçları bigudilerle sarılarak hareketlendirilen at kuyrukları modada devrim yaratmış, saç bakım teknolojisine getirilen yenilikler, kurutma makinaları elektrikli bigudi setleri ve maşalar, modern stillerin yaratılmasında rol oynamıştır

ŞAPKA	50'li yıllarda, yuvarlak disk formlu, düz kenarlı, vualetli yumuşak, küçük şapkalar New Look stili içbükey hasır materyalden, fotrden kalpak, fantastik, türban stili uzun tüy ve fiyonklarla süslenmiş şapkalar, kış mevsiminde ponponlu bereler ve kasketler, yazlık giysilerde büyük kaplin kenarlı modeller, siperlikler kullanılmış kadife, ipek, tül, organze ile kaplanan, değerli taş, inci, yapma çiçek, yaprak, otriş, vualet, şapka iğneleriyle dizayn edilen kepler, öğleden sonra, kırktyl, parti giysilerinin şıklığını tamamlamış, kıyafetlerin en önemli parçası haline gelen, aynı veya kontrast renklerde hazırlanan modern şapkalar moda sahnesinde yer almıştır
AYAKKABI	50'li yıllarda ayakkabı stillerinde büyük değişim yaşanmış, ön yüz dekoltesi ayak parmaklarına kadar küçülen, sivri burunlu, on iki santimetrelik çivi çelik topuklu stiletolar, akşam abiye, minik fiyonk bantlı, kısa ökçeli modeller, babetler günlük kostümlerle giyilmiş, Chanel'in lanse ettiği siyah-bej, önü kapalı, arkası bantlı, bacakları ince gösteren ayakkabı tasarımı, topukları geometrik formlu fantastik terlikler, botlar, bilek ve dirsekte taşınan, değişik boyutlarda deri kırkodyl, plastik, omuzda taşınan kova, sepet formlu, Hermes'in Grace Kelly için tasarladığı "Kellybag" çantalar, yuvarlak biçimli seyahat valizleri moda olmuştur
GÜZELLİK	1950'li yıllarda, güzellik anlayışında büyük değişimler izlenmiş, beyaz perdede görünen ünlü Hollywood aktrislerinin makyajlarının taklit edilmesi, maksimum noktaya ulaşırken, günlük hayatın parçası haline gelen takma kirpikler, Max Factor'ün "Pan Cake" pudraları, göz farları, kalın kuyruklu çekilen siyah eye liner'lar, yeşil-gri amber renkli kalem, portakaldan koyu kırmızı tonlara uzanan rujlar, makyaj stiline belirleyici öğeleri olmuş, 1955'den sonra titanyumdan elde edilen çilek, şeftali, pastel pembe tonlarında sedefli ruj ve ojeler, ünlü markaların parfüm ve kozmetikleri yoğun olarak kullanılmış, cilt bakımına önem verilmiştir
LİNELER	1950'li yıllarda bedeni uzun gösteren line'lar, Dior'un lanse ettiği "X", "Prenses" "Trompet", "Tube", "Corolle", "A", "H", "Y", "I", "Muguet", "Spindle", "Capola" "Profile", "Verticale", "Oblique", "Naturelle", "Longue", "Sinueuse", "Flèche" line'ları, 1951'de Balenciaga'nın "Fitted Front, Loose Back", "Probhile" line 1952'de kısa etekler ve bol bırakılmış bellerin hüküm sürdüğü "Balmain" line 1953'de göğüs çizgisini ortaya çıkaran "Tulipe" line, Mary Quant'ın "Chelsea Look"u, 1957 yılında "Balon" line, Dior Modaevi adına çalışan genç modacı Yves Saint Laurent'in sunduğu "Trapez" line, 1950'lerin moda duruşunu yansıtmıştır
MODA İKONLARI	1950'li yıllarda, Hollywood'un altın çağının büyük oyuncular, "Father of Bride" filmiyle ünlenen, Altın Küre, Oscar Ödüllü, 23 Mart 2011'de hayatını kaybeden, mücevher ve kostümleriyle menekşe gözlü Elizabeth Taylor, 50'lerde çevirdiği "Gentlemen Prefer Blondes" gibi yirmi üç filmi, fırtınalı yaşamı, seksi ve cazibeli kostümleriyle efsanevi sarışın Marilyn Monroe, "The Country Girl" ile Oscar Ödüllü, Prens III. Rainier ile yaptığı evliliğin ardından Monaco Prensesi ünvanını alan Grace Kelly, "Roman Holiday" filmiyle Academy Ödülü kazanan masum, çocuksu görünümüyle Audrey Hepburn dönemin moda ikonları olmuştur

1960-1969

LTMISS'11
Yillar

Pantolonuñ gıyın modeller, 1967

BİNDOKUZATMIŞ'ı yıllar BİNDOKUZATMI

1960'lı Yıllar (1960-1969)

İtmişli yıllar, ilginç moda olaylarına sahne olurken, Doğu-Batı arasında geçen komünizm kapitalizm, nükleer ve soğuk savaşlar, Küba krizi, siyasi çekişmeler, "barışçı" gösteriler ve ifade özgürlüğü, Amerika Birleşik Devletleri 35. Başkanı John F. Kennedy'nin Texas Dallas'ta 1963 Kasım'ında suikast sonucu öldürülmesi, Uzay Çağı yarışının başlaması 1961 yılında Rus Yuri Gagarin'in uzaya çıkışı, 1969'da Amerikalı Astronot Neil Armstrong'un "Apollo 11" le Ay'a ayak basması NASA'nın gönderdiği ilk haberleşme uydusu, ses, video kasetleri, hesap makinesi, bilgisayar, ilk internet arpanet tekstil sektöründe akrilik boya ve yeni baskı tekniklerinin icadı, Fütürist modanın yaratılmasında etkili olan bilim-kurgu kitap ve filmler, Roma Olimpiyat Oyunları, müzik dünyasında fırtına gibi esen Beatles, Pink Floyd Mick Jagger, Rolling Stone gibi müzisyenler, Rock'n Roll, rock gibi müzik türleri, "Twist", "Shake", "Locomotion" "Hully-Gully" ve önceki nesillerin eşli romantik dansları, sanatçı Andy Warhol, Roy Lichtenstein, Bridget Riley'in artistik çalışmaları, Pop-Art, Op-Art sanat akımları modayı etkilemiştir. 1960'lı yıllarda burjuvazi ahlak, görgü kurallarına karşı gelen genç jenerasyon ve özgürlük anlayışı önem kazanırken, ortaya çıkan yeni ideolojiler hayatın tüm alanlarında, modada belirleyici rol oynamış, genç tüketici sınıf için tasarlanan uygun fiyatlı prêt-à-porter giysilerle geniş kitleler trendlere uygun giyinmeye başlarken, haute-couture, ilk defa elit sınıfa hitap etme özelliğini kaybetmiştir. Stratejik dağıtım metodları uygulayan, özel dekorasyonlu, yüksek volümlü müzik çalınan, yeni tarzlar sunan butikler, Mary Quant'ın el dikimi minilerinin satıldığı "Bazaar", Londra'da Barbara Hulanicki'nin kurduğu efsanevi "Biba", New York'ta "Paraphernalia", "Serendipity", "Abracadabra" Sonia Rykiel'in evrensel estetik anlayışını sunan "Laura", Yves Saint Laurent'in özel satış hakları yapısını kurduğu "Rive Gauche" gibi adeta moda laboratuvarı görevi gören mağazaların açılmasıyla hazır giyim sektörü yükselişe geçerken, Amerika'da Bergdorf Goodman, Bonwit Teller, Henri Bendel, Norman Norell ve Oleg Cassini mağazalarında prêt-à-porter seçenekler sunulmuştur. 1960'ların ikinci yarısında geleneksel köklere bağlı yüksek Paris modası, prestij ve lüks arayışı içindeki kozmopolit, seçkin kesimi giydirmeye devam ederken, geçmişteki efsanevi başarılarından gurur duyan fakat müşterileri azalan modacı ve modaevleri değişimin farkına vararak yeni look, trend arayışlarına girmiş, 1963'de Versailles'da düzenlenen ilk "Salon du Prêt-à-Porter"nin başarısı modaya karşı demokratik yaklaşım sunarken, Maïmé Arnodin'in tekstil, hazır giyim, üretim ve dağıtımına içine alan sistem geliştirmesi Gérard Pipart, Michèle Rosier, Christian Bailly öncülüğünde desteklenen yetenekli genç modacıların ilk prototip tasarımlarının satışı, Denise Fayolle'ün "Beau-pas-cher" güzel & ucuz sloganı seri üretim ve tüketimde, geleceğe yönelik danışmanlık firmalarının kuruluşu, gelecekteki modayı etkilemiştir. Basında geçmiş yıllarda kullanılan moda illüstrasyonlarının yerini ünlü moda fotoğrafçıları Richard Avedon, Terence Donovan Lillian Bassman'ın çektiği sanatsal görseller almaya başlarken, yaratıcılığı desteklemek amacıyla 1963 yılında İtalyan "Mario Biancicetti"nin birinci olduğu, "Dünyanın En Güzel Moda Krokişi Yarışması" düzenlenmiştir

İtmişli yıllarda modada büyük değişiklikler yaşanmış, 1960 yılı Eylül ayında Pierre Cardin ve Nina Ricci'nin moda dünyasına lanse ettiği yüksek kürk yakalı "Left Bank Look" manto ve suitler chic, trendy kabul edilirken, kostümler politik silah olarak da kullanılmaya başlanmıştır. Geleneksel toplum ve ahlak kurallarına karşı çıkan, savaş karşıtı gençlerin yarattığı "Hippie Look" adı verilen giyim biçimi, öğrenci hareketlerini ve gençlerin protest görüşlerini vurgularken, uzun tunik, yamalı, yırtık jean, geniş paçalı pantolonlar, kuzu derisi paltolar, kaftanlar, kadife, koton kumaşlardan Afrika stili çiçek, şal, batık desenli giysiler, Hint gömlekleri, üstüste takılan kolyeler, aksesuarlar, uzun saçlara eşarp bandana, ince örgü saç bantları, sandaletler bu akımın tipik öğelerini oluşturmuş, barışseverliği, doğaya yakınlığı sembolize eden, zamanla seri üretime dönüşen, tüm dünyada her kesim tarafından kısa sürede benimsenen bu Anti Moda Akımı'nın ideolojik alt yapısı gözardı edilerek fenomene dönüşürken, Londra'da ikinci el kıyafetlerin satıldığı Carnaby Caddesi hippie gençliğinin moda merkezi olmuş, "Hippie Look" a güçlü alternatif olarak gösterilen, bilim kurgudan etkilenen "Fütürist Akım" ve sanat dallarındaki değişiklikler modayı etkilerken sanatçılar endüstri toplumuna adapte olabilmek için yeni yöntemler geliştirmiştir. 1960'lı yıllarda Brigitte Bardot, Ursula Andress Raquel Welch gibi ünlü artistlerle popülaritesi artan, sportif, derin dekolte, düşük bel hatlı, Hollywood kültürünün parçası haline gelen, halkalarla süslenen, düşük bacak oyuntulu, minik çiçekli çizgili, parlak renkli bikini ve "Catsuit" mayolar, Rudi Gernreich'in tasarladığı, moda eleştirmenleri tarafından tepki alan, üstsüz askılarla tutturulan cüretkar "Monokini"ler, straz ve pullarla işlenen asimetric beyaz tüllü deniz elbiseleri göbeği açıkta bırakan cepli, püsküllü, Çin stili bluzlar, mini şort, düşük belli kapri pantolonlar marin takımlar unisex tasarımlar, "Tube", "A", "Çan" line mini & mikro etekli elbiseler, deterjan ve losyondan etkilenmeyen lycradan, yeni nesil iç çamaşırları, gündüz elmas, pırlanta, karo, baklavali, çizgili, çiçekli puanlı, dantelli, gece için altın, gümüş renkli, kahvenin tonlarında parlak lurexten, kısalan mini eteklerin en büyük tamamlayıcısı olan taytlar, renkli kalın opak, Dimanche tarafından üretilen, karton kutular içinde satışa sunulan ilk dikşsiz külotlu çoraplar, vücudu saran streç body'ler moda olmuş, üzeri delikli, kısa küçük, renkli golf stili eldivenler büyük payet disklerden ve boncuklu rafyadan örgü çantalar, rengarenk plastik bilezikler uzun sallantılı, üstü pul, payet işlemeli, yuvarlak kotondan top küre, avize formu, plastik, tahta, plexiglasdan geometrik biçimli siyah-beyaz, büyük Op-Art küpeler, altmışların karakteristik moda aksesuarları olmuştur. 1966 yılının yüzü seçilen top model Lesley Hornby, Maddy Smith, Twiggy, ayakkağı tasarımcıları Roger Vivier, Charles Jourdan modacılar ve modaevleri Emanuel Ungaro, Hubert de Givenchy, Ted Lapidus, Jacques Esterel Jean Muir, Bill Blass, Emilio Pucci, Coco Chanel, Christobal Balenciaga, Valentino, Hanae Mori, Bonnie Cashin, Ossie Clark Rudi Gernreich, William Travilla, Ben Zuckerman, Geoffrey Beene, Oscar De La Renta, Jean Patou, genç yetenekler Sonia Rykiel, Karl Lagerfeld, Rei Kawakubo, Comme Des Garçons, dönemin modasını yönlendirmiştir.

MIŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMİŞ'lı yıllar BİNDOK

Twiggy, 1967

Mini & Space Age Look

odada yüzyıllar sonra radikal devrim olarak nitelendirilen, 1957 yılında Hubert de Givenchy'nin "Sack Dress"te uyguladığı, İngiliz John Bates ve birçok tasarımcının üzerinde ilk denemelerini yaptığı diz üstündeki "Mini Etek" boyunun Fransız versiyonunu 1961'de koleksiyonunda sunan, beyaz, kırmızı, portakal renkli mini etek-cekset suit takım ve elbiseleri marka monogramlı fular, kısa eldiven ve botlarıyla modern kadının tanıtımını yapan André Courrèges'den ilham alan, ellilerin stillerini fazla ağırbaşlı, sıkıcı bulan, Londra'lı genç kızlara kendi butiğinde satmak için diz üstünden, on beş-on yedi santimetre yükseklikte mini etekler ve seksi pantolonlar tasarlayan Mary Quant, "Mini Etek Look"un mucidi olarak tüm dünyada tanınırken, buluşla ilgili Courrèges ile aralarında çıkan tartışmalar hiçbir zaman sonuca ulaşamamıştır. Yirmili yıllarda ilk kez moda sahnesinde görülen çıplak bacakların, altmışlı yıllarda yeniden lanse edilmesi adeta şok etkisi yaratmış, Buckingham Sarayı'nda sunulan Mary Quant'ın mini etek defilesi aristokrat, elit kesim ve kraliyet ailesi tarafından kabul görürken, pratik ve liberal olarak nitelendirilen mikro-miniler, Vatikan tarafından ahlaksız bulunarak yasaklanmış, diz altı etek boyunu tercih eden Coco Chanel ise mini eteğe tepki gösteren modacılar olmuş, Barbara Hulanicki 1960'ların modasındaki kökten değişikliklerin yapılanmasında önemli rol oynamış, "Swinging London" kadın modasının merkezi haline dönüşmüştür. Stili kült haline gelen Mary Quant'ın gençler için tasarladığı sıradışı ve eğlenceli olarak tanımlanan basic, modern, net parlak renklerle yarattığı papatya desenli, kareli, öğrenci stili jile ve elbiselerini, "Kooky" adını verdiği aksesuarlar geniş kemer, büyük çantalar, fantazi kürk, kasket, gözlük kalça çizgisine kadar çıkan dar pvc bot, rugan çizme ve düz ayak kabılar tamamlamış, ince, zayıf, sportmen görünümlü uzun bacak, küçük göğüslü, kısa saçlı yeni jenerasyon kadınının modaya bakış açısı ve güzellik standartını değiştiren, gençlerin çaba harcayarak benzemeye çalıştıkları ve moda ikonu ilan ettikleri dönemin ünlü İngiliz top modeli Twiggy ile sunduğu koleksiyonlarıyla 1960'lı yıllara damgasını vurmuş, yarattığı "kullan at" imajı ve ucuz fabriklerle tasarladığı kreasyonlarıyla modayı tüketime yöneltmiştir. Ay'a seyahat ve insanlı uzay mekiği çalışmalarından etkilenen, "Space Age" modasını lanse eden Fütürist modacılar, demode kalıpları yenileyerek sanatsal çalışmalarında farklı, çarpıcı çağın fantazisini yansıtan uzay desenli kumaşlı tasarımlarını sergilemiştir. 1964 yılında André Courrèges, Moon Girl Look'ta astronot giysi ve başlıklarından esinlendiği metalik efektli plastik, vinyl, alüminyum kağıdı gibi sentetik fabriklerden tasarlanan parlak bot ve çizmeler, tunik-pantolon takımlar, tulumlar, disk efektli miğfer kask ve başlıklar, renkli camlı büyük gözlükler, Pierre Cardin'in erkekler için tasarladığı yakasız kolsuz fermuarlı kemerli ceksetleri, Paco Rabanne'in plastik metal zincir ve alüminyum plakalı bluz ve askılı mikro-mini elbiseleri tüm dünyada şaşkınlık yaratırken gençler tarafından ilgi ve heyecanla karşılanmış, ünlü Hollywood aktristi ve dönemin moda ikonu Jane Fonda'nın "Barbarella" filminde giydiği "Space Girl" kostümü moda dünyasında fırtınalar estirirken, pratik olmayan bu moda akımı, altmışlı yılların moda fantastiği olarak değerlendirilmiştir.

İŞ'li yıllar BİNDOKUZALTMİŞ'li yıllar BİNDÖ

André Courrèges "Mini Etek Look" Koleksiyonu

anat modayı etkileyen yeni bir olgu haline gelirken, çağın "Soyut Sanat" görüşü moda ve tekstil desenlerinde ön plana çıkmış, 1965 yılında tüm Avrupa'yı etkisi altına alan Fransızca'da "trompe-l'oeil" olarak anılan optik göz yanıltması ve geometrik biçimlerin hakim olduğu "Op-Art Moda Akımı"nda, tablo nitelikli, kıyafetlerin tamamını kaplayan siyah-beyaz renk

kontrastı, daire, dikdörtgen, kare, zigzag, blok, panel ve üç boyutlu desenlerle modada yeni bir çığır açılmıştır. Geometrik formların, kadın silüetiyle uyum sağladığını düşünen parizyen couturier Yves Saint Laurent 1965 koleksiyonunda, Hollandalı ressam Piet Mondrian'ın tablolarından esinlenerek tasarladığı beyaz-kırmızı-sarı mavi renk bloklarını siyah şeritlerle bölerek, özel dikiş teknikleriyle birleştirdiği yedi ayrı versiyonu bulunan yün jarse ve ipek, sıfır yakalı kolsuz "Tube" line robe'una "Mondrian Look" adını vermiş Monaco Prensesi Grace Kelly, sosyetik moda editörü Nan Kempner gibi birçok ünlünün de satın aldığı bu Pop-Art koleksiyonuyla döneme imzasını atarken, ünlü aktris Marlene Dietrich'in "Morocco" filminde giydiği siyah fraktan ilham alarak androjen stilde tasarladığı yirmili yılların retrosu "Le Smoking Line"ın yeni versiyonu beyaz gömlek, kadife kemerli, pantolon-çeket takımı, moda tarihine geçen zamansız tasarımlar arasında yer almış, markasının ikonu olan ünlü Fransız sinema starı Catherine Deneuve'unun başrolünü üstlendiği, Louis Bunuel'in yönettiği "Belle de Jour" ve "La Chamade" filmlerinin kıyafetlerini hazırlayarak moda ve sinema sektörünün ayrılmazlığını ortaya koymuş, altmışların karakteristik moda duruşunu yansıtan film gardroplarıyla, tüm dünya ve geleceğin modasına yön vermiştir. Sinema, modayı geçmiş yıllarda olduğu gibi etkilemeye devam etmiş, 1960'lı yılların başında Hollywood yıldızları ellilerin stilinde giyinirken, moda ikonları Brigitte Bardot, Sophia Loren, Marilyn Monroe, Doris Day şık, zarif, elegan görünüşleri, özgün silüet ve gardroplarıyla modaya yön vermiş, starların dizaynırları Paco Rabanne, Hubert de Givenchy, Yves Saint Laurent, sofistike, chic görünümlü tasarımlarıyla altmışların "Red Carpet" modasını yönlendirmiştir. 1965'de David Lean'ın yönettiği, Ömer Şerif, Julie Christie, Geraldine Chaplin'in başrolleri paylaştığı "Doktor Jivago" filminden etkilenen moda dünyasına kürk kalpaklı süper mini eteklerle giyilen makşi paltolar, şaşırtıcı çizgiler hakim olmuş, 1967 yılında çekilen "Bonnie and Clyde" filminde Faye Dunaway'ın giydiği beret şapka ve trenchcoat pardösüsü, "The Avengers" adlı televizyon dizisinde Mrs. Peel'in ve James Bond filmlerinin kadın artistlerinin kıyafetleri, "Hair" müzikalinde Marsha Hunt'ın saç stil ve giysileri farklı estetik yaklaşım sunarken, vücudu saran, kalça hattından bollaşan, derin sırt ve göğüs dekolteli Op-Art desenli gece elbiseleri, ampir line, turvakar, manşet kollu, ayak bileğine kadar uzanan iki renkli rafine yüksek nakışlarla işlenen vizon kürk bordürlerle süslenerek eldivenlerle tamamlanan tuvaletler, zengin görünümlü abiye pardösüleri, koton girik kollu dantelli, uçuş uçuş şifon kokteyl elbiseleri, mini, beyaz yaka detaylı little black dress'ler, göbük kısmı halkalarla tutturulan süper-mini parti kıyafetleri moda olurken, Vogue dergisi 1960'ların haute couture'ünü C. Frederick Worth'e saygısızlık ve "Para vermeye değmez" olarak değerlendirmiştir.

İŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMİŞ'lı yıllar BİNDÖ

Marilyn Monroe, "There's No Business like Show Business" Prömiyeri

Sophia Loren, "It Started in Naples"

Julia Roberts & Celine Dion & Catherine Deneuve

BİNDOKUZALTMIS'lı yıllar BİNDOKUZALTM

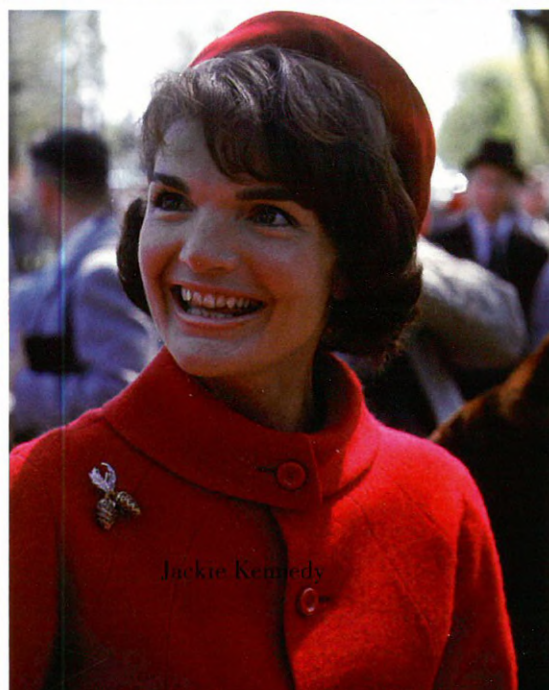
J. Kennedy, Hindistan, 1962

J. Kennedy, Hindistan, 1962

Jacqueline Kennedy, Paris, 1961

Jackie Kennedy

Jacqueline Kennedy Onassis

Jacqueline Kennedy & First Lady Stili

merika Birleşik Devletleri Başkanı'nın eşi, 1960'lı yılların moda ikonu Jackie Kennedy'nin "First Lady" stili, moda dünyasında yankılar uyandırarak döneme damgasını vurmuş, arkaya doğru taranan kahverengi karavel saçları, geniş kemikli fotojenik yüzü, uçuk pembe rujlu dolgun dudakları, iri gözleri, eye-liner'lı makyajı, uzun boynu, düz geniş omuzları, "10 size"

beden ölçüsü, ince uzun boyu ile modacıların da stil ikonu olmuş, üç dil konuşan, ata binen, zarif, kültürlü kişiliği, modern görünümü beyaz sarayla eş değer tutulurken, favori modacı Chanel'in yün tüvit suitleri, Hubert de Givenchy'nin John F. Kennedy'nin başkanlık kampanyası için hazırladığı çift taraflı scarlet kırmızısı, anemon ve mor paltosu, Ulusal Senfoni Orkestrası'nın konserinde giydiği bej yün jarse, siyah kemerli elbisesi, moda geometrisi ve üçgen denge sistemine dayandırdığı "Boxy" ceket-elbise suiti Amerikan basını tarafından büyük beğeni almış yüksek maliyetli Fransız modasını takip etmesi, parizyen modaya aşık Jackie Kennedy'nin alışveriş için Paris'e gidişi halkın tepkisini çekerken, Amerikan moda endüstrisi, ülkenin müstakbel temsilcisinin Fransız tarzına baş kaldırışı üzerine, Hollywood ve Broadway'e tasarladığı kostümleriyle tanınan ve resmi tasarımcı olarak göreve getirilen Oleg Cassini, stilden çok dikiş teknikleri, kumaş cinslerine önem veren Jackie Kennedy'nin onurlu stilinin yaratılması ve moda ikonu olmasında önemli rol oynamıştır. Tarihte Marie Antoinette'ten sonra hizmetçilerden moda casusları tutularak Beyaz Saray'dan giysi modelleri çalınmış, kostümlerinin kısa sürede üretilen ucuz imitasyonları ve vücut proporsiyonlarına göre hazırlanan mankenler vitrinleri süslemiştir. Resmi Hindistan gezisi sırasında aldığı "Sari" kumaştan diktirdiği tuvaletle Hint ipeği modasını ve hamileliği sırasında giydiği "Hamile Giysi Line"ını tüm dünyaya tanıtmış, eski first lady'lerin genellikle seramonilerde tercih ettikleri fildişi renkli, Balenciaga'nın çizgilerinden esinlenilen Fransız Bouvier'den gelen kökleri ve tarihe duyduğu aşkı yansıtan kokart fiyonklu pilikâşelerle zenginleştirilen tuvaletini, yuvarlak bitişli asil, elegan hava kıtan kuyruk tamamlamış, Oleg Cassini, Elizabeth Taylor'un çevirdiği "Kleopatra" filminden esinlenerek hazırladığı "Sphenx", Yunan Tanrıçası Helen stilinde ve Rokoko işlemeli ipek satendüşes bolero ceketli tuvaletleri, Tac Mahal ziyaretinde giydiği kayısı rengi küçük "V" yakalı, kısa kol, düşük belli, "A" pilili, fiyonklu elbiseleri turvakar kollu pardösüsü ve geniş gardrobuyla "Lady" görünümü sergilemiş, John F. Kennedy'nin Dallas, Texas'ta öldürülmesinin ardından Kennedy Ailesi, Givenchy'ye Jackie Kennedy için cenaze töreni kıyafeti siparişi vermiş, kırk sekiz saat içinde hazırlanan siyah elbise ve mantosu ile törene katılan hüznü Kennedy'nin şıklığını siyah şapka ve eldivenler tamamlamış, 1969 yılında basında büyük yakınlık uyandıran Aristotle Onassis'le yaptığı evlilik töreninde giydiği gelinliği hazırlayan ünlü İtalyan modacı Valentino'nun, daha sonra tüm koleksiyonlarını satın alarak moda dünyasında bir ilke imza atmış, ünlü şapka tasarımcısı Halston'un, saçlarının volümünü vurgulayan "Pillbox" şapkaları, üç sıralı inci kolyeleri, eldiven ve büyük siyah gözlükleri, gündüz, seyahat, gece tuvalet ve balo kostümleriyle 20. ve 21. yüzyılda moda dünyasının en önemli moda ikonları arasında yer almıştır

Audrey Hepburn

elçika'nın Brüksel kentinde, aristokrat bir ailenin kızı olarak 4 Mayıs 1929'da dünyaya gelen, savaş sonrası Londra'da bale ve oyunculuk eğitimi alan Audrey Hepburn, 1952 yılında Gregory Peck'le çevirdiği, ilk başrolünü üstlendiği "Roman Holiday" filmi ile Academy "Best Actress" ödülünü kazanmış, Oscar Töreni'nde giydiği boynunun zarifliğini vurgulayan bato

yakalı, organze çiçek baskılı, ince kemerli daire kış New Look stili Oscar elbisesi, siyah eye-liner'lı iri gözlerini ortaya çıkaran damla küpeleri, küçük kahküllü "Pixie" saç kesimiyle çocuksu, masum, sofistike, chic görünüm sergilemiş, 1953 yılında geleceğin moda dünyasını da yönlendiren en etkili film olarak nitelendirilen, Humphrey Bogart'la başrollerini paylaştığı, Billy Wilder'in yönetmenliğini yaptığı "Sabrina" filminin çekiminde, Hollywood yıldızları için tasarımlar yapan, Avrupa'da büyük popüleriteye sahip Hubert de Givenchy'yle tanışması, geleceğin zamansız moda ikonu olmasında önemli rol oynamıştır. Stüdyo dizaynırı Edith Head ve Paulina Trigère ile beraber 34-36 beden ince narin vücut silüetli Audrey Hepburn'ün canlandığı film karakteri Sabrina'nın kostüm ve ayak kabıların yer aldığı gardrobunu hazırlamış, özgün, klasik çizgisinde kullandığı fabrikleri, kumaş, renk, kup, pens ve dengeyle kurduğu muhteşem tasarımlarıyla, 1993 yılında ölümüne kadar ünlü modacının en sıradışı tasarımlarının ilham kaynağı olmuştur. 1957 yılında çevirdiği "My Fair Lady" film kostümlerini, 1906-1912 yılı Edwardian Dönemi'nden esinlenen Cecil Beaton tasarlamış, siyah-beyaz şeritli kurdelerle süslenen beyaz dantel "Ascot" stili, tarihsel efektli görkemli elbisesi, büyük otrişli, güllü, fyonklu, devasa, pembe ipek organze şapkaları, "Chignon" stili topuzları ile "Belle Epoque" Dönem şıklığını yansıtan film, Academy "Best Costumes" ödülünü kazanırken, Audrey Hepburn bu kostümüyle moda ve sinema tarihinin unutulmazları arasında yer almıştır. 1960'lı yıllarda Blake Edwards'ın yönettiği, başrolü George Peppard'la paylaştığı, "Holly Golightly" karakterini canlandığı "Breakfast at Tiffany's" filminde, Hubert de Givenchy'nin tasarımı büyük kurdeleli geniş kaplin kenarlı, kaşlarının üstüne kadar inen, "Tiffany Cloche" adı verilen siyah dev hacimli şapkası, diz hizasında etek ucu detaylı little black dress elbiseleri ve üstüste taktığı inci kolyeleriyle kadınlara ilham kaynağı olurken, siyah eldivenlerle tamamlanan sırt dekoltesi tuvaleti, uzun sigaralığıyla şık görünümün sembolü haline gelmiş, "Funny Face" filminde giydiği boyun dekoltesinde bohem yaşam stilini vurgulayan siyah kokteyl elbisesi, "Love in the Afternoon" da Avrupalı, parizyen havalı "Little Black Dress"leri, "Green Mansions", "The Unforgiven", "Charade", "Paris When It Sizzles", "How to Steal a Million", "Two for the Road", "Wait Until Dark" ve "The Children's Hour" filmlerinde giydiği zarif stilini yansıtan kostümleri, günün her saatinde giyilebilir sofistike, minimalist beyaz erkek stili gömlekleri, triko kazakları, kapri pantolonları, "pums" adı verilen babet ayak kabıları, trenchcoat pardösüleri, büyük, bombeli siyah, beyaz gözlükleri, sade, çarpıcı şapkaları, at kuyruklu zarif saç modelleri, 1967'nin yazında İtalyan psikiyatrist Andrea Dotti'yle yaptığı evlilik töreni için seçtiği dik yakalı, minimalist, mini etekli, eşarpli gelinliğiyle, ellilerin ve 60'ların unutulmaz ikonları arasında yer almıştır.

İŞ'li yıllar BİNDOKUZALTMIŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMIŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMIŞ'lı yıllar

Patricia Neal & Audrey Hepburn & George Peppard

A. Hepburn & George Peppard

A. Hepburn, "Breakfast at Tiffany's"

A. Hepburn, "An Affair to Remember"

Audrey Hepburn

BİNDOKUZALTMİŞ'li yıllar BİNDOKUZALTM

1960-1969	1960'lı yıllarda moda, en büyük alıcı kitlesi olan gençleri hedeflemiş, prêt-à-porter defile ve fuarları, Op-Art, Pop-Art sanat akımları, Beatles, Rolling Stones gibi müzik grupları, yeni ideolojiler, insanların seçip alabilecekleri eğlenceli ekonomik ürünlerin satıldığı zincir mağazalar ve butikler, özgürlüğün, yaşama sevincinin göstergesi olan Mary Quant, André Courrèges'in lanse ettiği "Mini Etek Line" uzay uçuşlarının gündemde olduğu 1964 yılında, plastik ve metalden yapılan uzay çağı kıyafetleri, öğrenci hareketleri, gençlerin protest görüşlerini vurgulayan "Hippie" look ve çiçek çocuklar modanın evrenselleşmesinde önemli rol oynamıştır
SİLÜET	1960'lı yıllarda kadın ve erkek silüetlerinde tarihte görülen en büyük değişimlerden biri yaşanmış, bu radikal moda devriminde, geçmiş yıllardaki baştan çıkarıcı kadın figürü ile taban tabana zıt, çocukşu, masum ifadeli, dinamik, keskin duruşlu karizmatik ve sofistike genç silüetler ön plana çıkmış, mini etekli, seksi uzun boy ve bacaklı, fit görünümlü, yirmili yıllara benzeyen belirgin olmayan düz küçük göğüs hatlı, süper ince, zayıf imajlı, düz kısa saç, abartılı makyajlı, yapma çilli, dönemin moda ikonu ve ünlü mankeni "Twiggy" figürlü silüetler, ince uzun görünümlü erkek proporsiyonları, 1960'lı yılların moda sahnesine hakim olmuştur
KADIN KOSTÜM	1960'lı yıllar kadın gardroplarında üniforma stili Napoleon yakalı mantolar trenchcoat'lar, Doctor Jivago stili mini eteklerle giyilen makşi palto ve kalpaklar Mondrian desenli, yün jarse, parlak renkli süper-mini elbise ve jumper'lar, kalça hizasına kadar gelen uzun parlak çizmeler, gümüş lureks, alüminyum kağıdı PVC ve sentetik maddelerden yapılan geometrik desenli "Space Look" kıyafet plastik gözlük ve astronot kaskları, yamalı pantolonlar, ceketler, kaftanlar, hint kemerleri, saç bantları, boncuk kolyeler, Saint Tropez gibi sahillerde kullanılan kareli, kalpli, firfırlı, ipli bikini, bermuda, kapri, kısa üst ünitler yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	1960'lı yılların ortalarına kadar erkek modasında köklü değişim yaşanmamış parlak, canlı renklerin gücü keşfedilerek giyim seçimlerinde özgür davranılmaya başlanmış, takım ve paltolarda dar stiller, gömlek ve kravatın yerini alan balıkçı yaka kazaklar, yelekler, fermuarlı ceketler, yakası kürk bordürlü mont, kaban trenchcoat'lar, Pop-Art, Op-Art sanat akımlarının etkisinde tasarlanan renkli kravatlar, dar polo gömlek, çizgili t-shirtler, Levi's jean'ler gardroplarda yer almış 1969'da kürk paltolar, çok renkli chic giyim stilleri, Clark pantolonlar, Birtwell baskılar, Psychedelic akımlar ile erkek modasında, radikal değişimler yaşanmıştır
ÜST BEDEN	60'lı yıllarda iç çamaşırlarında büyük devrim yaşanmış, beyaz, bej gibi klasik iç çamaşırları renklerinin yerini parlak, canlı, desenli, yeni teknolojik kumaşlar alırken, lycra'dan yapılan şeffaf transparan tül, saten, dantel, naylon ve sentetik fabriklerden tasarlanan kuplu, alt ve üstten elastik bantlarla tutturulan değişik askı sistemli yeni formlar, girik kollu giysiler için üretilen sütyen modelleri kombinezonlar, tek parça streç body'ler, çorap-tulum takımlar modaya yenilik getirmiş, kalça panel destekli jartiyer etekli korseler, üçgen parçalı, destek özelliği olmayan 1960'ların silüetine uyumlu, göğsü düzleştiren üst ünitler kullanılmıştır

İŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMIŞ'lı yıllar BİNDÖ

YAKA LINE	1960-1964 yıllarında bato, dar kayık, degaje, düz straples, geniş kare, şömiziye bisiklet, bebe yakalar, üstüste giyilen ünitlerde tek, ikili, dörtlü düğme sisttemli kruvaze, asimetrik kapamışlar, yüksek hacimli dar düşüşlü, model uygulamalı palto ve ceket yakaları, parti, gece tuvaletleri ve abiyelerde düz straples-sivri yaka transparan bisiklet yaka kombinasyonları, Yunan stili tek omuzlar, yüksek bato, elips, yuvarlak kayık, çeşitli kalınlıkta askı sistemleri, 1965-1969 yılları arasında sıfır, yuvarlak, halter, derin "V", fiyonk ve tokalarla tutturulan dik, şal düğmeli kardinal ve askeri yakalar, 1960'lı yılların moda sahnesinde yer almıştır
KOL LINE	1960'lı yıllarda kol saran, kol evi dar, düz dar takılmış, uzun, dirsek üstünde biten, turvakar, kısa kol boyları, tarihsel modellerin modern retroları olan kol ağzı çan açılan geniş turlu modeller, kadın ve erkek kostümlerinde, üstten spor dikişli bedenden çıkan reglan, kol ağızlarında manşet, apolet, lastik, smokş detaylar yazlık gardroplarda düşük japone, kol evi girik kare açılan kısa kollar, yukarı açılı dönen, dubleli, yırtmaçlı tasarımlar, halter line, gece kostümlerinde inci, shine malzemelerle yüksek dokulu işlenen, minik kumaş baskı ve kristal düğmelerle dizayn edilen 1960'lı yılların karakteristiğini yansıtan kol stilleri moda olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	1960'larda gerçek yerinde kullanılmayan hafif düşük, yüksek veya belirgin olmayan bel çizgisinde, boyuna, enine kup, pens oyunları ve kesitler kullanılmış kemik tokalı kumaş, deri kemerler, ince çift biyeli fiyonklar, plastik, metal, plexiglass materyallerden hazırlanan halka ve plakalı yeni, modern bağlantı malzemeler kullanılmıştır. Mary Quant ve André Courrèges'in moda dünyasına lanse ettiği "A", "Tube" line "Mini Etek Look"ta ise bel hattı tamamıyla kaybolurken pantolon stillerinde düşük, gece kostümlerinde göğüs altına çekilen kontrast çift renkler, nakış, kurdelerle vurgulanan "Ampir" line moda sahnesinde yer almıştır
ETEK BOYU	1960-1964 yılları arasında Chanel, mimore, diz hizası ve üstündeki etek boyları moda sahnesinde yer alırken, 1965-1969 yıllarında dizin on santimetre üstüne çıkan etek boylarının daha da kısalarak mikro-mini ölçülere ulaşması, kostüm ve moda tarihinde yaşanan en büyük radikal devrim olarak nitelendirilmiştir Süper-mini etekler ve şortlar modaya hakim olurken, gece tuvaletlerinde ayak bileği hizasında, dar etek turları, midiler, parti ve kokteyl giysilerinde ise düşük kalça çizgisinden açılan "Çan", "Evaze", dar, "A", "Tube" line'lı süper-miniler 1969'dan sonra "Mini Etek" look'la kombinlenen "makşi" boylar popüler olmuştur
TEKSTİL	60'lı yıllarda tekstil sanayisinde teknolojik kumaşların üretimiyle radikal devrim yaşanmış, transparan, sentetik, plastik, PVC, metal, kağıt, vinyl, polyester, terylen naylon, dacron, orlon, akrilik, courtelle, creslan, terlenka, trevira, kodel, diolen lycra, spanzelle gibi streç elyaf fabrikler, dynel ve teklan gibi modifiye akrilik ve ilk kez sentetik sahite kürkler moda olmuş, 1960-1967 yılları arasında kumaş tasarımlarında Peter Sedgley, Piero Dorazio gibi sanatçıların yarattığı Optik Sanat akımından etkilenilmiş, dalgali, tek renkli, şiddetli renk kombinasyonları ve grafik resimlerle oluşturulan, üç boyutlu görünümlü kumaşlar kullanılmıştır

BİNDOKUZALTMİŞ'li yıllar BİNDOKUZALTM

RENK	1960'lı yıllarda portakal, turuncu, sarı, bahar yeşili, haki, mor, sıklaşan, fuşya çingene pembesi gibi parlak, canlı, tropik ve meyve renkleri, karamel, kahverengi altın, gümüş, bronz, gökyüzü, gece mavisi, turkuaz gibi renkler, duman, sis gibi grinin çeşitli tonları, Mary Quant'ın sarı-siyah, Andre Courreges'in kırmızı-beyaz Yves Saint Laurent'ın Piet Mondrian'ın tablolarından esinlenerek lanse ettiği sarı-kırmızı-mavi, siyah-beyaz dengesinin vurgulandığı renk kombinasyonları modada tutkuya dönüşürken, Doğu sarısı, kırmızı, flaman pembeleri, sürgün yeşilleri 1969 yılında ünlü modacı ve modaevlerinin koleksiyonlarında yer almıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1960-1969 yılları arasında elmas kesimli, üç köşeli gusset, pili, pilise, drape detaylar, Futürist, moda geometrisi ile hazırlanan uzay efektli dikiş, çizgi ve teknikleri moda olmuş, el yapımı brit ve büyük boyutlu dev düğmeler, spor dikişler kapak, büyük plaka, safari stili körüklü cepler, kup ve pens oyunları, püsküller kordoneler, minik fiyonklar, inci, shine, plastik, ayna vb. materyallerle yaratılan rafine, yüksek nakış-süsleme teknikleri, "Space Age" modasında kullanılan plastik, kemik, alüminyum halka ve plakalarla yaratılan ultra modern çalışmalar provokatif stiller, 1960'lı yılların hareketli kadın modasına damgasını vurmuştur
MÜCEVHER	1960'lı yıllarda klasik stilde, minik damla inci küpeler, iki-üç sıralı büyük inci kolyeler, değerli mücevherlerin yerini alan imitasyon takı setleri, giysilerde olduğu kadar takı ve aksesuarlarda da ön plana çıkan plastikten, tasarlanan dikdörtgen üçgen, daire gibi geometrik formlu, parlak renkli, uzun, sallantılı küpeler, kolye yüzük, dirseğe doğru yüksek takılan bilezikler popüler olmuş, Beatles figürlü iğneler, modernize çiçek, balık, kuş, kedi vb. hayvan figürlerinin kullanıldığı gerdanlık, broş ve iğneler, ünlü mücevher tasarımcısı Cartier'nin panter desenli değerli taşlardan bilezik, pazubentler modern kostümlerin şıklığını tamamlamıştır
AKSESUAR	1960'lı yıllara damgasını vuran parlak renkli ve desenli opak çoraplar, kalın tokalı kemerler, büyük kürk yakalar, Chanel stili sivri köşeli ve yuvarlak bombeli optik siyah gözlükler, dikdörtgen, kare formlu, körüklü, yapısız, metal aksesuar tokalı, fiyonklu, askılı veya elde taşınan mat deriden çantalar, turvakar boyda deri, süet, yün jarse eldivenler, Gina Lollobrigida, Elizabeth Taylor, Audrey Hepburn, Natalie Wood, Brigitte Bardot gibi ünlü starların filmleriyle dünyaya tanıttığı, çalışan kadınların simgesi düğün, cenaze gibi törenlerin önemli parçası boyuna dolanan, başa bağlanan ve altın çağını yaşayan eşarplar popüler olmuştur
SAÇ STİLLERİ	60'lı yıllarda, arkaya doğru taranan gerçek veya sentetik postişlerle, saç spreyi yardımıyla sabitlenen kabarık saç modelleri, Jackie Kennedy, karavel saç stili Marilyn Monroe'nun platin rengi volümlü saçları, Farah Diba'nın gelinlik modelinde kullandığı topuzu, manken Twiggy'nin kulak hizasında kesilmiş kısa düz saçları, Audrey Hepburn'ün kahküllü at kuyruğu moda olmuş, vitrinleri süsleyen cansız mankenlerde idol kadınların saç stilleri örnek alınmış, 60'ların başında dünyayı sarsan ünlü İngiliz müzik grubu Beatles'in erkekler tarafından benimsenen saç kesimleri, daha sonra yerini farklı uzun saç modellerine bırakmıştır

İŞ'lı yıllar BİNDOKUZALTMIŞ'lı yıllar BİNDÖ

ŞAPKA	1960'lı yıllarda Jackie Kennedy için Roy Halston tarafından tasarlanan "Pillbox" şapkalar, kenarları kürkle çevrili keçe, "Doktor Jivago" filminden esinlenilen kürk kalpak ve başlıklar, 1965-1969 yıllarında, Fransız stili beretler, geniş kenarlı fötr ipek fiyonklu kepe, kasket, üstü yapma çiçek ve yapraklarla dizayn edilen boneler türban ve sarıklar, astronot stili kask ve cloche'lar, denizci mavisi, parlak pembe vernikli hasırdan, makine dikişiyle dekore edilen geniş veya kenarlıksız krem rengi keten şapkalar, lacivert pomponlu kırmızı yün bereler, süet, deri patchwork stili modeller, 60'ların minimalist "Space Look" başlıkları kostümlere şıklık katmıştır
AYAKKABI	60'ların I. yarısında kısa, minik ökçeli, sivri burunlu, arkadan bantlı, iki renkli zarif ayakkabılar, diz üstünde biten düz topuksuz toka ve dize kadar bağcıklarla dizayn edilen güderi, süet, rugan çizmeler, ünlü tasarımcı Roger Vivier'in ekose kumaştan tasarladığı botlar popüler olurken, 1965-1968 yıllarında biraz daha yükselen Barok esintili "kare ökçe" adı verilen puanlı, Pop-Art desenli, kare burun, minik fiyonklu ayakkabılar, "Corfram" adı verilen plastikten ayağın hava almasını sağlayan, su geçirmeyen çorap şeklinde bacağı saran, kırmızı, sarı, yeşil renkli kumaştan üretilen elbiselerle kombinlenilen diz altı çizmeler moda olmuştur
GÜZELLİK	1960'lı yıllarda modaya hakim olan genç kız görünümünün elde edilebilmesi için geçmiş yılların kırmızılar yumuşatılırken, Max Factor'ın lanse ettiği "çilek kreması" adı verilen pembe, seftali renkli ve titanyum içeren soft, parlak rujlar ilk dudak fırçaları kozmetik reyonlarında yer almaya başlamış, Mary Quant'ın ünlü moda ikonu, manken Twiggy ile tüm dünyaya tanıttığı gözün alt ve üstüne takılan uzun takma kirpikler ve kalemle çizilen efektler, kalın çekilen siyah eye liner, yeşil, mavi renkli sedefli farlarla vurgulanan iri gözler, abartılı makyaj stili yanaklara çizilen fantastik papatya desenleri, en popüler makyaj trendi olmuştur
LİNELAR	1960'lı yıllarda kareli yünlü kumaşlardan "Ultra Modern Line", sıfır ve dik yakalı, kısa turvakar kollu kazak, mini etekli jumperlarla "Modern Genç Kız Look" 1967'de "Paco Rabanne'in metal ağırlıklı koleksiyonu, "Bare-Midriff", "Space Look, Banana Split", "Çingene Giysi" line, 1968'de little black dress'lerin yeni versiyonu mini etekli "Little Girl Look", 1969 yılında "Mini Look", mini eteklerle giyilen "Maksi Palto", "Hippie", "Transparan", "Fütürist", "Minimalist", "Bilim Kurgu", "Moon Girl", "Happening", "Op-Art", "Pop-Art", "RocknRoll" look'ları "Trapeze", "Tube", "A", "Anvelop" line'ları ve "First Lady" stili moda olmuştur
MODA İKONLARI	1960'lı yıllarda First Lady Jacqueline Kennedy, sinema artistleri Audrey Hepburn Sophia Loren, Marilyn Monroe, Mia Farrow Brigitte Bardot, Natalie Wood Doris Day, Julie Christie, Jean Seberg, Faye Dunaway, Catherine Deneuve Claudia Cardinale, Jane Fonda, Tippi Hedren Gina Lollobrigida, Edie Sedgwick Sandra Dee, Sharon Tate, Françoise Hardy, Jean Paul Belmondo James Bond ve Mrs. Peel karakterleri, soprano Maria Callas, ünlü müzik grupları Beatles Rolling Stone, ünlü şarkıcılar Janis Joplin, Joan Baez, Elvis Presley, Mick Jagger mankenler Twiggy ve Jean Shrimpton, dönemin en ünlü moda ikonları olmuştur

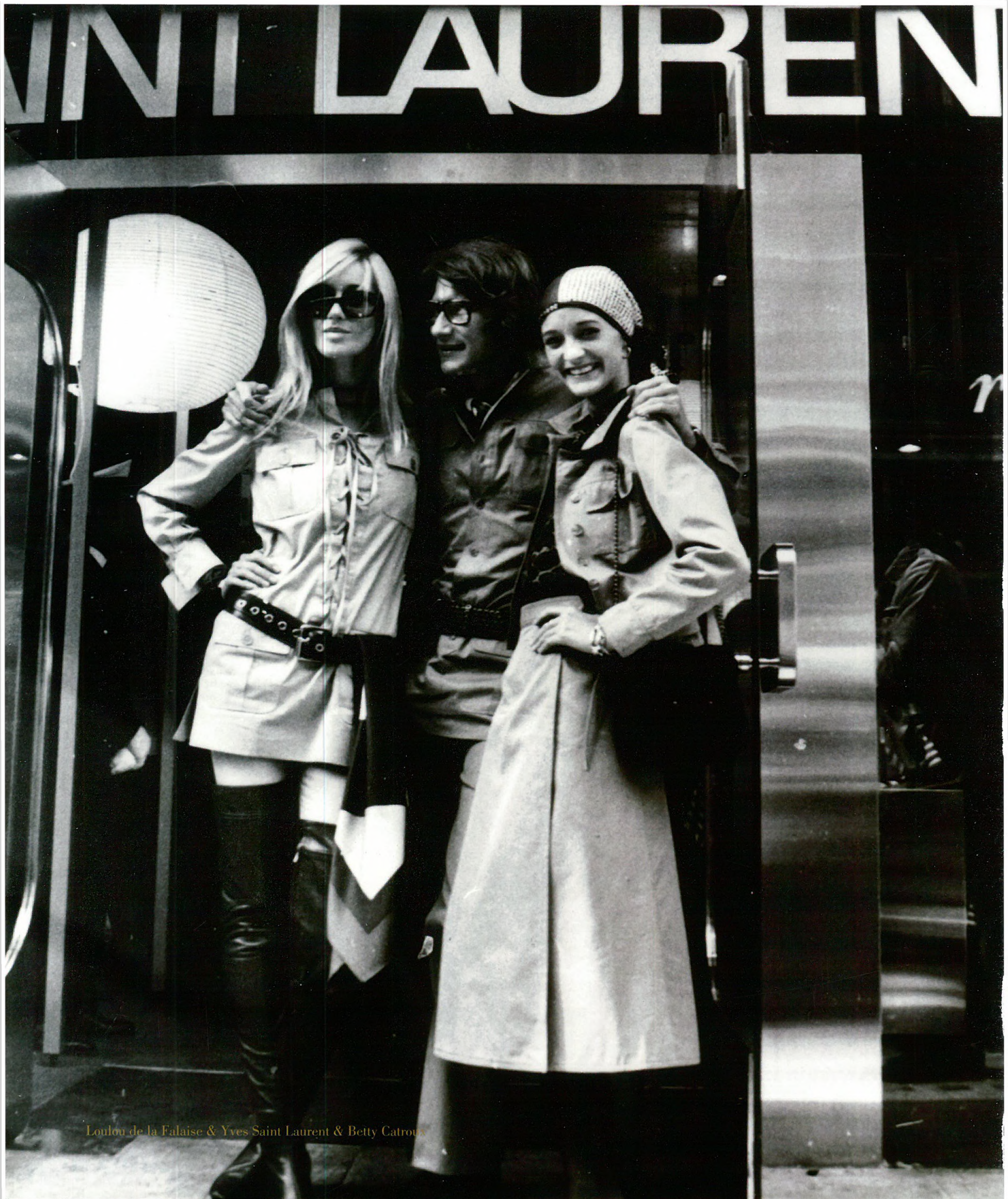

1970-1979

ETMIS'li
Yıllar

BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZY

Loulou de la Falaise & Yves Saint Laurent & Betty Catroux

1970'li Yıllar (1970-1979)

Dijital evrim yılları olarak kabul edilen 1970'lerde, politik, global problemler, endüstriyel ve ekonomik çalkantılar, petrol krizi, yaygınlaşan grevler, yüksek enflasyon, savaş karşıtı devam eden öğrenci ayaklanmaları, üst noktalara ulaşan feminizm ve anti-feminizm hareketleri, ülke yönetiminde söz sahibi olan yeni kadın liderler, bağımsızlığını ilan eden ülkeler, sivil haklar ve çevre sorunları, Nasa'nın fırlattığı gemilerle başlayan uzay yolculukları, 1975 yılında sona eren Vietnam ve Pakistan Savaşları, Almanya ve Kanada'da yapılan Olimpiyat Oyunları, yedinci sanat kabul edilen sinema Japonya'da açılan ilk Imax film salonları, video oyunları, kaset kaydediciler, Ibm'in lanse ettiği ilk disket, lcd saatler, ikonik Japon, Cadillac, Pontiac, Ford ve Chrysler'in yeni araba modelleri, günlük yaşama giren renkli televizyon, yayınları, drama ve diziler, geleneksel hayat tarzına alternatif arayışları, egzotik, tropik yerlere yapılan ucuz, konforlu seyahatler, turizm hareketleri modayı etkileyerek, globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. Altmışların trendlerinden etkilenen 70'ler, modayı seksenlere taşımış, piramitin üstünde yer alan haute-couture liderliğini yitirirken prêt-à-porter önem kazanmış, moda bilincinin artmasıyla insanlar kısa süren trendlerin anlamlarını sorgulanmaya başlamış, 1971'de Didier Grumbach, yetenekli genç tasarımcı ve üreticileri biraraya getirmek amacıyla "The Createures Et Industriels"i kurmuş, genç jenerasyon modacıların, müşteri beğenilerine sunulan, kişisel vizyon yaratan stilleri moda dünyasını yeniden tanımlarken, Fransız Emanuelle Khanh Amerikalı Fernando Sanchez, İngiliz Ossie Clark, Jean Muir, tek akım ya da elit gruba değil, tüm dünya kadın tüketicilerine ulaşmayı hedefleyen koleksiyonlar tasarlamak için biraraya gelmiş, 1973 yılında "Fédération Française De La Couture", "Du Prêt-à-Porter Des Couturiers Et Créateurs"ün profesyonel organizasyonunda sunulan kreasyonlar büyük başarı kazanırken, aynı yıl Amerikalı dizaynırlar "The Château Du Versailles"da düzenlenen uluslararası defileye davet edilmiş, Giorgio Armani, Kenzo, Karl Lagerfeld, Thierry Mugler, Issey Miyake, Vivien Westwood Ralph Lauren, Calvin Klein gibi yeni genç jenerasyon modacılar, hazır giyim koleksiyonlarıyla ön plana çıkarken bu tarihten sonra uluslararası defileler önem kazanmış, bazı ünlü modevleri güçlerini yitirmiştir Ucuz sentetik kumaşlardan üretilen, gençlere yönelik, eleganlıktan uzak çizgide, mini, midi, makşi etek boylarının birlikte kullanılması ile yaşanan karmaşa, sektörün kitlesel pazarlamaya yönelişi, tartışma ve çatışmalara neden olurken geçmiş yılların mirası zarafet anlayışıyla moda, zarif duruşunu sürdürmeye devam etmiştir Moda biçiminde belirgin olmayan stiller, değişiklik dalgasını beraberinde getirmiş, kadın ve erkek gardroplarına "Partner Look" unisex giyim, eşitlik kavramı hakim olmuş, retrolar ön plana çıkarken, otuzlu yılların ünlü moda ikonu Greta Garbo, "Gatsby" stili, bilekten atkılı ayakkabı ve botları, kelebek figürlü takılar, kırklı yılların kare sert vatkalı şık tayyörleri, saç stilleri, parlak kırmızı rujlu kadın figürleri yeniden moda sahnesinde yer almıştır. Yirminci yüzyıla damgasını vuran, modanın kurucusu ve gerçek dehası Gabrielle Coco Chanel'in 10 Ocak 1971 tarihinde Paris Ritz Otel'indeki odasında hayatını kaybetmesi, moda dünyasını büyük, derin üzüntü içinde bırakmıştır

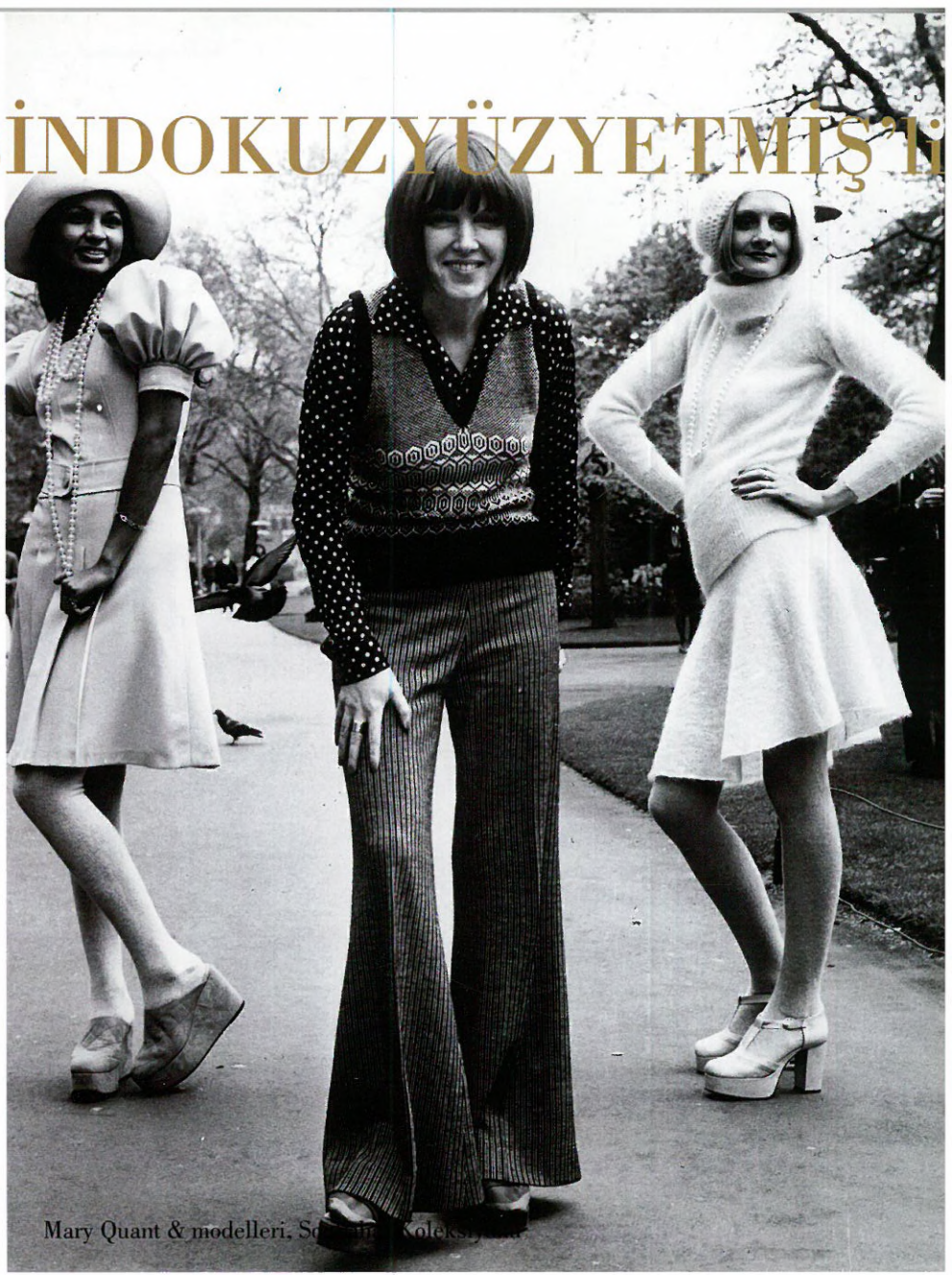
indoküzyüzdokuzda Fransa'da, bisiklet sürdükleri ve ata bindikleri zamanlar dışında kadınlara, maskülen kıyafetler giymelerini yasaklayan düzenlemelerden sonra, II. Dünya Savaşı'nın getirdiği zorunlulukla gardroplara giren pantolon, 1970'li yılların vazgeçilmez ünitesi olmuştur. Mia Farrow, Liza Minnelli, Laura Biagiotti'nin bol kesimli, Claude

Montana'nın lanse ettiği marin stili pantolon ve bermuda şortlar, Amerikalı modacılar Ralph Lauren, Calvin Klein, Perry Ellis'in aplike baskı işlemeli sofistike jean pantolonları, yaz mevsimi ile sınırlı kalmayan, kışın çizgili, puanlı, desenli çoraplar, uzun çizmelerle giyilen yünlü kumaştan "Hot Pants" adı verilen kısa-dar şortlar 1970 yılında çevrilen, hüznü bir aşk hikâyesini anlatan Oscar ödüllü "Love Story" filminin başrol oyuncusu Ali MacGraw'ın romantik rüzgarlar estiren giysileri, gökkuşağı renginde, dizlere kadar uzanan yün, püsküllü atkı ve eldivenler, yün triko kazak, hırka, kareli mini etek, kadife pantolonlar, "A" line mini elbise, büyük düğmeli kare cepli palto, kaban, trenchcoatlar, çalışan aktif kadınlar için tasarlanan elbise, ceket takımlar, diz üstünde çorap çizmelerle giyilen fermuarlı mini şort tulumlar, 1971'de Biba'nın kareli yünlü pantolonlu suitleri, moda olmuş, 1972'de Liza Minnelli'nin çevirdiği sekiz Oscar ödülü kazanan "Cabaret" filmiyle modada yirmili yıllara geri dönüşler yaşanırken, midi ve ayak bileğinde, multi-renkli makşi etekler, rol model seçilen müzik yıldızları ve artistlerin stilleri, yüksek belli, duble İspanyol paçalı saten, kot pantolonlar, pul payet, otriş işlemeli üst ünitler kaşmir, metalik, lame efektli antik kadife elbiseler, Missoni ve Bill Gibb trikoları, Post-war modellerine benzeyen türbanlar, kısa imitasyon kürk ceketler, uzun birkaç sıralı kolye ve bilezikler moda sahnesinde yer almış Bianca Jagger'ın cloche şapkaları, transparan bluzları, renkli payetli ayakkabıları, televizyon dizisi "Charlie's Angels" da oynayan Farah Fawcett'in bele kadar inen derin "V" dekoltesi, yüksek bacak oyuntulu seksi mayoları Kraliçe Farah Pehlevi ve Elizabeth Taylor'un şık giyim stilleri, hippie tarzından çok öğrenci giysileri tasarlayan Amerikalı ve yumuşak kumaşlarla romantik stili birleştiren İngiliz tasarımcılar modayı yönlendirirken, Paris New York Milano, 1973 yılından sonra ekonomik kriz ve enflasyonla karşı karşıya kalmış, mükemmellik ve üretim teknikleri, parizyen modayı tehdit etmeye başlamıştır. İlk açılan spor salonları, sağlıklı fiziği formda tutmak için yapılan aktiviteler, moda basını, televizyon ekranları, Jane Fonda'nın video kasetleri ile desteklenirken, lycra kumaştan tayt, şort, body gibi jogging-jimnastik giyim ünitlerinin üretilmeye başlanması, spor giyim sektörünün gelecek yıllardaki yükselişini hazırlamıştır. 1974 tarihinde çılgınlık derecesine ulaşan, ortopedik problemlerin yaşandığı yüksek platformlu, kalın topuklu kadın ayakkabılarının yerini sivri burun ve ökçeli zarif modeller ve körüklü, üstü geniş hacimli çizmeler almış, gömlek elbiseler, çan etek, yakası büyük yapma çiçeklerle süslü devasa genişlikte, sivri klapa yakalı kadife ceketler, Dior Modaevi'nin kış kreasyonunda yer alan etek ucu gümüş tilki kürklü siyah midi palto ve kalpak, kemerli, büyük cepli, dubleli geniş paça pantolon takımla kombinlenen vizon beyaz şal yaka, beret şapkalı kaban ve cape pelerinler dünyada ve moda sahnesinde büyük sükses yaratmıştır

ÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li

Christian Dior Sonbahar Koleksiyonu

Mary Quant & modelleri, Sonbahar Koleksiyonu

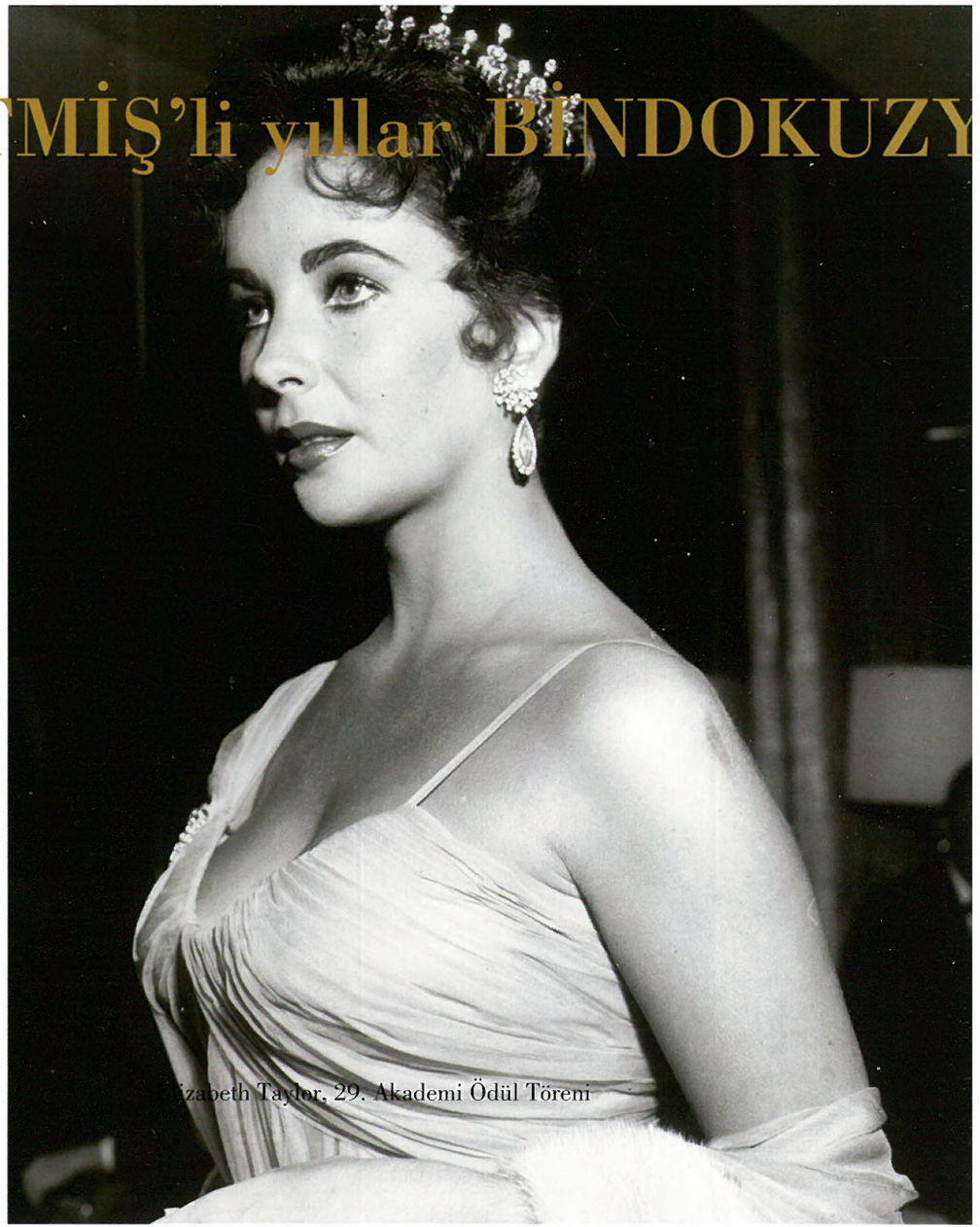
Christian Dior Sonbahar Koleksiyonu

Mary Quant, İlkbahar Koleksiyonu

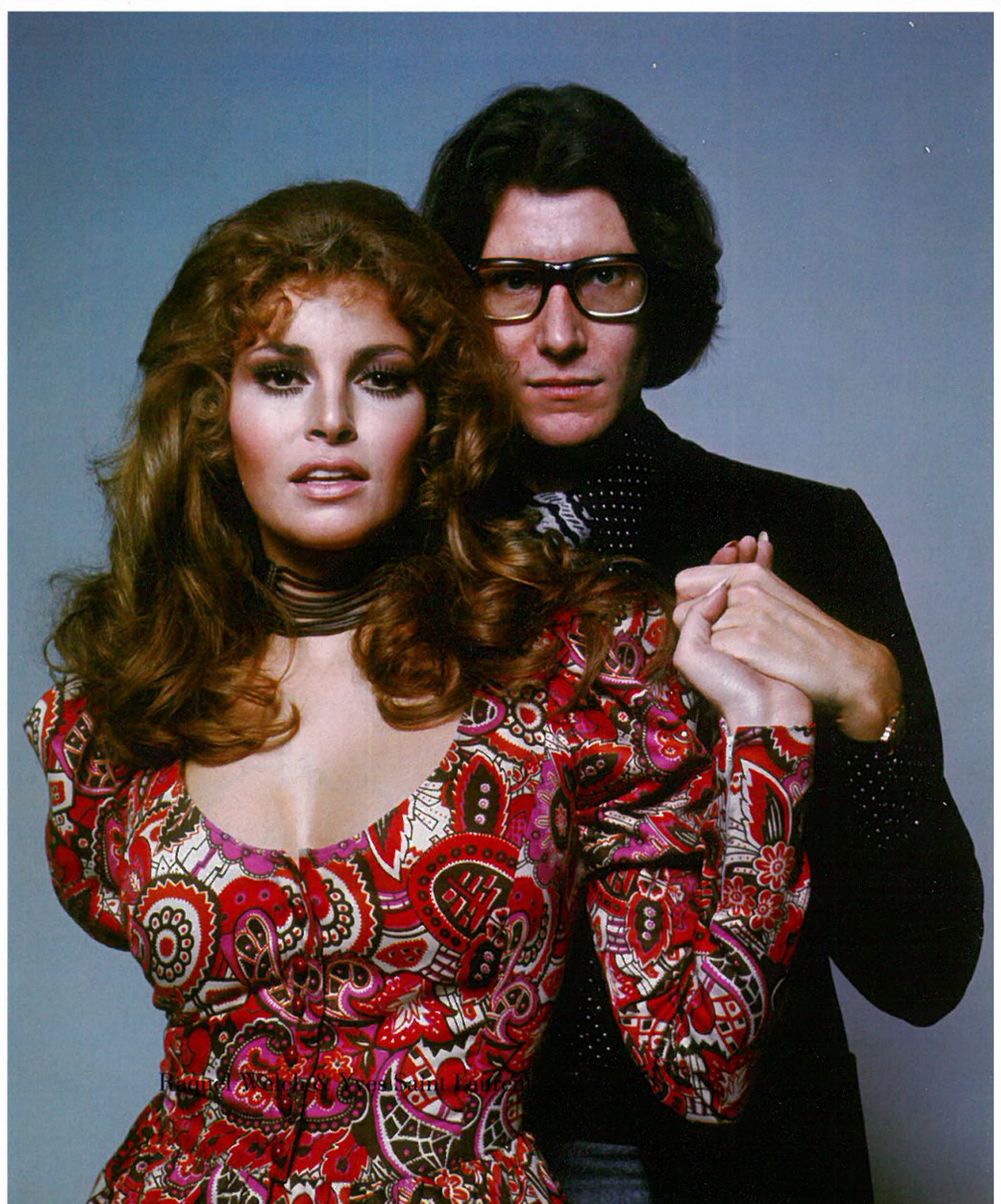
Fanny Farwell

Elizabeth Taylor, 29. Akademi Ödül Töreni

Ali M...

Diane Von Furstenberg'in 1975 yılında tasarladığı mayo-şal elbiseler, Sonia Rykel'in ultra feminen şık örgü kazakları, altmışlardan sonra yetmişli yıllara da imzasını atan Barbara Hulanicki'nin "Biba" koleksiyonları, "Loon" İspanyol paça, sigaretta jean pantolonlarla giyilen "Bovver" botlar, bazı hayvan tür ve nesillerinin tükenmesine tepki olarak kullanılmaya başlanan sentetik kürkler, koyu yeşil, kahve, pas, toz mavi, pembe renkli, omuzları açıkta bırakan derin "V" dekoltesi, harflerle mesaj ileten, aplike, çıkartmalı T-shirtler, Meksika stili işlemeli bluzlar popülerlik kazanırken İtalya Ticaret Odası'nın Milano'da organize ettiği ilk prêt-à-porter sergisi büyük başarı elde etmiş, 1976 yılında Ortadoğu'nun oriental kostümleri, tunikler, kükületalı pelerin, rayon jarse kaftanlar, Kenzo'nun lanse ettiği "Big Look", "En iyi beden büyük olandır" sloganı, 1977'de Woody Allen'la Diane Keaton'ın çevirdiği "Annie Hall" da entellektüel giyimin simgeleri haline gelen derbi şapka, beyaz gömlek, kravat, tüvit ceket, bol pileli pantolonlar moda olmuş, filmin kostümlerini tasarlayan Ralph Lauren büyük beden fikrini sunarken, "Conceptual Chic" koleksiyonuyla "Punk'in Kraliçesi" ilan edilen İngiliz tasarımcı Vivienne Westwood, "Punk'in Moda Olayı" olduğunu savunmuş, Zandra Rhodes'un parlak renkli, çengelli iğne, altın zincir, zarif nakışlarla süslediği giysileri büyük ilgi toplamıştır. 1978'de rüküş modası olarak adlandırılan "Gypsy Look"ta, Raquel Welch'in Oscar Töreni'nde giydiği şal desenli, patchwork, kat, büzgü, fırfır, panelli elbise line'i, büyük geniş vatkalı palto ve ceketlerin üzerine takılan kalın deri kemerler, süet tasarımlar popüler olmuş, 70'lerin sonlarına doğru ortaya çıkan "New-Romantism Akımı"nda fisto, dantel, new-crinoline'li, derin kare dekolte yaka, karpuz kollu ve safari stili elbiseler, permalı saçlar, ağır makyaj, gösterişli mücevherler yer almıştır. Sophia Loren, Lauren Hutton, Gia Carangi, Janice Dickinson, Cheryl Tiegs dönemin moda ikonlarından kabul edilirken, feminizm ve kadın hakları modayı etkilemeye başlamış, Paris'te yaptıkları defilelerle Japon ve Alman modacılar tarzlarıyla dikkat çekerken, gösterişsiz sadelik ön plana çıkmıştır. Celebrity'lerin dizaynı Amerikalı Halston'un ipek jarse Thierry Mugler'in parizyen iş kadınları tarafından tercih edilen şık elegan tayyörleri, Giorgio Armani'nin mimari öğelerle hazırladığı, fonksiyonelliğin ön planda tutulduğu sofistike tasarımları, yetmişli yıllara damgasını vuran Yves Saint Laurent'in fyonk yakalı ipek gömlekli androjen "Le Smoking" pantolon-cekletleri, transparan bluzlu beyaz tilki kürklü takımı ve şapkalı, tafta bluz-etek, cape pelerinli "Peasant Look"u, Pablo Picasso'dan ilham aldığı ve ünlü ressama ithaf ettiği "Picasso" elbisesi, Dior Modaevi'nin ressam Duffy'den, Balenciaga'nın Goya tablolarından ve İspanyol Nina Ricci'nin Rus etniklerinden, Pierre Cardin'in Alp Dağları köylü giysilerinden esinlendiği koleksiyonları, Valentino'nun markası haline gelen ekstra-avangart parlak kırmızı, frapan romantik, Balmain'in Copenhagen, Ampir line tuvaetleri, Mary Quant'ın Ginger Group için ürettiği karpuz kollu mini elbisesi, Givenchy'nin Tahiti kıyafetlerinden ilham aldığı egzotik floral desenli ve Lanvin Modaevi'nin bindokuzyüzlerin retrosu romantik kostümleri, yetmişlerde Haute-Couture alanında farklı bir sinerji yaratmıştır

Hippie, Punk & Disco Look

odada yeni fikirler üretmekten çok, varolan fikirlerin geliştirilme yoluna gidilmesiyle moda tarihi ilginç gelişmelere sahne olmuş, altmışların sonunda başlayan, yetmiş ve seksenli yılların başına kadar devam eden "Hippie" hareketi modada belirleyici temalardan olmuş geleneksel toplum ve ahlak kurallarını yıkan, kapitalizm ve modaya tepki gösteren, savaş karşıtı protest görüşleri, köklere dönüşü, uzak etnik grupları, halk bilimi ve din felsefelerini benimseyen, oryantal renklerde çiçek, şal, batık, Afrika desenli süslü giysileri, yamalı jean pantolonlarıyla imajlarını vurgulayan genç, el yapımı giysilerin kullanımını savunarak örgü ve tığ işinden şapkalar, hırkalar, makrome çantalar geniş püsküllü İspanyol şalları, pançolar, yerlere kadar uzanan örgü elbiseler, mayo ve eşarplar giymiş, hippie stillerinden etkilenen moda dergileri örgü, tığ işi, triko köşeleri yayınlamış, işlemeli, çarpıcı, parlak pembe, yeşil mavi tonlarda bluzlar, etrafı tığla örülen küçük aynalı kadife ceket ve elbiseler, Afgan stili kuzu derisi kaban ve midi paltolar, Hint işlemeli bluzlar, Tibet, Çin stili kapitoneli kolsuz yelekler, kaftanlar, pamuklu vualden makşi elbiseler, gümüş, tahta takılar "Hippi" modasının karakteristiğini yansıtmıştır. Düşük maliyetli "Indian & Oriental Look" Londra'dan tüm Avrupa'ya yayılmış, Hippi gençliğinin moda merkezi Carnaby Caddesi'ndeki butiklerde satılan, geçmiş yıllarda vakıflara verilen ikinci el giysiler gençlik arasında popüler olurken, Vivien Westwood'un "Let it Rock" adını verdiği mağazası, alt kültürü sembolize eden, "barış" sloganına, naturel renkli giyim stillerine karşı gelen, underground müzik dinleyen asi, sadomazoist görünümlü "Punk" moda akımının merkezi olmuş, 1976-1978 yılları arasında fenomene dönüşen, agresif siyah, zincirli, tokalı, zımbalı deri ceketleri dar pantolonları, metal çubuklu ince topuklu ayakkabı, mohikan, punk stili saç, abartılı, geometrik, koyu makyaj stilleriyle dünyada fırtınalar estiren punkçaların, hippilerde olduğu gibi zamanla ideolojileri etkisini yitirmiştir 1977 yılında açılan, Hollywood artistleri ve jet-setin gittiği "Studio 54" gibi gece kulüpleri, strobe, spotlight aydınlatmalar, büyük ayna toplanan ultramodern dekore edilen, yüksek volümlü müzik çalınan, shiny gibi modern dansların sergilendiği diskolar, gençlerin buluşma ve modayı sergiledikleri gözde eğlence mekanları olmuş, parlak renkli lycra streç pantolonlar, spantex bodyler, payetli, pullu, shine fabrikli sütyen, bluz, saç bantları, bandanalar Abba grubunun stiline tiyatral, uzay çağı fantastiklerine benzeyen altın, gümüş ve satenden fermuarlı tulumlar dantel gömlek geniş paçalı pantolonlar, spagetti askılı ipek üstler, büyük reklam kampanyaları ile tanıtılan, Cher Rod Stewart, Joni Mitchell gibi ünlülerin giydiği "Leotard" streç dansçı mayoları, tahta "Clog" terlikler, hasır dolgu topuklu espadriller, plastik, deri sandaletler, kadın ve erkeklerde yüksek platformlu ayakkabı ve kovboy çizimleri, John Travolta'nın çevirdiği "Saturday Night Fever" müzikalinde giydiği, erkeklerin adeta resmi giyimine dönüşen siyah gömlek, beyaz sivri erkek yakalı, yelekli üç parçalı suiti, iki düğmesi açık fırfırlı, madalyonlarla kullanılan egzotik baskılı gömleklerle giyilen çan, İspanyol paça jean'ler, baseball t-shirt'leri, blazer ceketler disko modasının ruhunu yansıtmış, 70'de kuralcı yaklaşım değerleri kaybolurken, moda antiotoriter özellik kazanmıştır

ÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li

"Saturday Night Fever" filmi, John Travolta & Karen Lynn Gorney

1070-1979	1970-1979 yılları arasında politik, küresel, ekonomik problemler, petrol stoklarının azalması, çevre ve dünya sorunları, öğrenci hareketleri moda dünyasını etkilemiş uluslararası defileler, basın modanın globalleşmesinde önemli rol oynarken radikal değişiklikler, belirgin olmayan moda biçimleri, nostaljik dönüşler, çok çeşitli stiller, gösterişsiz sadelik, bohem yaşam tarzı, hippie, disco, punk akımları modaya hakim olmuş, Jean Patou, Lanvin, Guy Laroche, Ted Lapidus, Scherrer Gianfranco Ferre, Carven, Louis Feraud, Castel Bajan, Chiara Boni, Claude Montana, Versace ve Jil Sander gibi modacılar, yetmişli yıllara imzasını atmıştır
SİLÜET	1970'li yıllarda, altmışlı yıllardan farklı, ince kaşlı, uzun takma kirpikli, neon renkli farlarla boyanmış iri gözlü, sedefli rujlu, kalın dudaklı, şeffaf şeftali tonlarda pudra ve allıklı yarı çocuksu, seksi imajların yanı sıra kalın kaşlı naturel görünüm, siyah far ve rujlu gotik, rock, punk makyajlı silüetler, uzun boy ve bacaklı, dar omuzlu, dolgun göğüslü, ince belli, geçmiş yıllardan farklı fit sportmen, aktif, kaslı vücut proporsiyonları, katli, abartılı uzun saçlara bağlanan eşarp, bandana türbanlı, mikro, midi, makşi etekli, mini şortlu, pantolon-çeket takımlı, tepkisiz yalın, 1977 yılında "Kolejli Kadın" silüeti popülerlik kazanmıştır
KADIN KOSTÜM	1970'li yıllarda bayanların kışlık gardroplarında midi, makşi paltolar, pelerin cape'lar, kapitoneli yelekler, jean, şalvar pantolonlar, jarse-ipek pantolon tunik takımlar, parlak renkli sentetik, peluş kürk, Afgan stili koyun derisi kabanlar uzun triko, örgü hırka, kısa kazak ve süveterler, çizgili blazer, kapüşonlu çeketler kareli mini etekler, aşırı yüksek platformlu ayakkabılar, daha sonra önden bağcıklı, körüklü çizmeler, geniş kenarlı fötr şapkalar, büyük çantalar, yazlık gardroplarında ise çiçekli, puanlı kumaşlardan üçgen, boyundan askılı, straples midi, mini boylarda sayfiye elbiseleri, sütyen-etek ve kısa bluz-şortlar yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	70'li yıllarda büyük, sivri yakalı, fırfırlı polyester, modern dans ve disko ışıkları altında mükemmel duran iki düğmesi açık kullanılan beyaz gömlekler, egzotik tropik desenli bluzlar, aplike, baskılı t-shirt'ler, yüksek belli çan, ispanyol paçalı pantolonlar, Ralph Lauren, Calvin Klein, Perry Ellis'in jean'leri, bermudalar kısa şortlar, fermuarlı tulum, yün, kadife, süet, deri blazer'lar, safari, beyzbol çeketler, üç parçalı yelekli suit takımlar, multi-renkli geniş kravatlar, büyük saten papyonlar, afgan, astragan, tilki kürkleri, trenchcoatlar, uzun makşi paltolar platformlu ayakkabılar, Texas kovboy çizmeleri erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	70'li yıllarda arabalarda klimaların, ev ve iş yerlerinde merkezi ısıtma sistemlerinin gelişimi, micro-mini eteklerin moda oluşu ile incelen iç çamaşırları termallerin yerini almış, silüetlerde göğüslere doğal görünüm vermek için popüler olan ten renkli dikişsiz, naylon dantelli, lycra ve kotondan ince-kalın askılı, kup, pens ve balenli, lila, mor, bebek mavisi, pembe, yeşil, sonbahar renkli ve siyah, yarım üçgen, balkon sütyenler, jupon etekler, body'ler, panel kontrollü tek parçalı ve yumuşak dantelli bermuda stili korseler, 1975'ten sonra askısız, spandex, straples üst ünitler, spagetti askılı bluz-şort takımlar, mini kombinezonlar moda olmuştur

ÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li

YAKA LINE	1970-1974 yılları arasında palto, pardösü, trenchcoat, suit takımlarda düşük omuz çizgisinde klapalı, geniş, sivri, yuvarlak bitişli erkek, yüksek ayaklı şömiziye patlı, yırtmaçlı, dik, havuz, abiye ve gece tuvaletlerinde bele kadar açılan derin dekolte line'ları, iki-üç kat volanlı, model uygulamalı tasarımlar, mendil, kayık boyundan, ince spagetti askılı, arkası düz, yuvarlak straples, kenarları dilimli dev bebe yakalar moda olmuş, II. periyotta 1975-1979'da yuvarlak, sıfır, yüksek hacimli, klapalı, geniş, dik, şal, kapüşonlu, kare, kazak ve bluzlarda küçük "V" sivri uçlu gömlek yakaları, "Halter" line ve vatkalı omuz çizgisi popüler olmuştur
KOL LINE	1970-1974 yıllarında omuz çizgisinden takılan düz dar, bedenden çıkan reglan üstü hafif büzgülü, altı dar takılan kalın veya ince manşetli Fransız kol line'ları daire, ay, mendil, kısa dubleli, balon, puff, kol ağzı volanlı modeller, klasik gömlek kolları popüler olmuş, 1975-1979'da kol evi ve stiller genişlemiş, yarasa, omuzdan takılan bol, enli, manşetli, girik, atlet, halter, üstüste takılan çan, bedenden çıkan sivri paneller ve açılı line'lar, ay, üstü büzgülü minik prenses, tek omuz, tarihsel efektli, ucu dantel bitişli kollar, vatkalı, gece kostümlerinde derin açılan seksi imajlı kol evleri, kürk bordür, püskül, biye, smoks, dantel detaylar moda olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	1970'li yıllarda bel çizgisi gerçek yerine dönmüş, Yves Saint Laurent, Valentino Halston, Sonia Rykiel, John Bates, Courrèges gibi modacılar bel hattını, kumaş büyük fiyonklu kemerler, püskül, biye detaylarıyla vurgularken, Louise Azzaro Kenzo, Givenchy gibi modacılar bel çizgisini kalça hattına çekmiş, 1975'de gece tuvaletlerinde "Ampir" line tekrar popülerlik kazanmış, yüksek, düşük, doğal yerinde kullanılan bel çizgisi, modada çeşitlilik ve karmaşa yaratmış, kalın, deri tokalı, çift dönen kemerler, korsajlı modeller ince beli vurgularken, "Disco Look"ta bel gerçek yerinde kullanılmış, "Punk" akımında, belde zincirler dikkat çekmiştir
ETEK BOYU	1970-1979 yılları arasında gündüz makşi, midi, mini, mikro-mini etek boyları parti kostümlerinde diz üstü, akşam ve gece tuvaletlerinde bilek hizasında, aşağı doğru genişleyen uzun etek line'ları moda sahnesinde yer almıştır. 1971 yılında kostüm tarihinin başlangıcından yetmişli yıllara kadar geçen süreçte ilk kez mikro-mini boylara kadar kısalan eteklere alternatif olarak sunulan ve birlikte kullanılan mini-makşi kombinasyonları büyük sükses yaratırken, günlük giysilerde mididen makşiye dönüşler yaşanmış, parti kostümlerinde dizüstü boylar, 1978 yılından sonra dar etek turlu, yerlere uzanan kuyruklu etek boyları moda olmuştur
TEKSTİL	70'li yıllarında kış koleksiyonlarında Courtelle, pamuklu jarseler, tüvit, flanel jorjet, krep, kadife, Chanel, yüksek hacimli, devetüyü, yünüler, Trevira polyester viskon rayon, sentetik kürk, deri, süet, yaz kreasyonlarında fisto, pamuklu, vual yarı transparan tülbent, polyester saten, poplin, müslin, naturel lifli dokumalar denim keten ve şantuklar, empirme çiçekli, çizgili, kareli, leopar ve Laura Ashley'nin Victorian, Edwardian desenli fabrikleri, abiye, parti, gece tuvaletlerinde ipek saten, tafta, krep-döşin, organze, şifon, lycra danteller, Broderie Anglaise, disko giysilerinde streç-payetli spandex, altın ve gümüş, yeni dokumalar kullanılmıştır

BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZY

RENK	1970-1979 yılları arasında, güneş çiçeği, muz, limon, eklin sarısı, avokado, aspen zümrüt, fıstık, elma, şişe, koyu yeşiller, portakal, pars zambağı, Prusya, çikolota espresso, karamel ve kahverenginin tüm tonları, toz, bebek, New Orleans, havai gök mavileri ve çekici renk efektleri yetmişli yıllara damgasını vurmuş, 70'lerin sonlarına doğru kış aylarında tercih edilen parlak renklerin yerini, koyu tonlar alırken, süveyş tabası, antik kırmızı, şampanya, yaban mersini, pastel pembe parşömen, meksika kumu, bakır tonları, lacivert, çok koyu siyah disko line'da fosforlu, neon, ışığı yansıtan parlak beyaz, gümüş ve altın renkleri moda olmuştur
DİKİŞ-SÜSLEME	1970-1979 yılları arasında örgü şeritler, puntolar, deri kombinasyonlar, kürdele boncuk, tüy ve püsküllerle yaratılan çeşitli çiçek, şal, egzotik motifli yüksek rafine nakışlar, kolber, dantel detayları, kanallı şerit ve biyeler, patchwork, yirmili yılların çarliston kostümlerinin ışıltılı görünümünden esinlenerek tasarlanan altın-gümüş işlemler, İspanyol flamenko stili fırırlar, volanlar ve matador ceketleri tarzında yoğun nakışlar, tek tek işlenen otrişlerle yaratılan zaman ötesi çalışmalar, tahta cam boncuk, doğal lifli triko, tığ işi örgüler, kırklı yılların zarif kup ve pensleri spor dikiş, büyük düğme, fermuarlar, gizli kapama dikim teknikleri kullanılmıştır
MÜCEVHER	70'li yıllarda yakut, zümrüt, safir gibi değerli renkli taşlardan klasik mücevher ve saatlerin dışında değişik formlu, altın, pırlantadan plastiğe kadar çeşitli materyallerden hazırlanan saat koleksiyonları, halka formlu, tüy, üzüm salkımı şeklinde sallantılı ve sarkaçlı küpeler, altmışlı yıllarda olduğu gibi yetmişlerde de Hint kültürü'nden esinlenilerek tasarlanan renkli kolye ve bilezikler, gümüş yüzükler popüler olmuş, plastik bilezikler, kemik, platinden insan, kelebek figürlü madalyon, broş, iğneler, erkeklerde geometrik formlu, hayvan figürlü kol düğme kravat ve yaka iğneleri, bu yılların karakteristik mücevher stillerini yansıtmıştır
AKSESUAR	1970'li yıllarda genellikle pembe, sarı renklerde seçilen, yüzün yarısını kaplayan geniş çerçeveli güneş gözlükleri, kadın ve erkeklerin kullandığı unisex, boyuna dolanarak bağlanan, dizlere kadar uzanan uçları püsküllü, kalın veya ince yünden örgülü kaşkollar, yapay fabrikli ipek görünümlü bohem şallar, dönemin en karakteristik moda aksesuarları kabul edilmiş, uzun saplı, körüklü, askılı fermuarlı, tokalı zımbalı büyük çantalar, çapraz takılan küçük stiller popüler olurken, denim, keten fisto gibi kumaşlardan tasarlanan fantastik modeller, ceket bluz yakalarında ve saçlarda dev yapma çiçekler, kelebekler kıyafetleri süslemiştir
SAÇ STİLLERİ	70'li yıllarda uzun, kabarık, omuz hizasında orta uzunlukta, katlı kesimli, içe veya dışa dönük dalgalı, yandan kahküllü, sarı röfleli, elegan ve yetişkin imajı sembolize eden doğal görünümlü, Cher ve Raquel Welch'in koyu, düz aslanyesi saçları, dönemin popüler televizyon dizisi "Charlie's Angels"da oynayan Farrah Fawcett'in sarı kabarık, punk şarkıcısı Debbie Harry'nin platin boyalı modelleri spiral permalar, afro, gıda boyalarıyla pembe, yeşile boyanan jöleli mohikan çingene, erkeklerde uzun saç ve favoriler moda olmuş, ısıtmalı bigudiler, elektrikli saç maşaları, kemik taraklar, tokalar saç dizaynlarının yapımında kullanılmıştır

ÜZYETMİŞ'li yıllar BİNDOKUZYÜZYETMİŞ'li

ŞAPKA	1970-1979 yılları arasında şapka modasına modern, nostaljik esintili, pratik geleceğe yönelik, sportif ve kolay giyilebilir şapka stilleri hakim olmuş, kırklı yılların fantastik türbanları, Greta Garbo'nun geniş klos kenarlı şapkaları yeniden moda sahnesinde yer alırken, Rus stili kürk kalpaklar, boneler, sekiz parçalı tape, beret, yün bereler, eşarplar, dev hacimli kaplin kenarlı, Chanel stili vualet, gül, mimoza, menekşe, gelincik gibi pastel ve parlak renkli yapma çiçekli abiye şapkalar, Japon origamilerinden esinlenilen geriye dönen gevşek, sanatsal yapıları yeni tasarımlar, erkek gardroplarında ise panama şapkalar popüler olmuştur
AYAKKABI	1970-1974 yılları arasında gece ve gündüz giysilerini tamamlayan değişik dolgu topuk formları, yükseklikleriyle çılgınlığın sınırlarını zorlayan kaba hatlı, geniş burunlu, platformlu ayakkabılar, önden çapraz bağlanan, siyahtan beyaza çeşitli renklerde plastik, PVC'den üretilen çizmeler, otuzların Greta Garbo stili bilekten atkılı, kalın topuklu ayakkabı modelleri moda olmuş, 1975-1979 yılları arasında ayakkabı modasında büyük değişim yaşanmış, ince topuklar platformların yerini alırken, tokalı, akşesuarlı, arkası bantlı zarif ayakkabı ve çizmeler, yaz aylarında ise kumaş, hasır kenarlı espadriller, tahta tabanlı takunya terlikler kullanılmıştır
GÜZELLİK	1970-1979 yıllarında "Natural Look" güzellik makyaj anlayışına hakim olmuş kadınlar, geçmiş yılların rafine, doğal stillerini benimserken, makyaj sanatı olarak kabul edilmiş, iri büyük gözler, eye-liner, beyaz fosforlu kalem, yumuşak renkli disko giysileriyle uyum sağlayan yeni neon sıvı göz farları, rimelli uzun boyanan kirpiklerle belirginleştirilirken, toz şeftali allıklar, kırklı yılların sedefli parlak kırmızı ve portakal tonlu rujlarıyla sağlanan seksi-çocuksu imaj popüler olmuş beyaz pudra, siyah göz farı, koyu renk ruj ve ojeler, punk, rock, gotik moda akımlarının makyajlarında kullanılmış, saunave terapi havuzları gözde olmuştur
LINELAR	1970-1979 yıllarının arasında "Hippi Look", "Mini", "Mikro-Mini", "Midi" "Maksi" etek Line'ları, "İspanyol Paça", "Mini Şort", "Hot Pants", "Oriental Etnik", "Kaftans", "Safari" Line, Pierre Cardin'in lanse ettiği "Köpek Balığı" ve "Unisex-Partner", "Jean", "Gipsy Look"lar, "Jumper", "Suit" Line, Kenzo Takada'nın sunduğu "Big Look", Vivien Westwood'un "Punk Look"u, Yves Saint Laurent'in moda dünyasına tekrar lanse ettiği yirmili yılların retrosu "Le Smoking Line II", "Peasant Look", "Picasso" Line, "Carmen Gips", "Disco" "Graffiti", "Triko" Line'ları, "Chanel Look", "New Romantic" modada yer almıştır
MODA İKONLARI	1970'lerin moda ikonları Hollywood artistleri Ali Macgraw, Anjelica Huston Jerry Hall, Farah Fawcett, Jaclyn Smith, Jane Fonda, Faye Dunaway, Mary Tyler Moore, Raquel Welch, Jacqueline Bisset, Goldie Hawn, Barbra Streisand Dyan Cannon, Diane Keaton, John Travolta, Sylvester Stallone, Jack Nicholson Michael Douglas, Marlon Brando, Robert de Niro, Ryan O'Neal, şarkıcı Liza Minnelli, Cher, Nico, Joni Mitchell, Lynda Carter, Debbie Harry, Olivia Newton John, Mick Jagger, Stevie Nicks, müzik grupları ABBA, Bee Gees, Led Zeppelin ünlü topmodeller Marie Helvin, Margaux Hemingway ve Bianca Jagger olmuştur

1980-1989

SEKSEN'li
Yıllar

BİNDOKUZYÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZ

Prens Charles & Prenses Diana'nın Düğün Töreni, 29 Temmuz 1981, St. Paul's Katedrali

1980'li Yıllar (1980-1989)

rak-İran Körfez Savaşı ile başlayan 80'li yıllarda sosyal değişimler, üretim tekniklerinin artışı yeni orta sınıf ve farklı ekonomilerin ortaya çıkışı, uluslararası siyasi ekonomik gelişmeler liberal akımlar, küresel büyüme, ucuz iş gücünün Asya pazarına kayması, kültür göçü, nüfus patlaması, Los Angeles ve Moskova'da yapılan Olimpiyat Oyunları, batan Titanic gemisinin enkazı ve ozon tabakasındaki deliğin bulunuşu, II. Dünya Savaşı'nın karanlık yüzünü temsil eden Berlin Duvarı'nın yıkılması, fenomene dönüşen kırmızı Ferrari, spor arabalar, ilk kişisel bilgisayarlar ve teknolojisinin gelişmesi, sinema sektöründe kullanılan özel efektli, animasyon filmler, walkman, müzik çalarların kullanımının yaygınlaşması, compact disk'in icadı, çeşitli müzik ve moda yayını yapan kanalların kurulması, pop, hard rock, heavy, glam metal, latin, techno, reggae müzik türleri ve starları Madonna, Michael Jackson, Prince, George Michael, Whitney Houston, Sting, Bon Jovi, Metallica, U2 gibi starlar ve lambada, mushing, moonwalk, break dansları, Garfield, He-man, Ninja Kaplumbağaları gibi çizgi karakterler, televizyonda yayınlanan "Oprah Winfrey", "Late Night with David Letterman" şov programları, Cosby Ailesi, Miami Vice gibi popüler olan diziler modanın look ve trendlerini etkileyerek, globalleşmesinde önemli rol oynamış, tüm dünya televizyonlarından naklen yayınlanan 29 Temmuz 1981 tarihinde yapılan Prens Charles & Lady Diana'nın kraliyet düğün töreni için İngiliz modacılar Elizabeth & David Emanuel tarafından hazırlanan, muhteşem taç ve duvakla zenginleştirilen ipek, fildişi, tafta ve dantelden, onbin inci ve pulla işlenmiş, Victorian stili tarihsel notalar taşıyan, iki kat farbelalı, fiyonklarla süslenen yaka ve kabarık puff turvakar kollu, metrelerce uzunluktaki görkemli kuyruklu gelinliği, 1980'li yılların moda olayı olarak tarihe geçerken, Galler Prensesi'nin Neo-Romantik stilde kostüm ve şapkalı moda çizgilerini etkilemeye başlamıştır. Uluslararası boyutlara taşınan Fransız haute-couture'ünün tekelinden çıkan modada İngiltere, İtalya, Almanya'nın avangart stilleri yükselen değer haline gelirken, fütürist kreatif düşünceleri avangart fikirleriyle tiyatral sahne şovlarını moda dünyasına kazandıran Yohji Yamamoto Issey Miyake, Rei Kawakubo, Kenzo, Hanae Mori gibi Japon modacılar, dünya sınırlarını zorlamaya başlamış Amerikalı stilistler ise klasik giyimi tekrar üst seviyelere çıkarmak için çalışmalarını sürdürmüştür. Kostüm tarihinden ilham alan modada, uyumlu parça ve detaylar yeni tarzlarla kombinlenerek farklı, çarpıcı görünüm elde edilmiş Post Modernizm, Fütürizm ve 60'ların Pop-Art moda akımlarının etkisinde haute-couture, yeni çizgiler silüet renk ve şekiller yaratma farklı bakış açısı sergilemiş, yeni stillerin oluşumunda prêt-à-porter belirleyici rol oynarken büyük modaevleri, modacı ve markaların kreasyonları, önemli reklam unsuru olmaya devam ederek hayal gücü ve yeteneğin sergilendiği devasa şova dönüşmüştür. Ünlü modacılar Emanuel Ungaro, Jean Paul Gaultier, Rifat Özbek, Gianni Versace, Karl Lagerfeld, Montana, Christian Lacroix, Vivienne Westwood Thomass Chantal, Sonia Rykiel, Halston, Valentino, Guy Laroche ilk koleksiyonunu sergileyen Helmut Lang Louis Dell'Olio, Luciano Soprani, Norma Kamali, Katherine Hamnett, 1980'li yılların modasını yönlendirmiştir

oda tekstil sanayisinde çok çeşitlilik yaşanırken, ellilerin zarif stiliyle abartılı tezat oluşturan, yetmişlerden ilham alan modada en büyük yenilik rahatlık, konfor olmuş, bol kesimler, geniş omuz çizgisi, büyük vatkalı ön plana çıkmış, haute-couture ve prêt-à-porter'ye, başarı için giyinen "Lüks, Güçlü İş Kadını" imajı hakim olmuştur. Günün her saatinde giyilebilen, Paris, New York, Milano, Londra gibi metropollerde kariyer basamaklarını hızla tırmanan aktif iş kadınları için klasik, ultramodern, sıradışı renk ve kalıplarla hazırlanan fonksiyonel şıklık sunan yeni akımda, erkek kıyafetlerinin biçim ve detaylarının kadın giysilerine adapte edilmesi, iş dünyasında eşit koşullarda rekabeti vurgulamış, ipek, yün gabardin gibi yüksek kaliteli kumaşlardan dar, pileli etekler, diz hizasında uzun ceketler, blazer, suit takımlar, sık ipek gömlek, bluz, trenchcoat, pardösü, kaşmir paltolar ve uzun topuklu rujan stilettolar ofis modasının şıklığını yansıtmış, iş hayatı, kokteyl ve gece kostümlerinde genellikle eteği tercih eden kadınlar zamanla pantolonun rahatlığını benimserken, pileli pantolon-etekler, bermuda şort stilleri popülerlik kazanmıştır. 1984'te Yves Saint Laurent'ın altmışiki yılındaki tasarımlarının yeni retrosu, bedene kalıplarla oturturduğu suitleri Karl Lagerfeld'in Chanel Modaevi'nin geleneksel çizgisine yeni bakış açısı getirdiği beyaz ipek gömlekleri, Coco'nun kamehyalarının süslediği kalın tüvit Chanel ceketleri, Ralph Laurent'in maskülen geniş kurvaze yakalı pantolon ceket takımları, John Galliano'nun dahiyane bulunan kravatlı modelleri Christian Lacroix'nun lüks, seksi, zengin, konservatif, Oscar De La Renta'nın ince dikiş detaylı döpiyesleri 1985'te Versace'nin canlı kırmızı, sarı, turkuaz, altın renkli, değişik fabrik, materyal, kesimli, medusa marka monogram düğmeli, grotesk motifli İtalyan stil ve geleneksel tarzını yansıtan, 1988'de Thierry Mugler'in polyester karışımı, ipek görünümlü "Mugler" stili adı verilen parlak renkli, değişik dikiş ve kup teknikleri uyguladığı kadın silüetlerine farklı çekicilik katan sofistike, Kenzo'nun kareli İskoç kumaştan, Montana'nın ultra-chic tayyörleri, 1989'da Dior Modaevi için Gianfranco Ferre'nin tasarladığı ince belli, vatkalı, göğüs ve kalça hattı destekli, modern, New Look'un yeni versiyonu kabul edilen, yaka ve kol manşetlerini çiçeklerle süsleyerek mimari yeteneğini sergilediği, puanlı krep organze bluz, tafta eşarplı, masalsı abiye tayyörleri, brokar, kadife, dantel örgü şerit detaylı Napoleon, süvari, üniforma stili modeller, iş, elit, sık, elegan kadınların tercihi olmuş, dönemin ruhunu yansıtan görsel nitelikli moda şovları, büyük defileler, mankenler ve top modellerin makyaj stilleri çarpıcı, benzersiz olarak nitelendirilmiştir. Tüm dünyada ikiyüzelli milyon küresel seyirci kitlesine ulaşan ünlü televizyon dramalarından Dallas dizisinde Sue Ellen karakterini canlandıran Linda Gray ve Victoria Principal için, dizi kostüm tasarımcısı Nolan Miller'in hazırladığı özel kreasyonlar, suit, tayyör ve ceketleri, Dynasty'de Alexis'i oynayan Joan Collins ve Linda Evans'ın yansıttığı, güçlü, zengin kadın imajını vurgulayan, vatkalı kırmızı, pembe, fuşya, sarı, yeşil, gece mavisi gibi parlak canlı renklerde ipek polyester, sık elbiselerinin yer aldığı gardropları, saç-makyaj stilleri 1980'li yılların moda duruşunu sergilemiş, dönemin ünlü moda ikonları olmuştur

ÜZSEKSEN'li

Madeira

yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'i

"Dallas" dizisi oyuncular

Brooke Shields

"Dynasty" dizisi oyuncular Linda Evans, John Forstly, Joan Collins

eksenli yıllarda Londra Soho'da, St. Moritz, Fida, Bowie gibi özel müzik geceleri düzenleyen yeraltı mekânları, devasa gece kulüpleri, diskolar, şova dönüşen konserler, tiyatrolar, eğlence dünyasını yönlendirmiş, ünlü pop yıldızı, yuppie kadınlarının moda ikonu Madonna, tül etekleri, bolero ceket, dantel eldivenleri, üstüste taktığı kolye ve aksesuarları, maskülen deri ceketleriyle sergilediği Neo-Punk imajı modayı yönlendirmiş, bir turnesi için Jean Paul Gaultier'nin tarihsel korse formundan esinlenerek tasarladığı fitil dikişli pembe saten üçgen konik sütyenli body-korse şov kostümünün tüm dünyada fırtınalar koparmasının ardından, bu stilin dış giyim üniti olarak kullanılmaya başlanması, kadınların klasik giyime başkaldırısı olarak nitelendirilmiş, modacının naylon, lycra saten, önü fermuarlı, metal tokalı, kalın askılı kombinezon tarzı "Pour Gibo", balenli, fermuarlı, yüksek belli pantolon, siyah klasik ceket, dairesel dikiş teknikli "Pour Eaultier" adını verdiği guepiere tasarımları, genç kitle gardroplarının vazgeçilmez üniti olmuştur. Yetmişli yıllarda ortaya çıkan disko kültürü modada varlığını sürdürmeye devam ederken, yapay disko ışıklarının yarattığı etki düşünülmüş saten gibi parlak efektli kumaşlar ve fosforlu renklerden tasarlanan opak çoraplarla kombinlenen babydoll, yırtmaçlı dar dekolte mini elbiseler, yün, ince dantel dokulu taytlarla giyilen Rah-Rah etekler, matador stili kısa triko hırkalar, çok renkli büyük taş işlemeli, dik yakalı, kısa kollu kazaklar, desenli kareli dar jean, break dansın parçası bol, şalvar stili pantolonlar, çengelli iğne, düğme, yamalı, denim kumaştan fermuarlı montlar, düz kahverengi pilot ceketleri, "Happy Pants" adı verilen diz üstünde biten bol kesimli şortlar lycra jarse body-bluzlar, siyah deri lateks korse, guepiere, dantel vintage büstiyerler, geometrik desenli, çizgi roman kahramanlarının figürleri ile süslenen t-shirtler, twin-setler, korsan stili geniş, uzun, fırfırlı gömlekler applike nakışlı tiftik, angora kazaklar, kovboy stili çizmeler, Doc Martens botlarla giyilen kadife, triko, midi elbise ve etekler, 1980'li yılların moda çizgisini yansıtmıştır. Kadınların ince, erkeklerin atletik ve fit görünme isteği ile başlayan fitness, aerobik, jogging çılgınlığı spor giyim sektöründe büyük patlama yaşanmasına neden olmuş, naylon, lycra kumaşlardan canlı, parlak, neon, fosforlu, florasan renklerde tasarlanan eşofmanlar, tayt body, şort, büstiyerler, Olivia Newton-John'un "Flashdance" filminde, Jane Fonda'nın aerobik video kasetlerinde sergilediği ve birçok ünlünün giydiği leotard, spantex body-tulumlar, saç bantları, ayak kabı ve tozluklar, spor dans salonlarından tüm dünyaya hızla yayılmış, ünlü modacılar ve markalar kayak sporu için, her yıl değişen renk ve modellerde, ısı, su geçirmeyen yüksek teknolojik özelliklere sahip kumaşlardan tasarladıkları kayak giysi ve aksesuarlarını moda dünyasına lanse etmiş, 80'lerin sonlarına doğru mayo sektöründe, vücut hatlarını vurgulayan kadınsı zarafet önem kazanırken, modaya "Kadınlığa Dönüş" trendi hakim olmuş, hiçbir dönemde kullanılmayan turuncu-pembe gibi farklı, sıradışı renk kombinasyonları dar, omuzları açıkta bırakan, derin "V" dekolte, straples, asimetrik kesimli seksi, cüretkar mayolar, yandan ipli, mikro-mini bikini'ler, dar, seksi, volanlı fırfırlı, vücudu saran, omuzları açıkta bırakan, mini etekli plaj giysileri ve desenli pareolar popülerlik kazanmıştır.

ÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'

BİNDOKUZYÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZY

Chanel, 1985

ÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'

eksenli yıllarda çeşitli line ve stillerde çizgili, puanlı, desenli, parlak gümüş, altın ışıltılı, taş mücevher, fastastik nakış işlemeli, yapma çiçek, otriş, volan, fırfır, farbela ve fiyonklarla dizayn edilen, crinoline'li, romantik, Victorian, Antik Mısır, Yunan, yüksek belli Neo Klasik drapeli, modern Empire stilde ihtişamlı balo kostümleri, Yves Saint Laurent'ın Van Gogh tablolarındaki çiçek, kuş motiflerinden ilham aldığı, markası ile özdeşleşerek logosu haline gelen fuşya portakal, canlı renk skalasında hazırladığı görkemli gece tuvaletleri, androjen "Le Smoking" abiye pantolon ceket takımları, Valentino'nun sinerjisi yüksek, sofistike, ateş kırmızısı ve siyahı-beyaz kombinasyonlu, Hubert de Givenchy'nin Marescot dantelinden vücuda oturan, kalça çizgisinden açılan "Amfora" line, kırmızı-altın mor-turuncu gül, panter baskılı müslin, satenden, Pierre Balmain'in bedenini dev güllerle dizayn ettiği, uzun saten eldivenli çarpıcı gece tuvaletleri, Hanae Mori'nin Japon kimono ve obilerin batılılaştırılmış versiyonları Versace'nin ipek üzerine özgün desenli, metal işlemeli, sanat içerikli, Christian Lacroix'nun kalın çizgili, drape kırmızı şallı, romantik dantelli "Pouf" ve Guy Laroche'un rafine nakış teknikleriyle hazırladığı kadifeden kokteyl parti elbiseleri ve ilk kez Coco Chanel'in moda dünyasına lanse ettiği beyaz yaka, manşetli, puanlı, ipek, saten krepten, büyük şapkalarla kırklı, ellili yılların elegan, sofistike görünümünü yansıtan öğleden sonrası için tasarladığı abiye Little Black Dress'ler, seksenli yılların karakteristik haute-couture stilini yansıtmıştır. Yetmişli yılların sentetik kürklerine tepki olarak doğan, geçmiş yüzyıllarda statü ve zenginlik sembolü, ayak bileklerine kadar uzanan, büyük, hacimli vizon, rakun, beyaz tilki, rönearjante kürk mantolar, kadınların güçlü şıklığını tamamlamıştır. Kırklı, ellili yılların seksi, vamp Hollywood yıldızlarının stilleri, modaya ilham kaynağı olmaya devam ederken, Jessica Lange, Sally Field, Candice Bergen, Amy Irving, Shirley MacLaine, Meryl Streep, Cher, Angie Dickinson, Nastassja Kinski, Jane Seymour, Bo Derek gibi artistlerin filmlerde ve Oscar törenlerinde giydikleri kıyafetlerle moda dünyasını etkilemiş, "Red Carpet" için dizaynlar yapan Giorgio Armani "Amerikan Jigolo" filminin başrol oyuncusu Richard Gere, Mel Gibson, Robert de Niro, Robin Williams'a smokinler, Versace ünlü sanatçılar Bruce Springsteen, Sting, Eric Clapton, Elton John, George Michael'a kostümler hazırlamıştır. Seksenli yılların ünlü şapka tasarımcıları David Shilling'in androjen, feminen, Edwardian stilde vualetten kelebekli, çiçekli, dişiliği, cazibeyi çağrıştıran ve altmışlı yılları anımsatan uzay kapsülü adını verdiği fantastik çalışmaları, Karl Lagerfeld'in favori dizaynırı Kirsten Woodward'ın sürrealist kreasyonları, John Galliano Claude Montana, Jean Paul Gaultier gibi modacılar catwalk şovları için dahiyane tasarımlar yapan Stephen Jones'un eklektik karışımı, keçe, marabou tüyleriyle süslediği "Cloche", yumuşak renkli, beyaz kurdleli, siyah kadifeden mor ipek güllü, yüksek formu, keskin hatlı, ultra modern, statü ve seksapeli çağrıştıran heykelsi, Philip Somerville'in İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth, Galler Prensesi Diana, Joan Collins'e hazırladığı kraliyet stili şapkaları, yüksek sınıfın şıklığını sembolize etmiş, 1989'da moda sahnesine, minimalist çizgiler hakim olmuştur.

Prences Lady Diana

ord Spencer ve Althorp Viskontesi Frances Shand Kydd'in 1 Temmuz 1961 tarihinde doğan İngiltere tahtının varisi Prens Charles ile Londra'da St. Paul Katedralinde evlenerek Galler Prensesi ünvanını alan Lady Diana, saraydaki ilk yıllarında protokol kuralları ve pozisyonu nedeniyle yaşına göre ciddi kıyafetler, vücutlu, tüylü, gösterişli şapkalar kullanmış otuz ayrı İngiliz tasarımcı ile çalışması nedeniyle stil ve tarzında uyumsuzluk ve çeşitlilik gözlenmiştir. 1981 Haziran'ında katıldığı ilk Askot yarışlarında fiyonglu, büyük bebe yakalı organze bluz, kalem etekli, kolsuz Jerkin ceket takımını, omuzlarını açıkta bırakan bebek mavisi saten kurdeleri, el boyaması crinoline etekli, uzun şifon "Gonzaga" romantik gece elbisesini, hamilelik döneminde Empire line fildişi ve şarap rengi, ipek tafta kare yakalı Rokoko Dönem esintili beyaz dantel ve fiyonglarla süslenen tuvaletlerini, kraliyet kadınları Prenses Anne ve Margaret'in de tasarımcısı David Sassoon, 1982 yılında kraliyet ailesi tarafından fazla radikal bulunan tek omuzlu kıyafetini ve Odeon stili "V" yakalı, arkası üçgen açılan derin dekolte, drapeli, metalik lame tuvaletini Bruce Oldfield hazırlamış, öne tokalı, inci gerdanlıkları erken Diana döneminin adeta markası haline gelmiştir. Tüm dünyanın ilgisini çekmeye başlayan Diana'nın, 1983'de Warm & Wonderful kreasyonuna ait kırmızı üzerine beyaz ve tek siyah kuzu motifli kazaklı fotoğraflarının basında yer alması, firmaya bir milyon dolar kazandırmış, hamilelik dönemlerinde, modacı Jaeger'in New Romantic stilde ruff yakalı krem bluzlu, öne örgü şerit nakışlı suit takımı, şapka tasarımcısı John Boyd'un otrişlerle süslediği tricorné şapkası, yaka ve kol ağzı yeşil kadife, ön bedeni siyah çuha aplikeli yeşil paltosu, kurdeler şeritli "Boater" stili şapkası, fırfırlı, püsküllü detaylı yün ceketleri, beyaz gömlek üzerine giydiği pembe sweatshirt, turkuaz bermuda şortu, koala motifli Sloppy Joe kazak, kırmızı pantolonu, spor giysileri, 1984 yılında ikinci hamileliğinde beyaz şal yakalı mavi yün ve sık ipek elbiseleri, ikinci kez giydiği kıyafetlerinde yaptığı detay değişiklikleri moda dünyasının dikkatlerini çekmiş, 1985'te arkası düğmeli suit takımı, Beyaz Saray'da First Lady Nancy Reagan'ın onuruna verdiği davette John Travolta'yla dans ederken giydiği düşük kollu, "V" dekolte line'li siyah tuvaleti ve muhteşem görünüşünü tamamlayan mücevherleri, 1986'da İspanyol stili, bedeni siyah kadife, kırmızı tafta flamenko, Victor Edelstein'in Goya tablolarındaki İspanyol dansçı kıyafetlerinden esinlenerek tasarladığı magenta rengi ipek üzerine siyah dantel dubleli, etekleri üç kat fırfırlı ve istiridye straples kesimli, düşes satenden rafine nakış teknikleriyle işlenen bolero ceketli, Elysee Palace'da giydiği görkemli, 1988'de otuzların stilinde, fuşya, öne derin anvelop drape dekolte, kuyruklu, mavi şifon Helen stili, tek omuzlu tuvaletleri, military, üniforma, marin, kareli ceketleri beret, pili-box, ellilerin Golden Age modellerini anımsatan tepesi kısa geniş kalotlu şapkaları, çanta, ayak kabı ve aksesuarları, saç stilleri, Royal Ascot yarışlarında siyah-beyaz puanlı, drapeli abiye kıyafeti, 1989'da Royal Albert Hall'de düzenlenen "İngiliz Moda Ödülleri Töreni"nde giydiği, kraliyet tacıyla poz verdiği, üzeri incilerle dizayn edilen "Elvis" tuvaletiyle, kalplerin prensesi ve dünyanın en büyük moda ikonu olarak tarihine geçmiştir

ÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'li

Prinses Diana, Yeni Zelanda, 1987

Prinses Diana, "Elvis Look", Hindistan, 1989

Prinses Diana'nın ilk hamileliği, 1982

Prinses Diana & John Travolta, Beyaz Saray, 1985

1980-1989	1980-1989 yılları arasında, statü üstünlüğü sağlayan sanatsal notalı tasarımlar ünlü modacıların ve modaevlerinin kendi adları altında etiketleriyle sundukları hazır giyim koleksiyonları, kitlese pazarlama ve prêt-à-porter ile haute couture'ün arasının giderek açılmasına neden olurken, satış pazarlama teknikleriyle tüm dünyaya tanıtılan kredi kartları ile yapılan alışverişlerin hızla artışı, ilk olarak metropollerde açılan büyük alışveriş merkezleri, insanları hızlı tüketime yönlendirerek, marka ve etiketlere ivme kazandırmış, 1929 ekonomik krizinden sonra 1987 yılında yaşanan borsa çöküşü moda dünyasını kısa süreli etkilemiştir
SİLÜET	1980-1989 yılları arasında büyük, abartılı, geniş vatkalarla elde edilen ultra geniş dik omuz çizgili, ince belli, dar büstlü, kavisli kalçalı, yuvarlak göğüslü, uzun boy ve bacaklı, sporcu, fit, sağlıklı vücut yapılı, "Y" line, güçlü, hiperaktif pahalı marka kostüm, aksesuar ve mücevherleriyle feminen, seksi, cazibeli, zengin, dışı görünüm sunan, medyatik, iş ve jet-set kadın silüetleri geçmiş yüzyıllardan farklı duruşları ile moda sahnesinin ışıkları altında yer alarak çağın ruhunu yansıtmış televizyon dizilerindeki güçlü, iri, kaslı, sportmen, atletik yapılı, yanık ten renkli bıyıklı, ayırksız taranan ensesi uzun saç modelli erkek silüetleri popüler olmuştur
KADIN KOSTÜM	1980-1989 yılları arasında kadın gardroplarında, çeşitli boylarda önden, kurvaze açılımlı ceket, pantolon, etek, şortlu takımlar, ipek gömlek, mont, jean, geometrik desenli kazaklar, twin-setler, kapüşonlu ceket-pantolon suitler, kürk, miflon astarlı kabanlar, kaşmir paltolar, lame, dore, plastik kumaşlardan yağmurluklar anorak, kapütoneli yelekler, asimetrik yırtmaçlı derin sırt, ön ve göğüs dekoltesi puanlı, çizgili, çiçek desenli, drapeli, dar mini kokteyl elbiseleri, lateks ve streçten parti kostümleri, büstiyerler, weekend, spor, jogging, aerobik giysileri, lycra jarseden alttan çıt çıt,agraf sistemli body-bluzlar ve lüks çamaşırlar yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	1980'li yıllarda erkek gardroplarında alttan düğmeli, küçük yakalı, Oxford stili gömlekler, dar enli deri kravatlar, ince klapalı erkek yakalı, çizgili suit takımlar smokin ve jaketataylar, gri, beyaz, ekru, spor dikışli, sık tek ceketler, blazerlar kaşmir kabanlar, açık pastel pembe, eflatun, turkuaz gibi renklerde logolu, marka monogramlı t-shirtler, Hawaii gömlekleri, teknolojinin yeni buluşu su geçirmez kumaştan üretilen fermuarlı mont, anorak ve yelekler, dar kesimli jean pantolonlar uzun kazak, baklava, ekose desenli süveterler, vatkalı, geniş omuzlu, armalı süet deri pilot ceketler, resimli, çok renkli iç çamaşırları, boxer ve mayolar yer almıştır
ÜST BEDEN	1980'li yıllarda lüks iç çamaşırı modası televizyon dizileriyle yeniden canlanmış ipek, saten, krepdöşin, koton gibi kaliteli, pahalı kumaşlardan, naylon ve değerli Fransız dantellerinden, spagetti, rulo askılı, kurdele, fiyonklarla süslenen gecelik, sabahlık, şort takımlar, kimonolar, kısa paçalı, kuplu, lycralı, vücut şekillendirici korseler, plastik balenli yarım-tam guepiere, sütyenler, siyah, beyaz, bej, pastel renklerin yanısıra parlak, canlı, çiçek, puanlı kumaşlardan tasarlanan feminen derin yüksek bacak oyuntulu alt ünitler ve tangalar, yuvarlak, "V" dekolte line'li straplez, askısız sütyenler ve korsetler, mini etekli kombinezonlar moda olmuştur

ÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'

YAKA LINE	1980'li yıllarda en çok kullanılan giysi ünitesi bel çizgisinden kalça hattının altına inen çeşitli boylarda, maskülen, tek ve kruvaze kapalı, geniş dik vatkalı ceketlerde ince, kalın, klasik erkek, şal, klapalı, büyük formu, model uygulamalı hacimli yakalar, günlük giyimde bebe, scoop, kapüşonlu, dik, degaje, sıfır, balıkçı modeller moda olmuş, gece giysilerinde derin "V" açılan, fırfır, volan, fiyonlarla zenginleştirilen sırt dekoltesi, Victorian stili omuzları açıkta bırakan derin düşük yuvarlak, "U", bato, drapeli tek omuzlu düz, straples, halter, asimetrik kayık, pencere, Yves Saint Laurent'ın lanse ettiği beşgen line yakalar kullanılmıştır
KOL LINE	80'li yıllarda kadın kostümlerinde omuzların genişlemesi modada, erkekçi stile doğru eğilimler olduğu şeklinde yorumlanmış, abartılı vatkalı, düz dar takılmış klasik Fransız stili manşetli, üstü büzgülü dar bitişli kısa dubleli, reglan, pelerin kimono, gigot, gece elbiseleri, abiye ve parti kostümlerinde ise tek omuzlu, model uygulamalı yarım, mendil, volan, üçgen bitişli, tarihsel efektli, prenses ve Lady Diana'nın gelinliğinin çift kat fırfır, fiyonlarla süslenen turvakar kol boylu Edwardian stili ve "Puff" line, yazlık koleksiyonlarda geniş kol evi, girik, japone düşük omuz çizgili, kat kat panelli ve dar yarasa kol modelleri popüler olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	1980-1984 yıllarında, bel çizgisi gerçek ve doğal yerinde kullanılmış, bel hattı çeşitli kalınlıkta deri, süet, elastik örgü ve elbise kumaşından drape, büzgülerle dizayn edilen yumuşak kemerler, kup, pens, enine ince pile, asimetrik, kesit, dikiş ve süsleme teknikleriyle vurgulanmış, 1985-1989 yılları arasında bedeni sararak bele sıkıca oturan hacimle aşağı doğru çan açılan, 80'lerin karakteristik stilini yansıtan ceketlerde, dikiş ve kesim teknikleriyle dikkat bel hattına çekilmiş, Tube Yarasa, "I" line'li modellerde bel çizgisi tamamıyla kaybolurken, gece tuvaletlerine çeşitlilik hakim olmuş, ampir line'li bel çizgisi tekrar moda sahnesinde yer almıştır
ETEK BOYU	80'li yıllarda gece kıyafetlerinde modern, dar mini eteklerin üzerinde giyilen "New Crinoline" adı verilen kabarık, ikinci kat takılan etek modelleri, zarif ince volümlü kumaşlardan Victorian stili balon, puff, yerlere kadar uzanan romantik, yuvarlak bitişli, uzun görkemli kuyruklu etek line'ları, parti ve kokteyl kostümlerinde kısa dar, mini, zaman zaman makşi etek boyları moda sahnesinde yer almış, II. yarıda ise diz hizasında ayak bileklerine kadar değişik uzunlukta yer alan dar formu etek turları popüler olmuş, klasik Chanel boyları gardroplarda yer almaya devam ederken, mini Chanel boylar gençler tarafından beğeni ve coşkuyla karşılanmıştır
TEKSTİL	80'li yıllarda ünlü moda markaları kumaş üretimine de yönelerek tekstil sektöründe büyük paya sahip olurken, doğal kumaşlar ön plana çıkmış, polyester kumaşlar demode kabul edilmiştir. Yeni teknolojiyle üretilen Armani gibi modacıların lanse ettiği altın, gümüş, ipek iplikli, özel karışım, metalik yansımali dokumalar çeşitli kadife türleri, tafta, jarse, shantung, muare, müslin, organze, şifon, yüksek ipek jakarlı brokarlar, multirenkli lame, dore, zarif ince Fransız dantelleri, parlak yüzeyler, leopar, çiçek, gül, kalın çizgili, ekose, puanlı, Uzakdoğu, Versace Ungaro imzalı modacıların özel desenli kumaşları, sekseksenli yıllarda moda olmuştur

BİNDOKUZYÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZY

RENK	1980-1989 yılları arasında modaya parlak, canlı, metalik, neon, florasan renkleri altın, gümüş, platin, bakır, mücevher tonları hakim olmuş, porselen beyazı, limon sarısı, forforlu turuncu, vahşi Japon gülü, soft çöl çiçeği, pastel pembeler, fuşya ahududu, mercan, antik, ateş kırmızısı, bordo, turkuaz, opal, deniz, elektrik mürekkep, Vermont, Mayolika, sakş, petrol, gece mavisi, lila, leylak, üzüm moru neşeli şekerleme renkleri, terracotta, sekoya ağacı, espresso, toprak, kızıl, sienna terra nueva kahverengileri, boz gri, askeri, yağ, asit, fıstık yeşilleri, gökkuşağı renkleri, siyahı-beyaz renk kombinasyonları, 80'lerin karakteristiğini yansıtmıştır
DİKİŞ-SÜSLEME	1980'li yıllarda modaya vücut hatlarını vurgulayan, zarafet "Kadınlığa Dönüş Trendi" hakim olmuş, rafine teknikler tekrar en üst seviyeye çıkarken, parlak canlı, uyumsuz, sıradışı renk kombinasyonlarıyla yaratılan nakış, pul, boncuklu dekoratif, balık pulu yığma teknikli shine işlemler, punto dikişler, kapütöneler düz, asimetrik, drape çalışmaları, geniş yüzeysel dantel, streç kadife, lycra saten boru cam boncuklarla hazırlanan aplike, süslemeler, özgün el yapımı renkli, varak kumaş boyama desenler, dev fiyonk, volan, minik büzgü, smoks, spor, dairesel fitil, takılıp çıkartılabilen vatkalar, dikiş ve süsleme tekniklerinde kullanılmıştır
MÜCEVHER	80'li yıllarda kadınların şıklıklarını ve zerafetlerini tamamlayan, altmışlı yılların büyük mücevherlerini anımsatan mat-parlak altından, antik dönemlerin modern retroları, göz alıcı kolye, küpe, bilezik ve yüzükler, değerli taşlarla yorumlanan inciler, Cartier gibi ünlü mücevher markalarının koleksiyonlarında yer alan yakut zümrüt, safir, pırlantalarla tasarlanan panter, kertenkele, kuş, hayvan figürleri çiçek, fiyonk, yıldız formlarından oluşan takı setleri, omuzlara kadar inen uzun veya tek küpeler, ince bilezikler, künyeler, zenginlik ve gücün sembolü olarak kullanılmış, 80'li yılların sonlarına doğru klasik formlara geri dönüş yaşanmıştır
AKSESUAR	80'li yıllarda modada güç ve zenginlik imajı ön plana çıkmış, altın, platinden çıkmak, kalem ve anahtarlıklar, egzotik ince yün kaşmir, saçak püsküllü şallar dev boyutlu, multi-renkli ipek eşarplar, yeni nesil hesap makinalı, Romen rakamlı plastik Swatch, ünlü Rolex, Cartier, Bulgari gibi markaların mücevher görünümlü değerli saatleri, Tom Cruise'un Top Gun filmi ve Miami Vice dizisiyle moda olan Ray Ban pilot ve wayfarer, geniş, plastik, küçük metal, kahverengi kemik, ufak oval gözlükler, kaplama veya gerçek altından markalı düğme setleri, parmaksız deri, file eldivenler seksenli yılların karakteristik aksesuarları arasında yer almıştır
SAÇ STİLLERİ	1980-1989 yılları arasında yetmişlerin omuzda biten saç boyları, sırt hizasına kadar uzamış, Brooke Shields'in koyu kahve lüleli, volümlü, Meryl Streep, Prenses Diana'nın platin, bal, Kim Basinger'in dağınık küllü sarı ve burgonya, mürdüm eriği, kızıl tonlara boyanan saç renk ve biçimleri moda olmuş, düz, doğal, bakımlı fönli, ayraksız taranmış modeller, kemik taraklar, banana tokalar, vualetli taşı filelerle, dizayn edilen sıkı toplanan İspanyol topuzları, kıt, yanları kısa arkası uzun aslan yelesi "Mullet" adı verilen kesimler, jöle, köpük, jellerle parlaklık ve hacim kazandırılan permalı kıvrıcık, krepeli, kahküllü modeller popüler olmuştur

ÜZSEKSEN'li yıllar BİNDOKUZYÜZSEKSEN'li

ŞAPKA	80'li yıllarda yüzyıllardır kadınların vazgeçilmez aksesuarı olan şapkalar işkadını modasının yaygınlaşmasıyla günlük yaşamdan çıkarken, Prenses Diana'nın taktığı Edwardian stili büyük, tüylü, vualetli, şapkalarının ucuz kopyaları üreilmeye devam etmiş, genellikle moda şovları, abiye kostüm ve sayfiyelerde geniş kenarlı çiçek ve kurdelerle süslü hasır şapkalar, kalpak stili fötrler, Jean Paul Gaultier'nin uzun, taşlı, boncuklu şapka iğneli, ponponlu bereleri, yirmili yılların Cloche şapkalarının ultra chic modern yorumları, klasik Chanel stilleri ve yeni jenerasyon şapka tasarımcılarının sıra dışı değişik tasarımları moda olmuştur
AYAKKABI	80'lerde alçak topuklu, küçük yüzlü burnu açık, arka fontu ince bantlı, orta boy üçgen, kama ökçeli, yılan derisi, süet, multi-renkli metalik, aplike, hasır örgülü ayakkabılar, balerin stili fiyonklu düz babetler, kısa çelik ökçeli terlikler, yuvarlak burunlu ve yüksek bağcıklı botlar, kovboy çizmeleri moda olmuş, kadınların iş dünyasında aktif rol alması, televizyon dramalarında yer alan karakterlerin şıklıkları, ellili yılların retrosu sivri burunlu, çelik topuklu rujan stiletolar Ortaçağ stili botlar 80'li yılların II. yarısında popüler olurken, Converse, Adidas Nike, AirJordan gibi spor ayakkabılar genç kitlenin fenomeni haline dönüşmüştür
GÜZELLİK	1980'li yıllarda kişinin yüz, göz, cilt rengi ve kişisel özellikleri göz önünde bulundurularak yapılan makyaj stilleri önem kazanırken, siyah eye-liner, ağır rimel, mavi, turkuaz, yeşil, leylak, florasan renkli göz farlarıyla ortaya çıkarılan büyük gözler, dudak kalemleriyle kontür çekilerek mat, sedefli, metalik efektli parlak portakal, turuncu, fuşya, kırmızı renkli rujlarla boyanan dudaklar, koyu allıklar, ellili yaşlarında olan 80'lerin en beğenilen ikonları Joan Collins ve Linda Evans'ın makyaj biçimleri moda olmuş, aerobik ve diyet yapan, cilt bakımına gerekli önem vererek bilinçli davranan kadınlar doğal güzellik arayışına girmiştir
LİNELAR	1980-1989 yılları arasında "Disco" Line, "Ters Asimetri" Line, "Street" "African" "Safari", "Suit", "Puf Ball", "Androgyny", "Versace", "Neo-Classic" "Miami Vice", "Dynasty", "Dallas" Look, "Evening Gritz", "New Crinoline" "Tütü", "Hip-Hop", "Rap", "Kaykay", Michael Jackson "Thriller", "Metal" Look "Hammer", "Rose", "Fiori Donna", "1910 Concept" Line, "Ancient Greece", Jean Paul Gaultier'nin lanse ettiği "Konik Sütyen", "Pour Gaultier", "Pour Gibo" "Retro Antik Korset", Madonna "Material Girl", "Sari", "Fütürist", "Unisex" Look, "Leotard", "Ski", "Jogging", "Aerobik" look, line ve trendleri moda olmuştur
MODA İKONLARI	1980'li yıllarda moda ikonları Prenses Diana, ünlü şarkıcılar Michael Jackson George Michael, Boy George, Bruce Springsteen, Madonna, Whitney Houston Tina Turner, Cher, Grace Jones, Annie Lennox, Cyndi Lauper, müzik grupları Metallica, Iron Maiden, Duran Duran, GunsN'Roses, oyuncular Linda Evans Brooke Shields, Meryl Streep, Jodie Foster, Joan Collins, Deborah Foreman Molly Ringwald, Jennifer Beals, Jane Fonda, Melanie Griffith, Robert De Niro yönetmen Oliver Stone, fotoğrafçı Cindy Sherman, sporcu Flo-Jo, ünlü top model Inès de La Fressange, Elle Macpherson, Christie Brinkley, Cheryl Tiegs olmuştur

1990-1999

DOKSAN'11
Yıllar

BİNDOKUZYÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZ

Yves Saint Laurent, 1994 İlkbahar/Yaz Koleksiyonu, Paris

1990'lı Yıllar (1990-1999)

oksanlı yıllar, Körfez Savaşı, ekonomik kriz ve problemler, enflasyon, işsizlik, teknoloji medyanın hızlı gelişimi, artan ticaret hacmi, kapitalizm, büyük ülkelerin tüketim toplumuna dönüşmesi, kurulan turizm ofislerinin, havayolları ve büyük yolcu gemileriyle, dünya markalarının satıldığı, adeta alışveriş metropollerine haline gelen Londra, Paris, Milano Boston, Los Angeles, New York, Hong Kong'a cazip, ucuz fiyatlarla düzenledikleri moda seyahatleri, günlük alışveriş turları, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Avrupa'nın bir kısmında başlayan, güçlü reklamlarla desteklenen internet ve televizyon yoluyla yapılan sanal satışlar, moda yayınları yapan televizyon kanalları yeni moda marketing kuralları, Hollywood'dan sonra Bollywood, Fransa, İtalya gibi sinema sektörleri, grunge alternative rock, pop, hip-hop, R&B müzik türleri, Madonna, Jennifer Lopez, Mariah Carey, Britney Spears Christina Aguilera, Shakira gibi pop starlar, Spice Girls, Backstreet Boys, Nirvana, Red Hot Chili Peppers gibi ünlü müzik grupları, değişen eğlence anlayış biçimi ve sektörü modanın globalleşmesinde önemli rol oynamıştır. Kumaş teknolojisindeki büyük ölçekli hızlı gelişim, elastan, lycra dupont, doğal görünümlü elyaflarla üretilen fabrikler, yeni moda akımlarının doğmasına, kontrastların belirlenmesine ve çok çeşitliliğin yaşanmasına neden olurken, kişisel tercihlerin ve farklı yorumsal stillerin ön plana çıkışı, marka ve modacıların koleksiyonlarının tanıtımlarıyla artan pazar payları, ucuz fiyatlı taklit ürünlerin moda piramidinde yer almasına neden olmuş. Yaşanan marka ve logo çılgınlığıyla ortaya çıkan imitasyon ürünlere karşı tüm dünyada yürütülen kampanyalar ve kanunlarla haksız rekabet önlenmeye çalışılmıştır. 1990'lı yıllarda marka dizaynırları egemenliklerini ilan ederken, haute-couture ile prêt-à-porter arasındaki açığı artarak büyümüştür. Yüzyıllardır modanın merkezi olan Paris'te, bir kısım haute-couture moda evleri kapanırken, modacı ve markaların kreasyonlarını Cindy Crawford, Claudia Schiffer, Kate Moss, Naomi Campbell, Christy Turlington, Elle Macpherson, Yasmin Le Bon, Sophie Dahl, Christie Brinkley, Eva Herzigová, Laetitia Casta, Adriana Karembeu, Milla Jovovich, Helena Christensen, Carla Bruni, Tatjana Patitz, Nadja Auermann, Tatiana Sorokko, Linda Evangelista gibi ünlü top modellerle sergileyerek, yaratıcı tema, sansasyonel sunumların yapıldığı moda haftaları ve defilelerle modanın lider başkenti olmayı sürdürmüş, lüks prêt-à-porter, alta-moda, LVMH ve PPR gibi büyük moda holdingleri, Paris, Düsseldorf, Milano'da, alıcılar, hazır giyim firmaları ve tasarımcıları buluşturan büyük çaplı moda fuarları, moda sektörünü yönlendirmeye başlamış, Paris ve Marsilya'daki Musée de la Mode, Grand Palais, New York'ta The Metropolitan Museum of Art, Londra'da Victoria & Albert gibi müzelerde açılan, kostüm tarihinden kesitler sunan, ünlü modacıların retrospektif sergileri, hayatları, yaşam biçim ve stillerini anlatan moda kitapları, çocuklara yönelik kostüm tarihi kitapçıkları ve David Sims, Mario Testino, Terry Richardson, Mario Sorenti, Craig McDean, Glen Luchford, Steven Klein gibi ünlü moda fotoğrafçıların çektiği sanatsal karelerin yer aldığı moda dergileri kitlelerin moda bilincinin gelişmesinde, modanın dünyaya hızla yayılarak globalleşmesinde önemli rol oynamıştır.

oksanlı yıllara şıklık, rahatlık, kullanılabilirliğin estetikle yorumlandığı moda anlayışı hakim olurken, varolan stillerin sonsuz varyasyonları, seksenlere oranla daha fazla etkisini göstererek, geçmiş yılların stilleri tekrar canlandırılmış, genç giyimde altmışlı, yetmişli yılların yenilenen tarzlarına geri dönüşler yaşanmış, kostüm tarihi sayfalarında gezinen modacılar, yeni jenerasyon tasarımcılar, Audrey Hepburn, Grace Kelly, Jackie Kennedy, Maria Callas gibi moda ikonlarından, İspanya, Çin, Hindistan, Pakistan gibi ülkelerin mistik kültürleri ve etnik kostümlerinden moda idolleri Degas, Monet, Manet, Toulouse-Lautrec'in tablolarındaki kadın imajlarından, Barok Çağ'ın süsleme sanatı ve mimari çizgisinden, Venedik saraylarının şölen havası ve aristokratların snob görünümünden esinlenirken, koleksiyonlarındaki moda duruşlarıyla farklı heyecanlar yaratarak tüketimi hızlandırmıştır. Amerika Seattle'da başlayan kültürel moda hareketi "Grunge Look", zerafetten uzaklaşan modayı, moda fotoğrafçılığını etkilemiş, yetmişli ve seksenli yıllardan, teknoloji ve gelişmelerden esinlenen haute-couture, politikacı eşlerine Avrupa Kraliyet aileleri üyelerine imajlar tasarlamaya başlamış, ilk kez resmi tasarımcı Oleg Cassini tarafından giydirilen First Lady Jackie Kennedy'den sonra Nancy Reagan'ı James Galanos, Amerika Birleşik Devletleri 42. Başkanının eşi Hillary Clinton'ı Oscar de la Renta, Monaco Prensesi Caroline'i Karl Lagerfeld, 31 Ağustos 1997'de Paris'te geçirdiği trajik trafik kazasında hayatını yitiren Galler Prensesi Lady Diana'yı Christian Lacroix, Ungaro, Valentino, Christina Stambolian giydirmiştir. Kıyafet seçiminde yaratıcılığı göz önünde bulundurarak kraliyet moda kurallarını yıkan, sade, minimalist, elegan, cesur, rahat, yeni stili, fit görünümüyle 1991 yılında Vogue Dergisi'nin yılbaşı sayısına kapak olan Prenses Diana, genellikle favori rengi kırmızıyı gözlerinin rengini ve kişiliğini vurgulayan mavi tonları, siyahı, beyaz, bej renkleri, spor giyimde klasik, kruvaze blazer ceketleri, beyaz gömlek, jean pantolon, t-shirt ve sweatshirt'leri, spor ayakkabı, baseball şapkalılarını tercih ederken, kendisi için tasarlanan mini etekli, kare göğüs, derin sırt dekolte, saten, tafta, organze, shine fabrikli Catherine Walker'in tasarladığı, moda dünyasında "Diana Stili" olarak tanınan renkli abiye küçük elbiseleri little black dress'leri, uçuş uçuş sifondan ultramodern görünümlü kokteyl elbise ve tuvaletleri, Ronit Zilkha'nın yün pantolon suit takımı, Chanel, Versace ve Jacques Azagury'nin hazırladığı şık döpiyesleri, Jackie Kennedy stili pill-box şapkalıları, Dior Modaevi ve Hermes'ten seçtiği el çantaları, aksesuarları, zarif ayakkabıları, saç modeli ve mücevherleriyle 20. yüzyılın modasına yön veren, tarihe geçen en etkili stil ve moda ikonu olmuştur Kraliyet şapkası Philip Somerville, "Dünyada Lady Diana kadar stili globalleşen biri daha olmamıştır" ifadesini kullanırken, geçmiş yüzyıllardaki İngiliz geleneklerinin, at yarışları, garden partilerin devam etmesi nedeniyle 90'lı yıllarda şapkalının odak noktası Londra olurken, boyutları küçülen, çeşitliliği artan, tiyatral, extravagant eklektik stilde tasarlanan özel üretim lüks modellerin yüksek maliyeti nedeniyle, heykelsi stillerin yerini alan fabrikasyon, renkli, eğlenceli, sade şapkalılar, yirminci yüzyılda da en çekici moda aksesuarı olmaya devam etmiştir

YÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZYÜZDOKSAN

Princess Diana, 1994

BİNDOKUZYÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZ

Dior, 1994 İlkbahar/Yaz Koleksiyonu, Fransa

ÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZYÜZDOKSAN

oolywood'un altın çağının starlarının nostaljik, ihtişamlı kostüm ve şıklıkları moda ya yansımış Marlene Dietrich'in androjen stildeki pantolon-ceklet suitleri, Rita Hayworth'un "Gilda" filminde giydiği "Sweatheart" elbisesi, Grace Kelly tarzı etek ve kostümler, Humphrey Bogart'ın trenchcoat pardösüsü, Joan Crawford, Greta Garbo, Clark Gable'in efsanevi tarzları moda sahnesinde yer almış, minimalist akıma öncülük eden Uma Thurman'ın çevirdiği "Pulp Fiction" "Matrix" Leonardo DiCaprio ve Kate Winslet'in başrollerini paylaştığı onbir Oscar Akademi Ödüllü "Titanic" filmi, moda dünyasını etkisi altına almıştır. Gianni Versace, Krizia, Ralph Lauren, Donna Karan, Perry Ellis Calvin Klein Gordon Henderson, Chanel & Karl Lagerfeld, Ungaro, Yves Saint Laurent, Trussardi, Jean Paul Gaultier, Rifat Özbek, Courreges, Moschino, Valentino, Dior Modaevi adına John Galiano, Chantal Thomas, Guy Laroche, Vivienne Westwood, Christian Lacroix, Daniel Hetcher, Issey Miyake, Sonia Rykiel Claude Montana, Paco Rabanne, Lanvin, Nina Ricci, Angelo Tarlazi, Azzedine Alaïa, Givenchy & Alexandre McQueen, Dolce&Gabbana, Isaac Mizrahi, Giorgio Armani, Norma Kamali, Vera Wang, Caroline Herrera Anna Sui, Thierry Mugler, Louis Feraud, Jean-Louis Sherrer, Gianfranco Ferre, Narciso Rodriguez, Ellen Tracy için Linda Allard, Bill Blass, Bob Mackie, Michael Kors, Arnold Scaasi, Todd Oldham, Geoffrey Beene, Oscar de la Renta, Anne Klein, Anne Cole, Missoni, Gucci & Tom Ford, Prada, Halston, ayakkabı tasarımcıları Andrea Pfister, Manolo Blahnik, Walter Steiger, Christian Louboutin, Jimmy Choo, Sergio Rossi doksanlı yıllarda moda dünyasını yönlendiren dizaynırlar olmuştur. Dönemin II. periyodunda moda ya, keskin, milimetrik kuplar, gri füme, naturel renklerle birleşen modern lüks modeller, akıcı ve bohem stil hakim olurken, kumaş gibi işlenen ince siyah, kırmızı deri etek ve pantolonlar, puanlı, çizgili, ipek astarlı, desenli, seksenlerin uzun modellerinin yerini alan spor havalı, düğmeli apoletli imitasyon ve yeşil, bordo, lila, mor renklere boyanan leopar, vizon, astragandan volanlı, fırfırlı, geniş hacimli, statü sembolü kabul edilen değerli gerçek kürkler, military, androjen line'lı kaşmir paltolar, egzotik tüyler taşlanmış tüvitler, ipekliler, çağın ve Chanel ruhunu yansıtan takımlar, alışılmışın dışında ince kordonlarla bağlanan, Antik Roma kostümlerini anımsatan, tek omuzlu, transparan, derin yırtmaçlı, drapeli şifon, Helen stili, kat kat fırfırlı, volanlı, kabarık, etnik İspanyol, balon etekli tuvaletler, bele oturan, rengarenk biye, fiyonk nakışlarla süslenen abiyeler, ampir, safari, jean, kat kat tül bulutu gibi jupon eteklerle giyilen Rüzgar Gibi Geçti filminin moda idolü Scarlet O'Hara stili cekletler, ultra feminen tayyörler, 90'larda ıslak görünümlü lycra siyah-beyaz kombinasyonlu, tropik ada, marin, pastel renklerde, Afrikan, kamuflaj, leopar, Kızılderili motifli halat, ağ, deniz kabuğu desenli, derin "U", "V" göğüs ve sırt dekoltesi, yüksek bacak oyuntulu, yetmişli ve seksenli yılların stillerinden yorumlanan, yüzme ve bronzlaşma için kullanılan mayolar moda olurken, bikiniilerde cool bir hava izlenmiş, yaz koleksiyonlarında mikro jarse, kotondan, desenli, batık baskılı kumaşlar ön plana çıkmış, moda dünyası 20. yüzyılda yaşanan değişimlerle moda, "Milenyum Çağı"na farklı beklentilerle girmiştir

BİNDOKUZYÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZ

1990-1999	1990'lı yıllarda, sekşenlerin agresif kapitalizminden sonra daha toleranslı liberal sosyal ideolojiler, Doğu Avrupa ülkelerindeki özgürlük, bağımsızlık, Amerikadaki sosyal reformlar, dünyadaki ekonomik büyüme, aristokrasiye bağlı sosyal etiketlerin kaybolması, elektronik iletişim, e-mail, internet, cep telefonunun günlük yaşama girmesi, telekomünikasyon ağları, ucuz havayolu ulaşımı, yabancı ülkelerde moda eğitiminin yaygınlaşması, eklektik düşünce, profesyonel iş yaşamı moda dikdatörlüğünü fetheden giyim çeşitliliği, güçlü medya organları, reklam endüstrisi modanın globalleşerek yayılması ve gelişmesinde önemli rol oynamıştır
SİLÜET	1990-1999 yılları arasında moda dünyasında kadın silüetleri ikiye bölünmüş sportif görünümlü, kaslı, uzun boylu, zayıf, dar omuzlu, düz küçük göğüslü, ince bel ve kalçalı, heykelsi bacaklı, kemikli, solgun, keskin yüz yapılı, kalın kaş ve dudaklı, silik, cansız bakışlı, Grunge ve Minimalist Look'la özdeşleşen androjen maskülen silüetler ve sofistike, zarif, elegan duruşlu, canlı ifadeli, uzun boyunlu yuvarlak, oval hatlı dolgun göğüs ve kalçalı, incecik belli, seksi, feminen, güçlü dişiliği temsil eden Tomb Raider oyun serisinin kahramanı Lara Croft, Lady Di ve top modellerin idol kabul edildiği kadın figürleri moda sahnesinde yer almıştır
KADIN KOSTÜM	1990-1999 yıllarında antik görünümlü, altın kaplamalı, logo, marka monogram düğmeli, deve tüyü, kırmızı, lacivert, gece mavisi, siyah kruvaze kesimli, klasik blazer ceket, pantolon-takımlar, ipek bluz, büstiyer, balenli guepiere'ler, boncuk işlemeli twin-setler, kaşmir kazak, uzun örgü yün hırkalar, Noel, Kar, iskoç desenli trikolar, içi miflonlu, kürklü, kalın kumaş kabanlar, çiçek desenli devore kadife brokardan "Principal Boy" stili ceketler, kaplan, zebra, leopar, kamuflaj desenli safari, askılı kombinezon, triko makşi elbiseler, midi etekler, ince çizgili, puanlı military, androjen havalı günlük muare, saten, kadın gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	1990'lı yıllarda, altmışlı yılların rock, Latin Amerika özgürlüğünü çağrıştıran işlevsel, metropoliten stiller klasiklerin yerini alırken, Mickey Mouse gibi çizgi kahramanların, Versace'nin özel desenlerinin yer aldığı kravatlar, açık sarı, mavi yeşil, kırmızı renkli, üç boyutlu Panama, Fresco, Cotele, pamuklu, ham ipek çuval keten kumaş suitler, lacivert blazer, siyah deri, üç-dört düğmeli, rahat, gündelik iş giysisi ceketler, ince süveter, kazak, polo, aloha gömlekler, baskılı t-shirtler anorak, düz kesimli, "Levi's 501" jean, haki kargo pantolonlar, loafer, tekne Nike spor ayakkabılar, aviator güneş gözlükleri erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	90'lı yıllarda silüette üst beden ön plana çıkarken, Biofrom jelli, doğal görünüm veren ultimo A, B, C, D cup, renkli zarif dantellerden sütyenler moda olmuş Barok Dönem korsetlerinden esinlenerek tasarlanan, gece-gündüz kıyafetleriyle de kullanılan saten korsetler, zimbalar, kordon, fistolarla süslenen poplin gibi doğal kumaşlardan cesur çizgilerin hakim olduğu büstiyerler, guepiere'ler, lycralı iç çamaşırlar, body'ler, sentetik karışimli gecelik, sabahlık, kimonolar, minik juponlar, ince vücut formuna uyumlu, dikişsiz elastik korsetler, erkekler için üretilen desenli boxer'lar, yeni nesil koton tasarımlar iç giyimde devrim yaratmıştır

YÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZYÜZDOKSAN

YAKA LINE	1990'lı yılların I. periyodunda Rokoko, Barok Dönem'in balkonet göğüs ve derin sırt dekolteleri, şömiziye, tarihsel esintili Mozart stili fantastik, fırfırlı, jabolu ceket ve paltolarda düşük, geniş klapalı erkek, şal yakalar, "U", sıfır, derin açılan "V", yay, sivri, yuvarlak, üçgen straples line'li, spagetti ve Versace'nin lanse ettiği çengellerle süslenen kalın çift askılı, asimetrik, model uygulamalı, kat kat piliseli prenses, degaje, kayık, geniş bato, Polka, kare, beşgen, 1997 yılında ince dar veya üstü dar altı geniş erkek, John Galiano'nun lanse ettiği hacimli dik "Scheherazade" ve yuvarlak modern dekolte line'ları moda sahnesinde yer almıştır
KOL LINE	1990-1999 yılları arasında omuz çizgisinin sekсенli yıllardan sonra daralmasıyla küçülen vatıklar moda olmuş, dönemin sonlarına doğru vatkı, demode kabul edilerek tamamen ortadan kalkırken, dar, orta ve geniş kol evlerinde çeşitlilik yaşanmış, fırfırlı, volanlı, geniş manşetli kol bitişleri moda olmuş, tarihsel efektli Antik Yunan, Helen stili tek omuzlar, suit takımlarda lame, dore, file ve dantelden tasarlanan yeni kol modelleri, kısa, üstü büzgülü, altı dar takılan dubleli line'lar omuzları açıkta bırakan minik drapeli, asimetrik modeller, japone, girik, halter atlet, uzay görünümü veren "Between" line'lı fantastik kollar, popüler olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	90'lı yıllarda bel çizgisi, gerçek ve doğal yerinde kullanılmış, kavisli, dar, vücut kıvrımlarını ortaya çıkaran kalıp, kesim, kup, pens teknikleri, çeşitli kalınlıkta pile, drape, kumaş, biye, kemerlerle bel hattı vurgulanmış, tarihsel retrolardan esinlenen modada geçmiş yüzyılların sivri "V" bitişli belleri, "Corset-Bodice" Look gece kıyışlarında yer almış, bel ve kalça arasında asimetrik, düz ve model uygulamalı moda mimarisiyle yaratılan mimari drapeler, "Mini Skirted Suit" "Body Hugging" Line ile dikkat ince bele çekilirken, 1999'da Ralph Lauren'in kalça hattına indirdiği bel çizgisi, göbeği açıkta bırakan tasarımlar moda olmuştur
ETEK BOYU	1990'lı yıllarda moda dünyasında en çok tartışılan konu etek boyu olurken, Yves Saint Laurent, Armani, Krizia, 80'li yıllardan sonra egemenliğini koruyan mini eteği tercih etmiş, Chanel, Oscar de la Renta, Montana, Karl Lagerfeld, Ferre Lacroix, uzun ve kısa etek boyunu bir arada kullanan modacılar olmuştur 1993 yılından sonra 1994'te mini etek yerini makşi etek boyuna bırakırken, dizle ayak bileği arasında yer alan etek boylarında derin yırtmaçlar, büyük düğmeler kullanılmış, nostaljik mendil, balon, evaze, önü kısa, arkası uzun modeller, kalem etek, cigaretta, binici, Palazzo, füzo pantolon ve taytlar 90'larda moda olmuştur
TEKSTİL	90'lı yıllarda otuzların gözde ipeği asetatla dokunan parlak, akıcı, yün elyaflı streç, metalik efektli tüvitler, hafif yumuşak yünlüler, shetland, lambswool kaşmir, klasik Chanel, sert iplik karışımı, altın, gümüş ısıltılı kabartma brokarlar damask, ipek, devore kadife, tafta, anversaten, organze, faile, muare, gaze, şantuk şifonlar, Ungaro, E. Pucci, G. Versace, Cavalli, Valentino, Gucci gibi modacıların imzalarını taşıyan leopar, deniz kabuğu, marin, puanlı, Pin-Stripe çizgili, çiçekli ve özel desenli, markı monogram baskılı kumaşları, ince Fransız, İspanyol, güpür kordone danteller, lycra, polar, microfiber polyester, doğal fabrikler kullanılmıştır

BİNDOKUZYÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZ

RENK	90'lı yılların kış koleksiyonlarının ana trendi siyah, lacivert, antirasit, füme kum, sis, city grileri, ekru, krem, camel, vanilya gibi doğal, donuk renkler olurken haute couture tasarımcılar kırmızı, turuncu, portakal, mercan, bordo, mürdüm eriği, vişne çürüğü, mor, menekşe, lila, turkuaz, okyanus, çivit, kobalt, kraliyet mavisinin pastel tonları, canlı fuşya, pastel gül pembeleri, çiğ, zeytin, verde, sage nefti yeşili, haki, çöl, saman, safran, güneş ışığı sarısı, kahverengi, metalik pas ve pastel tonları, çarpıcı kombinasyonlar kullanmış, spor kıyafetlerde neon, fosforlu parlak renkler ön plana çıkmış ve her yıl sunulan renk temaları ilgiyle izlenmiştir
DİKİŞ-SÜSLEME	1990-1999 yılları arasında lazer, metal iplikli düz, zikzak, spor dikişler, klasik kupların yanı sıra Gianni Versace'nin moda dünyasına lanse ettiği balenli yeni kup sistemleri, zimbalar, kordoneler, deri, hasır, püskül, saçak, altın şerit bordürler incilerle tasarlanan, ışıltılı file detaylar, pilise ve drapeler kullanılmış, Barok Dönem esintili altın iplikli yüksek rafine nakış teknikleri, aplikeler, pul, boru boncuk, inci, swarovski, straz, taşlarla yaratılan adeta binbir gece masallarını anımsatan modern ve demi-klasik süsleme teknikleri, geçmiş yüzyılların madeni paralarını anımsatan düğmeler, 90'lı yıllarda kostümlerin görkemini yansıtmıştır
MÜCEVHER	90'lı yıllarda imitasyon takı kullanımı artmış, Chanel zincirli, incili kolye, bilezik, renkli transparan taşlardan tasarlanan omuzlara kadar inen büyük, uzun abartılı küpeler, otantik, Pop Art, çiçek, hayvan figürlü, burç motifli, vintage modeller kostüm mücevherleri moda olmuştur. Geçmiş yüzyılların Antik Roma, Yunan Victorian, Edwardian Dönem'in retrolarının modern yorumları, saten, kadife kurdela üzerine takılan broş ve madalyonlar, altın, platin, pırlanta, safir, zümrüt yakut, mineli klasik mücevher setleri, baget nişan yüzükleri, Cartier, Gucci, Rolex gibi markaların koleksiyonlarında yer alan değerli saatleri, şıklığı tamamlamıştır
AKSESUAR	90'lı yıllarda Chanel stili zincir kemerler, deri eldivenler, ünlü markaların desenli renkli eşarpları, kare, ince yünlü, güçlü veya pastel tonlarda Pashmina şallar, siyah opak veya ultra ince çoraplar, kenarlı çekik sivri gözlükler, kordon saplı omuzda taşınan, zarf stili, saten, fay, piliseli, ipekten metalik, lame, dore imitasyon taşlarla süslenen rafine nakışlı gece çantaları, bambu saplı Kelly stili kutu, kapitoneli büyük, abartılı ve bel, sırt çantaları, leopar, vizon, samur, vaşak gibi sentetik imitasyon renkli kürklerden kabanlar, düğmeli, spor görünümlü ceketler ve yakalarda kullanılan kamelya çiçekleri, dönemin aksesuarları olmuştur
SAÇ STILLERİ	1990-1999 yılları arasında düz, katlı kesimli, uçları dışa doğru fönlenen, yandan ayrılan, omuz hizasında, yıldız, çiçek formlarında swarovski taşlı, toka, tarak fırkete ve fiyonklu filelerle dizayn edilen, İspanyol flamenko dansçıları ve balerin stili ensede sıkı topuzlar, vaklı formlar, Brigitte Bardot stili romantik, dağınık tepeden toplanan modeller, yüzyılın son on yıllık periyodunun II. yarısında ise Elizabeth Taylor'un kısa koyu renkli, Audrey Hepburn'ün pixie saç stilleri moda olmuş, pembemsi kırmızı, şarap, mor efektli, kızılın tonları, siyah, küllü röfleler çift tonlu sarı renklere boyanan saçlar ve bakım ürünleri popülerlik kazanmıştır

YÜZDOKSAN'lı yıllar BİNDOKUZYÜZDOKSAN

ŞAPKA	90'lı yıllarda büyük, geniş volan kalotlu, vualet, otriş, yapma çiçeklerle dizayn edilen, Ortaçağ İngiliz klasiklerinin etkisinde tasarlanan yüksek tepeli, kenarları fitil dikişli, yumuşak kadife, Thierry Mugler'in disk formlu, Yves Saint Laurent'in beret stili şapkaları, keçe, fötr ve leoparden kürk kalpaklar haute-couture'de yer almış, günlük yaşamda ise yirmili, yetmişli yılların esintilerini taşıyan bere ve kasketler moda olmuş, altmışların uzay çağını anımsatan fantastik tasarımlar Jean Paul Gaultier'in ondokuzuncu yüzyıl binici şapkalarına benzeyen vualetli topper ve sıradışı yorumlu şapkalar, catwalk şovlarda büyük beğeniyle izlenmiştir
AYAKKABI	1990'lı yıllarda ayakkabı modasında geri dönüşler yaşanmış, altmışlı, yetmişli yılların uzun çorap, Victorian stili, Western, önü bağcıklı military çizmeleri, kalın kaba metal topuklu, uzun veya bilekte biten botlar, konik, Louis stili, kısa kadeh ince sigaretta ökçeler, platform yükseklikler, sivri, yuvarlak, kare burunlu, ön ve arkası açık ince bantlı stiletto, pastel tonlarda süet, kalın derinin yanı sıra streç tüvit, saten kumaştan üzeri nakış işlemeli modeller, hasır örgü, şeffaf plastikten espadriller, babetler, Madonna'nın öncülüğünü yaptığı Manolo Blahnik'in zarif terlikleri, altın ve gümüş materyalli parmakarası şık sandaletler popüler olmuştur
GÜZELLİK	1990'lı yıllarda makyajda moda olan trendlerde mevsimlere göre değişiklikler izlenmiş, büyük reklam kampanyaları, promosyon ve demolarla alıcı kitlelere ulaşılmıştır. Barok Dönem tablolarından çıkmışçasına duran solgun, renksiz pudra ve fondötenlerle porselen imajı yaratılan yüzlerde ağırlık, eye-liner'larla boyanan gözlere çekilirken, gençler arasında altmışlı yılların çocuksu güzelliği popüler olmuş, ünlü modacıların adlarını taşıyan kozmetik, makyaj, vücut bakım zayıflama, güneş ürünleri, deodorant ve parfümler yoğun olarak kullanılırken kabın cilt bakımları, solaryum salonları, saunalar, fin hamamları moda olmuştur
LINELAR	1990-1999 yılları arasında, doğu felsefesinin batı toplumu üzerindeki etkisini simgeleyen Rifat Özbek'in lanse ettiği New Age Akımı, "Dandyizm", "African" "Eko" Look, "Grunge", "Hip-Hop" Line, "Elastic", "Western", "Minimalist" "Transparan", "Ladies-Man", "Little Black Dress II", "Disney" Look, manto ve pardösülerde "Tube", Thierry Mugler'in "Mini Skirted Suit"i, Donna Karan'ın "Body Hugging" Line'ı, Vera Wang, Norma Kamali gibi birçok modacının koleksiyonunda yer alan "Corset-Bodice" Look, "Scarlet O'Hara Style", "Jackie Kennedy Onassis Style", "Fiore Donna", "Oryantalizm" Line'ları moda olmuştur
MODA İKONLARI	1990-1999 yıllarında moda editörü Anna Wintour, ünlü Hollywood aktrisleri Julia Roberts, Angelina Jolie, Gwyneth Paltrow, Sandra Bullock, Nicole Kidman, Catherine Zeta Jones, Uma Thurman, Alicia Silverstone, Sarah Jessica Parker, aktörler Leonardo DiCaprio, Johnny Depp, ünlü pop starlar Madonna Britney Spears, Mariah Carey, Celine Dion, Michael Jackson, dj Lady Miss Kier, Spice Girls, basketbolcu Michael Jordan, Başkan Bill Clinton ve eşi Hillary Clinton, Jackie Kennedy Onassis, Prenses Diana yirminci yüzyılın son on yıllık periyodunda giyim, saç, makyaj ve yaşam stilleriyle ünlü moda ikonları olmuştur

2000-2009

 KIBIN'li
Yıllar

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

Chanel Fashion Show, 2008

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

2000'li Yıllar (2000-2009)

ilenyum çağı olarak adlandırılan 2000'li yıllarda, 11 Eylül 2001 tarihinde New York'ta "Dünya Ticaret Merkezi"ne yapılan terörist saldırı, İran-Afganistan Savaşları, küresel ısınma, iklim değişiklikleri, evrende yeni gezegenlerin, tıp alanında kök hücrenin keşfi 2004'te Hint Okyanusu'nda yaşanan büyük deprem, tsunami felaketi, 2005 yılında Teksas Missisipi'yi vuran Katrina fırtınası, Atina ve Pekin'de yapılan Olimpiyat Oyunları, 2008'de tüm dünyayı sarsan, bindoküzyüzyirmidokuz yılındaki ekonomik çöküşe benzeyen global kriz, dünya nüfusunun çoğalmasıyla hızla artan tüketim, İsviçre-Fransa sınırında Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi tarafından yapılan yüzyılın olayı Big Bang Cern deneyi, teknolojinin hızla gelişmesiyle günlük hayata giren internet, laptop, mobil cihazlar İpod, Iphone, Ipad, Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım ağları, moda site ve blogları moda trendlerinin hızla yayılarak globalleşmesinde etken olmuş, cover, soul, jazz, blues, elektronik, r&b, hip-hop, soundtrack müzik türleri, nostaljik Arjantin tango, vals, rumba, salsa gibi danslar ve sosyal mekân haline gelen kurları Jennifer Lopez, Shakira, Beyonce, Rihanna, Lady Gaga gibi pop starlar, Amerika Birleşik Devletleri First Lady'si Michelle Obama, Fransa Başkanı'nın eşi Carla Bruni gibi politik lider eşlerinin stilleri yirmibirinci yüzyıl modasını etkilemiştir. 2000-2010 yıllarında Karl Lagerfeld'in öncülüğünü yaptığı temalı, büyük orkestralar eşliğinde yapılan, mekân konseptli, görsel şölene dönüşen defileler, catwalk moda şovları, arasına İstanbul'un da katıldığı prêt-à-porter ve haute-couture moda haftaları, televizyonlarda yayınlanan, moda dünyasına genç modacıları kazandıran Project Runway gibi moda yarışmaları, ilk kez bindoküzyüzonlu yıllarda Paul Poiret'nin açarak öncülük ettiği moda eğitim kuruluşlarının yaygınlaşması, Chanel, Valentino, Karl Lagerfeld'in yaşam ve moda stillerini anlatan belgesel nitelikli, uzun metrajlı sinema filmleri The Metropolitan Museum of Art'da yapılan Paul Poiret, Coco Chanel, Musée de la Mode et du Textile'de yapılan Christobal Balenciaga, Madeleine Vionnet, Valentino, 70 & 80'li yıllar, Victoria & Albert Museum'da Golden Age of Couture, Gianfranco Ferré, Yohji Yamamoto, Musée de la Mode Marseilles'de "Côte d'Azur" Kostüm, Tenue de Cocktail, Monaco'da Grimaldi Forum'da düzenlenen "Grace Kelly Years" gibi tüm dünyada milyonlarca kişinin büyük ilgiyle izlediği retrospektif moda sergileri, haftalık ya da aylık yayınlanan moda dergileri ve yayınları, Vogue, Harper's Bazaar, InStyle, Elle, Marie Claire, W, i-D, L'Officiel, Book, Close-Up, kitlesel moda bilincinin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Brezilya, Avustralya, Stockholm gibi yeni moda başkentlerinin ortaya çıkmasına rağmen, görkemli şaşıla Versailles yıllarından bu yana moda merkezi olan Paris, 2000-2010'lu yıllarda da modanın lideri olmaya devam etmiştir. Çağın ruhunu yansıtan, farklı albeni sunan tasarımlarda detaylarda gizli pahalı şıklık trend haline gelmiş, blok renkler, büyük desenler, geri dönen Charlestonlar, lüks punk, bohem, ultra feminen görünümlü maskülen tasarımlar, Uzak Doğu, Çin gibi ülke etnikleri, Neo-klasik dokunuşlar, parizyen stil, Art Deco ve Pop Art akımları, fantastik silüetler, 70'lerin hippie romantizmi ve minimalizm, 2000'li yıllara damgasını vurmuştur

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

İlenyum çağı ikibinli yıllarda, modada zaman tüneline yolculuk yapan modacılar modaevleri ve markalar, geçmiş yüzyılların ve bindokuzyüzlü yılların kostümlerinin şık, elegan stillerinin yeni modern yorumlarını moda sahnesine taşımış, Céline, Chloé, Moschino, Marc Jacobs, Vera Wang, Cacharel ve Roberto Cavalli Ortaçağ şatolarının mistik havasını kestane, kobalt mavisi, koyu yeşil, bordo, gri, siyah renkleri, devore desenli kadifeleri, brokar, şifon, ipekli kumaşları, kraliyet motif ve armalarını, tiyatral kostümleri, cape, pelerinleri, haçlı seferlerinin uzun çizmeleri, görünümündeki yeni modelleri, yuvarlak burunlu ayakkabıları, kadife kurdeleri, madalyonlar, büyük yüzükleri, geniş kenarlı Ortaçağ stili şapkalarını koleksiyonlarına taşımış, Stella Cadente, Chanel, John Galiano, Missoni, Matthew Williamson, Alessandro Dell'Acqua ve Bottega Veneta Gotik Dönem'i moda sahnesinde tekrar yaşatırken Antonio Berardi, D&G, Just Cavalli, Valentino, Vivienne Westwood, Angelo Marani, Mariela Burani ve Anna Molinari için tasarım yapan Rossella Tarabini Barok Dönem'in ihtişamını ve elegan stillerini, feminen hatlar, lüks kumaşlar, balkony straples kesimler ve dantellerle yarattıkları modern Versailles kadınına moda dünyasına sunmuş, Marni, Proenza Schouler, Leonard, Louis Vuitton ve Dior Modaevleri ondokuzuncu yüzyılda Josephine Bonaparte için yaratılan Empire çizgisinin ultra modern retrosunu, kayak bato yakalar, kısa eteklerle kombinlenirken, kırklı yılların bukleli saçlı, kırmızı rujlu Post-War kadınları, Hollywood Hitchcock filmlerinden çıkmışçasına duran, New Look ruhunu yansıtan sandre saçlı, topuzlu kıbar silüetler, zarif robolar, sık döpiyesler, minik kokteyl elbiseleri, Little Black Dress'ler, Lancel'in ve Hermes'in Kelly stili çantaları, 1947-1957 Golden Age yıllarının rafine nakış işlemeli, otrişli, kuyruklu görkemli balo tuvaletleri, Alexander McQueen'in, Christobal Balenciaga'nın 1951 yılında tasarladığı Amfora line'li, düz straples, etek ucu tüllü robundan esinlenerek tasarladığı, rafine stiliyle yorumladığı modern versiyonu ve stiletto ayakkabıları asil şıklığı vurgulamıştır. Atina'da yapılan Olimpiyat Oyunlarından sonra moda sahnesine Antik Yunan "Helen" stili hakim olmuş, modanın geçmişteki serüveninin modern çizgileri, 2000'li yıllarda da tekrar moda sahnesinde olmaya devam etmiştir. Haute-couture'den prêt-à-porter'ye her alanda kullanılan siyah deriden elbise, ceket ve bluzlar, Fransız stili suitler, seksenli yıllarda süksesini yitiren, yerini sentetiklere bırakan, çevrecilerin tepkilerine rağmen 2000-2010 yıllarında tekrar yükselişe geçerek altın çağını yaşamaya başlayan, Etro, Alberta Ferretti, Jean Paul Gaultier, Armani koleksiyonlarında yer alan vizon, astragan, tilki, samur, optik görünümlü, renkli, desenli hakiki kürk paltolar, cape ve bolero ceketler, kostüm ve paltolardaki kürk yakalar, yüksek, aristokrat şıklığı sergilemiş 2000'li yıllarda lady stillerine sık sık geri dönüşler yaşanırken, Windsor Düşesi Wallis Simpson, Audrey Hepburn, Jackie Kennedy, Catherine Deneuve, Grace Kelly'nin şık, elegan stilleri modacıların vazgeçemedikleri trendlerden olmuştur. Milenyum çağı ikibinli yıllara girerken gelecekte ultra minimalist, uzayı çağrıştıran, evrensel, kozmik çizgiler taşıyacağı düşünülen modada, geçmişe dönüşlerin tekrarlandığı retro serüveni yaşatmaya devam etmiştir.

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

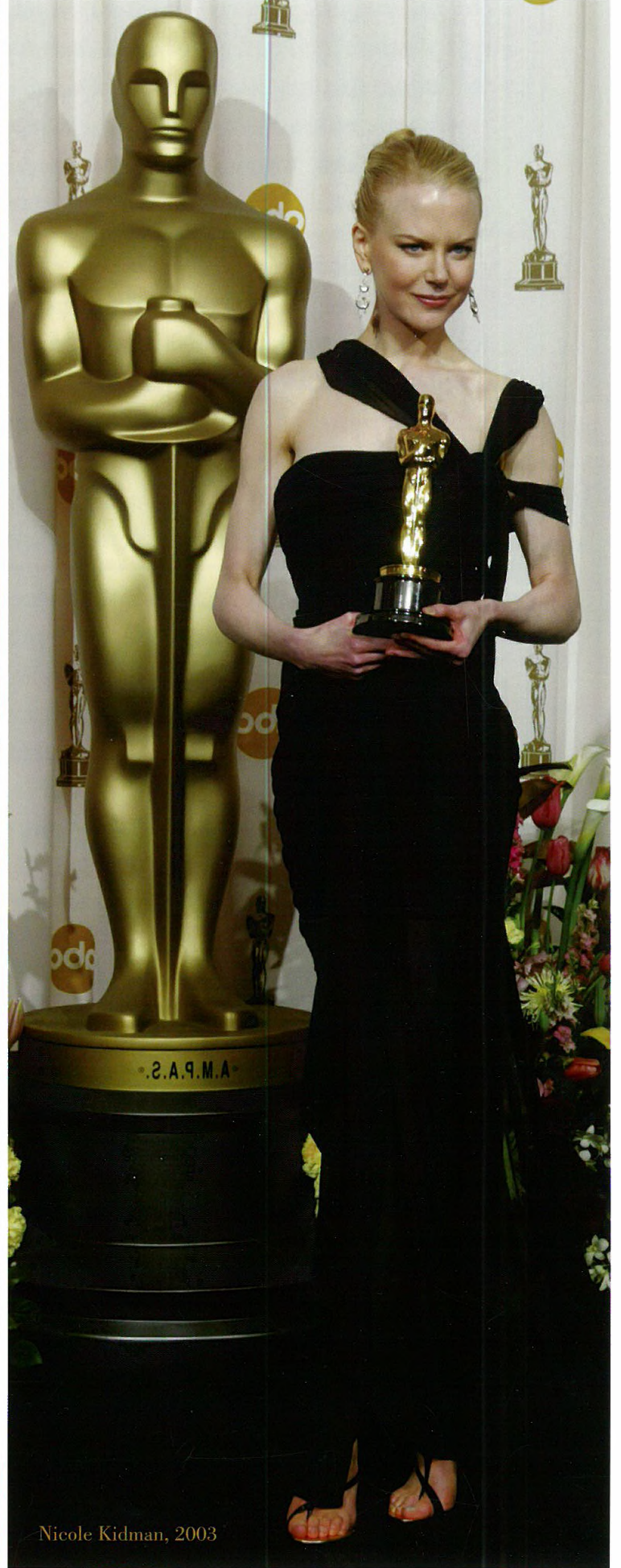
Kristin Davis & Sarah Jessica Parker & Cynthia Nixon & Kim Cattrall, Sex and the City seti, New York, 2007

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

inema endüstrisi 2000'li yıllarda "3D" üç boyutlu görsel efektli yeni teknolojiyle çekilen filmler yirminci yüzyılda olduğu gibi 21. yüzyılda da modayı etkilemeye devam etmiş, 2001 yılında Nicole Kidman'ın çevirdiği 1890'ların bohem Paris kostümlerinin sergilendiği "Moulin Rouge" filminden sonra moda sahnesinde yer alan Edwardian Dönem korsetleri, can-can dansçıların tül etekleri adeta moda çılgınlığa dönüşürken, 2005 yılı Hollywood yapımı, üç dalda Oscar ödülü kazanarak dikkatleri üzerine toplayan, geleneksel Japon kimonolarının şıklığının sergilendiği Bir Geyşanın Anıları "Memories of a Geisha"yla Uzak Doğu etnikleri, 2006'da moda dünyasının karmaşası ve hızlı temposunu anlatan Merly Streep, Anne Hathaway, Adrian Grenier'in rol aldığı Şeytan Marka Giyer "Devil Wears Prada" filmiyle stil ve imaj kavramı doruğa ulaşmış, spantex, latex, lycra, parlak efektli kumaşlardan tasarlanan, altmışların "Moon Girl" ve "Space Age" uzay modası "Star Wars"la tekrar gündeme gelirken, "Troya", "Gladiator" gibi tarihsel içerikli filmlerle Antik Yunan, Roma stilleri pret-a-porter ve haute-couture'ü etkisi altına almıştır. Tüm dünyada milyonlarca izleyicisi olan "Tudors" televizyon dizisinin tarihsel efektli kostümlerin yaratılmasında ilham kaynağı olurken, Candace Bushnell'in romanından uyarlanarak modern dünyanın kariyer sahibi iş kadınlarının yaşamlarını anlatan, Kim Cattrall'in Samantha Jones, Kristin Davis'in Charlotte York'u, Cynthia Nixon'in Miranda Hobbes karakterini canlandığı, 2004 yılında Sarah Jessica Parker'in Carrie Bradshaw rolüyle "En iyi kadın oyuncu" Emmy Ödülü aldığı "Sex and the City" dizisinin kostüm, şapka, aksesuar, ayakkabı ve çanta modelleri, dünya metropollerde yaşayan kadınların heyecanla takip ettikleri stil ve trendler haline gelmiş, moda dünyasına yön veren dizinin sona ermesinden sonra çekilen ve diziyle aynı adı taşıyan iki filmde yer alan ünlü marka ve modacıların tasarımları dünyada fırtınalar estirerek 2000'li yılların I. periyoduna damgasını vurmuş manga, X-man, Marvel'in Spider Man gibi çizgi karakterleri modaya ilham kaynağı olmuştur. 2000'lerin ilk yıllarında Akademi Ödülleri'nde starların "Red Carpet" şıklığı, elegan stillerin tekrar geri dönüşünü haber vermiş 2001 yılında Erin Brockovich rolüyle "En İyi Kadın Oyuncu" Oscar'ını alan Julia Roberts'in beyaz saten askılı ve garnitürlü tül kuyruklu, 2002'de Reese Witherspoon'un dantel işlemeli tuvaletini Valentino, 2003 yılında "The Hours" filmiyle Oscar Ödülü kazanan Nicole Kidman'ın görsel efektli Antik Yunan stili askılı, drapeli, siyah ipek jarse zarif tuvaletini Jean Paul Gaultier, 2006 Oscar Töreni'nde Keira Knightley'nin mürdüm eriği ipek tafta tek omuzlu straples tuvaletini Vera Wang, 2007'de Charlize Theron'un orman yeşili ipek saten, çapraz panelli büyük fiyonklu kostümünü Dior Modaevi adına John Galliano hazırlamış, televizyonlardan canlı yayınlanan törenlerin en çok izlenen bölümü, geleceğin trendlerini yansıtan "Red Carpet" sunumlar olmuş, starlar kendileri için çalışan stil danışmanlarının, marka ve modacıların kreasyonlarından seçtikleri çağın ötesine geçen zamansız moda duruşlarını sergileyen çarpıcı, büyüleyici özel tasarımlar veya vintage kostümlerle dikkatleri çekerken moda, yirmibirinci yüzyıl milenyum çağında Oscar geceleri ve celebrity'lerin vazgeçilmez halkası haline gelmiştir

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

2000-2010	2000-2010'larda teknolojinin hızlı gelişimine paralel olarak modada büyük radikal değişiklikler yaşanması, imajın ön plana çıkması, vintage ve orta ölçekli fiyat politikasına sahip marka ve mağazalar, "CFDA", "PPA", "Fashion Blog Awards" gibi kitle iletişiminde önemli yeri olan moda ödülleri, Yves Saint Laurent Valentino ve Alexandre McQueen gibi yirminci yüzyılın dehalarının çeşitli nedenlerle moda sahnesinden ayrılması, Stella McCartney, Philip Lim, Nicolas Ghesquiere, Narciso Rodriguez, Antonio Marras, Alexander Wang, Sarah Burton gibi yetenekli genç jenerasyon tasarımcıların arenaya girmesi, modayı etkilemiştir
SİLÜET	2000-2010 yılları arasında sıfır beden, dik omuzlu, küçük göğüslü, dar belli veya Latin stili yuvarlak, dolgun, çıkık kalçalı, ince bacaklı, uzun boylu, sportmen fit görünümlü, aktif iş ve sosyal hayatta yer alan dişi, feminen, özgüvenli zarif kadın silüetleri moda arenasında yer alırken, model Ana Carolina Reston'un anoreksiyadan ölümünden sonra standart bedenlere geri dönmüş, 1900'lü ve 40'li yılların kum saati görünümü yeniden moda olurken, 2008 yılında moda sahnesinde yer almaya başlayan mini şortlarla ince, uzun ve seksi duruşlu bacaklara dikkat çekilmiş, kemikli yüz yapısı, keskin silüetler ön plana çıkmıştır
KADIN KOSTÜM	2000'lerde mini, midi, makşi boylarda kalem, tube, evaze, çan etekler, çiçek leopar, piedepoule, balık sırtı desenli, spagetti askılı, baby-doll, Antik Helen stili seksi, bandajlı, little black dress elbiseler, pilili, skinny, binici, İspanyol paça fermuarlı, kargo, kapri, jean pantolonlar, tayt, bermuda, mini şortlar, klasik beyaz, Burberry ekose, tarihsel efektli balon kollu gömlekler, ince jarse bluzlar kroko dil, deri, Chanel ceketler, suit takımlar, panço, pelerinler, trenchcoat'lar, el örgüsü, popcorn kazaklar, triko süveterler, uzun, x-large, battaniye görünümlü hırkalar, yüksek ökçeli, platformlu ayakkabılar kadın gardroplarında yer almıştır
ERKEK KOSTÜM	2000'li yıllarda ellilerin stilinde klasik takım elbiseler, gangster tarzı suitler tüvit, gabardinden, kruvaze, tek düğmeli, slim-fit kesimli, safari, blazer ceketler klasik beyaz, çiçekli, grafik desenli gömlekler, ince kravatlar, dar kalıplı, kısa paçalı İtalyan stili, şalvar, ince fitilli kadife, kanvas, keten, pamuklu pantolonlar bermudalar, düşük belli taşlanmış jean'ler, pastel ve canlı renklerde polo yakalı baskılı t-shirtler, triko, merserize kazak ve hırkalar, oxford, loafer stili ayakkabılar bedene oturan, deri pilot, kolej montları, yelekler, çoban paltolar, parkalar, anorak baseball kasketleri ve aviator güneş gözlükleri, erkek gardroplarında yer almıştır
ÜST BEDEN	2000-2010 yıllarında standart, çapraz, spagetti, şeffaf, dekoratif, dekolteye göre ayarlanabilir askı sistemli, canlı ve pastel renklerde, dantel, koton, ipekten yarım kap, straples, balenli, değişik dekolte uygulamalı, çok yönlü şekillendirilebilen önden kapamalı, göğüse form veren "full coverage" sütyenler, seviyelerine göre ayrılan destekleri çıkartıp takılabilen "push-up" modeller, bikini, brazilian & hipster, tanga, g-string, boyleg adı verilen alt ünitler, tam, yarım veya bölgesel dikişsiz korseler ve yenilik olarak sunulan elastik bandajlı, naylon, lycra, spantex inceltici mini jüp etek korseler, büstiyer, jartiyer ve baby-doll'lar popüler olmuştur

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

YAKA LINE	2000'li yılların I. periyodunda 1940'li yılların retro etkisi görülürken, yırtmaçlı asimetrik, pencere, beşgen ve şifon, büzgü, volan, fırfır, dantellerle süslenen "U" geniş, derin "V", kayık, chinchilla, tilki kürklü şal, geniş hacimli yakalar dik, polo bisiklet, degaje tasarımlar, II. yarısında gece tuvalet ve kökтейl elbiselerinde derin dekolte, straples ve askı sistemleri popülerlik kazanırken, fiyonklar, çiçeklerle süslenen Helen stili tek omuzlar, Ortaçağ esintilerini günümüze taşıyan Ruff yakalar, omuzla yakayı birleştiren katlama panelli hacimli modeller, dantel piliseli, yuvarlak, kare, bebe, şömiziye, bato ve Peter Pan yakalar moda olmuştur
KOL LINE	2000'lerde, ölümünün yüzüncü yılında Kraliçe Victoria, birçok tasarımcıya ilham kaynağı olurken, Milenyum Çağı'nda "Romantik Dönem" olarak adlandırılan ilk periyodda, geçmiş yüzyılların retroları görülmüş, kol boyları kısalarak farklı, genç fresh görünüm sunulurken, uzun kolların üzerinde eklenen kısa panel parçalar apolet ve vatıklar, 1950'li yılların palto ve kabanlarının kollarını anımsatan uzun eldivenlerle kullanılan geniş ağızlı turvakar kol boyları, Ortaçağ'ın gigot ve puff'ları, Rönesans Dönemi'nin prenses kollar, reglan, yarasa, kimono, büzgülü balon, mendil, Fransız manşetli, nostaljik ve modern kol line'ları popüler olmuştur
BEL ÇİZGİSİ	2000-2003 yılları arasında jean, etek ve pantolon giyim ünitlerinde moda olan düşük bel çizgisi, yerini 2004 yılından sonra yüksek bel hattına bırakırken bel çizgisi hafif yükselerek belin inceliği ön plana çıkartılmış, 80'li yıllardan esinlenen, bedeni sımsıkı saran korsajlı kemerler moda sahnesinde yer alırken blazer ceketler, trenchcoat, triko bluz ve elbiselerde gerçek yerine dönen bel hattında, ince, kumaş ve deri kemerler kullanılmış, 2009 yılında yüksek bel çizgisi kalın kemerler, denizci stili pantolonlarla vurgulanırken, parti, gece kostümleri ve tuvaletlerde ise Josephine Bonaparte stili "Ampir" line popülerlik kazanmıştır
ETEK BOYU	2000'li yıllarda İskoç, anvelop, evaze, kalem etekler, Audrey Hepburn stili "Alone", "A", "Balon", "Cigarette" line, Antik Mısır'ı anımsatan asimetrik kesimli pilili "Şenti", 70'lerin retrosu geniş etek turlu çingene, hippie stili modeller, Chanel diz üstü ve gece tuvaletlerinde makşi etek boyları moda olmuş, II. periyodda ise Ortaçağ ve 60'li yılların günlük kostümlerinden esinlenen tasarımlarında mini etek ve şortlar moda sahnesinde nostaljik fırtınalar estirmiş, gece gardroplarında Dior ve Balenciaga'nın lanse ettiği 50'li yılların görkemli etek line'ları, mini, midi ve mimorenden makşiye kadar moda olan etek boyları, koleksiyonlarda yer almıştır
TEKSTİL	2000'li yıllarda lycra, jarse, dantel, kadife, ipek, krep, kaşmir, saten, organze, uçuş uçuş şifonlar, brokar, koton, ketenler, sentetik peluş, tafta ve jean kumaşlar, ince merserizeler, puanlı triko, vintage örgü ve yünlüler, tüvit, süet, tiftik, kürk, keçi tay derisi, pvc, lateks, bambu fabrikler moda olmuştur. İskoç, ekose, çizgili, leopar pie de poule, graffiti, yetmişlerin hippie, etnik, otantik patchwork, Afro-Amerikan etkili egzotik, neon renkli çiçek, sayfiye gardroplarında eğlenceli, altmışlı yıllara gönderme yapan Mondrian esintili geometrik, Karayip'in gösterişli renkleriyle hazırlanan tropik desenler, 2000-2009 yıllarının moda karakteriğini yansıtmıştır

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

RENK	2000-2004 yıllarında antik altın, bronz, gül pembe, ateş, Siena kırmızısı, keşane kakao, çikolata kahverengileri, hardal, sıcak baharat renkleri, fildişi, bal, kayısı limon, şeftali, muz, çilek, lime, derin mavi, turkuaz gibi meyve ve marin tonları 2005-2009 yılları arasında ise, Morocco, gök mavisi, kıvi, haki, elma yeşili safran sarı, mürdümeriği, mor, lavanta, menekşe, lila, nergis, portakal, mercan somon karamel, safari ve çöl tonları, altın, gümüş, beyaz, inci grisi, krem, naturel bej ekru, badem şekeri, geçmiş periyodların vintage, fütürist, romantik renk kombinasyonları ve "Pantone Color"ın lanse ettiği renk skalaları popüler olmuştur
DIKİŞ-SÜSLEME	2000-2010 yılları arasında kırklı yılların kare, ellilerin yuvarlak vatıklarının modern yapılandırılmaları tekrar moda olurken, moda mimarisinin geometrik öğeleriyle hazırlanan panel katlama, origami, pili, pilise, zarif drapeler, farbela volan, mikro büzgü, kapitone dikiş teknikleri, vintage görünümlü aplikeler, otriş tüy, inci, kristal boncuk, pul, payet, swarovski taş, ayna işlemler, metal zimba zincirler, kol ve ceplerde kullanılan fermuarlar, ince biye, askı sistemleri, kadife fiyonklar, kumaş rozet, yapay çiçek, püskül, saçak, spor dikiş ve devasa düğmeler ile yapılan süsleme teknikleri, Milenyum'un estetik tasarımlarında kullanılmıştır
MÜCEVHER	2000'li yıllarda, Milenyum Çağı'nın girişini sembolize eden platin, pırlantadan tasarlanan ikibin yazılı, Sex and the City dizisi'yle isimli plaka ve inci kolyeler kabala, yingyang gibi felsefi aksesuarlar, tek taş nikah ve büyük yüzükler gerdanlıklar popüler olmuş, Asya, Hindistan, Nepal etkili oryantal pazubent gibi etnik takılar, Afrika kökenli tasmalar, ahşap, gümüş, plastik üzerine geometrik desenli kalın-ince bilezikler, geçmiş yüzyılların retroları, ellili yılların fiyonk yetmişlerin kelebek figürleri, siyah pırlanta, yakut, zümrüt gibi renkli taş ve altından gerçek ya da imitasyon mücevherler kostümlerin şıklığını tamamlamıştır
AKSESUAR	2000'li yılların aksesuarlarında yirminci yüzyıl modasına geri dönüşler yaşanırken ellilerin elegan şıklığını tamamlayan ince deri ve süetten renkli, uzun, turvakar boy eldivenleri, marka monogramlı, aynı renk desen ve dokuda eşarplar, şemsiyeler yetmişli yılların deri, kalın, fiyonklu, shine fabrikli elastik kemerleri, 2000'lerin II. yarısında Chanel stili kelebek, Ray-Ban'ın damla ve aviator modellerinin yerini, altmışlı yılların büyük yuvarlak, yetmişli yılların renkli cam ve çerçeveli bombeli, devasa gözlükleri, Louis Vuitton, Hermes gibi ünlü markaların klasik modellerinin yanı sıra çeşitli fabriklerden büyük, zarf stili çantalar moda olmuştur
SAÇ STİLLERİ	2000'lerde yirmili yıllara dönüş yaşanmış, À la Gaconne, koyu siyah, Pearl Harbor filminden esinlenen, yandan ayrılan dalgalı, volümlü Rita Hayworth stili kızıl romantik, fütürist, minimalist saçlar, Yves Saint Laurent'in lanse ettiği modern yorumlu Pompadour topuzlar, sarı, platin, karamel, cappuccino, çikolata gibi kahverengiler, Victoria Secret mankenlerinin küllü sarı, kumral tonları moda olurken, 2007 yılından sonra saçlara siyahın mavi-mor nüansları hakim olmuş kısa saçlar kaynak, postiş, çıtçıtlarla uzatılırken, yüzyıllar sonra yeniden naturel bakım ürünlerine yönelen kozmetik sektöründe bitkisel saç boyaları kullanılmıştır

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

ŞAPKA	2000'li yıllarda deri, triko, rengarenk klasik Fransız beretleri, Dior'un leopar desenli, Jean Paul Gaultier'nin Hermes için tasarladığı siyah kurdeleneli kırık beyaz fötr şapkası, Louis Vuitton'un taş rengi deri beretleri, yirmilerin efsanevi "Cloche" ve kırık kalpaklar, abiye ve gece kostümlerinde Alexandre McQueen'in tasarladığı ünlü moda ikonu Jessica Parker'in lanse ettiği fantastik, otrişli bonet, vualet yapma çiçek, tüylerle dizayn edilen taç ve kepler, bindokuzyüzonların gösterişli Askot stili organze, silindir binici stili, sayfiye giysilerinde hacimli, büyük kaplin kenarlı ince hasır ve Texas kovboy, fedora şapkalar moda sahnesinde yer almıştır
AYAKKABI	2000'lerin ilk yarısında tonsürton, kontrast renkli yüksek topuklu, sivri burunlu stiletto, ellilerin kısa çivi, kadeh ökçeli ayakkabı ve çizimleri, ikinci yarıda ayakkabı modasında yaşanan büyük devrim sonrası, yetmişlerin modern yorumlu süet, rügan, deri, kumaştan bantlı, zimbali, tokalı, geometrik ökçeli, platformlu modelleri, Roma stili gladyatör sandaletler, babetler, ilk İngiliz asilzadeleri için yaratılan plastik Wellington yağmur çizimleri, ünlü moda ikonu Kate Moss'un lanse ettiği UGG botlar, unisex parmak arası terlikler, ahşap tabanlı cloglar Louboutin'in lanse ettiği kırmızı tabanlı tasarımlar döneme damgasını vurmuştur
GÜZELLİK	2000'li yıllarda makyajda kalıcılık, süreklilik önem kazanırken, kaşlarda yapma kontür, siyah ince eye-liner, parlak, metalik, duman efektli, neon, pastel renkli farlar, ipek takma kirpikler, terracotta, şeftali, gül pembesi allıklar, dudaklarda juicy tubes parlaticılar, Dior kırmızı ve tonları, French manikür, nail-art ve mat ojeler moda olmuş, pilates, spinning gibi yeni spor türleri, yoga, reiki, meditasyon teknikleri, whitening diş beyazlatma sistemleri, botox, kozmetik enjeksiyonlar silikon implantlar, kişisel cilt bakımı, maskeler, Uzakdoğu masaj uygulamalarının yapıldığı SPA merkezleri, "Milenyum Çağı" kadınlarının vazgeçilmezi olmuştur
LİNELAR	2000-2010 yıllarında Country, Bohemian, Hippie Romantic, Nautical Look'lar Aviator, Tomboy, Volume, Rock, Military, Safari Look, Lux Sport, Partner Gothic, Russian, Mannish, Opulence, Gladiator, Left Bank Look, Nude, Gypsy Slouch, Denim, Metallic, Artistic, Botanical, Short Leggy, Origamic Look'lar Chanel'in Black Suit Line'i, Oblique, Trapez, Sack Line, Skinny, Empire, Anvelop Babydoll, "A", "H", "Y", Pencil, Balon Etek Line, Little Girl, Spanish, Oriental Pop Art, Equestrian, Masculine stil, Formal, Latin, College Girl, Eclectic-Ethnic 50'li yıllar A. Hepburn, J. Kennedy, G. Kelly stilleri moda sahnesinde yer almıştır
MODA İKONLARI	2000-2010 yıllarında ünlü şarkıcılar Lady Gaga, Jennifer Lopez, Rihanna, Britney Spears, Beyoncé, Dita Von Teese, oyuncular Sarah Jessica Parker, Angelina Jolie Scarlett Johansson, Natalie Portman, Nicole Kidman, Anne Hathaway, Sienna Miller, Katie Holmes, Jessica Alba, Mary-Kate & Ashley Olsen, Blake Lively Leighton Meester, Clemence Poesy, Kelly Brook, top modeller Kate Moss, Gisele Bündchen, Heidi Klum, Agyness Deyn, Freja Beha, Anja Rubik, David Beckham Victoria Beckham, Alexa Chung, Chloe Sevigny, Olivia Palermo, Lou Doillon Paris Hilton, Carla Bruni-Sarkozy, Jane Birkin en ünlü moda ikonları olmuştur

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

aute-couture'ün kurucusu Charles Frederick Worth, 1900'lerin I. periyodunda *La Bella Epoque* Çağ ve Edwardian Dönem'de, radikal çizgileriyle devrim yaratan Paul Poiret yirmili yıllar Charleston Dönemi'ne zarif stiliyle imzasını atan Jeanne Lanvin, *Prenses Line*'in yaratıcısı Lucien Lelong, moda sadelik, yalınlık getiren, "Little Black Dress"lerin ve Chanel Look'un yaratıcısı Gabriel Coco Chanel, 30'larda Bias kесimin yaratıcısı Madeleine Vionnet, Sürrealist Look'un tasarımcısı Elsa Schiaparelli, Antik Yunan stili kıstümlerin mimari ustası Madame Gres, 1947'de İkinci Dünya Savaşı sonrası lanse ettiğı "New Look", line ve look'larıyla moda dünyasında fırtınalar estiren Monseieur Dior, romantik stili ve renkleriyle Nina Ricci, moda mimarisinin dehası, tasarımcıların tasarımcısı Christobal Balenciaga, "La Pantajupe"un yaratıcısı Pierre Balmain, "Kelly Bag" çanta tasarımıyla Hermes, parizyen stili temsil eden Hubert de Givenchy, mini eteğın kışifleri Mary Quant ve Andre Courreges, uzay çağı modasının öncüleri Pierre Cardin, Paco Rabanne, "First Lady" stiliyle Oleg Cassini, sıradışı çizgileriyle Japon tasarımcılar Kenzo, Hanae Mori, Issey Miyake, Yohji Yamamoto, fütürist Thierry Mugler, punk akımının öncüsü Vivienne Westwood, 2002'de Georges Pompidou'daki üçyüzotuz tasarımının yer aldığı şovuyla moda dünyasına veda eden, 2008'de hastalığı nedeniyle yaşamını kaybeden ve 2010'da Petit Palais'daki retrospektif sergisiyle anılan Yves Saint Laurent, elegan tasarımlarıyla İtalyan modacılar Gianni Versace, Gianfranco Ferre, Giorgio Armani altamodanın yaratıcısı, kесim ve drape ustası, 2008'de emekli olacağını basına açıklayarak Musée Rodin'de son defilesini yapan ve tüm koleksiyonlarının yer aldığı retrospektif sergilerle moda dünyasından ayrılan efsanevi tasarımcı Valentino Garavani, provakatör stiliyle Jean Paul Gaultier, zaman ötesi tasarımlarıyla Tom Ford 90'ların Amerikan modasının devleri Calvin Klein, Ralph Lauren, Carolina Herrera, Alman minimalist tasarımcı Jil Sander, modayı sanatsal ve deneysel açılarla yorumlayan, 11 Şubat 2010'da hayatını kaybetmesiyle moda camiasında sonsuz üzüntü yaratan, Mayıs 2011'de New York'ta The Metropolitan Museum of Art'daki retrospektif sergisinde sıradışı tasarımları sunulan, starlarının tercihi yetenekli modacı Alexander McQueen ve 1996'da girdiğı Dior Modaevi'nden 2011'de sansasyonel şekilde ayrılan efsanevi tasarımcı John Galliano ve moda dehası Karl Lagerfeld 20.yy'ı yönlendiren modacılar olmuş, yarattıkları kadın silüetleri, line, look ve trendleri, büyük görsel şovlarla sundukları görkemli defileleriyle moda sahnesine getirdikleri farklı bakış açılarıyla moda sahnesinde bir perde kapanırken, 2000'ler milenyum çağında Christian Siriano, Stella McCartney, Narciso Rodriguez, Viktor & Rolf, Christopher Kane, Alexander Wang, Sarah Burton, Jason Wu, Monique Lhuillier Phillip Lim, Phoebe Philo, Hüseyin Çağlayan, Christopher Bailey, Isabel Marant, Riccardo Tisci, Christophe Decarnin, Nicolas Ghesquiere, Henry Holland, Jonathan Saunders, Matthew Williamson, Erdem Moralioglu Antonio Berardi, Antonio Marras, Giambattista Valli, Zac Posen gibi minimalist, çarpıcı, farklı moda duruşu sergileyen genç jenerasyon tasarımcılarla, 21. yüzyılda "Kostüm ve Moda Tarihi"nde yepyeni bir sayfa açılmıştır

İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar İKİBİN'li yıllar

Valentino Koleksiyonları, "Valentino a Roma: 45 Years of Style" Retrospektif Sergisi, Ara Pacis Müzesi, Roma, İtalya, 2007

SÖZLÜK

SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜ

A

A-LINE:	Göğüs, bel çizgisinden aşağıya doğru çan şeklinde açılan, etek ucu geniş turlu line.
ABIYE:	Öğleden sonra saatlerinde, özel seramoni ve gece davetlerinde giyilen şık elegant özel tasarım kostüm.
AMICTUS:	Antik Roma'da ortaya çıkan, vücudu saran giysi.
AMPIR:	(İng. Empire line) İmparatorluk dönemi (1804-1814), ilk kez Fransa'da başlayan bel çizgisinin göğüs altında yer aldığı akım. Josephine Bonaparte Dönemi'nin adı.
ANDROJEN:	Çarliston Dönemi'nde (1925-29) etkili olan, kıyafetlere ve silüete hakim olan erkeksi, düz, sade stil.
ANORAK:	Soğuktan koruyucu fabriklerden üretilen ceket türü.
ANTİK:	İlkçağ, eski Yunan, Roma, Girit, Mısır, Mezopotamya uygarlıkları için kullanılan tarihsel betimleme.
APLIKE:	Çeşitli fabriklerden kesilmiş motiflerin, desenlerin bir başka kumaşa dikiş ve süsleme tekniğiyle tutturulması.
APOLET:	Giyim ünitlerinde omuz, kol ağzında kullanılan detay.
APRON:	Askeri kostümlerde sırmalı, kordonlu omuz süsleri.
ART-DEKO:	Rokoko Dö. kostümlerinin üstüne giyilen süslü önlük.
ASTAR:	Geometrik tarz akımının genel özelliği, kesin dikey çizgiler, 1920-30'larda popüler olan moda akımı.
ASTAR:	Kostümün iç kısmını gizlemek, korumak, süslemek amacıyla çeşitli fabriklerle ünitlere geçirilen kumaş.
AUMANIERE:	Ortaçağ'da Romanesk Dönem'de Haçlılar tarafından sadaka toplamak amacıyla kullanılan para keseleri.

B

BAROK:	Düzgün olmayan inci anlamına gelen, ayrıca 1850-1750 yıllarında yayılan, dönem eserlerini belirtmek için kullanılan ve dile yerleşen sözcük.
BASQUINE:	Metal, ahşap, fildişinden yapılan, korsajı daha sıkı göstermek amacıyla kullanılan materyal.
BATIK:	Asya ve Afrika kökenli bir çeşit kumaş boyama tekniği.
BICORNE:	18. yüzyılda Rokoko Dönem'de giyilen, uçları karşılıklı içeriye kıvrılarak oluşturulan iki köşeli şapka.
BIJUTERI:	Değerli olmayan maden, taşlardan tasarlanan takı.
BILAUD:	Haçlı seferlerinde giyilen düz, uzun, geniş kollu elbise.
BODICE:	Beden sıkıca saran korsaj.
BOLERO:	19.yüzyıldan sonra moda olan, bel hattından yukarı biten ve genellikle önü açık olarak giyilen ceket türü.
BONE:	Başı tamamıyla saran, düz, drapeli, çeşitli yumuşak kumaşlardan yapılan başlık türü.
BORDÜR:	Etek ucu, kol kenarlarındaki şerit, kordon, kürk süsler.
BROKAR:	Altın, gümüş, bakır, ipek, sert ipliklerden alçak-yüksek dokuma teknikli, kabartma desenli, jakarlı kumaş.
BUSTLE:	19.yy'da moda sahnesinde yer alan "S" silüeti belirginleştirmek için iç eteğin arkasına spiral tel çember ve at kılından hazırlanan dolgu aparat.
BÜSTİYER:	Rokoko ve 1830'lu yıllarda kullanılan askısız iç giyim ünitesi. 1946, Dior tarafından yeniden lanse edilmiştir.

C-Ç

CALASH:	Balina kemiğinden yapılan ve transparan kumaşlarla kaplanan tarihsel bir şapka türü.
CATSUIT:	Vücudu boydan boya saran tayı stilinde giysi.
CHLAMSİY:	A. Yunan'da diz boyunda kitonun üzerine giyilen giysi.
CHOPINE:	Venedik ve Floransalı kadınların giydiği tahtadan yapılan yüksek tabanlı, üstü nakışlarla süslü ayakkabı.
CHOPINES:	Barok Dönem'de yağmurlu havalarda kullanılan bir tür ayakkabı çeşidi.
CINGULUM:	Antik Roma'da stolaı tutturmak için göğüs altından bağlanarak kullanılan kuşak.
COMPRESS:	Kraliçe Victoria Dönemi'nde kadınların kullandığı, yumuşak deriden tasarlanan, alçak ökçeli ayakkabı.
COTE-HARDY:	Erkeklerin giydiği, diz uzunluğunda, önü ve yanları dikişli, ön ortadan düğümlenen bir tür palto.
COTTA:	Bedene oturan dar ve uzun kollu elbise.
CHARLISTON:	(İng.Charleston) Ayak uçlarının içe, topukların dışa döndürülerek yapılan 1920'lerde gözde olan dans türü.

D

DALMATIKA:	Bizans Dönemi'nde giyilen, adını Dalmaçya'dan alan, kırmızı ve altın malzemeden, geniş kollu, uzun tunik.
DAMASKO:	Kostüm ve mefruşatta kullanılan, keten-ipek karışımı, özel desenli kumaş türü.
DANDYİZM:	19.yy'da G. Brummell'in öncülüğünü yaptığı akım. El veya makine yapımı, genellikle pamuk, keten ve ipek iplikle dokunan ince, kalın, kordone, delikli kumaş.
DANTEL:	Boyun, omuz, göğüs ve sırtın bir bölümünü açıkta bırakan line.
DEKOLTE:	Rokoko Dö.'de 1725'ten sonra kullanılan iç çamaşırı.
DESSOUS:	Kumaş kenarına göre eğimli, verrev çizgi, kumaş türü.
DIAGONAL:	Rokoko Dönem'de geceleri yatarken ve sabahları evde kullanılan bir çeşit bone türü.
DOR MEUSE:	Altın, varak, yaldız, sim, sırma işlere verilen ad.
DORE:	Antik Yunan'da kadınların giydiği mücevherler ve keten şallarla birlikte kullanılan bir giysi.
DORIC PODERE:	15.-17. yy'da, vatkalı, bedene oturan ceket türü.
DOUBLET:	(fr.deux pieces) İki parçalı kadın giysisi.
DÖPIYES:	Giyi ya da kumaşın çeşitli yerlerinden toplanarak biçimlendirilmesiyle sağlanan dökümlü duruş.
DRAPE:	

E

EDWARDIAN DÖNEM:	İngiltere'de 20. yy'ın başlangıcı 1900'lerden I.Dünya Savaşı 1914 yılına kadar geçen tarihi süreç.
EN SUITE:	Barok dönemde takım benzeri elbiseler.
ENSEIGNE:	Rönesans Dönemi'nde erkekler tarafından kullanılan yuvarlak şekilli bir şapka süsü.
ENSELİK:	Antik Roma Dönemi'nde kadınlar tarafından kullanılan altın ve gümüş pullarla bezenen baş süsü.
ESPADRİL:	1970'lerde görülen hasır, yüksek-düz tabanlı ayakkabı.
ETOL:	(Fr.etole) Kürk ya da abiye kumaşlarla yapılan ve genellikle gece giysilerinin üzerine alınan omuz atkısı.

F

FALBALAS:	Barok Dönem'de hafif kumaştan yapılan volanlı elbise.
FIBULA:	Antik Yunan'da Helenistik dönemde kullanılan dekoratif giysi mücevheri.
FICHU:	19.yy'da Romantik Dönem'de ön uçları uzun pelerinler.
FIRKETE:	Kadınların saçlarını tutturmak için kullandıkları "U" biçimindeki tel, naylon saç tokası.
FISTO:	Kadın kostümlerini süslemek için kullanılan, elde ya da makinada işlenmiş koton, ipek süslü şerit.
FÖTR:	İnce, yumuşak keçe kumaştan yapılan şapka türü.
FRAK:	Resmî tören ve seramonilerde erkeklerin giydiği, belden dikişli, yandan uzun etekli, yırtmaçlı takım elbise türü.
FRESK:	Yaş duvar sıvası üzerine kireç suyunda eritilmiş doğal boyalarla yapılan resim.
FROCK CEKET:	19. ve 20. yüzyıllarda görülen, vücuda oturan ve diz boyu eteklerle giyilen ceket türü.
FURIES:	Çiçekli ve çok renkli desenli Hint pamuğundan kumaş.

G

GABARDIN:	Sık dokunmuş bir tür ince yünlü veya pamuklu kumaş.
GALLICAE:	Antik Roma Dönemi'nde kötü hava şartlarında giyilen kapalı botlara verilen isim.
GARÇONNE:	Çarliston Dönemi'nde kadınların çene hizasında, kısa küt kesimli, düz veya dalgalı saç kesimi. Daha sonra erkeksi kadın stilini anlatmak amacıyla kullanılmıştır.
GAZE:	Doğal elyaflı dokuma kumaş türü, çoğunlukla üzerine işleme yapmak amacıyla kullanılan fabrik.
GİLET:	19.yy'da çiçeklerle bezenmiş, ipek kumaştan yelek stili.
GİLET-CUIRASSE:	19.yüzyılda erkek yeleşini andıran giysi, ünit.
GIRLIE LOOK:	1990'larda ortaya çıkan trend. Ör: transparan kumaşlı elbiselerin dar botlarla kombinasyonu.
GOBLEN:	Kanaviçe veya telleri sayılabilecek kumaş türü üzerine renkli iplikle yapılan özel bir işleme tekniği.
GOTİK DÖNEM:	MS. 1250-1500 yılları arasında Ortaçağ'ı içine alan dönem, mimaride etkili olan sivri ve dikey hatlar, aşırı ince, uzun çizgiler, modada kullanılan terim, farklılık.

ÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK

GRUNGE: 1980'lerin sonunda ortaya çıkan moda trendi.
GYPSY LOOK: 1976'nın moda duruşu, "Carmen look".

H

H-LINE: 1954-55'de Christian Dior tarafından lanse edilen kemerle bel hattı vurgulanan, bedene oturan line.
HAREM PANTS: Türk, Arap stilinde, bilekte bağlanan, şalvar, geniş pantolon. Paul Poiret tarafından lanse edilmiştir.
HAUTE-COUTURE: Ünlü modacılar tarafından kişinin ölçülerine göre özel üretilen kostümler. Tek bir sezon için tasarlanan ve genel modayı belirleyen koleksiyon. Haute couture Charles F. Worth tarafından Paris'te yaratılmıştır.
HENNIN: 14.-15. yüzyılda kadınlar tarafından giyilen, konik, bir metre yüksekliğe ulaşan, uzun, pegeli şapka türü.
HIMATION: Yunan kadınlarının gündelik kıyafeti, pelerin.
HIPPIE LOOK: 1960'larda ortaya çıkan özgür gençliğin moda look'u.
HOTPANTS: 1971-1972 yıllarında moda olan çok kısa şort.
HOUPPELANDE: Önden dize kadar açık, düğmeli, dik yakalı, arkada kuyruklu, kol uçları dilimli, çift renk astarlı kostüm.

I-İ

İKONA: Hristyanlıkta tahta üzerine boyanan dini resimler.
İKAT: Orta Asya kökenli bir baskı tekniği.
İMITASYON: Taklit mücevherler için kullanılan sözcük.
İPEK: İpek böceklerinden elde edilen yumuşak, parlak kumaş.

J

JABOT: Boyun ve ense kısmına kullanılan dekoratif püsküller.
JAKAR: Desenli dokunan kumaşa verilen isim.
JAPONE KOL: (Fr. Janonais) Bedenden çıkan kısa kol line'i.
JARSE: Yün, pamuk veya rayondan yapılan, yumuşak ve elastik kumaş türü. 1880 yıllarında ilk kez işçiler için üretilen, 1910'larda Chanel'in lanse ettiği kumaş.
JEANS: İlk defa Alman Levi Strauss tarafından 1850 yıllarında, Amerika'da altın madeninde çalışanlar için üretilen iş pantolonu türü.
JORJET: Büriümcük görünümlü, çok bükümlü, genellikle pamuk iplikleri ile dokunan kumaş.
JORJET KREP: (Fr. georgette crepe) Adını terzi Georgette de la Plante'den alan, 1912'den itibaren kostümelerde kullanılan ağır, yüksek dokulu kumaş türü.

K

KALASIRIS: Antik Mısır'da kadınların giydiği uzun tunik.
KALOT: Şapkanın tepe kısmı.
KALPAK: Kesik koni biçiminde deri, kürk veya kumaştan tasarlanan başlık, şapka türü.
KAMELYA: Çaygillerden, büyük, beyaz, pembe, kırmızı renkte çiçekler açan, dayanıklı yapraklı bir bitki, Japon gülü. Coco Chanel ile özdeşleşen beyaz yapma çiçek.
KANOTIYE: Rönesans Dönemi'nde erkeklerin giydiği bir tür şapka.
KANVAS: Flax ya da kenevirden, dayanıklı, düz, desensiz kumaş.
KAP: Kadınların giydiği kolsuz, kısa üst ünit.
KAPITONE: (Fr. capiton) İçi pamuk ya da yün votka ile doldurularak geometrik dikiş, desen, işleme tekniği.
KAPLIN KENAR: Esnek, kalın kenarlı kadın şapkası.
KAŞMİR: Bir dağ keçisi türü, boynunun altındaki tüylerden üretilen yumuşak, çok değerli yünlü kumaş çeşidi.
KILT: İskoçların etnik giysisi pileli eteklik.
KIMONO: Geniş kollu, kemerle belden bağlanan, kaftana benzeyen Japonlar'ın geleneksel kıyafeti.
KITON: Antik Yunan'da kadınların ayak bileğine, erkeklerin dize kadar uzanan, giydikleri basit tunik.
KLAFT: A. Mısır'da kulakları örten, yanları uzun çizgili başlık.
KLAPA: Yakanın sert fabriklerle dublelenen devrik bölümü.
KOKTEYL ELBİSESİ: 20.yy'da, genellikle pahalı kumaşlardan yapılan, akşamüstü saatlerinde, parti, davet, tiyatro, akşam yemeklerinde giyilen çoğunlukla kısa, şık elbise.
KOMBINEZON: Kadınların giydikleri kısa, kolsuz, askılı iç çamaşırı.
KORDONE: Sim, altın, gümüş ve ipek ipliklerin bükülmesiyle hazırlanan, el işleme tekniklerinde kullanılan kordon.

KORSAJ: (Fr. corsage) Bedeni kaplayan fit kadın giysi üniti.
KORSE: 19. yüzyılda ortaya çıkan terim. Önde kalçalarla tutturulan, arkadan bağlanan vücudu sıkıca saran iç giyim üniti. 19.-20. yy'da ağır etekleri desteklemek amacıyla kullanılan iç giyim üniti. Karın ve belli etmemek, beli inceltmek gibi güzellik ya da sağlık amacıyla kullanılan balinalı, lastikli, vücudu saran iç giysi.

KOTON: Pamuktan yapılmış olan (kumaş vb.).
KREP DÖŞİN: 19. ve 20. yüzyıllarda görülen, genellikle bluz ve iç giyimde kullanılan saf ipekten yapılan bir kumaş.
KRINOLIN: (Ing. crinoline) İlk tahtadan yapılan çember iç etek crinoline'ler Antik Giri'te kullanılmış, Ortaçağ, Rönesans, Barok Dönem'de çeşitli örnekleri bulunan, eteklerin altına, kostümü kabarık ve görkemli göstermek için giyilen çember iç etekler, Rokoko Dönem'de yanlardan bir buçuk metre genişliğe ulaşmış, 1840 yılından itibaren at kılı aparatlı modelleri kullanılmıştır. 1850'lerde balina kemiğinden ve pamuklu kumaşlardan yapılmış iç etek, 1860'larda kadınların eteklerini dolgun görünümünü desteklemek amacıyla kullanılan kafes şeklindeki, iç içe halkalardan oluşan bir iç giyim üniti. I. Dünya Savaşı'nda kısa, kabarık eteklere verilen ad.

KRUVAZE: Ön parçaları birbiri üzerine gelecek biçimde tasarlanan kesim, model tekniği.
KUKULETA: Yağmur, soğuk gibi dış etkilere karşı başa geçirilen, giysiye dikili veya ayrı olarak kullanılan başlık.
KUP: (Fr. coupe) Tasarım vücuda oturtturmak için kullanılan kesim, birleştirme dikiş teknikleri.

L

LABEL: Bir koleksiyonun satış için geçerli olan adı.
LA BELLE ÉPOQUE: Fransa'da 20. yüzyılın başlangıcından I. Dünya Savaşı'na kadar olan tarih süreci.
LAME: Metal ipliklerle dokunan ipek kumaş türü. Dokusunda gümüş bulunan kumaş ya da maden parlaklığı verilen fabrik çeşidi.
LEXOPPIA: Antik Roma'da altın kullanımının fazla olmasından dolayı MÖ.3. yüzyılda ortaya çıkartılan bir yasa, bu yasayla bir kadının taşıyabileceği altın miktarı yarım unze ile sınırlandırılmıştır.
LİKRA: (Ing. lycra) Dupont firmasının keşfettiği elastik yapıda sentetik lifli kumaşa verilen ad.
LINGERIE: Kadın iç giyim ve gecelik türü elbiseleri tanımlamak amacıyla kullanılan terim.
LIRİPIPE: Ortaçağ'da, külah kısmı aşırı uzunlukta olan, boyuna eşarp gibi sarılarak kullanılan, erkeklerin giydiği başlık çeşidi.
LOTUS: İlkçağ'da, özellikle Antik Mısır'da rastlanan nilüfer çiçeği cinsinden birçok bitkiye verilen genel isim.
LUREX: Gümüş, altın, bakır renklerinde, plastik kaplanan, alüminyum materyalli ipliklerden yapılan kumaş türü.

M

MAKSI: (Ing. maxi) Ayak bileği hizasındaki etek, elbise ve ceket boylarını tanımlamak amacıyla kullanılan terim.
MANŞET: (Fr. manchette) Gömlek ve benzeri giyim ünitelerinin kol ağzına geçirilen, genellikle çift katlı kumaştan yapılan bölüm, kol ağzı parçası.
MINE: Mücevher tasarımında kullanılan materyal.
MIDI: Baldır hizasında etek, elbise, ceket ve manto boyu. Geçmiş yıllarda da kullanılan, 1966 yıllarında mini eteğe alternatif olarak moda sahnesine sunulan boy.
MINI: Kalça bitimi-diz arasında kalan etek boyu. İlk defa 1960'lı yıllarda tasarımcı Mary Quant tarafından dönemin ünlü top modeli Twiggy ile sunulmuş, aynı zamanlarda modacı Andre Courrèges tarafından haute-couture'e de adapte edilerek yaygınlaşmıştır.

SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜ

MINIMALİZM: Objelerin kendi doğalarına, geometrik formlarına döndükleri ve kişisel olmayan nesnel bir yöntemle ifade edildikleri sanat. Soyut ekspresyonizmin öznel elemanlarına tepkisel olarak gelişen sanat formu. Temel düşünce, en az renk, biçim, çizgi, doku ile sanat eserlerini ortaya koymadır.

MODA: Giyim kuşamda, süslenmede, değişiklik gereksinimi veya süslenme özentisiyle toplum hayatında yayılan geçici yenilik, kişinin toplum içindeki davranış, giyim ve süslenmesiyle ilgili sosyal yaşayışı düzenleyen sosyal bir norm, belirli bir süre etkin olan toplumsal beğeni, bir şeye karşı gösterilen aşırı düşkünlük.

MONOGRAM: Kişisel eşyaların üzerine, ismin baş harflerini işleme yoluyla elde edilen simge. İlk kez Anglosakson aristokrasisinde statü sahibi insanların kendilerini tanımlayan kişisel eşyalarının üzerine monogramlarının işlenmesiyle moda olmuştur.

MUARE: Su dalgası efektleri kullanılarak dokunan bir kumaş türüdür. Orijinal hali ipekten yapılmış olmasına rağmen günümüzde daha çok asetat kökenli olanlarına rastlanmaktadır. Genellikle abiye, gece kostümlerde kullanılan kumaş türü.

MUSLIN: Adını Musul kentinden alan çok yumuşak, hafif yün veya pamukludan yapılan kumaş türü.

N

NAYLON: Sentetik polyamid elyaflara verilen genel ad. 1937 yılında Amerikalı kimyager W. H. Carothers tarafından geliştirilen naylon, II. Dünya Savaşı'ndan sonra daha çok iç giyimde kullanılmak üzere Avrupa'ya getirilmiş, 21. yüzyılda da kullanılmaya devam edilmektedir.

NEO-KLASİK: Alman kökenli akım, üslup. Daha çok Fransa'da uygulanmıştır. 18. yüzyılın II. yarısından (1750) başlayıp, Napolyon'un krallığının düşüşü 1815 yılına kadar sürmüş sanat akımıdır. Barok stile karşı bir tepki olarak doğmuş, gelecek yüzyılda antik dönemlerin kostümlerinin retrolarına verilen ad.

NEW LOOK: 1947 yılında Christian Dior tarafından lanse edilen ve Paris haute couture'ü için bir dönüm noktası olan gelecek yılların trendlerini belirleyen stil.

NERVÜR: Kumaşa belli aralıklarla çizilen çizgilerin birbirinin üstüne katlanarak kenarından dikilmesiyle elde edilen dikiş süsleme tekniği.

O

ORGANZE: İpek veya sentetik elyaflardan yapılan ince, hafif, transparan, abiye gece kostüm tasarımlarında kullanılan kumaş türü.

OTANTİK: Kendine has, orijinal.

P

PALLA: Etrüsklerde giyilen yarım daire şeklinde kısa pelerin.

PALLIUM: Astarı çiçekli ve bordürleri nakışlı, erken Hristiyanlık Dönemi'nde kullanılan pelerine verilen ad.

PANIERS: Rokoko Döneminde kalçaları yüksek göstermek için balina kemiğinden kafes şeklinde yapılan iç giysi. Sonraları değişerek etekleri kalça hattında yaygınlaştırmak için kullanılan ünit.

PARKA: Kalın kumaşlardan yapılan, diz boyu, büyük cepli ve kapüşonlu ceket. İlk olarak askerler için tasarlanan, orijinal rengi haki yeşil olan, 1960'larda günlük dış giyime adapte edilen ünit.

PATCH: (Tr. kırkyama) Değişik desenli küçük kumaş parçalarının birbirine eklenerek dikilmesi yoluyla elde edilen kumaş türü, dikiş tekniği. 1960'lı yıllarda "Gypsy Look" ile moda olmuş, üzerine patchwork deseni baskılı kumaşlar için de kullanılmıştır.

PATCHWORK: Amerika'ya yerleşen ilk halkın, ellerindeki kumaşları birbirine yamayarak, yeni, farklı kıyafetler oluşturmak amacıyla kullandıkları dikiş süsleme tekniği, yöntem.

PELISSE: 19. yüzyılda ipek veya kadifeden yapılan, bileklere kadar uzanan bir manto stili.

PENCIL LINE: Dar, ince etek, Dior stili yırtmaçla kombine edilen line. Christian Dior tarafından 1947 yılında "Ligne Huit" adı altında tanıtılan ve Corolla Line'a alternatif olarak gösterilen line.

PENS: Giysilerde vücut hatlarına göre hazırlanan kumaşın bazı yerlerden içeriye doğru alınarak daraltılmasıyla elde edilen temel, süsleme dikiş tekniği.

PENULA: Antik Roma'da halkın giydiği, yün ve deriden yapılan kalın pelerin stili.

PEPLOS: Antik Yunan kadınlarının giydiği, yün dokulu dikdörtgen kumaştan, 180 santimetre genişliğinde ve giyen kişinin boyunun üç katında hazırlanan, vücut etrafına sarılarak omuz üstünde broşla bağlanan giysi. 30'lu yıllarda Almanya'da geliştirilen, polyamid türü kumaş. Naylondan daha dayanıklı olmasına rağmen giyimde konfor sağlamadığı için daha sonraları tercih edilmemiştir.

PEŞ ETEK: 20'li yıllarda Çarliston Dönemi'nde moda sahnesinde yer alan, kalça hattından takılan parçalı etek.

PETTI-COTE: 15. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar kullanılan, elbiseye içten dikilen süslü iç eteği, iç gömleği, jupon.

PHAROS: Antik Yunan Dönemi'nde vücuda çapraz şekilde giyilen ve bir iğne ile bağlanan şal.

PILISE: Kumaşa pressle bozulmayan mekanik pile görünümünü veren teknik, akordion sistemli pile biçimi.

PILL-BOX ŞAPKA: Yuvarlak kutu şeklindeki küçük, kenarsız ve sert kumaş kaplı şapka türü. 60'lı yıllarda Jackie Kennedy için şapka tasarımcısı Halston tarafından tasarlanan dünyada popüler olan şapka türü.

PIN STRIPE: Düzgün çizgilerden oluşan klasik desen. Genellikle koyu renk bir fon üzerine soluk renkli çizgilerden oluşturularak düzenlenir. 20. yüzyılın sonlarında Yohji Yamamoto, Dolce&Gabbana gibi tasarımcılar tarafından yaygın olarak kullanılmıştır.

POLO GÖMLEK: Pamuklu kumaşlardan yapılan, kısa kollu, yumuşak gömziye yakalı, öniinde pat ve düğmeler bulunan gömlek türü. 1869 yılında İngiltere'de popüler olan "Polo" adlı oyun için tasarlanmıştır.

POLYESTER: Tekstil yapımında kullanılan sentetik materyal. İlk polyester elyaft İngiltere'de Whinfield ve Dickson tarafından üretilmiştir.

PRENSES KOL: 19. yüzyılda kostümlerde görülen, üst kısmı kabarık puff, dirsekten altı kolu sıkıca saran kol line'ı.

PRENSES LINE: 19. yüzyıl Josephine Bonaparte Dönemi, Empire line olarak adlandırılan, 1863 yılında Charles Frederick Worth tarafından haute couture tasarımlarda kullanılan, yüksek bel çizgili line.

PRÊT-À-PORTER: Haute couture'e alternatif olarak doğan veya bağımsız tasarımcılar tarafından yaratılan hazır giyim. 1960'lı yıllardan itibaren yeni trendler giderek daha çok prêt-à-porter tarafından belirlenmeye başlamıştır.

PUNK LOOK: Mohikan tarzı, parlak renklerdeki saç kesimi, deri ceketler, yırtık jeanler, aksesuar olarak kullanılan çatal iğnelerle oluşturulan anti-moda stil.

R

RADİKAL: Kökten değişim, değişiklik.

RADİKAL LOOK: 1967-1973 yılları arasında modada salaş görünümlü kıyafetlerden oluşan stil. Taşlanmış jeanler, bol süveterler, oryantal takılar ve vintage butiklerden alınan ürünlerle karakterize edilen bir stildir.

RAYON: Viskos'la aynı yöntemlerle elde edilen sentetik ipek.

REDINGOT: Prenses line kesimli, dar belli, kesiksiz dolgun etekli, bedene oturtulan, kruvaze veya tek sıra düğmeli, kemerli palto türü, erkeklerde tek düğmeli, koyu renk resmi davet, seramonilerde giyilen diz hizasında ceket.

ÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK SÖZLÜK

RETRO:	Latince geriye doğru anlamına gelen Geçmişteki moda çizgilerinin bilinçli olarak kopyalanması.
ROB:	Elbiseye, bütün giysi ünitesine verilen ad. "robe a l'Anglaise": İngiliz robu. "robe a la Française": Fransız robu.
ROBE DE STYLE:	1920'lerde Jeanne Lanvin tarafından modaya lanse edilen prenses line'lı ve dolgun etekli abiye stil.
ROKOKO:	18. yüzyılın başında Fransa'da çok geçerli olan, Barok üslûbun kurumlu çizgilerine, özentili biçimlerine yapmacık bir inceliği katan kavisli çizgileri bol, gösterişli bir bezeme üslûbu.
ROMANESK:	10. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan politik ve sosyal açıdan yeniden yapılanma dönemi, moda kostüm tarihinde dönemi anlatan terim.
ROULEAU CLICHE:	18. yüzyılda Rokoko Dönem'i'de Fransa'da tekstilcilerin kullandığı bir baskı tekniği.
RUFF YAKA:	Rönesans Dönemi'nde görülen statü ve zenginliğin göstergesi kabul edilen boyun çevresinde yelpaze gibi dolanan, katlama teknikli, kenarları dantellerle bezenen kolalı yaka stili.
S-Ş	
SAGA:	Galler Bölgesi erkeklerinin giydiği, sağ omuzu açıkta bırakan ya da başa geçirilerek giyilen açık pelerin.
SARI:	Pakistan, Hindistan ve Bangladeş'te kadınların giydiği tek parçadan oluşan giysi.
SATEN:	Yumuşak ve sık dokunmuş, bir yüzeyi parlak diğer yüzeyi mat kumaş türü. İpek, naylon, rayondan üretilen çift taraflı renkli kumaş.
SILUET:	Bir nesnenin yalnızca kenarları çizilerek yapılan resim. Kostüm tarihinde yüzyıllara veya periyodlara göre vücut formunu anlatan terim.
SPENCER:	Genellikle erkeklerin giydiği, bel hizasında, dönemin moda, dikiş tekniklerini taşıyan kısa ceket türü.
STOLA:	Antik Roma kadınları tarafından kullanılan tunik.
STREÇ:	Çeşitli materyallerden yapılan elastiki tekstil türü. II. Dünya Savaşı'ndan sonra kimyasal elyafların üretimindeki gelişmeler sonucu ortaya çıkmıştır.
SWEATSHIRT:	Uzun kollu, kalın denyeli pamuklu dokumadan üretilen, içi havlı, tüylü spor giysi türü.
ŞANTUK:	Seyrek veya sık dokulu, ipekten parlak kumaş türü. Abiye ve gece giysilerinde kullanılan fabrik.
ŞASON:	Ayakkabıların üzerine kötü hava şartlarından korunması için takılan plastik, yandan düğmeli kılıf.
ŞENTI:	Mısırlılarda peştamal benzeri, sarımlı ilk giysi ünitesi.
ŞIFON:	İpek ya da sentetik elyaflardan yapılan transparan, şeffaf, uçucu, ince volümlü kumaş türü.
T	
TABLION:	Ortaçağ Doğu Roma İmparatorluğu Bizans Dönemi'nde yaygın olarak kullanılan, zıt renklerde, önünde işli kare bir parçası bulunan, omuz üzerine süslü broş ile tutturularak giyilen pelerin türü.
TAFTA:	İpekten dokunan, sert volümlü, genellikle öğleden sonra abiye kostümlerinde kullanılan bir kumaş türü.
TARLATAN:	Gelinlik, kabarık gece elbiseleri ve yeni modern crinoline'lerin yapımında kullanılan sert fabrikli kumaş. Giysilerin eteğinin altına giyilen jupon fabriği. Bazı giysilere sertlik vermek için kullanılan kumaş.
TARTAN:	İskoçya'da kullanılan ve klanların etnik renklerini taşıyan kareli, ekose kumaşlara verilen ad.
TAYYÖR:	Ceket ve etekten oluşan kadın giysisi.
TEDDY BOYS:	1950-1959 yılları arasında moda sahnesinde yer alan, Neo Edwardian stiline alternatif olarak sunulan, İngiliz alt kültürü tarafından yaratılan, cigaretta "drainpipe" adı verilen pantolonların üzerine giyilen uzun ceketleri, ince kravat, sivri uçlu ayakkabılar ve briyantimli saç stilleriyle, avangart görünüm sergileyerek dikkatleri çeken erkek grubuna verilen ad.

TELKARI:	İnce altın, gümüş tel çekilerek, örgü veya kakma teknikleriyle yaratılan kuyumculuk tekniği, gümüş veya altını ince tellerle örülerek yapılan takı tasarımı.
TIARA:	Antik Mezopotamya ve Girit kültüründe törenlerde kullanılan, katlı, kesik koni stili özel şapka, taç.
TIPPET:	Geçmiş yüzyıllarda boyun ve kol atkısına verilen ad.
TOCA:	Etrüksler'de ve Roma'da hür erkeklerin sol omuzunu açıkta bırakarak sarındıkları pelerin.
TOGUE:	Antik Girtililer'in törenlerde kullandığı özel şapka türü.
TOILE DE JOUY:	Rokoko Dönemi'nde tahta bloklar veya bakır plakalarla basılan en ünlü baskı kumaş türü.
TRAPEZ LINE:	Dar omuzlu, yüksek bel veya bel hattı olmayan, geniş etek turlu ceket, elbise ve paltolarda görülen stil. İlk kez I.Dünya Savaşı sırasında görülen, 1958 yılında dönemin genç modacısı Yves Saint Laurent'in Dior Modaevi adına lanse ettiği stile verilen ad.
TRENÇKOT:	Kruvaze kapanışlı veya normal kesimli, önden düğmeli kemerli, klapa yakalı, gabardin, poplin gibi sert volümlü kumaşlardan yapılan mevsimlik ince pardösü. İçerisi astarlı su geçirmez, yağmurluk. İlk kez 1914 yılı I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz lüks modaevi Burberry'nin lanse ettiği, çoğunlukla Hollywood filmlerinin dedektif karakterlerinin üzerinde görülen, 20. yüzyılda en çok tercih edilen klasik dış giyim ünitesi. Geçmiş yüzyıllardan günümüze kadar gelen giyim üniteleri tayyör, döpiyes, palto, manto, gömlek ve bluzlarda kullanılan dirsek hizasında kol boyu. Uzunluğu diz hizasına kadar inen gömlek, bluz. Adını 17. ve 18.yüzyıllarda, düzgün şeritlerden oluşan dantel bobinlerin üretildiği "Tulle" adlı Fransız kasabasından alan, ağ, dantel dokulu kumaş türü. Orijinal anlamda oryantal bir başlık şekli. Uzun kumaş parçalarının başın etrafına sarılan, drapelerle dizayn edilen bone, şapka. İlk kez Paul Poiret tarafından moda dünyasına lanse edilen, II. Dünya Savaşı'nda yüksek formulu, drapeli modellerinin görüldüğü başlık. Genellikle iki renk dokuma, fabrik, kumaş. Spor, manto, tayyör tasarımlarında kullanılan kumaş adı. Birbiriyle uyumlu içli, dışlı giyilen kısa kollu bluz ve hurka seti. New Look Akımı'yla günlük hayata giren çiftli üniteler.
U-Ü	
UNISEX:	1960'lı yıllarda ortaya çıkan moda akımı, kadın ve erkekler tarafından kullanılan, her iki cinsin de giyebileceği şekilde tasarlanan modeller.
ÜNİT:	Giysilerin kol, yaka vb. gibi parçalarına verilen isim. Kadın ve erkek gardroplarında giyim parçalarına verilen ad.
V	
VATKA:	Giyside omuzu hattını vurgulamak için yaratılan pamuk, sünger gibi fabriklerden tasarlanan aparat.
VEREV:	Kırklı yıllarda kare, ellili yıllarda yuvarlak, seksenlerde abartılı, milenyum çağında retroları görülen detay. Kumaşın dokuma yönüne, açılı kesim ile elde edilen parça ve bu parçalarla dikilmiş olan.
VINIL:	(İng.vinyl) 60'lı yıllarda popüler olan, sert ve sentetik, su geçirmez özellikte giysi ünitelerinde kullanılan fabrik.
VOLAN:	Kadın giysilerinin etek ucu, kol ve benzeri yerlerine verev kesilmiş kumaştan yapılan süsleme, dikiş tekniği.
VUAL:	Dantel ya da ipekten ince kumaş.
VUALET:	Kalın, büyük delikli, dokulu, şapka ve kostümlerde kullanılan abiye kumaş türü.
Y	
Y-LINE:	Christian Dior tarafından 1955-1956 yılları arasında moda sahnesine lanse edilen, omuz, yaka çizgisi geniş, eteğe doğru daralarak vücudun hatlarını saklayan, kadın silüetine "Y" harfi karakterini kazandıran line.

Helmut Lang'ın 2004 tasarımı elbisesi (solda), Madame Gres'in 1968 tasarımı elbisesi (sağda),
"Spectres: When Fashion Turns Back" Sergisi, Victoria&Albert Müzesi, 22 Şubat 2005

BIBLIYOGRAFIYA

BİBLİYOGRAYFA BİBLİYOGRAYFA BİBLİY

BODY & CLOTHES

Rudolf Broby-Johansen
Faber&Faber Limited, Birleşik Krallık, 1968

PETIT HISTOIRE DE LA ROBE DE PRINCESSE

Amélie Bernard
Minimonde, Paris, 2009

MODA IL SECOLO DEGLI STILISTI 1900-1999

Charlotte Seeling
Könemann, İtalya, 1999

20th-CENTURY FASHION

John Peacock
Thames&Hudson, Londra, 1993

THE CHRONICLE OF WESTERN COSTUME

John Peacock
Thames&Hudson, Londra, 1991

LE COSTUME ET LA MODE

L. Rowland-Warne
Gallimard, Paris, 1992

FASHION-À LA MODE

Isabelle de Borchgrave
Universe, Londra, 2000

FASHION

Akiko Fukai, Tamami Suoh, Miki Iwagami, Reiko Koga, Rii Nie
Taschen, Kyoto, 2002

THE WHEEL OF FASHION

Margarete Braun-Ronsdorf
Thames&Hudson, Almanya, 1963

MODE 'LE LIVRE'

Amy De La Haye
Florilège, Paris, 1990

COSTUME & FASHION A COMPLETE HISTORY

Bronwyn Cosgrave
Hamlyn, Londra, 2000

LACE IN FASHION

Pat Earnshaw
Gorse, Birleşik Krallık, 1985

FOUR HUNDRED YEARS OF FASHION

M. Ginsburg, A. Hart, V. D. Mendes, N. Rothstein
V&A Publications, İtalya, 1984

HISTOIRE DU COSTUME FÉMININ FRANÇAIS

Paul-Louis De Giafferri
Bibliothèque Des Introuvables, Paris, 2010

KOSTÜM & MODA TARİHİ

Elif Jülide Dereboy
Özel Güzel Sanatlar Stilizlik-Moda, İstanbul, 2004

OPÉRA CÔTÉ COSTUME

Martine Kahane
Editions Plume/S.N.A.B, Paris, 1995

FASHIONS THROUGH THE AGES

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 2006

PULP FASHION

Jill D'Alessandro
Prestel, San Francisco, 2011

THE COMPLETE BOOK OF OSCAR FASHION

Reeve Chace
Reed Press, New York, 2003

DÉCADAS DE MODA

Harriet Worsley
Könemann, Almanya, 2004

PYRAMIDS AND MUMMIES

Anne Bolton
Simon&Schuster, Birleşik Krallık, 2007

EGYPTOLOGY

Emily Sands' Diary, 1926
Templar, Birleşik Krallık, 2004

EGE VE YUNAN TARİHİ

Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel
Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1947

DOCTORS & DISEASES IN THE ROMAN EMPIRE

Ralph Jackson
British Musesum Press, Birleşik Krallık, 1995

GLADYATÖRLER: TARİHİN EN ÖLÜMCÜL SPORU

Fik Meijer
Homer Kitabevi ve Yayıncılık, İstanbul, 2008

BİZANS

Judith Herrin
İletişim Yayıncılık, İstanbul, 2010

FEODAL TOPLUM

Marc Bloch
Savaş Yayınları, Ankara, 1983

MON COSTUME MÉDIÉVAL

Claire Lhermey
Éditions Équinoxe, Fransa, 2009

YÜZYILLARIN GERÇEĞİ VE MIRASI

Server Tanilli
Say Kitap, İstanbul, 1986

MARIE ANTOINETTE

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 2001

WEDDING FASHIONS 1862-1912

JoAnne Olian
Dover Publications, New York, 1994

GREAT FASHION DESIGNS OF THE VICTORIAN ERA

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 1987

ANTIQUE FASHION PAPER DOLLS OF THE 1890s

Boston Children's Museum
Dover Publications, New York, 1984

20th CENTURY FASHION

Jim Heimann, Alison A. Nieder
Taschen, Köln, 2009

IN STYLE: CELEBRATING 50 YEARS OF THE COSTUME INS.

Jean L. Druessedow
The Metropolitan Museum of Art, New York, 1987

FASHIONS THROUGH THE AGES

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 2006

VINTAGE FASHION

Emma Baxter-Wright
Carlton Books, Londra, 2006

FASHIONS OF A DECADE THE 1920s

Jacqueline Herald
Facts on File, New York, 1991

AUTHENTIC FRENCH FASHIONS OF THE TWENTIES

JoAnne Olian
Dover Publications, New York, 1990

FRENCH ART DECO FASHIONS

In pochoir prints from the 1920s
Schiffer, Hong Kong, 1998

GREAT COSTUMES FROM CLASSIC MOVIES

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 2003

MODE DES ANNEES 40

Yvonne Deslandres
Seuil Regard, Paris, 1992

BLUEPRINTS OF FASHION

Wade Laboissonniere
Schiffer Publishing, Çin, 2009

GREAT FASHION DESIGNS OF THE FORTIES

Tom Tierney
Dover Publications, New York, 1987

THE GOLDEN AGE OF COUTURE

Claire Wilcox

V&A Publications, Londra, 2007

120 GREAT FASHION DESIGNS 1900-1950

Tom Tierney

Dover Publications, New York, 2001

GREAT FASHION DESIGNS OF THE NINETIES

Tom Tierney

Dover Publications, New York, 2001

EVERYDAY FASHIONS OF THE 20th CENTURY

Tom Tierney

Dover Publications, New York, 2003

HAUTE COUTURE

Metropolitan Museum of Art, Harold Koda, Richard Martin

Metropolitan Museum of Art, New York, 1995

DRESS CODE: TENUE DE COCKTAIL

Sylvie Richoux-Bérard, Lydia Kamitsis

Musée de la Mode de Marseille, Fransa, 2006

BLACK IN FASHION

Valerie Mendes

V&A Publications, Londra, 1999

THE BLACK DRESS

Valerie Steele

Harper Collins, New York, 2007

THE WHITE DRESS

Harriet Worsley

Laurence King Publishing, Londra, 2009

THE FASHION FILE

Janie Bryant, Monica Corcoran Harel

Grand Central Publishing, New York, 2010

JEWELRY

Guido Gregorietti

Chartwell Books, Amerika Birleşik Devletleri, 1979

20th CENTURY JEWELRY THE COMPLETE SOURCEBOOK

John Peacock

Thames&Hudson, Londra, 2002

COSTUME JEWELLERY IN "VOGUE"

Jane Mulvagh

Thames&Hudson, Londra, 1988

THE CENTURY OF HATS

Susie Hopkins

Book Sales, Birleşik Krallık, 1999

SHOES

Confidential Concepts

Grange Books, Amerika Birleşik Devletleri, 2004

A CENTURY OF SHOES

Angela Pattison, Nigel Cawthorne

Chartwell Books, Amerika Birleşik Devletleri, 1997

THE POWER OF STYLE

Annette Tapert, Diana Edkins

Crown Publishers, New York, 1994

ICONOS DE LA MODA

Gerda Buxbaum

Electa, İspanya, 2007

THE GRACE KELLY YEARS: PRINCESS OF MONACO

Frederic Mitterrand

Skira, İtalya, 2007

AUDREY HEPBURN

Christine Kidney

Pulteney Press, Birleşik Krallık, 2008

MARILYN MONROE - UNSEEN ARCHIVES

Marie Clayton

Parragon, Birleşik Krallık, 2003

A THOUSAND DAYS OF MAGIC

Oleg Cassini

Rizzoli International Publications, New York, 1995

JACQUELINE KENNEDY: THE WHITE HOUSE YEARS

Hamish Bowles, Arthur Schlesinger Jr., Rachel Lambert Mellon

The Metropolitan Museum of Art, New York, 2001

JFK & JACKIE - UNSEEN ARCHIVES

Tim Hill

Parragon Publishing Book, Birleşik Krallık, 2003

DIANA - UNSEEN ARCHIVES

Alison Gauntlett

Barnes&Noble, New York, 2003

DIANA QUEEN OF STYLE

Jackie Modlinger

Courage Books, Amerika Birleşik Devletleri, 1998

THE WORLD'S MOST INFLUENTIAL FASHION DESIGNERS

Noël Palomo-Lovinski

Barron's, New York, 2010

VOGUE TWENTIETH CENTURY FASHION

Linda Watson

Condé Nast Publications, Londra, 1999

MODA & 100 YILIN MODA TASARIMCILARI

Elif Jülide Dereboy

Özel Güzel Sanatlar Stilizlik-Moda, İstanbul, 2008

POIRET

François Baudot

Assouline, New York, 2006

LANVIN

Élisabeth Barillé

Assouline, New York, 2006

CHANEL THE COUTURIER AT WORK

Amy De La Haye, Shelley Tobin

The Overlook Press, New York, 1996

COCO CHANEL UNE ICÔNE

Catherine de Montalembert

Aubanel, Fransa, 2009

MADAME GRÈS LA COUTURE À L'ŒUVRE

Paris-Musées

Éditions des Musées de la Ville de Paris, Fransa, 2011

MONSIEUR DIOR ET NOUS

Esmeralda de Réthy, Jean-Louis Perreau

Anthese, Fransa, 1999

CHRISTIAN DIOR AND GERMANY 1947-1957

Adelheid Rasche, Christina Thomson

Arnoldsche, Berlin, 2007

DIOR

Alexandra Palmer

V&A Publishing, Londra, 2009

BALENCIAGA

Lesley Ellis Miller

V&A Publishing, Londra, 2007

BALENCIAGA

Marie-Andrée Jouve

Octavo, Floransa, 1997

BALENCIAGA FASHION REVIEW

Tom Tierney

Dover Publications, New York, 2000

BALMAIN

Gérard-Julien Salvy

Editions du Regard, Paris, 1996

YVES SAINT LAURENT

David Teboul

Éditions de La Martinière, Paris, 2002

YVES SAINT LAURENT

Yves Saint Laurent

Herscher/Musee des Arts de la Mode, Paris, 1986

VALENTINO

Pamela Golbin

Skira Flammarion, Paris, 2008

Madam Verninae'in portresi, Jacques-Louis David tablosu, 1798-1799

GÖRSEL KREDİ BİLGİSİ

GETTY IMAGES TURKEY:

TIME & LIFE PICTURES: Time & Life Pictures 172 / W. and D. Downey 197d / Alfred Eisenstaedt 240 / Ralph Morse 244c, 295d / Peter Stackpole 250a / Ed Clark 250b / Gordon Parks 270 / Loomis Dean 273 / Thomas D. McAvoy 276a / Bill Ray 289 / Art Rickerby 292a, 292b / Leonard McCombe 292d / Kevin Winter 319a

WIREIMAGE: L. Cohen 319c / Ron Galella 306a, 319d / Dominique Charriau 344 / James Devaney 347 / AMPAS 349a, 349c / Joe Llano 349b

GETTY IMAGES NEWS: Sean Gallup 16a / Anwar Hussein 316

TIME & LIFE IMAGES: Pat English 255 / Roland Schoor 292c

GAMMA-KEystone: Keystone-France 176, 244b, 262, 267b

GAMMA-RAPHO: Eric Vandeville 355 / Gamma-Rapho via Getty Images 321, 336

TIM GRAHAM PHOTO LIBRARY: Tim Graham 325a, 325b, 325c, 325d, 335

CBS PHOTO ARCHIVE: Getty Images 319b

BLOOMBERG: Bloomberg 356-357

GETTY IMAGES ENTERTAINMENT: Eric Ryan 332 / Chris Jackson 362-363

HULTON ARCHIVE: Fine Art Photographic 4-5 / UniversalImagesGroup 20 / Apic 112, 146 / Imagno 131, 145 / 158-159 / Fine Art Photographic 161 / Hulton Archieve 181b, 197a, 197e, 197f, 215a, 215c, 232b / A R Coster 194, 197c / Topical Press Agency 197b, 212a, 213b / London Express 207 / Sacha 211 / Seeberger Freres 212b, 213a / John Kobal Foundation 215d, 232a, 233, 245a / Hulton Collection 215b / Fox Photos 229, 243d, 244a, 245c / Keystone 230, 243a, 250c / William Vanderson 243c / J A Hampton 244d / Kurt Hutton 245b / Tim Gidal 245d / David Parker 245e / Reg Speller 248b / A. L. Whitey Schafer 250d / Getty Images 267a / George Freston 291c / RDA 292e / Keystone Features 295e / Wesley 302 / Roger Jackson 305a / FrankBarratt 305c, 305d

ARCHIVE PHOTOS: Transcendental Graphics 218 / Hulton Archieve 276b / Jack Albin 276c / M. Garrett 291a / Silver Screen Collection 291b / Paramount Pictures 295a / Getty Images 295b / Fotos International 306d

POPPERFOTO: Popperfoto 206, 243b, 287, 246-247, 284, 305b

TERRY O'NEILL: Getty Images 295c, 306c

MOVIEPIX: Michael Ochs Archives 309

SCIENCE & SOCIETY PICTURE : SSPL via Getty Images 179

ROGER VIOLETT: Roger Viollet 175, 180, 253 / Boyer 181a / Branger 188 / Lipnitzki 204, 275 / Roger Viollet Collection 211 / Gaston Paris 226 / 248a / 248c /

MICHAEL OCHS ARCHIVES: Michael Ochs Archives 306b

THE BRIDGEMAN ART LIBRARY: Emmanuel Benner 12 / Greek 36 / 46 / Sir Lawrence Alma-Tadema 56, 60-61 / Simeon Solomon 63 / Jan van Eyck 90 / English School 102 / Frank Cadogan Cowper 105 / Diego Rodriguez de Silva 114 / Studio of Martin Mytens or 117 / Vigilius Erichsen 124 / Antoine Raspal 127 / Thomas Gainsborough 129 / Baron Francois Pascal 142 / Jean Beraud 154

SUPERSTOCK: Peter Willi 49, 366 / 4x5 Coll-Peter Willi 80 / SuperStock 93 /

PHOTOGRAPHER'S CHOICE: Stuart Dee 100

DE AGOSTINI PICTURE LIBRARY: Dea/A.Jemolo 16b / Dea Picture L. 16c, 19 / Dea/S.Vanini 16d / Dea/A.De Gregorio 28 / Dea/G.Dagli Orti 9c, 39 / Dea/Veneranda 70, 73

GETTY IMAGES: Archive Photos 322

KAPAK: Arturo Ricci

MODA YAYINLARI

www.guzel-sanatlar.com

www.ejdmoda.com